

Jyväskylän yliopisto

**KASVATUSTIETEIDEN
TIEDEKUNNAN
OPINTO-OPAS 2009–2010**

Jyväskylä 2009

Toimitettu kasvatustieteiden tiedekunnassa
Vastaava toimittaja opintoasiainpäällikkö Riitta Kesonen

ISSN 0357-4806

Gummerus Kirjapaino Oy
Keuruu 2009

SISÄLLYS

	OHJEITA OPINTO-OPPAAN KÄYTTÄJÄLLE	7
1	KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNNAN TOIMINTA	9
1.1	TIEDEKUNNAN TEHTÄVÄT, RAKENNE JA HALLINTO	9
1.2	KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNNAN KANSLIA	10
1.3	KASVATUSTIETEIDEN LAITOS.....	11
1.3.1	Erityispedagogiikka	12
1.3.2	Kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede	13
1.3.3	Varhaiskasvatustiede	14
1.3.4	Rehtori-instituutti	15
1.4	OPETTAJANKOULUTUSLAITOS.....	16
1.5	JYVÄSKYLÄN NORMAALIKOULU	17
1.6	KOKKOLAN YLIOPISTOKESKUS CHYDENIUS	17
2	OPISKELU.....	19
2.1	OPISKELIJAKSI ILMOITTAUTUMINEN.....	19
2.2	OPINTO-OIKEUDET TUTKINNON SUORITTAMISEN JÄLKEEN.....	20
2.3	SIVUAINEIDEN OPINTO-OIKEUDET	20
2.4	OPISKELUAJAN RAJAUKSET	21
2.5	VALMISTUMINEN	22
2.5.1	Tutkielma	22
2.5.2	Maturiteetti	22
2.5.3	Tutkinnon anominen.....	23
2.5.4	Tutkintotodistus	23
2.6	LUKUVUODEN 2009–2010 PERIODIT	23
2.7	KANSAINVÄLISTYMINEN.....	23
2.7.1	Opiskelu ulkomailla	23
2.7.2	Kotikansainvälistyminen	25
2.7.3	Työharjoittelu ulkomailla.....	26
3	OPISKELUN TUKENA	27
3.1	KORPPI – KURSSI- JA OPINTOTIETOJÄRJESTELMÄ	27
3.2	KIRJASTO.....	27
3.3	YLIOPPILASKUNTA.....	28
3.4	YLIOPISTOLIIKUNTA.....	28
3.5	YTHS.....	28
3.6	OPPILAITOSPAPPI.....	28
3.7	LAATUJÄRJESTELMÄ.....	29
4	OPINTONEUVONTA JA OPINTO-OHJAUS.....	30
4.1	OPISKELIJAPALVELUT	30
4.2	URA- JA REKRYTOINTIPALVELUT	31
4.3	OPINTOTUKI.....	31
4.4	HOPS	32
4.5	OPISKELUTAIDOT.....	32
4.6	ESTEETÖN YLIOPISTO JA TUKIPALVELUT OPISKELIJOILLE	32
5	TENTIT JA OPINTOSUORITUSTEN ARVIOINTI	33
5.1	TIEDEKUNNAN YLEISET TENTIT	33
5.1.1	Kasvatustieteiden tiedekunnan yleiset tenttipäivät lukuvuonna 2009–2010	33

5.1.2	Käyttäytyminen tenttitilaisuudessa.....	34
5.2	OPINTOSUORITUSTEN ARVOSTELU	34
5.2.1	Opintojaksojen arviointi	34
5.2.2	Opintokokonaisuuksien arviointi	34
5.2.3	Pro gradu -tutkielman arviointiperusteet	36
5.2.4	Opiskelijan oikeusturva	38
5.2.5	Vilppi ja plagiointi	38
6	TUTKINNOT JA OPINNOT	39
6.1	TIEDEKUNNASSA SUORITETTAVAT TUTKINNOT JA OPINNOT.....	39
6.2	KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN JA KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINNON RAKENNE.....	40
6.3	KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT	40
6.3.1	Äidinkielen viestintä (suomi).....	41
6.3.2	Toinen kotimainen kieli (ruotsi).....	42
6.3.3	Vieras kieli.....	42
6.3.4	Valinnaiset kieli- ja viestintäopinnot.....	42
6.4	OPINTOJEN VANHENEMINEN.....	42
7	ERITYISPEDAGOGIIKAN OPETUSSUUNNITELMA	43
7.1	ERITYISPEDAGOGIIKAN KOULUTUSTEN TAVOITTEET	43
7.1.1	Kandidaatin tutkinnon osaamistavoitteet	44
7.1.2	Maisterin tutkinnon osaamistavoitteet.....	45
7.2	TUTKINTORAKENNE JA KOULUTUSTEN SISÄLLÖT	46
7.2.1	Varhaiserityisopetuksen koulutus (VEO)	48
7.2.2	Erytisopetuksen koulutus (EO)	49
7.2.3	Aikuiserityiskasvatuksen koulutus (AEK)	51
7.2.4	Erytiskasvatuksen asiantuntijakoulutus (EA)	52
7.2.5	Erytisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (EOK) (Erilliset erityisopettajan opinnot)	54
7.3	KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN TUTKINTO	54
7.3.1	Kieli- ja viestintäopinnot sekä orientoivat opinnot	54
7.3.2	Kasvatustieteen opinnot.....	55
7.3.3	Erytispedagogiikan perusopinnot.....	58
7.3.4	Erytispedagogiikan aineopinnot.....	62
7.3.5	Aineopintojen tutkimusmenetelmäopinnot	75
7.3.6	Varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (60 op).....	77
7.3.7	Perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuk- sien monialaiset opinnot (60 op).....	77
7.3.8	Aineopintotasoiset sivuaineopinnot (60 op)	77
7.4	KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINTO	77
7.4.1	Kieli- ja viestintäopinnot.....	77
7.4.2	Erytispedagogiikan syventävät opinnot.....	77
7.4.3	Syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopinnot	81
7.4.4	Syventävien opintojen harjoittelut.....	86
8	KASVATUSTIETEEN JA AIKUISKASVATUSTIETEEN OPETUSSUUNNITELMA.....	89
8.1	KOULUTUKSEN TAVOITTEET	91
8.1.1	Kandidaatin tutkinnon osaamistavoitteet	91
8.1.2	Maisterin tutkinnon osaamistavoitteet.....	91
8.2	KANDIDAATIN JA MAISTERIN TUTKINTOJEN RAKENTEET	92
8.2.1	Kandidaatin tutkinnon rakenne.....	92
8.2.2	Maisterin tutkinnon rakenne	94

8.3	KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN TUTKINTO	95
8.3.1	Yleisopinnot	95
8.3.2	Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen perusopinnot	98
8.3.3	Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen aineopinnot	101
8.3.4	Sivuaineopinnot ja vapaasti valittavat opinnot	111
8.4	KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINTO	112
8.4.1	Yleisopinnot	112
8.4.2	Kasvatustieteen syventävät opinnot	112
8.4.3	Aikuiskasvatustieteen syventävät opinnot	121
8.4.4	Sivuaineopinnot ja vapaasti valittavat opinnot	125
9	VARHAISKASVATUKSEN KOULUTUKSEN OPETUSSUUNNITELMA.....	126
9.1	VARHAISKASVATUKSEN KOULUTUKSEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	126
9.2	KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN TUTKINTO	127
9.2.1	Tutkinnon laajuus ja rakenne.....	127
9.3	KANDIDAATIN TUTKINNON OSAAMISTAVOITTEET JA OPINTOKOKONAISUUKSIEN TEEMAT	130
9.3.1	Lastentarhanopettajan suuntautumisvaihtoehto	130
9.3.2	Varhaiskasvatuksen yleinen suuntautumisvaihtoehto.....	132
9.4	KANDIDAATIN TUTKINNON OPINTOJAKSOJEN KUVAUKSET.....	134
9.4.1	Kieli-, viestintä- ja orientoivat opinnot	134
9.4.2	Varhaiskasvatustieteen perusopinnot.....	136
9.4.3	Varhaiskasvatustieteen aineopinnot	139
9.4.4	Varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot	143
9.4.5	Taito- ja taideaineiden opinnot (valinnainen sivuaine)	153
9.5	KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINTO	155
9.5.1	Maisterin tutkinnon osaamistavoitteet.....	156
9.5.2	Opettajan pedagogiset opinnot.....	157
9.6	MAISTERIN TUTKINNON OPINTOJAKSOJEN KUVAUKSET	159
9.6.1	Viestintäopinnot.....	159
9.6.2	Varhaiskasvatustieteen syventävät opinnot.....	159
10	OPETTAJANKOULUTUSLAITOKSEN OPETUSSUUNNITELMA	167
10.1	OPETTAJANKOULUTUKSEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	167
10.1.1	Kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon tavoitteet	168
10.1.2	Kasvatustieteen maisterin tutkinnon tavoitteet.....	169
10.2	LUOKANOPETTAJAKOULUTUKSEN RAKENNE	170
10.2.1	Luokanopettajakoulutuksen opintokokonaisuudet ja -jaksot ...	170
10.2.2	Luokanopettajakoulutuksen opintokokonaisuuksien ajoitus....	174
10.2.3	Opetuksessa käytettäviä perusteoksia	175
10.3	KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN TUTKINTO	175
10.3.1	Viestintä- ja orientoivat opinnot	175
10.3.2	Kasvatustieteen perusopinnot	177
10.3.3	Kasvatustieteen aineopinnot	179
10.3.4	Perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset (POM) opinnot.....	183
10.4	KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINTO	192
10.4.1	Viestintä ja orientoivat opinnot (5 op)	192
10.4.2	Kasvatustieteen syventävät opinnot	193
10.4.3	Opettajankoulutuslaitoksen sivuaineopinnot.....	198
10.5	VIITTOMAKIELINEN LUOKANOPETTAJAKOULUTUS.....	221
10.6	AINEENOPETTAJAKOULUTUKSEN OPETTAJAN PEDAGOGISET OPINNOT	222

10.6.1	Aineenopettajankoulutuksen opetussuunnitelman rakenne ja ajoittuminen.....	223
10.6.2	Opettajan pedagogisten opintojen perusopinnot.....	225
10.6.3	Opettajan pedagogisten opintojen aineopinnot.....	227
10.6.4	Aineenopettajan koulutuksen opintojen täydentäminen ja korvaavuudet	230
11	KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNNAN MAISTERIOHJELMAT	233
11.1	MASTER'S DEGREE PROGRAMME IN EDUCATIONAL LEADERSHIP ..	233
11.2	OHJAUSALAN MAISTERIOHJELMA	233
11.3	MASTER'S DEGREE PROGRAMME IN DEVELOPMENT AND INTERNATIONAL COOPERATION	234
12	KASVATUSTIETEELLISET JATKOTUTKINNOT.....	235
13	OPINTOKOKONAISUUKSIEN VAATIMUKSET SIVUAINEOPISKELIJOILLE	238
13.1	ERITYISPEDAGOGIIKKA.....	238
13.1.1	Eryityspedagogiikan perusopinnot (25 op).....	238
13.1.2	Eryityspedagogiikan aineopinnot (35 op).....	241
13.1.3	Eryityspedagogiikan syventävät opinnot (63 op).....	244
13.2	KASVATUSTIETEEN JA AIKUISKASVATUSTIETEEN SIVUAINEOPINNOT	249
13.3	VARHAISKASVATUSTIETEEN SIVUAINEOPINNOT.....	250
13.3.1	Varhaiskasvatustieteen perusopinnot (25 op).....	250
13.3.2	Varhaiskasvatustieteen aineopinnot (35 op).....	252
13.4	OPETUSTOIMEN HALLINTO JA JOHTAMINEN	258

LIITE 1 Asetus yliopistojen tutkinnoista

LIITE 2 Asetus yliopistojen koulutusvastuun täsmentämisestä, yliopistojen koulutusohjelmista ja erikoistumiskoulutuksista

OHJEITA OPINTO-OPPAAN KÄYTTÄJÄLLE

Tämä opinto-opas on tarkoitettu kasvatustieteiden tiedekunnassa opiskelevan käsikirjaksi lukuvuonna 2009–2010. Oppaassa on esitetty tiedekunnan opetussuunnitelmat sekä oppiaineiden opintokokonaisuuksien vaatimukset. Oppaaseen on koottu myös jokaiselle opiskelijalle tarpeellista tietoa mm. kasvatustieteiden tiedekunnan toiminnasta, opinto-oikeuksista ja opintoneuvonnasta.

Oppaaseen tutustuttaessa kannattaa noudattaa seuraavia ohjeita:

1. Lue tarkkaan oppaan yleiset osat, jotka sisältävät kaikille tiedekunnan opiskelijoille välttämätöntä perustietoutta.
2. Lue oman koulutuksesi opetussuunnitelmat huolellisesti alusta loppuun saakka, jotta saat riittävän kokonaisvaltaisen kuvan tulevien vuosiesi työskentelystä ja tavoitteista.
3. Ota huomioon, että oppaassa esitettyihin tietoihin voi tulla muutoksia oppaan painatuksen jälkeen, tai että oppaassakin saattaa olla virheitä. Seuraa siksi tiedekunnan ja oppiaineiden www-sivuja ja ilmoitustauluja pysyäksesi ajan tasalla.

Muista myös tutustua huolellisesti muuhun Jyväskylän yliopistossa jaettavaan opintoinformaatioon. Esimerkiksi kieliopinnoista on tietoja kielikeskuksen www-sivuilla osoitteessa <http://kielikeskus.jyu.fi/>.

Termejä

Tutkintojärjestelmä: Tutkintojärjestelmässä alempana korkeakoulututkintona suoritetaan kandidaatin tutkinto ja ylempänä korkeakoulututkintona maisterin tutkinto. Akateemisia jatkotutkintoja ovat lisensiaatin tutkinto ja tohtorin tutkinto.

Opetussuunnitelma: Kukin tiedekunta vahvistaa oppiaineittensa opetussuunnitelmat ja ne julkaistaan tiedekuntien opinto-oppaina. Opetussuunnitelmat ovat opettajille ja opiskelijoille tarkoitettuja ohjeistoja siitä, miten ja mitä opiskellaan. Ne kuvaavat yksityiskohtaisesti opetuksen ja opiskelun tavoitteita, opetettavia ja opiskeltavia asioita, työtapoja, opetusmenetelmiä ja opintosuoritusten arviointia.

Opetus-ohjelma: Vuosittain koottava kokonaisuus, josta ilmenee kyseisenä lukuvuonna järjestettävät opinnot. Ohjelma julkaistaan laitosten www-sivuilla.

Oppiaine: Opinnot jäsentyvät kolmeen vaiheeseen: perus-, aine- ja syventäviin opintoihin. Siinä aineessa, joka on pääaine, opinnot ovat laajimmat ja edellyttävät tieteenalan kolmen opintovaiheen suorittamista. Sivuaineissa vähimmäisvaatimuksena on tieteenalojen ensimmäisen ja toisen vaiheen opintokokonaisuuksia.

Opintokokonaisuus: koostuu kahdesta tai useammasta opintojaksosta, jotka käsittelevät samaa aihepiiriä ja muodostavat tietyn kokonaisuuden, esimerkiksi jonkin tieteenalan perusopinnot.

Opintojakso: opintojen suorittamisen perusyksikkö, joka tarkoittaa yhtä asiakokonaisuutta käsittelevää kurssia.

Opintopiste: Perustutkintojen laajuudet määritellään opintopisteinä. Opintojaksot pisteytetään niiden edellyttämän työmäärän mukaan. Yhden lukuvuoden aikana opintojen suorittamiseen keskimäärin vaadittava 1600 tunnin työpanos vastaa 60 opintopistettä. Yksi opintopiste vastaa siis noin 27 tunnin työpanosta. Työmäärään sisältyy luentojen, harjoitusten ja muun opetuksen lisäksi myös opiskelijan itsenäinen työskentely.

Maisteriohjelma: Koulutus voidaan järjestää myös maisteriohjelmana, joka on oma erillinen kokonaisuutensa. Maisteriohjelman perustamisesta, suunnittelusta ja rahoituksesta päätetään erikseen. Maisteriohjelmaan on erillinen valinta. Maisteriohjelma voi olla yksialainen, monialainen tai kansainvälinen.

Dekaani: Dekaanin on tiedekuntaneuvoston valitsema professori, jonka tehtävänä on johtaa ja ohjata tiedekuntaa. Dekaanin käsittelee ja ratkaisee tiedekunnalle kuuluvat asiat, jollei laissa, asetuksessa tai johtosäännössä toisin säädetä tai määrätä.

Tiedekuntaneuvosto: Päätösvaltaa tiedekunnassa käyttää tiedekuntaneuvosto, johon kuuluu kaikkien henkilöstöryhmien sekä opiskelijoiden edustajia. Tiedekuntaneuvoston puheenjohtajana toimii dekaani ja esittelijänä hallintopäällikkö ja opintoasiainpäällikkö.

Opintojaksojen koodit

Koodin 3 ensimmäistä merkkiä kuvaavat yleensä oppiainetta (esim. KTK= kasvatustieteiden tiedekunnan opintojakso, AIK = aikuiskasvatustiede, ERI = erityispedagogiikka, KAS = kasvatustiede, OKL = opettajankoulutuslaitoksen jakso, VAR = varhaiskasvatustiede). Neljäs merkki kuvaa opintojakson vaatavuustasoa: Y = yleisopinnot, P = perusopinnot, A = aineopinnot, S = syventävät opinnot, J = jatko-opinnot.

1 KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNNAN TOIMINTA

Kasvatustieteiden tiedekunnan juuret ulottuvat vuoteen 1863, jolloin perustettiin ensimmäinen suomalainen kansakoulunopettajaseminaari. Vuonna 1934 perustettiin Jyväskylän Kasvatusopillinen Korkeakoulu ja kymmenen vuotta myöhemmin korkeakoulu sai oikeuden valmistaa kasvatustieteiden kandidaatteja ja kasvatustieteiden tohtoreita. Vuodesta 1958 yliopistomuotoisena toiminut Jyväskylän kasvatusopillinen korkeakoulu muuttui 30.6.1966 annetulla lailla Jyväskylän yliopistoksi. Aiempi kasvatustieteellinen osasto muutettiin tuolloin kasvatustieteiden ja yhteiskuntatieteelliseksi tiedekunnaksi, joka ja kaantui vuonna 1973 kasvatustieteiden tiedekuntaan ja yhteiskuntatieteelliseen tiedekuntaan.

Tiedekunnan tutkimuksen ja koulutuksen kohteena on elinikäinen oppiminen varhaiskasvatuksesta aikuiskasvatukseen ja myös tiedekunnan aikuis- ja täydennyskoulutus liittyy läheisesti tiedekunnan kantavaan, elinikäistä oppimista korostavaan, ajattelumalliin. Tiedekunnan koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvua autonomiseksi, koulutus- ja kasvatuskulttuuria sekä omaa toimintaansa kriittisesti analysoiviksi ja uudistaviksi, eettisesti vastuullisiksi opettajiksi, oppilaitosten johtajiksi ja kasvatustieteiden asiantuntijoiksi. Tiedekunnan koulutus pohjautuu kansainvälisesti korkeatasoiselle tutkimukselle, jota tehdään etenkin seuraavilla vahvuusalueilla:

- o oppimisyhteisöt ja vuorovaikutus kasvatuksen, koulutuksen ja työelämän konteksteissa;
- o kasvatuskulttuurit, lapsuus ja hyvinvointi sekä
- o ammatilliseen kasvuun ja oppimisen ohjaaminen.

Kasvatustieteiden tiedekuntaan kuuluu kaksi laitosta: kasvatustieteiden laitos ja opettajankoulutuslaitos. Ensin mainitun osana toimii yliopiston rehtorin määrääjäksi asettama Rehtori-instituutti. Lisäksi tiedekuntaan kuuluu harjoittelukouluna toimiva Normaalikoulu. Kasvatustieteiden tiedekunnassa on yhteensä 21 professorin virkaa sekä 38 dosentia. Muita opettajia tiedekunnassa on noin kaksisataa, joista normaalikoulun osuus on noin puolet. Läsä oleviksi ilmoittautuneista tutkintoa varten opiskelevia tai erillisiä opintoja suorittavia (ts. varsinaisia opiskelijoita) on tiedekunnassa noin 2100.

Tiedekunnassa on edustettuina neljä pääainetta: aikuiskasvatustiede, erityispedagogiikka, kasvatustiede ja varhaiskasvatustiede. Tutkintotavoitteisen koulutuksen lisäksi tiedekunnassa tarjotaan erilaisia opettajankoulutuksen opintoja kuten erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (erityisopettajan opinnot), opettajan pedagogiset opinnot (ml. aikuiskouluttajan pedagogiset opinnot, APO), oppilaanohjauksen ja opinto-ohjauksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (opinto-ohjaajan opinnot) sekä Rehtori-instituutin tarjoamat Opetustoimen hallinnon ja johtamisen opinnot (perus- ja aineopinnot). Tiedekunnassa voi opiskella myös kolmessa eri maisteriohjelmassa: ohjausalan maisteriohjelmassa, Educational Leadership -maisteriohjelmassa sekä Development and International Cooperation -maisteriohjelmassa.

1.1 TIEDEKUNNAN TEHTÄVÄT, RAKENNE JA HALLINTO

Jyväskylän yliopiston hallintojohtosäännön (hyväksytty 26.8.1998) mukaan yliopiston hallintoa hoitavat hallitus, rehtori, vararehtorit, hallintovirasto, tiedekuntaneuvostot, laitosneuvostot, tiedekuntien dekaanit ja laitosten johtajat, erillislaitosten johtokunnat ja johtajat sekä erikseen asetetut muut hallintoelimet.

Tiedekunnan hallintoa hoitavat tiedekuntaneuvosto, dekaani, varadekaani ja tiedekunnan kanslia. Kasvatustieteiden tiedekunnan tiedekuntaneuvostossa on (31.12.2009 asti) neljätoista jäsentä ja yhtä monta varajäsentä. Näistä tiedekunnan professorin virkaan tai virkasuhteeseen nimitetyt valitsevat keskuudestaan kuusi jäsentä ja yhtä monta varajäsentä ja tiedekunnan muu henkilökunta keskuudestaan neljä jäsentä ja yhtä monta varajäsentä. Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan edustajisto valitsee tiedekunnan opiskelijoiden keskuudesta neljä jäsentä ja yhtä monta varajäsentä. Tiedekuntaneuvoston puheenjohtajana toimii dekaani ja varapuheenjohtajana varadekaani. Esittelijöinä ja asioiden valmistelijoina toimivat tiedekunnan virkamiehet, hallintopäällikkö ja opintoasiainpäällikkö.

Tiedekuntaneuvoston tehtävänä on arvioida, valvoa, ohjata, koordinoita ja kehittää tiedekunnassa annettavaa opetusta ja siellä tehtävää tutkimusta, käsitellä tutkintoja ja opintosuorituksia koskevat asiat, tehdä esityksiä taloudenhoidosta ja viran/toimenhaltijoiden ottamisesta, nimittää tiedekunnan virkaan ja virkasuhteeseen siltä osin kuin tiedekunnalla on päätäntävalta sekä päättää opiskelijavalintamenettelystä ja opetussuunnitelmista.

Tiedekuntaneuvoston kokoonpano on toimikaudella 1.8.2008–31.12.2009 seuraavanlainen:

Marjatta Lairio, professori, dekaani
 Jouni Viiri, professori, varadekaani
 Leena Alanen, professori
 Timo Saloviita, professori
 Tapio Aittola, professori
 Simo Vehmas, professori
 Tiina Nevanpää, yliassistentti
 Kaija Kähkönen, lehtori
 Sari Keinonen, lehtori
 Anja-Riitta Lehtinen, lehtori
 Opiskelija Jari Satka
 Opiskelija Kaisu Savolainen
 Opiskelija Jonne Heikkinen
 Opiskelija Pirkko Nissinen

1.2 KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNNAN KANSLIA

<http://www.jyu.fi/edu/>

Käyntiosoite:	Seminaarinmäki, Kampus-alue, Educa-rakennus (D)
Postiosoite:	PL 35 (Educa), 40014 Jyväskylän yliopisto
Fax:	(014) 260 1601
Sähköposti:	ktk.tdk@edu.jyu.fi

Dekaani:	LAIRIO MARJATTA KT, professori	(014) 260 1834 050 4285318	marjatta.lairio@edu.jyu.fi Viveca 457
Varadekaani:	VIIRI JOUNI FT, KT, professori	(014) 260 1709	jouni.viiri@edu.jyu.fi Opinkivi 304

Hallintopäällikkö:	HASSINEN PAULA	(014) 260 1603 050 4273068	paula.k.hassinen@jyu.fi Educa 205
Opintoasiainpäälikkö:	KESONEN RIITTA	(014) 260 1604 050 4413690	riitta.kesonen@jyu.fi Educa 206
Tutkimuskoordinaattori:	PERÄLÄ-LITTUNEN SATU Tutkimus- ja jatko-opintoasiat	(014) 260 1618	satu.perala-littunen@jyu.fi Educa 203
Koordinaattori:	HUTTUNEN ANNA-LEENA Kasvatustieteiden yhteiset perusopinnot, opiskelijavalinnat	(014) 260 1619	anna-leena.huttunen@jyu.fi Educa 217
Osastosihteeri:	LOUHI PÄIVI Opintoasiat	(014) 260 1600	paivi.louhi@jyu.fi Educa 207
Osastosihteeri:	STRÖMMER MIRA Tiedekuntahallinto	(014) 260 1605	mira.strommer@jyu.fi Educa 204

1.3 KASVATUSTIETEIDEN LAITOS

Kasvatustieteiden laitokseen kuuluvat kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen yksikkö, erityispedagogiikan yksikkö ja varhaiskasvatuksen yksikkö sekä Rehtori-instituutti. Laitoksella on edustettuna neljä kasvatustieteellistä oppiainetta, aikuiskasvatustiede, erityispedagogiikka, kasvatustiede ja varhaiskasvatustiede.

Kasvatustieteiden laitoksen tehtävä sijoittuu Jyväskylän yliopiston painoaloista erityisesti ihmistieteiden ja opettajankoulutuksen alueille. Laitoksen tutkimustoiminta on monitieteistä ja kohdistuu tiedekunnan kolmelle vahvuusalueelle:

- o Oppimisyhteisöt ja vuorovaikutus kasvatuksen, koulutuksen ja työelämän konteksteissa
- o Kasvatuskulttuurit, lapsuus ja hyvinvointi
- o Ammatillinen kasvu ja oppimisen ohjaaminen

Hallintoa hoitaa laitoksen johtoryhmä, jonka kokoonpano on seuraava:

Johtaja	ANJA-RIITTA LEHTINEN lehtori	(014) 260 1779 0504433469	anja-riitta.lehtinen@jyu.fi X 309
Varajohtaja	MARKKU SASSI lehtori	(014) 260 1743 0407172676	markku.sassi@edu.jyu.fi Viveca 152
Varajohtaja	PIIA BJÖRN lehtori	(014) 260 1747 0400247425	piia.bjorn@jyu.fi Viveca 161
	TAPIO AITTOLA professori	(014) 260 1667	tapio.aittola@edu.jyu.fi D 307
	JUKKA ALAVA professori	(014) 260 1897 040 738 0134	jukka.alava@jyu.fi A 319

MARJA-LIISA MAKKONEN (014) 260 1762
amanuenssi

[marja-
liisa.makkonen@jyu.fi](mailto:marja-liisa.makkonen@jyu.fi)
X 237

1.3.1 Erityispedagogiikka

<http://www.jyu.fi/edu/laitokset/eri/>

Käyntiosoite:	Rautpohjankatu 8, Viveca (1. ja 5 krs.)
Postiosoite:	PL 35 (Viveca), 40014 Jyväskylän yliopisto
Fax:	(014) 260 1621

Amanuenssi	MIRJA RAIVIO (014) 260 1640 Opinto-ohjaus (pääaineopiskelijat, sivuaineopiskelijat)	mirja.raivio@jyu.fi Viveca 146
Osastosihteeri	SOINTU KOIRAMÄKI (014) 260 1622 Opintoasiat (pääaineopiskelijat, sivuaineopiskelijat)	sointu.koiramaki@jyu.fi Viveca 147
Osastosihteeri	TANJA KOIVUNEN (014) 260 1751 (vv. -24.1.2010) vs. KOMULAINEN MAIJA opinto-ohjaus (erilliset erityisopettaja opinnot)	maija.komulainen@jyu.fi Viveca 148

Erityispedagogiikan tavoitteena on ennaltaehkäistä, lieventää ja poistaa oppimisen esteitä. Tarkoituksena on yksilön oppimista tukemalla ehkäistä lapsen, nuoren ja aikuisen syrjäytymistä sekä edistää hänen liittymistään yhteisöön sen täysivaltaisena jäsenenä. Yksilöllisten kehitysresurssien mukaiseen kasvuun pyritään erilaisin kasvatuksellisin ja opetuksellisin keinoin, sopivin apuvälinein ja/tai oppimisympäristön muuttamisen avulla.

Erityispedagogiikan opiskelijat valitaan opiskelemaan pääaineenaan erityispedagogiikka seuraaviin koulutuksiin:

- o Aikuiserityiskasvatuksen koulutus (AEK)
Valmistuneet sijoittuvat peruskoulun jälkeiseen koulutukseen aikuisten pariin. He saavat erityisopettajakelpoisuuden ja voivat suuntautua esimerkiksi aikuiskouluttajan, erityistä tukea tarvitsevien aikuisten opettajan/ohjaajan tai järjestö- ja suunnittelutoiminnan tehtäviin.
- o Erityiskasvatuksen asiantuntijakoulutus (EA)
Valmistuneet sijoittuvat erilaisiin suunnittelu-, tutkimus- ja asiantuntijatehtäviin sekä hallinnollisiin tehtäviin. He eivät saa opettajan kelpoisuutta.
- o Erityisopetuksen koulutus (EO)
Valmistuneet sijoittuvat peruskouluikäisten lasten ja nuorten pariin. He saavat kelpoisuuden toimia sekä luokkamuotoisessa että laaja-alaisessa erityisopetuksessa. Erityisopetuksen koulutus antaa myös kelpoisuuden luokanopettajan virkoihin.

- o Varhaiserityisopetuksen koulutus (VEO)
Valmistuneet sijoittuvat alle kouluikäisten ja esiopetusikäisten lasten pariin. He saavat lastentarhanopettajan ja erityislastentarhanopettajan kelpoisuuden.

Erityispedagogiikan opiskelijoiden ainejärjestönä toimii Abakus. Lisää tietoa Abakuksen toiminnasta löydät osoitteesta: <http://groups.jyu.fi/abakus/>

1.3.2 Kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

<http://www.jyu.fi/edu/laitokset/kas/>

Käyntiosoite:	Seminaarinmäki, Educa-rakennus
Postiosoite:	PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto
Fax:	(014) 260 1661

Amanuenssi	HELENA KOIVUNEN-KLEMMT (014) 260 1668	helena.koivunen-klemmt@edu.jyu.fi D 311
	Opintoneuvonta, tiedotus, harjoittelu, opiskelijavai- lunnat, APO-koordinaattori	
Osastosihteeri	SARI VIRTANEN (014) 260 1668	sari.virtanen@jyu.fi D 312
	Opintoasiat	

Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitoksen kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen tutkimus ja opetus kohdentuvat erilaisiin kasvu- ja oppimisympäristöihin, kuten perheeseen, työelämään, koulutukseen ja vapaa-aikaan sekä niissä ilmenevään kasvatukseen ja kasvuun kuten myös opetukseen ja oppimiseen.

Opiskelija valitsee aineopintojensa alussa pääaineekseen joko *kasvatustieteen* tai *aikuiskasvatustieteen*. Pääaineen voi halutessaan vaihtaa maisteriopintojen alussa. Koulutuksen aikana opiskelija rakentaa perustaa akateemisen ja ammatillisen asiantuntijuutensa kehittymiselle. Akateeminen asiantuntijuus muodostuu tieteellisen ajattelun ja uuden tiedon tuottamisen taidoista sekä jatkuvan oppimisen valmiuksista. Oman alansa asiantuntijaksi kehittyminen on jatkuva oppimisprosessi, jonka pohja luodaan koulutuksen aikana.

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen koulutuksesta valmistuneet sijoittuvat mm. koulutus-, suunnittelu- ja henkilöstöhallintotehtäviin, kasvatusta- ja sosiaalialan erityisteh-
täviiin sekä tutkijoiiksi ja erilliskoulutuksella opettajiksi.

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen opiskelijoiden ainejärjestönä toimii Emile. Li-
sää tietoa Emilestä osoitteesta: <http://emilery.wordpress.com/>

1.3.3 Varhaiskasvatustiede

<http://www.jyu.fi/edu/laitokset/var/>

Käyntiosoite:	Seminaarinkatu 15, Seminaarinmäki, X-rakennus (Proxima)
Postiosoite:	PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto
Fax:	(014) 260 1761

Amanuenssi	MARJA-LIISA MAKKONEN Opintoneuvonta, tiedotus	(014) 260 1762	marja-liisa.makkonen@jyu.fi X 237
Toimistos sihteeri	AINI ROIVAINEN-MALCHAR Opintosuoritusrekisteri	(014) 260 1735	aini.roivainen-malchar@edu.jyu.fi X 312
Koulutussuunnittelija	KATI HEMMINKI Optima, Korppi, opiskelijavalinnat	(014) 260 1764	kati.hemminki@jyu.fi X 308 (tavattavissa ma-ti)

Varhaiskasvatustieteen keskeinen tehtävä on edistää koulutuksen, tutkimuksen ja yhteiskunnallisen palvelutehtävänsä kautta lasten hyvinvoinnin ja oikeuksien toteutumista varhaiskasvatuksessa ja sitä laajemmin lasten elinolosuhteissa ja yhteiskuntaan osallistumisessa.

Jyväskylän yliopistossa voi ainoana yliopistona Suomessa opiskella pääaineena varhaiskasvatustiedettä. Opiskelija voi suorittaa kandidaatin tutkinnon joko lastentarhanopettajan koulutuksena tai varhaiskasvatuksen yleisenä suuntautumisvaihtoehtona. Molemmista suuntautumisvaihtoehdoista voi edetä suorittamaan kasvatustieteen maisterin tutkintoa.

Varhaiskasvatuksen koulutuksesta valmistuneet kandidaatit ovat sijoittuneet valtaosin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opetus- ja kasvatustehtäviin. Maistereista suuri osa on sijoittunut erilaisiin opetustehtäviin (varhaiskasvatus, erityisopetus, aikuiskoulutus), mutta myös päivähoiton hallinnollisiin tehtäviin ja erilaisiin suunnittelu- ja tutkimustehtäviin.

Varhaiskasvatuksen opiskelijoiden ainejärjestönä toimii Varkaat ry. Lisätietoa Varkaiden toiminnasta löydät osoitteesta <http://groups.jyu.fi/varkaat/>.

1.3.4 Rehtori-instituutti

<http://www.jyu.fi/edu/laitokset/rehtori/>

Käyntiosoite:	Seminaarinkatu 15, Athenaeum-rakennus (A)
Postiosoite:	PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto

Professori	JUKKA ALAVA	(014) 260 1897 040 738 0134	jukka.alava@jyu.fi A 319
Koulutuspäällikkö	RIITTA HÄNNINEN	(014) 260 1612 050 441 3677	riitta.h.hanninen@jyu.fi A 315
Projektipäällikkö	PÄIVI KANANEN	(014) 260 1613 050 443 2350	paivi.kananen@edu.jyu.fi A 314
Koulutussuunnittelija	ANU SOPANEN	(014) 260 1845	anu.m.sopanen@jyu.fi A 317
Koulutussuunnittelija	KATI HEMMINKI	(014) 260 1764	kati.hemminki@edu.jyu.fi A 312
Osastosihteeri	VIRPI MALINEN	(014) 260 1844	virpi.malinen@jyu.fi A 316
Konferenssi- sihteeri	JENNI HAVELA	(014) 260 1611	jenni.havela@jyu.fi A 312
Tekninen avustaja	VILLE SIVONEN	0400 247 431	ville.sivonen@edu.jyu.fi D 103

Kasvatustieteiden laitoksen yhteydessä toimii vuonna 1999 perustettu Rehtori-instituutti, joka järjestää Opetustoimen hallinnon ja johtamisen opintoja (perus- ja aineopinnot). Opintojen tavoitteena on vastata ajankohtaisiin koulutusorganisaatioiden johtamista koskeviin haasteisiin. Ne on tarkoitettu koulutuksen johtotehtäviin tähtääville henkilöille. Opinnoissa perehdytään opetushallintoon ja hankitaan valmiuksia toimia erilaisissa opetustoimen johtotehtävissä.

Rehtori-instituutissa käynnistyi syksyllä 2007 Suomen ensimmäinen kansainvälinen englanninkielinen maisteriohjelma oppilaitosten johdolle, *Master's Degree Programme in Educational Leadership*.

Maisteriohjelman opetussuunnitelma julkaistaan erikseen. Tarkempia tietoja:
Lea Kuusilehto puh. (014) 260 1614.

1.4 OPETTAJANKOULUTUSLAITOS

<http://www.jyu.fi/edu/laitokset/okl/>

Käyntiosoite:	Seminaarinkatu 15 (päärakennus, C)
Postiosoite:	PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto
Fax:	(014) 260 1701

Johtaja	TIINA NEVANPÄÄ KT, FM, yliassistentti	(014) 260 1702	C220	tiina.nevanpaa@edu.jyu.fi
Varajohtaja	MATTI RAUTIAINEN YTM, FM, KT, lehtori	(014) 260 1796	C 312	maanra@edu.jyu.fi
Amanuenssi	PÄIVI HÖKKÄ (vv. 1.6.2009–31.3.2010) vs. TIINA NYSSÖNEN	(014) 260 1703	C222	tiina.nyssonen@edu.jyu.fi
Koordinaattori	PIA BÄRLUND aineenopettajakoulutus	(014) 260 1641	C223	pia.barlund@edu.jyu.fi
Osastosihteeri	RITVA HARDÉN aineenopettajakoulutuksen opintoasiat ja opiskelijavalinta	(014) 260 1710 050 4280818	C218	ritva.harden@edu.jyu.fi
Osastosihteeri	ELISA HEIMOVAARA kansainväliset asiat	(014) 260 1707	C223	elisa.heimovaara@edu.jyu.fi
Osastosihteeri	AIRI KAUPPINEN opinto-ohjaajakoulutuksen opintoasiat ja opiskelijavalinta	(014) 260 1830	Viveca 448	airi.kauppinen@edu.jyu.fi
Osastosihteeri	MARJA KOSKINEN (vv. 9.2.-31.12.2009) vs. ANITA KUJANPÄÄ luokanopettajakoulutuksen opintoasiat ja opiskelijavalinta, www-sivut	(014) 260 1832	C217	luoko-opintoasiat@edu.jyu.fi anita.kujanpaa@edu.jyu.fi
Osastosihteeri	JAANA KOTILAINEN luokanopettajakoulutuksen opintoasiat, opintorekisteri ja -ohjelma	(014) 260 1782	C217	luoko-opintoasiat@edu.jyu.fi
Toimistosihteeri	PIRJO LEIMIO gradut, virkakäyttökirjat, tenttijärjestelyt	(014) 260 1784	C223	pilleimio@edu.jyu.fi
Kurssisihteeri	ANNE PUROKURU maksupalvelu, julkaisutoiminta, viittomakielinen luokanopettajakoulutus	(014) 260 1840	C223	anne.purokuru@edu.jyu.fi
Osastosihteeri	KAISA ÄIJÄNEN johtajan sihteeri, talous- ja henkilöstöasiat, matka-asiat, opetusharjoittelupalkkiot	(014) 260 1744	C221	kaisa.ajanen@edu.jyu.fi

Laaja-alainen opettajankoulutus on Jyväskylän yliopiston vahvuuksia. Opettajankoulutuslaitoksessa voi opiskella luokanopettajaksi, aineenopettajaksi ja opinto-ohjaajaksi. Ainoana Suomessa Jyväskylällä tarjotaan myös viittomakielistä opettajankoulutusta.

Jyväskylän opettajankoulutuslaitoksella on runsaasti kansainvälistä toimintaa niin opettaja- ja opiskelijavaihdon kuin tutkimus- ja koulutusyhteistyönkin alueella. Tutkimusaiheita ovat mm. eri oppiaineiden opetuksen tukeminen ja kehittäminen, opettajan am-

mattitaito ja roolit nykykoulussa, koulun johtamiskulttuuri, ihmisen kasvu ja oppiminen, monikulttuurisuus, erilaiset oppijat ja oppimisen ohjaaminen.

Opettajaksi opiskelun kolme keskeistä elementtiä ovat teoria, käytäntö ja kokemus. Akateemisen opettajankoulutuksen tehtävänä on tutkia ja tarkastella näitä kolmea elementtiä ja niiden välistä suhdetta. Koulutuksessa kehitetään syvällistä ymmärrystä, jonka varaan opettajan työn käytännöllinen toiminta rakentuu. Koulutuksen tavoitteena on antaa valmiudet toimia yhteistyössä kouluyhteisön jäsenten, oppilaiden vanhempien sekä koulun eri sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on myös tukea opiskelijan kasvua tutkivaan ja eettisesti vastuulliseen opettajuuteen sekä itsenäiseen, tietoiseen ja tavoitteelliseen ammatissa kehittymiseen.

Luokanopettajiksi opiskelevien opiskelijoiden ainejärjestönä toimii Pedago ry. Lisää tietoa Pedagon toiminnasta löydät osoitteesta: <http://groups.jyu.fi/pedago/>. Aineenopettajiksi opiskelevien ainejärjestönä toimii puolestaan Jano ry. Lisää tietoa Janon toiminnasta löydät osoitteesta: <http://groups.jyu.fi/jano/>.

1.5 JYVÄSKYLÄN NORMAALIKOULU

<http://www.norssi.jyu.fi/>

Käyntiosoite:	Pitkäkatu 8 (alakoulu) Yliopistonkatu 1 (yläkoulu ja lukio)
Postiosoite:	PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto
Puhelin:	(014) 260 1850 (alakoulu) (014) 260 1900 (yläkoulu ja lukio)
Fax:	(014) 260 1851 (alakoulu) (014) 260 1901 (yläkoulu ja lukio)

Uno Cygnaeuksen suunnitelmien mukaan perustettiin Jyväskylään vuonna 1863 seminaari kansakoulunopettajien kouluttamista varten. Sen yhteyteen tarvittiin opetusharjoittelua varten koulu, jota kutsuttiin mallikouluksi. Mallikoulu sai myöhemmin nimekseen harjoittelukoulu, Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulun harjoituskoulu, Kasvatustieteiden korkeakoulun opettajanvalmistuslaitoksen kansakoulu, yliopiston opettajanvalmistuslaitoksen koulu, Jyväskylän harjoittelukoulu ja vuonna 1976 Jyväskylän normaalikoulu. Nykyisin normaalikoulussa toimivat vuosiluokat 1-9 sekä lukio. Oppilaita koulussa on n. 900, henkilökuntaa n. 100 ja opetusharjoittelijoita vuosittain n. 900.

Jyväskylän normaalikoulu on Jyväskylän yliopiston harjoittelukoulu, jonka tehtäviin kuuluvat perusopetuksen lisäksi opettajaharjoittelun järjestäminen, kehittäminen ja tutkimustoiminta sekä täydennyskoulutus.

1.6 KOKKOLAN YLIOPISTOKESKUS CHYDENIUS

<http://www.chydenius.fi/>

Kokkolan yliopistokeskus Chydenius toimii Jyväskylän, Oulun ja Vaasan yliopistojen toiminnallisesti yhteisenä keskuksena. Se järjestää yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa kasvatustieteen maisterin tutkintoon ja luokanopettajan kelpoisuuteen johtavaa koulutusta. Koulutus on suunnattu erityisesti avoimen yliopiston väylää hyödyntäville, alaa vaihtaville sekä opetus- ja kasvatusalalla uudel-

leen suuntautuville opiskelijoille. Koulutusta kehitetään elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti ottaen huomioon sekä opiskelijan yksilölliset että muuttuvan yhteiskunnan tarpeet. Keskeisiä periaatteita koulutuksen toteuttamisessa ovat monimuotoisten opiskelutapojen käyttö sekä opiskelijalähtöisten, avointen ja verkostopohjaisten oppimisympäristöjen kehittäminen.

Luokanopettajien aikuiskoulutuksen opetussuunnitelma julkaistaan erikseen. Lisätietoja: Kokkolan yliopistokeskus Chydenius, Kasvatustieteiden yksikkö / Opettajankoulutus, puh. (06) 8294 230

2 OPISKELU

Kasvatustieteiden tiedekuntaan valintakokeiden kautta hyväksytyt opiskelijat saavat oikeuden suorittaa kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon ja kasvatustieteen maisterin tutkinnon. Sekä alemman että ylemmän korkeakoulututkinnon suorittajat ovat yliopiston varsinaisia opiskelijoita. Opiskelijavalinnan yhteydessä opiskelijoille on myönnetty oikeus ilman eri hakemusta suorittaa koulutukseensa kuuluvat opinnot. Ainoastaan sivuaineiden osalta on olemassa joitakin poikkeuksia tähän sääntöön.

2.1 OPISKELIJAKSI ILMOITTAUTUMINEN

Kaikkien opiskelijoiden on ilmoittauduttava lukuvuoden alkaessa viimeistään 15.9. mennessä.

- **Läsnäolevaksi** ilmoittautuu opiskelija, joka aikoo seurata opetusta, osallistua harjoituksiin/tentteihin tai hänen tutkielmansa on hyväksyttävänä tiedekunnassa.
- **Poissaolevaksi** ilmoittautuu opiskelija, joka ei aio osallistua opetukseen. Mikäli opiskelija ei ilmoittaudu, hänet poistetaan opiskelijaluettelosta. Halutessaan myöhemmin jatkaa opiskeluaan, joutuu varsinainen ja täydentävä opiskelija maksamaan 35 euron uudelleenkirjaamismaksun (Opetusministeriön asetus yliopistojen suoritteista perittävistä maksuista 1200/2006, 3 §) joko opiskelijapalveluiden kassaan (T-rakennus, 2. krs, avoinna klo 9-15) tai tilille 166030-101488 viitteellä 9942114 ja esittämään siitä kuitin opiskelijapalveluissa ilmoittautumisen yhteydessä.

Huom. Ilmoittautuminen ja opintorahan maksatukset kytkeytyvät yhteen. Opintorahan maksamisen edellytyksenä on, että opiskelija on ilmoittautunut syyskuun 15. päivään mennessä läsnäolevaksi opiskelijaksi.

Uudet opiskelijat

Uudet opiskelijat ilmoittautuvat koko lukuvuodeksi läsnäolevaksi ja maksavat koko vuoden ylioppilaskunnan jäsenmaksun (poikkeus: lykkäystä saaneet ilmoittautuvat poissaoleviksi eivätkä maksa ylioppilaskuntamaksua). Tarkemmat ilmoittautumisohjeet toimitetaan heille hyväksymiskirjeen mukana.

Vanhat opiskelijat

Ilmoittautuminen läsnäolevaksi tapahtuu maksamalla pankkiin henkilökohtaisella viitenumerolla ylioppilaskunnan jäsenmaksun koko vuodeksi 15.9. mennessä. Henkilökohtaisen viitenumeron saat heinä-elokuun vaihteessa postitettavan opintosuoritusotteen mukana tulevissa ilmoittautumisohjeissa (maksukuitissa). 15.9. jälkeen ilmoitettava tai edellisenä vuonna ilmoittautumaton opiskelija ei voi käyttää enää henkilökohtaista viitettä, vaan maksaa ylioppilaskunnan jäsenmaksun Nordean tilille 158130-33935 yleisellä viitteellä 07922 sekä uudelleenkirjaamismaksun (35 euroa tilille Nordea 166030-101488 viitteellä 9942114) ja käy ilmoittautumassa opiskelijapalveluissa. Opinto-oppaat ja tarran opiskelijakorttiin saa opiskelijapalveluista.

Perustelluista syistä voi ilmoittautua läsnäolevaksi vain puoleksi lukuvuodeksi. HUOM! Pankin kautta ilmoittautuminen on mahdollista tehdä vain koko lukuvuodeksi.

Jyväskylän yliopistossa on otettu 1.8.2003 käyttöön passiivirekisteri. Sinne siirretään opiskelijat, jotka eivät ole suorittaneet opintoja kolmeen lukuvuoteen. Jatkaessaan opintoja, heidän tulee hyväksyttää tiedekuntansa opintoasiainpäälliköllä henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS), mistä käy ilmi tutkinnosta puuttuvat opinnot ja missä aikataulussa hän tutkinnon suorittaa. HOPSin hyväksymisen jälkeen opiskelijapalvelut lähettää opiskelijalle tarkemmat ilmoittautumisohjeet.

Ilmoittautuminen poissaolevaksi 15.9. mennessä tapahtuu sähköpostin välityksellä opiskelijapalvelut@jyu.fi tai soittamalla numeroihin 260 1075, 260 1074 tai 260 1073 tai käymällä opiskelijapalveluissa. Mikäli opiskelija haluaa jatkaa opintoja, hän voi muuttaa poissaoloilmoituksen läsnäolevaksi kesken lukukauden/lukuvuoden maksamalla ylioppilaskuntamaksun ja esittämällä kuitenkin opiskelijapalveluissa.

Opintojensa keskeyttämistä harkitsevan opiskelijan on otettava ensin yhteyttä työvoimaviranomaiseen, joka kertoo menettelytavat ja seuraamukset. Opinnot voi keskeyttää opiskelijapalveluiden asiointipalvelupisteissä hallintorakennuksen 2. kerroksessa. Keskeyttämisasia on hoidettava henkilökohtaisesti.

Vaihtoon lähtevät opiskelijat ilmoittautuvat opiskelijapalveluissa läsnäoleviksi täyttämällä vaihtoon lähtevän ilmoittautumislomakkeen (=sininen). Lomake löytyy osoitteesta: https://www.jyu.fi/hallinto/intl/opiskelijalle/opiskelu_ulkomailla/lomakkeet/. Vaihtoon lähtevillä tulee olla opiskelupaikka Jyväskylän yliopiston vaihtosopimusten piirissä ja/tai opiskelija on saanut valtion opintotukea yliopiston opintotukilautakunnan kautta. Näiden opiskelijoiden ei ole pakko maksaa ylioppilaskunnan jäsenmaksua niiltä lukukausilta, jolloin he eivät opiskele Jyväskylän yliopistossa. He eivät ole tällöin oikeutettuja opiskelijatarraan eikä suorittamaan Jyväskylän yliopiston opintoja eivätkä muihinkaan etuuksiin niiltä lukukausilta, miltä ei ole ylioppilaskunnan jäsenmaksua maksettu. Asumisoikeus Kortepohjan ylioppilaskylässä edellyttää ylioppilaskunnan jäsenmaksun maksamista.

Tarkemmat ohjeet ilmoittautumisesta opiskelijapalveluiden www-sivuilla osoitteessa <http://www.jyu.fi/opiskelu/opinnoista/ilmoittautuminen>.

2.2 OPINTO-OIKEUDET TUTKINNON SUORITTAMISEN JÄLKEEN

Tutkintoon täydentävät opiskelijat voivat ilmoittautua sähköpostilla (opiskelijapalvelut@jyu.fi) 15.9. mennessä. Heillä ei ole oikeutta maksaa ylioppilaskuntamaksua, jolloin heillä ei ole myöskään mitään opiskelijaetuuksia. Myös täydentäväksi opiskelijaksi ilmoittautuva joutuu maksamaan uudelleenkirjaamismaksun, mikäli ilmoittautuu 15.9. jälkeen tai ei ole ollut kirjoilla edellisenä vuonna.

2.3 SIVUAINEIDEN OPINTO-OIKEUDET

Tarkempia tietoja kunkin koulutuksen tutkintoihin soveltuvista sivuaineista löytyy ko. opetus suunnitelmasta. Tutkintoon voi suorittaa ja suositellaan suoritettavaksi opintoja myös muiden tiedekuntien opintotarjonnasta. Osa opinnoista on vapaasti suoritettavissa (ks. <http://www.jyu.fi/opiskelu/opinnoista/sivuaineopas> ja tiedekuntien www-sivut). Silloin kun opinto-oikeuksia on haettava (ns. sivuaineopinto-oikeuden hakeminen), täytetään tätä varten tehty lomake. Varsinaiset opiskelijat voivat hakea oikeuksia yleensä kaksi kertaa lukuvuodessa. Hakuajat päättyvät yleensä syksyllä lokakuun loppuun

mennessä ja keväällä huhtikuun loppuun mennessä. Joissakin oppiaineissa saattaa olla hakumahdollisuus vain keväällä (seuraa ilmoituksia tiedekuntien ja opiskelijapalveluiden www-sivuilta). Opettajankoulutuslaitoksen opintokokonaisuuksien opinto-oikeuksia voi hakea yleensä vain keväällä (maaliskuun loppuun mennessä).

Jyväskylän yliopisto on solminut muiden yliopistojen kanssa JOO-sopimuksen (**JOO = joustava opinto-oikeus**). Sopimusosapuolet vastaavat sivuaineopintojen kustannuksista opiskelijan puolesta silloin, kun opinnot liitetään toisen korkeakoulun tutkintoon. JOO-opinto-oikeutta voidaan puoltaa sellaisiin opintoihin, joita ei ole tarjolla kotiyliopistossa, mutta jotka soveltuvat osaksi opiskelijan tutkintoa, joko sivuaineena tai muina opintoina. Opintojen soveltuvuudesta tutkintoon on syytä keskustella etukäteen omalla laitoksella esimerkiksi amanuenssin tai hops-ohjaajan kanssa ja tiedekunnan opintoasiainpäällikön kanssa. Suunnitelma tulee sisällyttää henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan (HOPS), jonka perusteella opiskelijan kotiyliopisto voi puoltaa JOO-opintohakemusta. Opiskelijalle opinnot ovat maksuttomia, mutta koska kotiyliopisto maksaa opiskelijan opinnoista, on hakijan saatava oman yliopiston puolto. Jyväskylän yliopiston käytännön mukaan puoltoa ei myönnetä opiskelijalle, jolla on opintoja riittävästi tutkinnon suorittamiseksi tai opiskelijalta puuttuu lähes kokonaan oman yliopiston opintosuoritukset. JOO-opintojen sähköinen hakulomake täytetään JOO-portaalissa osoitteessa: <http://www.joopas.fi/>. JOO-sopimusopiskelijaksi hakevien on haettava oman tiedekunnan opintoasiainpäällikön puoltolauselman hakemukseensa. Opinto-oikeuden myöntämisestä päättää lopullisesti vastaanottava yliopisto. Hakuajat saattavat vaihdella yliopistoittain.

Jos puoltoa ei saa, kannattaa ottaa yhteyttä asianomaiseen yliopistoon ko. tiedekuntaan ja kysyä, onko mahdollista opiskella sivuaineita omalla kustannuksella eli maksamalla erillisopintojen maksu.

2.4 OPISKELUAJAN RAJAUKSET

Opiskeluajan rajoittamista koskeva laki tuli voimaan 1.8.2005. Lakia sovelletaan opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet opintonsa lukuvuonna 2005–2006 tai sen jälkeen. Alemman korkeakoulututkinnon tavoitteellinen suorittamisaika on kolme lukuvuotta ja ylempään korkeakoulututkinnon kaksi lukuvuotta. Sekä alemmaa että ylempää korkeakoulututkintoa opiskelemaan otetulla opiskelijalla on oikeus suorittaa tutkinnot viimeistään kahta vuotta niiden yhteenlaskettua tavoitteellista suorittamisaikaa pidemmässä ajassa. Pelkästään alemmaa korkeakoulututkintoa opiskelemaan otetulla opiskelijalla on oikeus suorittaa tutkinto viimeistään yhtä vuotta sen tavoitteellista suorittamisaikaa pidemmässä ajassa. Pelkästään ylempää korkeakoulututkintoa opiskelemaan otetulla opiskelijalla on oikeus suorittaa tutkinto viimeistään kahta vuotta sen tavoitteellista suorittamisaikaa pidemmässä ajassa.

Tutkinnon suorittamisaikaan ei lasketa poissaoloa, joka johtuu vapaaehtoisen asepalveluksen tai asevelvollisuuden suorittamisesta taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan pitämisestä. Opintojen enimmäisaikaan ei lasketa myöskään muuta enintään neljän lukukauden poissaoloa, jonka ajaksi opiskelija on ilmoittautunut poissaolevaksi. Yliopisto myöntää opiskelijalle, joka ei ole suorittanut tutkintoa säädetyssä ajassa, lisää aikaa opintojen loppuun saattamiseen. Lisää aikaa myönnetään, kun opiskelija esittää tavoitteellisen ja toteuttamiskelpoisen suunnitelman opintojen loppuun saattamisesta. Muutoin opiskelija menettää opiskeluoikeutensa. Jos opiskeluoikeuden menettänyt opiskelija haluaa myöhemmin jatkaa opintojaan, hänen on haettava yliopistolta oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi.

2.5 VALMISTUMINEN

2.5.1 Tutkielma

Kasvatustieteiden tiedekunnassa pääaineen aineopintoihin sisältyvä proseminaarityö vastaa **kandidaatin tutkielmaa**. Proseminaarityöskentelyssä perehdytään tutkimuksen tekemiseen: tiedonhankintaan, tieteelliseen ajatteluun ja argumentointiin sekä tieteelliseen viestintään. Opintojaksolla tehdään pienimuotoinen tutkimus, jonka toteutuksessa ja raportoinnissa noudatetaan yleisiä tieteellisen tutkimuksen teon ja raportoinnin ohjeita. Proseminaarityöstään opiskelija kirjoittaa kandidaatin tutkinnon kypsyysnäytteen.

Kasvatustieteen maisterin tutkinnon syventäviin opintoihin sisältyy opinnäyte, **pro gradu -tutkielma**. Pro gradu -tutkielman tavoitteena on kehittää kykyä itsenäiseen tieteelliseen tiedonhakuun, olemassa olevan tiedon erittelyyn ja kriittiseen arviointiin sekä itsenäiseen tiedon tuottamiseen ja soveltamiseen. Tutkielma on osoitus opiskelijan kyvystä tieteelliseen ajatteluun, tutkittavan ilmiön problematisointiin, analysointiin ja raportointiin. Pro gradu -tutkielma voidaan tehdä yksin tai parityönä. Tutkielman suositeltava laajuus on työn luonteesta riippuen 60–90 sivua.

Laitoksen johtaja määrää pro gradu -tutkielmalle kaksi tarkastajaa, jotka kirjoittavat tutkielmasta lausunnon ja tekevät ehdotuksen arvolauseeksi. Tutkielma arvioidaan lomakkeella. Dekaanin päättää tutkielman hyväksymisestä ja arvolauseesta tarkastajien lausunnon perusteella. Pro gradu -tutkielman arvioinnista tarkemmin osoitteessa: <http://www.jyu.fi/edu/opiskelu/perustutkinnot/gradu>.

2.5.2 Maturiteetti

Kypsyysnäyte eli maturiteetti on esseetyyppinen kirjoitelma, jossa opiskelija osoittaa suomen tai ruotsin kielen taitonsa ja oman alansa hallinnan. Se kirjoitetaan joko suomeksi tai ruotsiksi sen mukaan, kummalla kielellä on saanut koulusivistyksen. Maturiteetti kuuluu pakollisiin kandidaatin- ja maisterintutkinnon kieli- ja viestintäopintoihin (tutkintoasetus 794/2004). Se suoritetaan erikseen sekä kandidaatin- että maisterintutkintoa varten. Maturiteetti pohjautuu tavallisesti pääaineen tutkielmaan. Joskus kyseen voi tulla muu kuin tutkielma, yleensä opinnäytetyön alaan kuuluva kirjallisuus. Maturiteettikirjoitelman aiheet antaa oppiaineen edustaja – normaalisti opinnäytetyön ohjaaja.

Maturiteetti arvioidaan joko hyväksytyksi tai hylätyksi. Sekä sisällön että kieliasun pitää olla hyväksyttyjä. Maturiteetin arvioijia on kandidaattivaiheessa yleensä kaksi: sisällön osalta oppiaineen edustaja (yleensä opinnäytetyön ohjaaja) ja kieliasun osalta kielikeskuksen kielentarkastaja. Mikäli kielitaito on osoitettu kandidaatin tutkinnon yhteydessä, maisterin tutkintoa varten ei tarvitse osoittaa enää kielitaitoa, vaan tällöin voi kirjoittaa oman pro gradu -tutkielman pohjalta 4-6 sivua pitkän katsauksen, jossa esitellään ja arvioidaan oman tutkielman tuloksia. Maisterintutkinnon maturiteetti voidaan suorittaa myös perinteisesti tenttitilaisuudessa kirjoittamalla ohjaajan antamasta aiheesta noin yhden konseptin mittainen kirjoitelma.

Maturiteettiin ilmoittaudutaan erillisellä lomakkeella, joka on saatavilla tiedekuntien, laitosten ja oppiaineiden www-sivuilta sekä paperiversiona laitoksesta tai oppiaineesta. Lisätietoja maturiteetista oppiaineiden www- sivuilla.

2.5.3 Tutkinnon anominen

Tutkintoa hakiessaan opiskelija täyttää tutkintolomakkeen, jossa hän ilmoittaa tutkintoon sisällyttämänsä opinnot. Tutkintolomakkeita saa laitosten ja tiedekunnan kansliasta sekä opiskelijapalveluista hallintorakennuksessa tai sen voi tulostaa kasvatustieteiden tiedekunnan verkkosivuilta osoitteesta <http://www.jyu.fi/edu/opiskelu/valmis/>. Lomake palautetaan täytettynä laitokselle tai tiedekunnan kansliaan. Ennen tätä opiskelijan tulee käydä omalla laitoksella tarkistamassa, että pääaineen opinnot on kaikki suoritettu ja viety rekisteriin. Opiskelijan tulee huolehtia myös siitä, että opintorekisterissä on merkinnät myös sivuaineissa suoritetuista opintokokonaisuuksista (opintokokonaisuuden suorituspäivämäärä ja arvostelu).

Opiskelija saa todistuksen suorittamastaan tutkinnosta tiedekunnalta: tutkinnot julistetaan dekaanin päätöksellä. Opiskelijan tulee varautua siihen, että tutkintotodistukseen saamiseen menee vähintään viikko (loma-aikoina kauemmin) sen jälkeen, kun tutkintolomake on toimitettu tiedekuntaan. Tutkintotodistus voidaan lähettää postitse tai sen voi käydä hakemassa tiedekunnan kansliasta.

2.5.4 Tutkintotodistus

Tutkintotodistukseen merkitään pääaineen kokonaisopintopistemäärä ja arvosana sekä sivuaineiden opinnot opintopistemäärineen ja arvosanoineen. Lisäksi todistuksissa mainitaan, millä kielellä opiskelija on saanut koulusivistyksensä ja kirjoittanut kypsyysnäytteensä sekä opiskelijan osoittama kielitaito. Tutkintotodistuksen liitteissä mainitaan KK- ja KM-tutkintoihin sisältyvät opintokokonaisuudet ja opettajankelpoisuuden tuottavat opinnot. Tutkintotodistuksen mukana opiskelija saa opintorekisteriotteen, jossa on yksityiskohtainen selvitys tutkintoon suoritetuista opinnoista, sekä *diploma supplementin*, joka on kansainväliseen käyttöön tarkoitettu englanninkielinen tutkintotodistuksen liite. Siinä kerrotaan suomalaisesta tutkintorakenteesta, tutkinnon myöntäneestä yliopistosta, tutkinnon laajuudesta ja sisällöstä sekä opintojen tuottamasta kelpoisuudesta.

2.6 LUKUVUODEN 2009–2010 PERIODIT

Syksy 2009

1. jakso: 1.9. – 23.10.
2. jakso: 26.10. – 18.12.

Kevät 2010

1. jakso: 11.1. – 12.3.
  2. jakso: 15.3. – 21.5.
- pääsiäisloma 29.3. – 5.4.

Kesä 2010

- 25.5. – 30.6.

2.7 KANSAINVÄLISTYMINEN

2.7.1 Opiskelu ulkomailla

<https://www.jyu.fi/hallinto/intl>

Jyväskylän yliopistoon kirjoittautunut opiskelija voi hakeutua opiskelemaan ulkomaille joko yliopiston vaihto-ohjelmien puitteissa tai niiden ulkopuolella, ottamalla suoraan yhteyttä ulkomaisiin korkeakouluihin. Ulkomailla suoritettavat opinnot voidaan lukea hyväksi kotimaiseen tutkintoon. Ulkomaisista opinnoista kiinnostuneiden kannattaa ylläpitää

kielitaitoaan ja/tai aloittaa hyvissä ajoin sellaiset kieliopinnot, jotka mahdollistavat opiskelun tietyssä maassa.

Vaihto-ohjelman kautta ulkomaille lähtevien ei tarvitse maksaa kohdeyliopistossa opinnoista. Kukin vaihtoon lähtijä saa yliopistolta matka-apurahan. Silloin, kun ulkomaiset opinnot voidaan sisällyttää täällä suoritettavaan tutkintoon, opiskelija voi saada ulkomaista jaksoa varten valtion opintotukea yleensä enintään kahden lukukauden ajaksi. Jos opintojen tavoitteena on tutkinnon suorittaminen ulkomailla, myös näitä opintoja varten voi saada valtion opintotukea.

NORDPLUS

Nordplus on stipendijärjestelmä, jonka tavoitteena on tukea opiskelijavaihtoa Pohjoismaiden välillä. Apurahan voi saada myös pakollisen työharjoittelun suorittamiseen toisessa Pohjoismaassa. NORDPLUS ei ole tarkoitettu jatko-opiskeluun eikä tutkimuksen rahoittamiseen. Apuraha voidaan myöntää perustutkinto-opiskelijalle ulkomaisia opintoja tai työharjoittelua varten 1-12 kk ajaksi.

NORDPLUS-ohjelma perustuu oppiainekohtaisiin verkostoihin. NORDPLUS-stipendistä kiinnostuneen tulee siis ottaa yhteyttä oman laitoksen NORDPLUS-yhteyshenkilöön.

https://www.jyu.fi/hallinto/intl/opiskelijalle/opiskelu_ulkomailla/yhteistyoyliopistot/nordplus

NORDLYS

Nordlys on NORDPLUS-ohjelman alaohjelma, jonka kautta voivat hakea ne opiskelijat, joiden oma laitos ei ole mukana NORDPLUS-verkostoissa.

ERASMUS

Erasmus on eurooppalainen vaihto-ohjelma, jonka puitteissa perustutkinto- ja jatko-opiskelijat voivat saada tukea 3-12 kuukautta kestäviin opintoihin tai harjoitteluun toisessa Euroopan maassa. ERASMUS-opiskelijavaihto perustuu laitosten välisiin oppiainekohtaisiin vaihtosopimuksiin. Opiskelijat voivat hakeutua pääasiallisesti oman pää- tai sivuainelaitoksensa yhteistyöyliopistoihin, tai harjoitteluun haluamaansa eurooppalaiseen yritykseen tai organisaatioon. ERASMUS-vaihdosta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä oman laitoksen kv. yhdyshenkilöön tai kv. palvelujen kv. suunnittelijaan (puh. 260 1069). ERASMUS-hakuaika seuraavalle lukuvuodelle päättyy vuosittain 1.3. Hakuajan jälkeen vapaaksi jääneitä paikkoja voi hakea ilman erillistä hakuaikaa.

ISEP (International Student Exchange Program)

Jyväskylän yliopisto on mukana myös ISEP-ohjelmassa jossa on mukana korkeakouluja Yhdysvalloissa, Aasiassa, Etelä-Amerissa ja Afrikassa. Ohjelma käsittää kaikki tieteenalat. Vaihtoon osallistuva suomalainen opiskelija maksaa ennen lähtöään ISEP-maksun, ISEP-sijoitusmaksun sekä ISEP-sairaus- ja tapaturmavakuutus. ISEP-maksu kattaa asumisen ja ruokailun vaihdon aikana. Englanninkielisiin ISEP-vaihtokohteisiin lähteminen edellyttää TOEFL-englanninkielen testin kokeen suorittamista (TOEFL - Test of English as a Foreign Language). Suomessa testin voi suorittaa Helsingissä Fulbright Centerissä (ks. www.fulbright.fi).

Jyväskylän yliopisto on solminut lisäksi omia kahdenvälisiä yhteistyösopimuksia ulkomaisten yliopistojen kanssa. Jyväskylän yliopiston kahdenväliset partneriyliopistot ovat:

Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität, Bonn (Saksa)
Universität Osnabrück (Saksa)
Universidad de Santiago de Compostela (Espanja)
University of Debrecen (Unkari)
Yaroslavl State University (Venäjä)
Victoria University (Australia)
University of Regina (Kanada)
Simon Fraser University (Kanada)
University of Toronto (Kanada)
Saint Mary's University (Kanada)
Pittsburg State University (USA)
University of Wisconsin - Whitewater (USA)
University of Mississippi (USA)
University of North Carolina Exchange Program UNCEP (USA)

Hiroshima University (Japani)
Kanazawa University (Japani)
Kanda University of International Studies (Japani)
Kyoto Sangyo University (Japani)
EWHA Womans University (Korea)
Xi'an Jiaotong University (Kiina)
National Chiao Tung University (Kiina, Taiwan)
National Yang-Ming University (Kiina, Taiwan)
Universidad de Chile (Chile)

Laitosten omat vaihtosopimukset

Opettajankoulutuslaitos <http://www.jyu.fi/edu/laitokset/okl/kansainvalinentoiminta>

Varhaiskasvatustiede <http://www.jyu.fi/edu/laitokset/var/kansvt/>

Itsenäisesti ulkomaille

Jos opiskelija hankkii opiskelupaikan itsenäisesti vaihto-ohjelmien ulkopuolelta, hänen on otettava selvää kohdekorkeakoulusta mm. vastaanottavan korkeakoulun pääsyvaatimuksista, kielitaitovaatimuksista sekä rahoituksen ja asunnon järjestymisestä. Yksityiskohtaisten tietojen ja tarvittavien asiakirjojen hankinta, mahdollisten kielitestiä suoritus, todistusten käännettäminen ja postinkulku vievät aikansa, joten valmistelulle on varattava riittävästi aikaa. Myös erilaisia stipendejä ja apurahoja tulee yleensä hakea vähintään vuotta ennen opiskelun alkamista vaihtokohteessa. Rehtori jakaa kahdesti lukuvuodessa matka-apurahoja itsenäisesti opiskelu- tai harjoittelupaikan ulkomaille hankkineille. Hakuajat päättyvät syys-lokakuussa ja maaliskuussa vuosittain. Lisätietoja antaa kansainvälisten asiain sihteeri (puh. 260 1052).

Perustietoa eri maiden korkeakouluihin hakeutumisesta on saatavilla esim. kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen CIMO:n www.maailmalle.net/ -sivuston maakohtaisista oppaista. Eri maiden yliopistojen kotisivuille pääsee mm. Braintrack-hakurobotin avulla (www.braintrack.com). Kannattaa myös tarkistaa, mitä yhteyksiä oman ainelaitoksen opettajakunnalla on ulkomaisiin korkeakouluihin, ja hyödyntää niitä.

2.7.2 Kotikansainvälistyminen

Jyväskylän yliopisto tarjoaa opiskelijoilleen mahdollisuuksia saada kansainvälisiä vaihtuteita ja kehittää kulttuurienvälisen viestinnän taitoja myös kotikampuksella. Yliopiston vieraskieliset opintokokonaisuudet ja maisteriohjelmat, jotka on tarkoitettu sekä omille että vieraileville opiskelijoille, tarjoavat mahdollisuuden opiskella vieraalla kielellä (pääasiassa englanniksi) kansainvälisessä opiskelijaryhmässä ja osittain vierailevien opettajien johdolla. Yliopistossa vierailee lisäksi vuosittain suuri joukko nimekkäitä ulkomaisia asiantuntijoita, joiden vierailuluennot ovat usein avoimia kaikille opiskelijoille. Yliopisto järjestää vieraskielistä opetusta ja englanninkielisiä maisteriohjelmiä. Lisätietoja saa laitosten verkkosivuilta tai osoitteesta:

www.jyu.fi/en/study/programmes/courses
ja www.jyu.fi/en/study/programmes/presentation

Jyväskylän yliopistossa opiskelee vuosittain noin 800 ulkomaista opiskelijaa noin 70 maasta. Suomalaisille opiskelijoille, jotka haluavat kontakteja ulkomaisten opiskelijoiden kanssa sekä mahdollisuuksia ylläpitää ja kehittää kieli- ja viestintätaitojaan myös luentosalien ulkopuolella on tarjolla mm. seuraavat vaihtoehdot:

- o kv-tutortoiminta: jokaiselle uudelle ulkomaiselle opiskelijalle nimeetään opiskelijatutor, joka auttaa häntä sopeutumaan uuteen maahan, kaupunkiin ja opiskeluympäristöön
- o Buddy-ohjelma: suomalaiset ja ulkomaiset opiskelijat muodostavat noin kuuden hengen kaveripiirejä, jotka harrastavat ja viettävät vapaa-aikaa yhdessä

- o Café Lingua: kerran kuussa järjestettävä ilta, jolloin voit tavata ulkomaisia opiskelijoita ja keskustella heidän kanssaan kielellä, jota haluat oppia, vaikkapa rennosti eri maiden seura- ja lautapelejä pelaillen
- o Each One Teach One (EOTO): kielikeskuksen ohjaamaa parityöskentelyä, jossa opiskelijat opettavat toisilleen omaa äidinkieltään säännöllisissä tapaamisissa ja kielikeskuksen koordinoimien tehtävien avulla.

Lisätietoja saa ylioppilaskunnan kansainvälisten asiain sihteeriltä (kv-sihteerit@jyy.fi) ja http://www.jyy.fi/fi/toiminta/jyyn_toimintasektorit/kansainvalisyys/ ja EOTO-ohjelmasta kielikeskuksen sivuilta:
<https://kielikeskus.jyu.fi/opiskelu/each-one-teach-one>.

2.7.3 Työharjoittelu ulkomailla

Jyväskylän yliopistolla ei ole omia ulkomaantyöharjoitteluohjelmia (lukuunottamatta Erasmus- ja Nordlys-opiskelijavaihtoa, joihin voi sisällyttää työharjoittelua). Erilaiset organisaatiot tarjoavat kuitenkin korkeakouluopiskelijoille harjoittelupaikkoja ulkomailla: Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO – harjoittelupaikkoja mm. edustustoissa, kauppakamareissa, kulttuuri- ja tiedeinstituuteissa

- o AIESEC - harjoittelupaikkoja kauppatieteiden ja tietotekniikan opiskelijoille sekä kasvatus-, yhteiskunta- ja kielitieteilijöille
- o IAESTE – harjoittelupaikkoja teknisen alan opiskelijoille
- o NORDJOB – kesätöitä Pohjoismaissa
- o COMENIUS-apulaisopettajaharjoittelu kielten opiskelijoille
- o COMENIUS-apulaisopettajaharjoittelu opettajaksi opiskeleville

Rehtori jakaa kahdesti lukuvuodessa matka-apurahoja opiskelijoille, jotka tekevät opintoihin kuuluvan työharjoittelun ulkomailla ja jotka ovat hankkineet työharjoittelupaikan itsenäisesti erilaisten harjoitteluohjelmien ulkopuolella. Hakuajat päättyvät syyslokakuussa ja maaliskuussa vuosittain. Lisätietoja antaa kansainvälisten asiain sihteeri (puh. 260 1052).

Jyväskylän yliopiston "Urasuunnittelun, työnhaun ja harjoittelun opasta" saa ura- ja rekrytointipalvelusta Agora C 3. kerroksesta.

3 OPIKSELUN TUKENA

3.1 KORPPI – KURSSI- JA OPINTOTIETOJÄRJESTELMÄ

<https://korppi.jyu.fi/>

Korppi on monipuolinen opintotietojärjestelmä, joka tarjoaa tietoa ja työvälineitä opettajille, opiskelijoille ja sihteereille. Korpista löytyvät lähes kaikki yliopiston kurssien kuvaukset sekä näiden luento- ja harjoitusajat. Opiskelijan kannalta Korpin tärkein toiminto lienee kursseille ja tentteihin ilmoittautuminen. Huomionarvoista on, että opetusohjelma on hyvä keino tutustua laitosten kurssitarjontaan sekä ilmoittautua kursseille. Joidenkin kurssien opettajat täydentävät kurssien osasuorituksia (esim. harjoitustehtäviä) kurssitietoihin, joten opiskelija voi seurata reaaliaikaisesti omaa etenemistään kurssilla. Korpin opinto-ote -toiminnon avulla opiskelija näkee kaikki opintorekisterissä olevat suorituksensa.

Korppi-järjestelmässä olevalla HOPSien hallintaosalla (ns. eHOPS-sovellus) opiskelija voi suunnitella opintonsa kokonaisuudessaan kurssitasolle asti. Opinnot voi myös aikatauluttaa ja niihin voi liittää perusteluja. Opiskelija voi hyötyä myös muista Korpin toiminnoista kuten henkilökohtaisesta kalenterista, ohjausaikojen varaamisesta sekä henkilökohtaisesta opintosuunnitelmasta. Korpin kalenteri helpottaa aikataulujen suunnittelussa. Henkilökohtaiseen kalenteriin siirtyvät automaattisesti niiden kurssien tapaamiset, joille opiskelija on ilmoittautunut. Kalenteriin voi myös lisätä henkilökohtaisia menoja. Henkilökohtaisen kalenterin lisäksi Korppi tarjoaa henkilöryhmille mahdollisuuden yhteiseen kalenteriin sekä mahdollisuuden asettaa ja varata ohjausaikoja. Tämän lisäksi tapahtumakalenteri tarjoaa mahdollisuuden kertoa tilaisuuksista, jotka ovat kaikille Korpin käyttäjille vapaita.

3.2 KIRJASTO

<http://kirjasto.jyu.fi/>

Käyntiosoite: Jyväskylän yliopiston pääkirjasto, Seminaarinkatu 15 (B),
Puh: (014) 260 3452 (lainat ja uusinnat)

Jyväskylän yliopiston kirjasto tarjoaa käyttöön laajat painetut ja elektroniset kokoelmat. Pääkirjastosta kasvatustieteellisen alan kirjallisuus löytyy lähinnä 3. kerroksesta ja kurssikirjat 1. kerroksesta. Kirjojen tarkempi sijainti ja saatavuustiedot kannattaa tarkistaa JYKDOK-tietokannasta, <https://jykdok.linneanet.fi/>.

Kirjasto tarjoaa myös tiedonhakupalveluita sekä koulutus- ja neuvontapalveluja. Koulutuksissa perehdytetään mm. elektronisiin lehtiin ja muihin verkkoaineistoihin. Graduklinikat auttavat graduntekijöitä ratkomaan tiedonhaun ongelmia. Verkkopalveluita voi hyödyntää myös kotikoneelta etäkäyttäjänä. Lisätietoja kirjaston palveluista löytyy osoitteesta:

Kasvatustieteiden tiedekunnan laatutyöhön ja laatukäsikirjaan voi tutustua osoitteessa: <http://www.jyu.fi/edu/laadunvarmistus>.

3.3 YLIOPPILASKUNTA

<http://www.jyy.fi/>

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta, JYY, on opiskelijoiden etu- ja palvelujärjestö. Jokainen Jyväskylän yliopiston tutkinto-opiskelija liittyy JYYn jäseneksi maksamalla ylioppilaskunnan jäsenmaksun. JYYn tärkein tehtävä on jäsentensä edunvalvonta niin yliopistolla kuin ympäröivässä yhteiskunnassa. JYY on jäsenenä Suomen ylioppilaskuntien liitossa (SYL), joka edustaa Suomen korkeakouluopiskelijoita valtiovaltaan ja muihin yhteiskunnallisiin sidosryhmiin päin. Ylioppilaskunta tarjoaa jäsenilleen myös kulttuuria ja rentoa yhdessäoloa sekä mahdollisuuden yhteiskunnalliseen toimintaan.

3.4 YLIOPISTOLIIKUNTA

<http://www.jyu.fi/hallinto/yliopistoliikunta/>

Yliopistoliikunta palvelee yliopiston opiskelijoita ja henkilökuntaa tarjoten kuntoliikuntaan painottuvaa monipuolista ohjelmaa, joka sisältää ohjattuja tunteja, kursseja sekä vapaita harjoitusvuoroja eri lajien harrastajille. Tarjontaa on yli 80 lajista.

3.5 YTHS

<http://www.yths.fi/>

Käyntiosoite:	Pitkäkatu 1 A	
Terveys- ja sairaanhoito:	puh. 046 710 1068	fax. 046 710 6618
Suun terveydenhuolto:	puh. 046 710 1070	
Mielenterveys:	puh. 046 710 1072	fax. 046 710 6660
Hallinto:	puh. 046 710 6662	

Opiskeluaikana voi terveyteen ja sairauteen liittyvissä kysymyksissä turvautua Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiöön. Ylioppilaskunnan jäsenmaksun yhteydessä maksettu terveydenhoitomaksu oikeuttaa käyttämään YTHS:n palveluita. YTHS:ään voi ottaa yhteyttä tarvitessaan apua terveyteen, sairauteen, ehkäisyyn tai rokotuksiin liittyvissä kysymyksissä. Vastaanotolle tulee ottaa mukaan opiskelijakortti tai ylioppilaskunnan jäsenmaksun maksukuitti.

3.6 OPPILAITOSPAPPI

<http://www.parikalaa.net/oppilaitostyo/>

Oppilaitospappi:	Kimmo Nieminen
Sähköposti:	kimmo.nieminen@evl.fi
Puh:	050 594 8167

Puhuminen auttaa. Oppilaitospapin kanssa voit keskustella mieltäsi painavista asioista: jaksamisesta, ihmissuhteiden mutkista, epävarmuudesta ja elämäkatsomuksesta. Keskustelut ovat luottamuksellisia ja maksuttomia.

3.7 LAATUJÄRJESTELMÄ

Korkeakoulujen arviointineuvosto auditoi Jyväskylän yliopiston laadunvarmistusjärjestelmän joulukuussa 2008. Arviointineuvoston päätöksen mukaan Jyväskylän yliopiston laadunvarmistusjärjestelmä täyttää laadunvarmistusjärjestelmän kokonaisuudelle ja perustehtävien laadunvarmistukselle asetetut kriteerit. Tietoa laatutyöstä löytyy osoitteesta: <https://www.jyu.fi/hallinto/laatu/>.

4 OPINTONEUVONTA JA OPINTO-OHJAUS

Opiskelua koskevaa ajantasaista tietoa on esimerkiksi tiedekuntien opinto-oppaissa sekä verkkosivuilla. Yleistä yliopisto-opintoihin liittyvää tietoa löytyy yliopiston pääsivulta kohdasta opiskelu. Kieli- ja viestintäopinnoista kerrotaan kielikeskuksen sivuilla <http://kielikompassi.jyu.fi/>. Kasvatustieteiden tiedekunnan sivut ovat osoitteessa <http://www.jyu.fi/edu/>. Opintojen suorittamista koskeva tarkempi informaatio on laitosten ja oppiaineiden verkkosivuilla.

Opintoneuvontaa antavat laitoksilla amanuenssit ja opintoasioita hoitavat osastosihteerit:

Kasvatustieteiden laitos

o *Erityispedagogiikka*

amanuessi	(014)260 1640	opinto-ohjaus (erityispedagogiikan maisterikoulutukset, sivuaineopiskelijat)
osastosihteeri	(014)260 1622	opinto-ohjaus (erityispedagogiikan maisterikoulutukset, sivuaineopiskelijat)
osastosihteeri	(014)260 1751	opinto-ohjaus (erilliset erityisopettajan opinnot)

o *Kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede*

amanuessi	(014) 260 1668
osastosihteeri	(014) 260 1664

o *Varhaiskasvatustiede*

amanuessi	(014) 260 1762
osastosihteeri	(014) 260 1735
koulutussuunnittelija	(014) 260 1764

Opettajankoulutuslaitos

amanuessi	(014) 2601703	yleinen opintoneuvonta
osastosihteeri	(014) 2601710	aineenopettajakoulutus
osastosihteeri	(014) 2601782	luokanopettajakoulutus
osastosihteeri	(014) 2601830	opinto-ohjaajien koulutus
osastosihteeri	(014) 2601707	kansainväliset asiat

Tiedekunnan kanslia

opintoasiainpäällikkö	(014) 260 1604	
koordinaattori	(014) 260 1619	tiedekunnan yhteiset opinnot
tutkimuskoordinaattori	(014) 260 1618	jatko-opinnot
osastosihteeri	(014) 260 1600	tutkinnot

4.1 OPISKELIJAPALVELUT

<http://www.jyu.fi/hallinto/opiskelijapalvelut/>

Opiskelijapalvelut on osa koulutuspalvelut-yksikköä. T-rakennuksessa Seminaarinmäellä toimiva Opiskelijapalvelut antaa kaikkia yliopisto-opiskelijoita koskevaa yleistä opintoneuvontaa. Opiskelijapalvelut ottaa vastaan ilmoittautumisia, antaa opiskelijatoistuksia matka-alennuslippuja yms. varten, hoitaa opintotukiasioita, jakaa eri tarkoituksiin tarvittavia lomakkeita, hoitaa laitosten ohella opiskelija- ja opintosuoritusrekisteriä sekä vastaa näihin liittyviin tiedusteluihin.

**opintohallintopäällikkö Tuula Maijanen (014) 260 1072 tuula.maijanen@adm.jyu.fi
0500 546 003**

- opiskelijapalvelujen kehittäminen
- pienryhmäohjauksen koordinointi
- oppaiden toimittaminen
- yliopiston abi-päivien ja muiden koululaisvierailujen koordinointi
- vammaisten opiskelijoiden yhdyshenkilö
- opintohallinnollisten päätösten valmistelu ja esittely

**asiakaspalvelu Opiskelijapalvelut on (014) 2601073 opiskelijapalvelut@jyu.fi
avoinna päivittäin klo 9.00- (014) 260 1074
15.00**

- asiakaspalvelu
- opintosuoritusotteet ja opiskelutodistukset
- tutkintovaatimusmonisteet
- osoite- ja henkilötietojen muutokset
- opintoihin liittyvän maksuliikenteen hoito
- maksulliset opintosuoritukset ja oppaat

4.2 URA- JA REKRYTOINTIPALVELUT

<http://www.jyu.fi/hallinto/rekrytointi/opiskelija/>

Ura- ja rekrytointipalvelut tukevat opiskelijaa koko opiskelun ajan siten, ettei valmistumisen jälkeinen siirtyminen työelämään ole hyppy tuntemattomaan, vaan hallittu askel valittuun suuntaan. Ura- ja rekrytointipalvelut auttavat kaikissa työelämään, työnhakuun ja työllistymiseen liittyvissä kysymyksissä ja antavat oppiainerajat ylittävää ja yhdistävää neuvontaa esimerkiksi sivuainevalinnoista ja niiden vaikutuksesta työllistymiseen. Ura- ja rekrytointipalvelut löytyvät Agorasta, huoneista C323.3, C323.5, C324.2 ja C324.3. Henkilökohtaista ohjausistuntoa varten kannattaa varata aika uraohjaajalta:

uraohjaaja Annamari Rovamo (014) 260 1084 annamari.rovamo@jyu
uraohjaaja Tapio Anttonen (014) 260 1057 tapio.anttonen@jyu.fi

4.3 OPINTOTUKI

<http://www.jyu.fi/hallinto/opintotuki/>

Jyväskylän yliopisto-opiskelijoiden opintotukiasioita hoidetaan Jyväskylän yliopistossa opintotukilain perusteella ja yliopiston ja Kansaneläkelaitoksen sopimuksen mukaan. Yliopistossa käsitellään opintotukihakemukset, olosuhdemuutosilmoitukset, tulovalvonta, opintotuen maksatukseen ja muut opintotukeen liittyvät asiat. Yliopistolla on opintotukilautakunta, jonka tehtävänä on määrittellä kesäopintojen ja ulkomailla harjoitettavien opintojen päätoimisuuskriteerit sekä seurata opinnoissa edistymistä.

Käyntiosoite: Seminaarinkatu 15 (T-rakennus,
II kerros)
Asiointipalvelu Klo 9.00 - 12.00
Puhelinpalveluaika Klo 13.00 - 16.15 (014) 260 1063
(014) 260 1065
(014) 260 1066
(014) 260 1067
(014) 260 1068

Faksi: (014) 260 1061
Sähköpostiosoite: opintotuki@jyu.fi

4.4 HOPS

HOPS, henkilökohtainen opiskelusuunnitelma on opiskelijan itselleen laatima suunnitelma siitä, mitä, miten ja missä aikataulussa hän aikoo opiskella. HOPSin laatimiseen saa tukea omalta laitokselta esimerkiksi HOPS-ohjaajalta. Opiskelusuunnitelma laaditaan voimassa olevien opetussuunnitelmien ja yliopiston opetustarjonnan pohjalta. Tavoitteena on yksilöllinen opintopolku, jossa opiskelija rakentaa näköisensä kokonaisuuden opinnoista. Valintoja rajoittavat tutkintoihin liittyvät säädökset, sivuainemahdollisuudet sekä käytävissä olevat resurssit. Viimeksi mainittu koskee esimerkiksi JOO-sopimusta sekä kansainvälistä vaihtoa.

Vähimmillään HOPS on suunnitelma siitä, mitä opintojaksoja tutkintoon kuuluu sekä missä aikataulussa opiskelija aikoo ne tehdä. Laajemmin ajateltuna HOPSiin voi sisällyttää oman identiteetin, erityisesti ammatillisen ja akateemisen identiteetin rakentamisen pohdintaa, urasuunnittelua. HOPS ei ole niinkään sitova sopimus vaan joustava ja prosessimainen tuotos, ”toteuttamiskelpoinen yhteistyösuunnitelma”, joka voi muuttua perustelluista syistä. HOPS voidaan laatia siten, että ensin laaditaan opintojen alkuvaiheen HOPS, sitten kandidaatinopintojen HOPS ja vasta lopuksi sitä täydennetään maisteriHOPSilla. Oppiaineet voivat erota tässä toisistaan ja täsmälliset ohjeet löytyvät laitoksilta.

Jyväskylän yliopistossa on opintojen suunnittelun apuna käytössä Korppi -järjestelmään sijoitettu eHOPS -sovellus. KorppiHOPS perustuu opiskelijan pääaineen tutkintorakenteeseen, jonka pohjalta opiskelija voi tehdä oman henkilökohtaisen opintosuunnitelman. KorppiHOPSiin voidaan liittää muita opintoja, kuten sivuaineita ja muissa yliopistoissa suoritettuja opintoja. Ohjelman avulla opiskelija pystyy seuraamaan opintojensa etenemistä, muokata opintosuunnitelmaansa ja saada henkilökohtaista palautetta ohjaajalta.

4.5 OPISKELUTAIDOT

Yliopisto-opinnoissa tarvitet oppiaineesta riippuen erilaisia opiskelutaitoja. Opinnoissa ovat tarpeen mm. tiedonhankintataidot ja lukustrategioiden hallinta, sillä joudut lukemaan ja omaksumaan nopeasti suuria määriä kirjallisuutta joko suomeksi tai englanniksi. Lisäksi sinun tulee tavallisimmin osoittaa osaamisesi kirjoittamalla. Näihin akateemisiin opiskelutaitoihin perehdytään opintojen alkuvaiheessa ja näitä harjoitellaan myös kieli- ja viestintäopinnoissa. Voit myös itse kehittää opiskelutaitojasi. Hyödyllisiä linkkejä löydät esim. avoimen yliopiston sivuilta:

<http://www.avoin.jyu.fi/opiskelu/suunnittelu/opiskelutaidot>

4.6 ESTEETÖN YLIOPISTO JA TUKIPALVELUT OPISKELIJOILLE

Esteettömän yliopiston tavoitteena ovat toimintatavat ja ympäristöt, joiden käyttäjänä ja kehittäjänä mahdollisimman moni opiskelija ja henkilöstön jäsen voi kokea itsensä tervetulleeksi ja arvostetuksi. Pyrkimyksenä on, että jokainen voisi keskittyä toimintaansa ilman toissijaisia ongelmia. Jos sinulla on esim. lukivaikeuksia tai jokin sairaus tai vamma, joka vaikeuttaa opintojasi tai jonka vuoksi tarvitset yksilöllisiä järjestelyjä, ota yhteyttä oman laitoksesi amanuenssiin tai tiedekunnan opintoasiainpäällikköön. Tietoa esteettömyydestä ja tarjolla olevista yksilöllisistä tukipalveluista vammaisille opiskelijoille: <http://www.jyu.fi/hallinto/esteet/>

5 TENTIT JA OPINTOSUORITUSTEN ARVIOINTI

5.1 TIEDEKUNNAN YLEISET TENTIT

Opetussuunnitelmaan merkittyjen opintokokonaisuuksien hyväksyttävä suorittaminen edellyttää opetukseen osallistumista, siihen liittyvien harjoitusten tai muiden vastaavien tehtävien huolellista suorittamista sekä mahdollisesti tentin hyväksyttävää suorittamista.

Luentojen tai demonstraatioiden päätteeksi järjestettävä tentti

Tentin ajankohta on normaalitapauksessa 1-2 viikon sisällä opetuksen päättymisestä. Tenttiin ei tarvitse tässä tapauksessa ilmoittautua erikseen, sillä kaikkien opetuksessa mukana olleiden opiskelijoiden oletetaan osallistuvan tenttiin. Joissakin tapauksissa edellytetään ilmoittautumista, joten kunkin opintojakson ohjeisiin kannattaa tutustua etukäteen. Luentotenttejä järjestetään yksi varsinainen ja vähintään yksi uusintatentti. Uusintatentteihin voidaan tarvittaessa määrätä ilmoittautumisvelvollisuus.

Tiedekunnan yleiset tentit järjestetään kerran kuukaudessa lukukausien aikana. Ne ovat tarkoitettut pääasiassa koulutusten opetussuunnitelmiin ja opintokokonaisuuksien tutkintovaatimuksiin kuuluvien teosten tenttimistä varten. Osallistumisoikeus tiedekunnan yleiseen tenttiin on läsnäolevaksi ilmoittautuneella, opinto-oikeuden omaavalla kuulusteluun ajoissa ilmoittautuneella opiskelijalla.

Yleisiin tentteihin tulee ilmoittautua viimeistään tenttipäivää edeltävän viikon vastaavana viikonpäivänä klo 16:een mennessä. Ilmoittautuminen tapahtuu KOPRPI:n kautta (tai joissain tapauksissa tenttikuorella). Tarkempia ilmoittautumisohjeita saa omalta laitokselta.

Kahden aineen tenttiin samanaikaisesti osallistuvan tulee ilmoittautua Korpin kautta molempiin tentteihin ja mainita kumman aineen tenttisaliin kysymykset toimitetaan.

Ilmoittauduttaessa tenttiin on huomioitava ohjeet ja määräykset, joita opetussuunnitelmassa on siitä, missä järjestyksessä ja millaisina kokonaisuuksina opetussuunnitelmien ja tutkintovaatimusten eri kohdat suoritetaan.

Tenttialit ilmoitetaan päärakennuksen ala-aulassa sijaitsevalla ilmoitustaululla sekä tiedekunnan verkkosivuilla osoitteessa <http://www.jyu.fi/edu/opiskelu/tentit>.

5.1.1 Kasvatustieteiden tiedekunnan yleiset tenttipäivät lukuvuonna 2009–2010

syyslukukausi 2009

pe 28.08. klo 12.00
pe 25.09. klo 12.00
pe 30.10. klo 12.00
pe 20.11. klo 12.00
pe 11.12. klo 12.00

kevätlukukausi 2010

pe 29.01. klo 12.00
pe 26.02. klo 12.00
pe 26.03. klo 12.00
pe 23.04. klo 12.00
pe 21.05. klo 12.00

kesä 2010

pe 16.06. klo 12.00
pe 09.07. klo 12.00
pe 27.08. klo 12.00

5.1.2 Käyttäytyminen tenttitilaisuudessa

Kysymysten jako tapahtuu salin ovella, jolloin jokaiselle tenttiin osallistuvalla jaetaan kysymykset. Vastaukset ja kysymykset palautetaan tentin valvojalle tenttitilaisuudesta poistuttaessa. Vastauspaperit kuulustelussa jaetaan yliopiston puolesta. Vastaamispaikalle tenttitilaisuuteen saa tuoda vain valvojan sallimat välineet.

Valvojan tehtävänä on taata tenttiin osallistuville työrauha. Mikäli opiskelijan saamissa kysymyksissä tai muissa tenttitilaisuuteen liittyvissä seikoissa ilmenee ongelmia, voi opiskelija kääntyä valvojan puoleen. Tenttitilaisuudesta ei saa poistua ennen kuin puoli tuntia on kulunut kuulustelun alkamisesta. Tentin alkamisen jälkeen saapuneelle opiskelijalle valvojan tulee antaa mahdollisuus osallistua tenttiin, mikäli kukaan samaan tenttiin osallistuva ei ole poistunut salista ja mikäli siitä ei aiheudu huomattavaa haittaa. Yleisiin tentteihin osallistuvan on esitettävä tarvittaessa henkilöllisyyden osoittava asiakirja vastaukset luovuttaessaan tai todistettava henkilöllisyytensä valvojalle muuten. Hylätyksi katsotaan opiskelija, joka vastausta jättämättä poistuu tentistä. Jos ilmoittautunut ei saavu tenttitilaisuuteen tai jos hän poistuu sieltä avaamatta tenttikuorta, tentti katsotaan peruuntuneeksi.

Tentissä todetusta vilpistä on voimassa, mitä Jyväskylän yliopiston opintosuoritusjohtosäännössä (23 §) on todettu: "Opiskelijan, joka tentissä syyllistyy vilppiin, voi valvoja välittömästi poistaa tenttitilaisuudesta, ja hänen suorituksensa hylätään. Opintosuoritus hylätään myös silloin, kun vilppi havaitaan vasta tenttitilaisuuden jälkeen. Myös muu opintosuoritus hylätään, mikäli opiskelijan voidaan todeta sitä suorittaessaan syyllistyneen vilppiin."

Lisätietoja opintosuoritusjohtosäännöstä osoitteessa:

<http://www.jyu.fi/opiskelu/opinnoista/opintosuoritusjohtosaanto/>

5.2 OPINTOSUORITUSTEN ARVOSTELU

5.2.1 Opintojaksojen arviointi

Opintojaksot arvioidaan asteikolla 0-5, lukuun ottamatta opettajankoulutuslaitoksen järjestämiä kasvatustieteen perusopintoja, joissa arvostelu asteikolla hyväksytty – hylätty (hyväksytty suoritus vastaa suoritusta vähintään arvosanalla hyvä); poikkeuksena myös pedagogiset opinnot, POM-opinnot, VAAM-opinnot ja harjoittelu, joissa arvostelu tapahtuu asteikolla hyväksytty - hylätty

5.2.2 Opintokokonaisuuksien arviointi

Perusopinnot

Perusopinnot arvioidaan asteikolla välttävä – erinomainen. Perusopintoihin sisältyvät opintojaksot arvioidaan asteikolla 0-5, lukuun ottamatta opettajankoulutuslaitoksen järjestämiä kasvatustieteen perusopintoja, joissa arvostelu asteikolla hyväksytty – hylätty; poikkeuksena myös pedagogiset opinnot, POM-opinnot, VAAM-opinnot ja harjoittelu, joissa arvostelu tapahtuu asteikolla hyväksytty – hylätty.

Perusopintojen opintokokonaisuuden arviointi tapahtuu laskemalla opintojaksojen opintopisteillä painotettu keskiarvo. Jos suurin osa opintojaksoista suoritettu asteikolla hy-

väksyty - hylätty, arvioidaan opintokokonaisuus asteikolla hyväksyty - hylätty lukuvuoden 2009 - 2010 aikana. Mikäli opiskelija haluaa korottaa hyväksyty -arvosanalla arvioitua opintokokonaisuutta, hänen tulee suorittaa vähintään kaksi numeerisesti arvioitua opintojaksoa viidestä (ne perusopinnot, joissa yhteensä viisi opintojaksoa) tai kolme opintojaksoa kuudesta (ne perusopinnot, joissa yhteensä kuusi opintojaksoa).

Aineopinnot

Aineopintojen kokonaisarvosana saadaan keskiarvona seuraavista:

1. sisältöopintojen arvosanojen keskiarvo
2. laadullisten tutkimusmenetelmien ja määrällisten tutkimusmenetelmien arvosanojen keskiarvo + proseminaarin arvosana jaettuna kahdella.

Syventävät opinnot

Syventävien opintojen kokonaisarvosana saadaan keskiarvona seuraavista:

1. menetelmäopintojen ja sisältöopintojen keskiarvo
2. pro gradu -tutkielman arvolause numeeriseksi muutettuna

Opintokokonaisuuksien arvosanat

Opintokokonaisuuksien arvosanat lasketaan opintojaksojen opintopisteiden painotettuna keskiarvona käyttämällä kahteen desimaaliin pyöristettyjä keskiarvoja. Opintokokonaisuuden arvosana määräytyy näiden keskiarvojen perusteella seuraavasti:

- 0,99 = 0
- 1,00 - 1,49 = 1
- 1,50 - 2,49 = 2
- 2,50 - 3,49 = 3
- 3,50 - 4,49 = 4
- 4,50 - 5,00 = 5

Mikäli opintosuoritukselle ei ole annettu arvosanaa, sitä ei oteta huomioon opintokokonaisuuden arvosanaa laskettaessa.

Arvosteluasteikkojen vastaavuudet ja niiden numeeriset ja sanalliset vastineet on esitetty seuraavassa taulukossa:

Numeerinen Asteikko	Sanallinen asteikko	ECTS-asteikko vastaavuus	ECTS-sanallinen asteikko
5	erinomainen (E)	A	excellent
4	kiitettävä (K)	B	very good
3	hyvä (H)	C	good
2	tydyttävä (T)	D	satisfactory
1	välttävä (V)	E	sufficient
0	ei hyväksyty	FX , F	fail

Opintosuoritusten tulokset on julkistettava kahden viikon kuluessa siitä kun opettaja on saanut suoritukset arvioitavakseen. Tutkielman tarkastajien on annettava lausunto tiedekunnalle kuukauden kuluessa siitä kun työ on jätetty lopullisessa muodossa tarkastettavaksi.

Opiskelijalla on arvostelun tuloksien lisäksi oikeus saada tieto arvosteluperusteiden soveltamisesta opintosuoritukseensa. Hänelle on myös varattava tilaisuus tutustua arvosteltuun kirjalliseen tai muuten tallennettuun opintosuoritukseen ja hänellä on oikeus saada omalla kustannuksellaan jäljennös suorituksestaan. Opintojaksosta vastuussa oleva opettaja tai opettajat voivat antaa palautteen opintojaksoon osallistuneille yksilöllisesti tai ryhmässä vaarantamatta mitä on säädetty tai määrätty opintosuoritusten julkisuudesta.

5.2.3 Pro gradu -tutkielman arviointiperusteet

Pro gradu -tutkielma arvostellaan asteikolla *approbatur*, *lubenter approbatur*, *non sine laude approbatur*, *cum laude approbatur*, *magna cum laude approbatur*, *eximia cum laude approbatur* tai *laudatur*.

Pro gradu -tutkielman arvioinnissa kiinnitetään huomiota seuraaviin pääasioihin, jotka arvioidaan asteikolla 1-5:

- Aihe
- Teoriatausta ja tutkittavan ilmiön käsitteellistäminen sekä lähteiden käyttö
- Tutkimustehtävät ja -ongelmat
- Tutkimusmenetelmät
- Tutkimusaineisto
- Tutkimusaineiston analyysi
- Tulosten esittäminen ja tutkimusongelmiin vastaaminen
- Tulosten tulkinta ja pohdinta
- Tutkimuksen luotettavuuden tarkastelu
- Tutkimuseettinen arviointi
- Kieliasu ja rakenteen johdonmukaisuus

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon tutkielmien erilainen suuntautuminen ja soveltaa kriteerejä sen mukaisesti.

Approbatur, Lubenter approbatur

Tutkimus täyttää kasvatustieteellisen alan pro gradu-tutkielman vähimmäisvaatimukset. Tutkimuksen tausta on joko liian suppea tai liian laaja. Tutkimuksen tarkoitusta pohdiskellaan jonkin verran johdannossa, mutta liittyminen taustateorioihin ja aikaisempiin tutkimuksiin sekä kasvatus- ja koulutusikäntöön jää selvittämättä. Referoidut teoriat ja tutkimukset liittyvät löyhästi tutkimusongelmiin. Tutkimusmenetelmien käyttö on puutteellista tai epäjohdonmukaista. Tulosten esittely on pintapuolista ja luettelomaista, tuloksissa tai johtopäätöksissä esiintyy puutteita ja epäjohdonmukaisuutta. Pohdinta on niukkaa eikä yllä yleisemmälle tulkintatasolle. Tutkielma on kieliasultaan heikohko ja viimeistelemätön.

Non sine laude approbatur

Tutkielman aihe on tavanomainen. Tutkielmassa on paneuduttu ilmiön teoreettiseen tai käytännölliseen taustaan ja esitelty aiheeseen liittyviä teorioita ja tutkimustuloksia. Luettelomaisesti ja mekaanisesti esitetty tausta on kokonaisuudessaan liian laaja tai suppea. Tutkimuksen lähtökohtia, tutkimustehtäviä ja ongelmia on pyritty suhteuttamaan aikaisempaan tietoon siinä kuitenkaan onnistumatta. Osa tutkimustehtävistä liittyy vain löyhästi taustaan tai ne jäävät tuloksissa tarkastelematta.

Tutkimusmenetelmissä esiintyy puutteita, esimerkiksi metodisessa käsittelyssä. Tulosten esittely on kaa-vamaista, mutta loogista. Yhteys taustaan jää vaatimattomaksi. Tulosten tulkinnassa on nähtävissä yhteys työn lähtökohtiin ja aikaisempiin tuloksiin.

Cum laude approbatur

Tutkielman aihe on suhteellisen tavanomainen, mutta sen merkitys on todettu ja osoitettu. Tutkimuksen teoriataustaan on paneuduttu ja se osoittaa aikaisempien tutkimusten tuntemusta. Valittu kirjallisuus on relevanttia tutkimusongelmien kannalta, ja vieraskielistä kirjallisuutta on käytetty oleellisena osana työtä. Tutkielman taustateoria tai ilmiön käytännölliset perusteet on esitetty, ja tutkimustehtävän/-ongelmien liittyminen niihin on osoitettu, mutta sitä ei ole tehty perusteellisesti.

Tutkimusmenetelmän valinta on perusteltu tavalla, mikä osoittaa myös muiden menetelmien tuntemusta. Menetelmän soveltaminen on tavanomaista ja pääosin moitteetonta. Tulosten tulkinta ja johtopäätökset ovat hyvätasoisia, ja niissä on pyritty saamaan aikaan teorian ja empirian vuoropuhelua.

Pohdinta on hyvätasoinen ja siinä osoitetaan yhteyksiä kysymyksenasetteluun ja teoriataustaan. Tuloksia arvioidaan sekä esitetään jatkotutkimusehdotuksia tutkimusmenetelmän kehittelyä ja/tai uusista aiheeseen liittyvistä ongelmakokonaisuuksista. Tutkielman muodollinen puoli on lähes moitteeton, ja esitystapa on hyvätasoinen. Tutkielma osoittaa tekijän kehittymistä tutkimusprosessin keskeisten elementtien hallinnassa.

Magna cum laude approbatur

Tutkielma käsittelee uutta, kiinnostavaa tai tärkeää aihealuetta, jota koskevaa ongelmakokonaisuutta on hahmoteltu ja kehitelty itsenäisesti. Tutkielman teoriatausta ja lähtökohdat osoittavat hyvää teoreettista perehtyneisyyttä. Tutkimustehtävät/-ongelmat on kuvattu täsmällisesti ja perusteltu monipuolisesti sekä suhteutettu taidokkaasti teoriataustaan. Kotimaista ja ulkomaista tutkimuskirjallisuutta on käytetty monipuolisesti ja sen valinnassa, raportoinnissa ja dokumentoinnissa on tehty kriittistä ja huolellista työtä.

Tutkimusmenetelmän valinta perusteluineen on metodologisesti asiantuntevaa. Aineiston keruu- ja analysointimenetelmien käyttö on tavanomaista paremmin hallittua, niiden pätevyys tutkimustehtävän kannalta on arvioitu ja osoitettu. Valittu analyysimenetelmä on sopusoinnissa tutkimustehtävän ja aineiston kanssa. Tulosten tulkinta ja johtopäätökset ovat johdonmukaisia, perusteltuja ja palvelevat tutkimuskokonaisuutta. Tutkielma on kieliasultaan ja rakenteellisesti korkeatasoinen ja johdonmukainen kokonaisuus.

Eximia cum laude approbatur; Laudatur

Tutkielman aihe on selvästi tavanomaista vaativampi tai merkittävämpi. Tutkimus osoittaa tekijän sekä syvällistä perehtyneisyyttä alueensa teoriaan, metodologisiin ongelmiin ja tieteen käytäntöihin että tutkimustyön, käytännön ja esitystavan hyvää tuntemusta ja hallintaa. Itsenäistä, sisäistynyttä ajattelua ja näkemystä on saavutettu vähintään kahdella tutkimusprosessin osa-alueella:

- a) teorian ja aikaisempien tutkimusten uudelleen jäsentely ja synteesi uusia näkökulmia tuottavalla tavalla
- b) tutkimusaiheen ja -tehtävän tuoreus, merkittävyys ja innovatiivisuus
- c) tutkimuksen tavoitteiden, lähtökohdan ja ongelmien rajaus
- d) tiedonkeruu- ja/tai analyysimenetelmien valinta, kehittäminen, arviointi ja sovellukset
- e) tulosten tulkinta, johtopäätökset ja diskussio.

Tutkielma osoittaa itsenäistä, kriittistä ja innovatiivista tutkimusotetta sekä kykyä jäsentää teoreettisesti laajoja asia- ja ongelmakokonaisuuksia että kykyä toteuttaa käytännössä hankaliakin tutkimustehtäviä taitavasti asetettujen ongelmien ratkaisemiseksi.

Tutkimusmenetelmää on kehitetty ja arvioitu itsenäisesti. Metodologiset analyysit ovat korkeatasoisia, itsenäisiä ja tieteellisesti merkittäviä tuloksia. Monipuolinen, taidokkaasti eri asiat huomioonottava pohdinta osoittaa erinomaista kykyä perehtyä, jäsentää, toteuttaa ja raportoida tieteellistä tutkimusta.

Tuloksilla on tieteellistä arvoa sovelluksiin johtavina, laajempaa tutkimusta perustelevina, ja/tai teorian ja metodin kehittelyä mahdollistavina löydöksinä. Tutkielma on tyylillisesti erinomainen, rakenteeltaan selkeä ja johdonmukainen. Tutkielma on julkaistavissa lähes sellaisenaan tai muokattuna jossain alan tieteellisessä julkaisussa tai aikakauslehdessä.

5.2.4 Opiskelijan oikeusturva

Mikäli opiskelija havaitsee virheitä tapahtuneen opintosuorituksensa arvostelussa tai muulla tavoin kokee tulleen kohdelluksi epäoikeudenmukaisesti, kannattaa aina kääntyä joko suoraan ao. opettajan puoleen tai kysyä neuvoa opintoasiainpäälliköltä.

Opintosuorituksensa arvosteluun tyytymätön opiskelija voi pyytää siihen suullisesti tai kirjallisesti oikaisua arvostelun suorittaneelta opettajalta. Oikaisupyynnön johdosta tehtyyn päätökseen tyytymätön voi saattaa asian tutkintolautakunnan käsiteltäväksi 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon.

Pro gradu-tutkielman arvosteluun tyytymätön opiskelija voi pyytää siihen kirjallisesti oikaisua arvostelupäätöksen tehneeltä monijäseniseltä hallintoelimeltä (tiedekuntaneuvosto). Oikaisupyyntö on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, josta opiskelijalla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulokset sekä arvosteluperusteiden soveltaminen omalta kohdaltaan tietoonsa.

Oikaisupyynnön johdosta tehtyyn päätökseen tyytymätön voi saattaa asian tutkintolautakunnan käsiteltäväksi 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon.

5.2.5 Vilppi ja plagiointi

Vilppi ja plagiointi ovat kiellettyjä opintojen kaikissa vaiheissa ja kaikilla opintojaksoilla. Tenttililppiä ehkäistään tehokkaalla valvonnalla ja laatimalla tenttikysymykset sellaisiksi, ettei esimerkiksi lunttilapuista ole tenttijälle apua. Perusperiaate on, että opiskelijan oman osuuden työstä on erotuttava selvästi. Jos opiskelija lainaa osana työtään jonkun toisen tekstiä, kuvia, ohjelmakoodia tms., lainatun osuuden on erotuttava selvästi. Jos työ on tehty ryhmä- tai yhteistyönä, työssä on kerrottava tästä. Kirjallisen työn tai sen osan kopioiminen suoraan lähdemateriaaleista tulkitaan plagioinniksi, etenkin jos lähdeviitteitä ei ole asianmukaisesti ilmoitettu.

Laitokset järjestävät yhdessä kirjaston kanssa opiskelijoilleen koulutusta siitä, miten viitataan oikein ja samalla kasvetaan akateemiseen asiantuntijuuteen. Opetuksessa tehdään selväksi tieteellisen kirjoittamisen pelisäännöt ja lähdeviitteiden käyttöä vaaditaan ja siihen ohjataan. Lähdemateriaalin oikeasta käytöstä ja siihen viittaamisesta saa ja pitää kysyä kirjallisen työn ohjaajalta. Plagiointiin suhtaudutaan aina vakavasti eikä sitä sallita.

6 TUTKINNOT JA OPINNOT

6.1 TIEDEKUNNASSA SUORITETTAVAT TUTKINNOT JA OPINNOT

Yliopistojen tutkinnoista annetun asetuksen (794/2004) mukaan kasvatustieteellisen alan tutkintoja ovat

- 1) *kasvatustieteen kandidaatin (KK) tutkinto*, joka on alempi korkeakoulututkinto
- 2) *kasvatustieteen maisterin tutkinto (KM)*, joka on ylempi korkeakoulututkinto
- 3) *kasvatustieteen lisensiaatin tutkinto (KL)*, joka on tieteellinen jatkotutkinto
- 4) *kasvatustieteen tohtorin tutkinto (KT)*, joka on tieteellinen jatkotutkinto.

Kandidaatin tutkinnon laajuus on 180 opintopistettä ja se voidaan suorittaa päätoimisesti opiskellen kolmessa lukuvuodessa. Maisterin tutkinnon laajuus on 120 opintopistettä ja se on mahdollista suorittaa päätoimisesti opiskellen kahdessa lukuvuodessa.

Alemman korkeakoulututkinnon tavoitteet:

Koulutuksen tulee antaa opiskelijalle

- pää- ja sivuaineiden tai niihin rinnastettavien kokonaisuuksien taikka koulutusohjelmaan kuuluvien opintojen perusteiden tuntemus sekä edellytykset alan kehityksen seuraamiseen;
- valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin tai taiteellisen työn edellyttämät tiedolliset ja taidolliset valmiudet;
- edellytykset ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen;
- edellytykset soveltaa hankkimaansa tietoa työelämässä; sekä

Ylemmän korkeakoulututkinnon tavoitteet:

Koulutuksen tulee antaa opiskelijalle

- pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden hyvä tuntemus ja sivuaineiden perusteiden tuntemus taikka koulutusohjelmaan kuuluvien syventävien opintojen hyvä tuntemus;
- valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen;
- valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä;
- valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen; sekä
- hyvä viestintä- ja kielitaito.

Kasvatustieteiden tiedekunnassa ovat seuraavat kandidaatin ja maisterin tutkintoon johtavat koulutukset ja pääaineet:

- *Erityisopetuksen koulutuksen, varhaiserityisopetuksen koulutuksen, aikuiserityiskasvatuksen koulutuksen sekä erityiskasvatuksen asiantuntijakoulutuksen* pääaineena on erityispedagogiikka.
- *Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen koulutuksessa* pääaineena voi olla joko kasvatustiede tai aikuiskasvatustiede.
- *Luokanopettajakoulutuksen* pääaineena on kasvatustiede.
- *Varhaiskasvatuksen koulutuksessa* pääaineena on varhaiskasvatustiede. Opiskelija voi suorittaa 180 opintopisteen kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon joko lastentarhanopettajan koulutukseen suuntautuen tai tiedepainotteisena varhaiskasvatuksen yleisenä suuntautumisvaihtoehtona. Varhaiskasvatuksen koulutuksen opiskelijat saavat opinto-oikeuden myös 120 opintopisteen kasvatustieteen maisterin tutkintoon.

Maisterin tutkintoon johtavat maisteriohjelmat:

- *Ohjausalan maisteriohjelma*, jossa pääaineena on ohjaukseen suuntautunut kasvatustiede.
- *Master's Degree Programme in Educational Leadership*, joka on englanninkielinen maisteriohjelma. Pääaineena on opetushallintoon ja oppilaitosjohtamiseen suuntautunut kasvatustiede.
- *Master's Degree Programme in Development and International Cooperation*, joka on yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan koordinoima englanninkielinen monitieteinen maisteriohjelma.

Näiden maisteriohjelmien opetussuunnitelmat julkaistaan erikseen ja ne löytyvät tiedekunnan verkkosivuilta.

Kasvatustieteiden tiedekunnassa järjestetään myös seuraavia opintoja:

- *erilliset erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (erityisopettajan opinnot)*
- *erilliset oppilaanohjauksen ja opinto-ohjauksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (opinto-ohjaajan opinnot)*
- *opettajan pedagogiset opinnot* (erillisinä maisterin tutkinnon suorittaneille ja sivuaineena yliopiston varsinaisille opiskelijoille)
- *opetustoimen hallinto ja johtaminen* -opinnot koulujen rehtoreiksi aikoville.

Jatko-opinnoista (lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot) ks. luku 12. Jatko-opinto-opas julkaistaan erikseen ja se löytyy myös kasvatustieteiden tiedekunnan www-sivuilta.

6.2 KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN JA KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINNON RAKENNE

Kandidaatin tutkinnon rakenne (laajuus 180 op):

- pääaineen perus- ja aineopinnot (vähintään 60 op)
- kieli- ja viestintäopinnot (vähintään 10 op)
- kirjallinen kypsyysnäyte
- muut opetussuunnitelmassa pakollisiksi määritellyt opinnot (ns. orientoivat opinnot, ks. kunkin laitoksen opetussuunnitelman kohdalta)
- sivuaineopinnot (ks. tarkemmat määräykset kunkin laitoksen opetussuunnitelman kohdalta tästä oppaasta).

Maisterin tutkinnon rakenne (laajuus vähintään 120 op):

- pääaineen syventävät opinnot (sisältää pro gradu -tutkielman) (vähintään 80 op)
- viestintäopinnot
- kirjallinen kypsyysnäyte
- sivuaineopinnot

Tutkintoihin sisältyvät opinnot on määritelty tarkemmin kunkin koulutuksen opetussuunnitelmassa.

6.3 KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT

Kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon vaaditaan yhteensä 10 opintopistettä pakollisia kieliopintoja seuraavasti: äidinkielen viestintä 4 op, ruotsin kieli 3 op, vieras kieli 3 op. Maisterin tutkintoon voi myös sisältyä valinnaisia kieli- ja viestintäopintoja, joista tar-

kempaa tietoa laitospöhtaisissa opetussuunnitelmissa. Kandidaatin tutkintoon on sisällyttävä seuraavat kieli- ja viestintäopinnot:

- puheviestintää 2 op,
- kirjoitusviestintää 2 op,
- toista kotimaista kieltä 3 op (laki 424/2003, asetus 481/2003)
- vierasta kieltä 3 op (suullinen ja kirjallinen taito)

Opinnot voit suorittaa kursseina, tentteinä tai hakemalla korvaavuus muussa korkeakoulussa suoritetuista opinnoista ks. kielikeskuksen www-sivuilta <http://kielikompassi.jyu.fi/>.

6.3.1 Äidinkielen viestintä (suomi)

Äidinkielen viestintään kandidaatin tutkinnossa kuuluu sekä kirjoitus- että puheviestintää, yhteensä 4 op. Luokanopettajakoulutuksen koulutuksen opiskelijat suorittavat äidinkielen viestinnän opinnot omien opintojensa yhteydessä. Muiden koulutusten opiskelijat voivat suorittaa opinnot joillakin seuraavista kirjoitusviestinnän ja puheviestinnän kursseista. Suositellaan omaan oppiaineeseen integroituja kursseja, mikäli sellaisia järjestetään.

Kirjoitusviestintä

- XKV0012 Kielenhuollonkurssi (2-3 op)
- XKVX001 Kirjoituskurssi (2 op)
- XKV0022 Kirjoitusviestinnän kurssi (3 op)
- XKV0024 Kielenhuollon luennot (3 op)
- XKVX002 Työelämän tekstitaidot (3 op)
- XKV0801 Kirjoitusviestinnän tentti (2 op)

Maisterivaiheen kieliopinnot:

- XKVK001 Erityispedagogiikan tutkimusviestintä / maisteritaso (3 op)
- XKVK002 Kasvatustieteen tutkimusviestintä / maisteritaso (3 op)
- XKVX003 Tieteellinen kirjoittaminen / maisteritaso (2 op)

Puheviestintä

- XPV0018 Puheviestinnän perusteet (2 op)
- XPVK001 Puheviestinnän perusteet erityispedagogeille/aineopintoihin integroitu (2 op)
- XPVK002 Akateeminen puheviestintä erityispedagogiikan pro gradu -seminariin osallistuville (2 op)
- XPV0013 Opetusviestintä (3 op)
- XPVX006 Ohjausviestintä (3 op)
- XPV0024 Esiintymisvarmuuden kehittäminen (3 op)
- XPV0015 Esiintymistaito (3 op)
- XPVX001 Draama ja ilmaisu (2 op)
- XPV0011 Neuvottelu- ja kokoustaito (3 op)
- XPV0014 Ryhmäviestintä (3 op)
- XPV0012 Äänenkäyttö (3 op)
- XPV0029 Puhetaito (3 op)
- XPVX007 Puhe- ja väittelytaidon kurssi (2 op)
- XPVX002 Työhyvinvointia vuorovaikutuksesta (3 op)
- XPVX003 Työelämän viestintätaidot (3 op)
- XPV0021 Työelämäviestintää monikulttuurisessa ryhmässä (3 op)
- XPVX005 Esimiehen vuorovaikutusosaaminen (4 op)

6.3.2 Toinen kotimainen kieli (ruotsi)

"Opiskelijan tulee alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa (...) suomen ja ruotsin kielen taidon, joka julkisyhteisön henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:n 1 momentin mukaan vaaditaan valtion henkilöstöltä kaksikielisessä viranomaisessa ja joka on tarpeen oman alan kannalta." (Asetus yliopistojen tutkinnoista 19.8.2004).

Toisen kotimaisen kielen opintojakson voit suorittaa kurssilla Akademisk svenska / skriftlig, muntlig (3 op). Mikäli kielitaitosi on riittävä, voit myös suorittaa sen korvaavana kokeena.

Ruotsin suullisen ja kirjallisen taidon suoritukset merkitään opintorekisteriin erillisinä arvosanoina (TT/HT). Korppi-järjestelmässä kurssi on tästä syystä jaettu kahdelle kurssinimikkeelle (XRU0502 Akademisk svenska/skriftlig ja XRU0503 Akademisk svenska/muntlig), vaikka kurssi suoritetaan yhtenä opintojaksona. Ilmoittautuminen vain kirjalliseen (skriftlig) osioon.

6.3.3 Vieras kieli

Vieraan kielen suoritat oman alan akateemisen tason suullisen ja tekstinymmärtämisen kursseilla tai korvaavilla kokeilla. Opintojakson suorittaminen edellyttää hyvää kielitaitoa. Mikäli vieras kielisi on jokin muu kuin englanti, niin ota yhteyttä ko. kielen lehtoriin kielikeskuksessa.

Englannin kielen voit suorittaa:

XENK002 Academic Reading and Communication Skills -kurssilla (3 op) tai korvaavana kokeena.

6.3.4 Valinnaiset kieli- ja viestintäopinnot

Pakollisten lisäksi voit suorittaa valinnaisia kieli- ja viestintäopintoja. Joissakin oppiaineissa (esim. kasvatustieteessä ja aikuiskasvatuksessa) maisterin tutkintoon voi sisältyä myös pakollisena kieli- ja viestintäopintoja. Valinnaisiin opintoihin käyvät pääsääntöisesti äidinkielen puhe- ja kirjoitusviestinnän, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten akateemisen tason kurssit, joita et ole suorittanut pakollisina. Näihin käyvät myös kielten valmentavat kurssit sekä alkeiskurssit niissä kielissä, joita et ole lukenut koulussa, ja jatkokurssit niissä kielissä, joita olet lukenut koulussa lyhyen oppimäärän. Valitse kurssisi siten, että saat mahdollisimman monipuolisen viestintätaidon ja aseta tavoitteesi työelämän vaatimuksia vastaaviksi.

Tarkemmat tiedot kieliopinnoista löytyvät kielikeskuksen www-sivuilta <http://kielikompassi.jyu.fi/>.

6.4 OPINTOJEN VANHENEMINEN

Kaikki keskeneräisten opintokokonaisuuksien suoritukset (opintojaksosuoritukset) vanhenevat 10 vuodessa ja ne tulee täydentää vastaamaan kulloinkin voimassa olevia tutkintovaatimuksia tentaattoreiden ohjeiden mukaisesti. Sääntö koskee myös avointa yliopistoa.

7 ERITYISPEDAGOGIIKAN OPETUSSUUNNITELMA

Erityispedagogiikan oppiaineen tehtävänä on vastata erityisopettajien ja erityiskasvatuksen asiantuntijoiden koulutuksesta sekä erityispedagogisesta tutkimuksesta ja tutkijankoulutuksesta. Tutkimuksen ja koulutuksen tavoitteena on oppimista tukemalla ehkäistä lapsen, nuoren ja aikuisen syrjäytymistä sekä edistää hänen liittymistään yhteisöön sen täysivaltaisena jäsenenä. Yksilöllisten kehitysresurssien mukaista kasvua pyritään tukemaan inklusiivisen/osallistavan sopivin apuvälinein ja/tai oppimisympäristöä muuttamalla. Tutkimuksen painopistealueet ovat:

- 1 Lapsen ja perheen arki erityiskasvatuksessa
- 2 Oppimisen ja osallistumisen erityispedagogiset ratkaisut elämänkulussa
- 3 Erilaisuuden ja erityiskasvatuksen sosiokulttuurinen merkitys

Erityispedagogiikan koulutuksesta valmistuneet maisterit sijoittuvat erityiskasvatuksen ja -opetuksen tehtäviin alle kouluikäisten ja esiopetusikäisten lasten, peruskouluikäisten lasten ja nuorten sekä aikuisten pariin. Aikuisopiskelijat voivat hakeutua kandidaattitutkinnon tai soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon suoritettuaan laitoksen tarjomiin erityiskasvatuksen asiantuntijakoulutuksen maisteriopintoihin. Opetussuunnitelman sisällöissä perehdytään oppimiseen ja sen haasteisiin koko elämänkulussa sekä yksilön että kasvuympäristöjen ja palvelujärjestelmien näkökulmasta. Elämänkulun eri vaiheiden ominaispiirteet ja niiden oppimiselle ja ohjaamiselle asettamat haasteet painottuvat eri tavoin erityispedagogiikan koulutuksissa:

- 1 Varhaiserityisopetuksen koulutus (VEO)
- 2 Erityisopetuksen koulutus (EO)
- 3 Aikuiserityiskasvatuksen koulutus (AEK)
- 4 Erityiskasvatuksen asiantuntijakoulutus (EA)

Varhaiserityisopetuksen koulutuksesta valmistuneet saavat voimassa olevien kelpoisuussäädösten mukaan lastentarhanopettajan, erityislastentarhanopettajan ja erityisopettajan kelpoisuuden. Erityisopetuksen koulutuksesta valmistuneet saavat erityisopettajan kelpoisuuden ja lisäksi luokanopettajan ja erityisluokanopettajan kelpoisuuden, jos he ovat suorittaneet perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot (60 op). Aikuiserityiskasvatuksen koulutuksesta valmistuneet saavat sivuainevalintojensa mukaisen opettajan ja erityisopettajan kelpoisuuden. Lisäksi aikuiserityiskasvatuksen koulutuksen maisteriopinnoissa on mahdollista suuntautua hallinto-, suunnittelu- tai järjestötoiminnan tehtäviin. Erityiskasvatuksen asiantuntijakoulutus tarjoaa aikuisopiskelijoille mahdollisuuden suuntautua ammatillisesti uudelleen, syventää ammatillista orientaatiotaan erityiskasvatuksen alueelle tai keskittyä maisteriopinnoissa tutkijan uralle.

7.1 ERITYISPEDAGOGIIKAN KOULUTUSTEN TAVOITTEET

Erityispedagogiikka on soveltava tieteenala, jonka toimintamallien teoreettinen perusta pohjautuu keskeisesti lähitieteisiin (esim. kasvatustieteisiin, yhteiskunta- ja lääketieteisiin, psykologiaan sekä logopediaan). Tavoitteena on kouluttaa erityisopettajia ja erityiskasvatuksen asiantuntijoita, jotka toimivat kasvatustieteiden ja opetustilanteissa tarkoituksenmukaisesti, perustellusti, eri näkökulmat huomioiden sekä pyrkivät toiminnassaan toisen ihmisen yksilöllisyyden ja ihmisyyden kunnioittamiseen. Koulutus antaa valmiuksia myös tutkijanuralle haluavalle opiskelijalle. Koulutuksessa tuetaan opiskelijoiden kasvua ihmisten tasavertaiseen kohtaamiseen ja ihmisoikeuksien toteutumisen edistämiseen sekä laajentamaan näkemystä kasvatuksesta osana yhteiskunnallista vaikuttamista.

Opetussuunnitelmassa erityispedagogiikalle keskeisten rajapintatieteenalojen tuottama tutkimus- ja teorian tieto yhdistetään sekä erilaisia tieteellisiä lähestymistapoja käsitellään monipuolisesti painottaen kuitenkin kasvatus- ja opetustyössä käyttökelpoisia sovelluksia. Opetussuunnitelmaa toteutetaan yhteistoiminnassa tiedekunnan eri laitosten kanssa. Nämä, sekä harjoitteluista saadut kokemukset kehittävät opiskelijoiden valmiuksia moniammatilliseen yhteistyöhön perheiden, työyhteisön eri jäsenten ja muiden sidosryhmien kanssa.

7.1.1 Kandidaatin tutkinnon osaamistavoitteet

Tiedot

Erityispedagogiikan peruskoulutusten kandidaatintutkinnon tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa perustiedot ihmisen psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta kehityksestä sekä perehtyy yksilön elämänkulkuun palvelu- ja koulutusjärjestelmissä. Opiskelija tunnistaa keskeiset eettiset ja yhteiskunnalliset kysymykset erityiskasvatuksen alueella. Tiedekunnan yhteisissä kasvatustieteen perusopinnoissa tutustutaan kasvatustieteiden filosofiaan, psykologiaan ja sosiologiaan perusteisiin sekä alan keskeisiin käsitteisiin ja toimintaympäristöihin. Ytimessä on kuitenkin opiskelijan identiteetin rakentuminen erityispedagogiikan tieteenalan lähtökohdista.

Opintojen tavoitteena on, että opiskelija saa perusvalmiudet oppimisprosessin ymmärtämiseen ja oppimisen ohjaamiseen eri oppimisteorioiden näkökulmasta sekä niiden erityispedagogisesta soveltamisesta. Opinnot antavat aineksia oppijoiden moninaisuuden ja yksilöllisten tarpeiden kohtaamiseen eri oppimisympäristöissä sekä opetusjärjestelyiden joustavaan muokkaamiseen. Opiskelija tuntee opetus- ja kasvatustyön lainsäädännölliset perusteet, sekä tietää, mistä hän voi päivittää tietoaan.

Taidot

Opiskelija tunnistaa erityisen tuen tarpeen ja osaa käyttää tarkoituksenmukaisia arviointivälineitä. Hän tuntee opetuksellisia menetelmiä, sekä osaa tarkastella ja vertailla niitä kriittisesti. Opiskelija osaa soveltaa saamaansa teorian tietoa käytännön opetustilanteissa ja hallinnollisessa toiminnassa.

Opiskelija tietää, millaisia kasvatustieteellisiä tutkimusmetodeja on käytössä. Hän tuntee tieteellisen ajattelun- ja tutkimuksen tekemisen perusteet. Opiskelijalle esitellään keskeiset laadulliset ja määrälliset tutkimusmenetelmät, sekä niiden käyttämisen periaatteet. Ohjattu kandidaatintutkielma on ensimmäinen tieteellinen tutkielma, jossa opiskelija osoittaa myös metodien hallintaa.

Erityispedagogiikan perusopinnoissa perehdytään laajasti ja monitieteisesti oppijoiden moninaisuuteen, yksilöllisiin ominaisuuksiin ja oppimisen haasteisiin. Aineopinnoissa painopiste on pedagoginen ja se keskittyy erityispedagogisten ratkaisujen ja menetelmien tarkasteluun. Lisäksi perehdytään tieteellisen tutkimuksen perusteisiin. Pedagogiikkapainotteisten opintojaksojen valinnaisuus aineopinnoissa mahdollistaa opiskelijan erikoistumisen ja asiantuntijuuden syventämisen oman kiinnostuksen pohjalta.

Kandidaatintutkinnon tavoitteena on antaa valmiudet tieteelliseen ajatteluun, erilaisuuden ymmärtämiseen usealta eri näkökulmalta ja erityispedagogisen tutkimuksen tekemisen perusteisiin. Tavoitteena on luoda pohja tutkivan opettajuuden rakentumiselle ja moniammatillisten yhteistyötaitojen kehittymiselle.

Kompetenssit

Tutkivan opettajuuden myötä opiskelija oppii ratkaisemaan tieteellisiä ja ammatillisia ristiriitoja sekä ymmärtämään ratkaisujen psykologisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia seurauksia.

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, ohjaussuhde nimetyn ohjaajan kanssa sekä opiskeluryhmässä saatu vertaispalaute tukevat opiskelijan omien toimintamallien rakentamista erityiskasvattajana. Opiskelija rakentaa omaa opetuksen ja kasvatuksen käyttöteoriaansa yhdistämällä teoretietämystään käytännön haasteisiin opetusharjoiteluissa. Tieteellisten ajattelutaitojen ja akateemisen asiantuntijuuden kasvua edistävät teoreettis-käytännölliset raportit sekä portfolioyöskentely.

Kieliopinnot varmistavat opiskelijalle virkamieheltä edellytettävän kielitaidon. Opiskelija harjaantuu myös ymmärtämään vieraskielistä tieteellistä tekstiä.

7.1.2 Maisterin tutkinnon osaamistavoitteet

Tiedot

Maisterintutkinto luo edellytykset tieteellisen tiedon tuottamiseen sekä tieteellisten menetelmien ja teoreettisen tietämyksen soveltamiseen ammattikäytäntöjen kehittämisessä. Opinnot antavat valmiuden myös tieteelliseen jatkokoulutukseen.

Kasvatustieteen maisterintutkinnon tarkoituksena erityispedagogiikan pääaineessa on asiantuntijuuden syventäminen ja omien toimintamallien rakentaminen erityiskasvattajana. Opinnot rakentavat pohjan osallistua erityispedagogiseen ja yhteiskunnalliseen keskusteluun oman alan ja työn jatkuvana kehittäjänä.

Opintojen tavoitteena on saavuttaa ammatilliset ja tieteelliset valmiudet toimia erityisopettajana ja muissa erityispedagogista asiantuntemusta edellyttävissä tehtävissä. Opiskelija kykenee eettiseen ajatteluun, johon hän työelämässä voi pohjata keskeiset ratkaisunsa.

Taidot

Syventävissä opinnoissa keskitytään pohtimaan opittujen ilmiöiden teoreettista pohjaa laajemmin. Erityisopetuksen järjestäminen tehostetun tuen periaatteet huomioiden, sekä erityiskasvatuksellisen tutkimuksen tekeminen edellyttävät laajaa kasvatus- ja opetusjärjestelmän tuntemusta, sekä kykyä myös suunnitella pedagogisia ja hallinnollisia interventioita.

Maisterintutkintoon sisältyy syventävää tutkimusmetodiikkaa sekä laadulliselta että määrälliseltä osa-alueelta. Opiskelija voi valita metodikursseja, jotka parhaiten soveltuvat tiedon syventäjiksi maisterintutkinnon pro gradu -tutkielmaa varten. Opiskelija oppii ohjatusti suunnittelemaan ja toteuttamaan tutkimuksen. Hän osaa valita relevantit tutkimusmenetelmät ja osaa itsenäisesti käyttää vaadittavaa laitteistoa tai välineistöä aineiston keruussa. Hän osaa valita soveltuvat analyysimenetelmät, sekä tulkita tulokset suhteuttaen ne erityispedagogiseen tutkimustraditioon.

Syventävien opintojen erityispedagogiikan tutkimuksellisten vahvuusalueiden ympärille rakentuvien ydinkurssien tarkoituksena on lisätä kykyä ymmärtää erityiskasvatuksen historiallista, yhteiskunnallista ja filosofista perustaa. Opiskelija syventää omaa ammatillista kasvuaan ja kriittistä ajatteluaan, mikä mahdollistaa toimimisen tieteellisen ja

käytännön tiedon soveltajana. Opiskelija saa myös valmiuksia suunnitella ja toteuttaa arviointi- ja kehittämisprojekteja niin pedagogisella kuin koulutusjärjestelmienkin tasolla.

Kompetenssit

Opiskelija kykenee suunnittelemaan erityispedagogista kasvatus- ja opetustoimintaa, joka pohjautuu vankkaan monitieteiseen teoretietoon, sekä (opetus)harjoittelujen avulla saatuun pedagogiseen ja hallinnolliseen osaamiseen. Opiskelija osaa analysoida, dokumentoida ja esitellä (kirjallisesti ja suullisesti) omaa ammatillista kasvuaan näyteportfoliossa, jonka hän tuottaa maisteriopintojensa loppuksi.

Opiskelija tuntee erityisesti erityispedagogisen tieteenalan traditioita ja hänen sovelluksensa työelämässä pohjautuvat siitä lähtöisin olevaan tarkasteluun.

Opiskelija ymmärtää ihmisen toiminnan psykologiset ja sosiologiset perusteet ja myös toiminnan rajoitteet. Hän osaa toimia neuvottelutaitoja edellyttävissä tilanteissa ja kykenee asiantuntemuksensa pohjalta ratkaisemaan vaativia ongelmatilanteita. Hän tuntee myös keskeiset sidosryhmät ja osaa käyttää kollegiaalista asiantuntemusta apunaan.

Opiskelija kykenee toimimaan asiantuntijatehtävissä olosuhteissa, jotka edellyttävät kielitaitoa. Hän ymmärtää tieteellistä tekstiä ja on saanut valmiudet myös itsenäiseen tekstin tuottamiseen.

7.2 TUTKINTORAKENNE JA KOULUTUSTEN SISÄLLÖT

Erytispedagogiikan opetussuunnitelman 180 opintopisteen laajuiset opinnot johtavat kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon ja kandidaatintutkinnon jälkeiset 120 opintopisteen laajuiset opinnot maisterin tutkintoon. Kasvatustieteen kandidaatin ja maisterin tutkinnot suoritetaan erillisinä tutkintoina. Kolmeen maisterikoulutukseen (VEO, EO, AEK) sisältyvät tutkintoasetuksen 19 §:n mukaiset erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (60 op) ja opettajan pedagogiset opinnot (60 op) siten, että osa opinnoista sisältyy kandidaatin tutkintoon ja osa maisterin tutkintoon.

Erytispedagogiikan pääaineopintojen sisälle rakentuvat erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (60 op) on mahdollista suorittaa myös erillisenä opintokokonaisuutena (erilliset erityisopettajan opinnot). Erytispedagogiikan perusopinnot tehneille opintojen laajuus on 40 op.

Kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon voi suorittaa päätoimisesti opiskellen kolmessa vuodessa ja kandidaatin tutkinnon jälkeisen maisterin tutkinnon kahdessa vuodessa. Kasvatustieteen maisteritutkinto on kasvatustieteellinen perustutkinto, jonka suorittaneella henkilöllä on kelpoisuus suorittaa jatkotutkintonaan kasvatustieteen lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot.

7.2.1 Varhaiserityisopetuksen koulutus (VEO)

Kasvatustieteen kandidaatin tutkinto 180 op

I KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT SEKÄ ORIENTOIVAT OPINNOT (20 OP)

KTKO101	Johdatus yliopisto-opiskeluun ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen	4 op
ERIO010	Tieto- ja viestintätekniikan opinnot	3 op
ERIO020	Johdatus tilastomenetelmiin	3 op
	Äidinkielen viestintä	4 op
	Ruotsin kieli	3 op
	Vieras kieli	3 op

II KASVATUSTIETEEN OPINNOT (19 OP)

KTKP101	Johdatus kasvatustieteisiin (ped.op.)	5 op
KTKP102	Kasvatustieteen psykologiset perusteet (ped.op.)	5 op
KTKP103	Kasvatustieteen sosiologiset perusteet (ped.op.)	5 op
VARP002	Kehitys, oppiminen ja oppimisen ohjaaminen varhaisvuosina (ped.op.)	4 op

III ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSOPINNOT (25 OP)

ERIP010	Erytispedagogiikan peruskurssi (erit.op.)	5 op
ERIP020	Kommunikaation haasteet (erit.op.)	5 op
ERIP030	Käyttäytymisen haasteet (erit.op.)	5 op
ERIP040	Oppimisen haasteet (erit.op.)	5 op
ERIP051	Erlaisen oppijan haasteet kouluyhteisölle (erit.op.)	2 op
ERIP052	Elämänkulku erityiskasvatuksessa (erit.op.)	3 op

IV ERITYISPEDAGOGIIKAN AINEOPINNOT (50 OP)

ERIA214	Sosioemotionaalisen kasvun tukeminen (erit.op.)	3 op
ERIA216	Lukemisen ja kirjoittamisen erityisopetus (erit.op.)	3 op
ERIA217	Matematiikan ja vieraiden kielten oppimisvaikeudet (erit.op.)	2 op
ERIA225	Oppimisen ohjaamisen suunnittelu, toteutus ja arviointi (ped.op.)	4 op
ERIA233	Oppiva ja osallistava organisaatio (ped.op.)	4 op
ERIA234	Valinnainen ammatillinen erikoistumisjakso (erit.op.)	4 op
ERIA263	Tutustuminen erityisopetuksen toimintaympäristöihin (ped.op.)	3 op
ERIA275	Harjoittelu: Varhaiserityisopetuksen toimintaympäristöt (ped.op.)	7 op
KTKA010	Laadulliset tutkimusmenetelmät	5 op
KTKA020	Määrälliset tutkimusmenetelmät	5 op
ERIA276	Kandidaatin tutkielma (proseminaari)	10 op
ERIA279	Kandidaatin kypsyysnäyte	

V VARHAISKASVATUKSEN TEHTÄVIIN JA ESIOPETUKSEEN AMMATILLISIA VALMIUKSIA ANTAVAT OPINNOT (60 OP)

VI VALINNAISET OPINNOT (6 OP)

Opiskelijan pitää valita vähintään toinen seuraavista opintojaksoista:

VARP001 Johdatus varhaiskasvatustieteeseen ja -tutkimukseen 3 op **TAI**

VARP003 Johdatus lapsuuden sosiologiaan 3 op (osa opettajan pedagogisia opintoja 60 op).

Suosittellemme, että opiskelija suorittaa kokonaisuudessaan varhaiskasvatustieteen perusopinnot.

Kasvatustieteen maisterin tutkinto 120 op

I KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT (5 OP)

XKV001	Erityispedagogiikan tutkimusviestintä	3 op
XPVK002	Akateeminen puheviestintä – erityispedagogiikan pro gradu -seminaariin osallistuville	2 op

II ERITYISPEDAGOGIIKAN SYVENTÄVÄT OPINNOT (90 OP)

ERIS316	Tutkimus erityiskasvatuksen kehittämisessä (ped.op.)	4 op
ERIS324	Erityiskasvatuksen politiikka (erit.op)	3 op
ERIS325	Interventiot erityiskasvatuksessa (erit.op.)	3 op
ERIS337	Arvioinnin teoreettiset perusteet ja ulottuvuudet erityiskasvattajan työssä (erit.op.)	3 op
ERIS341	Monikulttuurisuus (erit.op.)	3 op
ERIS342	Syventävät teoriaopinnot (ped.op.)	5 op
ERIS354	Valinnainen syventävä harjoittelu (ped.op.)	5 op
ERIS344	Päätöharjoittelu (ped.op.)	7 op
ERIS359	Erityiskasvattajan etiikka ja kasvatustieteiden filosofia (ped.op.)	3 op
ERIS351	Erityiskasvatus ja yhteiskunta 2 (erit.op.)	4 op
	Syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopinnot	10 op
	KTKS010–KTKS029 Laadulliset erityismenetelmäopinnot	
	KTKS030–KTKS049 Määrälliset erityismenetelmäopinnot	
ERIS323	Erityispedagogisen tutkielman ohjauskurssi	7 op
ERIS330	Pro gradu -tutkielma	28 op
ERIS370	Maisterin kypsyysnäyte	
ERIS360	Portfolio (ped.op.)	5 op

III SIVUAINEEN PERUSOPINNOT (25 OP)

7.2.2 Erityisopetuksen koulutus (EO)

Kasvatustieteen kandidaatin tutkinto 180 op

I KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT SEKÄ ORIENTOIVAT OPINNOT (20 OP)

KTKO101	Johdatus yliopisto-opiskeluun ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen	4 op
ERIO010	Tieto- ja viestintätekniiikan opinnot	3 op
ERIO020	Johdatus tilastomenetelmiin	3 op
	Äidinkielen viestintä	4 op
	Ruotsin kieli	3 op
	Vieras kieli	3 op

II KASVATUSTIETEEN OPINNOT (20 OP)

KTKP101	Johdatus kasvatustieteisiin (ped.op.)	5 op
KTKP102	Kasvatustieteen psykologiset perusteet (ped.op.)	5 op
KTKP103	Kasvatustieteen sosiologiset perusteet (ped.op.)	5 op
OKLP410	Kasvun ja oppimisen ohjaaminen (ped.op.)	5 op

III ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSOPINNOT (25 OP)

ERIP010	Eryityspedagogiikan peruskurssi (erit.op.)	5 op
ERIP020	Kommunikaation haasteet (erit.op.)	5 op
ERIP030	Käyttäytymisen haasteet (erit.op.)	5 op
ERIP040	Oppimisen haasteet (erit.op.)	5 op
ERIP051	Erilaisen oppijan haasteet koulu yhteisölle (erit.op.)	2 op
ERIP052	Elämäntietäminen erityiskasvatuksessa (erit.op.)	3 op

IV ERITYISPEDAGOGIIKAN AINEOPINNOT (50 OP)

ERIA205	Oppimisen ohjaamisen suunnittelu, toteutus ja arviointi (ped.op.)	4 op
ERIA214	Sosioemotionaalisen kasvun tukeminen (erit.op.)	3 op
ERIA216	Lukemisen ja kirjoittamisen erityisopetus (erit.op.)	3 op
ERIA217	Matematiikan ja vieraiden kielten oppimisvaikeudet (erit.op.)	2 op
ERIA233	Oppiva ja osallistava organisaatio (ped.op.)	4 op
ERIA234	Valinnainen ammatillinen erikoistumisjakso (erit.op.)	4 op
ERIA263	Tutustuminen erityisopetuksen toimintaympäristöihin (ped.op.)	3 op
ERIA266	Opetusharjoittelu laaja-alaisessa erityisopetuksessa (erit.op.)	4 op
ERIA267	Opetusharjoittelu erityisopetuksen toimintaympäristöissä (erit.op.)	3 op
KTKA010	Laadulliset tutkimusmenetelmät	5 op
KTKA020	Määrälliset tutkimusmenetelmät	5 op
ERIA276	Kandidaatin tutkielma (proseminaari)	10 op
ERIA279	Kandidaatin kypsyysnäyte	

V PERUSOPETUKSESSA OPETETTAVIEN AINEIDEN JA AIHEKOKONAISUUKSIEN MONIALAISET OPINNOT (60 OP) TAI AINEOPINTOTASOISET SIVUAINEOPINNOT (60 OP)

VI VALINNAISET OPINNOT (5 OP)

Kasvatustieteen maisterin tutkinto 120 op

I KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT (5 OP)

XKV001	Eryityspedagogiikan tutkimusviestintä	3 op
XPVK002	Akateeminen puheviestintä – erityispedagogiikan pro gradu -seminaariin osallistuville	2 op

II ERITYISPEDAGOGIIKAN SYVENTÄVÄT OPINNOT (90 OP)

ERIS316	Tutkimus erityiskasvatuksen kehittämisessä (ped.op.)	4 op
ERIS324	Eryityskasvatuksen politiikka (erit.op.)	3 op
ERIS325	Interventiot erityiskasvatuksessa (erit.op.)	3 op
ERIS337	Arvioinnin teoreettiset perusteet ja ulottuvuudet erityiskasvattajan työssä (erit.op.)	3 op
ERIS341	Monikulttuurisuus (erit.op.)	3 op
ERIS342	Syventävät teoriaopinnot (ped.op.)	5 op
ERIS354	Valinnainen syventävä harjoittelu (ped.op.)	5 op
ERIS346	Päättöharjoittelu (ped.op.)	7 op
ERIS359	Eryityskasvattajan etiikka ja kasvatustieteiden filosofia (ped.op.)	3 op
ERIS351	Eryityskasvatus ja yhteiskunta 2 (erit.op.)	4 op
Syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopinnot		10 op
KTKS010–KTKS029 Laadulliset erityismenetelmäopinnot		
KTKS030–KTKS049 Määrälliset erityismenetelmäopinnot		
ERIS323	Eryityspedagogisen tutkielman ohjauskurssi	7 op
ERIS330	Pro gradu -tutkielma	28 op

ERIS370	Maisterin kypsyysnäyte	
ERIS360	Portfolio (ped.op.)	5 op

III SIVUAINEEN PERUSOPINNOT (25 OP)

7.2.3 Aikuiserityiskasvatuksen koulutus (AEK)

Kasvatustieteen kandidaatin tutkinto 180 op

I KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT SEKÄ ORIENTOIVAT OPINNOT (20 OP)

KTKO101	Johdatus yliopisto-opiskeluun ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen	4 op
ERIO010	Tieto- ja viestintätekniiikan opinnot	3 op
ERIO020	Johdatus tilastomenetelmiin	3 op
	Äidinkielen viestintä	4 op
	Ruotsin kieli	3 op
	Vieras kieli	3 op

II KASVATUSTIETEEN OPINNOT (20 OP)

KTKP101	Johdatus kasvatustieteisiin (ped.op.)	5 op
KTKP102	Kasvatustieteen psykologiset perusteet (ped.op.)	5 op
KTKP103	Kasvatustieteen sosiologiset perusteet (ped.op.)	5 op
KASP020	Kasvatusajattelu ja koulutuspolitiikka (ped.op.)	5 op

III ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSOPINNOT (25 OP)

ERIP010	Erityispedagogiikan peruskurssi (erit.op.)	5 op
ERIP020	Kommunikaation haasteet (erit.op.)	5 op
ERIP030	Käyttäytymisen haasteet (erit.op.)	5 op
ERIP040	Oppimisen haasteet (erit.op.)	5 op
ERIP051	Erilaisen oppijan haasteet kouluyhteisölle (erit.op.)	2 op
ERIP052	Elämänkulku erityiskasvatuksessa (erit.op.)	3 op

IV ERITYISPEDAGOGIIKAN AINEOPINNOT (50 OP)

ERIA214	Sosioemotionaalisen kasvun tukeminen (erit.op.)	3 op
ERIA215	Oppimisen ohjaamisen suunnittelu, toteutus ja arviointi (ped.op.)	4 op
ERIA216	Lukemisen ja kirjoittamisen erityisopetus (erit.op.)	3 op
ERIA217	Matematiikan ja vieraiden kielten oppimisvaikeudet (erit.op.)	2 op
ERIA233	Oppiva ja osallistava organisaatio (ped.op.)	4 op
ERIA234	Valinnainen ammatillinen erikoistumisjakso (erit.op.)	4 op
ERIA263	Tutustuminen erityisopetuksen toimintaympäristöihin (ped.op.)	3 op
ERIA266	Opetusharjoittelu laaja-alaisessa erityisopetuksessa (erit.op.)	4 op
ERIA267	Opetusharjoittelu erityisopetuksen toimintaympäristöissä (erit.op.)	3 op
KTKA010	Laadulliset tutkimusmenetelmät	5 op
KTKA020	Määrälliset tutkimusmenetelmät	5 op
ERIA276	Kandidaatin tutkielma (proseminaari)	10 op
ERIA279	Kandidaatin kypsyysnäyte	

V SIVUAINEOPINNOT (65 OP)

Kasvatustieteen maisterin tutkinto 120 op

I KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT (5 OP)

XKVK001	Erityispedagogiikan tutkimusviestintä	3 op
XPVK002	Akateeminen puheviestintä – erityispedagogiikan pro gradu -seminaariin osallistuville	2 op

II ERITYISPEDAGOGIIKAN SYVENTÄVÄT OPINNOT (90 OP)

ERIS316	Tutkimus erityiskasvatuksen kehittämisessä (ped.op.)	4 op
ERIS324	Erityiskasvatuksen politiikka (erit.op.)	3 op
ERIS325	Interventiot erityiskasvatuksessa (erit.op.)	3 op
ERIS337	Arvioinnin teoreettiset perusteet ja ulottuvuudet erityiskasvattajan työssä (erit.op.)	3 op
ERIS341	Monikulttuurisuus (erit.op.)	3 op
ERIS342	Syventävät teoriaopinnot (ped.op.)	5 op
ERIS354	Valinnainen syventävä harjoittelu (ped.op.)	5 op
ERIS348	Päätöharjoittelu (ped.op.)	7 op
ERIS359	Erityiskasvattajan etiikka ja kasvatustilfilosofia (ped.op.)	3 op
ERIS351	Erityiskasvatus ja yhteiskunta 2 (erit.op.)	4 op
	Syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopinnot	10 op
	KTKS010–KTKS029 Laadulliset erityismenetelmäopinnot	
	KTKS030–KTKS049 Määrälliset erityismenetelmäopinnot	
ERIS323	Erityispedagogisen tutkielman ohjauksen kurssi	7 op
ERIS330	Pro gradu -tutkielma	28 op
ERIS370	Maisterin kypsyysnäyte	
ERIS360	Portfolio (ped.op.)	5 op

III SIVUAINEEN PERUSOPINNOT (25 OP)

7.2.4 Erityiskasvatuksen asiantuntijakoulutus (EA)

Kasvatustieteen kandidaatin tutkinto 180 op

I KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT SEKÄ ORIENTOIVAT OPINNOT (20 OP)

KTK101	Johdatus yliopisto-opiskeluun ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen	4 op
ERIO010	Tieto- ja viestintätekniikan opinnot	3 op
ERIO020	Johdatus tilastomenetelmiin	3 op
	Äidinkielen viestintä	4 op
	Ruotsin kieli	3 op
	Vieras kieli	3 op

II KASVATUSTIETEEN OPINNOT (20 OP)

KTKP101	Johdatus kasvatustieteisiin	5 op
KTKP102	Kasvatustieteen psykologiset perusteet	5 op
KTKP103	Kasvatustieteen sosiologiset perusteet	5 op
KASP020	Kasvatusajattelu ja koulutuspolitiikka	5 op

III ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSOPINNOT (25 OP)

ERIP010	Erityispedagogiikan peruskurssi	5 op
---------	---------------------------------	------

ERIP020	Kommunikaation haasteet	5 op
ERIP030	Käyttätymisen haasteet	5 op
ERIP040	Oppimisen haasteet	5 op
ERIP051	Erilaisen oppijan haasteet koulu yhteisöille	2 op
ERIP052	Elämäntulkku erityiskasvatuksessa	3 op

IV ERITYISPEDAGOGIIKAN AINEOPINNOT (35 OP)

KTKA010	Laadulliset tutkimusmenetelmät	5 op
KTKA020	Määrälliset tutkimusmenetelmät	5 op
ERIA276	Kandidaatin tutkielma (proseminaari)	10 op
ERIA202	Oppimisen ohjaaminen erityiskasvatuksessa	5 op
ERIA207	Kommunikaation tukeminen opetuksessa	5 op
ERIA209	Pedagogiikka sosioemotionaalisen kasvun ja yhteisöön liittymisen tukena	5 op
ERIA283	Harjoittelu: tutustuminen erityiskasvatuksen toimintaympäristöihin	5 op
ERIA279	Kandidaatin kypsyysnäyte	

V SIVUAINEOPINNOT/VALINNAISET OPINNOT (80 OP)

Yhden sivuaineen perus- ja aineopinnot (60 op) sekä tarpeellinen määrä valinnaisia opintoja.

Kasvatustieteen maisterin tutkinto 120 op

I KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT (5 OP)

XKVK001	Erityispedagogiikan tutkimusviestintä	3 op
XPVK002	Akateeminen puheviestintä – erityispedagogiikan pro gradu -seminaariin osallistuville	2 op

II ERITYISPEDAGOGIIKAN SYVENTÄVÄT OPINNOT (90 OP)

ERIS316	Tutkimus erityiskasvatuksen kehittämisessä	4 op
ERIS324	Erityiskasvatuksen politiikka	3 op
ERIS325	Interventiot erityiskasvatuksessa	3 op
ERIS337	Arvioinnin teoreettiset perusteet ja ulottuvuudet erityiskasvattajan työssä	3 op
ERIS341	Monikulttuurisuus	3 op
ERIS342	Syventävät teoriaopinnot	5 op
ERIS359	Erityiskasvattajan etiikka ja kasvatustilfilosofia	3 op
ERIS351	Erityiskasvatus ja yhteiskunta 2	4 op
ERIS352	Päätöharjoittelu (EA)	12 op
Syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopinnot		10 op
KTKS010–KTKS029 Laadulliset erityismenetelmäopinnot		
KTKS030–KTKS049 Määrälliset erityismenetelmäopinnot		
ERIS323	Erityispedagogisen tutkielman ohjauskurssi	7 op
ERIS330	Pro gradu -tutkielma	28 op
ERIS370	Maisterin kypsyysnäyte	
ERIS360	Portfolio	5 op

III SIVUAINEEN PERUSOPINNOT (25 OP)

7.2.5 Erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (EOK) (Erilliset erityisopettajan opinnot)

Erityispedagogiikan perusopinnot (15 ov / 25 op) suorittaneet opiskelijat tekevät 7 opintopisteen laajuisen opintojakson ERIP110 Ammatillisen kasvun opinnot sekä aineopintojen 33 op:n laajuiset opinnot.

I ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSOPINTOJA 7 OP

ERIP110 Ammatillisen kasvun opinnot (erit.op.) 7 op

II ERITYISPEDAGOGIIKAN AINEOPINTOJA 33 OP

ERIA214	Pedagogiikka sosioemotionaalisen kasvun tukena (erit.op.)	3 op
ERIA216	Lukemisen ja kirjoittamisen erityisopetus (erit.op.)	3 op
ERIA217	Matematiikan ja vieraiden kielten oppimisvaikeudet (erit.op.)	2 op
ERIA220	Yhteistyö ja yksilöllistäminen (yhdessä oppimisen tukena) (erit.op.)	3 op
ERIA224	Pedagoginen arviointi (erit.op.)	3 op
ERIA234	Valinnainen ammatillinen erikoistumisjakso (3 x 4 op) (erit.op.)	12 op
ERIA255	Harjoittelu erityisopetuksessa (erit. op.)	op

7.3 KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN TUTKINTO

7.3.1 Kieli- ja viestintäopinnot sekä orientoivat opinnot

KTKO101 JOHDATUS YLIOPISTO-OPISKELUUN JA HENKILÖKOHTAISEN OPISKELUSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu opiskeluympäristöön ja yliopisto-opiskeluun. Opiskelija laatii suunnitelman opintojensa tarkoituksenmukaisista sisällöistä ja toteuttamisesta sekä omista ammatillisista tavoitteistaan (HOPS). Opiskelija päivittää ja työstää suunnitelmaa ja pohtii ammatillista kasvuaan.

Suoritustapa: Luento-opetus 12 t ja pienryhmätyöskentely 38 t sekä itsenäinen työskentely 58 t. KK -tutkinnon suorittamisen aikana (1.-3.vuosi). Opiskelijan työmäärä 108 t.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden tiedekunta ja kasvatustieteiden laitos

Ajoitus: alkaen 1. opiskeluvuoden syksyllä, HOPSiin liittyvä yksilö- ja pienryhmätyöskentely jatkuu tutkinnon valmistumiseen saakka.

ERIO010 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN OPINNOT

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy tieto- ja viestintätekniikan merkitykseen ja käyttöön opiskelussa ja opetuksessa. Opiskelija oppii hakemaan tietoa uusien tietoteknisten ohjelmien ja välineiden avulla sekä käyttämään tieto- ja viestintätekniisiä välineitä omassa opiskelussaan ja opetuksessaan

Suoritustapa: Demonstraatiot 20 t ja oppimistehtävät, itsenäinen työskentely 61 t.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 1. vuosi

ERIO020 JOHDATUS TILASTOMENETELMIIN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija saa perustiedot tilastotieteen menetelmistä ja niiden sovellusmahdollisuuksista kasvatustieteissä. Opiskelija saa myös valmiudet tilastollisten perustemenetelmien ja –testien käyttämiseen kasvatustieteellisessä tutkimuksessa. Opintojakso integroidaan aineopintovaiheen tutkimusmenetelmäopintoihin.

Suoritustapa: Luennot 24 t ja demonstraatiot 6 t ja oppimistehtävät, itsenäinen työskentely 51 t.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 3. syksy

ÄIDINKIELEN VIESTINTÄ

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija hallitsee äidinkielen viestinnän perusasiat. Hän perehtyy *puheviestinnän* käsitteisiin, ilmiöihin ja erilaisiin lähestymistapoihin. Opiskelija oppii ymmärtämään viestinnän ja vuorovaikutuksen merkityksen opettajaksi kehittämisessään ja opettajan ammattitaidossa sekä kehittää omia viestintä-, havainnointi- ja vuorovaikutustaitojaan. Kirjoitusviestinnässä opiskelija perehtyy keskeisiin kirjoitusviestinnän asiatyylin kirjoitelmatyyppeihin, prosessikirjoittamiseen tiedon jäsentämisen välineenä ja keskeisiin oikeakielisyyskäytänteisiin sekä oman alan tieteelliseen viestintään.

Vastuulaitos: Kielikeskus

RUOTSIN KIELI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija saavuttaa sellaisen ruotsin kielen taidon, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:n 1 momentin mukaan vaaditaan valtion henkilöstöltä kaksikielisessä viranomaisessa ja joka on tarpeen oman alan kannalta.

Vastuulaitos: Kielikeskus

VIERAS KIELI

Laajuus: 3 op (suullinen ja kirjallinen taito)

Tavoite: Opiskelija saavuttaa vähintään sellaisen vieraankielen taidon, joka mahdollistaa oman alan kehityksen seuraamisen ja kansainvälisessä ympäristössä toimimisen.

Vastuulaitos: Kielikeskus

7.3.2 Kasvatustieteen opinnot

KTKP101 JOHDATUS KASVATUSTIETEISIIN

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään seuraaviin kysymyksiin: Mitä ovat kasvatuksen kulttuuriset tehtävät? 2. Miten kasvatustieteissä tutkitaan kasvatuksen erilaisia toimintakenttiä ja -käytäntöjä? 3. Mitä ovat kasvatustieteille ominaiset teoriat, sanastot ja käsitteet?

Suoritustapa: ks. tiedekunnan yhteisten perusopintojen toteutus:

VEO varhaiskasvatustieteen opiskelijoiden mukaan, EO luokanopettajaopiskelijoiden mukaan, EA ja AEK kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen opiskelijoiden mukaan.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista yleisteoksista:

RINNE, R., KIVIRAUMA, J. & LEHTINEN, E. 2000 tai uudemmat. Johdatus kasvatus-tieteisiin. Helsinki: WSOY. **TAI**

SILJANDER, P. 2002 (tai uudemmat). Systemaattinen johdatus kasvatustieteeseen. Helsinki: Otava.

sekä koulutuksittain vaihtelevat erityisteokset:

VEO: KARILA, K., KINOS, J. & VIRTANEN, J. (toim.) 2001. Varhaiskasvatuksen teo-riasuuntauksia. Jyväskylä: PS-kustannus. **JA**

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

EO: artikkeleita opettajan ammatin historiasta Suomessa.

AEK ja EA: COLLIN, K. & PALONIEMI, S. 2007. (toim.) Aikuiskasvatus tieteenä ja toi-mintakenttänä. Jyväskylä: PS-kustannus. **TAI**

LAURINEN, L. (toim.) 1998 (tai uudemmat). Koti kasvattajana, elämä opettajana: kas-vatus- ja oppimiskulttuurit tutkimuskohteina. Jyväskylä: Atena.

Arviointi: 0–5 (EO: Hyväksytty / hylätty)

Ajoitus: 1. vuosi

KTKP102 KASVATUSTIETEEN PSYKOLOGISET PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään kehitys- ja kasvatopsykologian keskeisiin käsit-teisiin ja teoreettisiin perusteisiin elämänkaariperspektiivissä sekä kehitykseen ja oppi-miseen eri ympäristöissä.

Suoritustapa: ks. tiedekunnan yhteisten perusopintojen toteutus:

VEO varhaiskasvatustieteen opiskelijoiden mukaan, EO luokanopettajaopiskelijoiden mukaan, EA ja AEK kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen opiskelijoiden mukaan.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista yleisteoksista:

LEHTINEN, E. & KUUSINEN, J. 2001. Kasvatopsykologia. Helsinki: WSOY. **TAI**

LEHTINEN, E., KUUSINEN, J. & VAURAS, M. 2006. Kasvatopsykologia (luvut 1-8). Helsinki WSOY.

sekä koulutuksittain vaihtelevat erityisteokset:

VEO: KARILA, K., ALASUUTARI, M., HÄNNIKÄINEN, M., NUMMENMAA, A.-R. & RASKU-PUTTONEN, H. (toim.). 2006. Kasvatusvuorovaikutus. Tampere: Vastapaino. (s. 1–16, 70–146) **JA**

NURMI, J., AHONEN, T., LYYTINEN, H., LYYTINEN P., PULKKINEN, L. & RUOPPILA, I. (toim.) 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY. (s. 1–205)

EO: LYYTINEN, P., KORKIAKANGAS, M. & LYYTINEN, H. (toim.) 2003. Näkökulmia kehityspsykologiaan: kehitys kontekstissaan. Helsinki: WSOY. (soveltuvin osin).

AEK ja EA: yksi erityisteos, seuraavista:

ETELÄPELTO, A., COLLIN, K. & SAARINEN, J. (toim.) 2007. Työ, identiteetti ja oppi-minen. Helsinki: WSOY. **TAI**

ETELÄPELTO, A. & TYNJÄLÄ, P. (toim.) 1999 (tai uudemmat). Oppiminen ja asian-tuntijuus: työelämän ja koulutuksen näkökulmia. Helsinki: WSOY. **TAI**

HAKKARAINEN, K., LONKA, K. & LIPPONEN, L. 1999 (tai uudemmat). Tutkiva oppi-minen: älykkään toiminnan rajat ja niiden ylittäminen. Helsinki: WSOY. **TAI**

NURMI, J.-E., AHONEN, T., LYYTINEN, H., LYYTINEN, P., PULKKINEN, L. & RUOPPILA, I. 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY.

Arviointi: 0–5 (EO: Hyväksytty / hylätty)

Ajoitus: 1. vuosi

KTKP103 KASVATUSTIETEEN SOSIOLOGISET PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään erilaisiin kasvatukseen ja koulutukseen liittyviin so-siaaliisiin ilmiöihin sekä kasvatussosiologian teoreettisiin perusteisiin mm. perhettä, lap-suutta, nuoruutta, aikuisuutta, koulua ja opettajuutta käsittelevien teemojen kautta.

Suoritustapa: ks. tiedekunnan yhteisten perusopintojen toteutus:

VEO varhaiskasvatustieteen opiskelijoiden mukaan, EO luokanopettajaopiskelijoiden mukaan, EA ja AEK kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen opiskelijoiden mukaan.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista yleisteoksista:

ANTIKAINEN, A. 1998. Kasvatus, elämäntilanne ja yhteiskunta. Helsinki: WSOY. **TAI**

ANTIKAINEN, A., RINNE, R. & KOSKI, L. 2000 tai uudemmat. Kasvatustieteiden tutkimus. Helsinki: WSOY. (luvut 1-2, 5-6, 8, 11)

Sekä koulutuksittain vaihtelevat erityisteokset:

VEO: STRANDELL, H. 1995. Päiväkotien lasten kohtaamispaikkana. Helsinki: Gaudeamus. **JA**

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

EO: yksi erityisteos, esim. seuraavista:

LAINE, K. 1998. Ameba pulpetissa. Koulun arkikulttuurin jännitteitä. Jyväskylä: Sophi. **TAI**

LAINE, K. 2001. Koulukuvia. Koulu nuorten kokemistilana. Jyväskylä: Sophi. **TAI**

SAHLBERG, P. 1998. Opettajana koulun muutoksessa. Helsinki: WSOY. **TAI**

TOLONEN, T. 2001. Nuorten kulttuurit koulussa: ääni, tila ja sukupuolten arkiset järjestykset. Helsinki: Gaudeamus.

AEK ja EA: yksi erityisteos, seuraavista:

ANTIKAINEN, A., RINNE, R. & KOSKI, L. 2000 (tai uudemmat). Kasvatustieteiden tutkimus. Helsinki: WSOY. (luvut 3-4, 7, 9-10) **TAI**

RINNE, R. & SALMI, E. 1998 (tai uudemmat). Oppimisen uusi järjestys: uhkien ja verkostojen maailma koulun ja elämänmittaisen opiskelun haasteena. Tampere: Vastapaino. **TAI**

SUORANTA, J., KAUPPILA, J., REKOLA, H., SALO, P. & VANHALAKKA-RUOHO, M. 2008 (2. korjattu ja uudistettu painos). Aikuiskasvatuksen risteysasemalla. Johdatus aikuiskasvatukseen. Joensuun yliopisto. Täydennyskoulutuskeskus.

Arviointi: 0-5 (EO: Hyväksytyt / hylätyt)

Ajoitus: 1. vuosi

VARP002 KEHITYS, OPPIMINEN JA OPPIMISEN OHJAAMINEN VARHAISVUOSINA (VEO)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu lapsituntemuksesta lähtevään kasvatustieteeseen. Opiskelija muodostaa käsitystä lapsen kokonaiskehityksen etenemisestä, kehityksen tukemisesta ja oppimisen ohjauksesta varhaisvuosina perehtymällä erityisesti lapsen persoonallisuuden, sosioemotionaalisen kehityksen ja kognitiivisen kehityksen tarkasteluun.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen, oppimistehtävä.

Kirjallisuus:

DOWLING, M. 2005. Young children's personal, social and emotional development. London : Paul Chapman. (s. 1-99)

KELTIKANGAS-JÄRVINEN, L. 2004. Temperamentti: Ihmisen yksilöllisyys. Helsinki: WSOY. (s. 9-263)

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Ajoitus: 1. vuosi

OKLP410 KASVUN JA OPPIMISEN OHJAAMINEN (EO)

Laajuus: 6 op OKL:n opiskelijat, 5 op EO-opiskelijat

Tavoite: Tutkitaan koulun opettamis- ja oppimiskäsityksiä sekä ihmis- ja tiedonkäsitystä oppilaan ja opettajan näkökulmista. Tutkitaan näiden käsitysten yhteyttä opettajan ja

oppilaan toimintaan. Opetellaan jäsentämään pedagogista vuoro-vaikutusta. Tutkitaan vuorovaikutuksen havainnoinnin subjektiivisia ehtoja.

Sisältö: Koulupedagogiikan perusteita

Suoritustapa: Luennot 20 t (1 op), kotiryhmät 16 t (2 op), tentittävä kirjallisuus (EO-opiskelijat 2 op)

Kirjallisuus:

1) SALOVIITA, T. 2007. Työrauha luokkaan. Löydä omat toimintamallisi. Jyväskylä: PS-Kustannus. **TAI**

SALOVIITA, T. 2006. Yhteistoiminnallinen oppiminen ja osallistava kasvatustiete. Jyväskylä: PS-Kustannus.

2) WOOLFOLK, A. 2007. Educational Psychology (10.painos) Kappaleet 1, 4-9.

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Ajoitus: 1. vuosi

KASP020 KASVATUSAJATTELU JA KOULUTUSPOLITIikka (AEK JA EA)

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu kasvatustieteen eri alueiden lähestymistapoihin ja sisällöllisiin kysymyksiin. Kurssin jälkeen opiskelija tunnistaa ja hahmottaa kasvatuksen ja koulutuksen alueilla vallitsevia ajatustapoja.

Suoritustavat: pääaineopiskelijat: luennot (10 t) + tentti (2 teosta), sivuaineopiskelijat: luennot (10 t) + tentti (2 teosta). Kurssi järjestetään vain kevätlukukaudella.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi seuraavista teoksista:

Aikuiskasvatustieteellinen ajattelu:

AIKUISKASVATUS: aikuiskasvatustieteellinen aikakauslehti / Kansanvalistusseura, Aikuiskasvatuksen tutkimusseura 4/2006.

Kansanomainen kasvatustieteellinen ajattelu:

HIRSJÄRVI, S. & LAURINEN, L. 2004. Lempeästi mutta lujasti: suomalaisia sanontoja ja arkiuskomuksia kasvatuksesta. Helsinki: WSOY.

Tieteellinen ajattelu:

KAKKURI-KNUUTTILA, M. (toim.) 1998. Argumentti ja kritiikki: lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot. Luvut 1–3, 5–7. Helsinki: Gaudeamus.

Kasvatustieteellinen ajattelu:

PUOLIMATKA, T. 2004. Kasvatustieteiden arvot ja tunteet. Helsinki: Tammi.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

Ajoitus: 1. vuosi

7.3.3 Erityispedagogiikan peruskurssit

ERIP010 ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSKURSSI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla tutustutaan erityispedagogiikkaan tieteenä, erilaisuuden ja erityispedagogiikan arvoperustaan sekä erityispedagogiikan keskeisiin käsitteisiin ja luokitteluperusteisiin. Lisäksi perehdytään erityispedagogiikan historiaan sekä erityiskasvatukseen ja erityispedagogiseen toimintaan käytännössä.

Suoritustapa: Luennot 24 t ja demonstraatiot 6 t. Tutustuminen erityispedagogiikan kohteisiin ja raportointi sekä luento- ja kirjallisuustentti, itsenäinen työskentely 111 t. Opiskelija tutustuu neljään itse valitsemaansa erityispedagogiikan tutustumiskohteeseen. Kohteeksi tulee valita vähintään kaksi opintokäyntiä eli vierailukohdetta. Tutustumiskohteeksi soveltuu myös erityispedagogiikkaan liittyvä kirjallisuus (mm. tieteelliset artikkelit, alan aikakauslehdet) tai alaan liittyvä dokumentti, video yms. Opiskelija kirjoittaa neljä kirjallista kuvausta kohteista.

Kirjallisuus:

- 1) VEHMAS, S. 2005. Vammaisuus: Johdatus historiaan, teoriaan ja etiikkaan. Helsinki: Gaudeamus. (250 s.)
- 2) MÖBERG, S., HAUTAMÄKI, J. KIVIRAUMA, J. LAHTINEN, U., SAVOLAINEN, H. & VEHMAS, S. 2009. Erityispedagogiikan perusteet. Helsinki: WSOY.

Oheiskirjallisuus:

JAHNUKAINEN, M. (toim.) 2001 tai uudempi painos. Lasten erityishuolto ja -opetus Suomessa. Helsinki: Lastensuojelun keskusliitto. (437 s.)
PERUSOPETUSLAKI. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>
HOJKS, <http://www.edu.fi/pageLast.asp?path=498,527,6980,33197,33213,33215>

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 1. syksy

ERIP020 KOMMUNIKAATION HAASTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla tutustutaan puheen, kielen ja kuulon vaikeuksiin, niiden ilmenemiseen ja taustatekijöihin lapsuudessa, nuoruudessa ja aikuisuudessa. Lisäksi perehdytään alan keskeisiin käsitteisiin ja logopedian terminologiaan.

Suoritustapa: Luennot 20 t, itsenäinen työskentely 115 t. Luento- ja kirjallisuustentti sekä oppimistehtävät.

Kirjallisuus:

- 1) LAUNONEN, K. & KORPIJAAKKO-HUUHKA, A-M. (toim.) 2002. Kommunikoinnin häiriöt: syitä, ilmenemismuotoja ja kuntoutuksen perusteita. Helsinki: Palmenia. (277 s.)
- 2) MÄÄTTÄ, P., LEHTO, E., HASAN, M. & PARKAS, R. (toim.) 2005. Lapsi kuulolla. Opas kuulovammaisen lapsen opettajille ja kasvattajille. Jyväskylä: PS-kustannus. (150 s.)

Sekä seuraavista valitaan yksi teos:

- 3) SIISKONEN, T., ARO, T., AHONEN, T. & KETONEN, R. (toim.) 2003. Joko se puhuu? Kielen kehityksen vaikeudet varhaislapsuudessa. Jyväskylä: PS-kustannus. (393 s.) **TAI**

AHONEN, T., SIISKONEN, T. & ARO, T. (toim.) 2004. Sanat sekaisin? Kielelliset oppimisvaikeudet ja opetus kouluiässä. Jyväskylä: PS-kustannus. (264 s.) **TAI**

ARO, T., SIISKONEN, T. & AHONEN, T. (toim.) 2007. Ymmärsinkö oikein? Kielelliset vaikeudet nuoruusiässä. Jyväskylä: PS-kustannus. (400 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 1. kevät

ERIP030 KÄYTTÄYTYMISEN HAASTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Käyttäytymisen haasteita kasvatusjärjestelmässä tarkastellaan kehityksellisestä ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta. Opiskelija perehtyy haastavan käyttäytymisen käsitteisiin, diagnostiikkaan, arviointiin ja tulkintoihin.

Suoritustapa: Johdantoluento 2 t ja seminaarityöskentely 16 t sekä kirjallisuuteen ja lukupiiriin pohjautuva essee, itsenäinen työskentely 117 t.

Kirjallisuus:

- 1) JÄRVENTIE, I. & SAULI, H. (toim.) 2001. Eriarvoinen lapsuus. Helsinki: WSOY. (208 s.)
- 2) HONKATUKIA, P. & KIVIVUORI, J. (toim.) 2006. Nuorisorikollisuus. Määrä, syyt ja kontrolli. Helsinki: Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 221. <http://www.optula.om.fi/37148.htm> **TAI**

LAITINEN, A. & AROMAA, K. 2005. Rikollisuus ja kriminologia. Tampere: Vastapaino. (280 s.)

3) SALMIVALLI, C. 2005. Kaverien kanssa: vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus.(240 s.)

SEKÄ

VEO ja EO: MOILANEN, I., RÄSÄNEN, E., TAMMINEN, T. ALMQVIST, F., KUMPULAINEN, K. & PIHA, J. (toim.) 2004. Lasten- ja nuorisopsykiatria. Helsinki: Duodecim. (477 s.)

AEK: LÖNNQVIST, J., HEIKKINEN, M., HENRIKSSON, M., MARTTUNEN, M. & PARTONEN, T. 2007. Psykiatria. Helsinki: Duodecim. (Luvut 1-15, 17-19, 21 24, 26-27, 33).

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 1. kevät – 2.syksy

ERIP040 OPPIMISEN HAASTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla tarkastellaan oppimisvaikeuksia yksilön elämänkulussa ja oppimisympäristöissä eri tieteenalojen näkökulmasta. Perehdytään myös oppimisvaikeuksien ja lahjakkuuden eri ilmenemismuotoihin.

Suoritustapa: Luento ja seminaarityöskentely 30 t sekä oppimistehtävät ja kirjallisuustentti. Kirja nro 2 käsitellään luentojen yhteydessä, muut kirjat tentitään, itsenäinen työskentely 105 t.

Kirjallisuus:

1) AHVENAINEN, O. & HOLOPAINEN, E. 2005. Lukemis- ja kirjoittamisvaikeudet. Teoreettista taustaa ja opetuksen perusteita. (209 s.)

2) LYYTINEN, H., AHONEN, T., KORHONEN, T., KORKMAN, M & RIITA, T. (toim.) 2002. Oppimisvaikeudet. Neuropsykologinen näkökulma. Helsinki: WSOY. (340 s.)

3) KASKI, M., MANNINEN, A., MÖLSÄ, P. & PIHKO, H. 2002. Kehitysvammaisuus. Helsinki: WSOY. (408 s.), **TAI**

Mental retardation: Definition, Classification, and Systems of Supports. 2002. Washington (D.C.): American Association on Mental Retardation, cop. (238 s.)

4) UUSIKYLÄ, K. 1994. Lahjakkaiden kasvatus. Helsinki: WSOY. (218 s.)

Oheiskirjallisuus:

PERUSOPETUSLAKI. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET http://www.opi.fi/info/ops/pops_web.pdf

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 1. syksy

ERIP051 ERILAISEN OPPIJAN HAASTEET KOULUYHTEISÖLLE

Laajuus: 2 op

Tavoite: Opintojaksolla tarkastellaan koulua erilaisten oppijoiden toimintaympäristönä. Perehdytään kouluyhteisön haasteisiin vastata monenlaisten lasten kehityksellisiin tarpeisiin.

Suoritustapa: itsenäinen työskentely 54 t. Kirjallisuustentti tai oppimistehtävä.

Kirjallisuus:

1) IKONEN, O. & VIRTANEN, P. (toim.) 2007. Erilainen oppija – yhteiseen kouluun. Kokemuksia yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden kehittämiseksi. Jyväskylä: PS-kustannus. (350 s.)

2) TALIB, M-T. 2002. Monikulttuurinen koulu: haaste ja mahdollisuus (149 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 1. kevät – 2.syksy

ERIP052 ELÄMÄNKULKU ERITYISKASVATUKSESSA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksolla tutustutaan erityiskasvatuksen kehityslinjoihin varhaislapsuudessa ja aikuisuudessa. Perehdytään perheen rooliin erityiskasvatuksen moniammatillisissa toimintaympäristöissä.

Suoritustapa: Itsenäinen työskentely 81 t. Kirjallisuustentti tai oppimistehtävä.

Kirjallisuus:

1) PIHLAJA, P. & VIITALA, R. (toim.) 2004. Erityiskasvatus varhaislapsuudessa. Helsinki: WSOY. (373 s.)

2) LADONLAHTI, T. & PIRTTIMAA, R. (toim.)2000. Erityispedagogiikka ja aikuisuus. Helsinki: Palmenia-kustannus. (221 s.)

3) MÄÄTTÄ, P. 1999. Perhe asiantuntijana. Erityiskasvatuksen ja kuntoutuksen käytännöt. Jyväskylä: Atena. (155 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 1. kevät – 2.syksy

HUOM! Opiskelijat, jotka ovat suorittaneet erityispedagogiikan perusopinnot ennen 1.8.2005 tai ovat suorittaneet perusopinnot muiden kuin Jyväskylän yliopiston opintovaatimusten mukaisesti täydentävät perusopinnot seuraavilla opintojaksoilla: ERIA277 Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeudet (2 op) ja ERIA278 Puheen, kielen ja kuulon vaikeudet (2 op). Nämä opintojaksot luetaan hyväksi kandidaatin tutkinnon vapaavalintaisissa opinnoissa. Katso tarkemmin aineopinnoista.

ERIP110 AMMATILLISEN ASiantuntijuuden Kehittäminen (EOK)

Laajuus: 7 op

Tavoite: Opintojaksolla opiskelija lisää tietämystään erityisopettajan työhön vaikuttavista ammatilliseettisistä perusteista. Opintojaksolla perehdytään myös lukemisen ja kirjoittamisen sekä puheen, kielen ja kuulon vaikeuksiin sekä puhetta korvaaviin ja tukeviin kommunikointimenetelmiin. Ammatillisesti syventävä seminaari suunnitellaan osittain ryhmän tarpeita ja toiveita huomioiden. Kurssiin sisältyy orientoituminen erillisten erityisopettajan opintoihin ja oman opintosuunnitelman työstäminen (HOPS) sekä yksilöohjaus vastuulehtorin kanssa.

Suoritustapa:

1) **Oman ryhmän opinnot:** luennot 8 t, seminaarityöskentelyä vähintään 30 t ja itsenäinen työskentely 70 t. Kurssi sisältää kirjallisuuteen perustuvan ennakko-tehtävän ja muita opintotehtäviä ja kurssiin voi liittyä erikseen sovittavia opintokäyntejä ja vierailuja.

Kirjallisuus: ilmoitetaan/sovitaan erikseen.

2) **Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeudet:** luennot 10 t, luento ja kirjallisuustentti itsenäinen työskentely 30 t.

Kirjallisuus: AHVENAINEN, O. & HOLOPAINEN, E. 1999 (tai uudemmat). Lukemis- ja kirjoittamisvaikeudet. Teoreettista taustaa ja opetuksen perusteita. (209 s.)

3) **Puheen, kielen ja kuulon vaikeudet:** luennot 15 t, luento ja kirjallisuustentti, itsenäinen työskentely 26 t.

Kirjallisuus:

TETZCHNER, S. & MARTINSEN, H. 2000. Johdatus puhetta tukevaan ja korvaavaan kommunikointiin. Helsinki: Kehitysvammaliitto. (360 s.)

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

7.3.4 Erityispedagogiikan aineopinnot

ERIA205 OPPIMISEN OHJAAMISEN SUUNNITTELU, TOTEUTUS JA ARVIOINTI (EO)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Tarkastellaan oppimisen ohjaamista ja opetussuunnitelmia eri näkökulmista. Opitaan ymmärtämään opetussuunnitelman ja oppimisteorioiden välistä suhdetta. Opitaan ymmärtämään yksittäisten oppituntien ja oppiaineiden merkitys oppilaan kokonaisvaltaisessa oppimisessa. Suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan oppimisen ohjaamista niin, että oppijoiden moninaisuus tulee huomioon otetuksi mm. opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (hojks) ja oppimissuunnitelman laatimisen avulla. Pohditaan arvioinnin hyödyntämistä ja oman toiminnan merkitystä oppilaan oppimiselle. Tarkastellaan yhteisöllisyyden rakentumista.

Suoritustapa: Luennot 20 t ja seminaarit 18 t, itsenäinen työskentely 70 t. *Luennot suoritetaan yhdessä OKL:n opiskelijoiden kanssa OKLA412 Oppimisen ohjaamisen suunnittelu, toteutus ja arviointi.*

Kirjallisuus (soveltuvien osin):

- 1) PETERSON, J. M. & HITTIE, M. 2003. Inclusive teaching. Creating effective schools for all learners. Boston: Allyn & Bacon.
- 2) Perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien perusteet 2004/ 2003.
- 3) JAKKU-SIHVONEN, R. & KOMULAINEN, E. 2004. Perusopetuksen oppimistulosten meta-arviointi. OPH.
- 4) Tutkimuskirjallisuutta.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka ja OKL

Ajoitus: 2. kevät

ERIA214 SOSIOEMOTIONAALISEN KASVUN TUKEMINEN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään sosioemotionaalisen kasvun tukemiseen pedagogisin ratkaisuin elämänkulun, kulttuurin ja kasvuyhteisön näkökulmasta. Lisäksi perehdytään pedagogisten toimintatapojen taustateorioihin.

Suoritustapa: Luennot 12 t, palauteseminaari 2 t ja oppimistehtävä sekä kirjallisuustentti tai mahdollinen lukupiiri, itsenäinen työskentely 67 t.

Kirjallisuus:

KAUFFMAN, J.M. & LANDRUM, T.J. 2009. Characteristics of emotional and behavioral disorders of children and youth. Upper Saddle River, New Jersey: Merrill/Pearson, cop. (501 s.)

Oheiskirjallisuus:

COOPER, P. (toim.) 2000. Understanding and supporting children with emotional behavioural difficulties. London: Jessica Kingsley Publishers. (272 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 3. syksy

ERIA215 OPPIMISEN OHJAAMISEN SUUNNITTELU, TOTEUTUS JA ARVIOINTI (AEK)

Laajuus: 4 op

Teema 2a Aikuinen oppijana

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään aikuisen oppimisen, ajattelun ja oppijana olemisen ominaispiirteisiin. Lisäksi tarkastellaan aikuisten ohjaamisen ja ihmisenä kasvun tukemisen yleisiä periaatteita tutustumalla vuorovaikutuksen ja ryhmän ohjaamisen perusteisiin sekä hiljaisen tiedon, aikaisempien kokemusten ja tunteiden merkitykseen

oppimisessa. Kurssilla käsiteltävät teoreettiset näkökulmat liitetään opiskelijan omien oppimiskokemusten ja –näkemysten pohdintaan.

Suoritustapa: Aloitusseminaari 2 t, asiantuntijaluennot 24 t, kommenttipäiväkirjan kirjoittaminen 12 t, tutortyöskentely 12 t sekä päätösseminaari 4 t.

Teema 2b Aikuisopetuksen pedagogiset lähtökohdat

Tavoite: Kurssilla perehdytään kokeilemalla oppimisen kautta erilaisiin pedagogisiin suuntauksiin sekä niiden teoreettisiin lähtöoletuksiin ja käytännön toteutukseen aikuisopetuksessa. Samalla opiskelijat kokeilevat opetuksen suunnittelua, toteutusta ja arviointia opettamalla valitseman pedagogisen suuntauksen perusteet omalle opiskelijaryhmälle ko. suuntauksen opetuksellisten periaatteiden mukaisesti. Kurssilla syvennytään opiskelijoiden valinnan mukaan esimerkiksi seuraaviin pedagogisiin lähtökohtiin: ongelmalähtöinen oppiminen, tutkiva oppiminen, kriittinen pedagogiikka, narratiivinen lähestymistapa, radikaali konstruktivismi, kokemuksellinen oppiminen, dialoginen oppiminen, yhteistoiminnallinen oppiminen tai realistiseen teoriaan pohjautuvat opetusmallit.

Suoritustapa: Toiminnallinen seminaari 24 t sekä pedagogiseen suuntaukseen tutustuminen ja pariopettamisen suunnittelu 20 t.

Kirjallisuus: Kirjallisuuslista annetaan seminaarin yhteydessä.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 3. vuosi

ERIA216 LUKEMISEN JA KIRJOITTAMISEN ERITYISOPETUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään kielellisen tietoisuuden, lukemisen ja kirjoittamisen sekä luetun ymmärtämisen erityisopetukseen teoreettisista ja pedagogisista näkökulmista.

Suoritustapa: Luki-luennot 20 t, ja luento- ja kirjallisuustentti sekä luki-arviointitehtävä ja purkuseminaari 5t (mahdollisuus yhdistää harjoitteluun)

Kirjallisuus:

1) AHONEN, T. & ARO, T. (toim.) 1999. Oppimisvaikeudet. Kuntoutus ja opetus yksilöllisen kehityksen tukena. Jyväskylä: Atena

Sekä seuraavista valitaan yksi teos:

2) LEPOLA, J. & HANNULA, M. M. (toim.) 2006. Kohti koulua – kielellisten, matemaattisten ja motivationaalisten valmiuksien kehitys. Turun yliopisto.

3) LERKKANEN, M.-K. 2006. Lukemaan oppiminen ja opettaminen esi- ja alkuopetuksessa. Helsinki: Wsoy.

4) TAKALA, M. & KONTU, E. (toim.) 2006. Lukivaikeudesta lukitaitoon. Yliopistopaino Kustannus. Palmenia-sarja.

5) KAIRALUOMA, L., AHONEN, T., ARO, M., KAKKURI, I., LAAKSO, K., PELTONEN, M. & WENNSTRÖM, K. (toim.) 2008. Lukemalla ja tekemällä. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä: Kopijyvä.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 3. syksy

ERIA217 MATEMATIIKAN JA VIERAIDEN KIELTEN OPPIMISVAIKEUDET

Laajuus: 2 op

Tavoite: Opintojaksolla tutustutaan matemaattisen ajattelun kehittymiseen sekä matemaattisten taitojen arviointiin ja harjaannuttamiseen. Lisäksi tarkastellaan vieraan kielen oppimisvaikeuksia.

a) Matematiikan oppimisvaikeudet

Suoritustapa: Matematiikan oppimisvaikeudet luennot ja demot 15 t ja oppimistehtävä.

Oheiskirjallisuus:

1) RÄSÄNEN, P., KUPARI, P., AHONEN, T. & MALINEN, P. (toim.) 2004. Matematiikka –näkökulmia opettamiseen ja oppimiseen. Niilo Mäki Instituutti.

b) Vieraan kielen oppimisvaikeudet

Suoritustapa: Vieraan kielen oppimisvaikeudet-luennot 6 t ja kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

2) MOILANEN, K. 2002. Yli esteiden – oppimisvaikeudet ja vieraat kielet. Helsinki: Tammi.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 3. vuosi

ERIA220 YHTEISTYÖ JA YKSILÖLLISTÄMINEN (VAIN EOK -OPISKELIJAT)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä moniammatilliseen työskentelyyn ja verkostoitumiseen. Keskeisenä näkökulmana on inklusioon pohjautuva yhdessä oppiminen. Opintojaksolla perehdytään myös yksilöllistämiseen elämänkaareissa, yksilöllistämisen perusteisiin, merkityksiin ja käytännön ratkaisuihin.

Suoritustapa: Moniammatillinen yhteistyö: luennot 12 t, pienryhmätyöskentely 6 t ja itsenäinen työskentely 23 t. Inklusiivinen opetus: luennot 10 t ja itsenäinen työskentely 10 t. Kasvatuksen ja opetuksen yksilöllistäminen: luennot 8 t ja itsenäinen työskentely 12 t.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA224 PEDAGOGINEN ARVIOINTI (VAIN EOK -OPISKELIJAT)

Laajuus: 3op

Tavoite: Opintojaksolla opiskelija perehtyy erilaisiin arvioinnin lähestymistapoihin yksilön, ryhmän, yhteisön sekä oppimisympäristön kannalta. Lisäksi opiskelija oppii tuntemaan yksittäisiä arviointimenetelmiä ja niiden käyttötapaa koulu yhteisössä. Hän oppii ymmärtämään ja soveltamaan arviointitietoa ja käyttämään sitä sekä omien että koulu yhteisössä käytettävien pedagogisten ratkaisujen perustana.

Suoritustapa: Luennot 16 t, 4 t seminaarityöskentelyä, itsenäinen työskentely 61 t sisältäen pari- ja pienryhmätyöskentelyä, tehtäväraportti.

Kirjallisuus: Artikkelipaketti

Arviointi: 0-5

ERIA225 OPPIMISEN OHJAAMISEN SUUNNITTELU, TOTEUTUS JA ARVIOINTI (VEO)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Tarkastellaan oppimisen ohjaamisen erilaisia näkökulmia. Opitaan ymmärtämään arvioinnin, erilaisten suunnitelmien ja pedagogisten lähestymistapojen keskinäisiä yhteyksiä. Opitaan huomioimaan lasten moninaisuus yksilöllisten ja muiden suunnitelmien laatimisen avulla. Pohditaan aikuisen ohjauksen merkitystä lapsen kasvuille, kehitykselle ja oppimiselle. Tarkastellaan yhteisöllisyyden rakentumista.

Suoritustapa: Seminaarit 30 t. Kontaktiopetukseen kuuluu seminaarityöskentelyn lisäksi mahdollisesti asiantuntijaluentoja. Itsenäinen työskentely 78 t koostuu opintojakson kirjallisuuden ja artikkelien lukemisesta, kommenttipäiväkirjan kirjoittamisesta sekä oppimistehtävästä.

Kirjallisuus:

1) ODOM, S. L. (toim.) 2002. Widening the circle. Including Children with Disabilities in Preschool Programs. New York: Teachers College Press, cop.

2) Artikkelikokoelma.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 2. kevät

ERIA233   OPPIVA JA OSALLISTAVA ORGANISAATIO

Laajuus: 4 op

Tavoite: Tarkastellaan yhteisön ja yhteiskunnan varhaiskasvatukselle ja opetustoimelle asettamia ehtoja (mm. opetushallinto) ja oppivan organisaation luonnetta. Perehdytään monitahoiseen yhteistyöhön, verkostoitumiseen ja perheen kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Suoritustapa: Luennot 25 t ja loppuseminaari 7 t. Seminaariin liittyy oppimistehtävä, lisäksi kirjatentti. *Luennot ja seminaarit suoritetaan yhdessä OKL:n opiskelijoiden kanssa (OKLA411 Oppiva ja osallistava organisaatio).*

Kirjallisuus:

1) KARJALAINEN, V. & VILKKUMAA, I. (toim.) 2004. Kuntoutus kanssamme: ihmisen toimijuuden tukeminen. Helsinki: Stakes. (223 s.)

Oheiskirjallisuus:

LAHTINEN, M., LANKINEN, T., PENTTILÄ, A. & SULONEN, A. 2004. Koulutuksen lainsäädäntö käytännössä. Helsinki: Tietosanoma OY. (soveltuvin osin)

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka ja OKL

Ajoitus: 2. kevät

ERIA234   VALINNAINEN AMMATILLINEN ERIKOISTUMISJAKSO

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy syvemmin valitsemaansa aihealueeseen. Tarjolla olevat erikoistumisjaksot vaihtelevat lukuvuosittain. Aihealueet voivat sisältää syventymistä tiettyihin oppimisen haasteisiin tai tiettyihin pedagogisiin lähestymistapoihin, hallintoon ja suunnitteluun tai tutkimusmetodiikkaan. Aihealueita voivat olla esimerkiksi: opetusmenetelmät, moni- ja vaikeavammaisuus ja opetusmenetelmät, erityiskasvatuksen hallinto ja suunnittelu, kuntoutus oppimisena, ryhmadynamiikka ja -prosessit opetuksessa, neuropsykologiset kuntoutusmenetelmät, yhteisökasvatus tai yhteistoiminnallinen oppiminen.

Suoritustapa: Valitaan valinnaisista opintojaksoista ERIA235 →

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 3. vuosi

ERIA235   TARKKAAVAISUUS- JA KÄYTTÄYTYMISHÄIRIÖISET LAPSET JA NUORET KOULUSSA (ERIT.OP.)

Laajuus: 4op

Tavoite: Opiskelija perehtyy syvällisemmin tarkkaavaisuus- ja käyttäytymishäiriöihin ja niiden mukanaan tuomiin haasteisiin koulun arjessa. Jakson kuluessa opiskelija hankkii itsenäisesti perustiedot jostakin tietystä häiriöihin puuttumisen strategiasta tai pedagogisesta lähestymistavasta.

Suoritustapa:

Kirjallisuustentti (kirjallisuus ilm. myöhemmin) **TAI**

- a) 1 op tieteelliseen artikkeliin tai muuhun tieteelliseen julkaisuun perehtyminen, sen referointi ja esittely toisille 4 t, aktiivinen osallistuminen seminaariin 4 t, itsenäinen työskentely 19 t.
- b) 3 op syvempi perehtyminen tiettyyn teema-alueeseen ja aiheen esittely toisille kirjallisen seminaarityön perusteella, aktiivinen osallistuminen seminaareihin, itsenäinen työskentely 65 t.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA236 OPPIMISTAITOJEN OHJAAMINEN OHJAAVALLA OPETUSTYYLILLÄ
(ERIT.OP.)

Laajuus: 4op

Tavoite: Kurssilla perehdytään oppimistaitojen (esim. havainnointi ja muististrategioiden sekä toiminnanohjauksen) kehittämiseen varhaislapsuudesta aikuisuuteen saakka. Tavoitteena on oppia analysoimaan oppimis- ja ohjausprosessia sekä soveltamaan ohjaustyyliä yksilö- ja ryhmäkohtaisesti. Keskeistä on myös perehtyminen erilaisiin opetusohjelmiin, materiaaleihin sekä niiden merkitykseen kokemusten ja tutkimusten valossa.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti (kirjallisuus ilm. myöhemmin) tai luennot ja demonstraatiot 20 t, itsenäinen työskentely 88 t. Soveltavien tehtävien laadinta. Kirjallisuusesseen laatiminen yhdeltä teema-alueelta.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA237 ERITYISTÄ TUKEA TARVITSEVAN LAPSEN
SOSIOEMOTIONAALISEN KEHITYKSEN TUKEMINEN (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksolla syvennetään tietoa alle kouluikäisen erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosioemotionaalista kehityksestä sekä haasteista tällä kehityksen osa-alueella. Asiaa tarkastellaan erilaisista teoreettisista näkökulmista (psykologisesti, lapsuuden sosiologian mukaisesti tai erityispedagogisesta painottuneet näkökulmat). Lisäksi perehdytään keinoihin, joilla voi käytännössä tukea erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosioemotionaalista kehitystä.

Suoritustapa: Luennot 14 t, seminaari 6 t, itsenäinen työskentely 88 t. Opintojakso alkaa luennoilla. Luentojen välitehtävänä opiskelijat tekevät ensimmäisen, tutkimusartikkeliin perustuvan oppimistehtävän. Toinen case-tyyppinen oppimistehtävä tehdään luentojen jälkeen. Seminaareissa syvennetään tietoa oppimistehtävien pohjalta teema-alueittain.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA238 VARHAISERITYISOPETUKSEN PEDAGOGIIKKA (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksolla syvennetään opiskelijoiden tietoa varhaiserityisopetuksen pedagogiikasta. Tavoitteena on hahmottaa varhaiserityisopetuksessa keskeisten teoreettisten lähestymistapojen heijastuminen käytännön kasvatustoimintaan. Jakson kuluessa opiskelija syventää tietoaan vähintään yhdestä pedagogisesta lähestymistavasta.

Suoritustapa: Luennot 15 t, seminaari 10 t, itsenäinen työskentely 83 t (alan väitöskirjaan tutustumisen, tenttiin valmistautuminen, oppimistehtävä). Opintojakso alkaa luennoilla varhaiserityisopetuksen teoreettisista lähtökohdista. Pohditaan lähtökohtien heijastumista pedagogiikkaan. Tentissä opiskelija osoittaa hallitsevansa luennoilla ja oheislukemistona olevissa vaihtoehtoisissa väitöskirjoissa käsitellyt asiat. Opiskelija valitsee pedagogisen lähestymistavan, josta syventää tietouttaan oppimistehtävän kautta. Seminaareissa käsitellään yhteisesti kooten em. asioita.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA239   KOMMUNIKAATION KUNTOUTUS OPETUKSESSA (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään kielen ja puheen häiriöiden erityiskysymyksiin sekä niiden kuntouttamiseen esim. puheen sujuvuus, äänen ongelmat, autismi ja dysfasia. Opintojaksolla opiskelija perehtyy myös itse valitsemaansa teema-alueeseen artikkeleiden ja kirjallisuuden pohjalta.

Suoritustapa: Luennot 10 t ja oppimispäiväkirja. Seminaarit 12 t, joiden yhteydessä opiskelija perehtyy syvemmin itse valitsemaansa teema-alueeseen ja laatii kirjallisen esityksen sekä esittelee sen, itsenäinen työskentely 83 t.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA240   KASVUYHTEISÖ OPPIMISEN, SOSIAALISTEN TAITOJEN JA
HYVINVOINNIN EDISTÄJÄNÄ (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy syvällisemmin erityisopettajan työssä tarvittaviin sosiaalisen kasvatuksen teorioihin, ryhmädynamiikan hyödyntämiseen sekä ryhmän ja yhteisön sisäisten vuorovaikutussuhteiden merkitykseen. Kurssilla keskitytään oppimisen ja sosiaalisen kasvun tukemisen työmalleihin sekä erityisopettajan työnkuvaan liittyvien vuorovaikutustapahtumien teoreettiseen pohdintaan. Erityisinä teemoina kurssilla voi olla: ryhmäprosessien hyödyntäminen, yhteisökasvatus, työyhteisön toimintakulttuurit, tiimityön toimintamallit, avustavan henkilöstön kanssa toimiminen, johtamiseen liittyvät kysymykset sekä erityisopettajan työn arvopohja yms. yhteistyökysymykset, jotka liittyvät lasten ja nuorten osaamisen ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Suoritustapa: Luennot 10 t ja seminaarityöskentely 10 t, itsenäinen työskentely 88 t.

1) Erityisluentoja (10 t) kokonaisuuden aihepiireistä.

2) Seminaarityöskentely (10 t) sisältää luentoihin liittyviä vierailukäyntejä ja/tai luentoihin liittyviä ryhmässä tapahtuvia harjoituksia (demoja) sekä opiskelijaryhmien tuottamien tieteellisten teematöiden esittelyä. Vaatimuksena on aktiivinen osallistuminen seminaareihin ja pari/ryhmätyönä toteutettu kirjallinen raportointi suullisen esityksen syventämiseksi omasta teema-alueesta.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA241   ERITYISOPETUS VARHAISNUORUUDESTA PERUSKOULUN
PÄÄTTÖVAIHEESEEN (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy erityisopettajan työhön varhaisnuorten ja nuorten parissa. Kurssilla keskitytään nuoruusiän mukanaan tuomiin oppimisympäristöihin ja kasvun haasteisiin. Käsiteltäviä aihepiirejä ovat mm. nivelvaiheiden yhteistyö, varttuvan oppilaan oppimisen ja kasvun tukeminen, erityisoppilaan ammatin valinnan erityiskysymykset, erityisopetus aineenopetuksen yhteydessä sekä erityisopettajan työnkuvan rakentaminen ja työssä jaksaminen.

Suoritustapa: Kokonaisuus koostuu kontaktiopetuksesta ja tentittävästä kirjallisuudesta ja/tai artikkeleista. Luennot 15 t ja palauteseminaari 3 t. Itsenäisessä työssä (90 t) analysoidaan käytännön kouluelämää reflektoiden sitä teoreettisiin kuvailuihin. Kurssilla ilmoitettu kirjallisuus tentitään luentotentin yhteydessä. Opiskelija osallistuu sekä luennoille ja keskusteluseminaariin saman lukuvuoden aikana.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA242 MONI- JA VAIKEAVAMMAISTEN OPETUKSEN TAUSTAOLETUKSET, TUKIPALVELUT JA PEDAGOGISET RATKAISUT (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy moni- ja vaikeavammaisten opetukseen. Hän oppii tarkastelemaan kriittisesti opetukseen liittyviä taustaoletuksia ja soveltamaan erilaisia pedagogisia ratkaisuja. Hän tutustuu myös moni- ja vaikeavammaisten henkilöiden tukipalveluihin, kommunikaation merkitykseen ja käyttäytymisen haasteiden taustalla oleviin tekijöihin.

Suoritustapa: Luennot 20 t. Luentoihin ja tieteellisiin artikkeleihin tai muihin tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva oppimispäiväkirja, itsenäinen työskentely 88 t.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA243 YHTEISTYÖ PERHEIDEN KANSSA (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään perheiden tuen tarpeisiin arjessa. Tavoitteena on oppia kohtaamaan ammatillisesti päivähoito- ja kouluikäisten lasten perheitä. Lähtökohdana on perheitä kunnioittava, voimavaralähtöinen ajattelu.

Suoritustapa: Luennot 12 t ja seminaari 8 t sekä tieteellisiin artikkeleihin pohjautuva oppimistehtävä ja välitehtävät, itsenäinen työskentely 88 t.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA244 VARHAINEN ARVIOINTI JA SUUNNITTELU (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoitteet: Opiskelija syventää tietämystään arviointitiedon luonteesta ja tiedon käytöstä osana lapsen ohjauksen suunnittelua. Opiskelija kehittää taitoaan havainnoida lapsen osaamista ja ohjauksen tarvetta. Lisäksi opiskelija perehtyy siihen, miten arviointi- ja suunnitteluprosessi sekä ohjauksen perusteet vaikuttavat käytännön toimintatapoihin. Jakso perehdyttää samalla Varhaisen oppimaan ohjaamisen suunnitelman, VARSUn, käyttöön.

Suoritustapa: Kontaktiopetus (luennot, seminaari- ja pienryhmätyöskentely) 20 t. Itsenäistä työskentelyä 88 t. Itsenäisen työskentely tarkoittaa oppimistehtävää VARSUn käytöstä.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA245 ERITYISKASVATUKSEN HALLINTO JA SUUNNITTELU (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija hankkii kuvan siitä, mikä suomalainen hallintojärjestelmä on, miten erityiskasvatus on osa sitä, ja millä tavoin oma ammatillisuus kytkeytyy tähän.

Suoritustapa: Luennot 10 t ja seminaarit 10 t ja tieteellisiin artikkeleihin tai muihin tieteellisiin julkaisuihin pohjautuvat oppimistehtävät, itsenäinen työskentely 88 t.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA246 YHDESSÄ OPETTAMINEN KOULUYHTEISÖSSÄ (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Kurssin tavoitteena on tutustua yhdessä opettamiseen (co-teaching) kouluyhteisössä. Tulevaisuuden kouluissa painottuvat yhteistyövalmiudet ja kyky yhdistää opetuksessa luontevasti erityisopetuksen ja yleisopetuksen välisiä resursseja. Kurssin voi suorittaa samanaikaisesti aineopintotasoisten harjoitteluiden kanssa. Kurssilla saadaan

valmiuksia toimia samanaikaisopettajana yleisopetuksen luokassa. Kurssilla tutustutaan toimiviin malleihin ja strategioihin heterogeenisen oppijaryhmän ohjaajana. Kurssilla opiskellaan opetuksen eriyttämistä, yhdessä opettamisen eri muotoja ja malleja sekä uusia sovelluksia uusimman tutkimustiedon pohjalta.

Suoritustapa: Seminaari 16 t ja tieteellisiin artikkeleihin tai muihin tieteellisiin julkaisuihin pohjautuva oppimistehtävä(t), itsenäinen työskentely 92 t.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA247 AMMATILLINEN KASVU, TYÖHYVINVOINTI JA TYÖNOHJAUS
(ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Ammatillinen kasvu on prosessi, jonka kautta opiskelija hankkii niitä tietoja, taitoja ja kykyjä, joita hyödyntämällä hän voi vastata työelämän haasteisiin ja kasvaa alansa ammattilaiseksi. Kurssin aikana opiskelija oppii hahmottamaan ammatillisia vahvuuksiaan, työhyvinvointinsa kulmakiviä, omaa jaksamistaan työssä ja paikkaansa työyhteisön jäsenenä. Kurssi lisää opiskelijan tietoa työnohjauksesta ja rohkaisee häntä työyhteisön ja organisaation yhteiseen kehittämiseen. Työnohjauksen tunteminen ja siihen osallistuminen auttaa opiskelijaa ja työntekijää hänen ammatillisessa kasvusaan ja kehityksessään.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti tai mahdollisesti luennot 12 t, demot 6 t, luentopäiväkirja ja 2 kirjallisuustehtävää (kirjallisuus ilmoitetaan lukusuunnitelmassa).

PELKKÄ KIRJALLISUUSTENTTI:

1) ETELÄPELTO, A. & ONNISMAA, J. (toim.) 2006. Ammatillisuus ja ammatillinen kasvu. Helsinki: Kansanvalistusseura.

2) KESKI-LUOPA, L. 2001 (tai uudempi). Työnohjaus vai superviisaus. Soveltuvien osien: Työnohjauksen historia – käytäntöä vailla teoriaa s. 24-59, Työnohjaajan kasvatusfilosofian perusteet s. 60-121, työnohjaus kehitysprosessina s.344-418. Oulu: Metanoia instituutti.

3) KELTINKANGAS-JÄRVINEN, L.2008. Temperamentti, stressi ja elämänhallinta. Helsinki: WSOY.

4) KINNUNEN, U., FELDT, T. & MAUNO, S. 2005. (toim.) Työ leipälajina. Jyväskylä: PS-kustannus.

5) PEAUVY, R. Vance. 2006. Sosiodynaamisen ohjauksen opas. Helsinki: Psykologien kustannus Oy.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA248 ARTIKULAATIO JA FONOLOGIA (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään puheen, kielen ja kuulon vaikeuksien arviointiin sekä opetus- ja kuntoutusmenetelmiin lapsuudessa, nuoruudessa ja aikuisuudessa.

Suoritustapa: Luennot 15 t ja oppimistehtävän tekeminen, itsenäinen työskentely 93 t.

Oheiskirjallisuus:

1) KUNNARI, S. & SAVINAINEN-MAKKONEN, T. (toim.) 2004. Mistä on pienten sanat tehty? Lasten äänteellinen kehitys. Helsinki: WSOY. (soveltuvin osin)

2) HAYNES, W., MORAN, M & PINDZOLA, R. 2006. Communication Disorders in the Classroom. An Introduction for Professionals in School Settings. Sudbury, Massachusetts: Jones and Bartlett. (411 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA249 TOISEN ASTEEN ERITYISOPETUS JA AIKUISERITYISOPETUS
(ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Kurssilla opiskelija perehtyy lukion, ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen erityisopetuksen toteutusmalleihin. Kurssi koostuu aloitus- ja päättöseminaarista ja vierailuluennoista, joissa lukion, ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen erityisopettajat kertovat työstään ja sen haasteista (L 2 t/opettaja) ja luennoineet opettajat ottavat sitten opiskelijat tutustumaan omaan opetukseensa ryhmissä. Yksi ryhmä tutustuu valintansa mukaan yhteen erityisopetuksen toteutustapaan.

Suoritustapa: Luennot 6 t, lukion, ammatillisen koulutuksen tai aikuiskoulutuksen erityisopetukseen tutustuminen 30 t, seminaarit 16 t, itsenäinen työskentely 56 t. Oppimistehtävä; erityisen tuen toteuttamismallin suunnittelu kahdelle erityistä tukea tarvitsevalle opiskelijalle ja raportin laatiminen.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA251 PÄIHDEKASVATUS (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite:

Opiskelija 1) hallitsee perustiedot päihteistä ja niiden käyttöön liittyvistä riskeistä ja haittoista, 2) tiedostaa omat asenteensa päihteidenkäyttöön ja pystyy suhtautumaan avoimesti ja ammatillisesti päihdeongelmiin, 3) tuntee erityiskasvattajan työhön ja päihteisiin liittyvää lainsäädäntöä ja päihdetyön palveluverkostoa sekä alueellisen ja paikallisen monialaisen päihdetyön perusteita niin, että kykenee tarvittaessa osallistumaan siihen, 4) osaa tunnistaa ja kohdata päihteiden riski- ja ongelmakäyttäjän ja hänen läheisenä, 5) tietää varhaisen puuttumisen merkityksen ja osaa soveltaa työssään varhaisen puuttumisen menetelmiä, 6) osaa auttaa ja tukea asiakkaita oman ammattikuvansa puitteissa ja ohjata heitä tarvittaessa eteenpäin päihdetyön palvelujärjestelmässä ja 7) ymmärtää päihdehaittojen ehkäisyn merkityksen työympäristössä ja osaa puuttua päihteiden käyttöön omassa työyhteisössään.

Kurssilla keskitytään erityiskasvattajan työssä tarvittavien teorioiden, kuten yksilön sosialisointiprosessiin sekä ryhmädynamiikan ja vertaisryhmän merkitykseen päihderiippuvuuden kehittämisessä sekä ennaltaehkäisyssä. Kurssin päätyttyä alalla toimiva voi osaltaan toteuttaa ehkäisevää päihdetyötä sekä ehkäistä päihteistä aiheutuvien riskien, haittojen ja ongelmien lisääntymistä. Hänellä on kyky hahmottaa monialaisuuden merkitys päihdetyössä ja ymmärtää monitieteisyyden näkökulma päihteiden käytön ennaltaehkäisyssä ja päihdekuntoutuksessa (esim. lääketiede, sosiaalitieteet, terveystieteet, liikuntatieteet, psykologia, kasvatustieteet).

Suoritustapa: Kirjallisuustentti IT 108 t tai mahdollisesti L 10 t, S 10 t, ryhmätentti, itsenäinen työskentely 88 t.

1) Johdantoluento ja luentoja kokonaisuuden aihepiireistä. Luennot keskittyvät päihdeproblematiikkaan tutkimuksen ja teoreettisen tiedon jäsentämiseen. Luentoihin liittyviä keskusteluja, mahd. vierailukäyntejä/demoja toteutetaan luentojen rinnalla ja/tai jälkeen erillisen aikataulun mukaisesti.

2) Seminaarityöskentely sisältää luentoihin liittyviä opiskelijaryhmien tuottamien töiden esittelyä ja mahdollisesti teemoihin ja/tai luentoihin liittyviä vierailukäyntejä (demoja). Vaatimuksena on aktiivinen osallistuminen seminaareihin ja ryhmätyönä toteutettu kirjallinen ja/tai suullinen raportointi omasta teema-alueesta. Ryhmätyö esitellään ryhmälle erikseen sovittavalla tavalla (mahdollinen verkkotyöskentely, elokuva-analyysit jne.)

3) Ryhmätentti (tentittävä kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin).

Kirjallisuus:

1) HÄNNIKÄINEN-UUTELA, A-L. 2004. Uudelleen juurtuneet. Yhteisökasvatus vaikeasti päihderiippuvaisten narkomaanien kuntoutuksessa. Jyväskylän yliopisto.

Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 252.

2) PETERSON, J. & HITTIE, M. 2003. Inclusive teaching: creating effective schools for all learners. Boston: Prentice Hall.

3) Lastensuojelulaki 417/2007. (Soveltuvin osin/Lastensuojelun käsikirja.)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20070417>

4) PULKKINEN, L.2002. Mukavaa yhdessä. Sosiaalinen alkupääoma ja lapsen sosiaalinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus.

5) SALMINEN, S. 2007. (tai uudempi). Sosiaali- ja terveydenhuoltolainsäädäntö. (Soveltuvin osin.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA252   MOTORINEN OPPIMINEN (ERIT.OP.)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija saa tietoa motorisesta oppimisesta, sen yhteydestä laajemmin lapsen kehitykseen ja motorisessa oppimisessa ilmenevistä vaikeuksista. Kurssilla perehdytään myös vaikeuksien arviointiin ja motorisen oppimisen tukemiseen.

Suoritustapa: Luennot ja pienryhmäopetus 16 t ja oppimistehtävä (itsenäinen työskentely 92 t). Luennoille ja pienryhmäopetukseen osallistuminen. Opetuksen ja oheiskirjallisuuden ohjaamana laaditaan tapausesimerkipohjainen tai teoreettinen kirjoitelma aihealueesta.

Oheiskirjallisuus:

1) CERMAK, S. A. & LARKIN, D. (toim.) 2002. Developmental coordination disorder. Albany, NY : Delmar /Thomson Learning.

2) SUGDEN, D. & CHAMBERS, M. (toim.) 2005. Children with developmental coordination disorder. London: Whurr Publishers.

3) GIBSON, E. J. An ecological approach to perceptual learning and development. New York: Oxford University Press.

4) DEWEY, D. & TUPPER, D.E. (toim.) 2004. Developmental motor disorders. A neuropsychological perspective. New York: The Guilford Press.

5) VIHOLAINEN, H. 2006. Suvussa esiintyvän lukemisvaikeusriskin yhteys motoriseen ja kielelliseen kehitykseen. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

6) Artikkelikokoelma.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA255   HARJOITTELU ERITYISOPETUKSESSA (VAIN EOK -OPISKELIJAT)

Laajuus: 7 op

Tavoite: Opetusharjoittelussa rakennetaan omaa opetusfilosofiaa ja asiantuntijuutta käytännön harjoitteluun, kirjallisuuteen ja ohjauskeskusteluihin pohjaten. Harjoittelu suoritetaan opiskelijan valitsemissa yksiköissä. Tavoitteena on perehtyä tehostetun tai erityisen tuen antamiseen varhaiserityisopetuksessa, peruskoulussa, nuorisoasteella tai aikuiserityiskasvatuksessa.

Suoritustapa: Osa-alueilla 2, 3 ja 4 opiskelija suorittaa harjoittelun yhdessä valitsemassaan paikassa. Osa-alueella 1 (EL) harjoittelu jakautuu kahteen harjoitteluun (3 + 4 op). Harjoittelun kokonaistuntimäärä on 189 t. Harjoittelu jakautuu erilaisiin toimintoihin opiskelijan laatimaan henkilökohtaiseen harjoittelusuunnitelmaan pohjaten sisältäen pidettävien tuntien lisäksi mm. ohjausseminaarin ja kirjatentin.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA263 TUTUSTUMINEN ERITYISOPETUKSEN TOIMINTAYMPÄRISTÖIHIN
(VEO, EO, AEK)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Tutustutaan varhaiserityiskasvatuksen, peruskoulun tai perusopetuksen jälkeisen koulutuksen toimintaympäristöihin havainnoimalla vuorovaikutus-, opetus- ja oppimistilanteita. Opiskelija osallistuu myös opetusta/ohjausta avustaviin tehtäviin ja mahdollisuuksien mukaan myös opetus- ja ohjaustuokioiden pitämiseen.

Suoritustapa:

- observointi 20 t
- opetus/ohjaus ja/tai siinä avustaminen 10 t
- opetuksen/ohjauksen suunnittelu 10 t
- seminaarit 10 t
- ohjaus harjoittelupaikassa 2 t
- raportointi 29 t.

Harjoittelu suoritetaan opiskelijan valitsemissa harjoittelupaikassa.

VEO: varhaiserityiskasvatuksessa

EO: erityisopetuksessa

AEK: erityisopetuksessa tai muussa erityiskasvatuksen toimintaympäristössä

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 1. syksy / 1. kevät

ERIA275 HARJOITTELU (VEO): VARHAISERITYISOPETUKSEN
TOIMINTAYMPÄRISTÖT

Laajuus: 7 op

Tavoite: Opetusharjoittelussa rakennetaan omaa tietoisuutta ja toimintamallia ryhmässä toimivana varhaiserityisopettajana. Opetusta suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan integroidussa erityisryhmässä huomioiden sekä yleiset opetussuunnitelmat että lasten henkilökohtaiset suunnitelmat. Harjoitellaan lasten ohjaamista ryhmässä siten, että lasten yksilölliset tavoitteet tulevat huomioituiksi. Myös lapsilähtöisyyteen ja perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön kiinnitetään huomiota. Harjoittelussa varhaiserityisopettajana saadut kokemukset sekä vertaispalaute ja ohjaus antavat aineksia oman opettajuuden rakentumiseen. Opetusharjoittelu suoritetaan Jyväskylän alueella.

Suoritustapa: Työskentely päiväkodin integroidussa erityisryhmässä 112 t (pohjakuuntelu 22 t, samanaikaisopettaminen ja tiimipalaveriin ym. osallistuminen 25 t, oma kokonaisvaltainen ohjaus ja opetus 65 t), suunnittelu 40 t, ohjaavan opettajan antama ohjaus 7 t, raportointi 15 t ja seminaarit 15 t.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 3. syksy / 3. kevät

ERIA266 OPETUSHARJOITTELU LAAJA-ALAISESSA ERITYISOPETUKSESSA
(EO, AEK)

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opetusharjoittelussa rakennetaan erityisopettajan asiantuntijuutta ja toimintamallia. Opiskelija perehtyy laaja-alaiseen erityisopetukseen ja erityisopettajan työmenekseen.

Edeltävät opinnot: Erityispedagogiikan perusopinnot, ERIA214, ERIA216, ERIA217.

Suoritustapa:

- pohjakuuntelut erityisopetuksessa 10 t
- opetus laaja-alaisessa erityisopetuksessa 30 t
- opetuksen suunnittelu 30 t
- ohjaavan opettajan ohjaus 7 t

- seminaarit 10 t
- tiimityöskentely + yhteisraportointi 21 t.

Harjoittelu suoritetaan Jyvässeudulla.

EO: alakoulun laaja-alainen erityisopetus. Harjoittelu suoritetaan laaja-alaisessa erityisopetuksessa. Opiskelijan suuntautuessa erityisopettajan tehtäviin (ei-luokkamuotoinen erityisopetus) opetusharjoittelun voi suorittaa myös yläkoulun laaja-alaisessa erityisopetuksessa.

AEK: yläkoulun laaja-alainen erityisopetus

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajankohta: 2. kevät / 3. syksy

ERIA267 OPETUSHARJOITTELU ERITYISOPETUKSEN TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ (EO, AEK)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy valitsemaansa erityisopetuksen toteutustapaan joko luokkamuotoisessa tai ei-luokkamuotoisessa erityisopetuksessa.

Edeltävät opinnot: ERIA266, ERIA214, ERIA216, ERIA217, ammatillinen erikoistumisjakso.

Suoritustapa:

- pohjakuuntelut valinnaisessa erityisopetusympäristössä 8 t
- opetus 28 t
- opetuksen suunnittelu 28 t
- ohjaavan opettajan ohjaus 7 t
- seminaarit 10 t.

Harjoittelu suoritetaan opiskelijan valitsemassa paikassa. HUOM! POM-opinnot pitää olla suoritettuina, jos opiskelija haluaa suorittaa harjoittelun luokkamuotoisessa opetuksessa.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajankohta: 3. syksy / 3. kevät

ERIA202 OPPIMISEN OHJAAMINEN ERITYISKASVATUKSESSA (EA)

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu oppimisvaikeuksiin, näkövammaisuuteen ja vaikeavammaisuuteen liittyviin ohjaamisen käytänteisiin ja opetusmenetelmiin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

1) AHONEN, T. & ARO, T (toim.) 1999 / 2002 / 2003. Oppimisvaikeudet. Kuntoutus ja opetus yksilöllisen kehityksen tukena. Jyväskylä: Atena. (411 s.)

2) MASON, H. & McCALL, S. (toim.) 1999. Visual impairment. Access to education for children and young people. London: David Fulton Publisher. (sivut 1-204 ja 311-432) (326 s.)

3) SNELL, M.E. & BROWN, F. 2000. Instruction of students with severe disabilities. New Jersey: Pearson Education. (luvut 1-4 ja 10-16) (475 s.) **TAI**

MÄLKIÄ, E. & RINTALA, P. 2002. Uusi erityisliikunta. Liikunnan sovellukset erityisryhmille. Helsinki: Liikuntatieteellinen seura ry. (441 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 2.-3. vuosi

ERIA207   KOMMUNIKAATION TUKEMINEN OPETUKSESSA (EA)

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään puheen, kielen ja kuulon vaikeuksien arviointiin sekä opetus- ja kuntoutusmenetelmiin lapsuudessa, nuoruudessa ja aikuisuudessa. Lisäksi tutustutaan puhetta korvaavien ja tukevien kommunikaatiomenetelmien käyttöön opetuksessa.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

1) HAYNES, W., MORAN, M & PINDZOLA, R. 2006 Communication Disorders in the Classroom. An Introduction for Professionals in School Settings. Sudbury, Massachusetts: Jones and Bartlett. (411 s.)

2) KUNNARI, S. & SAVINAINEN-MAKKONEN, T. (toim.) 2004. Mistä on pienten sanat tehty? Lasten äänteellinen kehitys. Helsinki: WSOY. (314 s.)

3) POUSSU-OLLI, H-S. 2003. Kuulovammaisuus. Arviointi ja interventio. Naantali: Scribeo. (209 s.) **TAI**

LONKA, E. & KORPIJAAKKO-HUUHKA, A-M. (toim.) 2000/2005. Kuulon ja kielen kuntoutus: vuorovaikutuksesta kommunikointiin. Helsinki: Palmenia. (399 s.)

4) TETZCHNER, S. & MARTINSEN, H. 2000. Johdatus puhetta tukevaan ja korvaavaan kommunikointiin. Helsinki: Kehitysvammaliitto. (360 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 2.-3. vuosi

ERIA209   PEDAGOGIIKKA SOSIOEMOTIONAALISEN KASVUN JA YHTEISÖÖN LIITTYMISEN TUKENA (EA)

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu sosioemotionaalisen kasvun ja oppimisen haasteiden arviointiin, ilmenemismuotoihin ja pedagogisiin ratkaisuihin. Hän ymmärtää myös oppijoiden heterogeenisyyden ja pedagogisten ratkaisujen merkityksen yhteisöön liittyvän tukemisessa.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

1) KAUFFMAN, J.M. & LANDRUM, T.J. 2009. Characteristics of emotional and behavioral disorders of children and youth. Upper Saddle River, New Jersey: Merrill/Pearson, cop. (501 s.)

2) PETERSON, J.M. & HITTIE, M. 2003. Inclusive teaching. Creating effective schools for all learners. Boston: Prentice Hall. (533 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 2.-3. vuosi

ERIA283   HARJOITTELU: TUTUSTUMINEN ERITYISKASVATUKSEN TOIMINTAYMPÄRISTÖIHIN (EA)

Laajuus: 5 op

Tavoite: Harjoittelussa hankitaan käytännön kokemuksia yhdestä erityiskasvatuksen toimintaympäristöstä. Opiskelija voi suuntautua valitsemassaan erityiskasvatuksen toimintaympäristössä opetuksen, ohjauksen, konsultaation, hallinnon, suunnittelun tai tutkimuksen tehtäviin. Harjoittelussa sovelletaan hankittuja tietoja ja taitoja käytäntöön.

Suoritustapa: Käytännön harjoittelua 120 t ja raportointi 15 t. Raportin voi suorittaa harjoittelupäiväkirjalla tai verkkokurssilla.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 2.-3. vuosi

7.3.5 Aineopintojen tutkimusmenetelmäopinnot

Laajuus: 10 op

Tavoite: Aineopintojen menetelmäopinnoissa perehdytään tieteelliseen päättelyyn, argumentointiin ja kasvatustieteellisen tutkimuksen perusteisiin. Opiskelija omaksuu perusvalmiudet niin määrällisen kuin laadullisen tutkimusprosessin suunnitteluun ja toteutukseen sekä aikaisempien tutkimusten menetelmälliseen arviointiin. Menetelmäopinnot jakautuvat määrällisen ja laadullisen tutkimuksen perusteisiin (5 op +5 op). Opintojaksoilla tutustutaan alustavasti alan keskeisiin tutkimusmetodeihin ja keskitytään erityisesti tutkimusaineistojen keräämisen harjoitteluun. Opintojaksot antavat menetelmälliset valmiudet kandidaatin työn tekemiseen. Tutkimusmenetelmäopinnot koostuvat seuraavista opintojaksoista (KTKA010 ja KTKA020).

KTKA010 LAADULLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on oppia laadullisen tutkimuksen perustiedot ja -taidot sekä antaa menetelmälliset valmiudet kandidaatin tutkielman tekemiseen.

Suoritustapa: Luennot 20 t, demot 10 t, luentotentti, demoihin liittyvät tehtävät ja kirjallisuustentti. Opintojakso tentitään yhdellä kerralla.

Kirjallisuus:

1) PATTON, M. Q. 2002. Qualitative research and evaluation methods. 3. painos. Thousand Oaks: Sage. Soveltuvin osin **JA**

2) TUOMI, J. & SARAJÄRVI, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos ja OKL. Opiskelija voi suorittaa KTKA010 kurssin tilalla myös OKL:n järjestämän kurssin OKLA610 Tutkimusmetodiikka- ja viestintä.

Ajoitus: 3. vuosi

KTKA020 MÄÄRÄLLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on oppia määrällisen tutkimuksen perustiedot ja -taidot sekä antaa menetelmälliset valmiudet kandidaatin tutkielman tekemiseen.

Suoritustapa: Luennot 20 t, demot 10 t, luentotentti, demoihin liittyvät tehtävät ja kirjallisuustentti. Opintojakso tentitään yhdellä kerralla.

Kirjallisuus:

1) METSÄMUURONEN, J. 2005 (tai uudemmat). Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp KY. (soveltuvin osin)

2) HIRSJÄRVI, S., REMES, P., & SAJAVAARA, P. 2005. Tutki ja kirjoita. 11. painos tai uudempi. Helsinki: Tammi. (soveltuvin osin)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos

Ajoitus: 3. vuosi

ERIA276 KANDIDAATIN TUTKIELMA

Laajuus: 10 op

Tavoite: Työskentelyssä perehdytään tiedonhankintaan, tieteelliseen ajatteluun ja argumentointiin sekä tieteelliseen viestintään. Opintojaksolla tehdään pienimuotoinen tutkimus, jonka toteutuksessa ja raportoinnissa noudatetaan yleisiä tieteellisen tutkimuksen teon ja raportoinnin ohjeita. Opiskelijoita kannustetaan sitoutumaan laitoksen tutkimushankkeisiin. Proseminaariryöstään opiskelija kirjoittaa kypsyysnäytteen.

Suoritustapa: Seminaarit (sisältää pienryhmäohjauksen) 20 t, tiedonhankintakurssi 6-8 t, tieteellinen viestintä ja kielenhuolto 4 t, minikongressi ja opponointi 6 t sekä itsenäinen työskentely 232 t (sisältää yksilöohjauksen).

Oheiskirjallisuus:

HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 1997 (tai uudemmat) Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 3. vuosi

ERIA279 KANDIDAATIN KYPSYYSNÄYTE (MATURITEETTI)

Laajuus: 0 op

Tavoite: Suoritetaan tutkintoasetuksen 10 §:n mukainen kirjallinen kypsyysnäyte, joka osoittaa suomen tai ruotsin kielen taitoa ja perehtyneisyyttä opinnäytteen (kandidaatin tutkielman) alaan.

Suoritustapa: Kypsyysnäyte kirjoitetaan kasvatustieteiden tiedekunnan yleisessä tenttilaisuudessa. Maturiteetti tarkastetaan sekä asiasisällön että kielen osalta.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Opiskelijat, jotka ovat suorittaneet erityispedagogiikan perusopinnot ennen 1.8.2005 tai ovat suorittaneet perusopinnot muiden kuin Jyväskylän yliopiston opintovaatimusten mukaisesti täydentävät perusopinnot seuraavilla opintojaksolla (opintojaksot luetaan hyväksi kandidaatin tutkinnon vapaavalintaisissa opinnoissa):

ERIA277 LUKEMISEN JA KIRJOITTAMISEN VAIKEUDET

Laajuus: 2 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään lukemisen, kirjoittamisen ja luetun ymmärtämisen käsitteisiin, sekä saadaan tietoa näiden taitojen kehityksen peruspilareista. Lisäksi perehdytään lukemisen ja kirjoittamisen pulmien syytaustaan ja opitaan niiden ilmenemisen tyypillisimmät ominaispiirteet.

Suoritustapa: Luennot 10 t, luento ja kirjallisuustentti, itsenäinen työskentely 44 t.

Kirjallisuus:

AHVENAINEN, O. & HOLOPAINEN, E. 1999 (tai uudemmat). Lukemis- ja kirjoittamisvaikeudet. Teoreettista taustaa ja opetuksen perusteita. (209 s.)

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 1. syksy

ERIA278 PUHEEN, KIELEN JA KUULON VAIKEUDET

Laajuus: 2 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään puheen, kielen ja kuulon vaikeuksiin. Lisäksi tarkastellaan puhetta tukevia ja korvaavia menetelmiä.

Suoritustapa: Luennot 15 t, luento ja kirjallisuustentti, itdrnäinrn työskentely 39.

Kirjallisuus:

TETZCHNER, S. & MARTINSEN, H. 2000. Johdatus puhetta tukevaan ja korvaavaan kommunikointiin. Helsinki: Kehitysvammaliitto. (360 s.)

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 1. syksy

7.3.6 Varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (60 op)

ks. 9.4.4 (s.145-)

7.3.7 Perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot (60 op)

ks. 10.3.4 (s. 187-)

7.3.8 Aineopintotasoiset sivuaineopinnot (60 op)

ks. muiden laitosten ja tiedekuntien opetusohjelmat

7.4 KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINTO

7.4.1 Kieli- ja viestintäopinnot

XKVK001 ERITYISPEDAGOGIIKAN TUTKIMUSVIESTINTÄ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija hallitsee tutkimusviestinnän konventiot seuraavilta osa-alueilta: 1. Tutkielman luonne ja tarkoitus; tutkielman rakenne ja sisältö; tutkielman laatimis- ja kirjoitusprosessi; tutkielman viittaamistekniikka ja lähdeluettelo. 2. Tieteestä tiedottaminen artikkelina. 3. Kielen- ja tekstinhuolto: kielitekniikka sekä tyyl- ja kieliasu.

Suoritustapa: ks. Kielikeskuksen ohjelma

Kirjallisuus ja muu aineisto (soveltuvin osin):

1) HIRSJÄRVI, S, REMES, P. & SAJAVAARA, P. 2004 Tutki ja kirjoita. 10. painos, osin uudistettu laitos (tai uudempi): luku III Tutkimuksesta julkaisuksi. Helsinki: Tammi.

2) TUTKIMUSVIESTINNÄN VERKKOKURSSIAINEISTO:

<http://terra.chydenius.fi/avoinyo/tutkimusviestinta>

Vastuulaitos: Kielikeskus

XPVK002 AKATEEMINEN PUHEVIESTINTÄ – ERITYISPEDAGOGIIKAN PRO GRADU -SEMINAARIIN OSALLISTUVILLE

Laajuus: 2 op

Tavoite: Kurssin aikana opiskelija kehittää omia tieteellisen argumentoinnin ja keskustelemisen taitojaan.

Suoritustapa: ks. Kielikeskuksen ohjelma

Vastuulaitos: Kielikeskus

7.4.2 Erityispedagogiikan syventävät opinnot

Erityispedagogiikan syventävien opintojen suorittamisen edellytyksenä on vähintään arvosanalla hyvä suoritettut erityispedagogiikan aineopinnot.

ERIS316 TUTKIMUS ERITYISKASVATUKSEN KEHITTÄMISESSÄ

Laajuus: 4 op

Tavoite: Perehdytään erityiskasvatuksen tutkimus- ja kehittämistyöhön oman kiinnostuksen pohjalta sisältöjä ja/ tai tutkimusmenetelmiä syventäen.

Suoritustapa: Oppimistehtävä. Suositellaan suoritettavaksi maisterin opinnäytteen yhteydessä. Vaihtoehtoisena suoritustapana opiskelija voi suorittaa yhden erityismenetelmäkurssin lisää.

Kirjallisuus:

Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaan, esim. väitöskirjoja tai tieteellisiä artikkeleita. Tarkempi ohjeistus yksikön www -sivuilla.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4. syksy

ERIS324 ERITYISKASVATUKSEN POLITIIKKA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kurssin tavoitteena on tarkastella erityiskasvatuksen teoriaa ja politiikkaa sekä näiden yhteyksiä vallitseviin käytäntöihin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti.

Kirjallisuus:

1) CLARK, C., DYSON, A. & MILLWARD, A. (toim.). 1998. Theorising special education. London: Routledge. Luvut 1, 3, 5, 6, 7, 9, 11 ja 12. (tämä kirja siirtyi opintojaksosta ERIS351, jos opiskelija on tenttinyt tämän aikaisemmin niin hän ottakoot yhteyttä professoriin)

2) DANFORTH, S. 2009. The Incomplete Child: An Intellectual History of Learning Disabilities. Peter Lang.

3) EXCEPTIONALITY 2006, (Vol 14), no 2. (Erikoisnumero erityispedagogiikasta tieteenä ja tutkimusalana).

4) ITKONEN, T. & JAHNUKAINEN, M. 2009 Disability or Learning Difficulty? Constructing Special Education Students in Finland and in the United States. Comparative Sociology.

Arviointi: 0-5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos/ Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4.-5. vuosi

ERIS325 INTERVENTIOT ERITYISKASVATUKSESSA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää aiemmin hankkimaansa tietoa oppimisvaikeuksista ja käyttäytymisen haasteista interventioiden näkökulmasta. Keskeisimpänä syventävänä elementtinä kurssilla on se, että opiskelija kykenee teoretisoimaan erityispedagogista opetusta ja kasvatusta ja käsittelemään niitä sekä oppimisen ja toiminnan rajoitteita ennaltaehkäisevänä, että niitä lievittävänä systemaattisena toimintana.

Suoritustapa: Luennot 12 t + tentti (luennot ja kirjallisuus), itsenäinen työskentely 69 t.

Kirjallisuus:

1) S.R. JIMERSON, S.R., BURNS, M.K. & VANDERHAEYDEN A. (toim.). 2007.

Handbook of Response to Intervention. The Science and Practice of Assessment and Intervention. Luvut I ja IV.

2) DOWKER, A. (toim.) 2008. Mathematical Difficulties. Psychology and Intervention. Elsevier.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos/ Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4.-5. vuosi

ERIS337 ARVIOINNIN TEOREETTISET PERUSTEET JA ULOTTUVUUDET
ERITYISKASVATTAJAN TYÖSSÄ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään laajasti arviointiin erityiskasvatuksessa, ja -opetuksessa: arvioinnin ulottuvuuksiin, tehtäviin ja kysymyksenasetteluun perusteluihin. Jaksolla opiskelijat syventävät tietoaan arvioinnin erilaisista lähestymistavoista ja oppivat ymmärtämään arviointikäytäntöjen ja -menetelmien sovellusta, mahdollisuuksia ja rajoituksia.

Suoritustapa: Opintojakso koostuu ennakkotehtävästä 10 t, kontaktiopetuksesta (16 t: sisältää luennot ja pienryhmä- sekä seminaarityöskentelyä 4 t) ja oppimistehtävästä (51 t: arvioinnin lähestymistapaan tai arviointivälineeseen perehtyminen ja tehtäväraportti).

Kirjallisuus:

- 1) ARTIKKELIPAKETTI (ennakkotehtävä)
- 2) ARTIKKELIMATERIAALI (tarvittaessa ajankohtaista arvioinnista pienryhmätyöskentelyyn)

Oheiskirjallisuus:

SIMEONSSON, R.J. & ROSENTHAL, S.L. (toim.) 2001. Psychological and developmental assessment. New York: Guilford Press.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4. kevät

ERIS341 MONIKULTTUURISUUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Perehdytään monikulttuurisuuteen ja kulttuurien väliseen viestintään sekä maahanmuuttajien identiteetin rakentumiseen kasvatuksen ja opetuksen näkökulmasta.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti, itsenäinen työskentely 81 t tai luennot ja pienryhmätyöskentely 20 t ja oppimistehtävä 61 t.

Kirjallisuus/Oheiskirjallisuus:

- 1) TALIB, M-T, 2005. Eksotiikkaa vai ihmisarvoa. Opettajan monikulttuurisesta kompetenssista. [Helsinki]: Suomen kasvatustieteellinen seura.
- 2) BANKS, JAMES A. 2008. An introduction to multicultural education. Boston (MA) : Allyn and Bacon, cop. 1999.
- 3) Artikkelipaketti:
  1. PYYKKÖNEN, M. 2007. Järjestäytyvät diasporat. Etnisyys, kansalaisuus, integraatio ja hallinta. <http://dissertations.jyu.fi/studeduc/9789513928728.pdf>
  2. Romanit työelämään hanke ja sen tuottama materiaali TUROM – onnistunut kaksisuuntainen integraatio. www.jyvaskyla.fi/sotepa/romanit_tyoelamaan/

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4.-5. vuosi

ERIS342 SYVENTÄVÄT TEORIAOPINNOT

Laajuus: 5op

Tavoite: Syvennytään erityispedagogiikan ja sen lähitieteiden teoreettisiin suuntauksiin. Mahdollisuus integroida opinnäytetyöhön.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti; itsenäinen työskentely 135 t, kirjallisuus suoritetaan myöhemmin ilmoitettavina tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä.

Kirjallisuus:

Valitse yksi seuraavista kokonaisuuksista.

1. Lapsuus ja perhe

SHONKOFF, J.P. & MEISELS, S.J. (toim.) 2000. Handbook of early childhood intervention. Second edition. New York: Cambridge University Press. (632 s.)

BRONFENBRENNER, U. 1979. The ecology of human development. Experiments by nature and design. Cambridge, MA: Harvard University Press. (319 s.)

2. Sosiaaliset suhteet ja oppiminen

JUVONEN, J. & WENZEL, K. R. (toim.) 1996. Social motivation: Understanding children's school adjustment. New York: Cambridge University Press. (375 s.)

SKRTIC, T.M. 1991. Behind special education. Denver, CO: Love Publishing Company. (263 s.)

THARP, R.G. & GALLIMORE, R. 1988. Rousing minds to life. Teaching, learning, and schooling in social context. New York: Cambridge University Press. (301 s.)

3. Vammaisuus sosiokulttuurisena ilmiönä

NUSSBAUM, M. C. 2006. Frontiers of justice: Disability, nationality, species membership. Cambridge, MA: The Belknap Press of Harvard University Press (sivut 1-223).

SHAKESPEARE, T. (toim.) 1998. The disability reader: Social science perspectives. London: Continuum.

STIKER, H.-J. 1999. A history of disability. Ann Arbor: The University of Michigan Press.

THOMAS, C. 2007. Sociologies of disability and illness: Contested ideas in disability studies and medical sociology. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 5. vuosi

Kasvatustieteiden tiedekunnan eri oppiaineiden opiskelijat voivat suorittaa opintojakson ERIS342.

ERIS359 ERITYISKASVATTAJAN ETIIKKA JA KASVATUSFILOSOFIA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa tunnistetaan ja arvioidaan kriittisesti omia kasvatuskäsityksiä sekä arvo-, moraal- ja ihmiskäsityksiä erityiskasvattajana. Erityiskasvattajan työssä ilmeneviä ristiriitatilanteita ja niiden herättämiä tunteita eritellään omien harjoittelukokemusten sekä erilaisten kasvat- ja moraalifilosofien näkemysten pohjalta. Eri toimintavaihtoehtojen teoreettisia perusteluja ja käytännöllisiä seurauksia punnitaan konkreettisten tapausesimerkkien avulla. Ammattieettisiä kysymyksiä lähestytään mm. seuraavien käsitteiden kautta: autonomia, valta, auktoriteetti, tasa-arvo, oikeudenmukaisuus, moniarvoisuus, vammaisuus, dialogisuus, luottamus ja hyve-etiikka.

Suoritustapa: Luennot 9 t, pienryhmätyöskentely 6 t, itsenäinen työskentely 66 t. Luento- ja kirjallisuustentti. Oppimistehtävä omasta kasvatustieteiden filosofiasta, tämä liitetään portfolioon (ERIS360).

Kirjallisuus:

1) KRISTIANSEN, K., VEHMAS, S. & SHAKESPEARE, T. (toim.) 2009. Arguing about disability: Philosophical perspectives. London & New York: Routledge.

2) ARTIKKELIMATERIAALI (ilm. myöh.)

Arviointi: 0-5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos

Ajoitus: 4. kevät

Kasvatustieteiden tiedekunnan eri oppiaineiden opiskelijat voivat osallistua opintojaksolle ERIS359.

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksossa luodetaan erityiskasvatuksen yhteiskunnallista perustaa ja vammaisuudelle annettavia merkityksiä sosiaalisesta, kulttuurisesta, historiallisesta ja filosofisesta näkökulmasta. Opintojakson teemoina ovat mm. vammaisuuden institutio-naalinen kohtaaminen, yhteiskunnan erityispedagogiikalle antamat merkitykset, yleiset kulttuuriset käsitykset erilaisuudesta ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Samalla tutus-tutaan uusimpaan sosiaaliseen vammaistutkimukseen ja sen pedagogisiin sovelluksiin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti, itsenäinen työskentely 108 t.

Kirjallisuus:

1) BARNES, C., MERCER, G. & SHAKESPEARE, T. 1999. Exploring disability: A so-ciological introduction. Cambridge, UK: Polity.

2) WENDELL, S. 1996. The rejected body. Feminist philosophical reflections on disabil-ity. London/New York: Routledge.

3) PRIESTLEY, M. 2003. Disability: a life course approach. Cambridge, UK: Polity.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4.-5. vuosi

Kasvatustieteiden tiedekunnan eri oppiaineiden opiskelijat voivat osallistua opintojak-solle ERIS351.

7.4.3 Syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopinnot

Laajuus: 10 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on syventää tutkimusmetodiikan osaamista ja saa-vuttaa pro-gradu työn edellyttämä tutkimusmenetelmien hallinta. Opintojakso jakautuu määrällisiin ja laadullisiin erityismenetelmäkursseihin (määrällisen metodiikan kurssit 4 op ja laadullisen metodiikan kurssit 3 op) sekä teoreettisen ja historiallisen tutkimuksen menetelmien kursseihin (3 op). Laadullisten erityismenetelmäkursseiden kautta opiskelija tutustuu valitsemiinsä laadullisen tutkimuksen koulukuntiin (esim. etnografia, narratiivi-suus, fenomenologia, grounded teoria, toimintatutkimus ja diskurssi- ja keskustelu-analyttiset menetelmät) ja oppii soveltamaan valitsemansa tutkimussuuntauksen peri-aatteita aineiston keruussa, analyysissa ja tulosten raportoinnissa. Määrällisten eri-tyismenetelmäkursseiden kautta opiskelija perehtyy valitsemiinsä ihmistieteissä käyte-tyimpiin määrällisiin tutkimusasetelmiin ja monimuuttujamenetelmiin (esim. kokeelliset tutkimusasetelmat, pitkittäisaineistojen analyysi, pienten aineistojen määrälliset ana-lysointimenetelmät), oppii niiden sovellusalan ja osaa tehdä tutkimusaiheen kannalta tarkoituksenmukaisia menetelmällisiä ratkaisuja. Kursseilla harjaannutaan käsittele-mään myös tutkimuseettisiä kysymyksiä ja ottamaan ne huomioon tutkimuksen teossa. Opiskelija valitsee kolme erityismenetelmäkurssia, joista vähintään yhden on oltava laadullinen ja yhden määrällinen menetelmäkurssi. Opiskelijalle tarjotaan tilaisuus osal-listua myös määrällisen metodiikan perusteita kertaavalle kurssille ja mahdollisesti jär-jestettäville jatko-opiskelijoille suunnatuille erityismenetelmäkursseille.

KTKS010 – KTKS029 LAADULLISET ERITYISMENETELMÄOPINNOT

Suoritustapa: Katso erityismenetelmäkurssit

Kirjallisuus: Katso erityismenetelmäkurssit

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS010 DISKURSSIANALYYSI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on oppia erittelemään puhutussa ja kirjoitetussa kielenkäytössä syntyviä merkityksiä ja kielenkäytön seurauksia diskurssianalyttisin menetelmin. Opintojaksolla tutustutaan sekä diskurssianalyttisten lähestymistapojen teoreettisiin lähtöoletuksiin että kielenkäytössä rakentuvien merkitysten käytännön analyysiin. Erilaisista diskurssianalyttisistä lähestymistavoista keskitytään erityisesti diskurssiiviseen psykologiaan ja kriittiseen diskurssianalyysiin. Lisäksi sivutaan keskusteluanalyttisten menetelmien hyödyntämistä diskurssianalyttisessä tutkimuksessa.

Suoritustapa: Seminaarit 16 t ja soveltava kirjallisuustentti, itsenäinen työskentely 65 t.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS011 LAPSUUDEN TUTKIMUKSEN MENETELMÄT

Laajuus: 3 op

Tavoite: Perehdytään lapsi- ja lapsuudentutkimuksen erilaisiin lähestymistapoihin, aineistonkeruumenetelmiin ja tutkimusetiikkaan. Tavoitteena on oppia hallitsemaan lapsuudentutkimuksen eri menetelmällisiä vaihtoehtoja ja soveltamaan eettisiä periaatteita erityisesti lasten kanssa tehtävässä tutkimuksessa.

Suoritustapa: Luennot 16 t, luento- ja kirjallisuustentti, itsenäinen työskentely 65 t.

Kirjallisuus: Seuraavat kirjat valikoivasti:

CHRISTENSEN, P. & JAMES, A. (toim.) 2000. Research with children. London: Falmer.

GREENE, S. & HOGAN, D. (toim.) 2005. Researching children's experience. London: SAGE.

ALDERSON, P. & MORROW, V. 2004. Ethics, social research and consulting with children and young people. Ilford: Barnardo's.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Varhaiskasvatustiede

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS012 ETNOGRAFIA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kurssilla tutustutaan etnografiaan tutkimusstrategiana ja tutkimusmenetelmänä. Perehdytään etnografian mahdollisuuksiin laadullisena tutkimusmenetelmänä sekä erilaisiin aineistonhankinta- ja analysointitapoihin etnografian viitekehyksessä.

Suoritustapa: Luennot 8 t, demonstraatiot 8 t. ja harjoitustehtävä, itsenäinen työskentely 65 t.

Kirjallisuus: Kirjallisuudesta sovitaan kurssin alkaessa.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Kasvatustiede

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS014 GROUNDED THEORY

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy Grounded theoryn teoreettisiin lähtökohtiin sekä Grounded theory -menetelmän käytön mahdollisuuksiin ja käytön perusteisiin laadullisen tutkimusprosessin eri vaiheissa.

Suoritustapa: Seminaari 16 t, itsenäinen työskentely 65 t. Aktiivinen osallistuminen luennoille ja ryhmätöihin. Itsenäinen työskentely oheislukemistoon perehtyen, harjoituksin ja oppimistehtävin.

Kirjallisuus: Sovitaan erikseen, oheislukemiston/-kirjallisuuden lähdetiedot jaetaan ensimmäisellä luennolla.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS016 NARRATIIVISUUS TUTKIMUSMENETELMÄNÄ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kurssin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää narratiivisen tutkimuksen lähtökohtia ja peruskäsitteet. Opiskelija myös perehtyy narratiivisen haastattelun ja narratiivisen analysoinnin toteuttamiseen. Kurssi koostuu johdantoluennoista, lukupiirityökentelystä sekä käytännön harjoitelmista.

Suoritustapa: luennot 4 t + lukupiiri/harjoitusryhmät 10 t ja harjoitustöiden purku 2 t

Kirjallisuus: Kurssimateriaali ilmoitetaan myöhemmin.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Kasvatustiede

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS017 FENOMENOGRAFIA TUTKIMUSMENETELMÄNÄ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kurssilla tutustutaan fenomenografian taustafilosofiaan sekä tutkimuskäytäntöihin. Perehdytään fenomenografian mahdollisuuksiin laadullisena tutkimusmenetelmänä sekä aineiston analyysin tapana.

Suoritustapa: luennot 14 t, demonstraatiot 8 t ja pienimuotoinen ryhmässä toteutettava harjoitustehtävä

Kirjallisuus:

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Kasvatustiede

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS018 LAPSET JA NUORET TUTKIJOINA

Monitieteinen tutkimusmenetelmäkurssi lv. 2009–2010

opintojakson kuvaus ilmoitetaan myöhemmin (suunnittelu vielä käynnissä)

KTKS019 LEIKIN TUTKIMISEN MENETELMÄT

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojakso laajentaa ja syventää leikkiä ja siihen sisältyvää vuorovaikutusta koskevaa teoreettista tietoa ja tutkimusmetodista osaamista. Se antaa välineitä myös pro gradu –tutkielman tekemiseen. Opintojaksolla perehdytään pienten lasten keskeisen toiminnan, leikin, tutkimiseen. Perinteisesti leikkiä on tutkittu erilaisin observointimenetelmin ja lasten näkemyksistä on saatu tietoa haastatteluin. Näiden menetelmien lisäksi tarkastelun kohteena opintojaksolla ovat myös harvemmin käytetyt menetelmät kuten lasten piirustuksiin, lasten ottamiin valokuviin ja videonauhoituksiin liittyvät menetelmät. Tarkastelu ei keskity pelkästään varhaiskasvatustaikäisten lasten leikkiin, vaan se ulottuu myös kouluikäisten lasten leikkeihin ja peleihin.

Suoritustapa: Seminaari 18 t, kurssin sisältöä soveltava opintotehtävä.

Kirjallisuus: Kirjallisuudesta sovitaan kurssin alkaessa.

Arviointi. 0 – 5

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos/ Varhaiskasvatustiede

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS030 – KTKS049 MÄÄRÄLLISET ERITYISMENETELMÄOPINNOT

Suoritustapa: Katso erityismenetelmäkurssit

Kirjallisuus: Katso erityismenetelmäkurssit
Arviointi: 0–5
Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos ja OKL
Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS030 LOMAKEAINEISTOJEN ANALYYSIKURSSI

Laajuus: 4 op

Tavoite: Kurssilla laajennetaan ja syvennetään määrällisen tutkimuksen tekemisen taitoja kysely- ja haastattelututkimuksen kontekstissa. Kurssilla perehdytään tutkimuslomakkeen teon peruseriaatteisiin sekä yleisimpiin tutkimuslomakkeen avulla saadun tutkimusaineiston analyysimenetelmiin (esim. suora jakauma, ristiintaulukointi ja khin neliö –testaus, varianssianalyysi, faktorianalyysi)

Suoritustapa: Luennot 16 t ja demonstraatiot 10 t ja luennolla jaettavat tehtävät. Kursin arvosteluna on demoryhmässä tehtävä harjoitustyö.

Kirjallisuus: Kirjallisuudesta sovitaan kurssin alkaessa.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Kasvatustiede

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS031 TUTKIMUSVIESTINNÄN- JA METODIIKAN SYVENTÄVÄ KURSSI
(KASVATUSTIETEIDEN LAITOS) =

OKLS610 TUTKIMUSMETODIIKAN JA -VIESTINNÄN SYVENTÄVÄ KURSSI

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on syventää tutkimusmetodiikan osaamista ja saavuttaa pro gradu tutkielman edellyttämä tutkimusmenetelmien hallinta. Opiskelija perehtyy keskeisiin tilastollisiin määrällisiin tutkimusasetelmiin, -menetelmiin ja niiden sovellusalaan sekä osaa tehdä tutkimusaiheen kannalta tarkoituksenmukaisia menetelmällisiä ratkaisuja. Opintojakson tavoitteena on saavuttaa menetelmällisiä valmiuksia pro gradu tutkielman tekemiseen sekä opettaa ymmärtämään kasvatustieteellistä tutkimusta.

Suoritustapa: Kasvatustieteiden laitoksen opiskelijat eivät osallistu OKL:n opiskelijoille tarkoitettuihin demoihin. Luennot 20 t ja luento- ja tentti, itsenäinen työskentely 88 t TAI kirjatentti

Kirjallisuus: Kirjatentin vaihtoehdot a) tai b)

A) **Joko seuraavat teokset:**

RAATIKAINEN, P. 2004. Ihmistieteet ja filosofia. Helsinki: Gaudeamus ja

NUMMENMAA, L. 2006. Käyttäytymistieteiden tilastolliset menetelmät. Helsinki: Tammi.

B) **Tai seuraava teos:**

GALL, M.D., GALL, J.P. & BORG., W.R. 2003. Educational Research, An Introduction. 7. painos tai uudempi. Boston: Allyn & Bacon. (luvut 1-13)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: OKL

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS032 JOHDATUS PIENTEN AINEISTOJEN ANALYSOINTIIN JA
PARAMETRITTOMIIN MENETELMIIN

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on syventää pienten aineistojen tutkimusmetodiikan osaamista ja hallita yleisimmät parametrittomat testit (mm. Khiin neliö, Mannin-Whitneyn testi, McNemarin testi, merkkitesti, Wilcoxonin merkkitesti, Friedmanin testi, Cochranin Q –testi, mediaanitesti, Kolmogorovin-Smirnovin testi, Waldin-Wolfowitzin testi, Kruskalin-Wallis testin) sekä parametrittomien yhteyksien kuvaaminen ja analysointi.

Suoritustapa: Luennot 16 t ja demot 8 t sekä luento- ja kirjallisuustentti.

Kirjallisuus:

METSÄMUURONEN, J. 2005. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Luku IX

Arviointi: 0 -5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

KTKS033 MÄÄRÄLLISET MONIMUUTTUJAMENETELMÄT

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija tietää monimuuttujaisen varianssianalyysin (MANOVA), faktorianaalyysin ja regressioanalyysin käyttöperusteet sekä osaa suorittaa ne SPSS-ohjelmalla.

Suoritustapa: Luennot 20 t + SPSS -demot 6 t. Oppimistehtävä. Itsenäinen työskentely 82 t.

Kirjallisuus: TABACHNICK, B.G. & FIDELL, L.S. 2007. Using Multivariate Statistics. 5. painos. Boston: Allyn and Bacon.

Arviointi: 0 -5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4.- 5. vuosi

ERIS323 ERITYISPEDAGOGISEN TUTKIELMAN OHJAUSKURSSI

Laajuus: 7 op

Tavoite: Opintojakson aikana opiskelija laatii ohjauksen tukemana tutkimussuunnitelman, joka sisältää aiheen valinnan perustelun, teoreettisesti jäsennetyt tutkimustehtävät ja riittävän kirjallisuuskatsauksen. Hyväksytyt tutkimussuunnitelman perusteella opiskelija kerää tutkimusaineiston ja aloittaa sen analysoinnin ohjaajan tukemana. Laitoksen tavoitteena on, että tutkielmien aiheet kytketään tiukasti laitoksen tutkimushankkeisiin ja -alueisiin.

Suoritustapa: Seminaarit 48 t (kl 24 t ja sl 24 t), itsenäinen työskentely 141 t.

Oheiskirjallisuus:

HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 1997 (tai uudemmat) Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4. kevät – 5. syksy

ERIS330 PRO GRADU -TUTKIELMA

Laajuus: 28 op

Tavoite: Opiskelija tekee erityispedagogiikan alueeseen kuuluvasta aihepiiristä tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttävän tutkielman. Tutkielma-aiheet pyritään kytkemään tiukasti laitoksen tutkimushankkeisiin ja tutkimusalueisiin. Opiskelija kirjoittaa tutkielmansa pohjalta maisterin kypsyysnäytteen (maturiteetti).

Suoritustapa: Itsenäinen työskentely 784 t

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Arviointi: approbatur - laudatur

Ajoitus: 4. kevät – 5. syksy

ERIS370 MAISTERIN KYPYSYYSNÄYTE (MATURITEETTI)

Tavoite: Suoritetaan tutkintoasetuksen 16 §:n mukainen kirjallinen kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä pro gradu -tutkielman alaan. Maturiteetissa kirjoitetaan oman pro gradutyön pohjalta 4-6 sivua pitkä katsaus, jossa esitellään ja arvioidaan oman tutkielman tuloksia. Maturiteetti voidaan suorittaa myös tenttitilaisuudessa kirjoittamalla aiheesta noin yhden konseptin mittainen kirjoitelma.

Suoritustapa: Kypsyysnäytteen kirjoittaminen tiedekunnan tenttitilaisuudessa tai erillisenä artikkelina.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Eryityspedagogiikka

Ajoitus: 5. kevät

7.4.4 Syventävien opintojen harjoittelut

ERIS354 VALINNAINEN SYVENTÄVÄ HARJOITTELU (AEK, EO, VEO)

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy oman valintansa mukaan erityisopetukseen ja/tai lasten/nuorten/aikuisten erityiskasvatukselliseen toimintaan tai tutkimustyöhön. Harjoittelussa pyritään tiedostamaan, kehittämään ja arvioimaan omaa pedagogista ajattelu- ja toimintatapaa opettajana/ohjaajana/tutkijana. Opiskelijan henkilökohtainen käsitys omasta ammatillisesta identiteetistä ja erikoistuminen itselle soveltuviin toimintaympäristöihin vahvistuu.

Suoritustapa:

Opiskelija laatii yksilöllisen harjoittelusuunnitelman, jonka lehtori hyväksyy.

a) Eryitysovetus- tai varhaiserityisopetusvaihtoehto:

- pohjakuuntelut 6 t
- opetus 40 t
- opetuksen suunnittelu 40 t
- ohjaavan opettajan ohjaus 7 t
- ohjausseminaari 10 t
- raportointi ja vertaispalaute 32 t.

b) Eryityskasvatuksellisen toiminnan vaihtoehto

- ohjaus 100 t (käytännön ohjaustyötä sisältäen ohjaukokeilun toteuttamisen)
TAI
tutkimustyöhön osallistuminen 110 t
- ohjausseminaari 10 t
- ohjaajan antama ohjaus 4 t
- ohjaukokeilun suunnittelu 10 t (ei koske tutkimusharjoittelua)
- tutustuminen lainsäädäntöön ja raportointi 11 t

Harjoittelu suoritetaan opiskelijan valitsemalla paikkakunnalla.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Eryityspedagogiikka

Ajoitus: 4. syksy /4. kevät

ERIS344 PÄÄTTÖHARJOITTELU (VEO)

Laajuus: 7 op

Tavoite: Opetusharjoittelussa perehdytään inklusiiviseen kasvatukseen lastentarhanopettajan työparina (resurssierityislastentarhanopettaja tai muu inklusiivisen kasvatuksen periaatteiden mukaisesti toimiva varhaiserityisopettaja) sekä konsultoivassa työssä (kiertävä erityislastentarhanopettaja). Suunnittelun pohjaksi opiskelija valitsee vähintään yhden pedagogisen suuntauksen, jonka hän toteuttaa ja arvioi. Harjoittelussa tutustutaan myös moniammatilliseen yhteistyöhön.

Suoritustapa:

1) Resurssierityislastentarhanopettajan työssä harjoittelu: Tutustuminen päiväkotiryhmään ja harjoittelupaikkaan 10,5 t, suunnittelu 20 t, oma ohjaus ja ryhmässä konsultointi 40 t, ohjaavan opettajan antama ohjaus 4 t, ohjausseminaarit 10 t, raportointi 10 t. **JA**

2) Kiertävän erityislastentarhanopettajan tehtävissä harjoittelu: Kiertävän erityislastentarhanopettajan työn seuraaminen, johon sisältyy opettajan työparina työskentelyä 42 t,

havainnointi- ja konsultointitehtävä 13,5 t, aikuiskoulutustilaisuuden suunnittelu, toteuttaminen, seuranta ja jatkokonsultaatio 10 t, osallistavan kasvatuksen yhteistyökumppaneiden toimintaan tutustuminen 5 t, ohjaavan opettajan antama ohjaus 6 t, raportointi 10 t ja ohjausseminaarit 8 t. Harjoittelu suoritetaan Jyvässeudulla tai opiskelijan valitsemalla paikkakunnalla.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Eriityspedagogiikka

Ajoitus: 5. syksy /5. kevät

ERIS346 PÄÄTTÖHARJOITTELU (EO)

Laajuus: 7 op

Tavoite: Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija erityistä tukea tarvitsevan oppilaan opetukseen alakoulussa yleisopetuksen luokassa. Opiskelija perehtyy tehostetun tuen antamiseen tekemällä oppimissuunnitelman erityistä tukea tarvitseville oppilaille monitahoisessa yhteistyössä.

Edeltävät opinnot: KK-tutkintoon vaadittavat pääaineen opinnot, POM-opinnot.

Suoritustapa: Harjoittelu koostuu 20 luokanopettajan työpäivästä:

- pohjakuuntelut ja erityistä tukea tarvitsevan oppilaan observointi 20 t
- opetusta yleisopetuksessa 40 t (opetuksessa huomioidaan luokassa olevat erityisestä tukea tarvitsevat oppilaat)
- opetusta erityisopetuksessa 20 t
- opetuksen ja oppimissuunnitelman suunnittelu 71 t
- luokanopettajan ohjaus 5 t
- erityisopettajan ohjaus 3 t
- monitahoisen yhteistyön palaverit 10 t
- seminaarit 10 t
- raportointi 10 t. Kirjallisessa osuudessa opiskelija pohtii omaa opettajuuttaan ja liittää sen portfolion (ERIS360) osaksi.

Harjoittelu suoritetaan Jyvässeudulla tai opiskelijan valitsemalla paikkakunnalla. Jos opiskelija ei suorita POM -opintoja, hän tekee harjoittelun yläkoulun laaja-alaisessa erityisopetuksessa tai ammatillisen koulutuksen laaja-alaisessa erityisopetuksessa, tarkemmat ohjeet ohjaajalta. Opiskelijat, jotka ovat suorittaneet harjoittelun ERIA273 ennen 1.8.2009 sopivat harjoittelun sisällöstä päättöharjoittelun ohjaajan kanssa.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Eriityspedagogiikka

Ajoitus: 5. syksy /5. kevät

ERIS348 PÄÄTTÖHARJOITTELU (AEK)

Laajuus: 7 op

Tavoite: Harjoittelussa hankitaan valmiuksia aikuisille suunnattujen opetustilanteiden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin opetuksen havainnoinnin, opetuksessa avustamisen sekä oman opettamisen kautta. Opiskelija valitsee oman opetuksen suunnittelun pohjaksi vähintään yhden pedagogisen suuntauksen (esim. tutkiva oppiminen, yhteistoiminnallinen oppiminen, kriittinen pedagogiikka, radikaali konstruktivismi), jota soveltamalla hän toteuttaa opetuksen sekä arvioi ohjaavan teorian ja käytännön toteutuksen välistä suhdetta. Harjoittelu toteutetaan perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa, ja opetettava aine voi vaihdella opiskelijan sivuainevalintojen ja harjoittelupaikan tarpeiden mukaan.

Suoritustapa: Opetusharjoittelu suoritetaan yhtäjaksoisena kokonaisuutena yhdessä opiskelijan valitsemassa oppilaitoksessa (esim. lukiot, toisen asteen oppilaitokset, aikuiskoulutuskeskukset, kansan- ja kansalaisopistot ~ ns. aineenopettajaharjoittelu). Opetukseen ja omaan opetusryhmään tutustuminen sekä opetuksessa avustaminen 20 t. Oma opetusta (esim. yksi kurssi) 24 t, opetuksen suunnittelua 72 t, ohjaavan opetta-

jan ohjausta 5 t, ohjausseminaaria 10 t sekä raportointi 58 t. Harjoittelu suoritetaan Jyvässeudulla tai opiskelijan valitsemalla paikkakunnalla.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 5. syksy /5. kevät

ERIS352 PÄÄTTÖHARJOITTELU (EA)

Laajuus: 12 op

Tavoite: Harjoittelussa hankitaan käytännön kokemuksia yhdestä erityiskasvatuksen toimintaympäristöstä ja sovelletaan sisältöopinnoissa hankittuja tietoja ja teoreettisia lähestymistapoja käytäntöön. Opiskelija voi suuntautua valitsemassaan ja erityispedagogiikan laitoksen hyväksymässä erityiskasvatuksen toimintaympäristössä opetuksen, ohjauksen, konsultaation, hallinnon, suunnittelun tai tutkimuksen tehtäviin.

Suoritustapa: Harjoittelu 280 t, seminaari 8 t, raportointi 36 t. Opiskelija raportoi kertyneestä työkokemuksesta ja opintojen aikana hankittujen tietojen ja taitojen soveltamisesta ammatillisiin tehtäviin suoritettun harjoittelun kautta. Opiskelija perehtyy myös harjoittelualueen lainsäädäntöön ja raportoi siitä.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 5. vuosi

ERIS360 PORTFOLIO

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojakso on jatkoa kandidaatin tutkintoon sisältyneiden opintojen HOPS-opinnoille. Opintojen aikana laaditaan omaa ammatillista kehittymistä ja kasvua kuvaava portfolio. Portfoliotyöskentelyssä tarkastellaan, jäsennetään ja kehitetään omaa pedagogista ajattelua ja opetusfilosofiaa sekä rakennetaan ja kuvataan omaa persoonallista ja ammatillista opettajaidentiteettiä.

Suoritustapa: Ryhmäohjausta 6 t / lukuvuosi sekä opintojen päättyessä loppuseminaari 3 t; yhteensä 15 t; kirjallisuuteen perehtyminen, portfolion osatehtävien tekeminen ja portfolion laatiminen 120 t.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Ajoitus: 4.-5. vuosi

8 KASVATUSTIETEEN JA AIKUISKASVATUSTIETEEN OPETUSSUUNNITELMA

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen opetussuunnitelman pohjana on valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista (794/2004), ks. Liite 1.

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiudet kehittyä itseohjautuviksi, eettisesti vastuullisiksi koulutus- ja kasvatuskulttuuria sekä omaa toimintaansa kriittisesti analysoiviksi ja uudistaviksi asiantuntijoiksi. Koulutus antaa valmiuksia ammatillisen asiantuntijuuden rakentumiseen, mikä mahdollistaa osallistumisen oman alan tieteelliseen ja ammatilliseen kehittämiseen.

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen profiloituminen

Jyväskylän yliopiston kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen tutkimus ja opetus kohdentuvat monipuolisesti yhteiskunnan muutoksen ja elämänkulun tarkasteluun sekä erilaisiin kasvu- ja oppimisympäristöihin, kuten vapaa-aikaan sekä perheen ja työelämän kasvatusta ja koulutuskysymyksiin. Erityisesti suuntaudutaan seuraaville tutkimuksellisille vahvuusalueille:

- Yhteisöllinen oppiminen ja erilaiset oppimisympäristöt
- Kasvatusajattelu, vanhemmuus ja perhesuhteet
- Ammatillinen identiteetti ja aikuisena oppiminen

Pääaineen valinta

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen kandidaatin koulutuksessa valitaan pääaineeksi joko kasvatustiede tai aikuiskasvatustiede. Pääaineen valinta tehdään aineopinnotvaiheessa. Pääaineen voi halutessaan vaihtaa maisteriopintojen (syventävien opintojen) alussa. Kandidaatin tutkinto on mitoitettu niin, että sen voi suorittaa kolmessa vuodessa. Maisterintutkinnon voi suorittaa kahdessa vuodessa.

Asiantuntijaksi kehittyminen

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen koulutuksen aikana opiskelija rakentaa perustaa akateemisen ja ammatillisen asiantuntijuuden kehittymiselle. Akateeminen asiantuntijuus muodostuu tieteellisen ajattelun ja uuden tiedon tuottamisen taidoista sekä jatkuvan oppimisen valmiuksista. Oman alansa asiantuntijaksi kehittyminen on jatkuva oppimisprosessi, jonka pohja luodaan koulutuksen aikana.

Akateeminen asiantuntijuus rakentuu koulutuksen aikana vähitellen. Alkuvaiheessa painottuvat kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen keskeisten teorioiden tuntemus, alan käsitteiden ymmärtäminen ja niiden hallinta sekä kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen historialliset lähtökohdat. Keskeistä ovat myös tieteellisen toiminnan perusteet kuten ymmärrys tieteellisen tiedon ja tiedonhankinnan sekä tieteellisen kirjoittamisen ja viestinnän luonteesta. Lisäksi opiskelija kehittää koko koulutuksen ajan yhteiskunnallista herkkyyttään havaita ja tulkita ajankohtaisia yhteiskunnallisia ja kulttuurisia muutoksia ja niiden heijastumia yhteiskunnan toimintaan. Ihmisen kehitystä ja oppimista koskevat sisällöt antavat perustaa ohjauksellisille valmiuksille sekä kehityksen ja oppimisen ymmärtämiselle koko elämänkaaren näkökulmasta. Opiskelija rakentaa akateemista asiantuntemustaan ja työelämän tehtävärooleihin orientoituvaa identiteettiään läpi koulutuksen.

Yliopisto-opiskelun alussa opiskelija osallistuu orientaatiojaksoon, jossa tutustutaan akateemiseen maailmaan ja luodaan perustaa omalle akateemiselle identiteetille. Ai-

neopintojen loppuvaiheessa opiskelija saa valmiuksia ammatillisen identiteetin luomiseen tutustumalla työelämään kasvatustieteiden ja aikuiskasvatustieteiden näkökulmasta. Kandidaatin tutkinnon päätteeksi opiskelija tekee itsenäisen tieteellisen kirjoittamisen sääntöjä noudattavan kandidaatin tutkielman (proseminaari) ja kirjoittaa sen pohjalta kypsyysnäytteen (maturiteetti).

Maisteriopintoissa opiskelija syventää ymmärrystään kasvatustieteellisistä ilmiöistä ja orientoituu pohtimaan yliopiston tuottaman asiantuntemuksen erityislaatua sekä tieteellisen tiedon asemaa erityisesti kasvatustieteiden ja aikuiskasvatustieteissä. Maisteriopintoissa opiskelija syvennyttää tutkimusmenetelmien käyttöön, tieteellisen tiedon tuottamiseen ja tiedon kriittiseen analysointiin. Syventäviin opintoihin sijoittuva harjoittelujakso rakentaa opiskelijan henkilökohtaista ammatillista asiantuntijuutta. Opintojen loppuvaiheessa opiskelija tekee tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttävän pro gradu -tutkielman, jonka pohjalta kirjoitetaan maturiteetti.

Työelämään sijoittuminen

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen koulutuksesta valmistuneet sijoittuvat laajalle kentälle erilaisiin koulutuksen suunnitteluun, arviointiin, tutkimukseen ja hallinnon asiantuntijatehtäviin. Valmistuneet työllistyvät mm. korkeakouluihin, erilaisiin järjestöihin, yrityksiin sekä valtion ja kunnan palvelukseen. Tyypillisiä ammattinimikkeitä ovat mm. koulutussuunnittelija, koulutuspäällikkö, henkilöstön kehittäjä, tutkija, kouluttaja ja kasvatustieteiden ja yhteiskunnallisten aineiden opettaja.

Opintosuoritusten arviointi

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen opintosuoritusten arviointi perustuu Jyväskylän yliopiston opintosuoritusjohtosääntöön:

<http://www.jyu.fi/opiskelu/opinnoista/opintosuoritusjohtosaanto>. Opintosuoritukset arvioidaan numeerisella arvosteluasteikolla 0–5 tai joissakin tapauksissa asteikolla hyväksytty - hylätty. Pro gradu -tutkielma arvioidaan 7-portaisella asteikolla.

Numeerinen kokonaisluvusta koostuva arvosteluasteikko ja keskiarvorajat:

• erinomainen	5	(4,50 – 5,00)
• kiitettävä	4	(3,50 – 4,49)
• hyvä	3	(2,50 – 3,49)
• tyydyttävä	2	(1,50 – 2,49)
• välttävä	1	(1,00 – 1,49)
• hylätty	0	(- 0,99)

Perusopintojen suoritustaso (välttävä - erinomainen) saadaan laskemalla opintojaksojen arvosanojen opintopistemäärällä painotettu keskiarvo.

Aineopintojen suoritustaso (välttävä - erinomainen) saadaan keskiarvona seuraavista:

1. sisältöopintojen arvosanojen keskiarvo (yhteensä 18 op)
2. laadullisten tutkimusmenetelmien ja määrällisten tutkimusmenetelmien (5 op + 5 op) arvosanojen keskiarvo + proseminaarin arvosana 10 op (yhteensä 20 op) jaettuna kahdella

Syventävien opintojen suoritustaso (välttävä - erinomainen) saadaan keskiarvona seuraavista:

1. tutkimusmenetelmäopintojen arvosanojen keskiarvo + orientaatio- ja sisältöopintojen arvosanojen keskiarvo (yhteensä 30 op) jaettuna kahdella
2. pro gradu -tutkielman arvolause numeeriseksi muunnettuna (30 op)

Hyväksytty–hylätty -asteikolla hyväksytyksi arvioitu suoritus voidaan muuntaa tentaattorin päätöksellä (esim. korvaavuustapauksissa) numeeriselle asteikolle arvosanalla 3.

8.1 KOULUTUKSEN TAVOITTEET

8.1.1 Kandidaatin tutkinnon osaamistavoitteet

Tiedot

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen peruskoulutusten kandidaatintutkinnon tavoitteena on, että opiskelija tuntee kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen peruskäsitteet ja keskeiset teoriat. Hän on perehtynyt näiden pääalueisiin kuten filosofis-historiallisiin perusteisiin, kasvatussosiologiaan sekä oppimisen ja kehityksen ydinsisältöihin. Opiskelija ymmärtää keskeisiä eettisiä ja yhteiskunnallisia kysymyksiä kasvatuksen alueella. Kandidaatin identiteetti rakentuu tieteenalan tarjoaman ymmärryksen pohjalta.

Opintojen tavoitteena on, että kandidaatti tuntee tieteellisen päättelyn, argumentoinnin ja kasvatustieteellisen tutkimuksen toteuttamisen perusteet. Hän tuntee ja tunnistaa kasvatustieteilijän työtehtäviä ja erilaisia rooleja. Hän saa perusvalmiudet koulutuksen suunnitteluun ja kehittämiseen, oppimisprosessin ymmärtämiseen ja oppimisen ohjaamiseen eri oppimisteorioiden näkökulmasta. Opinnot antavat aineksia koulutettavien yksilöllisyyden kohtaamiseen erilaisissa oppimisympäristöissä.

Taidot

Kandidaatti osaa käyttää ja soveltaa tieteenalan peruskäsitteitä ja teorioita kasvatuksen, koulutuksen, opetuksen ja oppimisen ilmiöihin ja kysymyksiin. Hän osaa lukea oman alansa tieteellisiä julkaisuja ja arvioida niitä. Opiskelija oppii keskeiset laadulliset ja määrälliset tutkimusmenetelmät sekä niiden käyttämisen periaatteet. Ohjattu kandidaatintutkielma on ensimmäinen tieteellinen tutkielma, jossa opiskelija osoittaa myös metodien hallintaa. Kandidaatti osaa soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä pienimuotoisen aineiston hankintaan ja analysointiin sekä viestiä kirjallisesti ja suullisesti tutkimustuloksiaan.

Kompetenssit

Kandidaatti osaa hankkia, käsitellä ja tulkita kasvatustieteellistä tietoa kasvatustieteen alalla ja kykenee lähdekritiikkiin. Hän osaa toteuttaa pienimuotoisen tutkimuksen suunnittelun, toteutuksen ja tieteellisen kirjoittamisen osalta. Kandidaatti osaa sopeutua kasvatustieteen työyhteisöön ja sen ammatilliseen vuorovaikutukseen sekä organisoida ryhmätyöskentelyä ja toimia ryhmässä.

8.1.2 Maisterin tutkinnon osaamistavoitteet

Tiedot

Maisterintutkinto luo edellytykset tieteellisen tiedon tuottamiseen sekä tieteellisten menetelmien ja teoreettisen tietämyksen soveltamiseen. Opinnot antavat valmiudet myös tieteelliseen jatkokoulutukseen.

Kasvatustieteen maisterintutkinnon tarkoituksena kasvatustieteessä ja aikuiskasvatustieteessä on asiantuntijuuden syventäminen ja omien toimintamallien rakentaminen ammattialan työtehtäviä varten. Opinnot rakentavat pohjan osallistua kasvatusta ja koulutusta koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun oman alan ja työn jatkuvana kehittäjänä.

Maisteri tuntee joko kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen viimeaikaista tutkimustietoa erityisesti pääaineensa vahvuusalueilta. Hän tuntee ihmistieteiden käytetyimmät laadulliset ja määrälliset tutkimusmenetelmät ja niiden sovellusalat. Maisteri tuntee kasva-

tusalan asiantuntijatehtäviä ja ammatteja sekä niissä vaadittavia ammatillisia valmiuksia. Hän kykenee eettiseen ajatteluun, johon hän voi työelämässä pohjata keskeiset ratkaisunsa.

Taidot

Syventävissä opinnoissa keskitytään pohtimaan kasvatusalan ilmiöiden teoreettista pohjaa laajemmin. Opiskelija saavuttaa laajan kasvatus- ja koulutusjärjestelmän tuntemuksen, jonka pohjalta hän osaa suunnitella pedagogisia ja hallinnollisia interventioita.

Maisterintutkintoon sisältyy syventävää tutkimusmetodiikkaa sekä laadullisen että määrällisen tutkimuksen alueelta. Opiskelija oppii tieteellisen työskentelyn periaatteet ja osaa soveltaa niitä valitsemansa tutkimussuuntauksen puitteissa aineiston keruuseen, analyysiin ja tulosten raportointiin. Hän tunnistaa tutkimuseettiset kysymykset ja osaa ottaa ne huomioon tutkimuksen teossa.

Maisteriopintojen tarkoituksena on lisätä opiskelijan kykyä ymmärtää kasvatuksen tai aikuiskasvatuksen historiallista, yhteiskunnallista ja filosofista perustaa. Opiskelija syventää kriittistä ajatteluaan tavalla, joka edistää hänen ammatillista kasvuaan. Tämä tekee hänelle mahdolliseksi toimia tieteellisen tiedon käytäntöön soveltajana. Maisteri osaa soveltaa ja edelleen kehittää omaksumaansa kasvatusalan asiantuntijatietoa käytännön työelämän vaihtelevissa ongelmanratkaisutilanteissa.

Maisterilla on kasvatusalalla tarvittavat kieli- ja vuorovaikutustaidot. Hän osaa laatia asiantuntija-alustuksia huomioiden pedagogiset näkökulmat esityksessään.

Kompetenssit

Maisteri osaa soveltaa, syntetisoida ja arvioida kasvatustieteellistä tietoa oman alansa asiantuntijatehtävissä.

Hän osaa toteuttaa alusta loppuun itsenäisesti tieteelliset kriteerit täyttävän tutkimuksen siten, että menetelmälliset ratkaisut ja johtopäätökset ovat asianmukaisia ja luotettavia. Hän osaa laatia julkaisukelpoisen raportin.

Maisteri osaa hakeutua oman alansa asiantuntijatehtäviin, kasvaa työyhteisönsä täysivaltaiseksi jäseneksi ja toimia siinä rakentavasti akateemisena kasvatustieteellisen tiedon välittäjänä.

Maisteri osaa soveltaa saamaansa teoriatietoa käytännön koulutustyössään ja hallinnollisessa toiminnassaan. Hän hahmottaa ammatillista kasvuaan ja pystyy suuntaamaan maisteriopintojaan työelämäänsä perehtymisensä pohjalta. Hän hahmottaa keskeisimmät työelämän käytännöt ja työskentelytavat.

8.2 KANDIDAATIN JA MAISTERIN TUTKINTOJEN RAKENTEET

8.2.1 Kandidaatin tutkinnon rakenne

Kasvatustieteen kandidaatin tutkinto (180 op) pohjautuu asetukseen yliopistojen tutkinnoista (794/2004, § 7–10).

YLEISOPINNOT (27 OP)

Orientoivat opinnot

KAIY001 Johdatus yliopisto-opiskeluun 4 op

Työelämäopinnot

KAIY005 Ammatillinen kasvu 3 op

KAIY006 Kasvatustieteilijä työelämässä 4 op

Tiedonhankintaopinnot

KAIY002 Tieto- ja viestintätekniikka 2 op

KAIY003 Tiedonhankinnan opinnot 2 op

TILP350 SPSS-kurssi 2 op

Kieli- ja viestintäopinnot

Äidinkielen kirjoitus- ja puheviestintä 4 op

Ruotsin kieli (suullinen ja kirjallinen taito) 3 op

1. vieras kieli (suullinen ja kirjallinen taito) 3 op

KASVATUSTIETEEN JA AIKUISKASVATUSTIETEEN PERUSOPINNOT (25 OP)

KTKP101 Johdatus kasvatustieteisiin 5 op

KTKP102 Kasvatustieteen psykologiset perusteet 5 op

KTKP103 Kasvatustieteen sosiologiset perusteet 5 op

KASP010 Kasvatustieteellinen tutkimus I 5 op

KASP020 Kasvatusajattelu ja koulutuspolitiikka 5 op

KASVATUSTIETEEN TAI AIKUISKASVATUSTIETEEN AINEOPINNOT (38 OP)

Valitaan pääaineeksi joko kasvatustiede **tai** aikuiskasvatustiede.

Yhteiset opinnot pääaineopiskelijoille

Tutkimusmenetelmäopinnot

Kasvatustieteellinen tutkimus II

KTKA010 Laadulliset tutkimusmenetelmät 5 op

KTKA020 Määrälliset tutkimusmenetelmät 5 op

Sisältöopinnot

Yhteiset sisältöopinnot 9 op

KAIA021 Kasvatuksen ja aikuiskasvatuksen filosofis-historialliset lähestymistavat

KAIA031 Kasvatussosiologian suunnannäyttäjiä

KAIA041 Oppiminen ja kehitys

Pääaineena kasvatustiede

Kasvatustieteen valinnaiset sisältöopinnot 9 op

1. Koulutuksen suunnittelu ja oppimisen ohjaaminen

KAIA061 Koulutuksen suunnittelu ja arviointi **tai**

KAIA062 Oppimisen ohjaaminen

2. Koulutuksen yhteiskunnalliset ja historialliset/filosofiset kysymykset

KASA027 Länsimaisen sivistyksen juuret **tai**

KASA035 Kasvatus ja modernisaatio

3. Kasvatus ja oppiminen

KASA047 Oppiminen ja vuorovaikutus **tai**

KASA048 Kehitys, kasvatus ja perhe

Tutkielmaopinnot

KASA098 Proseminaari (pääaineopiskelijoilla samalla kandidaatin tutkielma) 10 op

KASA099 Maturiteetti (pääaineopiskelijoiden kypsyysnäyte KK-tutkintoa varten)

Pääaineena aikuiskasvatustiede

Aikuiskasvatustieteen valinnaiset sisältöopinnot

9 op

1. Koulutuksen suunnittelu ja oppimisen ohjaaminen

KAIA061 Koulutuksen suunnittelu ja arviointi **tai**

KAIA062 Oppimisen ohjaaminen

2. Ammatillisuus ja työ

AIKA051 Ammatillinen aikuiskoulutus ja työssä oppiminen **tai**

AIKA057 Henkilöstön kehittäminen yhteisöissä ja työorganisaatioissa

3. Aikuiskasvatuksen sosiaaliset ja kulttuuriset kentät

AIKA058 Identiteettien rakentaminen aikuisten elämänkentillä **tai**

AIKA059 Aikuiskoulutuksen yhteiskunnalliset haasteet

Tutkielmaopinnot

AIKA098 Proseminaari (pääaineopiskelijoilla samalla kandidaatin tutkielma) 10 op

AIKA099 Maturiteetti (pääaineopiskelijoiden kypsyysnäyte KK-tutkintoa varten)

SIVUAINEOPINNOT JA VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT (90 OP)

KK-tutkintoon tulee sisältyä ainakin yhden sivuaineen perus- ja aineopinnot (vähintään 60 op), ks. 8.3.4 Sivuaineopinnot ja vapaasti valittavat opinnot.

8.2.2 Maisterin tutkinnon rakenne

Kasvatustieteen maisterin tutkinto (120 op) pohjautuu asetukseen yliopistojen tutkinnoista (794/2004, § 12–16).

Edeltävät opinnot:

- pääaineopiskelijoilla kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen aineopinnot tai siihen rinnastettava opintokokonaisuus vähintään arvosanalla hyvä
- sivuaineopiskelijoilla kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen aineopinnot tai siihen rinnastettava opintokokonaisuus vähintään arvosanalla hyvä sekä kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen syventävien opintojen opinto-oikeus.

Valitaan pääaineeksi joko kasvatustiede tai aikuiskasvatustiede.

YLEISOPINNOT (5 op)

KAIY004 Maisteri-HOPS
Kieli- ja viestintäopinnot

2 op

3 op

KASVATUSTIETEEN TAI AIKUISKASVATUSTIETEEN SYVENTÄVÄT OPINNOT (80 OP)

Orientoivat opinnot

KAIS001 Kasvatus- ja aikuiskasvatustieteellinen asiantuntijuus 4 op

Tutkimusmenetelmäopinnot

KASVATUSTIETEELLINEN TUTKIMUS III 10 op
KTKS010–029 Laadulliset erityismenetelmäopinnot
KTKS030–049 Määrälliset erityismenetelmäopinnot

Kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen sisältöopinnot

KASS020–040 Kasvatustieteen sisältöopinnot 16 op
AIKS020–050 Aikuiskasvatustieteen sisältöopinnot 16 op

Työelämäopinnot

KAIS090 Harjoittelu ja harjoitteluseminaari 10 op

Tutkielmaopinnot

KAIS095 Pro gradu -seminaari I 5 op
KAIS096 Pro gradu -seminaari II 5 op
KAS/AIKS098 Pro gradu -tutkielma 30 op
KAS/AIKS099 Maturiteetti (kypsyysnäyte KM-tutkintoa varten) -

SIVUAINEOPINNOT JA VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT (35 OP)

Suositteluaan yhden perusopintokokonaisuuden (25 op) suorittamista.
Ks. 8.4.4 Sivuaineopinnot ja vapaasti valittavat opinnot.

8.3 KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN TUTKINTO

8.3.1 Yleisopinnot

Orientoivat opinnot (4 op)

Orientoivissa opinnoissa kiinnitetään huomiota opiskelutaitojen kehittymiseen sekä oman osaamisen suunnitteluun ja arviointiin. Opiskelija laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) aloittaessaan opinnot ja päivittää sitä työelämäopintojen kuluessa. HOPS-työskentelyyn sisältyvät myös keskustelut opettajatuutorin kanssa.

KAIY001 JOHDATUS YLIOPISTO-OPISKELUUN

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on auttaa opiskelijoita tutustumaan yliopistoympäristöön, kasvatustieteeseen ja aikuiskasvatustieteeseen tieteenalana, integroitumaan yliopistoon ja sitoutumaan yliopisto-opintoihin laatimalla henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS).

Suoritustavat: luennot, tutorryhmät ja opiskelusuunnitelma. Lisää ohjeita opintojen suunnitteluun [www-sivuilla](http://www.sivuilla) kohdassa Opiskelu-info.

Kirjallisuus:

HARJULA, L. & HYTÖNEN, M-L. 2004. Harvinaisesta moninaiseksi. Jyväskylän yliopisto.

JAKKU-SIHVONEN, R. 2005. Uudenlaisia maistereita: kasvatustieteen koulutuksen kehittämislinjau. Jyväskylä: PS-kustannus. (sivut 1–184)

YLIJOKI, O-H. 1998 (tai uudemmat). Akateemiset heimokulttuurit ja noviisien sosiaalisuus. Tampere: Vastapaino.

Ajoitus: 1. opintovuoden syyslukukausi

Arviointi: hyväksyty–hylätty

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede, kasvatustieteiden tiedekunta, yliopiston kirjasto, yliopiston kielikeskus, tietohallintokeskus, opintotuki, ylioppilaskunta, ylioppilaiden terveydenhuolto, yliopistoliikunta

Työelämäopinnot (7 op)

Työelämäopinnot ovat jatkumoa orientoiville opinnoille. Työelämäopinnoissa tutustutaan työelämään, pohditaan omaa ammatillista identiteettiä sekä päivitetään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. HOPS:n päivittäminen antaa opiskelijalle mahdollisuuden pohtia tavoitteitaan ja toiveitaan ammatillisesta urasta.

KAIY005 AMMATILLINEN KASVU

Laajuus: 3 op

Tavoite: Työelämäopinnot on antaa opiskelijoille näkemys työelämästä, mitä on kasvatustieteellinen osaaminen työelämän näkökulmasta sekä koulutusalan erilaisista työtehtävistä ja rooleista. Luennoilla vierailevat eri työtehtävissä toimivat kasvatustieteilijät. Opintojakson aikana opiskelija rakentaa kuvaa akateemisesta asiantuntijuudestaan ja mahdollisista työuristaan. Opintojakso antaa opiskelijalle valmiuksia omaan ammatilliseen kasvuun, ammatillisen identiteetin pohdintaan ja opintojen suunnitteluun. Opintojakson aikana opiskelija täydentää omaa HOPS:iensa oppimispäiväkirjan avulla sekä käy tämän pohjalta HOPS-keskustelun opettajatuutorinsa kanssa.

Suoritustavat: luennot (16t) ja oppimispäiväkirja. Erityisestä syystä vaihtoehtoisena suoritustapana essee.

Kirjallisuus:

ETELÄPELTO, A. & ONNISMAA, J. (toim.) 2006. Ammatillisuus ja ammatillinen kasvu. Helsinki: Kansanvalistusseura.

TYNJÄLÄ, P., VÄLIMAA, J. & MURTONEN, M. (toim.) 2004. Korkeakoulutus, oppiminen ja työelämä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Ajankohtaisia artikkeleita.

Ajoitus: suositellaan suoritettavaksi aineopinnot sisältöopinnot valmistuttua. Jaksot KAIY005 ja KAIY006 järjestetään ja suoritetaan peräkkäisissä periodeissa kevätlukukaudella.

Arviointi: hyväksyty–hylätty

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

KAIY006 KASVATUSTIETEILIJÄ TYÖELÄMÄSSÄ

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu työelämään ja johonkin työympäristöön kasvatustieteilijälle mahdollisia työtehtäviä ja rooleja havainnoimalla. Opintojakso syventää oman ammatillisen identiteetin pohdintaa ja antaa välineitä opintojen suunnitteluun ja suuntaamiseen. Orientoivassa seminaarissa opiskelija määrittelee perehtymisen kohteensa sekä sellaisia kysymyksiä, joihin hän lähtee etsimään vastauksia työympäristöstä osallistuvan ha-

vainnoinnin ja uratarinatyöskentelyn avulla. Lopuksi opiskelija raportoi työelämäha-
vainnoistaan, joita esitellään myös toisille opiskelijoille loppuseminaarissa.

Suoritustavat: seminaarit (12t), työelämään tutustuminen ja raportti. Erityisestä syystä
vaihtoehtoisena suoritustapana essee / opiskelijoiden tutustuttaminen omiin työtehtä-
viin + raportti.

Kirjallisuus: sovitaan opintojakson yhteydessä

Ajoitus: suositellaan suoritettavaksi aineopintojen sisältöopintojen valmistuttua
KAIY005 kurssin jälkeen.

Arviointi: hyväksyty–hylätty

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

Tiedonhankintaopinnot (6 op)

Tiedonhankintaopintojen tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiuksia tiedon etsimi-
seen ja käyttämiseen. Opiskelija tutustuu tietotekniikan perusteisiin ja erilaisten tieto-
kantojen käyttöön, perehtyy yliopiston kirjaston toimintaan sekä tilastolliseen tietojen-
käsittelyohjelmaan (SPSS).

KAIY002 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka

Laajuus: 2 op

Tavoite: Tieto- ja viestintäteknikan kurssi perehdyttää tietotekniikan perusteisiin ja re-
sursienhallintaan sekä tarkoituksenmukaisten sovellusohjelmien käyttöön. Harjoituk-
sissa keskitytään työvälinohjelmistojen käytön harjoitteluun (tekstinkäsittely, taulukko-
laskenta, esitysgraafikka), Optima-oppimisympäristöön sekä kurssi- ja opintotietojärjes-
telmään (Korppi).

Suoritustavat: demonstraatiot (12 t) tai korvaavia opintoja

Ajoitus: suositellaan suoritettavaksi 1. opintovuoden syyslukukautena

Arviointi: hyväksyty–hylätty

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

KAIY003 TIEDONHANKINNAN OPINNOT

Laajuus: 2 op

Edeltävät opinnot: Tutustuminen yliopiston kirjastoon KAIY001-johdantoluentojen yh-
teydessä tai yliopiston kirjaston yleisillä tiedonhankinnan kursseilla.

Tavoite: tutustuminen kirjaston tietokantojen käyttöön ja tiedonhakumenetelmiin

Suoritustavat: lähiopetus (4 t) ja verkkokurssi (12 t) tai korvaavia opintoja

Ajoitus: suositellaan suoritettavaksi aineopintojen loppuvaiheessa, mieluiten prosemin-
naarin yhteydessä

Arviointi: hyväksyty–hylätty

Vastuulaitos: yliopiston kirjasto

TILP350 SPSS-KURSSI

Laajuus: 2 op

Edeltävät opinnot: Joko matematiikan ja tilastotieteen laitoksen kurssit Tilastotieteen
peruskurssit 1 ja 2 tai Tilastomenetelmien peruskurssi tai kasvatustieteen laitoksen
kurssi KASA010 Kasvatustieteellinen tutkimus II tai KTKA020 Määrälliset tutkimusme-
netelmät (5 op).

Tavoite: Tilastollisen tietojenkäsittelyn (SPSS) kurssilla perehdytään seuraaviin asioi-
hin: ohjelman rakenne, aineistotaulukon muodostaminen ja muokkaaminen, havainto-
yksikköjen ryhmittely, osajoukon poimiminen, havaintoaineistojen yhdistely, tilastome-
netelmien peruskurssin sisältämiä tunnuslukuja, testejä ja analyysyjä, kuvioiden ja tau-
lukoiden muokkaaminen sekä yhteydet muihin sovelluksiin.

Suoritustavat:

a) osallistuminen kurssille = luennot ja harjoitukset 12 t **TAI**

b) itsenäisesti tehty harjoitustyö

Ajoitus: viimeistään proseminaarin aikana

Arviointi: hyväksytyt–hylätyt

Vastuulaitos: matematiikan ja tilastotieteen laitos

Kieli- ja viestintäopinnot (10 op)

Kieli- ja viestintäopintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle riittävät valmiudet tieteelliseen viestintään sekä mahdollisuudet oman alan kehityksen seuraamiseen opiskelemillaan kielillä. Tarkoituksenmukaista on integroida opinnot mahdollisuuksien mukaan kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen aineopintoihin. Viestintäopintoihin sisältyy opintoja suomen ja ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä. Viestintäopinnot sisältävät sekä suullisen että kirjallisen taidon opiskelun. Ylimääräisiä kieli- ja viestintäopintoja voi liittää myös osaksi vapaasti valittavia opintoja.

Opiskelijan tulee asetuksen (Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista 19.8.2004) mukaan alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa:

1. suomen ja ruotsin kielen taidon, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:n 1 momentin mukaan vaaditaan valtion henkilöstöltä kaksikielisessä viranomaisessa ja joka on tarpeen oman alan kannalta; sekä
2. vähintään yhden vieraan kielen sellaisen taidon, joka mahdollistaa oman alan kehityksen seuraamisen ja kansainvälisessä ympäristössä toimimisen.

Kasvatustieteiden tiedekunnan yhteisten periaatteiden mukaisesti kieli- ja viestintäopinnot suoritetaan seuraavasti: Kieli- ja viestintäopintoja tulee olla yhteensä 13 op, joista kandidaatin tutkintoon vaaditaan yhteensä 10 op:

- äidinkielen puhe- ja kirjoitusviestintä 4 op
- toisen kotimaisen kielen kirjallinen ja suullinen taito 3 op ja
- vieraan kielen suullinen ja kirjallinen taito 3 op

Ks. lisätietoa tämän oppaan luvussa 6 Tutkinnot ja opinnot.

Ohjelmatiedot ja arviointi: ks. tarkemmin yliopiston kielikeskuksen [www-sivut http://kielikeskus.jyu.fi/](http://kielikeskus.jyu.fi/) ja Korpissa olevat kielikeskuksen opetusohjelmatiedot.

8.3.2 Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen perusopinnot

Pää- ja sivuaineopiskelijat suorittavat opinnot samoilla vaatimuksilla. Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen perusopinnot on vapaa sivuaine.

Opintokokonaisuus (25 op) koostuu viidestä opintojaksosta, jotka suoritetaan 5 op:n kokonaisuuksina:

Kasvatustieteiden yhteiset opintojaksot:

KTKP101	Johdatus kasvatustieteisiin	5 op
KTKP102	Kasvatustieteen psykologiset perusteet	5 op
KTKP103	Kasvatustieteen sosiologiset perusteet	5 op

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen opintojaksot:

KASP010	Kasvatustieteellinen tutkimus I	5 op
KASP020	Kasvatusajattelu ja koulutuspolitiikka	5 op

Arviointi: 0-5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden tiedekunta, kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

Kasvatustieteiden tiedekunnan 20.6.2005 tekemän päätöksen mukaan kaikki kesken-eräisten opintokokonaisuuksien suoritukset vanhenevat 10 vuodessa ja ne tulee täydentää vastaamaan kulloinkin voimassa olevia tutkintovaatimuksia tentaattoreiden ohjeiden mukaisesti. Sääntö koskee myös avointa yliopistoa.

KTKP101 JOHDATUS KASVATUSTIETEISIIN

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään seuraaviin kysymyksiin: 1. Mitä ovat kasvatuksen kulttuuriset tehtävät? 2. Miten kasvatustieteissä tutkitaan kasvatuksen erilaisia toimintakenttiä ja -käytäntöjä? 3. Mitä ovat kasvatustieteille ominaiset teoriat, sanastot ja käsitteet?

Suoritustavat: pääaineopiskelijat: luennot (10 t) ja pienryhmätyöskentely (10 t) syyslukukaudella, sivuaineopiskelijat: luennot (10 t) ja tentti (2 teosta).

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista yleisteoksista:

RINNE, R., KIVIRAUMA, J. & LEHTINEN, E. 2000 (tai uudemmat). Johdatus kasvatustieteisiin. Helsinki: WSOY. **TAI**

SILJANDER, P. 2002. Systemaattinen johdatus kasvatustieteeseen. Helsinki: Otava.

ja toinen seuraavista erityisteoksista:

COLLIN, K. & PALONIEMI, S. (toim.) 2007. Aikuiskasvatus tieteenä ja toimintakenttänä. Jyväskylä: PS-kustannus. **TAI**

LAURINEN, L. (toim.) 1998 (tai uudemmat). Koti kasvattajana, elämä opettajana: kasvatus- ja oppimiskulttuurit tutkimuskohteina. Jyväskylä: Atena.

KTKP102 KASVATUSTIETEEN PSYKOLOGISET PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään kehitys- ja kasvatopsykologian keskeisiin käsitteisiin ja teoreettisiin perusteisiin elämänkaariperspektiivissä sekä kehitykseen ja oppimiseen eri ympäristöissä.

Suoritustavat: pääaineopiskelijat: luennot (10 t) ja lukupiiri syyslukukaudella, sivuaineopiskelijat: luennot (10 t) ja tentti (2 teosta) tai lukupiiri syyslukukaudella.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista yleisteoksista:

LEHTINEN, E. & KUUSINEN, J. 2001. Kasvatopsykologia. Helsinki: WSOY. **TAI**

LEHTINEN, E., KUUSINEN, J. & VAURAS, M. 2006. Kasvatopsykologia. Helsinki: WSOY. (luvut 1-8)

ja yksi seuraavista erityisteoksista:

ETELÄPELTO, A., COLLIN, K. & SAARINEN, J.(toim.) 2007. Työ, identiteetti ja oppiminen. Helsinki: WSOY. **TAI**

ETELÄPELTO, A. & TYNJÄLÄ, P. (toim.) 1999 (tai uudemmat). Oppiminen ja asiantuntijuus: työelämän ja koulutuksen näkökulmia. Helsinki: WSOY. **TAI**

HAKKARAINEN, K., LONKA, K. & LIPPONEN, L. 1999 (tai uudemmat). Tutkiva oppiminen: älykkään toiminnan rajat ja niiden ylittäminen. Helsinki: WSOY. **TAI**

NURMI, J-E., AHONEN, T., LYYTINEN, H., LYYTINEN, P., PULKKINEN, L. & RUOPPILA, I. 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY.

KTKP103 KASVATUSTIETEEN SOSIOLOGISET PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään erilaisiin kasvatukseen ja koulutukseen liittyviin sosiaalisiin ilmiöihin sekä kasvatussociologian teoreettisiin perusteisiin mm. perhettä, lapsuutta, nuoruutta, aikuisuutta, koulua ja opettajuutta käsittelevien teemojen kautta.

Suoritustavat: pääaineopiskelijat: luennot (10 t) ja pienryhmätyöskentely (10t) kevätlukukaudella, sivuaineopiskelijat: luennot (10 t) ja tentti (2 teosta).

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista yleisteoksista:

ANTIKAINEN, A. 1998. Kasvatus, elämäkulkku ja yhteiskunta. Helsinki: WSOY. **TAI**

ANTIKAINEN, A., RINNE, R. & KOSKI, L. 2000 (tai uudemmat). Kasvatussociologia. Helsinki: WSOY. (luvut 1–2, 5–6, 8, 11)

ja yksi seuraavista erityisteoksista:

ANTIKAINEN, A., RINNE, R. & KOSKI, L. 2000 (tai uudemmat). Kasvatussociologia. Helsinki: WSOY. (luvut 3–4, 7, 9–10) **TAI**

RINNE, R. & SALMI, E. 1998 (tai uudemmat). Oppimisen uusi järjestys: uhkien ja verkostojen maailma koulun ja elämänmittaisen opiskelun haasteena. Tampere: Vastapaino. **TAI**

SUORANTA, J., KAUPPILA, J., REKOLA, H., SALO, P. & VANHALAKKA, M. 2008 (2. korjattu ja uudistettu painos). Aikuiskasvatuksen risteysasemalla. Johdatus aikuiskasvatukseen. Joensuun yliopisto. Täydennyskoulutuskeskus.

KASP010 KASVATUSTIETEELLINEN TUTKIMUS I

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään tieteellisen ajattelun perusteet, tutkimusprosessin vaiheet sekä tilastollisen ja laadullisen tutkimuksen lähtökohdat.

Suoritustavat: pääaineopiskelijat: luennot (10 t) ja pienryhmätyöskentely (10 t) syyslukukaudella, sivuaineopiskelijat: luennot (10 t) ja tentti (2 teosta). Kurssi järjestetään vain syyslukukaudella.

Kirjallisuus:

Suoritetaan teos:

ESKOLA, J. & SUORANTA, J. 1998 (tai uudemmat). Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

ja yksi seuraavista teoksista:

ALKULA, T., PÖNTINEN, S. & YLÖSTALO, P. 1994 (tai uudemmat). Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Helsinki: WSOY. (sivut 1–219) **TAI**

METSÄMUURONEN, J. 2003 tai 2005. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp. Luvut I ja V kokonaan, luku II: kappaleet 8-12. **TAI**

METSÄMUURONEN, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä: opiskelijalaitos. Helsinki: International Methelp. Luku I: kappaleet 1-7, luku II: kappaleet 10-14, luku V kokonaan.

Oheislukemistona pääaineopiskelijoille:

HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 1997 (tai uudemmat). Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

KASP020 KASVATUSAJATTELU JA KOULUTUSPOLITIikka

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu kasvatustieteen eri alueiden lähestymistapoihin ja sisällöllisiin kysymyksiin. Kurssin jälkeen opiskelija tunnistaa ja hahmottaa kasvatuksen ja koulutuksen alueilla vallitsevia ajatustapoja.

Suoritustavat: pääaineopiskelijat: luennot (10 t) ja tentti (2 teosta), sivuaineopiskelijat: luennot (10 t) ja tentti (2 teosta). Kurssi järjestetään vain kevätlukukaudella.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi seuraavista teoksista:

Aikuiskasvatustieteellinen ajattelu:

AIKUISKASVATUS: aikuiskasvatustieteellinen aikakauslehti / Kansanvalistusseura, Aikuiskasvatuksen tutkimusseura 4/2006.

Kansanomainen kasvatusajattelu:

HIRSJÄRVI, S. & LAURINEN, L. 2004. Lempeästi mutta lujasti: suomalaisia sanontoja ja arkiuskomuksia kasvatuksesta. Helsinki: WSOY.

Tieteellinen ajattelu:

KAKKURI-KNUUTTILA, M. (toim.) 1998. Argumentti ja kritiikki: lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot. Luvut 1–3, 5–7. Helsinki: Gaudeamus.

Kasvatusfilosofinen ajattelu:

PUOLIMATKA, T. 2004. Kasvatus, arvot ja tunteet. Helsinki: Tammi.

8.3.3 Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen aineopinnot

Pää- ja sivuaineopiskelijat suorittavat opinnot samoilla vaatimuksilla.

Edeltävät opinnot:

- pääaineopiskelijoilla kasvatustieteen ja/tai aikuiskasvatustieteen perusopinnot vähintään arvosanalla hyvä. Jos kokonaisuuden arvosana on hyväksytty, vastaa se hyviä tietoja.
- Sivuaineopiskelijoilla kasvatustieteen ja/tai aikuiskasvatustieteen perusopinnot vähintään arvosanalla hyvä sekä kasvatustieteen aineopintojen opinto-oikeus.

Valitaan pääaineeksi joko kasvatustiede tai aikuiskasvatustiede.

Aineopinnot koostuvat sisältöopinnoista sekä tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopinnoista (38 op). **Tutkimusmenetelmäopinnot** (10 op) jakaantuvat laadullisiin ja määrällisiin menetelmiin ja ne ovat yhteiset kasvatustieteiden tiedekunnan opiskelijoille. Sisältöopintoja suoritetaan yhteensä 18 op. **Sisältöopinnot** muodostuvat kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen yhteisistä opintojaksoista (9 op) sekä pääaineen mukaisista valinnaisista opinnoista (9 op). **Tutkielmaopinnoissa** (10 op) pääaineopiskelijat kirjoittavat kandidaatin tutkielman ja maturiteetin.

Kasvatustieteen aineopintojen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy kasvatustieteen teoreettisiin näkökulmiin, joiden avulla tarkastellaan laaja-alaisesti kasvatustieteen tutkimuskohteita ja kasvatustieteellisiä ilmiöitä.

Aikuiskasvatustieteen opinnoissa korostuvat aikuisten kasvuun, kehitykseen, oppimiseen ja identiteetin rakentamiseen sekä niiden tukemiseen liittyvät sisällöt niin yksilöllisellä, yhteisöllisellä kuin yhteiskunnallisellakin tasolla. Tarkastelun keskiössä ovat aikuisten elämänalueet kuten työ, koulutus ja yhteiskunnallisilla foorumeilla tapahtuva toiminta. Koulutuksen tavoitteena on aikuiskoulutuksen ja -kasvatuksen haasteiden ymmärtämiseksi kehittää maailmankuvaltaan laaja-alaisia ja sosiaalista todellisuutta tulkitsemaan kykeneviä asiantuntijoita, jotka hallitsevat syvällisesti aikuisten kasvuun, kehitykseen ja identiteetin rakentamiseen liittyvän tietoperustan.

Kasvatustieteiden tiedekunnan 20.6.2005 tekemän päätöksen mukaan kaikki kesken-eräisten opintokokonaisuuksien suoritukset vanhenevat 10 vuodessa ja ne tulee täydentää vastaamaan kulloinkin voimassa olevia tutkintovaatimuksia tentaattoreiden ohjeiden mukaisesti. Sääntö koskee myös avointa yliopistoa.

Tutkimusmenetelmäopinnot (10 op)

KASVATUSTIETEELLINEN TUTKIMUS II

Laajuus: 10 op

Tavoite: Aineopinnoton tutkimusmenetelmäopinnoissa perehdytään tieteelliseen päätelyyn, argumentointiin ja kasvatustieteellisen tutkimuksen perusteisiin. Opiskelija saa perusvalmiudet niin määrällisen kuin laadullisen tutkimusprosessin suunnitteluun ja toteutukseen sekä aikaisempien tutkimusten menetelmälliseen arviointiin. Tutkimusmenetelmäopinnot jakautuvat määrällisen ja laadullisen tutkimuksen perusteisiin (5 op + 5 op). Opintojaksoilla tutustutaan alustavasti alan keskeisiin tutkimusmenetelmiin ja keskitytään erityisesti tutkimusaineistojen keräämisen harjoitteluun. Opintojaksot antavat menetelmälliset valmiudet proseminaarin (kasvatustieteen kandidaatin tutkielman) tekemiseen.

Ajoitus: Ennen proseminariin osallistumista tulee olla suoritettuna vähintään joko opintojakso KTKA010 Laadulliset tutkimusmenetelmät (5 op) tai KTKA020 Määrälliset tutkimusmenetelmät (5 op).

KTKA010 LAADULLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on antaa laadullisen tutkimuksen perustiedot ja -taidot sekä menetelmälliset valmiudet proseminaarin tekemiseen.

Suoritustavat: Luennot 20 t, demonstraatiot 10 t, luento- ja kirjallisuustentti sekä demonstraatioihin liittyvät tehtävät/harjoitustyö. Opintojakso suoritetaan saman periodin aikana joko syys- tai kevätlukukaudella. Sivuaineopiskelijat voivat suorittaa menetelmäopinnot näyttökokeena tai sopimalla muusta suoritustavasta menetelmistä vastaavan opettajan kanssa. Tarkemmat ohjeet [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Kirjallisuus:

PATTON, M. Q. 2002. Qualitative research and evaluation methods. 3. painos. Thousand Oaks: Sage. (soveltuvin osin) **JA**

TUOMI, J. & SARAJARVI, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos tai OKL: opiskelija voi suorittaa KTKA010 kurssin tilalla myös kurssin OKLA610 Tutkimusmetodiikka- ja viestintä.

KTKA020 MÄÄRÄLLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on antaa määrällisen tutkimuksen perustiedot ja -taidot sekä menetelmälliset valmiudet proseminaarin tekemiseen.

Suoritustavat: Luennot 20 t, demonstraatiot 10 t, luento- ja kirjallisuustentti sekä demonstraatioihin liittyvät tehtävät/ harjoitustyö. Opintojakso suoritetaan saman periodin aikana joko syys- tai kevätlukukaudella. Sivuaineopiskelijat voivat suorittaa menetelmäopinnot näyttökokeena tai sopimalla muusta suoritustavasta menetelmistä vastaavan opettajan kanssa. Tarkemmat ohjeet [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Kirjallisuus:

HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 2005 (tai uudemmat). Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi. (soveltuvin osin)

METSÄMUURONEN, J. 2005 (tai uudemmat). Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp. (soveltuvin osin)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos

Sisältöopinnot (18 op)

Kaikki kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen opiskelijat suorittavat yhteiset sisältöopinnot (3 x 3 op). Valinnaiset sisältöopinnot (3 x 3 op) suoritetaan pääaineen mukaan. Valinnaisia opintojaksoja suoritetaan siten, että jokaiselta kolmelta temaattiselta osa-alueelta valitaan yksi opintojakso.

Sisältöopintojen vaihtoehtoisia suoritustapoja ovat:

- **Opetukseen osallistuminen.** Opintojaksoihin järjestettävä opetus vaihtelee lukukausittain. Sisältökurseista ilmoitetaan www-sivuilla ja tarkemmat tiedot kurseista julkaistaan Korpissa. Kurssitiedoissa ilmoitetaan opetusohjelmätietojen lisäksi sisältökuvaus, opetustuntimäärät, opetusmuodot (esim. luentosarja, teemaseminaari, ohjattu lukupiiri) ja kurssin suoritustavat (esim. luentotentti, essee, oppimispäiväkirja, raportti).
- **Kirjatentti** tiedekunnan yleisinä kuulustelupäivinä. Tentteihin ilmoittaudutaan Korpin kautta.
- **Esseetehtävä**, josta sovitaan opintojakson vastuuopettajan kanssa. Myös muun kuin teosluettelossa mainitun kirjan valitseminen on mahdollista (sovitaan vastuuopettajan kanssa). Esseen kirjoittamisohjeet www-sivuilla kohdassa Opiskelu-info.

Vastuuopettajat ja kunkin jakson suoritustapa kerrotaan www-sivuilla. Opintojaksot suoritetaan kokonaisuuksina, ei yksittäisinä teoksina.

Mikäli sisältöopintopakettiin järjestetään opetusta, kyseisen opintojakson suorittamista muilla vaihtoehtoisilla tavoilla saman lukukauden aikana ei suositella.

Ajoitus: suoritusjärjestys vapaa

Arviointi: 0-5

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen yhteiset sisältöopinnot (9 op)

KAIA021	Kasvatuksen ja aikuiskasvatuksen filosofis-historialliset lähestymistavat
KAIA031	Kasvatussosiologian suunnannäyttäjiä
KAIA041	Oppiminen ja kehitys

KAIA021	KASVATUKSEN JA AIKUISKASVATUKSEN FILOSOFIS-HISTORIALLISET LÄHESTYMISTAVAT
---------	---

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään kasvatuksen tai aikuiskasvatuksen historiallisiin, eettisiin ja filosofisiin lähtökohtiin. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää kasvatuksen filosofisten ja eettisten ajatuskulkujen kehittymistä ajan myötä.

Kirjallisuus:

Valitaan yksi teos seuraavista:

HUHMARNIEMI, R., SKINNARI S. & TÄHTINEN, J. (toim.) 2001. Platonista transmoderniin: juonteita ihmisyyteen, ihmiseksi kasvamiseen, oppimiseen, kasvatukseen ja opetukseen. Turku: Suomen kasvatustieteellinen seura. (sivut 1-400) **TAI**

PUOLIMATKA, T. 1996 (2. uud. painos). Kasvatus ja filosofia. Helsinki: Kirjayhtymä. **TAI**

BOWEN, J. 1974/1987. Theories of education: studies of significant innovation in Western educational thought. Sidney: Wiley. (sivut 164-437)

sekä toinen seuraavista teoksista:

JARVIS, P. 1999. Ethics and education for adults in a late modern society. Leicester: NIACE. **TAI**

NODDINGS, N. 2003. Caring: a feminine approach to ethics and moral education. Berkeley, California: University of California Press.

KAIA031 KASVATUSSOSIOLOGIAN SUUNNANNÄYTTÄJIÄ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa tutustutaan kasvatussosiologian teoreetikkojen analyysiin ja kuvauksiin koulutuksen ja yhteiskunnan välisistä suhteista.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista teoksista:

DEMAINE, J. (toim.) 2001. Sociology of education today. Basingstoke: Palgrave. **TAI**

JARVIS, P. (toim.) 2001. Twentieth century thinkers in adult & continuing education. Lontoo: Kogan Page. (sivut 113–310)

sekä yksi seuraavista teoksista:

AITTOLA, T. (toim.) 1999. Kasvatussosiologian teoreetikoita: uudesta kasvatussosiologiasta oppimisen kriittiseen tarkasteluun. Helsinki: Gaudeamus. **TAI**

FREIRE, P. 2005. Sorrettujen pedagogiikka Tampere: Vastapaino. **TAI**

GIROUX, H. & MCLAREN, P. 2001. Kriittinen pedagogiikka. Tampere: Vastapaino.

SENNETT, R. 2002. Työn uusi järjestys: miten uusi kapitalismi kuluttaa ihmisen luonnetta. Tampere: Vastapaino.

KAIA041 OPPIMINEN JA KEHITYS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee keskeiset ihmisen emotionaalista, sosiaalista ja kognitiivista kehitystä kuvaavat teoriat.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista teoksista:

DRISCOLL, M. 1994. Psychology of learning for instruction. Boston: Allyn and Bacon. **TAI**

MERRIAM, S.B. & CAFFARELLA, R. S. 1991 (tai uudemmat). Learning in adulthood: a comprehensive guide. San Francisco: Jossey-Bass.

sekä toinen seuraavista teoksista:

CRAIN, W. C. 1992 (tai uudemmat). Theories of development: concepts and applications. Englewood Cliffs, Upper Saddle River: Prentice Hall. **TAI**

JARVIS, P., HOLFORD, J. & GRIFFIN, C. 2003. The theory and practise of learning. Lontoo: Kogan Page.

Pääaineena kasvatustiede

Kasvatustieteen valinnaiset sisältöopinnot (9 op)

Opiskelija valitsee yhteensä 9 op (3 x 3 op) valinnaisia opintojaksoja siten, että jokaiselta kolmelta temaattiselta osa-alueelta suoritetaan yksi opintojakso:

1. Koulutuksen suunnittelu ja oppimisen ohjaaminen
KAIA061 Koulutuksen suunnittelu ja arviointi **tai**
KAIA062 Oppimisen ohjaaminen
2. Koulutuksen yhteiskunnalliset ja historialliset/filosofiset kysymykset
KASA027 Länsimaisen sivistyksen juuret **tai**
KASA035 Kasvatus ja modernisaatio
3. Kasvatus ja oppiminen
KASA047 Oppiminen ja vuorovaikutus **tai**
KASA048 Kehitys, kasvatus ja perhe

1. Koulutuksen suunnittelu ja oppimisen ohjaaminen

KAIA061 KOULUTUKSEN SUUNNITTELU JA ARVIOINTI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa tarkastellaan koulutuksen suunnittelun ja arvioinnin perusteita sekä tutustutaan suunnittelussa ja arvioinnissa käytettäviin toimintamuotoihin.

Kirjallisuus:

Suoritetaan teos:

FETTERMAN, D. M. & WANDERSMAN, A. 2004. Empowerment evaluation principles in practice. New York: Guilford.

sekä toinen seuraavista teoksista:

JAKKU-SIHVONEN, R. & HEINONEN, S. 2001. Johdatus koulutuksen uudistuvaan arviointikulttuuriin. Helsinki: Opetushallitus. **TAI**

LYYTINEN, H. K. & RÄISÄNEN, A. (toim.) 2005. Kehittämissuuntaa arvioinnista. Jyväskylä: Koulutuksen arviointineuvoston julkaisuja 6.

TAI

KAIA062 OPPIMISEN OHJAAMINEN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään aikuisen oppijan ohjaamisen ja opettamisen problematiikkaan. Ohjausta, ohjauksen menetelmiä ja työtapoja sekä ohjaajan roolia tarkastellaan erityisesti kokemuksellisen oppimisen ja yhteistoiminnallisen oppimisen näkökulmista.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista teoksista:

CONNOR, M. & POKORA, J. 2007. Coaching & mentoring at work: developing effective practice. Maidenhead: Open University Press. **TAI**

JARVIS, P. 2004. Adult education and lifelong learning: theory and practice. 3rd edition. Lontoo: Routledge.

sekä yksi seuraavista teoksista:

JÄRVELÄ, S., HÄKKINEN, P. & LEHTINEN, E. 2006. Oppimisen teoria ja teknologian opetuskäyttö. Helsinki: WSOY. **TAI**

LAIPIO, M. & PUUKARI, S. (toim.) 2003. Ohjauksen uudet orientaatiot. Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos. **TAI**

MCLEOD, J. 2007 Counselling skill. Maidenhead: Open University Press. **TAI**

ONNISMAA, J. 2007. Ohjaus- ja neuvontatyö: aikaa, huomiota ja kunnioitusta. Helsinki: Gaudeamus. **TAI**

SALLILA, P. & MALINEN, A. (toim.) 2002 (tai uudemmat). Opettajuus muutoksessa. Aikuiskasvatuksen 23. vuosikirja. Helsinki: Kansanvalistusseura.

2. Koulutuksen yhteiskunnalliset ja historialliset/filosofiset kysymykset

KASA027 LÄNSIMAISEN SIVISTYKSEN JUURET

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa tutustutaan länsimaisen sivistyksen, tieteen ja kasvatuksen aatehistorialliseen ja filosofiseen perustaan.

Kirjallisuus:

Valitaan yksi seuraavista teoksista:

COMENIUS, J.A. 1928. Suuri opetusoppi. Porvoo: WSOY. (sivut 69–219) **TAI**

DEWEY, J. 1966. Democracy and education: an introduction to the philosophy of education. New York: Free. **TAI**

KOIVISTO, J., MÄKI, M. & UUSITUPA, T. (toim.) 1995. Mitä on valistus? Tampere: Vastapaino. **TAI**

Teospaketti: PLATON. 1999. Meno ja Gorgias (Platon teokset II, sivut 7-148). Helsinki: Otava. sekä PLATON. 1999. Valtio-teoksen VII ja VIII kirja (Platon teokset IV, sivut 247-316). Helsinki: Otava.

sekä toinen seuraavista teoksista:

BAKKE, O. M. 2005. When children became people: the birth of childhood in early christianity. Minneapolis, Minnesota: Fortress Press. **TAI**

PUOLIMATKA, T. 2002. Opetuksen teoria konstruktivismista realismiin. Helsinki: Tammi.

TAI

KASA035 KASVATUS JA MODERNISAATIO

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa tutustutaan yhteiskunnalliseen ja kulttuuriseen modernisoitumiseen sekä niiden seurausvaikutuksiin koulutukselle ja oppimiselle sekä erilaisille elämänalueille.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista teoksista:

COFFEY, A. 2001. Education and social change. Buckingham: Open University. **TAI**

KINCHELOE, J. L. 2004. Critical pedagogy primer. New York: P. Lang.

sekä yksi seuraavista teoksista:

ANTIKAINEN, A. & HUOTELIN, H. (toim.) 1996. Oppiminen ja elämänhistoria. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu. **TAI**

KIILAKOSKI, T., TOMPERI, T. & VUORIKOSKI, M. (toim.) 2005. Kenen kasvatus? Kriittinen pedagogiikka ja toisinkasvatuksen mahdollisuus. Tampere: Vastapaino. **TAI**

SUORANTA, J. 2005. Radikaali kasvatus: kohti kasvatuksen poliittista sosiologiaa. Helsinki: Gaudeamus. **TAI**

TOLONEN, T. (toim.) 1999 (tai uudemmat). Suomalainen koulu ja kulttuuri. Tampere: Vastapaino.

3. Kasvatus ja oppiminen

KASA047 OPPIMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään oppimiskäsityksissä tapahtuneisiin muutoksiin ja niiden vaikutuksiin opetus- ja kasvatustyössä.

Kirjallisuus:

Suoritetaan teos:

MERCER, N. & LITTLETON, K. 2007. Dialogue and the development of children's thinking: a sociocultural approach. Lontoo: Routledge.

sekä yksi seuraavista teoksista:

HELKAMA, K., MYLLYNIEMI, R. & LIEBKIND, K. 1998 (tai uudemmat). Johdatus sosiiaalipsykologiaan. Helsinki: Edita. **TAI**

KARILA, K., ALASUUTARI, M., NUMMENMAA, A. R. & RASKU-PUTTONEN, H. 2006. Kasvatusvuorovaikutus. Tampere: Vastapaino. **TAI**

TYNJÄLÄ, P. 1999 (tai uudemmat). Oppiminen tiedon rakentamisena: konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Helsinki: Kirjayhtymä.

TAI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tuntee kehitykseen, kasvatukseen ja perheeseen liittyvät peruskäsitteet ja tämän aihealueen ajankohtaiset kysymykset.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista teoksista:

GITTINS, D. 1993. The family in question: changing households and familiar ideologies. 2. painos. Basingstoke: Macmillan. **TAI**

KROGER, J. 1989 (tai uudemmat). Identity in adolescence: the balance between self and other. Lontoo: Routledge.

sekä yksi seuraavista teoksista:

HUTTUNEN, J. 2001. Isänä olemisen uudet suunnat. Jyväskylä: PS-kustannus. **TAI**

METSÄPELTO, R.-L. & FELDT, T. 2009. Meistä on moneksi. Persoonallisuuden psykologiset perusteet. Jyväskylä: PS-kustannus. **TAI**

RÖNKÄ, A., MALINEN, K. & LÄMSÄ, T. (toim.) 2009. Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Pääaineena aikuiskasvatustiede

Aikuiskasvatustieteen valinnaiset sisältöopinnot (9 op)

Opiskelija valitsee yhteensä 9 op (3 x 3 op) valinnaisia opintojaksoja siten, että jokaiselta kolmelta temaattiselta osa-alueelta suoritetaan yksi opintojakso:

1. Koulutuksen suunnittelu ja oppimisen ohjaaminen
KAIA061 Koulutuksen suunnittelu ja arviointi **tai**
KAIA062 Oppimisen ohjaaminen
2. Ammatillisuus ja työ
AIKA051 Ammatillinen aikuiskoulutus ja työssä oppiminen **tai**
AIKA057 Henkilöstön kehittäminen yhteisöissä ja työorganisaatioissa
3. Aikuiskasvatuksen sosiaaliset ja kulttuuriset kentät
AIKA058 Identiteettien rakentaminen aikuisten elämäntilanteilla **tai**
AIKA059 Aikuiskoulutuksen yhteiskunnalliset haasteet

1. Koulutuksen suunnittelu ja oppimisen ohjaaminen

KAIA061 KOULUTUKSEN SUUNNITTELU JA ARVIOINTI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa tarkastellaan koulutuksen suunnittelun ja arvioinnin perusteita sekä tutustutaan suunnittelussa ja arvioinnissa käytettäviin toimintamuotoihin.

Kirjallisuus:

Suoritetaan teos:

FETTERMAN, D. M. & WANDERSMAN, A. 2004. Empowerment evaluation principles in practice. New York: Guilford.

sekä toinen seuraavista teoksista:

JAKKU-SIHVONEN, R. & HEINONEN, S. 2001. Johdatus koulutuksen uudistuvaan arviointikulttuuriin. Helsinki: Opetushallitus. **TAI**

LYYTINEN, H. K. & RÄISÄNEN, A. (toim.) 2005. Kehittämissuuntaa arvioinnista. Koulutuksen arviointineuvoston julkaisuja 6. Jyväskylä.

TAI

KAIA062 OPPIMISEN OHJAAMINEN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään aikuisen oppijan ohjaamisen ja opettamisen problematiikkaan. Ohjausta, ohjauksen menetelmiä ja työtapoja sekä ohjaajan roolia tarkastellaan erityisesti kokemuksellisen oppimisen ja yhteistoiminnallisen oppimisen näkökulmista.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista teoksista:

CONNOR, M. & POKORA, J. 2007. Coaching & mentoring at work: developing effective practice. Maidenhead: Open University Press. **TAI**

JARVIS, P. 2004. Adult education and lifelong learning: theory and practice. 3rd edition. Lontoo: Routledge.

sekä yksi seuraavista teoksista:

JÄRVELÄ, S., HÄKKINEN, P. & LEHTINEN, E. 2006. Oppimisen teoria ja teknologian opetuskäyttö. Helsinki: WSOY. **TAI**

LAIRIO, M. & PUUKARI, S. (toim.) 2003. Ohjauksen uudet orientaatiot. Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos. **TAI**

MCLEOD, J. 2007. Counselling skill. Maidenhead: Open University Press. **TAI**

ONNISMAA, J. 2007. Ohjaus- ja neuvontatyö: aikaa, huomiota ja kunnioitusta. Helsinki: Gaudeamus. **TAI**

SALLILA, P. & MALINEN, A. (toim.) 2002 (tai uudemmat). Opettajuus muutoksessa. Aikuiskasvatuksen 23. vuosikirja. Helsinki: Kansanvalistusseura.

2. Ammatillisuus ja työ

AIKA051 AMMATILLINEN AIKUISKOULUTUS JA TYÖSSÄ OPPIMINEN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään ammatillisen aikuiskoulutuksen kenttään sekä erityisesti työssä oppimisen kysymyksiin.

Kirjallisuus:

Valitetaan kaksi teosta, joista toisen tulee olla englanninkielinen:

ARTIKKELIPAKETTI (artikkelipaketti vastaa yhtä teosta):

VIRTANEN, A. & COLLIN, K. 2007. Työssäoppiminen ammatillisessa peruskoulutuksessa. Teoksessa A. Eteläpelto, K. Collin & J. Saarinen (toim.) Työ, identiteetti ja oppiminen. Helsinki: WSOY, s. 216-235.

STENSSTRÖM, M-L., LAINE, K. & VALKONEN, S. 2004. Ammattikorkeakouluista valmistuneiden sitoutuminen työelämään. Teoksessa P. Tynjälä, J. Välimaa & M. Murtonen (toim.) Korkeakoulutus, oppiminen ja työelämä. Jyväskylä: PS-Kustannus, s. 109-125.

NEUVONEN-RAUHALA, M-L. & TYNJÄLÄ, P. 2004. Työelämälähtöisyys ammattikorkeakoulujen jatko-opinnoissa. Teoksessa P. Tynjälä, J. Välimaa & M. Murtonen (toim.) Korkeakoulutus, oppiminen ja työelämä. Jyväskylä: PS-Kustannus, s. 171-183.

COLLIN, K. & TYNJÄLÄ, P. 2002. Koulutuksen ja työelämän rajoilla – Työntekijöiden ja opiskelijoiden kokemuksia työssä oppimisesta. Teoksessa L. Lestinen & M. Saarnivara (toim.) Kohtaamisia ja ylityksiä. Pedagogisia haasteita yliopisto-opetukselle. Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen Tutkimuslaitos.

ANTONACOPOULOU, E., JARVIS, P., ANDERSEN, V., ELKJAER, B. & HØYRUP, S. (toim.) 2005. Learning, working and living. Mapping the terrain of working life learning. Basingstoke: Palgrave Macmillan New York. (Kirjasta luetaan johdanto ja päätös sekä kaksi artikkelia oman mielenkiinnon mukaan).

BILLET, S. 2001. Learning in the workplace: strategies for effective practice. Sydney: Allen and Unwin.

COLLIN, K. 2005. Experience and shared practice: design engineers' learning at work. University of Jyväskylä. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 261. (sivut 1–124)

PELLINEN, P. 2001. Aikuiskasvatuksen ammatillistuminen. Katsaus aikuisoppilaitosten tehtäväkuvan historialliseen muotoutumiseen 1900-luvulla. Turun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisu B: 68.

RAINBIRD, H., FULLER, A. & MUNRO, D. (toim.) 2004. Workplace learning in context. Lontoo: Routledge. (Kirjasta luetaan johdanto ja päätös sekä kaksi artikkelia oman mielenkiinnon mukaan).

TAI

AIKA057 HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN YHTEISÖISSÄ JA TYÖORGANISATIOISSA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa tarkastellaan aikuisten sosiaalista oppimista, tiedon muodostusta ja identiteetin rakentamista aikuisuuden keskeisillä elämäntilanteilla kuten yhteisöissä, organisaatioissa ja työkäytännöissä. Tavoitteena on perehtyä henkilöstön kehittämisessä vallitseviin käytänteisiin ja malleihin sekä henkilöstön kehittäjän rooleihin.

Kirjallisuus:

Valitaan yksi seuraavista teoksista:

EVANS, K., HODKINSON, P., HODKINSON, H. & UNWIN, L. 2006. Improving workplace learning. Lontoo: Routledge. (Kirjasta luetaan johdanto ja päätös sekä kaksi artikkelia oman mielenkiinnon mukaan). **TAI**

LAVE J. & WENGER, E. 1991. Situated learning. Legitimate peripheral participation. Cambridge: Cambridge University. **TAI**

NICOLINI, D., GHERARDI, S. & YANOE, D. (toim.) 2003. Knowing in organizations. A practice-based approach. Armonk, NY: ME Sharpe. (Kirjasta luetaan johdanto ja päätös sekä kaksi artikkelia oman mielenkiinnon mukaan).

sekä toinen seuraavista teoksista:

ISAACS, W. 2001. Dialogi ja yhdessä ajattelemisen taito: urauurtava lähestyminen liike-elämän viestintään. Helsinki: Kauppakaari. **TAI**

SYDÄNMAANLAKKA, P. 2000 (tai uudemmat). Älykäs organisaatio: tiedon, osaamisen ja suorituksen johtaminen. Helsinki: Kauppakaari.

3. Aikuiskasvatuksen sosiaaliset ja kulttuuriset kentät

AIKA058 IDENTITEETTIEIDEN RAKENTAMINEN AIKUISTEN ELÄMÄNKENTILLÄ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on auttaa opiskelijaa tunnistamaan niitä yhteiskunnallisia rakenteita, jotka kapeuttavat aikuisen ihmisyyden moniulotteista toteutumista.

Kirjallisuus:

Suoritetaan teos:

ETELÄPELTO, A. & ONNISMAA, J. (toim.) 2006. Ammatillisuus ja ammatillinen kasvu. Helsinki: Kansanvalistusseura.

sekä valitaan yksi teos joko A, B tai C alueelta:

A) *Ikä ja ikääntyminen*

JULKUNEN, R. & PÄRNÄNEN, A. 2005. Uusi ikäsopimus. Jyväskylä: SoPhi.

PALONIEMI, S. 2004. Ikä, kokemus ja osaaminen työelämässä: työntekijöiden käsityksiä iän ja kokemuksen merkityksestä ammatillisessa osaamisessa ja sen kehittämisessä. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 253. Jyväskylän yliopisto.

B) *Monikulttuurisuus*

FORSANDER, A. ym. 2001. Monietnisyyden, yhteiskunta ja työ. Helsinki: Palmenia.

SIHVOLA, J. 2004. Maailmankansalaisen etiikka. Helsinki: Otava.
TALIB, M-T. (toim.) 2006. Diversity: a challenge for educators. Helsinki: Finnish Educational Research Association.
C) *Sukupuoli*
KOSONEN, U. 2003. Naisia työn reunoilla: elämäkokemusta ja ikäsyrijintää. Jyväskylä: SoPhi.
OJALA, H., PALMU, T. & SAARINEN, J. (toim.) 2009. Sukupuoli ja toimijuus koulutuksessa. Tampere: Vastapaino.
WEEDON, C. 1997. Feminist practice and poststructuralist theory. 2nd ed. Oxford: Blackwell.

TAI

AIKA059 AIKUISKOULUTUKSEN YHTEISKUNNALLISET HAASTEET

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa tarkastellaan aikuiskoulutuksen yhteiskunnallisia reunaehtoja ja haasteita sekä aikuiskasvatustieteellisiä ja työlämän muutosta ja hyvinvointia.

Kirjallisuus:

Valitaan toinen seuraavista teoksista:

BECK, U. 2000. The brave new world of work. Oxford: Polity. **TAI**

GIDDENS, A. 2007. Europe in the global age. Cambridge: Polity.

sekä yksi seuraavista teoksista:

JOKINEN, E. 2005. Aikuisten arki. Helsinki: Gaudeamus. **TAI**

MÄKINEN, J., OLKINUORA, E., RINNE, R. & SUIKKANEN, A. (toim.) 2006. Elinkautisesta työstä elinikäiseen oppimiseen. Jyväskylä: PS-kustannus. **TAI**

RAUTIO, P. & SAASTAMOINEN, M. (toim.) 2006. Minuus ja identiteetti: sosiaalipsykologinen ja sosiologinen näkökulma. Tampere: Tampere University Press.

Tutkielmaopinnot (10 op)

Tutkielmaopinnoissa pääaineopiskelijat kirjoittavat tieteellisen kirjoittamisen sääntöjä noudattavan proseminaarin (kandidaatin tutkielma) kohdentaen sen omaan pääaineeseensa. Seminaarit ovat yhteisiä kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen opiskelijoille. Proseminaarin pohjalta kirjoitetaan maturiteetti eli kypsyysnäyte KK-tutkintoa varten. Proseminaarityöskentelystä ja maturiteetista kerrotaan lisää [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

KASA098 / AIKA098 PROSEMINAARI

Laajuus: 10 op

Tavoite: Proseminaarityön tekeminen perehdyttää opiskelijaa tutkimusprosessiin ja oman pienimuotoisen tutkielman suunnitteluun ja toteuttamiseen. Opintojakson aikana osallistutaan seminaarityöskentelyyn, jonka aikana ohjaajan lisäksi myös ryhmän muut jäsenet kommentoivat toistensa tutkielmia. Lisäksi ohjaajat antavat lukukauden aikana yksilöllistä ohjausta vastaanottoaikanaan.

Pääaineopiskelijoiden edeltävät opinnot:

KTKA010 Laadullinen tutkimus (5 op) tai KTKA020 Määrällinen tutkimus (5 op), puuttuva kurssi suoritetaan viimeistään proseminaarin aikana. Yleisopinnoista tiedonhankinnan-, SPSS- sekä kirjoitus- ja puheviestinnän kurssit tulee suorittaa viimeistään proseminaarin aikana.

Sivuaineopiskelijoiden edeltävät opinnot:

KTKA010 Laadullinen tutkimus (5 op) tai KTKA020 Määrällinen tutkimus (5 op), puuttuva kurssi suoritetaan viimeistään proseminaarin aikana.

Suoritustavat: seminaari 30 t ja proseminaarityö (pääaineopiskelijoilla samalla kandidaatin tutkielma). Proseminaaareja järjestetään sekä syys- että kevätlukukausina. Proseminariin ilmoittaudutaan pääsääntöisesti edellisen lukukauden lopussa.

Oheiskirjallisuus:

HIRSJÄRVI, S. REMES, P. & SAJAVAARA, P. 2000 (tai uudemmat). Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Sekä proseminaarin aikana jaettava kirjallisuusviitelista.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

KASA099 / AIKA099 MATURITEETTI (PÄÄAINEOPISKELIJOIDEN KYPYSYYSNÄYTE KK-TUTKINTOA VARTEN)

Kirjoitetaan tutkintoasetuksen 10 §:n mukainen kypsyysnäyte, joka osoittaa suomen tai ruotsin kielen taitoa ja perehtyneisyyttä opinnäytteen (kandidaatin tutkielman) alaan. Maturiteetti kirjoitetaan tiedekunnan yleisessä tenttitilaisuudessa ja se tarkastetaan asiasisällön ja kielen osalta. Lisätietoja maturiteetista [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Arviointi: hyväksyty-hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede, kielikeskus.

8.3.4 Sivuaineopinnot ja vapaasti valittavat opinnot

Sivuainevalinnoilla ja niiden sisällöllisillä ja käytäntöön suuntautuvilla painotuksilla opiskelija rakentaa yksilöllistä uraansa tukevan opintopolun. Opiskelija laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) opettajatuutorin avustuksella ja päivittää sitä vuosittain.

Kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon tulee sisältyä ainakin yhden sivuaineen perus- ja aineopinnot (vähintään 60 op) ja 30 op muita, vapaasti valittavia opintoja. Yleisperiaatteena on, että sellaiset opintokokonaisuudet hyväksytään, joiden opetussuunnitelmat jonkin yliopiston jokin tiedekunta on vahvistanut.

Tutkintoon hyvin soveltuvia sivuaineiden aineopintokokonaisuuksia (vähintään 60 op) ovat psykologia, sosiologia, yhteiskuntapolitiikka, valtio-oppi ja filosofia sekä mm. taloustieteen, tietojärjestelmätieteen, tilastotieteen tai taideaineiden opinnot. Kasvatustieteiden tiedekunnasta sivuaineen aineopintokokonaisuudeksi soveltuvat ainoastaan erityispedagogiikan ja draamakasvatuksen perus- ja aineopinnot.

Erityyppiset pedagogiset opinnot eivät sovellu kandidaatin tutkintoon sivuaineeksi. Näitä opintoja ovat mm. opettajan pedagogiset opinnot ja aikuiskouluttajan pedagogiset opinnot (APO). Ammatillisia valmiuksia antavat opinnot kuten opinto-ohjaajan opinnot (OPO) tai perusopetuksessa opettavien aineiden opinnot (POM) voivat olla sivuaineena tutkinnossa.

Vähintään yhden aineopintokokonaisuuden lisäksi opiskelija valitsee tutkintoonsa kiinnostuksensa mukaan muita, vapaasti valittavia opintoja (30 op joko opintokokonaisuuksia tai yksittäisiä opintojaksoja) tarjolla olevista, tiedekuntien vahvistamista oppiaineista. Vapaasti valittaviin opintoihin voi sisällyttää myös ylimääräisiä kieli- ja viestintäopintoja.

Tutkintoon soveltuvat yliopistotasoiset opinnot: mm. muiden yliopistojen, täydennyskoulutuskeskuksen, virtuaaliyliopiston, avoimen yliopiston tai kesäyliopiston järjestämät opinnot edellyttäen, että ne ovat jonkin tiedekunnan vahvistamia. Opinnot voivat olla perus- tai aineopintoja sekä yksittäisiä opintojaksoja.

8.4 KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINTO

8.4.1 Yleisopinnot

KAIY004 MAISTERI-HOPS

Laajuus: 2 op

Tavoite: Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman avulla opiskelija suunnittelee opintojaan, pohtii opintotavoitteitaan sekä akateemisen ja ammatillisen asiantuntijuutensa kehittymistä.

Suoritustavat: HOPS-työskentelyyn sisältyvät keskustelut opettajatuutorin kanssa ja henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Ajoitus: maisteriopintojen alussa, ensimmäisenä lukukautena

Arviointi: hyväksytyt–hylätyt

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT

Laajuus: 3 op

Kieli- ja viestintäopintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle riittävät valmiudet tieteelliseen viestintään sekä mahdollisuudet oman alan kehityksen seuraamiseen opiskelemissään kielillä. Kasvatustieteiden tiedekunnan yhteisten periaatteiden mukaisesti kasvatustieteen maisterin tutkintoon suoritetaan 3 op valinnaisia kieli- ja viestintäopintoja. Erityisesti suositellaan tutkielmaopintojen vaiheessa opintojaksoa Kasvatustieteen tutkimusviestintä (3 op) tai muita opintojen loppuvaiheeseen suunnattuja kursseja. Ks. tarkemmin tämän oppaan luku 6 Tutkinnot ja opinnot.

Ylimääräisiä kieli- ja viestintäopintoja voi liittää myös osaksi vapaasti valittavia opintoja.

Ohjelmätiedot ja arviointi: ks. yliopiston kielikeskuksen [www-sivut http://kielikeskus.jyu.fi/](http://kielikeskus.jyu.fi/) ja Korpissa olevat kielikeskuksen opetusohjelmätiedot.

8.4.2 Kasvatustieteen syventävät opinnot

Pää- ja sivuaineopiskelijat suorittavat opinnot samoilla vaatimuksilla.

Edeltävät opinnot:

- pääaineopiskelijoilla kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen aineopinnot tai siihen rinnastettava opintokokonaisuus vähintään hyvin tiedoin
- sivuaineopiskelijoilla kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen aineopinnot tai siihen rinnastettava opintokokonaisuus vähintään hyvin tiedoin sekä kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen syventävien opintojen opinto-oikeus

Kasvatustieteen syventävien opintojen tavoitteena on lisätä opiskelijan kasvatustieteellistä asiantuntemusta.

Kasvatustieteen syventävät opinnot koostuvat orientoivista opinnoista, sisältöopinnoista, tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopinnoista sekä työelämäopinnoista.

Orientoivissa opinnoissa luodaan pohjaa kasvatustieteelliseen asiantuntijatietoon ja tiedon tuottamiseen.

Sisältöopinnot (4 x 4 op = 16 op) rakentuvat tutkimuksellisten vahvuusalueiden (KASS020, KASS030, KASS040) mukaan. Suositellaan, että opiskelija keskittyy tut-

kielmansa aihepiiriin kannalta keskeisiin vahvuusalueisiin eri näkökulmista (kasvatustieteellinen, kasvatustieteellinen ja kasvatustieteellinen näkökulma).

Tutkimusmenetelmäopinnoissa syvennyttään kasvatustieteellisen tutkimuksen menetelmiin ja tieteenfilosofisiin kysymyksiin. **Työelämäopinnoissa** opiskelija tekee harjoittelun, jossa hän tutustuu kasvatustieteilijän työtehtäviin käytännössä. Tutkielmaopinnoissa opiskelija tekee tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttävän pro gradu -tutkielman. Pääaineopiskelijat kirjoittavat tutkielman pohjalta maturiteetin eli kypsyysnäytteen KM-tutkintoa varten.

Kasvatustieteiden tiedekunnan 20.6.2005 tekemän päätöksen mukaan kaikki kesken-eräisten opintokokonaisuuksien suoritukset vanhenevat 10 vuodessa ja ne tulee täydentää vastaamaan kulloinkin voimassa olevia tutkintovaatimuksia tentaattoreiden ohjeiden mukaisesti. Sääntö koskee myös avointa yliopistoa.

Orientoivat opinnot (4 op)

KAIS001 KASVATUS- JA AIKUISKASVATUSTIETEELLINEN ASiantuntijuus

Laajuus: 4 op

Tavoite: Syventävien opintojen alkuun sijoittuva opintojakso, jonka tavoitteena on syventää ja omakohtaistaa opiskelijoiden ymmärrystä yliopistokoulutuksen erityispiirteistä, asemasta nyky-yhteiskunnassa sekä yliopiston tuottaman akateemisen ja ammatillisen asiantuntijuuden erityislaadusta ja tieteellisen tiedon ja ajattelutavan rakentumisesta kasvatustieteiden ja aikuiskasvatustieteissä.

Suoritustavat: luento (10t), seminaari (10 t) ja kirjallinen raportti. Erityisestä syystä vaihtoehtoisena suoritustapana essee.

Kirjallisuus:

Asiantuntijuus:

CASEY, C. 1995. *Work, self and society after industrialism*. Lontoo: Routledge.

FLORIDA, R. 2002. *The rise of creative class: and how it's transforming work, leisure, community and everyday life*. New York: Basic Books.

JULKUNEN, R. 2008. *Uuden työn paradoksit: keskusteluja 2000-luvun työprosess(e)istä*. Tampere: Vastapaino.

SYMES, C. & MCINTYRE, J. (toim.) 2000. *Working knowledge: the new vocationalism and higher education*. Buckingham: SRHE & Open University.

Tieteellisen tiedon tuottaminen ja tietoinstituutiot:

AITTOLA, H. & YLIJOKI O.-H. (toim.) 2005. *Tulosohjattua autonomiaa: akateemisen työn muuttuvat käytännöt*. Helsinki: Gaudeamus.

DELANTY, G. 2001. *Challenging knowledge: the university in the knowledge society*. Buckingham: Society for Research into Higher Education.

GIBBONS, M. ym. 1994. *The new production of knowledge: the dynamics of science and research in contemporary societies*. Lontoo: Sage.

HAKALA, J., KAUKONEN, E., NIEMINEN, M. & YLIJOKI, O.-H. 2003. *Yliopisto: tieteen kehdestä projektimylyksi? Yliopistollisen tutkimuksen muutos 1990-luvulla*. Helsinki: Gaudeamus.

URSIN, J. & VÄLIMAA, J. (toim.) 2006. *Korkeakoulutus teoriassa. Näkökulmia ja keskustelua*. Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos.

Kriittinen ajattelu ja argumentaatio:

FISHER, A. 2001. *Critical thinking. An introduction*. Cambridge University Press.

KAKKURI-KNUUTTILA, M.-L. & HEINLAHTI, K. 2006. *Mitä on tutkimus? Argumentaatio ja tieteenfilosofia*. Helsinki: Gaudeamus.

Ajoitus: syventävien opintojen alussa, kurssi järjestetään syyslukukaudella

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

Tutkimusmenetelmäopinnot (10 op)

KASVATUSTIETEELLINEN TUTKIMUS III

Laajuus: 10 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on syventää tutkimusmenetelmien osaamista ja saavuttaa pro gradu -tutkielmalta edellytettävä tutkimusmenetelmien hallinta. Menetelmäopinnot jakautuvat määrällisiin ja laadullisiin erityismenetelmäkursseihin (määrällisten menetelmien kurssit 4 op ja laadullisten menetelmien kurssit 3 op) sekä teoreettisen ja historiallisen tutkimuksen menetelmien kursseihin (3 op).

Laadullisten erityismenetelmäkurssien kautta opiskelija tutustuu valitsemiinsä laadullisen tutkimuksen koulukuntiin (esim. etnografia, narratiivisuus, fenomenologia, grounded teoria, toimintatutkimus ja diskurssi- ja keskusteluanalyttiset menetelmät) ja oppii soveltamaan valitsemansa tutkimussuuntauksen periaatteita aineiston keruussa, analyysissä ja tulosten raportoinnissa.

Määrällisten erityismenetelmäkurssien kautta opiskelija perehtyy valitsemiinsä ihmistieteissä käytetyimpiin määrällisiin tutkimusasetelmiin ja monimuuttujamenetelmiin (esim. kokeelliset tutkimusasetelmat, pitkittäisaineistojen analyysi, pienten aineistojen määrälliset analysointimenetelmät), oppii niiden sovellusalan ja osaa tehdä tutkimusaiheen kannalta tarkoituksenmukaisia menetelmällisiä ratkaisuja. Kursseilla harjaannutaan käsittelemään myös tutkimuseettisiä kysymyksiä ja ottamaan ne huomioon tutkimuksen teossa.

Opiskelija valitsee kolme erityismenetelmäkurssia, joista vähintään yhden on oltava laadullinen ja yhden määrällinen menetelmäkurssi. Kolmannelle menetelmäkurssille vaihtoehtoisena suoritustapana opiskelija voi sopia tutkielmansa ohjaajan kanssa myös muusta, omaa opinnäytettään tukevan tutkimusmenetelmän kirjallisesta suorituksesta. Opiskelijoille tarjotaan tilaisuus osallistua myös jatko-opiskelijoille suunnatuille erityismenetelmäkurseille.

Ajoitus: Ennen pro gradu -opintoihin osallistumista tulee olla suoritettuna vähintään yksi erityismenetelmäkurssi.

KTKS010 – KTKS029 LAADULLISET ERITYISMENETELMÄOPINNOT

Tavoite ja suoritustavat: ks. erityismenetelmäkurssit Korpista

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos tai OKL

KTKS030 – KTKS049 MÄÄRÄLLISET ERITYISMENETELMÄOPINNOT

Tavoite ja suoritustavat: ks. erityismenetelmäkurssit Korpista

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos tai OKL

Sisältöopinnot (16 op)

Sisältöopinnoista valitaan neljä opintojaksoa. Suositellaan, että opiskelija keskittyy tutkielmansa aihepiiriin kannalta keskeisiin vahvuusalueisiin:

- Perhe, vanhemmuus ja lapsuuden kasvuympäristöt
- Koulutus, yhteiskunnan muutos ja elämänkulku

- Yhteisöllinen oppiminen ja erilaiset oppimisympäristöt

Sisältöopinnojen vaihtoehtoisia suoritustapoja ovat:

- **Opetukseen osallistuminen.** Opintojaksoihin järjestettävä opetus vaihtelee lukukausittain. Sisältökurseista ilmoitetaan www-sivuilla ja tarkemmat tiedot kurseista julkaistaan Korpissa. Kurssitiedoissa ilmoitetaan opetusohjelmätietojen lisäksi sisältökuvaus, opetustuntimäärät, opetusmuodot (esim. luentosarja, teemaseminaari, ohjattu lukupiiri) ja kurssin suoritustavat (esim. luentotentti, essee, oppimispäiväkirja, raportti).
- **Kirjatentti** tiedekunnan yleisinä kuulustelupäivinä. Tentteihin ilmoittaudutaan Korpin kautta.
- **Esseetehtävä**, josta sovitaan opintojakson vastuuopettajan kanssa. Myös muun kuin teosluettelossa mainitun kirjan valitseminen on mahdollista (sovitaan vastuuopettajan kanssa). Esseen kirjoittamisohjeet www-sivuilla kohdassa Opiskelu-info.
- **Lukupiiri.** Lukupiirityöskentelystä sovitaan opintojakson vastuuopettajan kanssa. Ohjeet lukupiirityöskentelyyn www-sivuilla kohdassa Opiskelu-info.

Opiskelija voi halutessaan etukäteen neuvoteltuaan suorittaa yhden syventävien opintojen sisältöopintojakson kasvatustieteiden tiedekunnan muiden oppiaineiden syventävien opintojen tarjonnasta.

Vastuuopettajat ja kunkin jakson suoritustapa kerrotaan www-sivuilla. Opintojaksot suoritetaan kokonaisuuksina, ei yksittäisinä teoksina.

Mikäli sisältöopintojaksoon järjestetään opetusta, kyseisen opintojakson suorittamista muilla vaihtoehtoisilla tavoilla saman lukukauden aikana ei suositella.

Ajoitus: suoritusjärjestys vapaa

Arviointi: 0-5

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

KASS020 PERHE, VANHEMMUUS JA LAPSUUDEN KASVUYMPÄRISTÖT

KASS029 PERHEIDEN TUTKIMINEN

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija tuntee perhetutkimuksen ja kasvatuksen filosofiset ja teoreettiset näkökulmat.

Kirjallisuus:

Valitaan 2 englanninkielistä teosta tai 1 englanninkielinen ja 2 suomenkielistä teosta:

BENGTSON, V. L., BIBLARZ, T. J. & ROBERTS, R. E. L. 2002. How families still matter: a longitudinal study of youth in two generations. Cambridge: Cambridge University.
CHIBUCOS, T. R., LEITE, R. W. & WEIS, D. L. 2005. Readings in family theory. Thousand Oaks, CA: Sage. (sivut 1-41, 68-114, 137-161, 183-221, 237-256, 279-290, 303-315, 359-363).

FINCH, J. 1994. Family obligations and social change. Cambridge: Polity Press.

FORSBERG, H. & NÄTKIN, R. 2003. Perhe murroksessa. Kriittistä näkökulmaa etsimässä. Tampere: Vastapaino.

VUORI, J. & NÄTKIN, R. 2007. Perhetyön tieto. Tampere: Vastapaino.

VÄRRI, V.-M. 1997 (tai uudemmat). Hyvä kasvatustiede – kasvatustiede: dialogisen kasvatuksen filosofinen tarkastelu erityisesti vanhemmuuden näkökulmasta. Tampereen yliopisto.

KASS022 PERHEMUODOT JA -MALLIT

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija tietää viimeaikaisia perhe-elämässä ja perheenjäsenten välisissä suhteissa tapahtuneita muutoksia sekä tunnistaa erilaisia kulttuurisia perhekäsityksiä.

Kirjallisuus:

Valitaan 2 englanninkielistä teosta tai 1 englanninkielinen ja 2 suomenkielistä teosta:

BECK-GERNSHEIM, E. 2002. Reinventing the family: in search of new life styles. Cambridge: Polity.

MORGAN, D. 1996. Family connections: an introduction to family studies. Cambridge: Polity Press.

SILVA, E. B. & SMART, C. (toim.) 1999. The new family? Lontoo: Sage.

SMART, C., NEALE, B. & WADE, A. 2001. The changing experience of childhood: families and divorce. Cambridge: Polity.

JALLINOJA, R. 2006. Perheen vastaisku. Familistista käännettä jäljittämässä. Helsinki: Gaudeamus. JA

SEVÓN, E. & NOTKO, M. (toim.) 2008. Perhesuhteet puntarissa. Jyväskylä: PS-Kustannus.

KASS028 VANHEMMUUS ÄITIYTENÄ JA ISYYTENÄ

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija tuntee erilaiset perhekäytännöt ja vanhempana toimimisen mallit, joissa äitiyteen ja isyyteen liittyviä vaihtelevia merkityksiä tuotetaan.

Kirjallisuus:

Valitaan 2 englanninkielistä teosta tai 1 englanninkielinen ja 2 suomenkielistä teosta seuraavista:

HAWKINS, A. J. & DOLLAHITE, D. C. 1997. Generative fathering. Lontoo: Sage.

HAYS, S. 1996. The cultural contradictions of motherhood. New Haven: Yale U.P., cop.

HOBSON, B. (toim.) 2002. Making men into fathers: men, masculinities and the social politics of fatherhood. Cambridge: Cambridge University.

MILLER, T. 2005. Making sense of motherhood. A narrative approach. Cambridge: Cambridge University Press.

AALTO, I. & KOLEHMAINEN, J. (toim.) 2004. Isä-kirja: mies, vanhemmuus ja sukupuoli. Tampere: Vastapaino. JA

VUORI, J. 2001 tai uudemmat. Äidit, isät ja ammattilaiset: sukupuoli, toisto ja muunnelmat asiantuntijoiden kirjoituksissa. Tampereen yliopisto.

KASS030 KOULUTUS, YHTEISKUNNAN MUUTOS JA ELÄMÄNKULKU

KASS031 MYÖHÄISMODERNI ELÄMÄ

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojakso perehdyttää erilaisiin filosofisiin ja teoreettisiin tulkintoihin myöhäismodernista elämästä, etiikasta, elämänpolitiikasta ja kasvatuksesta.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi seuraavista teoksista:

BAUMAN, Z. 1993. Postmodern ethics. Oxford: Blackwell.

BAUMAN, Z. 2005. Liquid life. Cambridge: Polity.

BENNETT, A. 2005. Culture and everyday life. Lontoo: SAGE.

FORNÄS, J. 1998. Kulttuuriteoria: myöhäismodernin ulottuvuuksia. Tampere: Vastapaino.

FORNÄS, J. & BOLIN, G. 1995. Youth culture in late modernity. Lontoo: Sage.

GIDDENS, A. 1991 (tai uudemmat). Modernity and self-identity: self and society in the late modern age. Cambridge: Polity.

KASS035 KOULUTUS, TIETO JA UUSINTAMINEN MYÖHÄISMODERNISSA

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojakso tarkastelee

a) myöhäismodernissa yhteiskunnassa esiintyviä jännitteitä, jotka liittyvät yksilöllistymiseen, työelämän epävakaistumiseen, globalisoitumiseen ja postmoderniin kulttuuriin sekä selventää niiden merkitystä koulutukselle.

b) koulutuksen sosiaalisen kasautumisen mekanismeja ja koulutuksellisen tasa-arvon ongelmia. Koulutus nähdään siirtyvän perhetaustan mukaisesti sukupolvelta toiselle ja näin uusintavan erilaisia yhteiskunnallisia rakenteita.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi teosta joko kohdasta a tai b:

a) *Koulutus, tieto ja kriittinen pedagogiikka*

CARLSON, D. & APPLE, M. (toim.) 1998. Power/knowledge/pedagogy. Colorado: Westview press.

CASTELLS, M. ym. 1999. Critical education in the new information age. Lanham: Rowman & Littlefield.

GIROUX, H. 1997. Pedagogy and the politics of hope: theory, culture and schooling. Colorado: Westview.

HARGREAVES, A. 2003. Teaching in the knowledge society. Education in the age of insecurity. New York: Teachers College Press.

MCLAREN, P. 1995. Critical pedagogy and predatory culture. Lontoo: Routledge.

YOUNG, M. 1998. The curriculum of the future: from the new sociology of education to a critical theory of learning. Lontoo: Falmer Press.

ZIEHE, T. 1991. Zeitvergleiche: Jugend in kulturellen Modernisierungen. Weinheim: Juventa.

b) *Koulutuksellinen uusintaminen*

BERNSTEIN, B. 2000. Pedagogy, symbolic control and identity: theory, research and critique. 2. korjattu painos. Lanham: Rowman & Littlefield.

BOURDIEU, P. & PASSERON, J.-C. 1990. Reproduction in education, society and culture. 2nd ed. Lontoo: Sage.

GIROUX, H. A. 2000. Stealing innocence: youth, corporate power and politics of the culture. New York: St. Martin's Press.

WILLIS, P. 2000. The ethnographic imagination. Cambridge: Polity.

KASS036 ELÄMÄNKULKU, KEHITYS JA IDENTITEETTI

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään nuorten elämäntapaan ja sosiaalistumiseen myöhäismodernissa yhteiskunnassa sekä ihmisen emotionaaliseen, sosiaaliseen ja kognitiiviseen kasvuun ja kehitykseen elämänkaaren näkökulmasta.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi seuraavista teoksista:

ALHEIT, P. 1994. Taking the knocks: youth unemployment and biography - a qualitative analysis. Lontoo: Cassell.

ANTIKAINEN, A. (toim.) 2004. Transforming a learning society: the case of Finland. Bern: Peter Lang.

BECK, U. & BECK-GERNSHEIM, E. 2002. Individualization: institutionalized individualism and its social and political consequences. Lontoo: Sage.

HURRELMANN, K. 1988. Social structure and personality development. Cambridge: Cambridge University.

MAHLER, M., PINE, F. & BERGMAN, A. 1985. The psychological birth of the human infant: symbiosis and individuation. Lontoo: Maresfield Library.

WOODWARD, K. 2002. Understanding identity. Lontoo: Arnold.

KASS040 YHTEISÖLLINEN OPPIMINEN JA ERILAISET OPPIMISYMPÄRISTÖT

KASS041 OPPIMISEN FILOSOFIA

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään erilaisiin oppimisen, oppimistilanteiden sekä opiskelijan ja opettajan välisen suhteen taustalla oleviin filosofisiin kysymyksiin.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi seuraavista kirjoista:

BARROW, R & WOODS, R. 2006. An introduction to philosophy of education. Fourth edition. Lontoo: Routledge.

CARR, D. 2003. Making sense of education. Lontoo: Routledge-Farmer.

KNIGHT, G. R. 2006. Philosophy & Education. Fourth edition. Andrews University Press.

KASS043 ERILAISET YHTEISÖT JA ELÄMÄNPIIRIT

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään erilaisiin myöhäismoderneihin elämänpiireihin ja yhteisöihin, jotka ovat samalla keskeisiä informaalisen oppimisen kenttiä.

Kirjallisuus:

Valitaan yksi seuraavista teoksista:

CHANEY, D. 2002. Cultural change and everyday life. Basingstoke: Palgrave. **TAI**

DELANTY, G. 2003. Community. Lontoo: Routledge. **TAI**

FIELD, J. 2003. Social capital. Lontoo: Routledge. **TAI**

Valitaan toinen seuraavista teoksista:

ILLERIS, K. 2007. How we learn: learning and non-learning in school and beyond. Lontoo: Routledge. **TAI**

LAVE J. & WENGER, E. 1989. Situated learning. Cambridge: Cambridge University

KASS047 YHTEISÖLLINEN OPPIMINEN, ARGUMENTOINTI JA TIETOTYÖ

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksossa perehdytään 1) luokkahuoneessa ja tietoverkkojen välityksellä tapahtuvaan keskusteluun sekä kielelliseen vuorovaikutukseen oppimisen kannalta ja 2) argumentoinnin perusteisiin ja erilaisiin argumentointitapoihin sekä argumentointiin erilaisissa oppimisympäristöissä. Tarkastelun kohteena ovat ne taidot, joita tietoyhteiskunnan kansalaisilta edellytetään. Avainkäsitteitä ovat yhteisöllinen oppiminen ja tietotyö.

Kirjallisuus:

Valitaan yksi seuraavista teoksista:

BEREITER, C. 2002. Education and mind in the knowledge age. Mahwah: Lawrence Erlbaum. **TAI**

DAVIS, B. 2004. Inventions of teaching. A genealogy. Lontoo: Erlbaum. **TAI**

LITTLETON, K., MIELL, D. & FAULKNER, D. (toim.) 2004. Learning to collaborate, collaborating to learn. New York: Nova Science. **TAI**

WENGER, E. 1998 (tai uudemmat). Communities of practice: learning, meaning, and identity. Cambridge: Cambridge University Press.

sekä yksi seuraavista teoksista:

ANDRIESSEN, J., BAKER, M. & SUTHERS, D. (toim.) 2003. Arguing to learn: confronting cognitions in computer-supported collaborative learning environments. Dordrecht: Kluwer. **TAI**

ANDRIESEN, J. & COIRIER, P. (toim.) 1999. Foundations of argumentative text processing. Amsterdam: Amsterdam University. **TAI**
FULKERSON, R. 1996. Teaching the argument in writing. Urbana: National Council of Teachers of English.

Työelämäopinnot (10 op)

KAIS090 HARJOITTELU JA HARJOITTELUSEMINAARI

Laajuus: 10 op

Edeltävät opinnot: aineopinnot

Tavoite: Harjoittelukokonaisuuden aikana opiskelija muodostaa omakohtaisen käsityksen niistä työtehtävistä, joihin hänen on mahdollista sijoittua koulutuksensa jälkeen. Harjoittelussa opiskelija rakentaa akateemista asiantuntijuuttaan ja ammatillista identiteettiään työskentelemällä oman alansa työtehtävissä, jotka voivat painottua tutkimukseen, opetukseen, koulutukseen, suunnitteluun tai arviointiin esim. valtion virastoissa ja laitoksissa tai erilaisissa yhteisöissä ja yrityksissä.

Harjoittelun työtehtävien tulee olla kasvatus- tai aikuiskasvatustieteen alaan kuuluvia ja vaativuudeltaan riittäviä maisterikoulutuksen tasolle. Opiskelija pohtii oppimissuunnitelman avulla omia ammatillisia tavoitteitaan suhteessa tarjolla oleviin työtehtäviin. Harjoittelun voi suorittaa ulkomailla kansainvälisenä harjoitteluna. Harjoittelupaikka suunnitellaan ja sovitaan yhteistyössä harjoitteluvastaavan kanssa.

Suoritustavat: harjoittelu 3 kk, harjoitteluseminaari 10 t, posterit ja harjoittelun portfolio. Harjoittelusta ja ilmoittautumisesta lisätietoja laitoksen www-sivuilla. Harjoitteluseminaari alkaa syys/lokakuussa info-tilaisuudella ja päättyy seuraavan lukuvuoden syksyllä kokoavaan seminaariin.

Ajoitus: harjoittelu on kokopäiväistä opiskelua, jonka aikana ei suositella osallistumista pro gradu -seminaareihin.

Arviointi: hyväksyty–hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

Tutkielmaopinnot (40 op)

Tutkielmaopinnot koostuvat yksilö- ja ryhmäohjaukseen osallistumisesta ja itsenäisestä työskentelystä. Opintoihin liittyvän ohjauksen tarkoituksena on tukea opiskelijaa pro gradu -tutkielman laatimisessa. Syventävien opintojen sisältöopintojen keskittäminen jollekin kasvatustieteen/aikuiskasvatustieteen tutkimukselliselle vahvuusalueelle luo myös pohjaa pro gradu -tutkielman tekemiselle.

Tutkielmaopinnoissa opiskelijat tutustuvat opinnäytetyön aihepiiriin liittyvään kirjallisuuteen, laativat suunnitelman tutkielman toteuttamiseksi ja harjaantuvat käyttämään äidinkieltä (ja mahdollisesti myös jotakin vierasta kieltä) tieteellisessä kirjallisessa ja suullisessa viestinnässä. Tavoitteena on, että opiskelija perehtyy tieteelliseen työskentelyyn ja saavuttaa itsenäisen tieteellisen työskentelyn edellyttämät valmiudet.

Suoritustavat: Vaihtelee ohjaajasta, ryhmän koosta ja aihepiiristä riippuen.

KAIS095 PRO GRADU -SEMINAARI I

Laajuus: 5 op

Tavoite: Pro gradu -seminaari I kuluessa opiskelija tutustuu itsenäisesti opinnäytetyön aihepiiriin siten, että hän pystyy rajaamaan tutkittavan ilmiön, asettamaan tarkemmat tutkimusongelmat ja laatimaan toteuttamiskelpoisen tutkimussuunnitelman. Opintojakson aikana osallistutaan seminaarityöskentelyyn, jonka aikana ohjaajan lisäksi myös ryhmän muut jäsenet kommentoivat toistensa opinnäytetöitä. Lisäksi ohjaajat antavat

lukukauden aikana yksilöllistä ohjausta vastaanottoaikanaan. Pro gradu -seminaari I aikana on suositeltavaa osallistua myös yliopiston kirjaston järjestämille kursseille, esim. Tiedonhankintaa tieteenalakohtaisesti (2 t), Gradutyöpajaan (3t).

Edeltävät opinnot: Pääaineopiskelijoilla kasvatustieteen kandidaatin tutkinto (tai siihen rinnastettava tutkinto) sekä vähintään yksi erityismenettelykurssi. Poikkeuksena avoimen väylän kautta tulevat tai muuten pitkällä opinnoissaan olevat opiskelijat, jotka voivat aloittaa tutkielmaopinnot ennen KK-tutkinnon valmistumista. KK-tutkinto tulee kuitenkin ottaa heti kandidaattiopintojen valmistuttua.

Sivuaineopiskelijoilta vaaditaan edeltävinä opintoina vähintään yksi erityismenettelykurssi.

Suoritustavat: Seminaari 30 t, itsenäinen työskentely

Ajoitus: Pro gradu -seminaari I voidaan aloittaa joko syksyllä tai keväällä ja se kestää yhden lukukauden. Opintoihin ilmoittaudutaan jo edeltävän lukukauden lopussa ja edeltävien opintojen tulee olla suoritettuna viimeistään ennen Pro gradu -seminaari I alkua (tarkemmat ohjeet www.sivuilla).

Arviointi: hyväksyty–hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

KAIS096 PRO GRADU -SEMINAARI II

Laajuus: 5 op

Tavoite: Pro gradu -seminaarin II tavoitteena on, että tutkielmaopintojen päättyessä opiskelijalla on tutkielman perusrakenne ja sisältö niin pitkällä, että yhteisohjauksen päätyttyä opiskelija pystyy itsenäisesti ja tarvittaessa yksilöohjauksen avulla saattamaan pro gradu -tutkielmansa valmiiksi. Tiiviin aikataulun vuoksi pro gradu -seminaari II aikana ei suositella suoritettavaksi harjoittelua.

Edeltävät opinnot: Pro gradu -seminaari I

Suoritustavat: Seminaari 30 t, itsenäinen työskentely

Ajoitus: Pro gradu -seminaari II voidaan aloittaa joko syksyllä tai keväällä ja se kestää yhden lukukauden. Opintoihin ilmoittaudutaan jo edeltävän lukukauden lopussa, jolloin Pro gradu -seminaari I tulee olla suoritettuna (tarkemmat ohjeet www.sivuilla).

Arviointi: hyväksyty–hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

KASS098 PRO GRADU -TUTKIELMA

Laajuus: 30 op

Suoritustavat: itsenäinen työskentely

Tavoite: Opiskelija kirjoittaa pääaineensa alueeseen kuuluvasta aihepiiristä tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttävän tutkielman.

Arviointi: ks. pro gradu -tutkielman arviointi ja kriteerit kasvatustieteiden tiedekunnan www.sivuilla.

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

KASS099 MATURITEETTI (PÄÄAINEOPISKELIJOIDEN KYPYSYYSNÄYTE KM-TUTKINTOA VARTEN)

Kirjoitetaan tutkintoasetuksen 16 §:n mukainen kirjallinen kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä pro gradu -tutkielman alaan sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa. Mikäli kielitaito on osoitettu kandidaatin tutkinnon yhteydessä, maisterin tutkintoa varten ei tarvitse osoittaa enää kielitaitoa, vaan tällöin opiskelija kirjoittaa oman pro gradu -tutkielman pohjalta 4-6 sivua pitkän katsauksen, jossa esitellään ja arvioidaan oman tutkielman tuloksia. Maturiteetti voidaan suorittaa myös tenttitilaisuudessa kirjoittamalla ohjaajan antamasta aiheesta noin yhden konseptin mittainen kirjoitelma. Lisätietoja maturiteetista www.sivuilla.

Arviointi: hyväksyty – hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

8.4.3 Aikuiskasvatustieteen syventävät opinnot

Pää- ja sivuaineopiskelijat suorittavat opinnot samoilla vaatimuksilla.

Edeltävät opinnot:

- pääaineopiskelijoilla kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen aineopinnot tai siihen rinnastettava opintokokonaisuus vähintään hyvin tiedoin
- sivuaineopiskelijoilla kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen aineopinnot tai siihen rinnastettava opintokokonaisuus vähintään hyvin tiedoin sekä kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen syventävien opintojen opinto-oikeus

Aikuiskasvatustieteen syventävissä opinnoissa perehdytään aikuiskasvatuksen teorioiden ja mallien kehittämiseen sekä niihin liittyvään ajankohtaiseen tutkimukseen.

Aikuiskasvatustieteen syventävät opinnot koostuvat orientoivista opinnoista, sisältöopinnoista, tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopinnoista sekä työelämäopinnoista.

Orientoivissa opinnoissa luodaan pohjaa kasvatustieteelliseen asiantuntijatietoon ja tiedon tuottamiseen.

Sisältöopinnoissa (4 x 4 op = 16 op) perehdytään aikuiskasvatustieteen filosofiaan, yhteiskunnallisiin muutoksiin, aikuisen kehitykseen, oppimiseen sekä asiantuntijuuden ja ammatillisen identiteetin rakentumiseen. Kirjallisuuden valinta tukee pro gradu -tutkielman tekemistä ja siitä voi neuvotella vastuuopettajan kanssa.

Tutkimusmenetelmäopinnoissa syvennytään kasvatustieteellisen tutkimuksen menetelmiin ja tieteenfilosofisiin kysymyksiin. **Työelämäopinnoissa** opiskelija tekee harjoittelun, jossa hän tutustuu aikuiskasvatustieteilijän työtehtäviin käytännössä. Harjoittelu tukee myös opiskelijan henkilökohtaista ammatillisen identiteetin rakentumista. **Tutkielmaopinnoissa** opiskelija tekee tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttävän pro gradu -tutkielman. Opinnäytetyö rakentaa opiskelijan omakohtaista tutkivaa asiantuntijuutta ja perehdyttää syvällisesti johonkin aikuiskasvatuksen tutkimuksen alueeseen. Pääaineopiskelijat kirjoittavat tutkielman pohjalta maturiteetin eli kypsyysnäytteen KM-tutkintoa varten.

Kasvatustieteiden tiedekunnan 20.6.2005 tekemän päätöksen mukaan kaikki kesken-eräisten opintokokonaisuuksien suoritukset vanhenevat 10 vuodessa ja ne tulee täydentää vastaamaan kulloinkin voimassa olevia tutkintovaatimuksia tentaattoreiden ohjeiden mukaisesti. Sääntö koskee myös avointa yliopistoa.

Orientoivat opinnot (4 op)

KAIS001 KASVATUS- JA AIKUISKASVATUSTIETEELLINEN ASiantuntijuus

Ks. Kasvatustieteen syventävien opintojen vaatimukset

Tutkimusmenetelmäopinnot (10 op)

KASVATUSTIETEELLINEN TUTKIMUS III:

KTKS010–KTKS029 LAADULLISET ERITYISMENETELMÄOPINNOT

KTKS030–KTKS049 MÄÄRÄLLISET ERITYISMENETELMÄOPINNOT

Ks. Kasvatustieteen syventävien opintojen vaatimukset

Sisältöopinnot (16 op)

Valitaan seuraavista opintojaksoista neljä:

AIKS022 Aikuiskasvatuksen filosofisia

AIKS031 Aikuiskasvatus ja yhteiskunta

AIKS032 Aktiivinen kansalaisuus

AIKS042 Oppiminen sosiokulttuurisena ja yhteisöllisenä toimintana

AIKS051 Asiantuntijuus ja ammatillinen identiteetti

AIKS052 Työssä oppiminen ja henkilöstötyö

Sisältöopintojen vaihtoehtoisia suoritustapoja ovat:

- **Opetukseen osallistuminen.** Opintojaksoihin järjestettävä opetus vaihtelee lukukausittain. Sisältökurseista ilmoitetaan www-sivuilla ja tarkemmat tiedot kurseista julkaistaan Korpissa. Kurssitiedoissa ilmoitetaan opetusohjelmätietojen lisäksi sisältökuvaus, opetustuntimäärät, opetusmuodot (esim. luentosarja, teemaseminaari, ohjattu lukupiiri) ja kurssin suoritustavat (esim. luentotentti, essee, oppimispäiväkirja, raportti).
- **Kirjatentti** tiedekunnan yleisinä kuulustelupäivinä. Tentteihin ilmoittaudutaan Korpin kautta.
- **Esseetehtävä**, josta sovitaan opintojakson vastuuopettajan kanssa. Myös muun kuin teosluettelossa mainitun kirjan valitseminen on mahdollista (sovitaan vastuuopettajan kanssa). Esseen kirjoittamisohjeet www-sivuilla kohdassa Opiskelu-info.
- **Lukupiiri.** Lukupiirityöskentelystä sovitaan opintojakson vastuuopettajan kanssa. Ohjeet lukupiirityöskentelyyn www-sivuilla kohdassa Opiskelu-info.

Opiskelija voi halutessaan etukäteen neuvoteltuaan suorittaa yhden syventävien opintojen sisältöopintojakson kasvatustieteiden tiedekunnan muiden oppiaineiden syventävien opintojen tarjonnasta.

Vastuuopettajat ja kunkin jakson suoritustapa kerrotaan www-sivuilla. Opintojaksot suoritetaan kokonaisuuksina, ei yksittäisinä teoksina.

Mikäli sisältöopintojaksoon järjestetään opetusta, kyseisen opintojakson suorittamista muilla vaihtoehtoisilla tavoilla saman lukukauden aikana ei suositella.

Ajoitus: suoritusjärjestys vapaa

Arviointi: 0-5

Vastuulaitos: kasvatustieteiden laitos / kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede

AIKS022 AIKUISKASVATUKSEN FILOSOFIA

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojakson avulla syvennetään aikuiskasvatuksen filosofiaa koskevaa tietämystä.

Kirjallisuus:**Suoritetaan teokset:**

BARROW, E. & WOODS, R. 2006. Introduction to the philosophy of education. Lontoo: Routledge.

WELTON, M. (toim.) 1995. In defense of the lifeworld: critical perspectives on adult learning. Albany: State University of New York Press.

AIKS031 AIKUISKASVATUS JA YHTEISKUNTA

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksossa on tavoitteena, että opiskelija ymmärtää yhteiskunnassa ja työelämässä tapahtuneita muutoksia ja niiden merkitystä aikuiskasvatukseen. Tavoitteena on perehtyä myös kansainvälistyvään aikuiskasvatukseen sekä sen haasteiden arviointiin ja kohtaamiseen.

Kirjallisuus:**Valitaan kaksi seuraavista teoksista:**

BRON, A. ym. (toim.) 2005. 'Old' and 'New' Worlds of Adult Learning. Wrocław: Wydawnictwo Naukowe. (Kirjasta luetaan johdanto ja kuusi muuta artikkelia siten, että jokaisesta kolmesta pääluvusta valitaan kaksi artikkelia.)

BRON, A. & SCHEMMANN, M. (toim.) 2002. Social science theories in adult education research. Münster: Lit.

BROOKFIELD, S. D. 2004. The power of critical theory: liberating adult learning and teaching. San Francisco: Jossey-Bass/JohnWiley.

JARVIS, P. (toim.) 2001. The age of learning education and the knowledge society. Lontoo: Kogan Page.

WITTPOHT, J. (toim.) 2001. Erwachsenenbildung und Zeitdiagnose. Theorie und Praxis der Erwachsenenbildung. Bielefeld: Bertelsmann.

AIKS032 AKTIIVINEN KANSALAISSUUS

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojakson avulla syvennyttään aktiivista kansalaisuutta, monikulttuurista identiteettiä ja aikuisten oppimista käsittelevään tutkimukseen.

Kirjallisuus:**Valitaan kaksi seuraavista teoksista:**

ANTIKAINEN, A., HARINEN, P. & TORRES, C. A. 2006. In from the margins: adult education, work and civil society. Rotterdam: Sense Publishers, cop.

FIELD, J. 2005. Social Capital and Lifelong Learning. Bristol: The Policy press.

JARVIS, P. 2008. Democracy, lifelong learning and the learning society: active citizenship in the late modern age. London: Taylor & Francis Ltd.

RINNE, R., HEIKKINEN, A. & SALO, P. (toim.) 2007. Adult education – Liberty, fraternity, equality? Nordic views on lifelong learning. Helsinki: Finnish Educational Research Association.

WILDEMEERSCH, D., STROOBANTS, V. & BRON, M. Jr. (Eds.) 2005. Active citizenship and multiple identities in Europe: a learning outlook. Frankfurt am Main: Peter Lang publ.

AIKS042 OPPIMINEN SOSIOKULTTUURISENA JA YHTEISÖLLISENÄ TOIMINTANA

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksossa syvennyttään oppimisen sosiokulttuuriseen lähestymistapaan sekä yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen oppimisen tutkimukseen.

Kirjallisuus:**Valitaan kaksi seuraavista teoksista:**

LITTLETON, K., MIELL, D. & FAULKNER, D. (toim.) 2004. Learning to collaborate, collaborating to learn. New York: Nova Science.

MIELL, D. & LITTLETON, K. (toim.) 2004. Collaborative creativity: contemporary perspectives. Lontoo: Free.
SÄLJÖ, R. 2004. Oppimiskäytännöt – sosiokulttuurinen näkökulma. 2. painos. Helsinki: WSOY.
WENGER, E. 1998 (tai uudemmat). Communities of practice: learning meaning and identity. Cambridge: Cambridge University.
WERTSCH, J. V., DEL RIO, P. & ALVAREZ, A. (toim.) 1995 (tai uudemmat). Sociocultural studies of mind. Cambridge: Cambridge University Press.

AIKS051 ASIANTUNTIJUUS JA AMMATILLINEN IDENTITEETTI

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksossa syvennyttään asiantuntijuutta ja ammatillista identiteettiä sekä niiden kehittymistä koskeviin lähestymistapoihin.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi seuraavista teoksista:

BILLET, S., FENWICK, T. & SOMERVILLE, M. (toim.) 2006. Work, subjectivity and learning: understanding learning through working life. Dordrecht: Springer. (Kirjasta luetaan johdanto ja päätös sekä valitaan kaksi lukua).

BOSHUIZEN, H., BROMME, R. & GRUBER, H. (toim.) 2004. Professional learning: gaps and transitions on the way from novice to expert. Dordrecht: Kluwer. (Kirjasta luetaan johdanto ja valitaan kolme muuta lukua).

SAWYER, K. et al. (toim.) 2003. Creativity and development. New York: Oxford University Press. (Kirjasta luetaan johdanto ja päätös sekä valitaan kaksi lukua).

WOODWARD, K. 2002. Understanding identity. Lontoo: Arnold.

AIKS052 TYÖSSÄ OPPIMINEN JA HENKILÖSTÖTYÖ

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksossa syvennyttään työssä oppimiseen ja henkilöstönkehittämiseen työssä oppimisen kehittämisen välineenä organisaatioissa.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi seuraavista teoksista/artikkelipaketista:

BILLET, S., HARTEIS, C. & ETELÄPELTO, A. (Eds.) 2008. Emerging Perspectives of Workplace Learning. Rotterdam: Sense Publishers. (Kirjasta luetaan johdanto ja päätös sekä valitaan kaksi lukua.)

HAWKINS, P. & SMITH, N. (Eds.) 2006 tai uudemmat painokset. Coaching, mentoring and organizational consultancy. Supervision and development. Maidenhead: Open University Press. (Kirjasta luetaan luvut yksi ja kaksi sekä valitaan kaksi lukua oman mielenkiinnon mukaan.)

HARRISON, R. & KESSELS, J. (Eds.) 2003. Human Resource Development in a Knowledge Economy: An Organizational View. Palgrave Macmillan. (Kirjasta luetaan luvut 1, 5, 6 ja 12 sekä valitaan kaksi lukua mielenkiinnon mukaan.)

STENSTRÖM, M-L & TYNJÄLÄ, P. (Eds.) 2009. Towards Integration of Work and Learning. Strategies for Connectivity and Transformation. Dordrecht: Springer. (Kirjasta luetaan luvut yksi ja kaksi sekä valitaan kaksi lukua.)

ARTIKKELIPAKETTI (artikkelipaketti vastaa yhtä teosta):

1) HODKINSON, P., BIESTA, G. & JAMES, D. 2008. Understanding learning culturally: Overcoming the dualism between social and individual views of learning. *Vocations and Learning* 1 (1), 27-47.

2) FENWICK, T. 2008. Understanding relations of individual – collective learning in work: A review of research. *Management Learning* 39 (3), 227-243.

3) BILLET, S. 2008. Subjectivity, learning and work: Sources and legacies. *Vocations and Learning* 1 (2), 149-171.

4) COLLIN, K. 2008. Development engineers' work and learning as shared practice. *International Journal of Lifelong Education* 27 (4), 379-397.

Työelämäopinnot (10 op)

KAIS090 HARJOITTELU JA HARJOITTELUSEMINAARI

Ks. Kasvatustieteen syventävien opintojen vaatimukset

Tutkielmaopinnot (40 op)

KAIS095 PRO GRADU -SEMINAARI I

KAIS096 PRO GRADU -SEMINAARI II

Ks. Kasvatustieteen syventävien opintojen vaatimukset

AIKS098 PRO GRADU -TUTKIELMA

AIKS099 MATUREITEETTI (PÄÄAINEOPISKELIJOIDEN KYPYSYYSNÄYTE KM-TUTKINTOA VARTEN)

Ks. Kasvatustieteen syventävien opintojen vaatimukset KASS098 ja KASS099

8.4.4 Sivuaineopinnot ja vapaasti valittavat opinnot

Sivuainevalinnoilla ja niiden sisällöllisillä ja käytäntöön suuntautuvilla painotuksilla opiskelija rakentaa yksilöllistä uraansa tukevan opintopolun. Opiskelija laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (maisteri-HOPS) syventävien opintojen alussa opettajatutorin avustuksella.

Kasvatustieteen maisterin tutkinnossa suoritetaan 35 op sivuaineopintoja ja vapaasti valittavia opintoja, joihin suositellaan sisällytettäväksi sivuaineena yksi vähintään 25 op:n opintokokonaisuus. Muutoin opiskelija valitsee tutkintoonsa kiinnostuksensa mukaan opintoja (joko opintokokonaisuuksia tai yksittäisiä opintojaksoja) minkä tahansa yliopiston tiedekunnan vahvistamista ja tarjolla olevista oppiaineista yhteensä 35 op. Vapaasti valittaviin opintoihin voi sisällyttää myös kasvatustieteiden tiedekunnan opintokokonaisuuksia tai yksittäisiä opintojaksoja sekä ylimääräisiä kieli- ja viestintäopintoja.

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen koulutuksessa opiskelevat voivat syventävien opintojen vaiheessa hakea aikuiskouluttajan pedagogisiin opintoihin (60 op) ja saada opinnot suoritettuaan opettajakelpoisuuden pedagogisten opintojen osalta. Maininta pedagogisten opintojen suorittamisesta merkitään tutkintotodistuksen opettajankoulutusliitteeseen.

9 VARHAISKASVATUKSEN KOULUTUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

9.1 VARHAISKASVATUKSEN KOULUTUKSEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Varhaiskasvatuksen koulutuksen keskeisenä tavoitteena on laaja-alaisen akateemisten varhaiskasvatusalan asiantuntijoiden, pedagogisten osaajien ja tutkijoiden kouluttaminen monimuotoistuvilla kasvatuksen ja koulutuksen kentillä. Tavoitteena on antaa teoreettiset ja käytännölliset valmiudet toimia eri tehtävissä varhaiskasvatuksen alueella edistämällä lapsen oikeuksia sekä varhaiskasvatuksessa että laajemmin yhteiskuntaelämässä.

Koulutus tukee opiskelijoiden kehittymistä aktiivisiksi, kriittisiksi ja eettisen vastuun kantaviksi lapsuuden ja varhaiskasvatuksen asiantuntijoiksi ja tutkijoiksi. Koulutuksessa korostetaan kasvatustoiminnan monitieteisen, laaja-alaisen tietoperustan hallintaa ja sen jatkuvaa ylläpitämistä ja kehittämistä.

Varhaiskasvatuksen koulutuksessa keskeisenä arvolähtökohtana on laaja-alainen dialogisuuden periaate. Dialogisessa yhteistoiminnassa tavoitteena on rakentaa yksikön opetussuunnitelma sellaiseksi, että se tuottaa kasvatustieteen työelämän nykyisten vaatimusten kannalta osaavaa, mutta myös työelämän käytäntöjä uudistavaa asiantuntijuutta. Opetuksen keskeisinä strategisina linjauksina ovat dialogisuuden lisäksi tutkimusperustainen opetus ja opiskelijoiden oppimista tukevien jatkumoiden rakentaminen opetukseen.

Koulutus perustuu varhaiskasvatustieteeseen. Varhaiskasvatustieteen keskeinen tehtävä on edistää koulutuksen, tutkimuksen ja yhteiskunnallisen palvelutehtävän kautta lasten hyvinvoinnin ja oikeuksien toteutumista varhaiskasvatuksessa ja sitä laajemmin lasten elinolosuhteissa ja yhteiskuntaan osallistumisessa.

Oppiaineen tutkimustoiminta sisältää kaksi päälinjaa: 1) sosiologisesti suuntautunut lapsuuden, lapsuuden instituutioiden ja lapsipolitiikan tutkimus sekä 2) psykologisesti ja pedagogisesti suuntautunut lasten varhaisvuosia koskeva tutkimus. Yksikössä käynnissä olevat tutkimushankkeet ryhmittyvät kolmelle sisältöalueelle: 1) lapsuus, kasvuympäristöt ja lapsen hyvinvointi, 2) varhaisvuosien pedagogiikka, kehitys ja oppiminen sekä 3) varhaiskasvatustyön kehittäminen ja arviointi.

Opetussuunnitelma pohjautuu asetukseen yliopistojen tutkinnoista (794/2004). Opiskelija voi suorittaa kasvatustieteen kandidaatin (180 op) ja maisterin (120 op) tutkinnon pääaineenaan varhaiskasvatustiede. Opiskelijan on mahdollista suorittaa päätoimisesti opiskellen kandidaatin tutkinto kolmessa vuodessa ja maisterin tutkinto kahdessa vuodessa. Kasvatustieteen maisterin tutkinto on kasvatustieteellinen perustutkinto, jonka suorittaneella henkilöllä on kelpoisuus suorittaa jatkotutkintonaan kasvatustieteen lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot.

Tutkintoihin kuuluvien opintasuoritusten arviointi perustuu Jyväskylän yliopiston opintasuoritusjohtosääntöön <http://www.jyu.fi/hallinto/opiskelijapalvelut>. Opintosuoritukset arvioidaan numeerisella arvosteluasteikolla 0 – 5 tai joissakin tapauksissa asteikolla hyväksytty – hylätty. Pro gradu -tutkielma arvioidaan 7-portaisella asteikolla.

Varhaiskasvatustieteen perus-, aine- ja syventävät opinnot arvioidaan niihin sisältyviä harjoitteluja lukuun ottamatta numeerisesti kokonaislukuasteikolla 0-5:

- erinomainen 5
- kiitettävä 4
- hyvä 3
- tyydyttävä 2
- välttävä 1
- ei hyväksytty 0

Varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (60 op) sekä taito- ja taide aineiden opinnot (25 op, valinnainen sivuaine) arvioidaan asteikolla hyväksytty – hylätty.

Kaikki harjoittelut arvioidaan asteikolla hyväksytty – hylätty.

Varhaiskasvatustieteen perusopintojen kokonaisarvosanaksi (1-5) tulee numeerisesti arvioitujen opintojaksojen (25 op) opintopistemäärillä painotettu keskiarvo.

Varhaiskasvatustieteen aineopintojen kokonaisarvosana (1-5) saadaan keskiarvona seuraavista:

- 1) numeerisesti arvioitujen sisältöopintojen arvosanojen keskiarvo (yhteensä 15 op)
- 2) laadullisten tutkimusmenetelmien ja määrällisten tutkimusmenetelmien (5 op + 5 op) arvosanojen keskiarvo + proseminaarin arvosana (10 op) jaettuna kahdella.

Varhaiskasvatustieteen syventävien opintojen kokonaisarvosana (1-5) saadaan keskiarvona seuraavista:

- 1) tutkimusmenetelmäopintojen (10 op) arvosanojen keskiarvo + numeerisesti arvioitujen sisältöopintojen (16 – 20 op) keskiarvo jaettuna kahdella
- 2) pro gradu -tutkielman arvolause numeeriseksi muunnettuna (28 op)

9.2 KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN TUTKINTO

9.2.1 Tutkinnon laajuus ja rakenne

Kasvatustieteen kandidaatin tutkinnossa (180 op) pääaineena on varhaiskasvatustiede. Koulutus tutustuttaa varhaiskasvatusalan perusteisiin ja antaa edellytykset seurata kasvatustieteellisen alan kehitystä ja tutkimusta. Koulutus luo valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja työskentelyyn sekä edellytykset soveltaa hankittua tietoa työelämässä. Opiskelija voi suorittaa kandidaatin tutkinnon joko lastentarhanopettajan koulutukseen suuntautuen tai tiedepainotteisena varhaiskasvatuksen yleisenä suuntautumisvaihtoehtona. *Lastentarhanopettajan suuntautumisvaihtoehto* antaa teoreettiset ja käytännölliset valmiudet toimia kasvattajana, ohjaajana ja opettajana lasten päivähoitossa ja esiopetuksessa sekä muilla varhaiskasvatuksen alueilla. Varhaiskasvatuksen *yleisessä suuntautumisvaihtoehdossa* opiskelija saa kasvatustieteellisen peruskoulutuksen, jonka varaan hän voi rakentaa varhaiskasvatuksen ja lapsuuden asiantuntijuuttaan. Sivuainevalinnat ohjaavat yleisessä suuntautumisvaihtoehdossa opiskelijan sijoittumista työelämään. Kandidaatin tutkinto luo perustan kasvatustieteen maisterin tutkintoon johtaville opinnoille.

Varhaiskasvatustieteen pääaineopinnot kasvatustieteen kandidaatin tutkinnossa ovat laajuudeltaan 75 opintopistettä. Pääaineopinnot muodostuvat varhaiskasvatustieteen

perusopinnoista (30/28 op) ja aineopinnoista (45/47 op), joihin sisältyy 10 opintopisteen laajuinen opinnäytetyö. Pääaineopintoihin sisältyy 15 op kasvatustieteellistä asiantuntijuutta kehittävää ohjattua harjoittelua. Kun kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon sisältyy lastentarhanopettajan koulutus, tulee opiskelijan suorittaa vähintään 60 opintopisteen laajuiset varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot sivuaineopintoina (sisältää 6 op ohjattua harjoittelua).

Opiskelijalla on mahdollisuus suuntautua opinnoissaan seuraavasti:

1) *Lastentarhanopettajan suuntautumisvaihtoehto*

Suorittamalla kasvatustieteen kandidaatin opetussuunnitelmasta seuraavat opintokokonaisuudet opiskelija saa kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon lisäksi lastentarhanopettajan kelpoisuuden. Tutkinnossa painottuu varhaiskasvatuksen ammatillisuus, erityisesti päivähoiton ja esiopetuksen kontekstissa.

Kieli-, viestintä- ja orientoivat opinnot	20 op
Varhaiskasvatustieteen perus- ja aineopinnot (sisältää 15 op kasvatustieteellistä asiantuntijuutta kehittävää ohjattua harjoittelua)	75 op
Varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (sisältää 6 op ohjattua harjoittelua)	60 op
Sivuaine	25 op
	yht. 180 op

2) *Varhaiskasvatuksen yleinen suuntautumisvaihtoehto*

Suorittamalla kasvatustieteen kandidaatin opetussuunnitelmasta seuraavat opintokokonaisuudet opiskelija suorittaa tiedepainotteisen kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon. Tutkinto tähtää varhaiskasvatuksen laaja-alaiseen ja teoreettiseen asiantuntijuuteen.

Kieli-, viestintä- ja orientoivat opinnot	20 op
Varhaiskasvatustieteen perus- ja aineopinnot (sisältää 15 op kasvatustieteellistä asiantuntijuutta kehittävää ohjattua harjoittelua)	75 op
Sivuaineet (60 op + 25 op)	85 op
	yht. 180 op

Opiskelija valitsee opintojensa aluksi laatiessaan henkilökohtaista opintosuunnitelmaa, kumman suuntautumisvaihtoehdon mukaisesti hän suorittaa opintonsa. Lastentarhanopettajan koulutuksen suuntautumisvaihtoehdossa opiskelijan on suoritettava sivuaineena varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavien opintojen (60 op) lisäksi valitsemastaan oppiaineesta vähintään 25 opintopisteen laajuinen perusopintokokonaisuus. Varhaiskasvatuksen yleisessä suuntautumisvaihtoehdossa opiskelijan on sisällytettävä tutkintoon vähintään 60 opintopisteen sekä 25 opintopisteen laajuiset sivuaineet, jotka voidaan valita yliopiston laajasta tieteenalatarjonnasta. Kasvatustieteen/aikuiskasvatustieteen aineopintokokonaisuus ei voi olla sivuaineena kandidaatin tutkinnossa. Molemmista suuntautumisvaihtoehdoista voi edetä suorittamaan kasvatustieteen maisterin tutkintoa.

Opintojen rakenne on esitetty tarkemmin taulukossa 1.

Taulukko 1. KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN TUTKINNON (180 op) RAKENNE VARHAISKASVATUKSEN KOULUTUKSEN SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTOJEN MUKAISESTI

YLEISOPINNOT	VARHAISKASVATUSTIETEEN PÄÄAINEOPINNOT		SIVUAINEOPINNOT
<p>Kieli-, viestintä- ja orientoivat opinnot 20 op</p> <ul style="list-style-type: none"> – VARY001 Johdatus yliopisto-opiskeluun ja HOPSin laatiminen 4 op – XPV0502 Varhaiskasvatuksen puheviestintä 3 op – XKVK003 Tieteellisen kirjoittamisen perusteet 2 op – VARY011 Tieto- ja viestintätekniikka 2 op – XRU0502/ 0503 Akademisk svenska 3 op – XENK002 Academic reading and communication skills 3 op – VARY004 Johdatus tilastomenetelmiin 3 op 	<p>Perusopinnot 30 op / 28 op</p> <p><i>Tiedekunnan yhteiset perusopintojaksot 15 op</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – KTKP101 Johdatus kasvatustietisiin 5 op – KTKP102 Kasvatustieteen psykologiset perusteet 5 op – KTKP103 Kasvatustieteen sosiologiset perusteet 5 op <p><i>Varhaiskasvatustieteen perusopintojaksot 10 op</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – VARP001 Johdatus varhaiskasvatustieteeseen ja -tutkimukseen 3 op – VARP002 Kehitys, oppiminen ja oppimisen ohjaaminen varhaisvuosina 4 op – VARP003 Johdatus lapsuuden sosiologiaan 3 op <p><i>Kasvatustieteellistä asiantuntijuutta kehittävä ohjattu harjoittelu</i></p> <p>Lastentarhanopettajan koulutus</p> <ul style="list-style-type: none"> – VARH014 Orientoiva harjoittelu 5 op <p>Varhaiskasvatuksen yleinen suuntautumisvaihtoehto</p> <ul style="list-style-type: none"> – VARH020 Varhaiskasvatusalan toimintaympäristöt – harjoittelu 3 op 	<p>Aineopinnot 45 op/ 47 op</p> <ul style="list-style-type: none"> – VARA001 Leikki, kehitys ja oppiminen 3 op – VARA002 Lapsuuden sosiologia 3 op – VARA014 Pedagogisen asiantuntijuuden rakentuminen ja pedagoginen johtaminen 3 op – VARA004 Vuorovaikutus ja ryhmäprosessit kasvatusyhteisössä 3 op – VARA005 Hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen haasteet varhaiskasvatuksessa I, perusteet 3 op – KTKA010 Laadulliset tutkimusmenetelmät 5 op – KTKA020 Määrälliset tutkimusmenetelmät 5 op – VARA012 Proseminaari ja kandidaatintutkielma 10 op – VARA013 Kirjallinen kypsyyssäily <p><i>Kasvatustieteellistä asiantuntijuutta kehittävä ohjattu harjoittelu</i></p> <p>Lastentarhanopettajan koulutus</p> <ul style="list-style-type: none"> – VARH015 Syventävä harjoittelu 6 op – VARH016 Laajentava harjoittelu 4 op <p>Varhaiskasvatuksen yleinen suuntautumisvaihtoehto:</p> <ul style="list-style-type: none"> – VARH017 Tutkimusharjoittelu 6 op – VARH019 Asiantuntijuutta suuntaava harjoittelu 6 op 	<p>Lastentarhanopettajan suuntautumisvaihtoehto:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot 60 op JA – Perusopinnot 25 op <p>Varhaiskasvatuksen yleinen suuntautumisvaihtoehto:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Perus- ja aineopinnot 60 op JA – Perusopinnot 25 op

9.3 KANDIDAATIN TUTKINNON OSAAMISTAVOITTEET JA OPINTOKOKONAISUUKSIEN TEEMAT

9.3.1 Lastentarhanopettajan suuntautumisvaihtoehto

Kandidaatin tutkinnon osaamistavoitteet ja opintokokonaisuuksien teemat

Tiedot

Opiskelija omaksuu varhaiskasvatuksen filosofiset, psykologiset ja sosiologiset perusteet. Opiskelija tuntee pienen lasten kehityksen ja keskeiset oppimisteoriat. Hän tuntee lapsuuden yhteiskunnalliset ja kulttuuriset lähtökohdat sekä varhaispedagogiikan keskeiset sisällöt. Opiskelijalla on työorganisaatioihin ja moniammatillisuuteen liittyvää osaamista. Opiskelija hallitsee kasvatukseen ja opetukseen liittyvän käsitteistön. Hän tuntee keskeiset varhaiskasvatuksen tutkimustraditiot ja keskeiset tiedonhankintamenetelmät. Opiskelija on tietoinen omista oppimis- ja tiedonkäsityksistään. Opiskelija tiedostaa työtään ohjaavan lainsäädännön ja tuntee suunnittelua ohjaavat asiakirjat.

Taidot

Opiskelija tiedostaa omat kasvatukseen liittyvät käsityksensä. Hän on tietoinen oman vuorovaikutuksensa laadusta. Opiskelijalla on opetussuunnitelmiin ja suunnitteluun liittyvää osaamista. Opiskelijalla on taito tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä taito toteuttaa ikäkaudelle sopivaa ja erilaisille oppijoille suunnattua toimintaa. Opiskelija kykenee orientoitumaan tutkivan opettajan rooliin ja hänellä on perusvalmiudet pienimuotoisen tutkimuksen tekemiseen. Opiskelija kykenee analysoimaan, argumentoimaan ja kriittisesti refleктоimaan sekä omaa että työyhteisönsä toimintaa. Opiskelija tiedostaa ja tuntee laatutyön merkityksen.

Kompetenssit

Opiskelijalla on taito pitää tietonsa ajan tasalla. Hänen toimintansa kehittäminen pohjautuu tietoon ja arviointiin. Opiskelijalla on kyky toimia moniammatillisessa yhteistyössä. Hän on tulevaisuuteen suuntautunut. Opiskelijalla on taito toimia vuorovaikutuksessa erilaisten lasten ja aikuisten kanssa sekä kyky antaa ja vastaanottaa palautetta. Hän kykenee tekemään kasvatuksen arvovalintoja. Opiskelijalla on kyky hallita työnsä kielellisesti erilaisissa yhteyksissä. Hän hallitsee myös varhaiskasvatusalan tutkimuksessa käytettävän käsitteistön. Opiskelijalla on virkamieheltä edellytettävä kielitaito ja varhaiskasvatusalan käsitteistön tuntemus vieraalla kielellä.

Lastentarhanopettajan suuntautumisvaihtoehtoon mukaan opiskeleva voi jo KK-tutkinnossa suorittaa osan opettajan pedagogisista opinnoista pääaineopinnoissaan (ks. pedagogisista opinnoista tarkemmin s. 36). Koulutuksen opintokokonaisuudet ryhmittyvät teemoiksi. Teemat on valittu siten, että opiskelija perehtyy niiden kautta lastentarhanopettajan ammattiin, tehtäviin ja toimintaympäristöihin. Teemojen avulla koulutuksen keskeiset sisällöt rakentuvat monitieteellisiksi kokonaisuuksiksi, joilla on yhteinen ydin.

Lastentarhanopettajan koulutuksen teemat ja niiden tavoitteet:

Teema 1. Orientoituminen lastentarhanopettajan työhön ja sen kontekstiin

Opiskelija tutustuu lastentarhanopettajan työhön ja varhaiskasvatuksen arvo- ja tietoperustaan. Hän rakentaa perustietämystään

- kasvatustieteen filosofisista, psykologisista ja sosiologisista perusteista,
- lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta sekä kasvuympäristöistä,
- suomalaisesta lapsuudesta, päivähoito- ja kasvatuserästä,
- varhaiskasvatustieteestä ja varhaiskasvatuksen pedagogisista perusteista ja
- taito- ja taideaineista.

Teema 2. Lapsilähtöinen, suunnitelmallinen kasvun ja oppimisen ohjaaminen

Opiskelija perehtyy lapsilähtöisen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Hän laajentaa tietämystään

- lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta,
- esiopetuksen sisällöistä ja toimintatavoista,
- havainnoinnista, suunnittelusta, arvioinnista ja ohjaamisesta,
- tiimityöskentely - ja vuorovaikutustaidoista ja
- taito- ja taideaineista sekä niiden pedagogiikasta.

Teema 3. Yhteisvastuullinen hyvän lapsuuden rakentaminen

Opiskelija ymmärtää yhteisvastuullisuuden merkityksen hyvän lapsuuden rakentamisessa ja osaa toimia ja kehittyä varhaiskasvatuksen pedagogisena asiantuntijana. Hän syventää tietämystään

- lapsilähtöisestä pedagogisesta toiminnasta,
- kokonaisvaltaisesta suunnittelusta, arvioinnista ja dokumentoinnista,
- perheestä ja kasvatuskumppanuudesta,
- yhteistyöverkostoista ja
- tutkimusprosessista ja tieteellisestä ajattelusta erityisesti varhaiskasvatustieteen näkökulmasta.

Jokaiseen teema-alueeseen liittyy harjoittelujakso. Opetusharjoittelun tavoitteena on kytkeä teoria ja käytäntö siten, että opiskelija saa kokemuksellista pohjaa jatkuvalla oppimiselleen ja ammatilliselle kasvulleen. Lähtökohtana on opiskelijan yksilöllinen kehittyminen ja oppimisprosessi, jota tukevat opetusharjoittelun ohjaus ja koulutuksen teemat sisällöillään ja ajoituksillaan. Harjoitteluissa opiskelija saa valmiudet suunnitella, toteuttaa ja arvioida kasvatuserästä lapsen ja perheen tarpeista lähtien yhteistyössä koko työyhteisön kanssa. Opiskelija oppii toimimaan moniammatillisissa työyhteisöissä osana laajempia yhteistyöverkostoja.

Opetusharjoittelun rakenne:

VARH014	Orientoiva harjoittelu	5 op
VAAM020	Perusharjoittelu	6 op
VARH015	Syventävä harjoittelu	6 op
VARH016	Laajentava harjoittelu	4 op

Opetusharjoittelua on yhteensä 21 op. Harjoittelujaksoista perusharjoittelu (VAAM020, 6 op) on osa varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavia opintoja. Muut harjoittelujaksot kuuluvat kasvatustieteellistä asiantuntijuutta kehittävään ohjattuun harjoitteluun (15 op), joka on osa varhaiskasvatustieteen pääaineopintoja. Harjoittelun suorittaminen edellyttää osallistumista ryhmä- ja yksilöohjauksiin sekä ajallisesti opintopisteitä vastaavaa työskentelyä harjoittelupaikassa.

VARH014 Orientoiva harjoittelu suoritetaan kahdessa jaksossa 1. opintovuoden (teema 1) aikana. VAAM020 Perusharjoittelu suoritetaan 2. opintovuoden (teema 2) kevätlukukaudella. VARH015 Syventävä harjoittelu on osa 3. opintovuoden (teema 3) syyslukukauden opintoja. Syventävän harjoittelun jälkeen opiskelija suorittaa VARH016 Laajentavan harjoittelun oman opintosuunnitelmansa mukaisesti.

9.3.2 Varhaiskasvatuksen yleinen suuntautumisvaihtoehto

Kandidaatin tutkinnon osaamistavoitteet ja opintokokonaisuuksien teemat

Tiedot

Opiskelija omaksuu varhaiskasvatuksen filosofiset, psykologiset ja sosiologiset perusteet. Opiskelija tuntee pienten lasten kehityksen ja keskeiset oppimisteoriat. Hän tuntee lapsuuden yhteiskunnalliset ja kulttuuriset lähtökohdat. Opiskelijalla on työorganisaatioihin ja moniammatillisuuteen liittyvää osaamista. Omien sivuainevalintojensa myötä opiskelija omaksuu niiden keskeiset käsitteet ja teoriat. Opiskelija hallitsee kasvatukseen ja opetukseen liittyvän käsitteistön. Hän tuntee keskeiset varhaiskasvatuksen tutkimustraditiot ja keskeiset tiedonhankintamenetelmät sekä ymmärtää monitieteisen lähestymistavan. Opiskelija tiedostaa omat oppimis- ja tiedonkäsitteensä. Opiskelija on tietoinen työtään ohjaavasta lainsäädännöstä ja keskeisistä asiakirjoista.

Taidot

Opiskelija tiedostaa omat varhaiskasvatuksen ja lapsuuden asiantuntijuuteen liittyvät käsityksensä. Hän on tietoinen oman vuorovaikutuksensa laadusta. Opiskelija osaa hyödyntää tieteellistä tutkimustyötä lapsen aseman edistämiseksi. Opiskelijalla on taito toimia erilaisissa varhaiskasvatuksen toimintaympäristöissä. Opiskelija kykenee orientoituminen tutkivan asiantuntijan rooliin ja hänellä on perusvalmiudet tutkimuksen tekemiseen. Opiskelija kykenee analysoimaan, argumentoimaan ja kriittisesti reflektomaan sekä omaa että työyhteisönsä toimintaa. Opiskelija tiedostaa ja tuntee laatutyön merkityksen.

Kompetenssit

Opiskelija on taito pitää tietonsa ajan tasalla. Hänen toimintansa kehittäminen pohjautuu tietoon ja arviointiin. Opiskelijalla on kyky toimia monitieteisessä yhteistyössä. Hän on tulevaisuuteen suuntautunut. Opiskelijalla on taito toimia vuorovaikutuksessa erilaisen lasten ja aikuisten kanssa sekä kyky antaa ja vastaanottaa palautetta. Hän kykenee tekemään arvovalintoja. Opiskelijalla on kyky hallita työnsä kielellisesti erilaisissa yhteyksissä. Hän hallitsee myös varhaiskasvatusalan tutkimuksessa käytettävän käsitteistön. Opiskelijalla on virkamieheltä edellytettävä kielitaito ja varhaiskasvatusalan käsitteistön tuntemus vieraalla kielellä.

Tutkinnon sisällöllinen painotus varhaiskasvatuksen yleisessä suuntautumisvaihtoehdossa riippuu olennaisesti sivuaineista, joita opiskelija valitsee tutkintoonsa. Sivuainevaihtoehtoja löytyy runsaasti Jyväskylän yliopiston sivuainetarjonnasta. Kasvatustieteen / aikuiskasvatustieteen aineopinnot eivät voi olla kandidaatin tutkinnon sivuaineena. Opiskelija voi mahdollisuuksien mukaan valita sivuaineita myös muista yliopistoista. Yhteiskuntatieteellisiä sivuainevaihtoehtoja voisivat olla esimerkiksi sosiologia, yhteiskuntapolitiikka, naistutkimus tai filosofia, samoin psykologia, liikuntatieteet ja humanistisen tiedekunnan monet oppiaineet, esimerkiksi journalistiikka, taidekasvatus ja musiikkiterapia voisivat olla mahdollisia ja kiinnostavia sivuainevaihtoehtoja. Yhteiskunnassa tarvitaan monenlaista varhaiskasvatuksen ja lapsuuden asiantuntijuutta, ja tiedepainotteisen suuntautumisvaihtoehdon mukaisen tutkinnon suorittava opiskelija

voi hakea paikkaansa työelämässä tutkimus- ja kehittämistyön lisäksi esimerkiksi viestinnän tai järjestötoiminnan piiristä.

Varhaiskasvatuksen yleisessä suuntautumisvaihtoehdossa teema-alueiden jatkumo on seuraava:

Teema 1. Orientoituminen varhaiskasvatustieteeseen ja varhaiskasvatuksen alaan

Opiskelija tutustuu varhaiskasvatusalan toimintaympäristöihin ja varhaiskasvatuksen arvo- ja tietoperustaan. Opiskelija rakentaa perustietämystään

- kasvatustieteen filosofisista, psykologisista ja sosiologisista perusteista,
- lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta sekä kasvuympäristöistä,
- suomalaisesta lapsuudesta, päivähoito- ja kasvatuserästä,
- varhaiskasvatustieteestä ja varhaiskasvatuksen pedagogisista perusteista
- varhaiskasvatuksen toimintaympäristöistä.

Opiskelija saa perustiedot valitsemistaan sivuaineopinnoista.

Teema 2. Lapsuuden ja kasvuympäristöjen monitieteinen tutkimus

Opiskelija perehtyy varhaiskasvatusalan tutkimustoimintaan sekä monitieteiseen tutkimukseen. Hän laajentaa tietämystään

- lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta,
- lapsuuden kasvu- ja toimintaympäristöistä,
- tiimityöskentely - ja vuorovaikutustaidoista,
- varhaiskasvatustutkimuksesta ja tutkimusmenetelmistä.

Opiskelija laajentaa tietämystään valitsemistaan sivuaineissa.

Teema 3. Varhaiskasvatusalan asiantuntijuuden laajentaminen

Opiskelija ymmärtää yhteisvastuullisuuden merkityksen hyvän lapsuuden rakentamisessa ja osaa toimia varhaiskasvatuksen asiantuntijana. Opiskelija syventää tietämystään

- yhteistyöverkostoista,
- tutkimusprosessista ja tieteellisestä ajattelusta,
- varhaiskasvatuksen asiantuntijuuden merkityksestä alan toimintaympäristöissä,
- kehittämistoiminnasta.

Varhaiskasvatuksen yleisessä suuntautumisvaihtoehdossa harjoittelun laajuus on 15 opintopistettä. Harjoittelu kuuluu varhaiskasvatustieteen pääaineopintoihin. Harjoittelun tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa tutkimuksellista osaamistaan ja kehittää valmiuksiaan soveltaa varhaiskasvatusalan tutkimustietoa. Opiskelija oppii tutkivaa työkentelytapaa ja tieteellistä ajattelua sekä perehtyy lapsen aseman edistämiseen tieteellisen tutkimustiedon kautta. Harjoittelu rakentuu seuraavista opintojaksoista:

VARH020	Varhaiskasvatusalan toimintaympäristöt -harjoittelu	3 op
VARH017	Tutkimusharjoittelu	6 op
VARH019	Asiantuntijuutta suuntaava harjoittelu	6 op

9.4 KANDIDAATIN TUTKINNON OPINTOJAKSOJEN KUVAUKSET

9.4.1 Kieli-, viestintä- ja orientoivat opinnot

VARY001 JOHDATUS YLIOPISTO-OPISKELUUN JA HOPSIN LAATIMINEN

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy yliopistolaitokseen ja -opiskeluun, opetussuunnitelmaan, erityisesti omaan opiskeluympäristöön ja itseohjautuvaan, monimuotoiseen opiskeluun ja tutustuu yliopiston kirjaston palveluihin. Opiskelija laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) ja päivittää sopimuksen mukaisesti.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, opintotehtävien suorittaminen ja HOPSin laatiminen.

Kirjallisuus: Sovitaan opintojakson alussa.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

XPV0502 VARHAISKASVATUKSEN PUHEVIESTINTÄ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kurssin käytyään opiskelija:

- osaa käyttää puheviestinnän peruskäsitteitä ja analysoida puheviestintätilanteiden osatekijöitä
- osaa antaa rakentavaa palautetta ja on saanut palautetta vuorovaikutusosaamisestaan ja tietää omat vahvuutensa ja kehitettävät puolensa viestijänä
- osaa valmistautua varhaiskasvatuksen asiantuntijan työssä keskeisiin vuorovaikutustilanteisiin (keskustelu, opetus, ohjaus) tarkoituksenmukaisesti, jäsenellä ja havainnollistaa sanottavaansa sekä kohdentaa viestinsä erilaisille kuuntelijoille
- tietää ryhmän toiminnan ja tiimityön periaatteet ja kykenee arvioimaan sekä omaa osallistumistaan että ryhmän toimintaa
- ymmärtää vuorovaikutuksen merkityksen osana yliopisto-opiskelua ja varhaiskasvatuksen asiantuntijuutta

Suoritustapa: Aktiivinen läsnäolo kurssilla, vähintään 80 % kokoontumisista. Hyväksytysti suoritettavat oppimistehtävät.

Kirjallisuus: Sovitaan opintojakson alussa.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kielikeskus

XKVK003 TIETEELLISEN KIRJOITTAMISEN PERUSTEET/VARHAISKASVATUS

Laajuus: 2 op

Tavoite: Opiskelijaa kehittyä akateemisen asiatekstin kirjoittamisessa ja analysoinnissa. Kurssin suoritettuaan opiskelija tuntee tieteellisen kirjoittamisen periaatteet ja on harjaantunut huoltamaan oman tekstinsä kieltä. Kurssilla kehitetään myös palautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja.

Suoritustapa: Kurssi on lähiopetusta ja edellyttää aktiivista osallistumista kaikkiin tapaamisiin. Kurssia tai sen osaa ei voi suorittaa etäopiskeluna.

Kirjallisuus:

Kurssin oheismateriaaliksi sopivat mm. seuraavat teokset ja verkkomateriaalit:

HIRSJÄRVI, S. & REMES, P. & SAJAVAARA, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osin uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

NURMI, T. & TORVELAINEN, P. 2008. Kielenhuollon luennot. Uusittu laitos. Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen opetusmateriaaleja 1. Jyväskylä: jyvaskylän yliopisto Kielijelppi. <http://www.kielijelppi.fi/>
Kirjoittajan ABC-kortti. <http://webcgi.oulu.fi/oykk/abc/>
Arviointi: Hyväksytty – hylätty
Vastuuyksikkö: Kielikeskus

VARY011 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka

Laajuus: 2 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy tieto- ja viestintätekniikan merkitykseen ja niiden tarkoituksenmukaiseen käyttöön opiskelussa ja opetuksessa. Harjoituksissa keskitytään yleisimpien työvälineohjelmistojen käytön harjoitteluun, Optima-oppimisympäristöön sekä kurssi- ja opintotietojärjestelmään (Korppi). Tavoitteena on, että opiskelija pystyy käyttämään tietokonetta itsenäisesti opintojensa apuna.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen, opintotehtävien ja näyttökokeen suorittaminen.

Kirjallisuus: Opintomateriaali

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

XRU0502/ XRU0503 AKADEMISK SVENSKA, SKRIFTLIG OCH MUNTLLIG

Laajuus: 3 op

Edeltävät opinnot: Lukiokurssi tai vastaavat tiedot (taitotaso B1 kts. kurssiarviointi) tarvittaessa täydennettynä ruotsin valmentavilla kursseilla (XRUX005, XRUX006 tai XRU0008). Kurssin suositeltava ajankohta 2. tai 3. opintovuotena.

Tavoite: Kurssin käytyään opiskelija

- osaa viestiä pääosin ymmärrettävästi omaan alaansa liittyvistä kysymyksistä
- hallitsee riittävän oman alan ja yleiskielen sanaston rutiininomaisesta tilanteesta suoriutumiseen
- löytää ja ymmärtää pääkohdat oman tieteenalansa tekstistä
- ymmärtää yleistä sekä alakohtaista puhuttua ruotsia
- osaa kirjoittaa yhtenäistä ja ymmärrettävää oman alansa tekstiä
- osaa pitää suullisen alustuksen oman alan aiheesta
- osaa ääntää ymmärrettävästi
- osallistuu vuorovaikutukseen tutuissa tilanteissa ja on aloitteellinen
- osaa varmistaa ymmärtäneensä keskustelua ja pyytää täsmennystä sanottuun
- osaa hyödyntää kielellisiä ja sisällöllisiä apuvälineitä, kuten sanakirjoja, kielioppeja ja Internetiä

Suoritustapa: Kurssin hyväksytty suoritus edellyttää aktiivista osallistumista, itseopiskelutehtävien tekemistä, suullisen alustuksen pitämistä ja kirjallisen loppukokeen läpäisemistä.

Kirjallisuus: Opintomateriaali

Arviointi: Opiskelija saa kurssin päätteeksi arvosanan sekä suullisesta että kirjallisesta ruotsin kielen taidosta.

Vastuuyksikkö: Kielikeskus

XENK002 ACADEMIC READING AND COMMUNICATION SKILLS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija oppii akateemisissa ja työelämäyhteyksissä tarvittavia viestintä- ja esiintymistaitoja sekä kulttuurienvälisen viestinnän taitoja. Lisäksi hän perehtyy varhaiskasvatuksen alan englanninkieliseen tutkimusraportointiin ja sanastoon eri tietolähteiden avulla sekä kehittää tehokkaita lukustrategioita. Tarkemmat sisältö- ja taitokuvaukset sekä tietoa kielenoppimisesta, -opetuksesta ja -arvioinnista löytyy Kielikeskuksen kielikompassista osoitteessa: <http://kielikompassi.jyu.fi>.

Suoritustapa: Opiskelijalta odotetaan aktiivista osallistumista yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelyyn.

Kirjallisuus:

Arviointi:

Vastuuyksikkö: Kielikeskus

VARY004 JOHDATUS TILASTOMENETELMIIN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija omaksuu perustiedot tilastollisten perusmenetelmien soveltamisesta tutkimusaineistoihin.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja opintotehtävien suorittaminen.

Kirjallisuus: Sovitaan opintojakson alussa.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos

9.4.2 Varhaiskasvatustieteen perusopinnot

Tiedekunnan yhteiset perusopintojaksot 15 op

KTKP101 JOHDATUS KASVATUSTIETEISIIN

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy seuraaviin kysymyksiin: 1. Mitä ovat kasvatuksen kulttuuriset tehtävät? 2. Miten kasvatustieteissä tutkitaan kasvatuksen erilaisia toimintakenttiä ja -käytäntöjä? 3. Mitä ovat kasvatustieteille ominaiset teoriat, sanastot ja käsitteet?

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen tai osallistuminen luennoille ja pienryhmätyöskentelyyn.

Kirjallisuus:

RINNE, R. KIVIRAUMA, J. LEHTINEN, E. 2000. Johdatus kasvatustieteisiin. Helsinki: WSOY. **TAI**

SILJANDER, P. 2002. Systemaattinen johdatus kasvatustieteisiin. Helsinki: Otava.

KARILA, K., KINOS, J. & VIRTANEN, J. (toim.) 2001. Varhaiskasvatuksen teoriaosuuksia. Jyväskylä: PS-kustannus.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta

KTKP102 KASVATUSTIETEEN PSYKOLOGISET PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tunnistaa ja ymmärtää kehitys- ja kasvatopsykologian keskeiset käsitteet ja niiden teoreettiset perustat. Opiskelija tiedostaa elämänkaariperspektiivin sekä kehitys- ja oppimisympäristöjen merkityksen.

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen tai osallistuminen luennoille ja lukupiirityöskentelyyn.

Kirjallisuus:

LEHTINEN, E. & KUUSINEN, J. 2001. Kasvatopsykologia. Helsinki: WSOY. **TAI**

LEHTINEN, E., KUUSINEN, J. & VAURAS, M. 2006. Kasvatopsykologia. Helsinki: WSOY. (luvut 1–8)

KARILA, K., ALASUUTARI, M., HÄNNIKÄINEN, M., NUMMENMAA, A.-R. & RASKUPUTTONEN, H. (toim.). 2006. Kasvatustieteiden tutkimus. Tampere: Vastapaino. (s. 1–16, 70–146)

NURMI, J., AHONEN, T., LYYTINEN, H., LYYTINEN P., PULKKINEN, L. & RUOPPILA, I. (toim.) 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY. (s. 1–205)

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta

KTKP103 KASVATUSTIETEEN SOSIOLOGISET PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy erilaisiin kasvatukseen ja koulutukseen liittyviin sosiaaliin ilmiöihin sekä kasvatussosiologian teoreettisiin perusteisiin mm. perhettä, lapsuutta, nuoruutta, aikuisuutta, koulua ja opettajuutta käsittelevien teemojen kautta.

Suoritustapa: Luentoja ja kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus:

ANTIKAINEN, A. 1998. Kasvatus, elämäkulkua ja yhteiskunta. Helsinki: WSOY. **TAI**

ANTIKAINEN, A., RINNE, R. & KOSKI, L. 2000. Kasvatussosiologia. Helsinki: WSOY. (luvut 1-2, 5-6, 8, 11)

STRANDELL, H. 1995. Päiväkoti lasten kohtaamispaikkana. Helsinki: Gaudeamus.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta

Varhaiskasvatustieteen perusopintojaksot 10 p

VARP001 JOHDATUS VARHAISKASVATUSTIETEeseen JA -TUTKIMUKSEEN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu tieteellisen ajattelun ja tiedeinstituution erityispiirteisiin ja tutkimusprosessin vaiheisiin. Opiskelija tekee pienryhmässä pienimuotoisen tutkimuskokeilun, johon liittyen hän tutustuu varhaiskasvatuksen alueen ajankohtaisiin tutkimuksiin.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, annettujen tehtävien tekeminen sekä oppimistehtävän laatiminen.

Kirjallisuus:

AALTOLA, J. & VALLI, R. 2001 tai uudempi. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARP002 KEHITYS, OPPIMINEN JA OPPIMISEN OHJAAMINEN VARHAISVUOSINA

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu lapsituntemuksesta lähtevään kasvatustieteeseen. Opiskelija muodostaa käsitystä lapsen kokonaiskehityksen etenemisestä, kehityksen tukemisesta ja oppimisen ohjaamisesta varhaisvuosina perehtymällä erityisesti lapsen persoonallisuuden, sosioemotionaalisen kehityksen ja kognitiivisen kehityksen tarkasteluun.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen, oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

DOWLING, M. 2005. Young children's personal, social and emotional development. London : Paul Chapman. (s. 1-99)

KELTIKANGAS-JÄRVINEN, L. 2004. Temperamentti: Ihmisen yksilöllisyys. Helsinki: WSOY. (s. 9-263)

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARP003 JOHDATUS LAPSUUDEN SOSIOLOGIAAN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu lapsuuteen yhteiskunnallisena ilmiönä ja keskeisiin lapsuutta ja lasten asemaa rakentaviin sosiaalisiin ja kulttuurisiin tekijöihin. Opiskelija ymmärtää lapsuuden, varhaiskasvatuksen ja muun yhteiskunnan muuttuvat keskinäiset yhteydet. Opiskelija tutustuu lapsuuden historiaan, lapsuuden instituutioihin sekä nyky-lapsuuden piirteisiin.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, annettujen tehtävien suorittaminen sekä oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

Suomalainen lapsi. 2007. Helsinki: Tilastokeskus.

ALANEN, L. & KARILA, K. (toim.) 2009. Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta. Tampere: Vastapaino (osittain)

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/varhaiskasvatus

KASVATUSTIETEELLISTÄ ASiantuntijuutta Kehittävä Ohjattu Harjoittelu

Lastentarhanopettajan koulutus

VARH014 ORIENTOIVA HARJOITTELU

Orientoituminen lastentarhanopettajan työhön ja sen kontekstiin

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy päivähoidon eri toimintaympäristöihin (mm. päiväkotit, perhepäivähoito, avoin toiminta) ja lastentarhanopettajan työhön. Opiskelija tutustuu varhaiskasvatusikäisiin lapsiin mm. havainnoimalla sekä tutustumalla lasten kasvuympäristöihin. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan varhaiskasvatuksen pedagogisia perusteita sekä tarkastelemaan omaa pedagogista kehittymistään dialogisessa ohjaussuhteessa.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja ohjauskeskusteluihin, tutustuminen päivähoidon eri toimintaympäristöihin sekä työskentely lapsiryhmässä ja portfolion laatiminen.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen yleinen suuntautumisvaihtoehto

VARH020 VARHAISKASVATUSALAN TOIMINTAYMPÄRISTÖT – HARJOITTELU

Laajuus: 3 op

Edeltävät opinnot: Opintojakso VARP001 Johdatus varhaiskasvatustieteeseen ja – tutkimukseen

Tavoite: Opiskelija saa tietoa erilaisista varhaiskasvatuksen toimintaympäristöistä havainnoimalla opetus- ja ohjaustilanteita sekä osallistumalla toimintaan. Opiskelija analysoi kokemuksiaan tutkimus- ja teorian tiedon valossa.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen hyväksytyissä oppimisympäristöissä työskentelyyn ja oppimistehtävien tekeminen. Harjoitteluun sisältyy yhden opintopisteen laajuisen tutustuminen päiväkotiin.

Kirjallisuus: Sovitaan erikseen

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

9.4.3 Varhaiskasvatustieteen aineopinnot

Edeltävinä opintoina hyvin tiedoin suoritettut varhaiskasvatustieteen perusopinnot.

VARA001 LEIKKI, KEHITYS JA OPPIMINEN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää lapsituntemustaan ja omaa kasvatustieteen perehtymällä eri kehitysteorioihin ja lapsen oppimiseen sekä oppimisen ohjaamisen kysymyksiin. Opiskelija rakentaa omaa käsitystään erityisesti esi- ja alkuopetusikäisen lapsen kehityksestä. Erityisenä tavoitteena on ymmärtää leikin, kehityksen ja oppimisen välistä suhdetta sekä ymmärtää sukupuolten välisiä kehityksen erityispiirteitä.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen tai oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

CRAIN, W. 2000. Theories of development: concepts and applications. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall. (s. 64–109, 147–243, 340-359)

HUGHES, F. P. 1999. Children, play and development. 3. painos. Boston: Allyn and Bacon. (s.125–145, 170–211)

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA002 LAPSUUDEN SOSIOLOGIA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy lapsuuden sosiologian teoreettisiin lähtökohtiin sekä lapsuuden ja lapsuusinstituutioiden tutkimukseen. Opiskelija tutustuu joihinkin nykylapsuuteen liittyviin ilmiöihin ja teemoihin.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen tai oppimistehtävä.

Kirjallisuus:

LEHTINEN, A R. 2000. Lasten kesken. Lapset toimijoina päiväkodissa. Jyväskylä: SoPhi.

ALANEN, L. & KARILA, K. (toim.) 2009. Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta. Tampere: Vastapaino. (osittain)

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA004 VUOROVAIKUTUS JA RYHMÄPROSESSIT KASVATUSYHTEISÖSSÄ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää itsetuntemustaan ja harjoittaa vuorovaikutustaitojaan. Lisäksi opiskelija oppii ymmärtämään ryhmäilmiöitä sekä työyhteisöön, työyhteisön kehittymiseen, hyvinvointiin sekä jaksamiseen liittyviä tekijöitä.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen tai oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

KINNUNEN, U., FELDT, T, & MAUNO, S. (toim.) 2005. Työ leipälajina. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. Jyväskylä: PS-kustannus.

NIEMISTÖ, R. 2002. Ryhmän luovuus ja kehitysehdot. Helsinki: Palmenia-kustannus.

SUURNÄKKI, T. & KAJANNE, R. (toim.) 2001. Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämispas. Helsinki: Työturvallisuuskeskus, kuntayhtymä & palveluryhmä.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Seuraava opintojakso (VARA005) on valinnainen opiskelijoille, jotka suorittavat tutkintonsa varhaiskasvatuksen yleisen suuntautumisvaihtoehdon mukaisesti tai jotka ovat laitoksen sivuaineopiskelijoita. Vaihtoehtoisena opintojaksona opiskelija voi suorittaa yhden opintojaksoista VARA007, VARA009, VARA010 tai VARA015. Opintojaksojen kuvaukset ovat sivuilla 29–31.

VARA005 HYVINVOINNIN, KASVUN JA OPPIMISEN HAASTEET VARHAISKASVATUKSESSA I: PERUSTEET

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija luo yleiskuvan lapsen poikkeavan kehityksen ja oppimisen ongelmista sekä lapsen psyykkistä hyvinvointia ja mielenterveyttä käsittelevistä asioista. Opiskelija tarkastelee aihealuetta lapsen, perheen, varhaiskasvatuksen ja yhteiskunnan näkökulmasta. Opiskelija tutustuu päivähoidon toimintamalleihin lapsia kohtavissa kriisitilanteissa sekä kriisivalmiussuunnitelman laadintaan.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus:

FRIIS, I., EIROLA, R. & MANNONEN, M. 2004. Lasten ja nuorten mielenterveystyö. Helsinki: WSOY. **TAI**

TAIPALE, V. 1998. Lasten mielenterveystyö. Helsinki: WSOY. (s.151–305)

PIHLAJA, P. & VIITALA, R. 2004. Erytyiskasvatus varhaislapsuudessa. Helsinki: WSOY.

SIISKONEN, T., ARO, T., AHONEN, T & KETONEN, R. (toim.) 2003. Joko se puhuu? Kielenkehityksen vaikeudet varhaislapsuudessa. Jyväskylä: PS –kustannus. (s. 163 – 301).

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA014 PEDAGOGISEN ASIANTUNTIJUUDEN RAKENTUMINEN JA PEDAGOGINEN JOHTAMINEN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija jäsentää varhaiskasvatuksen asiantuntijuuden kokonaisuutta ja asiantuntijuudessa kehittymisen suuntia sekä selkiyttää oman pedagogisen toimintansa keskeiset tekijät ja linjaa ne työskentelynsä periaatteiksi. Opiskelija saa valmiuksia tarkastella kasvatustiimin työskentelyä, laadunhallinnan lähtökohtia, arviointityön merkitystä ja keinoja sekä johtajuutta ja kehittämistoimintaa jatkuvana prosessina. Lisäksi hän syventää omaa oppimis- ja kasvatustieteiden näkemystään.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

HEIKKA, J. , HUJALA, E & TURJA, L. 2009. Arvioinnista opiksi. Vantaa: Printel.

KUPILA, P. (toim.) 2004. Arvioidaan yhdessä. Näkökulmia arviointiin varhaiskasvatuksessa. Helsinki: Tammi.

RAUSTE-VON WRIGHT, M. & VON WRIGHT, J. 2003. Oppiminen ja koulutus. 9. uud. painos. Helsinki: WSOY.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

KASVATUSTIETEELLISTÄ ASiantuntijuutta Kehittävä Ohjattu Harjoittelu

Lastentarhanopettajan koulutus

VARH015 SYVENTÄVÄ HARJOITTELU: YHTEISVASTUULLINEN HYVÄN LAPSUUDEN RAKENTAMINEN

Laajuus: 6 op

Edeltävät opinnot: VAAM020 Perusharjoittelu ja VAAM004 Opetussuunnitelma varhaiskasvatuksessa

Tavoite: Opiskelija syventää pedagogista asiantuntijuuttaan tarkastellen varhaiskasvatustyötä kokonaisuutena toimien aktiivisena ja vastuullisena tiimin jäsenenä. Opiskelija syventää ja konkretisoi omaa käyttöteoriaansa jatkuvan reflektoinnin avulla hyödyntäen teoreettista ja käytännöllistä tietämystään. Tavoitteena on opiskelijan pedagoginen asiantuntijuus, jossa on keskeisenä periaatteena kokonaisvaltaisuus ja pedagoginen jatkumo, lapsen kasvun ja oppimisen yksilöllinen tukeminen sekä kasvatuskumppanuus. Opiskelija ymmärtää lastentarhanopettajan vastuun pedagogisen keskustelun ylläpitämisestä moniammatillisessa yhteistyössä.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen sekä työskentely lapsiryhmässä ja portfolion laatiminen.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARH016 LAAJENTAVA HARJOITTELU

Laajuus: 4 op (lukuvuonna 2009 -2010 laajuus on 3 op)

Edeltävät opinnot: VARH015 Syventävä harjoittelu ja VARA003 Pedagogisen asiantuntijuuden rakentuminen / VARA014 Pedagogisen asiantuntijuuden rakentuminen ja pedagoginen johtaminen

Tavoite: Opiskelija laajentaa pedagogista tietämystään ja asiantuntijuuttaan valintansa mukaisesti erilaisten varhaiskasvatuksen toimintaympäristöjen opetus-, kasvatus- ja ohjaustehtävissä. Jos laajentava harjoittelu suoritetaan osana opettajan pedagogisia opintoja, opiskelijan tavoitteena on laajentaa omaa pedagogista osaamistaan aikuisten ohjaamiseen ja kouluttamiseen.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, työskentely harjoittelupaikassa sekä portfolion täydentäminen laajentuneen näkemyksen mukaisesti.

Kirjallisuus:

Opettajan pedagogiset opinnot:

ROGERS, J. 2003. Aikuisoppiminen. Helsinki: Finn Lectura. (s. 1-105)

KAUPPILA, R.A. 2003. Opi ja opeta tehokkaasti. Psykkinen valmennus oppimisen tukena. Jyväskylä: PS-kustannus. (s. 1-97)

Muu laajentava harjoittelu: Kirjallisuus määräytyy harjoittelun suuntautumisen mukaan.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen yleinen suuntautumisvaihtoehto

Harjoittelujaksot VAR017 ja VARH019 voidaan suorittaa myös yhtäjaksoisena 12 op kokonaisuutena.

VARH017 TUTKIMUSHARJOITTELU

Laajuus: 6 op

Edeltävät opinnot: VARH020 Varhaiskasvatusalan toimintaympäristöt –harjoittelu

Tavoite: Opiskelija tutustuu tutkimusprosessin eri vaiheisiin työskentelemällä varhaiskasvatusalaan liittyvässä tutkimusprojektissa, -yksikössä tai -laitoksessa. Tavoitteena on saada perustiedot tutkimusprojektien toiminnasta, lapsitutkimuksen menetelmistä ja käytänteistä sekä varhaiskasvatusalan tutkimuksista.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen ryhmäohjaukseen, työskentely hyväksytyssä harjoittelukohteessa ja oppimistehtävien tekeminen.

Kirjallisuus: Sovitaan erikseen.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARH019 ASIANTUNTIJUUTTA SUUNTAAVA HARJOITTELU

Laajuus: 6 op

Edeltävät opinnot: VARH020 Varhaiskasvatusalan toimintaympäristöt – harjoittelu ja VARH017 Tutkimusharjoittelu

Tavoite: Opiskelija hyödyntää opintojensa kautta rakentunutta tietopohjaansa varhaiskasvatuksen alan tutkimus-, koulutus-, suunnittelu- tai kehittämistehtävissä, esimerkiksi erilaisissa hankkeissa tai järjestöissä. Opiskelija toteuttaa harjoittelupaikan tarpeista lähtevän pienimuotoisen kehittämishankkeen.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen ryhmäohjaukseen, työskentely hyväksytyssä harjoittelukohteessa sekä oppimistehtävien tekeminen.

Kirjallisuus: Sovitaan erikseen.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

AINEOPINTOJEN TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT

Laajuus: 10 op

Tavoite: Aineopintojen menetelmäopinnoissa perehdytään tieteelliseen päättelyyn, argumentointiin ja kasvatustieteellisen tutkimuksen perusteisiin. Opiskelija omaksuu perusvalmiudet niin määrällisen kuin laadullisen tutkimusprosessin suunnitteluun ja toteutukseen sekä aikaisempien tutkimusten menetelmälliseen arviointiin. Menetelmäopinnot jakautuvat määrällisen ja laadullisen tutkimuksen perusteisiin (5 op + 5 op). Opintojaksoilla tutustutaan alustavasti alan keskeisiin tutkimusmetodeihin ja keskitytään erityisesti tutkimusaineistojen keräämisen harjoitteluun. Opintojaksot antavat menetelmälliset valmiudet kandidaatin työn tekemiseen. Tutkimusmenetelmäopinnot koostuvat seuraavasta kahdesta opintojaksosta (KTKA010 ja KTKA020).

KTKA010 LAADULLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija omaksuu laadullisen tutkimuksen perustiedot ja -taidot sekä saa menetelmälliset valmiudet kandidaatin tutkielman tekemiseen.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen, luento- ja kirjallisuustentti sekä ryhmäopetukseen liittyvät tehtävät/ harjoitustyö.

Kirjallisuus:

PATTON, M. Q. 2002. Qualitative research and evaluation methods. 3. painos. Thousand Oaks: Sage. (soveltuvin osin)

TUOMI, J. & SARAJÄRVI, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ OKL. Opiskelija voi suorittaa KTKA010 kurssin tilalla myös OKL:n järjestämän kurssin OKLA610 Tutkimusmetodiikka- ja viestintä.

KTKA020 MÄÄRÄLLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija omaksuu määrällisen tutkimuksen perustiedot ja -taidot sekä saa menetelmälliset valmiudet kandidaatin tutkielman tekemiseen.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen, luento- ja kirjallisuustentti sekä ryhmäopetukseen liittyvät tehtävät/ harjoitustyö.

Kirjallisuus:

METSÄMUURONEN, J. 2005 (tai uudempi). Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmis-
tieteissä. Helsinki: International Methelp KY. (soveltuvien osin)

HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 2005. Tutki ja kirjoita. 11. painos tai
uudempi. Helsinki: Tammi.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos

VARA012 PROSEMINAARI JA KANDIDAATINTUTKIELMA

Laajuus: 10 op

Edeltävät opinnot: Varhaiskasvatustieteen aineopintoja vähintään 9 opintopistettä.

Tavoite: Opiskelija perehtyy tieteelliseen ajatteluun, tutkimusprosessiin ja tieteelliseen viestintään ohjatun tutkimustyön kautta. Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa oman pienimuotoisen tutkielman (kandidaatintutkielma) yleisiä tieteellisen tutkimuksen teon ja raportoinnin ohjeita noudattaen. Proseminaariryöskentelyyn liittyy kirjaston tiedonhaku- palvelujen käytön harjoittelua.

Suoritustapa: Kontaktiopetukseen osallistuminen ja kandidaatintutkielman tekeminen.

Kirjallisuus:

HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 2005. Tutki ja kirjoita. 11. painos tai
uudempi. Helsinki: Tammi.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA013 KIRJALLINEN KYPSYYSNÄYTE (PÄÄAINEOPISKELIJOIDEN
MATURITEETTI KK-TUTKINTOA VARTEN)

Suoritetaan tutkintoasetuksen 10 §:n mukainen kirjallinen kypsyysnäyte (maturiteetti), joka osoittaa suomen tai ruotsin kielen taitoa ja perehtyneisyyttä opinnäytteen (kandidaatintutkielman) alaan. Maturiteetti kirjoitetaan tiedekunnan yleisessä kuulustelutilaisuudessa.

Arviointi: Hyväksytyt – hylätyt. Maturiteetti tarkastetaan sekä asiasisällön että kielen osalta.

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

9.4.4 Varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot

Pakollinen sivuaine lastentarhanopettajan suuntautumisvaihtoehdon mukaan opiskeleville.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogiset sisältöopinnot

VAAM023	Lapsilähtöinen pedagogiikka	7 op
VAAM003	Oppimisvalmiuksien arviointi ja erityinen tuki varhaiskasvatuksessa	5 op
VAAM004	Opetussuunnitelma varhaiskasvatuksessa	6 op
VAAM005	Kieli ja vuorovaikutus	3 op

VAAM006	Luonto ja ympäristö	3 op
VAAM024	Matematiikka, tiede- ja teknologiakasvatus	3 op
VAAM008	Etiikka ja katsomuskasvatus	2 op
<i>Varhaiskasvatuksen yhteistyöverkostot</i>		
VAAM028	Kasvatuskumppanuus	3 op
VAAM029	Moniammatillinen verkostotyö	3 op
<i>Taito- ja taideaineiden pedagogiikka</i>		
VAAM011	Kuvataidekasvatus I	3 op
VAAM012	Musiikkikasvatus I	3 op
VAAM013	Liikuntakasvatus I	3 op
VAAM014	Lastenkirjallisuus	3 op
VAAM040	Taito- ja taideaineiden suunnittelu ja ohjaus esiopetuksessa	4 op
<i>Vaihtoehtoiset opinnot (yksi seuraavista)</i>		
VAAM017	Mediakasvatus	3 op
VAAM018	Taidepedagogiikka	3 op
VARA006	Hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen haasteet varhaiskasvatuksessa II, syventävä osio	3 op
VARA007	Monikulttuurinen kasvatus	3 op
VARA009	Lastenkulttuuri	3 op
VARA010	Lapset ja sukupuoli	3 op
VARA015	Johtaminen ja laatu päivähoidossa	3 op
<i>Ohjattu harjoittelu</i>		
VAAM020	Perusharjoittelu	6 op

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogiset sisältöopinnot

VAAM023 LAPSILÄHTÖINEN PEDAGOGIIKKA

Laajuus: 7 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy lapsilähtöisen pedagogiikan periaatteisiin ja toteuttamiseen. Opiskelija tuntee kokonaisvaltaisen lähestymistavan perusteet pienten lasten pedagogiikassa.

Opintojakson eri sisältöjen tavoitteet ovat:

- Lasten hyvinvointi: Opiskelija ymmärtää terveyden edistämisen, perushoidon ja päivärytmin merkityksen lapsen hyvinvoinnin rakentumisessa. Opiskelija tuntee tavallisimmat lastentaudit ja perustiedot lasten tapaturmista ja ensiavusta.
- Lapsilähtöinen pedagogiikka: Opiskelija tuntee lapsilähtöisen pedagogiikan ja pienten lasten pedagogiikan perusteita ja saa valmiudet toteuttaa lapsilähtöistä pedagogiikkaa, jonka perustana on lasten havainnointi ja lasten tuntemus. Opiskelija kykenee lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseen lapsille ominaisilla toimintavoilla.
- Leikki: Opiskelija ymmärtää leikin merkityksen lasten oppimisessa ja vertaisryhmässä sekä osaa tukea ja ohjata lasten leikkiä.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja annettujen tehtävien suorittaminen. Kirjallisuuden suorittaminen.

Kirjallisuus:

JOHANSSON, E. & PRAMLING SAMUELSSON, I. 2003. Förskolan - barns första skola! Lund: Studentlitteratur **TAI**

PRAMLING SAMUELSSON, I. & ASPLUND CARLSSON, M. 2003. Det lekande barn: I en utvecklingspedagogisk teori. Stockholm: Liber.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2004. STAKES, oppaita 56. Helsinki.
HELENIUS, A., KARILA, K., MUNTER, H., MÄNTYNEN, P. & SIREN-TIUSANEN, H.
(toim.) 2001. Pienet päivähoitossa: Alle kolmivuotiaiden varhaiskasvatuksen perusteita. Helsinki: WSOY.

IVANOFF, P., KITINOJA., PALO, R. RISKU, A. & VUORI, A. 2004. Hoidatko minua? Lapsen, nuoren ja perheen hoitotyö. Porvoo. WSOY. (osittain)

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytty-hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM003 OPPIMISVALMIUKSIEN ARVIOINTI JA ERITYINEN TUKI VARHAISKASVATUKSESSA

Laajuus: 5 op

Edeltävät opinnot: VARA005 Hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen haasteet varhaiskasvatuksessa I: perusteet

Tavoite: Opiskelija tuntee oppimis- ja kouluvalmiuksien arviointiprosessia ja erityisen tuen tarpeen arviointimenetelmiä, käytäntöjä ja perusteita sekä erityisen tukemisen ohjelmia. Opiskelija perehtyy yksilöllistetyn opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan ja kouluun siirtymisen vaihtoehtoihin. Opiskelija saa valmiuksia tukea maahanmuuttajalasten oppimista. Opiskelija ymmärtää kontekstuaalisuuden, lapsilähtöisyyden, poikkeusolosuhteiden ja moniammatillisuuden merkityksen arvioinnissa, suunnittelussa ja erityisten tukitoimien toteuttamisessa.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja opintokäynneille, arviointitehtävä sekä tapausselostus käytännön havainnoinnin ja kirjallisuuden pohjalta.

Kirjallisuus:

KOVANEN, P. 2003. Varsu -Varhaisen oppimaan ohjaamisen suunnitelma. Johdanto. Jyväskylä: PS-kustannus. **JA**

valinnan mukaan kaksi seuraavista:

BRICKER, D. & PRETTI-FRONTCZSAK, K. 2004. Varsu 3 -Varhaisen oppimaan ohjaamisen suunnitelma. Arviointimenetelmä 3-6-vuotiaille. Jyväskylä: PS-kustannus.

BRICKER, D. & WADDELL, M. 2004. Varsu 4 -Varhaisen oppimaan ohjaamisen suunnitelma. Opetussuunnitelma 3-6-vuotiaille. Jyväskylä: PS-kustannus.

IKONEN, O. 2000. Oppimisvalmiudet ja opetus. Jyväskylä: PS-kustannus.

KEROLA, K. (toim.) 2001. Struktuuria opetukseen: selkeys ja rakenteet oppimisen edistäjinä. Jyväskylä: PS-kustannus.

PIHLAJA, P. & KONTU, E. (toim.) 2001. Työkaluja päivähoiton erityiskasvatukseen. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Arviointi: Hyväksytty-hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM004 OPETUSSUUNNITELMA VARHAISKASVATUKSESSA

Laajuus: 6 op

Edeltävät opinnot: VAAM001 Lapsilähtöinen pedagogiikka ja leikki

Tavoite: Opiskelija hallitsee esiopetusta ohjaavat asiakirjat sekä esiopetusikäisen lapsen oppimisen ja opettamisen erityispiirteet. Opiskelijalla on valmiuksia opetussuunnitelman kehittämiseen sekä esi- ja alkuopetuksen opetussuunnitelmalliseen integrointiin. Opiskelijalla on valmiuksia ohjata esiopetusikäisten lasten oppimisprosessia (havainnointi, suunnittelu, ohjaaminen ja arviointi). Opiskelija tuntee perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet alkuopetuksen osalta sekä alkuopetuksen keskeiset sisällöt.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja kirjallisuuden suorittaminen.

Kirjallisuus:

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. 2000. Opetushallitus. Helsinki.

HAKKARAINEN, P. 2002. Kehittävä esiopetus ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus. (luvut 3-7.)

FABIAN, H. & DUNLOP, A. W. (toim.) 2002. Transitions in the early years: Debating continuity and progression for children in early education. London: RoutledgeFalmer. (luvut 1, 4–8.) **TAI**

FABIAN, H. & DUNLOP, A.W. (toim.) 2007. Informing transitions in the early years. London: Open University Press. (luvut 1-3, 5, 8 ja 10.)

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. 2004. Helsinki: Opetushallitus. (1. ja 2. luokkia koskevat sivut)

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM005 KIELI JA VUOROVAIKUTUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija omaksuu perustiedot lapsen kielen normaalista kehityksestä, kielellisestä tietoisuudesta sekä esiopetuksen äidinkielen valmiuksista. Opiskelija oppii tukemaan lapsen kielen kehitystä monipuolisin menetelmin ja saa valmiuksia esiopetuksen äidinkielen toteuttamiseen.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, kirjallisuuden ja tehtävien suorittaminen

Kirjallisuus:

LERKKANEN, M-L. 2006. Lukemaan oppiminen ja opettaminen esi- ja alkuopetuksessa. Helsinki: WSOY

NURMILAAKSO, M. 2006. Lukemisen alkeita päiväkodissa. Lastentarhanopettaja ja alkava kuusivuotias lukija. Helsingin yliopisto. Tutkimuksia 267. Helsinki: Yliopistopaino. (s. 1 – 80, 162-183)

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM006 LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija saa valmiuksia ympäristökasvatuksen suunniteluun, toteuttamiseen ja arviointiin päivähoitotyössä. Opiskelija perehtyy ympäristökasvatuksen tavoitteisiin, sisältöihin ja menetelmiin erityisesti varhaiskasvatuksen näkökulmasta ja saa kokemuksia ympäristökasvatuksen soveltamisesta niin luonnon- kuin kulttuuriympäristössäkin.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen sekä luentojen ja kirjallisuuden suorittaminen.

Kirjallisuus:

CANTELL, H. (toim.) 2004. Ympäristökasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus. Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM024 MATEMATIIKKA, TIEDE- JA TEKNOLOGIAKASVATUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää tietämystään lapsen matemaattisen ajattelun kehittämistä ja matemaattisten oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisystä sekä oppii ohjaamaan lasten matemaattista ajattelua ja toimintaa soveltaen varhaiskasvatusikäisille ominaisia toimintatapoja. Opiskelija omaksuu tiedollisia ja taidollisia perusteita ohjata lasten tutkivaa toimintaa ja käsitteellisen ajattelun kehittymistä soveltaen leikinomaisuutta sekä havainnoinnin, kokeilun ja tekemällä oppimisen periaatteita ja toimintatapoja.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja kirjallisuuden suorittaminen.

Kirjallisuus:

AUNIO, P., HANNULA, M. & RÄSÄNEN, P. 2004. Matemaattisten taitojen varhaiskehitys. Teoksessa: RÄSÄNEN, P. KUPARI, P., AHONEN, T. & MALINEN, P. (toim.) Matematiikka – näkökulmia opettamiseen ja oppimiseen. Jyväskylä: Niilo Mäki Instituutti (s. 198-221)

IKÄHEIMO, H. & RISKU A-M. 2004. Matematiikan esi- ja alkuopetuksesta. Teoksessa: RÄSÄNEN, P., KUPARI, P., AHONEN, T. & MALINEN, P. (toim.) Matematiikka – näkökulmia opettamiseen ja oppimiseen. Jyväskylä: Niilo Mäki Instituutti (s. 222-240)

VAN HOORN, J., MONIGHAN NOUROT, P., SCALES B. & RODRIQUEZ ALWARD, K. 2007. Play at the center of the curriculum. (4th ed.) New Jersey: Pearson Prentice Hall (luvut 7, 9, 12)

HOLT, B.-G. 1989/1993. Science with young children. 3. uud. painos. Washington: NAEYC. (s. 15-90 ja 131-178) **TAI**

JOHNSTON, J. 1996/1998. Early explorations in science. Buckingham: Open University Press. (luvut 2, 4 ja 5)

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM008 ETIIKKA JA KATSOMUSKASVATUS

Laajuus: 2 op

Tavoite: Opiskelija saa valmiuksia tukea lapsen eettistä ja katsomuksellista kasvua sekä saa välineitä lapsen eettisen ja hengellisen kasvun, uskontokasvatuksen ja katsomuskasvatuksen toteuttamiseen varhaiskasvatuksessa. Opiskelija pohtii varhaiskasvatustyön eettisiä kysymyksiä.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen. Annettujen tehtävien sekä kirjallisuuden ja luentojen hyväksytty suorittaminen opintotehtävänä tai tenttimällä.

Kirjallisuus:

LUUMI, P. 2006. Kertojan käsikirja. Saarijärvi: Lasten Keskus. (s. 108–245)

ROSENBLAD, D. & ROSENBLAD, F. 2005. Abrahamin lapset. Kolmen uskonnon yhteiset juuret. Helsinki: Suomen Lähetysseura. (s. 12–32)

SAARINEN, S. (toim.) 2002. Kaikille tilaa riittää. Päivähoidon uskontokasvatus. Helsinki: Lasten Keskus. **TAI**

SALMINEN, J. (toim.) 2001. Varhaiskasvatuksen uskontokasvatus. Helsingin yliopisto. Studia Pedagogica 24.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen yhteistyöverkostot

VAAM028 KASVATUSKUMPPANUUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tiedostaa perheen muuttavana, dynaamisena ja moniäänisenä kokonaisuutena sekä ymmärtää erilaisia perheitä ja perheiden arkea. Opiskelija kykenee tarkastelemaan kasvatuskumppanuutta eri näkökulmista sekä saa välineitä kasvatuskumppanuuden toteuttamiseen ja erilaisten vanhempien kohtaamiseen.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen sekä luentojen ja kirjallisuuden suorittaminen.

Kirjallisuus:

RÖNKÄ, A., MALINEN, K. & LÄMSÄ, T. (toim.) 2009. Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa. Jyväskylä: PS-kustannus. **TAI**

RÖNKÄ, A. & KINNUNEN, U. (toim.) 2002. Perhe ja vanhemmuus: suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. Jyväskylä: PS-kustannus. **JA**
SEVÓN, E. & NOTKO, M. (toim.) 2008. Perhesuhteet puntarissa. Tampere: Tammerpaino. (s. 111-130, 169-187, 233-256)

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM029 MONIAMMATILLINEN VERKOSTOTYÖ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy jaetun asiantuntijuuden ja yhteistyöverkostojen lähtökohtiin, niiden mahdollisuuksiin ja soveltamiseen päivähoidon käytännöissä siten, että hän tiedostaa jaetun asiantuntijuuden voimavarana varhaiskasvatustyössä. Opiskelija saa valmiuksia toimia monitahoisessa lasten ja perheiden palveluverkostossa.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen sekä luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus:

KUPILA, P. 2007. "Minäkö asiantuntija?" Varhaiskasvatuksen asiantuntijan merkitysperspektiivin ja identiteetin rakentuminen. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 302. (s. 13–37)

FORSBERG, H., RITALA-KOSKINEN, A. & TÖRRÖNEN, M. 2006. Lapset ja sosiaalityö. Kohtaamisia, menetelmiä ja tiedon uudelleenarviointia. Helsinki: PS-kustannus.

Lastensuojelulaki (laki 417/2007).

SEIKKULA, J. & ARNKILL, T.E. 2005. Dialoginen verkostotyö. Helsinki: Tammi.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Taito- ja taideaineiden pedagogiikka

VAAM011 KUVATAIDEKASVATUS I

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija kehittyy tiedollisesti, taidollisesti ja pedagogisesti kuvataiteen tekijänä ja kokijana sekä saa valmiuksia kuvataidetehtävien pedagogiseen suunnitteluun

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, annettujen tehtävien hyväksytty suorittaminen ja opintokäynteihin osallistuminen.

Kirjallisuus:

HAKKOLA ym.1991. Lasten taidekasvatus. Helsinki: Kirjayhtymä.

ESKELÄ-TUOMISTO, L. 1982. Elävää viivaa etsimässä. Helsinki: MLL.

ESKELÄ-TUOMISTO, L. 1988. Värejä ja valoja. Helsinki: MLL.

MOISANDER ym. 1991. Kuvasilta kuvaamataitoon 1-3. Porvoo: WSOY.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM012 MUSIIKKIKASVATUS I

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy lapsen musiikilliseen kehitykseen ja ilmaisuun, keskeisiin menetelmiin ja musiikin prosessointimahdollisuuksiin varhaisiän musiikkikasvatuksessa. Tutustutaan ekologiseen äänenkäyttöön osana lastentarhanopettajan työn äänieronomiaa.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen sekä oppimistehtävän hyväksytty suorittaminen.

Kirjallisuus:

AHONEN, K. 2004. Johdatus musiikin oppimiseen. Helsinki: Finn Lectura.

HONGISTO-ÅBERG, M., LINDEBERG-PIIROINEN, A. & MÄKINEN, L. 2001. Musiikki varhaiskasvatuksessa. Hiphoi musiso! käsikirja. Espoo: Fazer Musiikki.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM013 LIIKUNTAKASVATUS I

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy lapsen liikunnalliseen kehittymiseen, liikuntakasvatuksen suosituksiin, keskeisiin sisältöihin ja didaktisiin periaatteisiin.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen tai oppimistehtävän hyväksytty suorittaminen.

Kirjallisuus:

KARVONEN, P., SIREN-TIUSANEN, H & VUORINEN, R. 2003. Varhaisvuosien liikunta. Jyväskylä: VK-kustannus.

ZIMMER, R. 2001. Liikuntakasvatuksen käsikirja. Didaktis-metodisia perusteita ja käytännön ideoita. Hämeenlinna: LK-kirjat.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM014 LASTENKIRJALLISUUS I

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu varhaiskasvatuksen kannalta keskeiseen lastenkirjallisuuden ja oivaltaa kirjallisuuden merkityksen lapsen kielen ja persoonallisuuden kehitykselle. Hän osaa toteuttaa monipuolista, lapsen kehitystasoa vastaavaa kirjallisuuskasvatusta.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen, kirjallisuuden ja oppimistehtävien suorittaminen.

Kirjallisuus:

SUOJALA, M. & KARJALAINEN, M. 2001. Avaa lastenkirja. Helsinki: Lasten Keskus. Lastenkirjallisuutta sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM040 TAITO- JA TAIDEAINEIDEN SUUNNITTELU JA OHJAUS ESIOPETUKSESSA

Laajuus: 4 op (lukuvuonna 2009-2010 3 op)

Tavoite: Opiskelija perehtyy taito- ja taideaineiden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin esiopetuksessa. Opiskelija tuntee kuvataiteen, musiikin, liikunnan ja lastenkirjallisuuden sisällöt ja työtavat. Opiskelija ymmärtää taito- ja taideaineiden merkityksen lapsen tasapainoiselle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen. Opiskelija kokoaa kurssin aikana portfolion, joka sisältää saavutetut tiedot ja taidot.

Kirjallisuus: Sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Ohjattu harjoittelu

VAAM020 PERUSHARJOITTELU: LAPSILÄHTÖINEN, SUUNNITELMALLINEN KASVUN JA OPPIMISEN OHJAAMINEN

Laajuus: 6 op

Edeltävät opinnot: VARH014 Orientoiva harjoittelu ja opintojakso VAAM001 Lapsilähtöinen pedagogiikka ja leikki

Tavoite: Opiskelija kehittää havainnointi-, suunnittelu-, ohjaus-, ja arviointitaitojaan sekä tiimityöskentelyvalmiuksiaan. Hän tutustuu lapsen kasvun ja oppimisen tukemiseen sekä kehittämiseen. Opiskelija ymmärtää erityisesti suunnittelun merkityksen varhaiskasvatuksen ympäristöissä. Lisäksi hän reflektoi ammatillista kehittymistään.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja ohjauskeskusteluihin, työskentely lapsiryhmässä, portfolion laatiminen.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Vaihtoehtoiset opinnot

Opiskelija valitsee yhden seuraavista vaihtoehtoisista opintojaksoista osaksi varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavia opintoja.

VAAM017   MEDIAKASVATUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu lapsille suunnattuun viestintään ja sen merkitykseen lapsen elämässä sekä perehtyy lasten mediakasvatukseen.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja suoritettavat opintotehtävät.

Kirjallisuus:

LAHIKAINEN, A. R. ym. (toim.) 2005. Lapsuus mediamaailmassa: näkökulmia lasten tietoyhteiskuntaan. Helsinki: Gaudeamus.

PENTIKÄINEN, L. ym. (toim.) 2007. Mediametkaa! Osa 2 - Kasvattajan matkaopas lasten mediamaailmaan. Jyväskylä: Gummerus.

SINTONEN, S. (toim.) 2002. Median sylissä. Helsinki: Finn Lectura.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAAM018   TAIDEPEDAGOGIIKKA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu taiteellisen oppimisen periaatteisiin, harjoittelee integroitua taideaineiden ohjaamista lapsiryhmässä sekä tekee vierailuja taidelaitoksiin. Opiskelija perehtyy siihen, miten lapsi vastaanottaa taide-elämyksen ja millaista taidetarjontaa lapsille on olemassa.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja suoritettavat opintotehtävät.

Kirjallisuus:

KARPPINEN, S. ym. (toim.) 2001. Elämysten alkupoluilla. Helsinki: Finn Lectura.

KARPPINEN, S. ym. (toim.) 2001. Taiteen ja leikin lumous. Helsinki: Finn Lectura

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos / Varhaiskasvatus

VARA006   HYVINVOINNIN, KASVUN JA OPPIMISEN HAASTEET VARHAISKASVATUKSESSA II: SYVENTÄVÄ OSIO

Laajuus: 3 op

Edeltävät opinnot: VARA005 Hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen haasteet varhaiskasvatuksessa I: perusteet

Tavoite: Opiskelija syventää tietojensa varhaisvuosien erityiskasvatuksesta tai lapsen mielenterveyttä ja hyvinvointia käsittelevillä alueilla valitsemiaan teemoja tarkastellen näihin liittyvän kirjallisuuden kautta.

Suoritustapa: Kirjallisuuden tenttiminen tai oppimistehtävä.

Kirjallisuus:

Valitaan sopimuksen mukaan **kahden** teeman (teemat 1 – 5) kirjallisuus.

1. Menetyksiä kokeneen lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa

ERKKILÄ, J. ym. (toim.) 2003. Surevan lapsen kanssa. Helsinki: SMS-tuotanto. **JA**
Yhdessä suru on helpompi kantaa -opas lasten ja nuorten sururyhmien vetäjille. 2004.
Tuettu suru -projekti. Suomen Mielenterveysseura. Helsinki: SMS-tuotanto. **SEKÄ**
POIJULA, S. 2002. Surutyö. Helsinki: Kirjapaja. **TAI**
POIJULA, S. 2007. Lapsi ja kriisi – selviytymisen tukeminen. Helsinki: Kirjapaja.

2. Lasten mielenterveys ja psyykinen hyvinvointi

MOILANEN, I. ym. (toim.) 2004. Lasten ja nuorisopsykiatria. Helsinki: Duodecim. (luvut 4, 5, 9–13, 16–24)

3. Itsesäätely- ja tarkkaavaisuushäiriöt

MICHELSSON, K. ym. 2004. MBD ja ADHD: diagnosointi, kuntoutus ja sopeutuminen. Jyväskylä: PS-kustannus. **JA**
SANDBERG, S., SANTANEN, S., JANSSON, A., LAUHALUOMA, H. & RINNE, O. (toim.) 2004. Perhekoulun käsikirja. Käytännön opas vanhemmille. Helsinki: Suomen Lastenhoitoyhdistys.

4. Erityistä tukea tarvitseva lapsi ryhmässä

VIITTALA, K. 2006. Lasten yhteinen varhaiskasvatus: erityisestä moninaisuuteen. Tampere: Tampere University Press.

5. Sensorisen integraation häiriö ja tuki

KRANOWITZ, C. 2003. Tahatonta tohollusta: sensorisen integraation häiriölapsen arkielämässä. Jyväskylä: PS-kustannus. **TAI**
YACK, E. ym. (toim.) 2001. Leikki linkkinä lapseen: toimintaterapiaa sensorisen integraation keinoin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Arviointi: hyväksyty-hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA007 MONIKULTTUURINEN KASVATUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää tietojaan omasta ja muista kulttuureista. Opiskelija perehtyy monikulttuuriseen kasvatukseen ja opetukseen sekä lasten ohjaamiseen yhdenvertaisuuteen ja eri kulttuurien tuntemukseen ja arvostamiseen.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja oppimistehtävien tekeminen tai kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus:

GOLLNICK, D. & CHINN, P. C. 2002. Multicultural education in a pluralistic society. Upper Saddle River, NJ: Merrill. (luvut 1–3 ja 6–9).

Toinen teos opiskelijan valitseman teeman mukaan.

Arviointi: hyväksyty-hylätty (ammattillisia valmiuksia antavat opinnot); 0–5 (aineopinnot).

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA009 LASTENKULTTUURI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy lastenkulttuuria koskeviin eri näkökulmiin. Tavoitteena on käsitellä lapsille suunnattua kulttuuria monipuolisesti ja toisaalta perehtyä lasten omaan kulttuuriin.

Suoritustapa: Kirjallisuuden tenttiminen tai oppimistehtävä.

Kirjallisuus:

PALMENFELT, U. (toim.) 1999. Barndomens kulturalisering. Åbo Akademi. NNF publications; 2. Barnkulturforskning i Norden; 1. **JA**

yksi teos seuraavista:

VAN DEN BERGH, B. & VAN DEN BULCK, J. (toim.) 2000. Children and Media: Multidisciplinary Approaches. Leuven-Apeldoorn: Garant.

KEHILY, M. J. (toim.) 2004. An introduction to Childhood Studies. Maidenhead: Open University Press.

MOURITSEN, F. & QVORTRUP, J. (toim.) 2002. Childhood and children's culture. Odense: University Press of Southern Denmark.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty (ammattillisia valmiuksia antavat opinnot); 0–5 (aineopinnot)

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA010 LAPSET JA SUKUPUOLI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy vaikuttaviin tekijöihin erityisesti lapsille suunnattujen kulttuurisältöjen kautta. Hän tutustuu tyttöjen ja poikien psyykkis-sosiaalisen kehityksen mahdollisiin eroavaisuuksiin ja niiden taustalla vaikuttaviin tekijöihin. Opiskelija oivaltaa kasvattajien suhtautumisen ja odotusten merkityksen lasten sukupuoli-identiteetin muodostumisessa.

Suoritustapa: Kirjallisuuden tenttiminen tai oppimistehtävä.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi teosta seuraavista:

ARNESEN, A-L. (toim.) 1999. Eroja ja yhtäläisyyksiä. Sukupuoli pedagogisessa ajattelussa ja käytännössä. Suom. Pirkko Hynninen. Helsingin yliopiston Vantaan täydennyskoulutuslaitoksen julkaisuja 17.

DAVIES, B. 2003. Shards of glass: children reading and writing beyond gendered identities. Cresskill, N.J.: Hampton Press.

LYON CLARKE, B. & HIGONNET, M. R. (toim.) 2000. Girls, boys and toys: gender in children's literature and culture. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

SKELTON, C. & FRANCIS, B. (toim.) 2003. Boys and girls in the primary classroom. Maidenhead: Open University Press.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty (ammattillisia valmiuksia antavat opinnot); 0–5 (aineopinnot)

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA015 JOHTAMINEN JA LAATU PÄIVÄHOIDOSSA

Laajuus: 3 op

Edeltävät opinnot: VARA003 Pedagogisen asiantuntijuuden rakentuminen / VARA014 Pedagogisen asiantuntijuuden rakentuminen ja pedagoginen johtaminen

Tavoite: Opiskelija perehtyy päivähoidon laatu- ja kehittämistyöhön sekä sen johtamiseen. Tavoitteena on käsitellä laadunhallinnan lähtökohtia, arviointityön merkitystä ja keinoja, kehittämistoimintaa organisaation jatkuvana prosessina ja johtajuutta sen keskeisenä tekijänä.

Suoritustapa: Kirjallisuuden tenttiminen tai oppimistehtävä.

Kirjallisuus:

HUJALA, E., PARRILA, S., LINDBERG, P., NIVALA, V., TAURIAINEN, L. & VARTIAINEN, P. 1999. Laadunhallinta varhaiskasvatuksessa. Oulun yliopisto. Varhaiskasvatuskeskus.

RUOKOLAINEN, R. & ALILA, K. (toim.) 2004. Varhaiskasvatuksen laatu on osaamista ja vuorovaikutusta. Varhaiskasvatuksen laadunhallinnan ja ohjauksen kehittämishank-

keen julkaisu. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2004:6. (Luvut 2-4 ja 6-8, osassa I)

Saatavana www-muodossa osoitteesta

<http://www.stm.fi/Resource.phx/publishing/store/2004/05/ad1085998840498/passthru.pdf>

FONSEN, E. 2008. Pedagoginen johtajuus – Varhaiskasvatustyön punainen lanka. Tampereen yliopisto. Opettajankoulutuslaitos, varhaiskasvatuksen yksikkö. Saatavana www-muodossa osoitteesta <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu03533.pdf>

Lisäksi artikkeleita sopimuksen mukaan oppimistehtävä-vaihtoehdon valitseville.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty (ammattillisia valmiuksia antavat opinnot); 0–5 (aineopinnot)

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

9.4.5 Taito- ja taideaineiden opinnot (valinnainen sivuaine)

Sivuaine koostuu seuraavista opintojaksoista:

VART001 Taito- ja taideaineiden teoreettiset opinnot 5 op

*Taito- ja taideaineiden sisällölliset opinnot
(Kolme opintojaksoa seuraavista)*

15 op

VART002 Kuvataidekasvatus II 5 op

VART005 Musiikkikasvatus II 5 op

VART006 Soitto ja lastenlaulut 5 op

VART008 Draamakasvatus, erityisesti nukketeatteri 5 op

VART009 Muu valinnainen taito- ja taideaineiden opintojakso 5 op

VART010 Taideprojekti 5 op

VART001 TAITO- JA TAIDEAINEIDEN TEOREETTISET OPINNOT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy taideaineita yleisesti käsittelevään kirjallisuuteen ja syventää omaa taidekasvatustietämystään sekä kokoaa opintojakson aikana sähköisen taidekasvatussalkun.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, annettujen tehtävien hyväksytty suorittaminen ja sähköisen taidekasvatussalkun kokoaminen.

Kirjallisuus:

EATON, M. 1995. Estetiikan ydinkysymyksiä. Suom. Pekka Rantanen. Helsingin yliopisto, Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus; 25.

PÄÄJOKI, T. 1999. Reittejä taidekasvatuksen kartalla. Taidekasvatuksen merkityksistä taidekasvatuksen teksteissä. Jyväskylä: Kampus Kustannus.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Taito- ja taideaineiden sisällölliset opinnot 15 op

Opiskelija perehtyy valitsemiinsa taito- ja taidealueisiin sekä teoreettisesti että menetelmällisesti ja niiden mahdollisuuksiin lasten taidekasvatuksessa. Opiskelija valitsee 25 op:n kokonaisuutta suorittaessaan alla olevista vaihtoehdoista kolme 5 op:n opintojaksoa. Muille opiskelijoille eri 5 op:n opintojaksot ovat avoimina myös erillisinä opintoina.

VART002 KUVATAIDEKASVATUS II

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy kuvataiteen ilmiöihin kokemuksellisen oppimisen menetelmin. Aiheina ovat suomalaiset kuvataiteilijat ja heidän tuotantonsa. Opiskelija tutustuu museopedagogiikkaan ja sen mahdollisuuksiin lasten kuvataidekasvatuksessa.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja annettujen tehtävien hyväksytyt suorittaminen.

Kirjallisuus:

KAITAVUORI, K. 1993. Nykyaiteen museon opas. Nykyaiteen museon julkaisuja 23. Helsinki.

LEVANTO, M. 1987. Ateneum opas. Helsinki: Otava.

LEVANTO, M. 1991. Tunnetko? Lasten Ateneum. Helsinki: Ateneumin ystävät.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytyt – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VART005 MUSIIKKIKASVATUS II

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy musiikin erityismenetelmiin ja syventää tietojansa musiikki liikunnan mahdollisuuksista varhaiskasvatuksessa. Opiskelija tutustuu erityisryhmien musiikin ohjauksen perusteisiin.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen

Kirjallisuus:

AHONEN, H. 1993. Musiikki sanaton kieli: musiikkiterapian perusteet. Helsinki: Finn Lectura.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytyt – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VART006 SOITTO JA LASTENLAULUT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy lastenlauluohjelmistoon soittaen ja laulaen sekä sen valintaan eri käyttötarkoituksissa. Opiskelija harjaannuttaa yhteissoiton ja vapaan säestyksen taitojaan valitsemallaan soittimella.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja opintokäynteihin sekä oppimistehtävien hyväksytyt suorittaminen. Soiton itsenäinen harjoittelu sekä ohjelmiston ja säestystehtävien harjoittelu tunneille.

Kirjallisuus:

ALHO, L.-M., PERKIÖ, S. & RAUTANEN, O. 1995. Kuoron aika. Porvoo: WSOY.

JARVOLA, J. & SARMANTO-NEUVONEN, E. 1994. Vapaasti pianolla. Helsinki: WSOY.

KAIKKONEN, M., OLLARANTA, R., SIMOJOKI, M., SOPANEN, S. 2006. Olin laulukirja. Keuruu: Otava.

KANGAS, P. & SUOMELA, M. 1999. Musikannti 7. Helsinki: Otava.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytyt – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VART008 DRAAMAKASVATUS, ERITYISESTI NUKKETEATTERI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu draamakasvatukseen sekä nukketeatteriin taiteellisena toimintana ja pedagogisena keinona lasten opetuksessa.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen ja oppimistehtävien hyväksytyt suorittaminen.

Kirjallisuus:

AALTONEN, H. (toim.) 2002. Näkökulmia nukketeatteriin - ajatuksia ja kokemuksia teatterinuden pedagogisesta käytöstä. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 2. Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytyt – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VART009 MUU TAITO- JA TAIDEAINEIDEN OPINTOJAKSO

Laajuus: 5 op

Opiskelijan valitsema ja vastuuopettajalla hyväksyttävä viiden opintopisteen laajuinen korkeakoulutasoinen taito- ja taideaineiden kokonaisuus. Laitos saattaa lukuvuosittain järjestää opetusta, joka soveltuu tämän opintojakson sisällöksi.

VART010 TAIDEPROJEKTI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Sivuaineen lopputyönä opiskelijat toteuttavat lapsille suunnatun integroidun kokonaisuuden tai taidekasvatuksellisen produktion. Opiskelija harjaantuu eheytyneen taidekasvatuksen toteuttamisessa ja syventää projektissa taito- ja taideaineiden sisällöllisissä opinnoissa oppimiaan taitoja.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen produktion tekemiseen (suunnittelu, tuottaminen, harjoittaminen, markkinointi, arviointi).

Arviointi: Hyväksytyt – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

9.5 KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINTO

Kasvatustieteen maisterin tutkinnon laajuus on 120 opintopistettä ja pääaineena on varhaiskasvatustiede. Maisterikoulutuksen tavoitteena on antaa teoreettinen ja käytännöllinen osaaminen toimia asiantuntijana varhaiskasvatusalan tutkimus-, arviointi- ja kehittämistehtävissä. Sen lisäksi koulutus antaa valmiudet toimia pedagogisena johtajana sekä asiantuntijana alan opetus- ja koulutustehtävissä. Koulutus antaa myös valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen.

Maisteriopinnot rakentuvat kandidaatin tutkinnoille, jossa pääaineen aineopinnot tulee olla suoritettuna vähintään arvosanalla hyvä. Maisteriopinnoissa suoritetaan varhaiskasvatustieteen syventävät opinnot, jotka ryhmittyvät varhaiskasvatuksen sisältöopinnoiksi sekä tutkimusmenetelmäopinnoiksi ja tutkielmaopinnoiksi. Syventävien opintojen laajuus on 80 opintopistettä ja niihin sisältyy 30 opintopisteen laajuinen pro gradu - tutkielma. Opiskelija voi halutessaan suorittaa syventävät opinnot pääaineesta siten, että hän saattaa loppuun kasvatustieteen kandidaattiopinnoissa (lastentarhanopettajakoulutus) alkaneet opettajan pedagogiset opinnot.

Varhaiskasvatuksen asiantuntijuutta syventävä harjoittelu on osa pääaineen syventäviä opintoja ja laajuudeltaan 10 opintopistettä. Harjoittelun tavoitteena on tukea opiskelijan pääaineopinnojen sisällöllisiä valintoja ja syventää kasvatustieteellistä asiantuntijuutta. Harjoittelun voi suorittaa monenlaisissa varhaiskasvatusalan tehtävissä ja toimintaympäristöissä yksikössä hyväksyttävän suunnitelman mukaisesti.

Maisterin tutkintoon sisältyy 35 opintopistettä sivuaineopintoja. Sivuaineopinnot voivat muodostua aineopintokokonaisuudesta tai perusopintokokonaisuudesta ja muista yli-

opistollisista opintojaksoista. Kasvatustieteen/aikuiskasvatustieteen aineopintokokonaisuus tai aikuiskouluttajan pedagogiset opinnot (APO) voi olla maisteritutkinnon sivuaineena. On kuitenkin suositeltavaa laajentaa tutkintoa muiden tieteenalojen opinnoilla.

9.5.1 Maisterin tutkinnon osaamistavoitteet

Tiedot

Opiskelija omaksuu oman tieteenalansa tietoja, joita käytetään itsenäisen ajattelun, kehittämistyön ja tutkimuksen perustana. Opiskelija oppii kriittisesti tarkastelemaan myös lähialojen ja -tieteiden keskeisiä kysymyksiä ja niiden yhteyksiä varhaiskasvatustieteen.

Taidot

Opiskelija sisäistää monipuoliset ongelmaratkaisutaidot, joita vaaditaan tutkimus- ja/tai kehittämistoiminnassa uusien tietojen ja menettelytapojen kehittämiseen ja eri alojen tietojen yhdistämiseen. Opiskelija kykenee johtamaan ja ohjaamaan pedagogisia prosesseja.

Kompetenssit

Opiskelija osaa johtaa, arvioida ja kehittää varhaiskasvatustyötä monimuotoisissa ja ennakoimattomissa ympäristöissä. Opiskelija kykenee pedagogisena asiantuntijana ottamaan vastuuta ammattialansa tietojen ja käytäntöjen kartuttamisesta. Opiskelija saa valmiuksia ammattialansa tutkimustoimintaan ja uuden tiedon tuottamiseen ja soveltamiseen.

Taulukko 2.
KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINNON (120 op) RAKENNE

VIESTINTÄOPINNOT 5 op	VARHAISKASVATUSTIETEEN PÄÄAINEOPINNOT	SIVUAINE- OPINNOT
<p>XKVK004 Varhaiskasvatuksen tutkimusviestintä (maisteritaso) 3 op</p> <p>XPVK??? Varhaiskasvatuksen asiantuntijan vuorovaikutusosaaminen 2 op</p>	<p>Syventävät opinnot 80 op</p> <p><i>Sisältöopinnot 20 op</i> VARS020 Asiantuntijuus ja muuttuva työelämä 5 op (kaikille yhteinen opintojakso)</p> <p><i>Kolme opintojaksoa seuraavista:</i> VARS001 Kehityksen riski- ja suojatekijät ja varhainen tuki 5 op VARS002 Elävä opetussuunnitelma 5 op VARS003 Taide ja kulttuuri kasvatustyössä 5 op VARS004 Moderni lapsuus ja lapsuustutkimus 5 op VARS005 Leikki lasten kulttuurina ja oppimisen ympäristönä 5 op VARS006 Lasten sosiaaliset maailmat 5 op VARS007 Lapsuus ja monikulttuurisuus 5 op VARS021 Pedagoginen johtaminen, laadunhallinta ja kehittämistyö varhaiskasvatuksessa 5 op</p> <p><i>Ohjattu harjoittelu 10 op</i> VARS012 Varhaiskasvatuksen asiantuntijuutta syventävä harjoittelu 10 op</p> <p><i>Syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopinnot 10 op</i> KTKS010–KTKS029 Laadulliset erityismenetelmäopinnot KTKS030–KTKS049 Määrälliset erityismenetelmäopinnot</p> <p><i>Tutkielmaopinnot 40 op</i> VARS014 Tutkielmaseminaari I 5 op VARS015 Tutkielmaseminaari II 5 op VARS016 Pro gradu -tutkielma 30 op VARS017 Kirjallinen kypsyysnäyte</p>	<p>Aineopinnot 35 op</p> <p>TAI</p> <p>Perusopinnot 25 op ja 10 op muita yliopistollisia opintoja</p>

9.5.2 Opettajan pedagogiset opinnot

Varhaiskasvatuksen oppiaineessa on mahdollisuus suorittaa opettajan pedagogiset opinnot osana kasvatustieteen maisterin tutkintoa. Opintojen suorittaminen antaa yleisen pedagogisen opettajakelpoisuuden opetustehtäviin. Opettajakelpoisuuden edellytyksenä on myös maisterin tutkinto. Muut opettajalta edellytettävät kelpoisuusvaatimukset, kuten vaatimukset opetettavan aineen aineenhallinnasta, vaihtelevat oppilaitoksittain (ks. Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista).

Opettajan pedagogiset opinnot, joiden laajuus on 60 opintopistettä, ovat osa varhaiskasvatustieteen pääaineopintoja. Opinnoista 20 opintopistettä on ohjattua harjoittelua, joka sisältää portfoliotyöskentelyä ja oman käyttöteorian kehittämistä. Opettajan pedagogisista opinnoista 35 opintopistettä sisältyy kandidaattiopintoihin ja 25 opintopistettä maisteriopintoihin. Opettajan pedagogisten opintojen suorittaminen maisteriopinnoissa edellyttää, että opiskelija on aloittanut opettajan pedagogisten opintojen suorittamisen Jyväskylän yliopiston varhaiskasvatuksen koulutuksessa suorittamassaan kandidaatin tutkinnossa (lastentarhanopettajakoulutus).

Opettajan pedagogisten opintojen rakenne on seuraava:

Kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon sisältyvät opinnot

Perusopinnot 19 op

Kasvatustieteiden yhteiset perusopintojaksot 15 op

KTKP101	Johdatus kasvatustieteisiin	5 op
KTKP102	Kasvatustieteen psykologiset perusteet	5 op
KTKP103	Kasvatustieteen sosiologiset perusteet	5 op
<i>Varhaiskasvatustieteen perusopintojaksot 4 op</i>		
VARP002	Kehitys, oppiminen ja oppimisen ohjaaminen	4 op

Aineopinnot 6 op

VARA003	Pedagogisen asiantuntijuuden rakentuminen/	
VARA004	Vuorovaikutus ja ryhmäprosessit kasvatusyhteisössä	3 op
VARA014	Pedagogisen asiantuntijuuden rakentuminen ja pedagoginen johtaminen	3 op

Kasvatustieteellistä asiantuntijuutta kehittävä ohjattu harjoittelu 10 op

Lastentarhanopettajan koulutuksen suuntautumisvaihtoehto

VARH015	Syventävä harjoittelu	6 op
VARH016	Laajentava harjoittelu	4 op

Yllä luetellut opintojaksot sisältyvät lastentarhanopettajakoulutuksen kandidaattiopintojen pakollisiin opintoihin. Opiskelijan on hyväksyttävä harjoittelusuunnitelma osaksi opettajan pedagogisia opintoja laajentavasta harjoittelusta (VARH016).

Kasvatustieteen maisterin tutkintoon sisältyvät opinnot

Syventävät opinnot 25 op

Sisältöopinnot

Opiskelija suorittaa syventävien opintojen valinnaiset sisältöopinnot (15 op) siten, että opintoihin sisältyy osatehtävänä pedagogisen sovelluksen suunnittelu tai perehtyminen aikuisen oppimisen ohjauksen erityiskysymyksiin.

Opiskelija valitsee kolme opintojaksoa seuraavista:

VARA001	Kehityksen riski- ja suojatekijät ja varhainen tuki	5 op
VARA002	Elävä opetussuunnitelma	5 op
VARA003	Taide ja kulttuuri kasvatustyössä	5 op
VARA004	Moderni lapsuus ja lapsuustutkimus	5 op
VARA005	Leikki lasten kulttuurina ja oppimisen ympäristönä	5 op
VARA006	Lasten sosiaaliset maailmat	5 op
VARA007	Lapsuus ja monikulttuurisuus	5 op
VARA021	Pedagoginen johtaminen, laadunhallinta ja kehittämistyö varhaiskasvatuksessa	5 op

Ohjattu harjoittelu

VARA012	Varhaiskasvatuksen asiantuntijuutta syventävä harjoittelu	10 op
---------	---	-------

Opiskelijan on hyväksyttävä harjoittelu osaksi opettajan pedagogisia opintoja.

9.6 MAISTERIN TUTKINNON OPINTOJAKSOJEN KUVAUKSET

9.6.1 Viestintäopinnot

XKVK004 VARHAISKASVATUKSEN TUTKIMUSVIESTINTÄ (MAISTERITASO)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää tietojaan ja taitojaan tieteellisestä kirjoittamisesta oman pro gradu –tutkielmansa kirjoittamisen avulla. Hän hallitsee tutkimusviestinnän konventiot (tutkielman luonne ja tarkoitus; tutkielman rakenne ja sisältö; tutkielman laatimis- ja kirjoittamisprosessi; tutkielman viittaamistekniikka ja lähdeluettelo) ja ymmärtää tieteestä tiedottamisen periaatteita (tieteestä tiedottaminen artikkelina). Opiskelija osaa tarkastella tieteellisen tekstin rakennetta, tyyliä ja kieliasua ja antaa niistä palautetta toiselle kirjoittajalle.

Suoritustapa: Osallistuminen kaikille yhteisiin tapaamisiin ja pienryhmätyöskentelyyn. Itsenäisenä työskentelynä oman tekstin kirjoittamista sekä toisten tekstien kommentointia ja palautteenantoa.

Kirjallisuus:

HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osin uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Verkkoaineistot:

Kirjoittajan ABC-kortti. <http://webcgi.oulu.fi/oykk/abc>

Tutkimusviestinnän aineisto. <http://terra.chydenius.fi/avoinyo/tutkimusviestinta>

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kielikeskus

XPVK??? VARHAISKASVATUKSEN ASiantuntijan VUOROVAIKUTUS-OSAAMINEN

Laajuus: 2 op

Tavoite: Kurssin käytyään opiskelija

- tunnistaa pedagogisen asiantuntijan työn edellyttämät puheviestintä- ja vuorovaikutustaidot ja on saanut valmiuksia niiden kehittämiseen,
- osaa toimia pedagogisen asiantuntijan keskeisissä puheviestintätehtävissä (vuorovaikutuksen ohjaaminen, johtaminen ja kehittäminen),
- ymmärtää viestinnän merkityksen työyhteisön ongelmanratkaisussa ja päätöksenteossa sekä moniammatillisten tiimien vuorovaikutuksessa
- osaa kehittää työelämän asiantuntijavuorovaikutuksen laatua

Suoritustapa: Aktiivinen läsnäolo kurssilla, vähintään 80 %

Kirjallisuus: Sovitaan opintojakson alussa

Arviointi: Hyväksytty-hylätty

Vastuuyksikkö: Kielikeskus

9.6.2 Varhaiskasvatustieteen syventävät opinnot

Edeltävinä opintoina varhaiskasvatustieteen, kasvatustieteen, erityisesti varhaiskasvatuksen tai kasvatustieteen aineopinnot (35 op) vähintään arvosanalla hyvä.

Sisältöopinnot 20 op

Syventävien sisältöopintojen tavoitteena on varhaiskasvatus- ja opetustyön kehittämiseen liittyvän osaamisen syventäminen. Opiskelija saa valmiuksia toimia erilaisten moniammatillisissa tiimeissä toteutettavien kehittämisprosessien käynnistäjänä ja johtajana

na. Opiskelija sisäistää tutkivaan työotteeseen perustuvan toimintatavan ja vahvistaa omaa kehittäjäidentiteettiään.

Opiskelija valitsee HOPSissaan teeman, jonka ympärille hän kokoaa valinnaisista sisältöopinnoista yhteensä 15 opintopisteen laajuinen kokonaisuuden. Opiskelijan on mahdollista sisällyttää HOPSinsa mukaisesti valinnaisiin syventäviin sisältöopintoihin 3–6 opintopistettä kasvatustieteiden tiedekunnan muiden oppiaineiden syventäviä opintoja.

VARSO20 ASIANTUNTIJUUS JA MUUTTUVA TYÖELÄMÄ (KAIKILLE YHTEINEN JAKSO)

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija määrittää ja selkiyttää kehittyvää asiantuntijan identiteettiään työelämän muuttuvissa konteksteissa. Opiskelija syventää tietämystään varhaiskasvatuksen kehittämistyön kokonaisuudesta ja varhaiskasvatusta ja koulutusjärjestelmää ohjaavasta lainsäädännöstä, asiakirjoista ja eettisistä ohjeista. Opiskelija laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) tuleville syventäville opinnoilleen.

a) Yksikön järjestämät opinnot (4 op)

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen ja pienryhmä- ja lukupiirityöskentelyyn sekä oppimistehtävän laatiminen. Osallistuminen HOPSin laadintaan sekä mentorityöskentelyyn.

Kirjallisuus:

ETELÄPELTO, A., COLLIN, K. & SAARINEN, J. (toim.) 2007. Työ, identiteetti ja oppiminen. Helsinki: WSOY.

KASVIO, A. & TJÄDER, J. 2007. (toim.) Työ murroksessa. Työterveyslaitos. Helsinki: Työterveyslaitos.

KUPILA, P. 2007. ”Minäkö asiantuntija?”. Varhaiskasvatuksen asiantuntijan merkitysperspektiivin ja identiteetin rakentuminen. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 302.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

b) Opetushallinnon opinnot (1 op)

Suoritustapa:

- 1) Monimuoto-opiskelu: Osallistuminen luennoille ja kurssin oppimistehtävän tekeminen **TAI**
- 2) Itsenäinen opiskelu: Luentoja vastaavien erillisten oppimistehtävien ja kurssin oppimistehtävän tekeminen

Oheiskirjallisuus:

LAHTINEN, M., LANKINEN, T., PENTTILÄ, A. & SULONEN, A. 2004 (tai uudempi painos). Koulutuksen lainsäädäntö käytännössä. Helsinki: Tietosanoma.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus, Kasvatustieteiden tiedekunta (opetushallinto)

Valinnaiset sisältöopinnot (valitaan kolme opintojaksoa)

VARSO01 KEHITYKSEN RISKI- JA SUOJATEKIJÄT JA VARHAINEN TUKI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija ymmärtää kehitystä ohjaavat keskeiset mekanismit ja niiden vuorovaikutuksellisen luonteen. Opiskelija osaa kehityksellisiin suoja- ja voimavaratekijöihin sekä riski- ja haavoittavuustekijöiden liittyvät käsitteet ja ymmärtää niiden vaikutusmekanismit. Opiskelija hallitsee eri tavalla tukea tarvitsevan lapsen kehityksen tukemisen periaatteita ja on tietoinen erilaisista interventiomalleista ja varhaisen puuttumisen lähestymistavoista. Opiskelija saa valmiuksia tunnistaa yksilöllisen lapsen kehityksellisiä haasteita ja kehitystä tukevia tekijöitä. Oppimistehtävässä opiskelija perehtyy valitsemaansa erityisen tuen tai kehityksellisen riskitekijän käsittelyyn laatien konkreettisen

kehittämisisdean tai toimintamallin päivähoiton kontekstiin. Kehittämissuunnitelman laadinnan opiskelija integroi valitsemaansa laajempaan teema-alueeseen.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen ja siihen liittyvän oppimistehtävän tekeminen **TAI** laajemman kirjallisuuteen perustuvan oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

BRONSON, M. B. 2000. Self-regulation in early childhood. London: Guildford Press. (s. 1-287)

BROWN, W.H., ODOM, S., & MCCONNELL, S.R. 2008. Social competence of young children. Risk, disability and intervention. Baltimore: Brooks Publishing Company. (s. 1-332)

SMITH, P. & HART, C. (toim.). 2002. Blackwell handbook of childhood social development. Oxford: Blackwell (s. 1-601)

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAR5002 ELÄVÄ OPETUSSUUNNITELMA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla opiskelija syventää tietämystään opetussuunnitelmateoriasta sekä opetussuunnitelman laadinnasta, kehittämisestä, arvioinnista ja opetussuunnitelmaprosessin johtamisesta. Opiskelija perehtyy syventävästi alustusten ja kirjallisuuden avulla varhaispedagogiikan ydinalueisiin sekä opetussuunnitelmatyöhön.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen ja siihen liittyvän oppimistehtävän tekeminen **TAI** laajemman kirjallisuuteen perustuvan oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

KELLY, A. V. 2004. The curriculum: theory and practice. Fifth edition. London: Sage.

POIKONEN, P. 2003. "Opetussuunnitelma on sitä elämää" Päiväkoti-koulu yhteisö opetussuunnitelman kehittäjänä. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 230.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAR5003 TAIDE JA KULTTUURI KASVATUSTYÖSSÄ

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy vaihdellen lastenkulttuurin eri sisältöalueiden käsitteisiin, teoreettiseen perustaan ja uusimpaan tutkimustietoon. Opiskelija syventää tietämystään taiteen ja kulttuurisisältöjen merkityksestä lapsen persoonallisuuden kasvussa.

Suoritustapa: Oppimistehtävän tekeminen tai kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi teosta seuraavista:

LEHR, S. 1991. The child's developing sense of theme. Responses to literature. New York: Teachers College Press.

MITCHELL, C. & REID-WALSH, J. 2002. Researching children's popular culture. The cultural spaces of childhood. London: Routledge.

PALMENFELT, U. & MOURITSEN, F. 2003. Efter barndommens død? Tidsskrift for Børne- og Ungdomkultur. Nummer 46. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAR5004 MODERNI LAPSUUS JA LAPSUUSTUTKIMUS

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy syventävästi lapsuutta ja lasten yhteiskunnallista asemaa ja niiden rakentumista sekä lapsuusinstituutioita koskevaan yhteiskuntatieteelliseen tutkimukseen. Opiskelija syventää kasvatussociologista tietämystään lasten kasvu- ja elinolosuhteista ja kykenee soveltamaan tätä tietoa varhaiskasvatuksen eri alueilla.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen ja siihen liittyvän oppimistehtävän tekeminen TAI kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi seuraavista teoksista:

JAMES, A., JENKS, C. & PROUT, A. 1998. Theorizing childhood. Cambridge: Polity Press.

JAMES, A. & PROUT, A. (toim.) 1997. Constructing and reconstructing childhood. London: Falmer Press.

MAYALL, B. 2002. Towards a sociology for childhood. Buckingham: Open University Press.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/varhaiskasvatus

VAR5005 LEIKKI LASTEN KULTTUURINA JA OPPIMISEN YMPÄRISTÖNÄ

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy syventävästi joihinkin leikin teorioihin ja leikkiä koskeviin tutkimuksiin tarkastelukohteena leikki sekä lasten omana toimintana että varhaiskasvatuksen sisältönä ja menetelmänä. Opiskelija saa välineitä niin leikin havainnointiin, analysointiin ja ohjaukseen kuin leikin tieteelliseen tutkimukseenkin.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen ja siihen liittyvän oppimistehtävän tekeminen TAI kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi seuraavista teoksista:

GARVEY, C. 1990 tai uudempi. Play. Cambridge, MA: Harvard University Press.

GÖNCÜ, A. & KLEIN, E. L. (toim.) 2001. Children in play, story, and school. New York: Guilford Press. (s. 1-237)

LINDQVIST, G. 1995. The aesthetics of play. A didactic study of play and culture in preschools. Uppsala: University of Uppsala (Distributor: Almqvist & Wiksell Internationals, Stockholm).

SARACHO, O. N. & SPODEK, B. (toim.) 2003. Contemporary perspectives on play in early childhood education. Greenwich, CT: IAP

Tai muu erikseen sovittava kirjallisuus.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/varhaiskasvatus

VAR5006 LASTEN SOSIAALISET MAAILMAT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija syventää tietämystään lapsuudesta ja lapsuudentutkimuksesta. Eriyisenä tavoitteena on ymmärtää lasten osallistumisen ja vaikutusmahdollisuuksien merkitys yhteiskunnallisten suhteiden ja rakenteiden verkostossa ja lapsuuden ajallista ja paikallista muuntumista relationaalisessa suhteessa lähiympäristön kanssa. Opiskelija ymmärtää lasten omien voimavarojen ja sosiaalisten suhteiden (sekä vertais- että aikuissuhteet) merkityksen yhdessäolon, toimijaksi tulemisen ja oppimisen kannalta.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen ja siihen liittyvän oppimistehtävän tekeminen TAI laajemman kirjallisuuteen perustuvan oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

HUTCHBY, I. & MORAN-ELLIS, J. (toim.) 1998. Children and social competence: arenas of action. London: Falmer Press.

WAKSLER, F. C. (toim.) 1991. Studing the social worlds of children. Sociological readings. London: Falmer Press.

Artikkelikokoelma.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAR5007 LAPSUUS JA MONIKULTTUURISUUS

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelijan tietämys monikulttuurisesta kasvatuksesta ja opetuksesta syvenee. Opiskelija tuntee lapsuuden rakentumiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset prosessit ja ymmärtää lapsen kansallisen tai etnisen kulttuurin merkityksen lapsen identiteetin tukijana ja oppimisen lähtökohtana. Opiskelija perehtyy globalisaation vaikutuksiin lapsuuteen.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen opetukseen ja oppimistehtävän tekeminen **TAI** laajemman kirjallisuuden perustuvan oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

BANKS, J. A. & MCGEE BANKS, C. 2004. Multicultural education. Issues and perspectives. New York: Wiley. (OSAT I-IV)

CANNELLA, G. & KINCHELOE, J. L. 2002. Kidworld. Childhood studies, global perspectives and education. New York: Peter Lang.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAR5021 PEDAGOGINEN JOHTAMINEN, LAADUNHALLINTA JA KEHITTÄMISTYÖ VARHAISKASVATUKSESSA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tietää keskeisiä johtamisteorioita ja osaa jäsentää kasvatusyhteisön pedagogisen johtamistyön keskeisiä sisältöjä ja haasteita. Opiskelija tuntee laadunhallinnan peruskäsitteet ja toteutusprosessin sekä pedagogisen kehittämistyön edellytykset varhaiskasvatuksessa. Opiskelija saa valmiuksia kehittää varhaiskasvatustyön laatua syventyen valintansa mukaan johonkin alueeseen, jonka näkökulmasta tutkii kehittämistyötä ja sen ohjaamista. Tässä opiskelija voi integroida opinnot muihin sisällöllisiin opintojaksoihin, jolloin hän syventyy esimerkiksi opetussuunnitelman kehittämiseen tai pedagogisten toimintatapojen kehittämiseen.

Suoritustapa: Oppimistehtävä **TAI** osallistuminen verkko-opetuksella tuettuun kontaktiopetukseen sekä tapaus selvitys ja sen raportointi.

Kirjallisuus:

Valitaan seuraavista vähintään kaksi vieraskielistä ja yksi suomenkielinen teos sekä aihepiiriin mukaan muuta soveltuvaa kirjallisuutta:

CULKIN, M. L. (toim.) 2001. Managing quality in young children's programs: the leader's role. New York: Teachers College Press.

DAHLBERG, G., MOSS, P. & PENCE, A. 1999. Beyond quality in early childhood education and care: postmodern perspectives. London: Falmer Press.

EBBECK, M. & WANIGANAYAKE, M. 2003. Early childhood professionals. Leading today and tomorrow. Sydney: MacLennan and Petty.

KESKINEN, S. 2005. Alaistaito. Luottamus, sitoutuminen ja sopimus. Polemia – sarjan julkaisu nro 59. Kunnallisan alan kehittämissäätiö.

NORTHOUSE, P. G. 2006. Leadership: Theory and Practice. California: Sage.

NIVALA, V. & HUJALA, E. (toim.) 2002. Leadership in early childhood education. Crosscultural perspectives. Oulun yliopisto. Acta Universitatis Ouluensis E 57

PARRILA, S. 2002. Perhepäivähoito osana suomalaista päivähoitojärjestelmää. Näkökulmia perhepäivähoidon laatuun ja sen kehittämiseen. Oulun yliopisto. Acta Universitatis Ouluensis E 59.

RODD, J. 2006. Leadership in early childhood. Buckingham: Open University Press.

TAURIAINEN, L. 2000. Kohti yhteistä laatua. Henkilökunnan, vanhempien ja lasten laatuksitykset integroidussa erityisryhmässä. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 165.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAR5012 VARHAISKASVATUKSEN ASiantuntijuutta Syventävä Harjoittelu

Laajuus: 10 op

Tavoite: Opiskelija syventää näkökulmaansa varhaiskasvatusalan asiantuntijuudesta ja saa valmiuksia oman alansa kehittämistyöhön. Mikäli opiskelija sisällyttää jakson osaksi opettajan pedagogisia opintoja, hän laajentaa pedagogista tietämystään suuntautuen aikuisten oppimiseen ja ohjaamiseen. Tavoitteena on erityisesti pedagogisen asiantuntijuuden ja oman opetusfilosofian kehittäminen.

Suoritustapa:

- 1) *Yleinen suoritustapa:* Aktiivinen osallistuminen aloitusseminaariin ja päättöseminaariin, henkilökohtaisen työssäoppimissuunnitelman (TOPS) laadinta ja sen hyväksyminen yksilöohjauksessa, työskentely soveltuvissa opetus- ja kasvatustalalan tehtävissä sekä jaksosta laadittava portfolio sisältäen perehtymisen kirjallisuuteen.
- 2) *Opettajan pedagogisin opintoihin hyväksyttävä suoritustapa:* Aktiivinen osallistuminen aloitusseminaariin ja päättöseminaariin, henkilökohtaisen työssäoppimissuunnitelman (TOPS) laadinta ja sen hyväksyminen yksilöohjauksessa, työskentely soveltuvissa opetus- ja kasvatustalalan tehtävissä sisältäen oppimistilanteiden havainnointia sekä opetus- ja ohjauskokeilua, pienryhmäohjaus ja lukupiirityöskentely ja jaksosta laadittava portfolio sisältäen perehtymisen kirjallisuuteen.

Kirjallisuus:

HAKKARAINEN, K., LONKA, K. & LIPPONEN, L. 2004. Tutkiva oppiminen. Helsinki: WSOY. **TAI**

JÄRVINEN, A., KOIVISTO, T. & POIKELA, E. 2000. Oppiminen työssä ja työyhteisössä. Helsinki: WSOY.

Lisäksi jaksoon sisällytetään muuta ko. harjoittelua tukevaa kirjallisuutta opiskelijan henkilökohtaisen työssäoppimissuunnitelman (TOPS) mukaisesti.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopinnot 10 op

Tavoite: Opiskelija syventää tutkimusmetodiikan osaamistaan ja saavuttaa pro gradu -tutkielman edellyttämän tutkimusmenetelmien hallinnan. Opintojakso jakautuu määrällisiin ja laadullisiin erityismenetelmäkursseihin (määrällisten menetelmien kurssit 4 op ja laadullisten menetelmien kurssit 3 op) sekä teoreettisen ja historiallisen tutkimuksen menetelmien kurssisiin 3 op. Laadullisten erityismenetelmäkurssien kautta opiskelija tutustuu valitsemiinsä laadullisen tutkimuksen koulukuntiin (esim. etnografia, narratiivisuus, fenomenologia, grounded theory, toimintatutkimus ja diskurssi- ja keskusteluanalyttiset menetelmät) ja oppii soveltamaan valitsemansa tutkimussuuntauksen periaatteita aineiston keruussa, analyysissä ja tulosten raportoinnissa. Määrällisten erityismenetelmäkurssien kautta opiskelija perehtyy valitsemiinsä ihmistieteissä käytettyimpiin määrällisiin tutkimusasetelmiin ja monimuuttujamenetelmiin (esim. kokeelliset

tutkimusasetelmat, pitkittäisaineistojen analyysi, pienten aineistojen määrälliset analysointimenetelmät), oppii niiden sovellusalan ja osaa tehdä tutkimusaiheen kannalta tarkoituksenmukaisia menetelmällisiä ratkaisuja. Opiskelija myös harjaantuu käsittelemään tutkimuseettisiä kysymyksiä ja ottamaan ne huomioon tutkimuksen teossa.

Opiskelija valitsee kolme erityismenetelmäkurssia, joista vähintään yhden on oltava laadullinen ja yhden määrällinen menetelmäkurssi. Vaihtoehtoisena suoritustapana opiskelija voi sopia tutkielmansa ohjaajan kanssa myös muusta, omaa opinnäytettään tukevan tutkimusmetodin kirjallisesta suorituksesta. Opiskelijalle tarjotaan tilaisuus osallistua myös määrällisten menetelmien perusteita kertaavalle kurssille ja mahdollisesti järjestettävälle jatko-opiskelijoille suunnatuille erityismenetelmäkurseille.

KTKS010 – KTKS029 LAADULLISET ERITYISMENETELMÄOPINNOT

Kirjallisuus: Katso erityismenetelmäkurssit

Arviointi: 0 – 5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos

KTKS030 – KTKS049 MÄÄRÄLLISET ERITYISMENETELMÄOPINNOT

Kirjallisuus: Katso erityismenetelmäkurssit

Arviointi: 0 – 5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos ja OKL

Tutkielmaopinnot

VAR5014 TUTKIELMASEMINAARI I

Laajuus: 5 op

Edeltävät opinnot: Seminaariin voi osallistua, kun sekä varhaiskasvatustieteen aineopinnot on suoritettu hyvin tiedoin että syventävien opintojen sisältöopintoja on suoritettu vähintään 8 op.

Tavoite: Opiskelija harjaantuu tieteellisen tutkielman tekemiseen ja perehtyy systemaattisen tiedonhaun menetelmiin ja lähteiden käyttöön.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen seminaariin ja yksilöohjaukseen, hyväksytyt tutkimussuunnitelma ja toisen opiskelijan tutkimussuunnitelman opponointi.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VAR5015 TUTKIELMASEMINAARI II

Laajuus: 5 op

Edeltävät opinnot: VAR5014 Tutkielmaseminaari I sekä syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopintoja vähintään 2 jaksoa (6 – 7 op)

Tavoite: Opiskelija syventää tietojaan tutkimusprosessin eri vaiheista ja oppii toteuttamaan valitsemastaan tutkimusaiheesta tieteellisen tutkimuksen sekä laatimaan tutkimusraportin tieteellisen tutkimusviestinnän periaattein.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen seminaariin ja yksilöohjaukseen, oman pro gradu -tutkielman teoreettisen taustan, tutkimusmenetelmien, tulosten esittely alustavan tutkimusraportin muodossa sekä toisen opiskelijan tutkimusraportin käsikirjoituksen opponointi.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARSO16 PRO GRADU -TUTKIELMA

Laajuus: 30 op

Tavoite: Opiskelija oppii laatimaan tieteellisen tutkielman kriteerit täyttävän tutkielman pääaineensa alueeseen kuuluvasta aihepiiristä.

Suoritustapa: Itsenäinen työskentely, pro gradu -tutkielma

Arviointi: Katso pro gradu -tutkielman arviointi ja kriteerit kasvatustieteiden tiedekunnan www-sivuilta.

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARSO17 KIRJALLINEN KYPSYYSNÄYTE (pääaineopiskelijoiden maturiteetti KM -tutkintoa varten)

Tavoite: Opiskelija osoittaa perehtyneisyytensä pro gradu -tutkielman alaan laatimalla tutkintoasetuksen 16 §:n mukaisen kirjallisen kypsyysnäytteen (maturiteetti).

Suoritustapa: Maturiteetissa kirjoitetaan oman pro gradu -tutkielman pohjalta 4–6 sivua pitkä katsaus, jossa esitellään ja arvioidaan oman tutkimuksen tuloksia. Maturiteetti voidaan suorittaa myös tenttitilaisuudessa kirjoittamalla noin yhden konseptin mittainen kirjoitelma.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

10 OPETTAJANKOULUTUSLAITOKSEN OPETUSSUUNNITELMA

10.1 OPETTAJANKOULUTUKSEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Opettajankoulutuslaitos järjestää seuraavaa koulutusta:

- 1) *luokanopettajien* koulutus sisältäen viittomakielisen luokanopettajien koulutuksen,
- 2) aineenopettajien kelpoisuuteen vaadittavat *opettajan pedagogiset opinnot* (60 op),
- 3) *ohjausalan* koulutus.

Laitoksella on osavastuu myös erityisopettajien koulutuksessa.

Luokanopettajien koulutuksen pääaineena on kasvatustiede. Aineenopettajaksi opiskelevat suorittavat sivuaineena kasvatustieteen pedagogiset aineopinnot.

Opettajankoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden ammatillista kehittymistä autonomisiksi, eettisesti vastuullisiksi koulutus- ja kasvatuskulttuurista sekä omaa toimintaansa kriittisesti analysoiviksi ja uudistaviksi asiantuntijoiksi. Tavoitteena on vahva akateeminen identiteetti ja sen antama perusta osallistua oman alansa tieteelliseen ja ammatilliseen kehittämiseen. Opettajan työ edellyttää sekä käytännöllisten toimintatapojen hallintaa että kykyä perustella, miksi toimii valitsemallaan tavalla. Opettajan työn ytimessä on oppilaan ja ryhmän kehityksen ymmärtäminen ja tukeminen. Teorian ja käytännön vuoropuhelu toteutuu opetusharjoitteluissa, joissa opettajan työtä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti.

Koulutuksen lähtökohtana on *tutkiva oppiminen ja opettajuus*. Koulutus rakentuu ilmiölähtöiselle oppimiselle ja tutkimiselle sekä yhdessä kehittyvälle, jaetulle asiantuntijuudelle. Tavoitteena on johdattaa opiskelijaa tieteelliseen ajatteluun ja tutkimustiedon monipuoliseen hyödyntämiseen opettajan työssä. Opiskelija saa valmiuksia tieteellisen tutkimuksen tekemiseen ja kriittiseen tieteellisen kirjallisuuden seuraamiseen. Nämä muodostavat perustan elinikäiselle oppijuudelle ja oman tulevan työn ja kouluyhteisön tutkimuspohjaiselle kehittämiselle.

Opettajankoulutuslaitoksen tapa toteuttaa koulutusta antaa mallin tutkivasta opettajuudesta ja yhteisöllisestä asiantuntijuudesta. Opiskelun dialogisuus ilmenee avoimuutena keskustelulle, kysymyksille ja kyseenalaistamiselle, näkemyksien kuuntelemisena ja toiminnan vastavuoroisuutena. Opiskelijoita kannustetaan, tuetaan ja vastuullistetaan omien tavoitteidensa määrittelyyn, itsetuntemuksen syventämiseen ja oppimisen kriittiseen arviointiin. Lisäksi opiskelijoita tuetaan yhteisöllisiin ajattelu- ja työskentelytapoihin.

Koulutuksen tavoitteena on seuraavien kompetenssien kehittyminen:

Eettinen kompetenssi: Opiskelija pystyy tunnistamaan ja analysoimaan toimintaansa eettiseltä kannalta ja toimimaan ristiriitatilanteissa eettisten periaatteiden pohjalta.

Intellektuaalinen kompetenssi: Opiskelija perustaa toimintansa ja ammatillisen kehityksensä tieteelliselle ajattelulle.

Viestintä ja vuorovaikutuskompetenssi: Opiskelija haluaa ja kykenee toimimaan yhteistoiminnallisesti vuorovaikutustilanteissa ja ryhmissä. Opiskelija on kykenevä ja kiinnostunut kuuntelemaan toista ja kykenevä viestimään erilaisissa vuorovaikutussuhteissa.

Kulttuurinen, yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen kompetenssi: Opiskelija kykenee arvioimaan yhteisön arvoja ja toimintakäytänteitä ja osallistuu niiden kehittämiseen, esim. kykenee näkemään asioita toisin, arvioimaan ja muuttamaan niitä. Opiskelija tunnistaa koulua ja kasvatusta koskevia käytänteitä ja monikulttuurisuuden ilmentymiä.

Pedagoginen kompetenssi: Opiskelija kykenee suunnittelemaan, toteuttamaan, arvioimaan ja kehittämään erilaisia oppimisprosesseja.

Koulutuksen keskeiset osa-alueet jäsentyvät opetussuunnitelmassa laajoina kokonaisuuksina ns. juonneajattelun avulla. Kasvatustieteen opinnot on jäsennetty neljäksi eri juonteeksi. Nämä juonteet ovat:

- *kasvatuksen kulttuurinen perusta* (kasvatusfilosofia, -historia ja -antropologia)
- *kehitys ja kasvuympäristöt* (kasvatuspsykologia)
- *kouluyhteisö ja yhteiskunta* (kasvatussosiologia)
- *kasvun ja oppimisen ohjaaminen* (oppimisen ohjaamisen teoriat ja pedagogiikka).

Näiden neljän juonteen lisäksi opintojen muita keskeisiä teemoja ovat *osallistava kasvatustieteellinen tutkimus ja monikulttuurisuus*, jotka integroituvat koulutuksen kokonaisuuteen useilla opintojaksoilla.

Opetuksen toteutus ilmoitetaan opetusohjelmassa ja on huomattava, että opetussuunnitelmassa mainittuihin suoritustapoihin voi tulla muutoksia (esimerkiksi luennon tai pienryhmäopetuksen sijaan muu suoritustapa).

Tutkimuksen painoalueet

Opettajankoulutuslaitoksella tehdään sekä teoreettista että soveltavaa koulun, opettajankoulutuksen, koulukasvatuksen, opettajuuden, oppimisen, ohjauksen tutkimusta sekä ainepedagogista tutkimusta. Tutkimuksen painoalueet ovat seuraavat:

- *Koulun ja opettajankoulutuksen kehittämisen tutkimus:* mm. koulun kehittäminen, opettajankoulutuksen perusteet, rakenteet ja yhteiskunnalliset muutokset, opettajankoulutuksen vaikuttavuus
- *Opettajuuden ja oppimisprosessien tutkimus:* mm. opettajuuden subjektiivinen ja yhteisöllinen rakentuminen, oppimisprosessien rakentuminen opettajien ja oppijoiden vuorovaikutuksessa, oppimisen kehitykselliset kontekstit
- *Ainepedagoginen tutkimus:* koulujen oppiaineiden opetussuunnitelmaan, opetusmetodologiaan, opiskeluun ja oppimiseen liittyvää soveltavaa tutkimusta.
- *Ohjausalan tutkimus* kohdistuu elinikäiseen, elämänlaajuiseen ohjaukseen, jossa tarkastellaan monitieteisesti erityisesti elämän muutosvaiheisiin liittyvää ohjausta seuraavilla teema-alueilla: opinto-ohjaajan työ ja koulutus, korkea-asteen ohjaus, monikulttuurinen ohjaus ja työelämäohjaus.

10.1.1 Kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon tavoitteet

Tiedot

Opiskelija tuntee kasvatusfilosofian, kasvatuksen historian, kasvatuspsykologian, kasvatussosiologian sekä kasvun ja oppimisen ohjaamisen perusteet ja hallitsee keskeiset käsitteet. Opiskelija tunnistaa keskeiset kasvatustieteellisen tutkimuksen traditiot ja tiedonhankintamenetelmät. Opiskelija on tietoinen opettajan työtä määrittävästä lainsäädännöstä ja tuntee suunnittelua ohjaavat asiakirjat.

Taidot

Opiskelija tiedostaa omia opettamis- ja oppimiskäsityksiään. Opiskelija integroi teoreettista ymmärrystä ja kokemuksia ohjatuista harjoitteluista ja oppimistilanteista henkilökohtaiseksi kasvatustieteelliseksi opetusfilosofiaksi. Opiskelijalla on alustavat valmiudet opetus-

ja oppimistilanteiden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Opiskelija tunnistaa oppiaineiden tieteellisiä taustoja, yhtäläisyyksiä ja eroja ja hänellä on alustava perehtyneisyys perusopetuksen 1.–6.-luokilla opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien opettamiseen. Opiskelija tunnistaa oppimiseen ja motivaatioon vaikuttavia oppijan ja oppimisympäristön keskeisiä piirteitä, riskejä ja tukemisen keinoja. Opiskelijalla on alustavat valmiudet yksilön ja ryhmän kohtaamiseen ja ryhmäprosessien arviointiin.

Kompetenssit

Opiskelijalla on riittävä kieli- ja viestintätaito, mm. oman alan käsitteistön tuntemus vieraalla kielellä sekä valmiudet tutkimuskirjallisuuden kriittiseen lukemiseen. Opiskelija on omaksunut monipuoliset tieto- ja viestintätekniikan käyttötaidot. Opiskelija osaa analysoida omaa ja toisten vuorovaikutusosaamista. Opiskelija analysoi toimintaansa eettiseltä kannalta. Opiskelija tunnistaa moniammatillisen yhteistyön merkityksen ja hänellä on siihen valmiuksia.

10.1.2 Kasvatustieteen maisterin tutkinnon tavoitteet

Tiedot

Opiskelijalla on välineitä tarkastella oppimista, omaa opetustaan sekä oman alansa ammattikäytäntöjä erilaisista teoreettisista lähtökohdista käsin. Opiskelija soveltaa asiantuntijatietoa ongelmanratkaisutilanteisiin. Opiskelija pystyy kriittisesti arvioimaan alansa tieteellistä tutkimusta. Opinnot antavat valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen.

Taidot

Opiskelijalla on teoreettinen ja käytännöllinen perusta opettajan tehtävien hoitamiseksi. Opiskelija soveltaa eriyttämisen ja arvioinnin käytäntöjä laajoissa integroivissa opetus- ja oppimiskokonaisuuksissa. Opiskelija on kykenevä opetuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin itsenäisesti ja työyhteisön jäsenenä. Hän kykenee ohjaamaan ja johtamaan pedagogisia prosesseja, jolloin hänellä on valmiuksia rakentaa esteettömän opetuksen ja eriyttämisen keinoin inklusiivisia oppimisympäristöjä, jotka vastaavat kaikkien oppilaiden tarpeisiin. Opiskelijalla on valmiudet uuden tiedon tuottamiseen ja soveltamiseen omalla alallaan, mm. osaa soveltaa tutkimusmenetelmiä aineiston keruuseen, analysointiin ja raportointiin. Opiskelijalla on alansa asiantuntijuuden edellyttämät kieli- ja vuorovaikutustaidot.

Kompetenssit

Opiskelijalla on valmiudet tietoiseen ja tavoitteelliseen ammatissa kehittymiseen ja tutkivaan, eettisesti vastuulliseen opettajuuteen, mm. osaa eritellä opettajan työn eettisiä ristiriitoja ja toimintavaihtoehtoja. Opiskelijalla on valmiudet toimia yhteistyössä koulu-yhteisön jäsenten, oppilaiden vanhempien sekä koulun eri sidosryhmien kanssa. Opiskelijalla on edellytyksiä kouluinstituution kehittämiseen, koulutuksen ja kasvatustieteen arviointiin ja aktiiviseen toimijuuteen.

10.2 LUOKANOPETTAJAKOULUTUKSEN RAKENNE

Opintojaksojen koodeista näkee opintojakson luonteen seuraavasti: Ensimmäiset kolme kirjainta ilmaisevat, onko opetus opettajankoulutuslaitoksen (OKL), kasvatustieteiden tiedekunnan (KTK) vai jonkin muun laitoksen antamaa. Neljäs kirjain ilmaisee, onko kyse orientoivista opinnoista (O), viestintäopinnoista (V), kasvatustieteen perusopinnoista (P), kasvatustieteen aineopinnoista (A) vai kasvatustieteen syventävistä opinnoista (S). Peruskoulussa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot puolestaan alkavat koodilla POM. Koodin jälkeen on opintojakson nimi. Nimen jälkeen on ilmoitettu suluissa opintojakson laajuus opintopisteinä. Opetussuunnitelmassa on ilmoitettu opintokokonaisuuden tavoitteet ja tieto suoritustavasta ja vastuulaitoksesta. Tarkemmat kurssin suorittamiseen liittyvät tiedot löytyvät vuosittain vaihtuvasta opetusohjelmasta. Etenkin suoritustapa on syytä varmistaa vuosittaisesta opetusohjelmasta, sillä opintojakso voidaan järjestää myös muulla vastaavalla tavalla.

10.2.1 Luokanopettajakoulutuksen opintokokonaisuudet ja -jaksot

Luokanopettajan kelpoisuus (ks. asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksesta 986/1998) edellyttää KM-tutkintoa, johon sisältyvät perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot (vähintään 60 op; POM-opinnot) sekä opettajan pedagogiset opinnot harjoitteluineen (vähintään 60 op). Tutkintoon kuuluu pakollisena sivuaineena opiskeltavan POM-kokonaisuuden ohella muita valinnaisia sivuaineita (oman tiedekunnan tai muiden tiedekuntien tarjoamasta sivuainevalikoimasta) sekä kieli- ja viestintäopinnoja. Sivuaineopinnojen laajuudesta riippuen tutkinto voi sisältää myös perusopetuksen aineenopettajan kelpoisuuden tai erityisopettajan/erityisluokanopettajan kelpoisuuden. Maisterintutkinto antaa valmiudet tieteellisille jatko-opinnoille.

Kasvatustieteen opintojen eri juonteisiin kuuluvat seuraavat pakolliset opintojaksot:

- 1) *Kasvatuksen kulttuurinen perusta* (kasvatusfilosofia, -historia ja -antropologia), opintojaksot KTKP101 (5 op), OKLS110 (3 op)
- 2) *Kehitys ja kasvuympäristöt* (kasvatuspsykologia), opintojaksot KTKP102 (5 op), OKLA210 (7 op, sisältäen OKLA211 ja OKL212), OKLS210 (3 op)
- 3) *Kouluyhteisö ja yhteiskunta* (kasvatussosiologia), opintojaksot KTKP103 (5 op), OKLA411 (3 op), OKLS310 (3 op)
- 4) *Kasvun ja oppimisen ohjaaminen* (oppimisen ohjaamisen teoriat ja pedagogiikka), opintojaksot OKLP410 (6 op), OKLA412 (6 op), OKLS410 (4 op)

LUOKANOPETTAJAKOULUTUKSEN OPINTOJEN KOKONAISSUUS

(Yhteensä 300 op sisältäen KK tutkinnon 180 op ja KM tutkinnon 120 op)

Opintokokonaisuudet	KK tutkinto 180 op	KM tutkinto 120 op	YHT. 300 op
1) Viestintä- ja orientoivat opinnot	20 op	5 op	25 op
2) Kasvatustieteen perusopinnot	25 op	-	25 op
3) Kasvatustieteen aineopinnot	37 op	-	37 op
4) Kasvatustieteen syventävät opinnot	-	80 op	80 op
5) Perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot	60 op	-	60 op
6) Sivuaineopinnot	25 op	35 op	60 op
7) Vapaasti valittavat opinnot	13 op	-	13 op

KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN TUTKINNON (180 OP) OPINTOJAKSOJEN LAAJUUDET (PED = OPETTAJAN PEDAGOGISIA OPINTOJA)

VIESTINTÄ- JA ORIENTOIVAT OPINNOT		20 op
KTKO101	Johdatus yliopisto-opiskeluun ja HOPS	4 op
KTKO102	Johdatus tieteelliseen tutkimukseen	3 op
OKLV110	Tieto- ja viestintätekniikka sekä tiedonhankinta 1	3 op
OKLV210	Äidinkielen viestintä ja vuorovaikutusosaaminen 1	4 op
XRU0502	XRU0503 Toinen kotimainen kieli	3 op
	Vieras kieli	3 op

KASVATUSTIETEEN PERUSOPINNOT		25 op
<i>TEEMA 1. Orientoituminen kasvatusalan työhön ja toimintaympäristöihin</i>		
Kasvatustieteen yhteiset perusopinnot (15 op)		
<i>Alateema 1.1 Johdatus kasvattajan työhön</i>		
KTKP101	Johdatus kasvatustieteisiin (ped)	5 op
KTKP102	Kasvatustieteen psykologiset perusteet (ped)	5 op
KTKP103	Kasvatustieteen sosiologiset perusteet (ped)	5 op
Opettajankoulutuksen kasvatustieteen perusopinnot (10 op)		
<i>Alateema 1.2 Johdatus opettajan työhön</i>		
OKLP410	Kasvun ja oppimisen ohjaaminen (ped)	6 op
OKLP510	Orientoiva harjoittelu: Itseymmärryksestä vuorovaikutukseen (ped)	4 op
KASVATUSTIETEEN AINEOPINNOT		37 op
<i>TEEMA 2. Oppiminen ja sen ohjaaminen</i>		
OKLA210	Kehittyvä yksilö ryhmässä	7 op
	A. OKLA211 Yksilölliset oppimisen edellytykset (3 op)	
	B. OKLA212 Vuorovaikutusosaaminen ryhmässä ja verkostoissa (4 op)	
OKLA410	Oppimisen ohjaaminen ja oppiva organisaatio (ped)	9 op
	A. OKLA411 Oppiva ja osallistava organisaatio (3 op)	
	B. OKLA412 Oppimisen ohjaamisen suunnittelu, toteutus ja arviointi (6 op)	
OKLA610	Tutkimusmetodiikka ja -viestintä	5 op
OKLA620	Kandidaatin opinnäyte	10 op
OKLA621	Kypsyysnäyte	
OKLA510	Perusharjoittelu 1: Suunnittelu opetuksen ja oppimisen perustana (ped)	6 op

PERUSOPETUKSESSA OPETETTAVIEN AINEIDEN JA AIHEKOKONAISSUUKSIEN MONIALAISET OPINNOT 60 op

SIVUAINEOPINNOT 25 op

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 13 op

KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINNON (120 OP) OPINTOJAKSOJEN LAAJUUDET (PED = OPETTAJAN PEDAGOGISIA OPINTOJA)

VIESTINTÄ- JA ORIENTOIVAT OPINNOT		5 op
OKLV120	Tieto- ja viestintäteknikka sekä tiedonhankinta 2	3 op
OKLV220	Äidinkielen viestintä ja vuorovaikutusosaaminen 2	2 op

KASVATUSTIETEEN SYVENTÄVÄT OPINNOT		80 op
<i>TEEMA 3. Oppimisen rakenteelliset ehdot ja niiden tutkiminen</i>		
<i>Alateema</i>	<i>3.1 Kasvattaja rakenteellisten ehtojen toteuttajana ja muokkaajana (35 op)</i>	
OKLS110	Kasvattajan etiikka ja kasvatustieteiden filosofia	3 op
OKLS210	Kehitys ja kasvuympäristöt	3 op
OKLS310	Kouluyhteisö ja yhteiskunta	3 op
OKLS410	Opettaja työnsä tutkijana (<i>ped</i>)	4 op
OKLS510	Soveltava ohjattu harjoittelu: Erikoistuva opettajuus (<i>ped</i>)	10 op
	OKLS511 Sivuaineharjoittelu (5 op)	
	OKLS512 Yhdysluokka- ja valinnainen harjoittelu (5 op)	
	Syksyllä 2009 aloittaville OKLS510 sijaan jatkossa: OKLS530 Perusharjoittelu 2: Oppimisen arviointi, 8 op (<i>ped</i>)	
OKLS520	Syventävä ohjattu harjoittelu: Tutkiva, kokeileva, itseään ja oppilaan ajattelua kehittävä opettaja (<i>ped</i>)	6 op
	Syksyllä 2009 aloittaville OKLS520 sijaan jatkossa: OKLS540 Syventävä harjoittelu: Kouluyhteisö ja yhteiskunta, 8 op (<i>ped</i>)	
OKLSxxx	Vaihtoehtoisia kasvatustieteen syventäviä opintoja	6 op
<i>Alateema</i>	<i>3.2 Opettaja tutkijana (45 op)</i>	
	<i>Tutkimusmenetelmäopinnot</i>	
OKLS610	Tutkimusmetodiikan ja -viestinnän syventävä kurssi	5 op
	<i>Tutkielmaopinnot</i>	
OKLS631	Opinnäyteseminaari 1: Tutkimuksen suunnittelu ja aineiston keruu	5 op
OKLS632	Opinnäyteseminaari 2: Aineiston analyysi ja tutkimuksen raportointi	5 op
OKLS640	Opinnäyte	30 op
OKLS641	Kypsyysnäyte	

SIVUAINEOPINNOT

35 op

Arviointi

Opintosuoritusten arviointi perustuu Jyväskylän yliopiston opintosuoritusjohtosääntöön. Opintosuoritukset arvioidaan asteikolla hyväksytty – hylätty (hyväksytty = vähintään 3, hyvä) tai numeerisella arvosteluasteikolla 0 – 5. Numeerinen kokonaisluvuista koostuva arvosteluasteikko on seuraava: erinomainen 5, kiitettävä 4, hyvä 3, tyydyttävä 2, välttävä 1, hylätty 0. Pro gradu -tutkielma arvioidaan 7 -portaisella asteikolla. Aineopinnojen suoritustaso saadaan keskiarvona seuraavista: 1) sisältöopinnot sekä 2) tutkimusmenetelmäopinnot ja kandidaatin tutkielma. Syventävien opintojen suoritustaso saadaan keskiarvona seuraavista: 1) sisältöopinnojen ja tutkimusmenetelmäopinnojen keskiarvo sekä 2) pro gradu -tutkielman arvolause.

Hops

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma on opiskelijan itsensä laatima, tutkintoon tähtäävän opiskelun suunnitelma, jonka tarkoituksena on tehostaa ja sujuvoittaa opiskelua tekemällä valinnat ja niiden perustelut näkyviksi. Opiskelija tekee Hopsin ensimmäisen opiskeluvuotensa aikana, ja sitä tarkennetaan kolmantena ja viidentenä opiskeluvuotena. Alkuvaiheen Hopsin tekeminen liittyy opintojaksoon KTKO101 Johdatus yliopisto-opiskeluun. Prosessiin sisältyy aina opiskelijan ja Hops-ohjaajan välinen keskustelu. Hops laaditaan Korppi-järjestelmässä olevalla eHops-työkalulla.

Portfolio

Portfolion kokoaminen on osa tutkivaa opettajuutta. Portfolion sisältö kootaan kasvatustieteen juonteiden mukaan. Portfolion työstämisen avulla lisätään itsetuntemusta, tarkastellaan omaa ammatillista identiteettiä sekä tutkitaan ja arvioidaan oman opettajuuden kehittymistä opintojen aikana. Portfoliotyöskentelyn tavoitteena on ottaa vastuu omasta oppimisesta: tiedostetaan omat vahvuudet, oppimishaasteet ja ammatilliset tavoitteet sekä etsitään keinoja niiden saavuttamiseksi. Lisäksi pohditaan teoreettisen tiedon ja oman opettajuuden välistä suhdetta.

Osallistava (inklusiivinen) kasvatus ja monikulttuurinen opetus

Heterogeenisen luokan opettaminen on opetussuunnitelman läpäisevä teema, jota käsitellään integroidusti opintojaksoissa. Opetusharjoittelussa perehdytään esteettömään opetukseen ja eriyttämiseen keinoina toteuttaa inklusiivista opetusta. Osallistavan (inklusiivisen) kasvatuksen ja monikulttuurisen opetuksen sisällöt on soveltuvin osin nivelletty yhteen. Niiden tavoitteena on antaa käytännön työkaluja oppilaan oppimisprosessin ja osallistumisen tukemiseen heterogeenisessä opetusryhmässä sekä syventää ymmärrystä joustavista opiskelujärjestelyistä, eriyttämisestä ja yksilöllistämisestä. Opintojaksoilla on esimerkiksi seuraavia osallistavan kasvatuksen ja monikulttuurisuuden teemoja:

- erityiskasvatuksen sosiologia ja monikulttuurinen koulu (KTKP103)
- osallistava kasvatus osana koulupedagogiikkaa; monikulttuurinen opetusryhmä (OKLP410)
- osallistavan kasvatuksen käytännöt (ohjatut harjoittelut OKLP510, OKLA511)
- oppilaan yksilöllisten edellytysten huomioon ottaminen (OKLA211); osallisuus ja vuorovaikutus ryhmässä (OKLA212)
- yhteistoiminnallinen koulu, moniammatillinen yhteistyö ja yksilölliset opetussuunnitelmat (OKLA411); opetuksen eriyttäminen ja yksilöllistäminen (OKLA412)
- osallistava kasvatus ja monikulttuurisuus osana peruskoulun opetussuunnitelman perusteita (POM11JO) ja muut POM-jaksot
- suomen kielen taidoiltaan heterogeenisen ryhmän opettaminen (POM11AI)
- osallistava kasvatus ja monikulttuurisuus osana omaa opetusfilosofiaa (OKLS110); syventävä opetusfilosofian tarkastelu (ohjattu harjoittelu OKLS520)
- eriyttäminen ja yksilöllistäminen (ohjatut harjoittelut OKLS511 & OKLS512).
- osallistavan kasvatuksen ja monikulttuurisuuden teemat vaihtoehtoisissa kasvatustieteen syventävissä opinnoissa

Luokanopettajakoulutuksen ohjatut harjoittelut

Ohjatut harjoittelut muuttuvat vuosien 2009–2011 aikana. Vuonna 2008 aloittaneet opiskelijat suorittavat kasvatustieteen aineopintojen harjoittelun tämän, 1.8.2009 voimaan astuvan opetussuunnitelman mukaisesti. Tätä ennen aloittaneet opiskelijat suorittavat aineopintojen ohjatut harjoittelut vuosien 2007–2009 opetussuunnitelman mukaan, mikäli he ovat tehneet 1.8.2009 mennessä opintojakson OKLA511. Mikäli opintojaksoa ei ole tehty, opiskelija suorittaa harjoittelun uuden opetussuunnitelman mukaan.

Nyt uudistetut kandidaattivaiheen ohjatut harjoittelut (ks. kasvatustieteen perus- ja aineopintoihin sisältyvät harjoittelut) tulevat muodostamaan jatkumon seuraavassa opetussuunnitelmassa uudistettavien maisterivaiheen harjoittelujen kanssa, joiden teemat ja painotukset tulevat olemaan seuraavanlaiset:

Perusharjoittelu 2: oppimisen arviointi (8 op). Harjoittelu jatkaa aineopintojen harjoittelun teemaa eli pedagogisen prosessin, erityisesti toteutuksen ja arvioinnin välisen suhteen tarkastelua. Harjoittelu rakentuu koululuokassa laajemman kokonaisuuden

(teeman, projektin) opettamiselle ja siinä erityinen huomio on ryhmän vaikutuksessa oppimisprosessissa.

Syventävä harjoittelu: koulu yhteisö ja yhteiskunta (8 op). Harjoittelun ydinteemana on opettajien ja oppilaiden välisissä suhteissa, koulun ja kodin välisessä vuorovaikutuksessa sekä moniammatillisessa yhteistyössä ilmenevä koulu yhteisön sosiaalinen dynamiikka. Opettajan työtä ja koulu yhteisöä tarkastellaan laajemmassa sosiaalisessa kontekstissa kuten koulua yhteiskunnallisena instituutiona ja demokraattisena yhteisönä. Harjoittelussa tarkastellaan myös opettajan ammatillista vastuuta sekä autonomian rajoja ja mahdollisuuksia.

10.2.2 Luokanopettajakoulutuksen opintokokonaisuuksien ajoitus

OPINTOKOKONAIUUDET JA SISÄLTÖPOLUT	KK-TUTKINTO			KM-TUTKINTO		Yhteensä
	1. LV	2. LV	3. LV	4. LV	5. LV	
Kasvatustieteen juonteet						
Kasvatuksen kulttuurinen perusta (kasvatushistoria, -filosofia ja -antropologia)	5 op			3 op* + 3 op*		8 op + 3 op
Kehitys ja kasvuympäristöt (kasvatuspsykologia)	5 op	3 op+ 4 op			3 op + 3 op	15 op + 3 op
Koulu yhteisö ja yhteiskunta (kasvatussosologia)	5 op	3 op		3 op + 3 op		11 op + 3 op
Kasvun ja oppimisen ohjaaminen (oppimisen ohjaamisen teorit ja pedagogiikka)	6 op	6 op		4 op + 3 op		16 op + 3 op
Ohjattu harjoittelu	4 op	3 op	3 op	10 op	6 op	26 op
Tutkimusmenetelmäopinnot ja opin- näyte (metodipolku)			15 op	10 op	35 op	60 op
Yhteensä						136 op + 6 op
Muut kokonaisuudet						
Viestintä- ja orientoivat opinnot, (viestintäpolku)	14 op	3 op	3 op		5 op	25 op
Sivuaineopinnot			25 op	25 op	10 op	60 op
Vapaasti valittavat opinnot **	KK-tutkinossa 13 op			10 op***		13 op
Perusopetuksessa opettävien ai- neiden ja aihekokonaisuuksien mo- nialaiset opinnot	60 op					60 op
Yhteensä	180 opintopistettä			120 opintopistettä		300 op
Seuraavat kokonaisuudet integroitu- vat kaikkiin opintoihin:						
Osallistavan kasvatuksen polku						
Monikulttuurisuuden polku						
Portfoliopolku						

* Pakolliset opinnot on merkitty lihavoituin opintopistemäärin ja vapaavalintaiset tavallisella fontilla.

** Vapaasti valittaviksi opinnoiksi käyvät kaikki yliopistotasoiset opintojaksot tai -kokonaisuudet

*** Mikäli opiskelija tekee sivuaineopintoja yhteensä vain 50 op (ts. kaksi 25 opintopisteen laajuista sivuaine kokonaisuutta aineopintotasaisen 60 opintopisteen kokonaisuuden sijaan), vapaavalintaisia opintoja tulee suorittaa 10 op lisää.

10.2.3 Opetuksessa käytettäviä perusteoksia

- ANTIKAINEN, A., RINNE, R. & KOSKI, L. 2000. Kasvatussosiologia. Helsinki: WSOY. *(kasvatussosiologisen juonteen perusteos koko opintojen ajan)*
- BOGDAN, R. & BIKLEN, S. 2003. Qualitative research for education. 4. painos. Boston: Allyn & Bacon. (282 s.). *(laadullisen tutkimuksen perusteos aine- ja syventävissä opinnoissa)*
- ESKOLA, J. & SUORANTA, J. 1998 (tai uud. painos). Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino. (256 s.). *(laadullisen tutkimuksen metodiikan perusteos koko opintojen ajan)*
- GALL, M., GALL, W. & BORG, J. 2003. (tai uud. painos) Educational research. An introduction. 7. painos. Boston: Allyn & Bacon. (656 s.). *(syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopintojen perusteos)*
- HAKKARAINEN, K., LONKA, K. & LIPPONEN, L. 2004. Tutkiva oppiminen: Järki, tunteet ja kulttuuri oppimisen sytyttäjinä. Helsinki: WSOY. *(tutkivan oppimisen perusteos)*
- HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 2002. (tai uudemmat painokset) Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi. (430 s.). *(tutkimusviestinnän perusteos koko opintojen ajan)*
- LAHTINEN, M., LANKINEN, T., PENTTILÄ, A. & SULONEN, A. 2004. Koulutuksen lainsäädäntö käytännössä. Helsinki: Tietosanoma Oy. *(opetushallinnon perusteos)*
- LAUDER, H., BROWN, P., DILLABOUGH, J-O. & HALSEY, A.H. 2006. Education, globalization & social change. Oxford: Oxford University Press.
- LEHTINEN, E., KUUSINEN, J. & VAURAS, M. 2007. Kasvatuspsykologia. Helsinki: WSOY. *(kasvatuspsykologisen juonteen perusopintojen perusteos)*
- PETERSON, J. M. & HITTIE, M. 2003. Inclusive teaching. Creating effective schools for all learners. Boston: Allyn & Bacon. *(osallistavan kasvatuksen perusteos koko opintojen ajan)*
- RINNE, R., KIVIRAUMA, J. & LEHTINEN, E. 2000. Johdatus kasvatustieteisiin. Helsinki: WSOY. *(yleisen kasvatustieteen perusteos koko opintojen ajan)*
- SCHMUCK, R. & SCHMUCK, P. 2001. Group processes in the classroom. 8. painos. Boston: Mc Graw Hill. *(kasvatuspsykologisen juonteen aineopintojen perusteos)*
- SILJANDER, P. (toim.). 2000. Kasvatus ja sivistys. Helsinki: Gaudeamus. *(kasvun ja oppimisen ohjaamisen juonteen perusteos koko opintojen ajan)*
- WOOLFOLK, A. 2007. Educational Psychology. 10. painos. New York: Allyn & Bacon. *(kasvun ja oppimisen ohjaamisen juonteen perusteos koko opintojen ajan)*

10.3 KASVATUSTIETEEN KANDIDAATIN TUTKINTO

10.3.1 Viestintä- ja orientoivat opinnot

KTKO101 JOHDATUS YLIOPISTO-OPISKELUUN JA HOPS

Laajuus: 4 op

Tavoite: Perehdytään yliopisto-opiskeluun, yliopistolaitokseen, omaan opiskeluympäristöön ja henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimiseen.

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta, opettajankoulutuslaitos

KTKO102 JOHDATUS TIETEELLISEEN TUTKIMUKSEEN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Tarkastellaan tieteellistä tutkimusprosessia erityisesti määrällisen tutkimuksen näkökulmasta.

Kirjallisuus:

VALLI, R. 2001. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. Jyväskylä: PS-kustannus. (118 s.)

Suoritustapa: Luennot, tentittävä kirjallisuus

Edeltävät opinnot: OKLV210 Äidinkielen viestintä ja vuorovaikutusosaaminen 1

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos (opinto-ohjelmasta käy ilmi korvaava kurssi mikäli kurssia ei järjestetä)

OKLV110 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka SEKÄ TIEDONHANKINTA 1

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kurssilla perehdytään tieto- ja viestintätekniiikan tarkoituksenmukaiseen käyttöön opiskelussa ja opetuksessa. Opetellaan käyttämään yliopiston tietoverkon palveluja sekä tekstinkäsittelyn, esitysgrafiikan ja muiden tarvittavien työpöytäohjelmistojen perusteet. Tämän lisäksi tarkastellaan tiedonhaun merkitystä sekä kasvatustieteissä käytettyjä keskeisiä tietokantoja. Kurssilla myös pohditaan tietotekniikan ja nykykoulun suhdetta ja sitä, miten opettaja voisi omassa työssään käyttää tieto- ja viestintätekniiikkaa.

Edeltävät opinnot: -

Suoritustapa: Luennot, demonstraatiot, itsenäinen työskentely, harjoitustyö

Kirjallisuus: -

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLV210 ÄIDINKIELEN VIESTINTÄ JA VUOROVAIKUTUSOSAAMINEN 1

Laajuus: 4 op

Tavoite: Tarkastellaan vuorovaikutuksen merkitystä opettajaksi kehittymisessä ja opettajan työssä. Havainnoidaan vuorovaikutusta opiskelijaryhmässä ja koulu yhteisössä sekä kehitetään vuorovaikutuksen analysointitaitoja ja viestinnällisten ongelmien ratkaisutaitoja. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavia taitoja: pohditaan puhuttujen, kirjoitettujen ja visuaalisten tekstien lähtökohtia, tavoitteita ja merkityksiä. Tarkastellaan kirjoittamista prosessina, johon voi kuulua kirjoittamista tukevaa ja siitä viriävää keskustelua.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus, tentti

Kirjallisuus: Luettava kirjallisuus ja artikkelit sovitaan opintojaksolla.

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: KTKP101 Johdatus kasvatustieteisiin; KTKP102 Kasvatustieteen psykologiset perusteet; OKLP410 Kasvun ja oppimisen ohjaaminen; OKLP510 Orientoiva ohjattu harjoittelu; OKLV110 Tieto- ja viestintätekniiikka sekä tiedonhankinta 1

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

TOINEN KOTIMAINEN KIELI XRU0502 / XRU0503 ESIM. AKADEMISK SVENSKA, SKRIFTLIG OCH MUNTLLIG

Laajuus: 3 op

Tavoite: Saavutetaan sellainen ruotsin kielen taito, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annettujen lakien (424/2003, 481/2003, 794/2004) mukaan vaaditaan valtion henkilöstöltä kaksikielisessä viranhoidossa ja joka on tarpeen oman alan kannalta.

Suoritustapa: Pari- ja pienryhmätyöskentely, kirjoitustehtävät, harjoitukset, itsenäinen työskentely

Kirjallisuus: Harjoitustehtävissä käytetään opetusalan kasvatustieteellistä tutkimuskirjallisuutta, joka on sovellettavissa opiskelijan pedagogisiin opintoihin.

Arviointi: Kielikeskuksen arviointikäytännön mukaisesti

Vastuuyksikkö: Yliopiston kielikeskus

VIERAS KIELI ESIM. XENK002 COMBINED ACADEMIC READING AND COMMUNICATION SKILLS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Saavutetaan vähintään sellainen vieraan kielen taito, joka mahdollistaa oman alan kehityksen seuraamisen ja kansainvälisessä ympäristössä toimimisen.

Suoritustapa: Kontaktiopetus, pienryhmätyöskentely, harjoitukset, itsenäinen työskentely

Kirjallisuus: Harjoitustehtävissä käytetään opetusalan kasvatustieteellistä tutkimuskirjallisuutta, joka on sovellettavissa opiskelijan pedagogisiin opintoihin.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Yliopiston kielikeskus

10.3.2 Kasvatustieteen perusopinnot

Kasvatustieteen perusopinnot (25 op) jakautuvat tiedekunnan yhteisiin perusopintoihin (15 op) ja opettajankoulutuslaitoksen laitoskohtaisiin opintoihin (10 op).

Laitoskohtaisen toteutuksen kotiryhmätyöskentely järjestetään yhteisissä ryhmissä erityisopettajaopiskelijoiden kanssa, ja sen tavoitteena on kasvatusta ja opettajuutta koskevan esiyymmärryksen avoin tutkiminen, mikä edellyttää kriittisen reflektion taitojen kehittymistä. Lisäksi tavoitteena on tieteellisen otteen harjoittelu sekä kasvatustieteen ja sen historiallinen kehityksen pohtiminen.

TEEMA 1 Orientoituminen kasvatustieteen työhön ja toimintaympäristöihin (25 op)

KASVATUSTIETEIDEN YHTEISET PERUSOPINNOT (15 OP):

Alateema 1.1 Johdatus kasvattajan työhön (15 op)

KTKP101 JOHDATUS KASVATUSTIETEISIIN (PED.OP.)

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään seuraaviin kysymyksiin: 1) Mitä ovat kasvatustieteen kulttuuriset tehtävät? 2) Miten kasvatustieteissä tutkitaan kasvatustieteen erilaisia toimintakenttiä ja käytäntöjä? 3) Mitä ovat kasvatustieteille ominaiset teoriat, sanastot ja käsitteet?

Suoritustapa: Luennot, pienryhmätyöskentely, opiskeltava kirjallisuus

Kirjallisuutta:

Toinen seuraavista teoksista:

RINNE, R., KIVIRAUMA, J. & LEHTINEN, E. 2000. Johdatus kasvatustieteisiin. Helsinki: WSOY. **TAI**

SILJANDER, P. 2002. Systemaattinen johdatus kasvatustieteisiin. Helsinki: Otava.

Teosten lisäksi artikkeleita opettajan ammatin historiasta Suomessa.

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta ja opettajankoulutuslaitos

KTKP102 KASVATUSTIETEEN PSYKOLOGISET PERUSTEET (PED.OP.)

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään kehitys- ja kasvatustieteiden keskeisiin käsitteisiin ja teoreettisiin perusteisiin elämänkaariperspektiivissä sekä kehitykseen ja oppimiseen eri ympäristöissä

Suoritustapa: Tiedekunnan yhteiset luennot, kotiryhmäopetus, kirjallisuuteen perehtyminen

Kirjallisuus:

Valitaan yksi seuraavista yleisteoksista:

LEHTINEN, E. & KUUSINEN, J. 2001. Kasvatustieteiden psykologia. Helsinki: WSOY. **TAI**

LEHTINEN, E., KUUSINEN, J. & VAURAS, M. 2007. Kasvatuspsykologia. Luvut 1-8. Helsinki: WSOY.

sekä seuraava erityisteos:

LYYTINEN, P., KORAKIANGAS, M. & LYYTINEN, H. (toim.) 2003. Näkökulmia kehityspsykologiaan: kehitys kontekstissaan. Helsinki: WSOY. (soveltuvin osin).

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta ja opettajankoulutuslaitos

KTKP103 KASVATUSTIETEEN SOSIOLOGISET PERUSTEET (PED.OP.)

Laajuus: 5 op

Kuvaus: Opintojaksolla perehdytään erilaisiin kasvatukseen ja koulutukseen liittyviin sosiaalisiin ilmiöihin sekä kasvatussosiologian teoreettisiin perusteisiin mm. perhettä, lapsuutta, nuoruutta, aikuisuutta, koulua ja opettajuutta käsittelevien teemojen kautta.

Suoritustapa: Tiedekunnan yhteiset luennot, laitoskohtaiset luennot, kotiryhmätyöskentely, oheiskirjallisuuteen perehtyminen

Kirjallisuus:

Valitaan yksi seuraavista yleisteoksista:

ANTIKAINEN, A. 1998. Kasvatus, elämäkulkua ja yhteiskunta. Helsinki: WSOY.

ANTIKAINEN, A., RINNE, R. & KOSKI, L. 2000 tai uudemmat. Kasvatussosiologia. Helsinki: WSOY. (luvut 1-2, 5-6, 8, 11)

sekä yksi erityisteos, esim. seuraavista:

LAINEN, K. 1998. Ameba pulpetissa. Koulun arkikulttuurin jännitteitä. Jyväskylä: Sophi.

LAINEN, K. 2001. Koulukuvia. Koulu nuorten kokemistilana. Jyväskylä: Sophi.

SAHLBERG, P. 1998. Opettajana koulun muutoksessa. Helsinki: WSOY.

TOLONEN, T. 2001. Nuorten kulttuurit koulussa: ääni, tila ja sukupuolten arkiset järjestykset. Helsinki: Gaudeamus.

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: Kotiryhmätyöskentelynä integrointi jaksoihin KTKP101, KTKP102, OKLP410 ja OKLP510

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta ja opettajankoulutuslaitos

LAITOSKOHTAISET PERUSOPINNOT (10 OP)

Alateema 1.2 Johdatus opettajan työhön (10 op)

OKLP410 KASVUN JA OPPIMISEN OHJAAMINEN (PED.OP.)

Laajuus: 6 op

Tavoite: Tutkitaan koulun opettamis- ja oppimiskäsityksiä sekä ihmis- ja tiedonkäsitystä oppilaan ja opettajan näkökulmista. Tutkitaan näiden käsitysten yhteyttä opettajan ja oppilaan toimintaan. Opetellaan jäsentämään pedagogista vuorovaikutusta. Tutkitaan vuorovaikutuksen havainnoinnin subjektiivisia ehtoja.

Suoritustapa: Luennot, kotiryhmät, tentittävä kirjallisuus

Kirjallisuus:

1) SALOVIITA, T. 2007. Työrauha luokkaan. Löydä omat toimintamallisi. Jyväskylä: PS-Kustannus. **TAI**

SALOVIITA, T. 2006. Yhteistoiminnallinen oppiminen ja osallistava kasvatus. Jyväskylä: PS-Kustannus.

2) WOOLFOLK, A. 2007. Educational psychology. 10. tai 11. painos (tenttiin ilmoitettaessa mainittava käytettävä painos). Boston: Allyn & Bacon. Kappaleet 1, 4 – 9.

Edeltävät opinnot: Rinnakkain monialaisten opintojen johdannon kanssa

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: Ohjattu opetusharjoittelu

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos ja erityispedagogiikan laitos

OKLP510 ORIENTOIVA HARJOITTELU: ITSEYMMÄRRYKSESTÄ
VUOROVAIKUTUKSEEN (PED.OP.)

Laajuus: 4 op

Ajoitus: 1. opintovuosi

Tavoite: Ydinteema ohjatussa orientoivassa harjoittelussa on oman subjektiivisen kokemisen, havainnoimisen ja tietämisen suhde kouluun ja sen toimintoihin sekä yhteisön muihin jäseniin – miten toimin, kohtaan ja olen muiden ihmisten kanssa. Erityinen huomio on koulukulttuurin itsestäänselvyyksien ja kulttuurisesti vahvoiksi muodostuneiden käsitysten kyseenalaistamisessa. Esimerkiksi miksi koulussa viitataan tai ovatko oppiaineet ja oppitunnit ainoa tapa jäsentää koulun työtä ja aikaa? Ohjaajan keskeinen rooli on edesauttaa opiskelijaa löytämään tiedostamattoman tason merkityksiä. Yhteisten kokemusten hankkiminen ja niiden työstäminen ryhmässä on keskeinen osa harjoittelua. *Harjoittelun keskeinen kysymys* on, mitkä tekijät määrittävät olemistani opettajana ja suhdetta toisiin ihmisiin.

Suoritustapa: Koulun arjen seuraaminen sekä omien toimintatapojen, tunteiden ja uskomusten reflektiivinen analyysi.

Kirjallisuus: Kirjallisuus ilmoitetaan opintojakson alussa.

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: Harjoittelua tukevat erityisesti kotiryhmätyöskentely ja siihen liittyvät opintojaksot KTKP101 Johdatus kasvatustieteisiin ja OKLP410 Kasvun ja oppimisen ohjaaminen sekä monialaisten opintojen johdanto-osa ja viestinnän opinnot.

Arviointi: Hyväksytyt - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos ja Normaalikoulu

10.3.3 Kasvatustieteen aineopinnot

Luokanopettajakoulutuksen aineopinnot voi aloittaa siinä vaiheessa, kun aineopinnojen osalta keskeiset perusopinnot on suoritettu. Aineopinnoja järjestetään myös yhdessä erityisopettajaopiskelijoiden kanssa.

TEEMA 2 Oppiminen ja sen ohjaaminen

OKLA210 KEHITTYVÄ YKSILÖ RYHMÄSSÄ

Laajuus: 7 op

Koostuu jaksoista OKLA211 Yksilölliset oppimisen edellytykset 3 op ja OKLA212 vuorovaikutusosaaminen ryhmissä ja verkostoissa 4 op.

Tavoite: Tarkastellaan yksilöä ryhmän jäsenenä kehitys-, sosiaali-, kasvatustieteiden ja terveyspsykologian näkökulmista.

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OKLA510 Ohjattu perusharjoittelu, Kehitys ja kasvuympäristöt -juonteen muut opintojaksot (KTKP102, OKLS210)

A. OKLA211 YKSILÖLLISET OPPIMISEN EDELLYTYKSET

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tunnistaa oppijan yksilöllisyyden (esim. temperamentti- ja persoonallisuuspiirteet ja motivaation) sekä oppimisympäristön (luokan ilmapiirin, opettajan ohjausvuorovaikutuksen) keskeiset piirteet ja tunne-elämän kehityksen ja itsetunnon tukemisen merkityksen. Opiskelija tuntee keskeiset oppimiseen ja koulutyöskentelyyn liittyvät riskit ja ongelmat, esim. alisuoriutuminen, motivaation ongelmat, lukemisen vaikeudet, tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen ongelmat. Opiskelija osaa arvioida opettajan keinoja oppimis- ja sopeutumisvaikeuksien tunnistamiseen ja ennaltaehkäisyyn sekä tunnetaitojen tukemiseen.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus, tentittävä kirjallisuus. Luennot ja kirjallisuus tentitään yhdessä.

Kirjallisuus:**Valitaan yksi seuraavista:**

KELTIKANGAS-JÄRVINEN, L. 2006. Temperamentti ja koulumenestys. Helsinki: WSOY, WS Bookwell. s.60-178. **TAI**

SALMELA-ARO, K. & NURMI, J.-E. (toim.) 2003. Mikä meitä liikuttaa. Jyväskylä: PS-kustannus. s. 54-169. **TAI**

LAINEN, K. 2005. Minä, me ja muut sosiaalisissa verkostoissa. Helsinki: Otava. (Luvut 3 – 6; s. 59-183). **TAI**

NURMI, J.-E., AHONEN, T., LYYTINEN, H., LYYTINEN, P., PULKKINEN, L. & RUOPPILA, I. 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY. s. 18-156. **TAI**

VASTA, R., HAITH, M. N., & MILLER, S. A. 2003. Child psychology. The modern science. 4. painos. New York: Wiley. (Luvut 12, 13, 14, 16; yht. 120 s.).

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

B. OKLA212 VUOROVAIKUTUSOSAAMINEN RYHMÄSSÄ JA VERKOSTOISSA

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija osaa tunnistaa ja arvioida ryhmäprosesseja ja yksilön toimintaa ryhmän jäsenenä sekä oppijan että opettajan näkökulmasta. Opiskelija osaa analysoida omaa vuorovaikutusosaamistaan. Opiskelija tunnistaa moniammatillisen yhteistyön merkityksen (oppilashuolto, yhteistyö oppilaiden huoltajien kanssa). Opiskelija kehittää taitojaan toimia oppimisyhteisön hyvinvoinnin edistäjänä.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus, kirjallinen tuotos

Kirjallisuus:

SCHMUCK, R. & SCHMUCK, P. 2001. Group processes in the classroom. 8. painos. Boston: McGraw Hill. (Luvut 3 - 7).

LAINEN, K. 2005. Minä, me ja muut sosiaalisissa verkostoissa. Helsinki: Otava. (Luku 7).

PETERSON, J. M. & HITTIE, M. 2003. Inclusive teaching. Creating effective schools for all learners. Boston: Allyn & Bacon. (534 s.). (Luku 11).

KARILA, K., ALASUUTARI, M., HÄNNIKÄINEN, M., NUMMENMAA, A. R. & RASKUPUTTONEN, H. (toim.) 2006. Kasvatusvuorovaikutus. Tampere: Vastapaino.

KAUPPILA, R. 2006. Vuorovaikutus- ja sosiaaliset taidot. Jyväskylä: PS-kustannus.

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLA410 OPPIMISEN OHJAAMINEN JA OPPIVA ORGANISAATIO (PED.OP.)

Laajuus: 9 op

Koostuu jaksoista OKLA411 Oppiva ja osallistuva organisaatio 3 op ja OKLA412 Oppimisen ohjaamisen suunnittelu, toteutus ja arviointi 6 op.

Tavoite: Tarkastellaan kasvatussociologisesti, koulupedagogisesti sekä oppimisen ohjaamisen teorioiden ja pedagogiikan avulla opettajan työtä ja käyttötietoa. Opintojakso integroituu harjoitteluun.

A. OKLA411 OPPIVA JA OSALLISTAVA ORGANISAATIO

Laajuus: 3 op

Tavoite: Tarkastellaan yhteisön ja yhteiskunnan varhaiskasvatukselle ja opetustoimelle asettamia ehtoja (mm. opetushallinto) ja oppivan organisaation luonnetta. Perehdytään monitahoiseen yhteistyöhön, verkostoitumiseen ja perheen kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Suoritustapa: Luennot, oppimistehtävä ja seminaari

Kirjallisuus:

a) Opetushallinnon oheiskirjallisuus

LAHTINEN, M., LANKINEN, T., PENTTILÄ, A. & SULONEN, A. 2005. Koulutuksen lainsäädäntö käytännössä. Helsinki: Tietosanoma Oy. (soveltuvin osin)

b) Muu oheiskirjallisuus

ANTIKAINEN, A., RINNE, R. & KOSKI, L. 2000. Kasvatustieteiden tutkimus. Helsinki: WSOY. (soveltuvin osin)

PETERSON, J. M. & HITTIE, M. 2003. Inclusive teaching. Creating effective schools for all learners. Boston: Allyn & Bacon. (soveltuvin osin)

Sekä muuta opintojaksolla jaettavaa oheiskirjallisuutta.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen perusopinnot

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OKLA510 Ohjattu perusharjoittelu

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Erityispedagogiikan laitos, opettajankoulutuslaitos

B. OKLA412 OPPIMISEN OHJAAMISEN SUUNNITTELU, TOTEUTUS JA ARVIOINTI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Tarkastellaan opetuksen suunnittelua, oppimisen ohjaamista ja arviointia eri näkökulmista. Tutkitaan oppimisteorioiden ja opiskeltavan tiedon tai taidon luonteen vaikutusta opetuksen suunnitteluun. Syvennetään ymmärrystä oppijoiden moninaisuuden huomioonottamisesta opetuksen suunnittelussa. Eritellään opettajan toiminnan, oppijoiden toiminnan ja oppimistulosten välistä yhteyttä. Tutkitaan yhteisöllisyyden rakentumista opetuksessa ja opiskelussa.

Suoritustapa: Luennot, kirjatentti sekä lukupiiri (Peterson & Hittie)

Kirjallisuus:

1. BRANDSFORD et al. (toim.) 2004. Miten opimme. Helsinki: WSOY **TAI** HAKKARAINEN, LONKA & LIPPONEN 2005 Tutkiva oppiminen. Helsinki: WSOY. (6. painos / uudempi)

2. WOOLFOLK, A. 2007. Educational psychology. 10. painos. Boston: Allyn & Bacon. Kappaleet 10 – 13.

3. PETERSON, J.M. & HITTIE, M.M. 2003. Inclusive teaching. Boston: Allyn & Bacon. Kappaleet 1 – 13.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen perusopinnot, OKLA210 Kehittyvä yksilö ryhmässä

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OKLA510 Ohjattu perusharjoittelu

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos ja erityispedagogiikan laitos

OKLA610 TUTKIMUSMETODIIKKA JA -VIESTINTÄ

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu laadullisen kasvatustieteellisen tutkimuksen filosofisiin ja metodologisiin lähtökohtiin ja sitoumuksiin. Hän harjoittelee erilaisia aineiston keruun ja tulkinnan menettelytapoja sekä tutkii kielen ja ajattelun suhdetta tutkimusprosessissa.

Suoritustapa: a) Luento, demot, kirjallisuus **TAI_b)** Vaihtoehtoisesti kasvatustieteiden laitoksen kurssi KTKA010 Laadulliset menetelmät, 5 op (ks. suoritustapa ja kirjallisuus erikseen)

Kirjallisuus:

TUOMI, J. & SARAJARVI, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

PATTON, M. 2002 (3. painos) Qualitative evaluation and research methods. Thousand Oaks, CA: Sage.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen perusopinnot

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OKLA620 kandidaatintutkielma

Arviointi: 0 – 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos.

OKLA620 KANDIDAATINTUTKIELMA

Laajuus: 10 op

Tavoite: Työstetään omaa ammatillista kehittymistä tukeva tutkimusongelma, suunnitellaan tutkimus, kerätään aineisto, analysoidaan se ja kirjoitetaan tutkimusraportti tieteellisen viestinnän periaatteiden mukaisesti. Perehdytään tutkivaan opettajuuteen sekä oman tutkimuksen esittämiseen ja julkistamiseen. Liitetään tutkimus ongelmalähtöisesti muihin opintoihin ja kerätään aineisto kokonaan tai osittain harjoittelun yhteydessä (OKLA510 Ohjattu perusharjoittelu I).

Kirjallisuus: Kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin opinto-ohjelmassa.

Edeltävät opinnot: OKLA610 Tutkimusmetodiikka ja -viestintä

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLA621 KYPYSYYSNÄYTE

Laajuus: 0 op

Tavoite: Pääaineopiskelijoiden kypsyysnäyte KK-tutkintoa varten (maturiteetti). Suoritetaan tutkintoasetuksen 10 §:n mukainen kirjallinen kypsyysnäyte, joka osoittaa suomen tai ruotsin kielen taitoa ja perehtyneisyyttä kandidaatin tutkielman alaan. Kypsyysnäyte kirjoitetaan tiedekunnan yleisessä kuulustelutilaisuudessa. Kypsyysnäyte tarkastetaan sekä asiasisällön että kielen osalta.

Edeltävät opinnot: OKLA620 Kandidaatintutkielma

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLA510 OHJATTU PERUSHARJOITTELU 1: SUUNNITTELU OPETUKSEN JA OPPIMISEN PERUSTANA

Laajuus: 6 op

Ajoitus: 3. opintovuosi

Tavoite: Ydinteema ohjattu perusharjoittelu I:ssa on oppimisen ohjaaminen ja erityisesti opetuksen suunnittelu. Opetuksen suunnittelu on prosessi, jossa on tärkeää tarkastella ja tulkita opetussuunnitelmassa asetettuja tavoitteita eri näkökulmista. Keskeistä on eri tavoite- ja toteutusvaihtoehtojen hahmottaminen ja perusteltu valinta näistä vaihtoehtoista. Opetussuunnitelman käytäntöön soveltaminen vaatii lisäksi muun muassa oppilaiden oppimisedellytysten, kokemusten ja intressien huomioon ottamista. Näiden pohjalta harjoittelussa rakennetaan yksittäisiä oppitunteja laajempia kokonaisuuksia, jotka tulee pystyä perustelevaan koulun kasvatuksellisista ja opetuksellisista päämääristä käsin.

Opetusta suunnitellessaan opiskelijan tulee vastata erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä tietoja ja taitoja oppilaiden tulee oppia?
- Mille oppilaiden tiedoille ja taidoille opetus rakentuu?
- Mitä oppimistavoitteiden saavuttaminen edellyttää?
- Millä tavalla opetus haastaa oppilaan ajattelun?
- Miten opetettavat asiat liittyvät oppilaiden elämään eli millaisia kokemuksia oppilailla on opiskeltavista asioista?
- Miten saada oppilaat mahdollisimman konkreettisesti kosketuksiin opiskeltavan asian/ilmiön kanssa?
- Millainen ymmärrys harjoittelijalla on opiskeltavasta asiasta?
- Miten harjoittelija voi syventää ymmärrystään opiskeltavasta asiasta?
- Millaisista vaiheista asian/ilmiön opiskelu rakentuu? Millaisia työtapoja käytetään?

Suoritustapa: Aloitusluento, opetuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi, ohjauksiin osallistuminen, pedagogisten valintojen kirjallinen perustelu

Kirjallisuus:

WOOLFOLK, A. 2007. Educational Psychology. Luvut 12 ja 13 (s. 442-519) soveltuvin osin.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen pedagogiset perusopinnot, POM-opinnot

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OKLA210 Kehittyvä yksilö ryhmässä, OKLA410 Oppimisen ohjaaminen ja oppiva organisaatio, POM-opinnot

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos ja Normaalikoulu

10.3.4 Perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset (POM) opinnot

Tavoite: Opinnot antavat ammatillisia valmiuksia perusopetuksen vuosiluokilla 1.–6. opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monitieteelliseen opettamiseen. Opintoihin sisältyvät myös osallistavan kasvatuksen ja monikulttuurisuuden näkökulmat. Vastuuyksikkönä kaikissa POM -opintojaksoissa on Opettajankoulutuslaitos.

Opintojen rakenne: Pakollisten opintojaksojen laajuus on yhteensä 51 opintopistettä, joka muodostuu johdannon, oppiaineiden ja koontiseminaarin yhteenlasketusta piste-määrästä. Tämän lisäksi suoritetaan oppiaineiden valinnaisia opintoja ja aihekokonaisuuksia yhteensä 9 opintopistettä.

Monialaiset opinnot suoritetaan pääsääntöisesti 1. ja 2. opintovuoden aikana. *Aihekokonaisuuksien* suhteen noudatetaan kuitenkin tästä poikkeavaa ajoitusta: aihekokonaisuus (vähintään 1, korkeintaan 2) on mahdollista suorittaa vasta siinä vaiheessa kun opiskelijalla on jo suoritettuna POM -aineiden pakollisia opintojaksoja (käytännössä vasta 2. opintovuonna) tai aihekokonaisuuksien suorittaminen voi ajoittua myös kolmanteen opintovuoteen.

1. POM PAKOLLISET OPINTOJAKSOT	51 op
Johdanto monialaisiin opintoihin	4 op
Humanistiset aineet Historia ja yhteiskuntaoppi 3 op Uskonto/ elämäntutkimustieto 3 op Äidinkieli ja kirjallisuus 6 op	12 op
Matemaattis-luonnontieteelliset aineet Matematiikka 4 op Ympäristö- ja luonnontieto 9 op	13 op
Taide- ja taitoaineet Kuvataide 5 op Käsityökasvatus ja tekstiilityö sekä Teknologiakasvatus ja tekninen työ 6 op Liikunta 5 op Musiikki 5 op	21 op
Monialaisten opintojen koontiseminaari	1 op
2. POM VALINNAISET OPINTOJAKSOT	9 op
Integroidut aihekokonaisuudet	3 op
POM -oppiaineiden valinnaisia opintojaksoja (Osioon voi sisältyä yksi aihekokonaisuus)	6 op
POM -OPINNOT YHTEENSÄ	60 op

POM pakolliset opintojaksot

POM11JO JOHDANTO MONIALAISIIN OPINTOIHIN

Laajuus: 4 op

Tavoite: Tarkastellaan oppiaineiden tieteellisiä, yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja historiallisia taustoja sekä näiden suhdetta opetussuunnitelma-ajatteluun ja luokanopettajan työhön. Hahmotetaan oppiaineiden yhtäläisyyksiä ja eroja sekä pohditaan aistihavaintojen, toiminnan ja oppimistapojen merkitystä oppimisessa. Tutustutaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Pohditaan oppiaineita kohtaan omaksuttuja asenteita ja valmiuksia. Tarkastellaan esi- ja alkuopetusta lapsen kehitystä ja oppimisedellytyksiä tukevana kokonaisuutena.

Suoritustapa: Luennot ja pienryhmäopetus, joihin liittyy opintotehtäviä.

Kirjallisuus: Julkaisuja ja tutkimusartikkeleita.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11SE MONIALAISTEN OPINTOJEN KOONTISEMINAARI

Laajuus: 1 op

Tavoite: Kootaan yhteen monialaisten opintojen antia eri POM -aineiden opintokokonaisuuksien pohjalta ja POM -johdantoon peilaten. Pyritään tutkimaan muodostunutta kokonaiskuvaava peruskoulussa opetettavista aineista ja aihekokonaisuuksista. Nostetaan yhteiseen keskusteluun ongelmakohtia ja syntyneitä oivalluksia.

Suoritustapa: Luento ja seminaari, johon liittyy oppimistehtäviä.

Edeltävät opinnot: Pakolliset POM-opinnot pääosin suoritettu.

Kirjallisuus: Sovitaan erikseen opiskelijoiden kanssa

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11HY HISTORIA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Historian opiskelun kolme keskeistä lähtökohtaa ovat historiallisen tiedon luonne, historian merkitys yksilölle ja yhteisöille sekä tieto ihmisestä. Tiedon kompleksisuutta ja suhteellisuutta tarkastellaan kriittisesti eri näkökulmista ja harjaannutaan erityisesti aineistojen lähdekriittiseen lukemiseen. Historian merkitystä puolestaan lähesyttään yksilön ja kollektiivisen identiteetin kautta sekä osana maailmankatsomuksen rakentamista.

Suoritustapa: Luennot ja pienryhmäopetus, joihin liittyy opintotehtäviä.

Kirjallisuus: Alan julkaisuja ja tutkimusartikkeleita.

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11US USKONTO

Laajuus: 3 op

Tavoite: Uskonto-oppiaineen opettamisen keskiössä on uskonnon opettamisen filosofia. Opintojaksolla pyritään oman uskonnon opettamisen filosofian näkyväksi tekemiseen, sen kriittiseen tarkasteluun ja kehittämiseen. Uskonnon opettamisen filosofia perustuu perusopetuksen evankelis-luterilaisen uskonnon oppiaineluonteen ymmärtämiselle ja uskonto-oppiaineen omakohtaisen suhteen jäsentämiselle. Siksi analysoidaan, tulkitaan ja arvioidaan lainsäädännön ja opetussuunnitelmien uskonnon opetusta määrittäviä perusteita. Syvennetään ymmärrystä teologisen tutkimuksen peruslähtökohdista. Vahvistetaan valmiuksia kohdata ja kunnioittaa erilaisista elämäntarkastuksellisista taustoista tulevia oppilaita ja heidän vanhempiaan. Kasvatetaan taitoja ohjata oppilasta

kohti monipuolista uskonnollista ja katsomuksellista yleissivistystä. Tutustutaan koulun henkisen kriisivalmiuden kysymyksiin.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus ja uskonnon opettamisen filosofia -tehtävä.

Kirjallisuus: Alan julkaisuja ja tutkimusartikkeleita, joista sovitaan opintojakson aikana.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11EL ELÄMÄNKATSOMUSTIETO (VAIHTOEHTOINEN USKONNON JAKSOLLE)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Muodostetaan selkeä näkemys elämänkatsomustiedosta oppiaineena ja selkiytetään omakohtaista suhdetta sen opettamiseen. Perehdytään oppiainetta koskeviin sääädöksiin, opetussuunnitelmien perusteisiin sekä oppiaineen tilanteeseen kouluissa. Tarkastellaan oppiaineen jäsentämisen kannalta keskeisiä filosofisia, psykologisia sekä kulttuuri- ja yhteiskuntatieteellisiä käsitteitä ja teorioita. Selvitetään minkälaisista sisällöllisistä kokonaisuuksista opetus eri vaiheissa muodostuu. Kehitetään valmiuksia käsitellä oppilaiden kasvun kannalta olennaisia kysymyksiä siten, että huomioidaan heidän katsomuksellisen erilaisuutensa. Kasvatetaan taitoja ohjata oppilasta kohti monipuolista kasvatuksellista yleissivistystä. Tutustutaan koulun henkisen kriisivalmiuden kysymyksiin.

Suoritustapa: Luennot, opintotehtävä

Kirjallisuus: Alan julkaisuja ja tutkimusartikkeleita, joista sovitaan opintojakson aikana

Edeltävät opinnot: Lukion elämänkatsomustiedon oppimäärää vastaavat sisältötiedot.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11AI ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

Laajuus: 6 op

Tavoite: Kurssilla sovelletaan suomen kielen, kirjallisuuden, viestintätieteiden ja kulttuuritutkimuksen monialaisuutta. Äidinkieltä tutkitaan merkityskokonaisuuksina, toimintana, rakenteina ja yksilön kasvun ja oppimisen perustana. Pohditaan tapoja, joiden avulla tuetaan oppilaiden kasvua aktiivisiksi kielenkäyttäjiksi, jotka ymmärtävät oman kielen ja kulttuurin merkityksen ja samalla arvostavat myös muita kieliä, kielenkäyttötapoja ja kulttuureja. Eritellään ja tulkitaan puhuttuja, kirjoitettuja ja visuaalisia tekstejä ja niiden kulttuurisia ja yhteisöllisiä merkityksiä.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus, opintotehtäviä sekä kirjatentti.

Kirjallisuus: Opintojakson alussa annetaan kysymysvalikoima, joista joitakin kysytään tentissä. Tenttiin valmistaudutaan lukemalla seuraavia teoksia annettujen kysymysten valossa.

ALHO, I. & KAUPPINEN, A. 2007. Käyttökielioppi. Helsinki: SKS. (luvut 1 ja 5)

GRÜNTAL, S. & PENTIKÄINEN, J. (toim.) 2006. Kulmakivi. Luokanopettajan kieli ja kirjallisuus. Helsinki: Otava. (luvut I–III)

KOROLAINEN, T. (toim.) 2001. Kirjaseikkailu. Lasten- ja nuortenkirjallisuuden opas. Helsinki: Tammi. (s. 89–153, 207–237, 333–358)

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11MA MATEMATIIKKA

Laajuus: 4 op

Tavoite: Antaa matematiikasta kuva ongelmalähtöisenä toimintana, joka tähtää matemaattisen tiedon kartuttamiseen ja matemaattisen ajattelun kehittämiseen. Tällöin matematiikka nähdään toisaalta arkielämän tilanteiden mallintamisena, toisaalta teoreettisena järjestelmänä. Vahvistamalla tulevan opettajan matemaattista minäkuvausta häntä

ohjataan kokeilemaan uutta, ajattelemaan kriittisesti ja hyödyntämään opetuksessa omia vahvuuksiaan.

Suoritustapa: Luennot, demonstraatiot, tentti, toiminnallinen opetustuokio ja kirjallinen tuotos

Kirjallisuus:

RÄSÄNEN, P., KUPARI, P., AHONEN, T. & MALINEN, P. (toim.) 2004. Matematiikka - näkökulmia opettamiseen ja oppimiseen. Jyväskylä: Niilo Mäki Instituutti. (sovitaan kurssilla, n. 55 s.)

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11YL YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO

Laajuus: 9 op

Tavoite: Opintojakso antaa opiskelijalle valmiuksia opettaa perusopetuksen vuosiluokilla 1–4 ympäristö- ja luonnontietoa sekä vuosiluokilla 5–6 biologiaa, maantietoa, fysiikkaa, kemiaa ja terveystietoa.

Suoritustapa: Luennot ja demonstraatiot, kirjallinen tuotos, seminaari, tentti ja lajitentti

Kirjallisuus:

HARLEN, W. & QUALTER, A. 2004. The teaching of science in primary schools. London: David Fulton Publishers. Teoksesta ei seuraavia lukuja: 1, 21, 24 ja 25.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11KU KUVATAIDE

Laajuus: 5 op

Tavoite: Kehitetään luovaa kuvallista ajattelua ja esteettistä tietoisuutta. Pyritään ymmärtämään visuaalisen kulttuurin ilmenemismuotoja yhteiskunnassa: taidetta, mediaa ja ympäristöä. Tavoitellaan henkilökohtaista suhdetta kuvataiteeseen. Syvennetään perustaitoja ja -tietoja kuvallisen ilmaisun luonteesta, menetelmistä ja materiaaleista. Kehitetään valmiuksia suunnitella kuvailmaisuun perustuvia tehtäviä ja oppimiskokonaisuuksia perusopetuksen vuosiluokilla 1–6.

Suoritustapa: Demonstroiva opetus, itsenäiset oppimistehtävät

Kirjallisuus:

FORSMAN A-C. & PIIRONEN L. 2006. Kuvien kirja – Kuvataideopetuksen käsikirja perusopetukseen. Vammala: Tammi.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11TS KÄSITYÖKASVATUS JA TEKSTIILITYÖ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kurssilla kehitetään valmiuksia suunnitella ja toteuttaa peruskoulun käsityön opetusta. Opinnoissa perehdytään sekä käsityön että käsityön oppimisen teorioihin, käytäntöihin ja traditioihin. Tutkitaan omaa käsityöllistä osaamista sekä asennetta käsityöhön. Hankitaan tietoa tekstiilityön sisältöalueista oppiaineen opettamisen kannalta.

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset, itsenäinen työskentely

Kirjallisuus: Ilmoitetaan opetusohjelmassa.

Edeltävät opinnot: Suositellaan peruskoulun 1.–6. -luokkien opetussuunnitelman mukaisten tekstiilityötaitojen ja tietojen hallintaa. Niiden puuttuessa suositellaan OTTO100 Käsityökasvatus ja tekstiilityö -valinnaista kurssia.

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11TN TEKNOLOGIAKASVATUS JA TEKNINEN TYÖ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija hankkii sellaiset valmiudet, että hän kykenee laatimaan ja toteuttamaan opetusryhmänsä teknisen työn ja teknologian opetussuunnitelman.

Kirjallisuus: Sovitaan opintojakson alussa.

Edeltävät opinnot: Suositellaan teknisen työn valmistavien opintojen (OTNO100) suorittamista opiskelijoille, jotka eivät ole opiskelleet teknistä työtä peruskoulussa.

Arviointi: Hyväksytyt – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM11LI LIIKUNTA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Koulutuksen aikana omaksutaan sellaisia tietoja ja taitoja, että selviydytään perusopetuksen luokkien 1.–6. liikuntakasvatuksen toteuttamisesta. Tiedostetaan liikunnan merkitys lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen ja kasvun tukemisessa, ei pelkästään liikunnan merkitystä fyysis-motorisen kehityksen tukemisessa sekä tutustutaan erilaisiin liikunnan toimintaympäristöihin. Hankitaan pääsääntöisesti toiminnallisilla menetelmin tietoa siitä, miten oppiminen liikunnassa ja sen erilaisilla osa-alueilla tapahtuu: miten motorista oppimista tunnistetaan, havainnoidaan ja ohjataan ja minkälaisia oppimisvaikeuksia liikunnassa ilmenee.

Suoritustapa: Pienryhmäopetus/seminaari

Edeltävät opinnot: Perusopetuksen alaluokkien (1-4) liikunnan oppiaineen hallinta. Edellytyksenä osallistumiselle on, että opiskelijalla on riittävät henkilökohtaiset liikunta-aidot. Tarvittaessa suositellaan liikunnan valmistavaa opintojaksoa (OLIP109).

Arviointi: Hyväksytyt - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM10MU MUSIIKKI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Musiikinopetuksen tavoitteena on ymmärtää musiikin historiallinen, kansallinen ja monikulttuurinen perspektiivi ja nähdä musiikin keskeinen rooli ihmisen jokapäiväisessä elämässä. Tavoitteena on auttaa opiskelijaa syventämään musiikkisuhteita, löytämään oma musiikillinen identiteettinsä ja luovat työkalut oman opettajuutensa pohjaksi. Näiden avulla hän kykenee siirtämään musiikkiperintöä tuleville sukupolville. Pyritään kohtaamaan musiikki esteettisiä kokemuksia antavana, älyllisesti haastavana ja affektiivisesti rakentavana elämänilmiönä sekä ymmärtämään musiikin merkitys peruskoulun oppiaineena ja jatkuvan harrastuksen mahdollisuutena.

Suoritustapa: Opinnot sisältävät perusryhmäopetusta sekä pienryhmä- ja yksilötyökentelyä. Läsnäolon lisäksi opintoihin kuuluu opinto- ja näyttötehtäviä. Musiikinopiskelua varten tehdään henkilökohtainen suunnitelma, jossa sovitulla tavalla huomioidaan aikaisemmat opinnot. Soitonopiskelussa tehdään hops, jonka mukaan opiskelu etenee sovittuun päättötavoitteeseen. Opiskelijan lähtötaso huomioidaan opetuksen määrästä sovittaessa. Kaikki opiskelijat suorittavat vähintään viiden opintopisteen kokonaisuuden. Kolmen opintopisteen täydentävän osion voi liittää perusopintoihin kuuluvaksi tai sen voi suorittaa vapaaehtoisena osiona.

Edeltävät opinnot: Suositellaan musiikin vapaavalintaista kurssia OMUP902. Musiikki-tiedon alkeet (3 op) niille, joilla ei ole 1.– 2. lk laulukirjan nuotiston ja teorian tuntemusta.

Arviointi: Hyväksytyt - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM valinnaiset opintojaksot

POM valinnaisia opintojaksoja ovat **Integroidut aihekokonaisuudet ja POM – oppiaineiden valinnaiset** opintojaksot. Valinnaisten opintojaksojen tarjonta vaihtelee lukuvuosittain ja alla kuvatut jaksot edustavat niistä esimerkkejä. Tarjottavat opintojaksot löytyvät opetusohjelmasta, joka julkaistaan internetissä luokanopettajakoulutuksen opiskelu-sivulla.

INTEGROIDUT AIHEKOKONAISUUDET:

Laajuus: 3 op

Tavoite: Tarkastellaan peruskoulussa opettavien aihekokonaisuuksien sisältöjä ja opettamista. Etsitään erilaisia eheyttäviä ja luovia lähestymistapoja eri ilmiöiden tutkimiseen ja ilmaisuun.

Suoritustapa: POM valinnaisiin opintoihin kuuluu vähintään yksi integroitu aihekokonaisuus. Opiskelija voi itse valita minkä kurssin suorittaa. Halutessaan opiskelija voi sisällyttää toisen aihekokonaisuuden POM oppiaineiden valinnaisiin opintoihin.

Sisältö: Aihekokonaisuuksissa on aina mukana useamman aineen näkökulma.

Aihekokonaisuudet ovat samat kuin peruskoulussa:

1. Ihmisenä kasvaminen
2. Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys
3. Viestintä ja mediataito
4. Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys
5. Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta
6. Turvallisuus ja liikenne
7. Ihminen ja teknologia

Aihekokonaisuuksien tarjonta vaihtelee lukuvuosittain. Kulloinkin tarjottavat opintojaksot ilmenevät opinto-ohjelmasta.

Kirjallisuus: Julkaisuja ja tutkimusartikkeleita, joista sovitaan opintojakson aikana.

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM -OPPIAINEIDEN VALINNAISET OPINTOJAKSOT:

HUMANISTISET AINEET

POM16AI KIRJALLISUUS JA DRAAMA (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Tavoitteena on kaunokirjallisuuden tuntemuksen ja sen merkityksen ymmärryksen kehittäminen. Kaunokirjallisuutta lähestytään draaman avulla, ja draaman kautta. Pohditaan kirjallisuuden ja draamanlukemista.

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset, johon kuuluu opintotehtävien tekemistä.

Kirjallisuus: Kirjallisuudesta sovitaan erikseen opintojakson alussa.

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM14AI TEKSTITAITOT OPPIMISESSA JA OPETUKSESSA (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Syvennetään käsitystä luku- ja kirjoitustaidosta osana tiedonhankintaa, yhteisöllistä osallistumista ja sisäistä kasvuprosessia. Opitaan tukemaan ja arvioimaan ymmärtävän lukutaidon ja kirjoitustaidon kehittymisen vaiheita. Lisätään tietämystä elinikäisen oppimisen kannalta keskeisistä tekstiympäristöistä, kuten opiskelu ja mediat, sekä niihin kiinnittyvistä tekstilajeista ja teksteillä toimimisen tavoista.

Suoritustapa: Ryhmäopetus, opintotehtävät

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan kurssin alussa tukemaan opintotehtävien teemoja.

Edeltävät opinnot: POM11AI Äidinkieli ja kirjallisuus

Arviointi: Hyväksytty – hylätty.

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM13AI SUOMI TOISENA KIELENÄ JA TOISELLA KIELELLÄ OPPIMINEN
(VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Perehtyä monikulttuuriseen opetukseen, kaksikielisyysskysymyksiin ja oppilaiden kielellisiin oikeuksiin ja ymmärtää niiden merkitys ideologisesti ja käytännön opetustyössä. Saada näkökulmia suomen kieleen opittavana kielenä ja kielitaidon kehittämisen vaiheisiin. Tutustua maahanmuuttajaoppilaiden opetusjärjestelyihin ja saada työkaluja heidän suomen kielen taitonsa arviointiin ja opetuksen eriyttämiseen kielitaidoltaan heterogeenisessä ryhmässä.

Suoritustapa: Pienryhmäopetus, oppilaitos- ja läksykerhovierailut ja opintotehtävät

Kirjallisuus: Sovitaan kurssin alussa.

Edeltävät opinnot: POM11AI Äidinkieli ja kirjallisuus

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin:

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

MATEMAATTIS-LUONNONTIETEELLISET AINEET

POM12MA MATEMATIIKKA (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Varmistaa, että tulevalla opettajalla on riittävät valmiudet perusopetuksen luokkien 1 – 6 matematiikan opetuksesta suoriutumiseen. Pohtia matematiikan oppimisvaikeuksia matematiikan rakenteiden ja erilaisten ratkaisumallien näkökulmasta. Opastaa alan vieraskielisen kirjallisuuden hyödyntämiseen.

Edeltävät opinnot: Kurssin POM11MA suorittaminen

Suoritustapa: Demonstroiva opetus ja kirjallinen tuotos

Kirjallisuus:

HAYLOCK, D. 2007. Mathematics explained for primary teachers. London: Sage (noin 100 sivua, sovitaa kurssilla)

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM12YL YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO/FYSIIKAN JA KEMIAN PERUSTIETOJA (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opitaan mitä tieteellinen tieto on ja kuinka sitä tehdään. Tutustutaan käytännön tilanteisiin liittyviin luonnontieteellisiin käsitteisiin ja selitysmalleihin sekä menetelmiin, joiden avulla näitä voidaan testata.

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM13YL YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Syvennetään luonnontieteen osaamista, luonnon rakenteiden ja ominaisuuksien ymmärrystä sekä lajintuntemusta. Suunnitellaan ja toteutetaan luonnontieteen tuntemusta ja opetusta palveleva innovatiivinen tuotos tai/ja viimeistellään POM11YL -kurssilla toteutettu opintoprojekti tieteellisen raportoinnin kriteerit täyttäväksi kirjoitelmaksi.

Suoritustapa: Luennot, valitun opintokoosteen toteuttaminen
Edeltävät opinnot: POM11YL
Arviointi: Hyväksytty - hylätty
Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

TAITO- JA TAIDEAINEET

POM12KU KUVATAITEEN TYÖPAJA (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op
Tavoite: Syvennetään kurssilla POM11KU hankittuja tietoja ja taitoja. Rohkaistutaan etsimään ja käyttämään erilaisia kuvallisen ilmaisun muotoja ilmiölähtöisesti. Kehitetään valmiuksia soveltaa niitä kuvataidepedagogiikkaan.
Suoritustapa: Demonstroiva opetus, luento, seminaari-istunto, kirjallisuus
Integrointi seuraaviin opintoihin: POM11KU kuvataide
Arviointi: Hyväksytty – hylätty
Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTTO100 TEKSTIILITYÖN VALMISTAVAT OPINNOT (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op
Tavoite: Opinnoissa hankitaan ja täydennetään sellaisia tekstiilityön perustietoja ja -taitoja, joita tarvitaan peruskoulun opetussuunnitelman toteuttamisessa.
Suoritustapa: Luennot ja harjoitukset, itsenäinen työskentely
Kirjallisuus: Ilmoitetaan opetusohjelmassa.
Arviointi: Hyväksytty - hylätty
Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTTP902 TEKSTIILITYÖTAITOJEN SYVENTÄMINEN (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op
Tavoite: Kehitetään opiskelijan käsityötuotteiden suunnittelu- ja valmistustaitoja ja kokonaisen käsityöprosessin hallintaa. Etusija kurssille on opiskelijoilla, jotka eivät ole opiskelleet tekstiilityötä peruskoulussa mahdollista vaihtotyöskentelyä lukuun ottamatta.
Suoritustapa: Luennot ja ohjatut harjoitukset, itsenäinen työskentely. Opiskelu perustuu henkilökohtaiseen tekstiilityötaitojen arviointiin ja opintojen suunnitteluun.
Kirjallisuus: Ilmoitetaan opetusohjelmassa.
Edeltävät opinnot: POM11TS Käsityökasvatus ja tekstiilityö
Arviointi: Hyväksytty - hylätty
Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTTP901 KÄSITYÖ KOULUSSA. TEKSTIILITYÖN JA TEKNISEN TYÖN YHTEINEN KURSSI (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op
Tavoite: Opintojaksolla syvennetään peruskoulun opetussuunnitelman toteuttamiseen ja käsityöopetukseen liittyvää ajattelua.
Suoritustapa: Luennot ja ohjatut harjoitukset, itsenäinen työskentely
Kirjallisuus: Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004 (soveltuvin osin). Muuta kirjallisuutta sopimuksen mukaan.
Edeltävät opinnot: POM11TS Käsityökasvatus ja tekstiilityö ja POM11TN Teknologiakasvatus ja tekninen työ
Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OKLA510 Ohjattu perusharjoittelu
Arviointi: Hyväksytty - hylätty
Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTNO100   TEKNISEN TYÖN VALMISTAVAT OPINNOT (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Hankkia perusopetuksen 1.- 6.-luokkien teknisen työn opetussuunnitelman mukaisia tietoja ja taitoja sekä vahvistaa itseluottamusta teknisen työn alueella. Opintojakso on vapaavalintainen ja tarkoitettu opiskelijoille, jotka eivät ole opiskelleet teknistä työtä peruskoulussa mahdollista vaihtotyöskentelyä lukuun ottamatta.

Suoritustapa: Pienryhmäopetus ja itsenäinen työskentely

Kirjallisuus: Ilmoitetaan opintojakson alussa.

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OLIP901   LIIKUNNAN VALMISTAVAT OPINNOT (VALINNAINEN)

Laajuus: 1-2 op

Tavoite: Analysoidaan ennakkokäsityksiä ja valmiuksia itsestä liikkujana ja liikuntataitojen oppimista ohjaavana opettajana. Harjoitellaan ohjatusti ja vertaisryhmän avulla niitä taitoja, jotka mahdollistavat liikunnan perusopintojen opiskelun aloittamisen.

Suoritustapa: Opintojakso toteutetaan yhdessä liikuntapedagogiikan laitoksen kanssa siten, että osa liikuntapedagogiikan opiskelijoista suorittaa erikoistuvan ohjatun harjoittelun OPEA540 kyseisessä ryhmässä. Laajuus määräytyy opiskelijan henkilökohtaisten tarpeiden pohjalta (HOPS). Luennot, aktivoiva opetus.

Edeltävät opinnot: Opintojakso on tarkoitettu niille opiskelijoille, jotka peruskoulussa ja lukiossa ovat suorittaneet vain pakolliset liikunnan kurssit ja / tai joiden valmiudet aloittaa liikunnan perusopinnot ovat puutteelliset.

Integrointi seuraaviin opintoihin: POM10LI (ja POM11LI OPS 2007-2009)

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM12LI   LIIKUNTA (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Laajennetaan ja syvennetään niitä POM10LI jaksolla omaksuttuja tietoja ja taitoja, joita tarvitaan perusopetuksen alakoulun liikuntakasvatukseen toteuttamiseen. Tiedostetaan eri liikuntamuotojen yhteyksiä lapsen kokonaisvaltaisessa liikuntakasvatuksessa. Tutustutaan koulukohtaiseen liikunnanopetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus/seminaari ja kirjallinen tuotos

Edeltävät opinnot: POM10LI (POM11LI OPS 2007-2009)

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

POM12MU   MUSIIKKI (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Tavoitteena on laajentaa pakollisten musiikin opintojen perustietoja ja -taitoja ja tukea opiskelijaa syventämään musiikkisuhdettaan, löytämään oma musiikillinen identiteettinsä ja luovat työkalut oman opettajuutensa pohjaksi. Tavoitteena on perehtyä mm. monikulttuuriseen musiikkiin ja kohdata musiikki esteettisiä kokemuksia antavana, älyllisesti haastavana ja affektiivisesti rakentavana elämän ilmiönä.

Suoritustapa: Läsnäolo opetuksessa ja soveltavat opintotehtävät, joista osa valmistellaan opetuksen aikana.

Edeltävät opinnot: POM10MU (POM11LI OPS 2007-2009)

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OMUP901 MUSIIKIN TYYLIKAUDET JA MUSIIKIN KUUNTELUN STRATEGIAT (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu musiikin historiaan alakoulun vaatimassa laajuudessa sekä soittimien luokituksiin. Hän perehtyy myös kuuntelukasvatuksen pedagogiikkaan ja kehittää omia kuuntelutaitojaan.

Suoritustapa: Läsnäolo opetuksessa ja annettujen tehtävien kuuntelu ja esittely. Konserttikäynti ja sen raportointi. Opintotehtävä sovitussa laajuudessa.

Kirjallisuus:

PALAS, R. 2002 tai uudempi. Taidemusiikki tutuksi. Otava.

Opetusmonisteet ja muuta kirjallisuutta sopimuksen mukaan.

Arviointi: Hyväksytyt - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OMUP902 MUSIIKKITIEDON ALKEET (VALINNAINEN)

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija saavuttaa alakoulun musiikin oppikirjojen lukemiseen ja ymmärtämiseen tarvittavan musiikkitiedon tuntemuksen.

Suoritustapa: Läsnäolo opetuksessa, harjoituksia yksin ja ryhmässä, alakoulun musiikin oppikirjojen musiikkitiedon analysointia ja opintotehtävä.

Kirjallisuus: Opetusmonisteet.

Arviointi: Hyväksytyt - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

10.4 KASVATUSTIETEEN MAISTERIN TUTKINTO

10.4.1 Viestintä ja orientoivat opinnot (5 op)

OKLV120 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka SEKÄ TIEDONHANKINTA 2

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kurssilla syvennetään opiskelijoiden tieto- ja viestintätekniisiä valmiuksia. Painopiste siirretään pedagogisten taitojen opetteluun: siihen, miten opiskelijat voisivat tulevassa työssään opettaa käyttäen tieto- ja viestintätekniikkaa apunaan. Aihetta tutkitaan myös yhteiskunnalliselta kannalta siten, että pohditaan tieto- ja viestintätekniikan tuomia mahdollisuuksia suomalaisessa koulujärjestelmässä sekä tekniikan asettamia haasteita oppilaiden eettisessä kasvatuksessa. Uutena teknisenä taitona opetellaan verkkomateriaalin tuottaminen.

Edeltävät opinnot: OKLV110 Tieto- ja viestintätekniikka sekä tiedonhankinta 1

Suoritustapa: Luennot, demonstraatiot, itsenäinen työskentely, harjoitustyö

Kirjallisuus: -

Arviointi: Hyväksytyt – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLV220 ÄIDINKIELEN VIESTINTÄ JA VUOROVAIKUTUSOSAAMINEN 2

Laajuus: 2 op

Tavoite: Tarkastellaan opettajaksi kehittymisen prosessia asiantuntijuusseminaarissa. Yhdessä keskustellen ja asiantuntijuutta jakaen tarkennetaan ja syvennetään edelleen opettajan ammatti-identiteettiä.

Suoritustapa: Asiantuntijuusseminari, itsenäinen työskentely

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen aineopinnot, OKLS510 Soveltava ohjattu harjoittelu; OKLS511 Sivuaineharjoittelu; OKLS110 Kasvattajan etiikka ja kasvatustieteellinen filosofia
Arviointi: Hyväksytty - hylätty
Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

10.4.2 Kasvatustieteen syventävät opinnot

TEEMA 3. *Oppimisen rakenteelliset ehdot ja niiden tutkiminen (80 op)*

Alateema 3.1 Kasvattaja rakenteellisten ehtojen toteuttajana ja muokkaajana (35 op)

OKLS110 KASVATTAJAN ETIIKKA JA KASVATUSFILOSOFIA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Syvennetään ymmärrystä etiikan käsitteistöstä ja teorioista. Eritellään ja luonnostellaan henkilökohtaista kasvatusta ja opetusfilosofiaa osana omaa portfolioa. Eritellään opettajan työn eettisiä ristiriitatilanteita ja punnitaan eri toimintavaihtoehtoja eettiseltä kannalta. Pohditaan eettiseltä kannalta opetuksen valintatilanteita sekä omaa opettajuutta syvemmin harjoittelukokemusten pohjalta. Pohditaan autonomisuuden ja yhteisöllisyyden suhdetta opettajuudessa. Erikoistutaan ja valitaan sisältöjä kiinnostuksen pohjalta.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmätyöskentely

Kirjallisuus:

ATJONEN, P. 2004. Pedagoginen etiikka koulukasvatuksen karttana ja kompassina. Turku: Suomen kasvatustieteellinen seura.

CAMPBELL, E. 2003. The ethical teacher. Maidenhead: Open University Press.

HUHMARNIEMI, R., SKINNARI, S. & TÄHTINEN, J. (toim.) 2001. Platonista transmoderniin: juonteita ihmisyyteen, ihmiseksi kasvamiseen, oppimiseen, kasvatukseen ja opetukseen. Turku: Suomen kasvatustieteellinen seura.

ITKONEN, M. 1999. Esteettinen kasvatusta: filosofisia lähtökohtia. Helsinki: Kirjayhtymä.

PUOLIMATKA, T. 1995 / 1996. Kasvatusta ja filosofia. Helsinki: Kirjayhtymä.

VÄRRI, V.-M. 2002. Hyvä kasvatusta – kasvatusta hyvään. Tampereen yliopistopaino.

KAIKKONEN, P. 2004. Vierauden keskellä. Vierauden, monikulttuurisuuden ja kulttuurien välisen kasvatusta aineksia. Jyväskylän yliopistopaino.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen aineopinnot, yhteys opintojaksoon OKLS520 Syventävä ohjattu harjoittelu: tutkiva, kokeileva, omaa ja oppilaan ajattelua kehittävä opettaja

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLS210 KEHITYS JA KASVUYMPÄRISTÖT

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää kasvatusta psykologista tietoaan. Opiskelija analysoi valitsemaansa teemaan liittyviä teoreettisia näkökulmia, arvioi ja tekee johtopäätöksiä valitsemaansa teemaan liittyen (esim. lasten/nuorten arki ja hyvinvointi; riskikehitykseen puuttuminen; kasvatustumppuus; vuorovaikutussuhteiden haasteet; ryhmät ja niiden ohjaaminen; lasten tunne-elämä; kriisien kohtaaminen; oppimisen erityiskysymykset). Integroidaan mahdollisuuksien mukaan opinnäytetyöhön.

Suoritustapa: suoritusvaihtoehdot:

a) Opintopiirityöskentely: Luennot, pienryhmäopetus ja tutkimusperustainen kirjallinen tuotos **TAI**

b) Kirjallisuustentti (ks. opetusohjelma)

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitun teeman mukaan.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen aineopinnot.

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: Kehitys ja kasvuympäristöt -juonteen muut opintojaksot (KTKP102, OKLA210) sekä OKLS520 Syventävä ohjattu harjoittelu

Arviointi: 0 – 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLS310 KOULUYHTEISÖ JA YHTEISKUNTA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Syvennetään kouluyhteisö ja yhteiskunta -juonteen teemoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: kasvatuksen yhteiskunnalliset instituutiot, koulutuspolitiikka, kriittinen pedagogiikka, luokkahuonesosiologia, opetussuunnitelmien ja oppimateriaalien sosiologinen analyysi, organisaatioanalyysi.

Suoritustapa: Luennot, oppimistehtävä ja seminaari (erikoistutaan ja valitaan sisältöjä kiinnostuksen pohjalta). Integroidaan mahdollisuuksien mukaan opinnäytetyöhön.

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitun aiheen mukaan.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen aineopinnot

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OKLS512 Yhdysluokka- ja valinnainen harjoittelu

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLS410 OPETTAJA TYÖNSÄ TUTKIJANA

Laajuus: 4 op

Tavoite: Perehdytään didaktiseen tutkimus- ja kehittämistyöhön oman kiinnostuksen pohjalta. Tutustutaan keskeisiin opetuksen tutkimuksen ja arvioinnin lähestymistapoihin sekä niiden hyödyntämiseen opetustyössä. Integroidaan mahdollisuuksien mukaan opinnäytetyöhön.

Suoritustapa: Harjoitukset ja demonstraatiot sekä opintotehtävät.

Kirjallisuus:

BLACK, P., HARRISON, C., LEE, C., MARSHALL, B. & WILIAM, D. 2003.

Assessment for learning. Putting it into practice. Maidenhead: Open University.

EDUCATION AT A GLANCE. OECD Indicators. Uusin painos. Centre for educational research and innovation. Indicators of education systems. Paris: OECD.

HALL K. & BURKE, M. W. 2003. Making formative assessment work. Effective practice in the primary classroom. Maidenhead: Open University.

HOPKINS, D. 2004. A teacher's guide to classroom research. 3rd ed. Maidenhead: Open University.

KOPPINEN, M.-L., KORPINEN, E. & POLLARI, J. 1999. Arviointi oppimisen tukena. Porvoo: WSOY.

OJANEN, S. 2000. Ohjauksesta oivallukseen: ohjausteorian käsittelyä. Helsinki: Palmenia.

Uusimpia tieteellisiä artikkeleita aihepiiristä.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen aineopinnot, yhteys opintojaksoon OKLS510 Soveltava ohjattu harjoittelu

Arviointi: 0 -5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLS510 SOVELTAVA OHJATTU HARJOITTELU: ERIKOISTUVA OPETTAJUUS (OPETTAJAN PEDAGOGISIA OPINTOJA)

Laajuus: 10 op

Harjoittelu jakautuu sivuaineharjoitteluun ja valinnaiseen harjoitteluun. Harjoittelua tukevat erityisesti opintojaksot OKLS310 Kouluyhteisö ja yhteiskunta ja OKLS410 Opettaja työnsä tutkijana.

OKLS511 SIVUAINEHARJOITTELU

Laajuus: 5 op

Tavoite: Perehdytään sivuaineen opettamiseen perusasteella. Pohditaan oppiaineen opetuksellisia, kasvatuksellisia, yhteisöllisiä ja yhteiskunnallisia näkökulmia oppilaan kehityksen tukemisessa. Suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan laajahkoja opetus- ja oppimiskokonaisuuksia. Perehdytään koulun eriyttämisen ja arviointikäytänteisiin. Kehitetään omaa opettajuutta jäsentämällä edelleen käyttötietoa.

Suoritustapa: Opiskelija työskentelee luokassa viiden viikon aikana. Ohjattu ja itsenäinen jakso- ja oppituntikohtainen suunnittelu. Harjoitteluluokan oppilaisiin ja työskentelyyn perehtyminen. Harjoitustuntien toteuttaminen ja palautekeskustelut. Oppilasarviointi ja koulun arviointikäytänteisiin tutustuminen. Muiden opiskelijoiden harjoitustuntien ja muiden luokkien opetuksen seuraaminen. Harjoitteluraportin laatiminen.

Kirjallisuus: Ei tentittävää kirjallisuutta, mutta opiskelijan edellytetään perehtyvän sivuaineen pedagogiseen ja kasvatustieteelliseen kirjallisuuteen opettajuutensa kehittämisen reflektoinnin tueksi.

Edeltävät opinnot: Ohjatut harjoittelut OKLP510, OKLA511 ja OKLA512 sekä sivuaineopinnot

Integrointi seur. opintojaksoihin: OKLS410 ja sivuaineopinnot

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos ja Normaalkoulu

OKLS512 YHDYSLUOKKA- JA VALINNAINEN HARJOITTELU

Laajuus: 5 op

Tavoite: Perehdytään yhdysluokkaopetukseen ja valinnaisesti laaja-alaisen opettajakelpoisuuden antamiin mahdollisuuksiin työskennellä kasvatuksen ja koulutuksen eri sektoreilla.

Suoritustapa: Aloitusluento, oma opetus, harjoittelukohteisiin tutustuminen, raportin laatiminen ja palautekeskustelu.

Kirjallisuus: Kirjallisuusluettelo jaetaan harjoitteluinfossa.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen aineopinnot

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OKLS310 Kouluyhteisö ja yhteiskunta ja OKLS410 Opettaja työnsä tutkijana

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLS520 SYVENTÄVÄ OHJATTU HARJOITTELU: TUTKIVA, KOKEILEVA, OMAA JA OPPILAAAN AJATTELUA KEHITTÄVÄ OPETTAJA (OPETTAJAN PEDAGOGISIA OPINTOJA)

Laajuus: 6 op

Tavoite: Harjoittelun tavoitteena on ammatillinen itseohjautuvuus. Harjoittelussa otetaan itsenäinen vastuuopettajan työstä. Harjoittelussa syvennetään kykyä työskennellä oppilaiden kanssa sekä suunnitella, toteuttaa ja arvioida laajempia opetuskokonaisuuksia. Harjoitteluun kuuluu tutkiva ote ammattiin ja pedagogisten viestintätaitojen syventäminen. Tutkivaa opettajuutta toteutetaan harjoitteluun liittyvän ammatillisen tutkimusongelman ja sen selvittelyprosessin kautta.

Suoritustapa: Aktiivinen havainnointi ja ongelma-keskeinen oppiminen (koulutyöhön perehtyminen), näyttötehtävä ja sen ohjaus (harjoittelutunnit ja ohjaus), tutkimusperusteinen kirjallinen tuotos (tutkimusongelman selvittely ja raportointi).

Kirjallisuus: Tutkimusongelmaan liittyvä kirjallisuus.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen aineopinnot sekä OKLS511 Soveltava ohjattu harjoittelu, A-osa.

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: Harjoittelua tukevat erityisesti opintojaksot OKLS210 Kehitys ja kasvuympäristöt, joka suoritetaan syventävän harjoittelun kanssa

rinnakkain, OKLS110 Kasvattajan etiikka ja kasvatustieteiden filosofia sekä OKLA411 Oppimisen ohjaaminen ja oppiva organisaatio.

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos ja Normaalikoulu

OKLSXXX VAIHTOEHTOISIA KASVATUSTIETEEN SYVENTÄVIÄ OPINTOJA

Laajuus: 6 op

Tavoite: Syvennyttään kasvatustieteen teemoihin, jotka liittyvät tieteellisyyteen ja ammatillisuuteen. Valitaan opintoja laitoksen vaihtoehtoisten syventävien opintojen tarjotimelta ja mahdollisuuksien mukaan yliopiston muilta laitoksilta. Myös muut kasvatustieteen tiedekunnan opiskelijat kuin luokanopettajakoulutuksen opiskelijat voivat hakeutua suorittamaan vaihtoehtoisia kasvatustieteen syventäviä opintoja silloin kun opintojakson osallistujamäärä sen mahdollistaa.

Suoritustapa: Vaihtoehtoiset kasvatustieteen syventävät opinnot (yht. 6 op) sisältyvät pakollisina luokanopettajakoulutuksen kasvatustieteen maisterin tutkintoon. Tarjonta koostuu siten, että kullakin juoneryhmällä (kasvatustieteiden filosofia, kasvatustieteiden sosiologia, kasvatustieteiden psykologia, kasvun ja oppimisen ohjaaminen, monikulttuurisuus, osallistava kasvatustiede ja metodipolku) on vuosittain tarjolla pääsääntöisesti yksi opintojakso ts. jos juonteilla on useampia opintojaksoja niitä tarjotaan vuorovuosina. Mikäli kontaktiopetuksena järjestettävälle kurssille on ilmoittautuneita opiskelijoita vähemmän kuin minimimäärä (8 opiskelijaa), kurssia ei toteuteta. Kontaktiopetuksena järjestettävien kurssien lisäksi voidaan tarjota kursseja, jotka sisältävät vain kirjallisuudentutkimusta. Opintojaksot ja niiden ajoitus esitellään tarkemmin opetusohjelmassa.

Edeltävät opinnot: Kandidaatintutkimus

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: Syventävien opintojen harjoittelut

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

Alla on esimerkkejä eri vuosina tarjolla olevista vaihtoehtoisista kasvatustieteen syventävistä opintojaksoista.

Kasvatustieteiden filosofia:

OKLS161 Näkökulmia koulun ja kasvatuksen 1900-luvun historiaan, 3 op

OKLS162 Kasvatustieteiden filosofian kysymyksiä, 3 tai 6 op

OKLS470 Dialogisen oppimisen ohjaaminen, 6 op

OKLS163 Koulukasvatustieteiden kysymyksiä, 3-6 op

Kasvatustieteiden sosiologia:

OKLS364 Työhyvinvointi opettajan ammatissa, 3 op

Kasvatustieteiden psykologia:

OKLS261 Lukemisen ja kirjoittamisen oppimisvaikeudet ja niiden tukeminen, 3 op

OKLS262 Vuorovaikutustaidot ja tunteet yhteisöllisyyden rakentajina, 3 op

OKLS464 Lasten ja nuorten terveyden ja terveystiedon erityiskysymyksiä, 3 op

Kasvun ja oppimisen ohjaaminen:

OKLS363 Kodin ja koulun yhteistyö, 3 tai 6 op

OKLS462 Lähikoulu-kyläkoulu, 3 tai 6 op

OKLS463 Pedagogisia virtauksia Euroopassa, 3 tai 6 op

OKLS465 Eheyttävä opetus, 3 tai 6 op

OKLS468 Opetussuunnitelmat ja arviointi opettajan työssä, 3 tai 6 op

OKLS469 Tutkiva opettaja/ Teacher as researcher, 3 tai 6 op

Monikulttuurisuus: OKLS466 Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys / Cultural Identity and Internationality, 3 or 6 ETCS, 3 tai 6 op

OKL0360 International Students School practice, 3 tai 6 ECTS, vain vaihto-opiskelijoille

OKLS476 Tutkimusmatkoja monikieliseen ja -kulttuuriseen oppilaaseen luokassa, 3 op

Osallistava kasvatustiede:

OKLS473 Osallistavan kasvatustieteen kysymyksiä, 3 tai 6 op (kirjatentti)

OKLS472 Näkökulmia oppimisprosessin seuraamiseen, 3 op

Yhteiskunnalliset ja globaalit kysymykset (alateemoina esim. yrittäjyyskasvatus, kestävä kehitys, globaalisuus)

OKLS665 Syventävät projektiopinnot, 3 op

Metodipolku:

OKLS661 Keskusteluntutkimus, 3 op

OKLS667 Syventävä erityismetodikurssi, 3 op

OKLS610 TUTKIMUSMETODIIKAN JA -VIESTINNÄN SYVENTÄVÄ KURSSI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on syventää tutkimusmetodiikan osaamista ja saavuttaa pro gradu -tutkielman edellyttämä tutkimusmenetelmien hallinta. Opiskelija perehtyy keskeisiin tilastollisiin määrällisiin tutkimusasetelmiin, -menetelmiin ja niiden sovellusalaan sekä osaa tehdä tutkimusaiheen kannalta tarkoituksenmukaisia menetelmällisiä ratkaisuja. Opintojakson tavoitteena on saavuttaa menetelmällisiä valmiuksia pro gradu -tutkielman tekemiseen sekä opettaa ymmärtämään kasvatustieteellistä tutkimusta.

Suoritustapa: vaihtoehtoinen suoritustapa luennot ja demonstraatiot **TAI** kirjatentti **TAI** kasvatustieteiden laitoksen tarjoamista opintojaksoista siten, että valitaan vähintään yksi määrälliseen metodiikkaan perehdyttävä kurssi (4 op) sekä toinen kurssi, joka voi olla määrälliseen tai laadulliseen perehdyttävä.

Kirjallisuus:

Kirjatentin vaihtoehdot a) tai b)

a) Raatikainen, P. 2004. Ihmistieteet ja filosofia. Helsinki: Gaudeamus sekä

Nummenmaa, L. 2006. Käyttäytymistieteiden tilastolliset menetelmät. Helsinki: Tammi.

tai b) Gall, M.D., Gall, J.P. & Borg., W.R. 2003. Educational Research, An Introduction.

7. painos tai uudempi. Boston: Allyn & Bacon.

Edeltävät opinnot: Kandidaatintutkielma

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

**KASVATUSTIETEEN SYVENTÄVIEN OPINTOJEN TUTKIELMAOPINNOT:
OKLS631, OKLS632, OKLS640 JA OKLS641**

OKLS631 OPINNÄYTESEMINAARI 1: TUTKIMUKSEN SUUNNITTELU JA AINEISTON KERUU

Laajuus: 5 op

Tavoite: Syvennetään ymmärrystä tutkimusprosessin vaiheista sekä omaan tutkimusteemaan soveltuvista aineistonkeruumenetelmistä. Opiskelija tutustuu opinnäytetyönsä aihepiiriin siten, että pystyy rajaamaan tutkittavan ilmiön, asettamaan tarkemmat tutkimusongelmat ja laatimaan tutkimussuunnitelman sekä keräämään ja/tai aloittamaan tutkimusaineiston analyysit.

Kirjallisuus:

GALL, M., GALL, W. & BORG, J. 2003. (tai uud. painos) Educational research. An introduction. 7th ed. Boston: Allyn & Bacon. (656 s.). (perusteos syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopintoihin)

HOPKINS, D. 2004. A Teacher's guide to Classroom Research. Third Edition. (tai uud. painos)

LANKSHEAR, C. & KNOBEL, M. 2004. A Handbook for Teacher Research From design to implementation. Open University Press.

Edeltävät opinnot: Kandidaatintutkielma, OKLS610 Tutkimusmetodiikan ja -viestinnän syventävä kurssi

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLS632 OPINNÄYTESEMINAARI 2: AINEISTON ANALYYSI JA TUTKIMUKSEN RAPORTOINTI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Sovelletaan analyysimenetelmiä opinnäytetyötä varten kerättyyn aineistoon. Sovelletaan tutkimusviestinnällisiä taitoja: raportoidaan tutkimus ja saatetaan tutkimusraportti julkaisukuntoon. Seminaari sisältää oman työn esittelyn ja toisten työn opoointia.

Kirjallisuus:

DENZIN, N. & LINCOLN, Y. (eds.) 2000. Handbook of qualitative research. Thousand Oaks, CA: Sage.

GALL, M., GALL, W. & BORG, J. 2003. (tai uud. painos) Educational research. An introduction. 7th ed. Boston: Allyn & Bacon. (656 s.). (perusteos syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopintoihin)

PATTON, M. 2002. Qualitative research & evaluation methods. London: Sage.

Edeltävät opinnot: Kandidaatintutkielma, OKLS631 Tutkimuksen suunnittelu ja aineiston keruu

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLS640 OPINNÄYTE

Laajuus: 30 op

Tavoite: Opiskelija tekee tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttävän tutkielman. Tutkielman tulee osoittaa perehtyneisyyttä tutkielman aihepiiriin, valmiutta tieteelliseen ajatteluun, tutkimusmenetelmien hallintaan sekä valmiutta tieteelliseen viestintään. Työskentely tapahtuu ohjattuna mutta itsenäisesti työskennellen yksin tai parityönä.

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen aineopinnot

Arviointi: 7-portainen asteikko

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKLS641 KYPYSYYSNÄYTE

Laajuus: 0 op

Tavoite: Pääaineopiskelijoiden kypsyysnäyte KM-tutkintoa varten (maturiteetti). Suoritetaan tutkintoasetuksen 16 §:n mukainen kirjallinen kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä pro gradu –tutkielman alaan. Kypsyysnäyte suoritetaan tiedekunnan yleisessä kuulustelutilaisuudessa kirjoittamalla noin yhden konseptin mittainen kirjoitelma.

Edeltävät opinnot: OKLS631, OKLS632, OKLS640

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

10.4.3 Opettajankoulutuslaitoksen sivuaineopinnot

Luokanopettajakoulutuksen opintosuunnan sivuaineopinnot koostuvat 1–2 sivuaineesta, joita opiskellaan kandidaatintutkinnossa 25 opintopistettä ja maisterintutkinnossa 35 opintopistettä.

Sivuaineita voi opiskella sekä ainelaitoksilla että opettajankoulutuslaitoksella. Yhden peruskoulussa oppiaineena olevan sivuaineen 60 opintopisteen opinnot kasvatustieteen kandidaatin ja maisterin tutkinnossa takaavat useimmissa tapauksissa aineenopettajan kelpoisuuden kyseisessä aineessa. Mikäli opiskelija tekee sivuaineopintoja yhteensä vain 50 op (ts. kaksi 25 opintopisteen laajuista sivuainekokonaisuutta aineopintotasaisen 60 opintopisteen kokonaisuuden sijaan), tutkintoon kuuluvia vapaavalintaisia opintoja tulee suorittaa 10 op lisää.

Seuraavassa esitellään opettajankoulutuslaitoksen järjestämiä sivuaineopintoja, jotka vaihtuvat vuosittain. Tarkemmat tiedot ilmoitetaan opetusohjelmassa.

DRAAMAKASVATUKSEN PERUSOPINNOT (25 OP)

ODKP110 DRAAMAKASVATUKSEN PERUSTEET

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksolla orientoidutaan draamakasvatuksen opintoihin, tutustutaan opiskeluryhmään ja avataan draamakasvatuksen lähtökohtia sekä opetussuunnitelman perusteita.

Suoritustapa: Luennot, demonstroiva opetus, tentittävä kirjallisuus, tentti

Kirjallisuus:

HEIKKINEN, H. 2004 ja myöhemmät painokset. Vakava leikillisuus – draamakasvatuksen perusteita opettajille. Helsinki: KVS.

LAUKKA, S. ja MÖNKKÖNEN, J. 2007. Yhtä draamaa. Oulun kaupungin draamaopetussuunnitelma. Helsinki: Draamatyö.

NIEMISTÖ, R. 1998. Ryhmän luovuus ja kehitysehdot. Helsinki: Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKP120 TEATTERI-ILMAISUN PERUSTEET

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opitaan toiminnallisesti draaman ja teatteri-ilmaisun perustekijöitä ja luodaan yhteistä teatteri-ilmaisun käsitteistöä. Tutustutaan ilmaisun osa-alueisiin: keho- ja äänisekä tanssi- ja liikeimprovisaatioon. Painopiste on omien taitojen kehittämisessä ja ryhmässä työskentelyyn oppimisessa.

Suoritustapa: Demonstroiva opetus ja performanssi.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKP130 PROJEKTI 1: IDEASTA ILMAISUUN, TEKSTISTÄ TEATTERIIN

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintokokonaisuudessa paneudutaan teatterin tekemisen käytäntöön produktiivtyöskentelyn kautta. Kurssilla opiskellaan tekstin tulkinnan perusteita, näyttämöllistä läsnäoloa, ohjaajan ja näyttelijän työtä; sekä draamaopettajan työn ominaispiirteitä ohjaajana koulussa.

Suoritustapa: Luennot, demonstroiva opetus, ohjaussuunnitelma, performanssi

Kirjallisuus:

AALTONEN, J. 2002. Käsikirjoittajan työkalut. Helsinki: SKS.

LEIKKONEN, J. 2001. Alkuharjoitteista roolin rakentamiseen. Teoksessa P. Korhonen, & A. Østern (toim.) Katarsis – draama, teatteri ja kasvatus. Jyväskylä: Atena.

ROUTARINNE, S. 2004. Improvisoi! Helsinki: Tammi.

WESTON, J. 1999. Näyttelijän ohjaaminen. Helsinki: Nemo.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKP140 DRAAMAKASVATUKSEN GENRET

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksolla hahmotetaan draamakasvatuksen genreajattelua: hankitaan tietoa esittävän, osallistavan ja soveltavan draaman eri genreistä (lajityypit). Jaksolla

avataan myös näkemyksiä taiteen tutkivasta luonteesta. Dramaturgian perusteet ja dramaturgiset mallit eri genreissä tulevat tutuiksi.

Suoritustapa: Luennot, demonstroiva opetus, kirjallisuus, oppimistehtävä/tentti

Kirjallisuus:

HEIKKINEN, H. 2005. Draamakasvatus – opetusta, taidetta, tutkimista! Jyväskylä: Minerva.

RIETALA, H & HEINONEN, T. (toim.) 2001. Dramaturgioita. Helsinki:Palmenia.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKP150 PROJEKTI 2: OSALLISTAVA DRAAMAKASVATUS: PROSESSI-DRAAMA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla tutustutaan prosessidraamaan eri oppiaineiden integroinnissa ja erilaisten teemojen käsittelyssä. Luokkahuoneen dramaturgia (tunnit, opintojaksot) tulee tällä kurssilla tutuksi. Opinnoissa mietitään draamaopettajuutta ja opettajan erilaisia rooleja peruskoulun luokilla 1-9.

Suoritustapa: Luennot, demonstroiva opetus, opintotehtävä, performanssi (prosessidraamatyöpaja)

Kirjallisuus:

HEIKKINEN, H. 2005. Draamakasvatus – opetusta, taidetta, tutkimista! Jyväskylä: Minerva.

POWELL, P. & HEAP, B. 2005. Prosessidraama – polkuja opettamiseen ja oppimiseen. Helsinki: draamatyö.

OWENS, A. & BARBER, K. 2002. Draamasuunnistus – prosessidraaman arviointi ja reflektointi. Helsinki: Draamatyö.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKP170 PROJEKTI 3: DRAAMAOPETTAJA OMA TYÖNSÄ TUTKIJANA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksossa tarkastellaan draamakasvatuksen historiaa ja tutkimusta draamapedagogisesta näkökulmasta. Toteutetaan ryhmätyönä yhdessä valittava tutkimusprojekti, joka tehdään taiteellisena tutkimuksena opintojen aikana.

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset, seminaari, havainnointi, oheiskirjallisuus ja kirjallinen/taiteellinen lopputyö.

Kirjallisuus:

HEIKKINEN, H. 2003. (toim). Special Interest Fields of Drama, Theatre and Education. IDEA Dialogues. Jyväskylä University Press: Jyväskylä.

HEIKKINEN, H. 2005. Draamakasvatus – opetusta, taidetta, tutkimista! Jyväskylä: Minerva.

HEIKKINEN, H. & VIIRRET T.-L. (toim.) 2003. Draaman teillä – tutkimus TIE-projektista. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

ÖSTERN, A & TEERIJOKI, P & HEIKKINEN, H. 2003. Tutkiva draamaopettaja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

DRAAMAKASVATUKSEN AINEOPINNOT (35 OP)

ODKA210 DRAAMAKASVATUKSEN JA TEATTERIN HISTORIA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskellaan perustietoja draamakasvatuksen ja länsimaisen, 1900-luvun, teatterin historiasta ja kehitymisestä sekä tutustutaan opintojen kannalta keskeisiin draama- ja teatterikasvatuksen vaikuttajiin.

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset, tentittävä kirjallisuus, tentti **TAI** harjoitukset, verkkokurssi, oheiskirjallisuus

Kirjallisuus:

HEIKKINEN, H. 2002. Draaman maailmat oppimisalueina, draamakasvatuksen vakava leikillisuus. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

WICKHAM, G. 1992. Teatterihistoria. Helsinki: Painatuskeskus.

BRAANAAS, N. 1999. Dramapedagogisk historie og teorie. Trondheim: Tapir.

Edeltävät opinnot: Draamakasvatuksen perusopinnot

Arviointi: 0 – 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKA220 TEATTERI-ILMAISUN JATKOKURSSI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Jatketaan toiminnallisesti improvisaatioteatterin ja tanssi-ilmaisun perustekijöiden opiskelua draamakasvatuksen viitekehysessä.

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset, performanssi

Edeltävät opinnot: Draamakasvatuksen perusopinnot

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKA230 PROJEKTI: KLASSIKONÄYTELMÄN ANALYYSI JA SOVITTAMINEN

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksolla viedään toiminnallisesti eteenpäin draamakasvatuksen ja teatterin historia -kurssilla nostettuja teemoja. Tutkitaan teatteriestetiikan käsitteitä ja harjaannutaan tunnistamaan draamakasvatuksen ja teatterin eri tyylejä ja suuntauksia sekä yleisiä kehityspiirteitä.

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset, oheiskirjallisuus, performanssi

Kirjallisuus:

COHEN, R. 1986. Näyttelemisen mahti. Kuusamo: Tampereen yliopisto.

HEIKKINEN, H. 2005. Draamakasvatus – opetusta, taidetta, tutkimista! Jyväskylä: Minerva

HOTINEN, J.-P. 2001. Draaman analyysistä ihmettelevään ja performatiiviseen lukemiseen. Pari skeemaa uudesta dramaturgiasta. Teoksessa H. Reitala & T. Heinonen (toim.). Dramaturgioita. Helsinki: Palmenia, 201-221.

Edeltävät opinnot: Draamakasvatuksen perusopinnot

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKA240 DRAAMAKASVATUKSEN TUTKIMUS JA ERITYISALUEITA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opinnoissa hankitaan tietoja draamakasvatuksen tutkimuksesta, tutkimusalueista ja draaman käytöstä erilaisissa yhteiskunnallisissa konteksteissa.

Suoritustapa: Luennot, seminaari, essee

Kirjallisuus: Valitaan opiskelijan valitseman erityisalueen pohjalta.

Edeltävät opinnot: Draamakasvatuksen perusopinnot

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKA250 SOVELTAVA DRAAMAKASVATUS: TYÖPAJATEATTERI

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksolla tutkitaan työpajateatteri-genren avulla osallistavan ja soveltavan draamakasvatuksen aluetta.

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset, performanssi (draamatyöpaja yläasteella/lukiossa)

Kirjallisuus:

CLIFFORD, S & HERRMAN A, 1999. Making a Leap, Theatre of Empowerment. London: Jessica Kingsley.

HEIKKINEN, H. 2005. Draamakasvatus – opetusta, taidetta, tutkimista! Jyväskylä: Minerva

HEIKKINEN, H & VIIRRET T.-L. (toim.) 2003. Draaman teillä – tutkimus TIE - projektista. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

JACKSON, T. 1993. Learning through Theatre – new perspectives on Theatre in Education. London: Routledge.

ROHD, M 1998. Theatre for Community, Conflict & Dialogue. Portsmouth: Heinemann.

Edeltävät opinnot: Draamakasvatuksen perusopinnot

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKA260 DRAAMAPROJEKTI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla viedään draamaopettajan tietoja ja ohjaaja-näyttelijän taitoja eteenpäin yhdessä valittavien draamaprojektien kautta.

Suoritustapa: Luennot, ongelmakeskeinen oppiminen, harjoitukset

Kirjallisuus: Valitaan sovittuihin draamaprojekteihin liittyen.

Edeltävät opinnot: Draamakasvatuksen perusopinnot

Arviointi: 0 – 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKA270 VALINNAISET OPINNOT

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojen tavoitteena on syventää draamakasvatuksen tuntemusta opiskelijan omien intressien mukaan. Valinnaisten opintojen avulla on mahdollisuus laajentaa genre-tietoutta ja syventää oman tutkimusalueen tuntemusta.

Suoritustapa: Harjoitukset, essee **TAI** oheiskirjallisuus, essee

Kirjallisuus: Valitaan opiskelijan valitseman erityisalueen pohjalta.

Edeltävät opinnot: Draamakasvatuksen perusopinnot

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKA280 DRAAMAKASVATUKSEN LOPPUTYÖ

Laajuus: 6 op

Tavoite: Aineopintojen loppupuolella tehdään opinnäyte, joka voidaan tehdä joko yksilö-, pari- tai ryhmäsuorituksena. Tavoitteena on että, opiskelija valitsee omaa ammatillista kehittymistään tukevan tutkimusongelman draamakasvatuksen viitekehyksessä, syventää tietoaan tutkimusalueesta sekä laatii kirjallisen tai taiteellisen ja kirjallisen tutkielman valittavasta aiheesta.

Suoritustapa: Tieteellisen argumentoinnin opetus, seminaari **SEKÄ**

a) Kirjallinen opinnäytetyö **TAI**

b) Kirjallinen opinnäytetyö ja tentittävä kirjallisuus **TAI**

c) Kirjallinen opinnäytetyö ja performanssi

Kirjallisuus:

AALTOLA, J. & VALLI, R. (toim.) 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I & II. Jyväskylä: PS kustannus.

HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 1996. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kirjayhtymä

KOSKI, P. (toim.) 2005. Teatteriesityksen tutkiminen. Helsinki: Like.

Muu kirjallisuus valitaan opiskelijan opinnäytetyön aiheen mukaan.

Edeltävät opinnot: Draamakasvatuksen perusopinnot

Arviointi: 0 – 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ODKA290 DRAAMAKASVATTAJA TUTKIVANA OPETTAJA-TAITEILIJANA - SEMINAARI

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on syventää tietoa ja pohtia kriittisesti sitä, miten erilaiset ihmis-, oppimis-, taide-, ja tietokäsitykset vaikuttavat draamakasvatukseen sekä opettajan että ryhmän kannalta.

Suoritustapa: Seminaari, oheiskirjallisuus, essee

Kirjallisuus:

HEIKKINEN, H. 2005. Draamakasvatus – opetusta, taidetta, tutkimista! Jyväskylä: Mi-nerva.

OJANEN, S. 2000. Ohjauksesta oivallukseen. Helsinki. Palmenia.

SAVA, I. 1993. Taiteellinen oppimisprosessi. Teoksessa I. Porna & P. Väyrynen (toim.)

Taiteen perusopetuksen käsikirja. Helsinki: Suomen kuntaliitto, 15-43.

SÄLJÖ, R. Oppimiskäytännöt, sosiokulttuurinen näkökulma. Helsinki: WSOY.

Edeltävät opinnot: Draamakasvatuksen perusopinnot

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ESI- JA ALKUOPETUKSEN PERUSOPINNOT (25 OP)

OEAP110 ESI- JA ALKUOPETUKSEN KEHITYSPSYKOLOGISET LÄHTÖ-KOHDAT

Laajuus: 8 op

Tavoite: Opiskelija tuntee esi- ja alkuopetusikäisen lapsen kehityksen keskeiset piirteet ja niihin vaikuttavat tekijät. Opiskelija tunnistaa motivaation, minäkuvan ja itsesäätely-taitojen merkityksen varhaisvuosien oppimisessa. Opiskelija osaa arvioida lasten op-pimisvalmiuksia ja työskentelytaitoja. Opiskelija tunnistaa kehityksen eri alueilla ilme-neviä ongelmia ja niihin yhteydessä olevia tekijöitä ja prosesseja.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus, havainnointi, tutkimusperusteinen kirjallinen tuotos, tentittävä kirjallisuus

Kirjallisuus:

CRAIN, W. C. 1992, 2000 tai 2005. Theories of development. Concepts and applica-tions. (3. rev. ed). Hillsdale, NJ: Prentice Hall.

Arviointi: 0 – 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OEAP200 ESI- JA ALKUOPETUKSEN PEDAGOGINEN PERUSTA

Laajuus: 12 op

Tavoite: Opiskelija tuntee esi- ja alkuopetuksen lapsilähtöisen pedagogiikan lähdökohdat sekä saa valmiuksia opetussuunnitelmalliseen integrointiin ja eheyttämiseen. Opiskelija saa valmiuksia yhteistyöhön kotien kanssa sekä moniammatilliseen yhteistyöhön.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus, havainnointi, kirjallinen tuotos

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Arviointi: 0 – 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OEAP300 ALKUOPETUKSEN OPISKELUTAIDON PEDAGOGIIKKA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tuntee opiskelutaitojen kehityksellisen perustan. Opiskelija tuntee luku- ja kirjoitustaidon kehitykseen vaikuttavat tekijät ja saa valmiuksia luku- ja kirjoitustaidon opettamiseen ja ymmärtämisstrategioiden tukemiseen. Opiskelija saa valmiuksia ohjata ja tukea esi- ja alkuopetusikäisen lapsen matemaattis-luonnontieteellisen ajattelua.

Suoritustapa: Luennot, kirjallinen tuotos

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Arviointi: 0 – 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

JULIET -SIVUAINEKOKONAISUUS (35 OP)

Jyväskylä University Language Integration and English Teaching Programme

Juliet-sivuainekokonaisuudessa luokanopettajaopiskelijat erikoistuvat laaja-alaisesti peruskoulun alaluokkien englannin opetukseen. Juliet -opintojen kaksi toisiaan tukevaa pääaluetta ovat englannin kieliopinnot ja englannin kielipedagogiset opinnot. Kandi-daattivaiheessa (opiskeluvuosina 1, 2 ja 3) suoritettavat Juliet -perusopinnot (Juliet I, 25 op) antavat valmiuksia englannin opettamiseen suomalaisen peruskoulun alaluokilla 1.–6. Maisterivaiheessa (opiskeluvuosina 4 ja 5) suoritettavat Juliet-jatko-opinnot (Juliet II, 10 op) kehittävät valmiuksia opettaa muita oppiaineita englannin kielellä peruskoulun luokilla 1.–6. (ns. englanninkielinen sisällönopetus). Juliet -ohjelman opiskelukieliinä ovat englanti ja suomi.

JULIET I (25 OP)

OJUP110 KIELITAIDON KEHITTÄMINEN 1

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelijat kehittävät ohjatusti omaa englannin kielen taitoaan niin, että he pystyvät pätevästi toimimaan englannin opettajina peruskoulun alaluokilla ja myös opettamaan eri oppiaineita englanniksi alaluokilla. Samalla kun opiskelijat vahvistavat omia englannin taitojaan esimerkiksi ääntämisessä, kieliopin hallinnassa ja sanastossa, he tutustuvat vastaaviin alueisiin myös alaluokkien englannin opetuksessa. Opinnoissa perehdytään esimerkiksi eri-ikäisten suomalaisten englannin oppijoiden kielellisiin erityispiirteisiin ja kielellisiin vaikeuksiin.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus, itsenäinen harjoittelu

Kirjallisuus: Opetusmoniste. Muita monisteita, oppikirjoja, artikkeleita.

Edeltävät opinnot: Hyväksytyt JULIET -valintakoe

Integrointi seuraaviin opintoihin: OJUP120, OJUP130

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OJUP120 KIELI JA KONTEKSTI 1

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelijat käyttävät ja kehittävät omaa englannin kielitaitoaan monipuolisesti erilaisissa ohjatuissa yksilö- ja ryhmäviestintätilanteissa. Opintojakson konteksteina ovat brittiläisen yhteiskunta- ja kulttuurielämän erilaiset ilmiöt ja tapahtumat, joita tarkastellaan myös taustakirjallisuuden valossa. Näin aktiivisen kieliharjoittelun myötä rakennetaan englannin opettajan työssään tarvitsemaa ajankohtaista yhteiskunta- ja kulttuuritietämystä. Huom. Opiskelijat rakentavat oppiainekohtaista englannin sanastoaan myös englanninkielisissä POM-opinnoissa.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus

Kirjallisuus:

OAKLAND, J. 2002. British civilization – An introduction. London: Routledge

FOX, K. 2005. Watching the English – The hidden rules of behaviour. London: Hodder & Stoughton Paperbacks. Yksikielinen sanakirja (esim. Oxford Advanced Learner's Dictionary).

Edeltävät opinnot: Hyväksytty JULIET -valintakoe

Integrointi seuraaviin opintoihin: OJUP110, OJUP140

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OJUP130 KIELITAIDON KEHITTÄMINEN 2

Laajuus: 4 op

Tavoite: Jatketaan omaa englannin opettajan kielitaidon monipuolista kehittämistä ensimmäisen opiskeluvuoden vastaavan kurssin pohjalta. Kiinnitetään erityistä huomiota oman kielitaidon pedagogisointiin alaluokkien englannin opetuksen ja luokkaviestinnän tarpeisiin. Perehdytään käytännönläheisesti siihen, miten opettaja luokassa tukee ja ohjaa oppijoiden kielitaidon kehittymistä.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus, itsenäinen harjoittelu

Kirjallisuus: Opetusmonisteita

Edeltävät opinnot: OJUP110, OJUP120

Integrointi seuraaviin opintoihin: OJUP140

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OJUP140 KIELI JA KONTEKSTI 2

Laajuus: 4 op

Tavoite: Perehdytään puhutun ja kirjoitetun englanninkielisen viestinnän erilaisiin lajeihin ja tyyleihin. Monipuolisten harjoitusten kautta kehitetään edelleen omia suullisen viestinnän, kirjoittamisen ja lukemisen taitoja. Erityisesti kehitetään kriittisen lukemisen ja prosessikirjoittamisen taitoja. Kurssin teemojen ja materiaalien myötä kielenkäytön kontekstina ovat myös Amerikan yhteiskunta ja kulttuuri. Huom. Opiskelijat rakentavat oppiainekohtaista englannin sanastoaan myös englanninkielisissä POM-opinnoissa.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus

Kirjallisuus:

MAUK, D & OAKLAND, J. 2002. American civilization – An introduction. Routledge.

Edeltävät opinnot: OJUP110, OJUP120

Integrointi seuraaviin opintoihin: OJUP130

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OJUP150 VIERAAN KIELEN OPPIMINEN

Laajuus: 4 op

Tavoite: Kurssilla perehdytään vieraan kielen oppimis- ja omaksumisprosessiin suomalaisen alkaja-asteen koulukielenopetuksen näkökulmasta. Hankitaan tietoa kielenoppimisessa vaikuttavista oppijan henkilökohtaisista ja kehityspsykologisista tekijöistä, kielenoppimisprosessin tekijöistä ja kieleen liittyvistä tekijöistä. Pohditaan, miten nämä oppimistekijät tulisi ottaa huomioon käytännön kielenopetuksen pedagogisissa ratkaisuissa. Tarkasteltavana on lapsen kielenoppiminen sekä perinteisessä vieraan kielen opetuksessa että vieraalla kielellä tapahtuvassa sisällön opetuksessa.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus, kirjalliset tuotokset, tentti/lukupiiri

Kirjallisuus: Tutkimuspohjaisia artikkeleita.

Integrointi seuraaviin opintoihin: OJUP160

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OJUP160 VIERAAN KIELEN OPETUS

Laajuus: 5 op

Tavoite: Tutustutaan englannin opetukseen suomalaisen peruskoulun alaluokilla sekä ohjatun observoinnin että oman harjoittelun kautta. Perehdytään käytännön kielenopetuksen pedagogisiin yleisperiaatteisiin, luokkatyöskentelyn kielelliseen ohjaamiseen, monipuolisiin työtapoihin ja erilaisiin oppijan ja opettajan työmateriaaleihin. Tutustutaan kielenopettajan työn eri puoliin ja hankitaan tietoa kielenopetusta ohjaavista ja tukevista lähteistä (mm. opetussuunnitelman perusteet ja eurooppalainen viitekehys).

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset, itsenäinen työskentely, loppukoe

Kirjallisuus: Tutkimuspohjaisia artikkeleita.

HUGHES, G., MOATE, J., with RAATIKAINEN, T. (2008). Practical Classroom English. Oxford: OUP.

Edeltävät opinnot: OJUP150

Integrointi seuraaviin opintoihin: OKLS510 Soveltava ohjattu harjoittelu (englanti)

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

JULIET II (10 OP)

OJUP210 VIERASKIELINEN OPETUS

Laajuus: 6 op

Tavoite: Vieraskielinen (sisällön)opetus tarkoittaa vieraan kielen käyttämistä opetuksen välineenä myös muulloin kuin perinteisen kielenopetuksen tunneilla, siis esimerkiksi ympäristö- ja luonnontiedossa, maantiedossa ja kuvataiteessa. Opintojakson alussa perehdytään vieraskielisen opetuksen oppimispsykologisiin ja pedagogisiin lähtökohtiin ja tutustutaan vieraskielisen opetuksen erilaisiin toteutustapoihin suomalaisen peruskoulun alaluokilla. Tämän jälkeen vieraskielisen opetuksen pedagogiikkaan syvennytään oman harjoittelun ja harjoittelua tukevien teoriaopintojen kautta. Pohditaan erityisesti vieraalla kielellä tapahtuvan oppimisen ja opetuksen perusominaisuuksia eri luokka-asteilla ja erityispiirteitä eri oppiaineissa. Lisäksi perehdytään vieraskieliseen opetukseen sopivan materiaalin valintaan ja harjoitellaan materiaalin laatimista. Tutustutaan vieraskielisen opetuksen eri toimijoiden yhteistyöhön kouluyhteisössä.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus, havainnointi, CLIL-luokassa työskentely, kirjalliset tuotokset, virtuaaliopetus

Kirjallisuus: Tutkimuspohjaisia ja pedagogisia artikkeleita.

Edeltävät opinnot: OJUP150 ja OJUP160

Integrointi seuraaviin opintoihin: OJUP220 (osittain)

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OJUP220 VALINNAISET OPINTOJAKSOT

Laajuus: 4 op

Tavoite: Tämä opintojakso koostuu kahdesta kurssista, (1) Näkökulmia kielenopetukseen ja (2) Kieli & kulttuuri, jotka molemmat tukevat monipuolisesti alaluokkien englannin opettajuutta. Kurssien lukuvuosittain vaihtuvia teemoja ovat esimerkiksi (1) varhennettu kielenopetus, kielenopetus pienellä koululla, kansainvälinen ystävyysluokkatointi, opetus- ja viestintäteknologia kielenopetuksessa ja (2) englantia puhuvien maiden kulttuuritausta ja kirjallisuus, kielitaidon kehittäminen, lasten kirjallisuus.

Suoritustapa: Pienryhmäopetus (seminaarityyppinen), kirjalliset tuotokset

Kirjallisuus: Tutkimuspohjaisia ja pedagogisia artikkeleita.

Edeltävät opinnot: OJUP150, OJUP160 OJUP210 (osittain)

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OJUP230 YLEINEN KIELITUTKINTO (YKI)

Laajuus: 2 op (Vapaaehtoinen, suositellaan kaikille Juliet 2 -opinnot suorittaville)

Tavoite: Valmistaudutaan osallistumaan englannin yleiseen kielitutkintoon ja saavuttamaan siinä kielitaidon taso 5. Tämä kielen hallinnan taso vaaditaan opettajalta, joka antaa esi- ja perusopetuksessa laajamittaista vieraskielistä opetusta koulun oppiaineissa (opetushallituksen määräys). Opettajankoulutuslaitos pyrkii tukemaan Juliet -opiskelijoiden YKI -tutkintoon osallistumista myös maksamalla tutkintomaksun.

KUVATAITEEN PERUSOPINNOT (25 OP)

Opintojaksot:

OKUP110	Kuvataiteen pedagogiikka	5 op
OKUP120	Kuvakulttuurit	5 op
OKUP130	Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu	5 op
OKUP140	Kolmiulotteinen muoto ja tila	5 op
OKUP150	Mediakulttuurit	5 op

OKUP110 KUVATAITEEN PEDAGOGIIKKA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Tutkitaan kuvallisen toiminnan luonnetta ja sen kehitystä sekä siihen vaikuttavia seikkoja. Kehitetään valmiuksia suunnitella tavoitteellista kuvataidekasvatusta. Paneudutaan erilaisiin kuvallisiin tehtäviin sekä kuvien ja ympäristön käyttöön opetuksen osana.

Suoritustapa: Luennot ja demonstraatiot, tentittävä kirjallisuus ja miniseminaari

Kirjallisuus:

RÄSÄNEN, M. 2008. Kuvakulttuurit ja integroiva taideopetus. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu (osittain)

EISNER, E.W. 2002. The Arts and the Creation of Mind. New Haven & London: Yale University Press

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKUP120 KUVAKULTTUURIT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Muodostetaan yleisnäkemys kuvataiteen ja arkkitehtuurin kehityksestä esihistoriasta nykypäivään. Opetellaan keskustelemaan kuvista käyttäen kuvataiteen käsitteistöä. Hahmotetaan kuvallisen kulttuurin moninaisuutta sekä erilaisten kuvien käyttö-

tarkoituksia, merkityksiä ja ilmaisun keinoja. Kokeillaan eri lähtökohtiin pohjautuvien kuva-analyyysien käyttöä. Etsitään henkilökohtaista suhdetta kuvataiteeseen ja kuvaan.

Suoritustapa: Luentopäiväkirja taidehistorian peruskurssiluennoilta, jotka järjestetään taiteen- ja kulttuurintutkimuksen laitoksella. Kuvamatka-kurssilla tutustutaan kuvakulttuureihin ja kuva-analyyysiin monimuoto-opetuksena.

Kirjallisuus:

RÄSÄNEN, M. 2008. Kuvakulttuurit ja integroiva taideopetus. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu (osittain)

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKUP130 KUVAILMAISU JA KUVALLINEN AJATTELU

Laajuus: 5 op

Tavoite: Kehitetään havaintoon ja mielikuvitukseen perustuvaa piirustuksellista ja maa-lauksellista ja valokuvailmaisua. Tutustutaan väriteorioihin ja sovelletaan värien hah-mottamista omaan kuvan tekemiseen. Kokeillaan taidegrafiikan ja kuvankäsittelyn me-netelmiä. Kuvallista ajattelua syvennetään henkilökohtaisten kuvallisten ilmaisuharjoi-tusten avulla. Tutkitaan erilaisia kuvan tekemiseen vaikuttavia sommittelu- ja materiaa-livaihtoehtoja.

Suoritustapa: Demonstraatiot ja luennot, itsenäinen työskentely

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKUP140 KOLMIULOTTEINEN MUOTO JA TILA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Tutkitaan rakennettua ja luonnonympäristöä. Analysoidaan esineympäristöä sekä arkkitehtuuria. Tutkitaan kolmiulotteista tilaa ja muotoa käyttäen kuvanveiston, keramiikan ja ympäristötaiteen menetelmiä. Kokeillaan ja kehitellään kouluun soveltu-via arkkitehtuurikasvatuksen menetelmiä.

Suoritustapa: Luennot, demonstraatiot ja opintomatka, tentittävä kirjallisuus

Kirjallisuus:

KORPELAINEN, H., KAUKONEN, H. & RÄSÄNEN, J. 2004. Arkkitehtuurin ABC. Löytö-retki rakennettuun ympäristöön. Helsinki: SAFA, Suomen arkkitehtiliitto.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OKUP150 MEDIAKULTTUURIT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Pyritään kriittiseen media- ja kuvanlukutaitoon. Analysoidaan eri käyttötarkoi-tuksiin suunnattuja mediakuvia. Tutkitaan kuvakerronnan ja -ilmaisun perusteita esi-merkiksi videoita, valokuvia ja sarjakuvia tekemällä ja jakamalla. Kokeillaan käytännön mediakasvatukseen soveltuvia välineitä ja menetelmiä.

Suoritustapa: Luennot ja demonstraatiot, tentittävä kirjallisuus

Kirjallisuus:

HERKMAN, J., 2007. Kriittinen mediakasvatus. Tampere: Vastapaino.

KOIVUNEN, S. 2008. Sarjiskoulu. Helsinki: Tammi

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

LIIKUNNAN PERUSOPINNOT (25 OP)

OLIP110 MOTORINEN OPPIMINEN JA LIIKUNNAN DIDAKTIIKAN ERITYISPIIRTEET

Laajuus: 4 op

Tavoite: Perehdytään fyysis-motoriseen kehitykseen. Ymmärretään fyysis-motorisen kehityksen yhteydet ja merkitykset kasvun ja muun kehityksen osana. Perehdytään motorisen taidon oppimisen perusteisiin ja taidon oppimisen kognitiivisiin, emotionaalsiin ja sosiaalisiin merkityksiin. Perehdytään peruskoulun liikuntakasvatuksen tavoitteisiin ja sisältöihin sekä suunnitteluun ja arviointiin. Perehdytään liikuntakasvatuksen ja taidon oppimisen ohjausprosessiin ja tiedostetaan liikunnan ohjauksen didaktiset erityispiirteet.

Suoritustapa: Luennot, demonstraatiot, aktiivinen havainnointi, tentti

Kirjallisuus:

GALLAHUE, D., OZMUN, J. 1998. Understanding Motor Development, infants, children, adolescents, adults. Boston (MA): McGrawHill

HEIKINARO-JOHANSSON, P. (toim.) 2003. Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. Helsinki: WSOY

SEGERCRANZ, T. (toim.) 2001. Turvallisuus ja työsuojelu liikunnan opetuksessa. Helsinki: Opetushallitus

Edeltävät opinnot: POM10LI (POM11LI OPS 2007-2009)

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OLIP120, OLIP130, OKLS511

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OLIP120 LIIKUNNAN YKSILÖLLISET JA YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET

Laajuus: 3 op

Tavoite: Perehdytään liikunnan yksilölliseen ja yhteiskunnalliseen merkitykseen. Perehdytään ihmisen liikkumisen anatomis-fysiologiseen perustaan. Ymmärretään liikunnan terveydelliset vaikutukset niin yksilön kuin yhteiskunnan kannalta sekä tiedostetaan liikunnan harrastamisen yhteiskunnallisia merkityksiä. Tutustutaan tavallisimpiin liikuntavammoihin, niiden ennaltaehkäisyyn ja ensiapuun.

Suoritustapa: Luennot, lukupiiri

Kirjallisuus: Opiskelijat itse valitsevat ja hyväksyttävät lukupiirin kirjallisuuden

Edeltävät opinnot: POM10LI (POM11LI OPS 2007-2009)

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OLIP110, OLIP130, OKLS510

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OLIP130 LIIKUNTATAIDOT JA LIKKUMINEN ERILAISISSA TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ

Laajuus: 16 op

Tavoite: Perehdytään peruskoulun liikuntakasvatuksen tavoitteisiin, oppisisältöihin, toteutukseen ja arviointiin. Hankitaan omakohtaisten, toiminnallisten opiskelutapojen kautta tietoja, taitoja ja kokemuksia liikkumisesta erilaisissa toimintaympäristöissä. Tutustutaan kunkin liikkumisympäristön ohjauksellisiin erityispiirteisiin ja -vaatimuksiin ja tiedostetaan niiden turvallisuusriskit. Kehitetään henkilökohtaisia liikuntataitoja ja opitaan ymmärtämään niiden merkitys oppimisen ohjausprosessin tärkeänä osana. Tutustutaan erilaisiin liikunnan ohjaamisen menetelmiin ja saadaan omakohtaisia ohjaamiskokemuksia. Pyritään kinesteettisen ja kognitiivisen reflektoinnin kautta tunnistamaan oppimiseen, liikemekaniikkaan ja oppimisympäristöön liittyviä ydinasioita.

Suoritustapa: Luennot, demonstraatiot, tentti

Kirjallisuus:

WERNER, P.H. 1994. Teaching Children Gymnastics. Columbia: University of South Carolina

Demonstraatioita tukeva aihekohtainen oheiskirjallisuus

Edeltävät opinnot: POM10LI (POM11LI OPS 2007–2009)

Integrointi seuraaviin opintoihin: OLIP110, OLIP120, OKLS511

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OLIP140 SOVELTAVA LIIKUNTAKASVATUS JA OPETUKSEN YKSILÖINTI

Laajuus: 2 op

Tavoite: Saadaan henkilökohtainen kokemus erilaisuuden kohtaamisesta liikuntaan liittyvässä tilanteessa. Pehdytään soveltavan ja yksilöllisen liikunnanopetuksen mahdollisuuksiin ja haasteisiin. Saadaan henkilökohtaisia kokemuksia soveltavan liikunnanopetuksen ohjaamisesta ja/tai avustajana olemisesta. Omaksutaan ohjaamistapojen soveltamista ja eriyttämistä ryhmän tarpeiden mukaan.

Suoritustapa: Luennot, pienryhmäopetus/seminaari, aktiivinen havainnointi, tutkimusperustainen kirjallinen tuotos

Kirjallisuus: Opiskelija itse valitsee lähdekirjallisuuden

Edeltävät opinnot: POM10LI (POM11LI OPS 2007–2009)

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OLIP130, OKLS511

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

MONIKULTTUURISEN OPETUKSEN SIVUAINEOPINNOT (25 OP)

MOPP110 KULTTUURI, IDENTITEETTI JA GLOBAALI MAAILMA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Perehtyä kulttuurin, identiteetin, etnisyyden ja toiseuden käsitteisiin ja ymmärtää niiden merkitys yksilön ja yhteisön kannalta globalisoituneessa maailmassa. Hahmottaa maailmankatsomuksellisten näkemysten merkitys ihmisen toimintaa ja ajattelua jäsentävänä tekijänä. Oppia havainnoimaan ja erittelemään kulttuurieroja, uskontoja ja etnisyyttä koskevaa keskustelua. Jäsentää omaa arvopohjaa monikulttuurisen opetuksen perustaksi.

Suoritustapa: Ryhmäopetus, opintotehtävät sekä kirjallisuus.

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Arviointi: 0 - 5

MOPP120 MONINAISUUS SUOMALAISESSA YHTEISKUNNASSA JA KOULUSSA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Perehtyä suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin keskeisiin piirteisiin, erityisesti erilaisiin kulttuuri-identiteetteihin (kansallinen, etninen, paikallinen jne.) ja niiden rakentumiseen suomalaisessa yhteiskunnassa. Saada valmiuksia eritellä kriittisesti oman yhteiskunnan ja kulttuurin piirteitä ja oppia katsomaan myös omaa elämäntapaa 'vieraana' ja siten asettaa se osaksi kulttuurien maailmankarttaa. Pohtia kulttuurierojen ja ennakkoluulojen merkitystä ihmisten välisille suhteille ja koululle. Hahmottaa kieltä sosiaalisena ja kulttuurisena ilmiönä ja ymmärtää niitä haasteita, joita liittyy kulttuurien väliseen viestintään.

Suoritustapa: Ryhmäopetus, opintotehtävät sekä kirjallisuus.

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Arviointi: 0 - 5

MOPP130 MONIKULTTUURISTEN JA -KIELISTEN RYHMIEN OPETUS

Laajuus: 5 op

Tavoite: Tuntee maahanmuuttajaopetuksen järjestelyt suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ja saada kokonaiskuva käytännön opetuksen haasteista ja niiden ratkaisutavoista. Saada näkökulmia ja käytännön työkaluja oppilaan kokonaisvaltaiseen kielelliseen, kulttuuriseen ja pedagogiseen tukemiseen. Ymmärtää toiminnallisen kaksikielisyiden merkitys yksilön, yhteisön ja suomalaisen yhteiskunnan näkökulmasta. Oppia arvioimaan oppimateriaaleja ja oppilaan tarvitsemia tukitoimia sekä laatimaan materiaalia suomen kielen taidoltaan heterogeeniselle ryhmälle.

Suoritustapa: Ryhmäopetus, opintotehtävät sekä kirjallisuus.

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Edeltävät opinnot: POM11AI Äidinkieli ja kirjallisuus; POM13AI Suomi toisena kielenä.

Arviointi: 0 - 5

MOPP140 SUOMEN KIELEN OPPIMINEN JA SUOMI TOISENA KIELENÄ - OPETUS

Laajuus: 5 op

Tavoite: Tunnistaa kielen oppimisen vaiheita ja erilaisia kielitaitoprofiileja. Ymmärtää suomen kielen oppimisen haasteita ja oppia päättämään ja selittämään kielen sääntönmukaisuuksia. Oppia erittelemään oppilaan kielitaidon piirteitä ja arvioimaan taitoa ja edistymistä kriteereihin nojaten. Tuntee S2-oppimateriaaleja ja saada valmiuksia laatia omaa materiaalia. Saada perusvalmiuksia S2-opetukseen valmistavassa opetuksessa tai heterogeenisessä luokassa.

Suoritustapa: Ryhmäopetus, opintotehtävät sekä kirjallisuus.

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Edeltävät opinnot: POM11AI Äidinkieli ja kirjallisuus; POM13AI Suomi toisena kielenä.

Arviointi: 0 - 5

MOPP150 MONIKULTTUURINEN HARJOITTELU JA PROJEKTIKURSSI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Syventää ymmärrystä kulttuurienvälisestä vuorovaikutuksesta ja suomalaisen yhteiskunnan ja koulun monikulttuurisuudesta ja saada käytännön kokemusta monikulttuurisesta opetuksesta, oppilaan kokonaisvaltaisesta kohtaamisesta ja tukemisesta sekä moniammatillisesta yhteistyöstä.

Suoritustapa: Orientoivia ryhmä- tai yksilötapaamisia, harjoittelusuunnitelma, harjoittelu ja harjoittelun raportointi erillisten ohjeiden mukaan.

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Arviointi: 0 – 5

MUSIIKKIKASVATUKSEN PERUSOPINNOT (30 OP)

Opintojakson keskeisenä tehtävänä on saavuttaa hyvät valmiudet opettaa musiikkia perusopetuksen luokilla 1–6. Okl:n musiikin sivuaineopinnot vastaavat Musiikin laitoksen musiikkikasvatuksen perusopintokokonaisuutta. Musiikkikampus mahdollistaa oimien opintopolkujen rakentamisen opintojen syventämiseksi ja laajentamiseksi myös perusopetuksen luokille 7– 9. Opiskelun aikana kehitetään omia musiikillisia tietoja ja taitoja, perehdytään musiikkipedagogiikkaan sekä musiikkiteknologian tarjoamiin mahdollisuuksiin.

MUPP030 MUSIIKKIKULTTUURIT I

Laajuus: 5 op

MUPP031 Länsimaisen taidemusiikin historia 3 op

MUPP037 Länsimaisen populaarimusiikin historia 2 op

Tavoite: Kurssilla käsitellään kulttuurihistoriallisesta näkökulmasta taide- ja populaarimusiikkia Suomessa, Euroopassa ja muualla maailmassa. Kurssin suoritettuaan opiskelija tuntee ihmisten musiikillista ympäristöä ja musiikin merkitystä eri aikakausina. Opiskelija osaa eritellä musiikin tyylipiirteitä ja sijoittaa kuulemansa historialliseen kontekstiin.

Suoritustapa: Suoritustapoihin kuuluvat opetuksen yhteydessä tehtävät harjoitukset ja ryhmätyöt sekä tentti.

Kirjallisuus: Tentittävä kirjallisuus sovitaan erikseen

Edeltävät opinnot: Ei vaadi edeltäviä opintoja

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos yhteistyössä musiikin laitoksen kanssa

MKAP010 MUSIIKKIKASVATTAJAN TYÖVÄLINEET I

Laajuus: 5 op

MKAP012 Käytännön valmiudet 3 op

MKAP011 Musiikkiteknologia I: Notatio 2 op

Tavoite: Kurssilla opiskelija saa alakoulun musiikinopetuksessa tarvittavia käsitteellisiä ja musiikkiteknologisia valmiuksia. Tähän kuuluu valmiin oppimateriaalin ymmärtäminen ja soveltaminen sekä oman oppimateriaalin tuottaminen. Kurssin suoritettuaan opiskelija osaa:

- musiikinteorian
- säveltapailun ja analyysin perusteet
- soinnut ja niiden käännökset aste- ja reaalisointumerkeillä
- selittää notaatio-ohjelman käyttölogiikan
- määrittellä hyvän layoutin periaatteet
- käyttää kohtuullisella sujuvuudella notaatio-ohjelmaa
- notaatio-ohjelman keskeisimmät pikanäppäinoikotiet

Suoritustapa: Luennot, demonstraatiot, harjoitustyöt ja tentit.

Kirjallisuus:

HAMPINEN, K. 1994. Musiikkia laulaen ja kirjoittaen 3/3.

Opetusmonisteet.

Edeltävät opinnot: POM10MU (POM11MU OPS 2007–2009)

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos yhteistyössä musiikin laitoksen kanssa

MKIP010 INSTRUMENTTITAITOT I

Laajuus: 8 op

MKIP011 Piano - säestystaidot 0 - 2 op

MKIP012 Piano - vapaa säestys 2 op

MKIP013 Laulu ja äänenkäyttö 2 - 4 op

MKIP014 Kitara 2 - 4 op

Tavoite: Opinnot suoritettuaan opiskelija osaa

- tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa instrumenttiopinnoissaan
- määrittellä instrumenttinsa kannalta keskeisten musiikkityylien peruspiirteitä
- hyödyntää dialogista oppimista
- soveltaa oppimistaan itsenäiseen työskentelyyn

Suoritustapa: Yksilö- ja pienryhmäopetus, ohjelmistoseminaarit, itsenäinen työskentely Lähtökohtana on instrumentti pedagogisena työvälineenä. Jos opiskelijalla on näyttökokeen perusteella hyvät taidot pianonsoitossa, hän voi pianon säestystaitojen sijaan opiskella laajemmat opinnot (4 op) laulusta tai kitarasta.

Opintojakson kesto: 2-3 lukukautta

Edeltävät opinnot: POM10MU (POM11MU OPS 2007–2009)

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos yhteistyössä musiikin laitoksen kanssa

MKAP020 MUSIIKKIKASVATTAJAN OPETUSTAIDOT I

Laajuus: 5 op

MKAP021 Koulusoinnopedagogiikka 2 op

MKAP022 Alakoulun musiikin pedagogiikka 3 op

Tavoite: Opintojakson suoritettuaan opiskelija

- osaa käyttää hankkimiansa musiikillisia tietoja ja taitoja pedagogisesti
- tuntee alakoulun musiikinopetuksen menetelmällisiä erityispiirteitä ja osaa organisoida monipuolisia oppimistilanteita
- osaa valmistaa alakoulun musiikinopetukseen sopivaa opetusmateriaalia

Suoritustavat: Ryhmäopetus, koulusoinnositukset, henkilökohtainen portfolio

Kirjallisuus portfolioa varten sopimuksen mukaan seuraavista:

AHONEN, K. 2004. Johdatus musiikin oppimiseen. Finn Lectura. Tampere: Tammer-Paino Oy.

HARDGRAVES, D. J. 1986. The Developmental Psychology of Music. Avon: Cambridge University Press.

HARDGRAVES, D. J. 1996. The Development of Artistic and Musical Competence. New York: Oxford University Press (sivut 145–170).

HONGISTO-ÅBERG, M., LINDEBERG-PIIROINEN, A. & MÄKINEN, L. 1993. Hip hoi, musiso! Musiikki varhaiskasvatuksessa. Espoo: Fazer Musiikki ja Tampere: Tammer-Paino Oy.

KIVELÄ-TASKINEN, E. & SETÄLÄ, H. 2006. Rytmikylpy. Helsinki: Edita Prima.

LINNANKIVI, M., TENKKU, L. & URHO, E. 1988. Musiikin didaktiikka. Porvoo: WSOY.

PAANANEN, P. 1997. Lapsen älyllinen kehitys ja musiikin keksiminen. Musiikkikasvatus, Finnish Journal of Music Education. Vol. 2, No 1.

RUIPPO, M. 1997. Bändikamat. Opas bändilaitteiden käyttäjille. Orivesi.

SLOBODA, J.A. 1985. The Musical Mind. The Cognitive Psychology of Music. Oxford: Clarendon Press (sivut 194–238).

Opetusmonisteet ja muu kurssilla erikseen sovittava materiaali.

Edeltävät opinnot: POM10MU (POM11MU OPS 2007–2009)

Arviointi: 0 - 5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos yhteistyössä musiikin laitoksen kanssa

MKIP020 YHTEISSOITTO JA -LAULUTAIDOT I

Laajuus: 7 op

MKIP033 Johtamisen perusteet 2 op

MKIP035 Orkesterinjohdon valmennus 1 op

MKIP036 Kuorolaulu 1 op

MKIP021 Yhtyesoiton perusteet ja laitetuntemus 2 op

MKAA053 Musiikki ja ilmaisu 1 op

Tavoite: Opinnot suoritettuaan opiskelija osaa:

- ohjata aloittelevaa koulukuoroa ja –orkesteria
- käyttää kuoron- ja orkesterinjohdossa tarvittavia yleisimpiä viittauskaavoja
- laulaa puhtaasti osana moniäänistä kuoroa
- organisoida orkesterin virityksen ja tuntee sinfoniaorkesterin työskentelytapoja sekä soitinten erityispiirteitä
- ilmentää kehollaan musiikin peruselementtejä
- käyttää luovasti liikettä musiikillisessa keksinnässä
- soveltaa ilmaisullisia keinoja musiikinopetuksessa
- bändissä soittamisen ja laulamisen perustaidot sekä ymmärtää bändisoitinten roolit
- tehdä bändisoittimille yksinkertaisia ja tyylinmukaisia musiikinopetukseen soveltuvia sovituksia

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen opetukseen, itsenäinen harjoittelu, ohjelmisto-seminaarit, matineat ja tentit.

Edeltävät opinnot: POM10MU (POM11MU OPS 2007–2009)

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos yhteistyössä musiikin laitoksen kanssa

TEKSTIILITYÖN PERUSOPINNOT (25 OP)

Tavoite: Opinnoissa tutkitaan käsityötä ja monipuolistetaan ymmärrystä käsityöstä. Niin ikään syvennetään omakohtaista suhdetta käsityöhön ja kehitetään käsityötaitoja, sekä perehdytään käsityökokonaisuuksien suunnitteluun. Näissä kokonaisuuksissa sovelletaan käsityöllisiä tietoja ja taitoja. Opintokokonaisuudessa tarkastellaan käsityötä ilmiönä eri yhteyksissä, esimerkiksi sen historiallisia, taiteellisia, ekologisia, monikulttuurisia, teknologisia ja taloudellisia merkityksiä. Opinnoissa pohditaan myös käsityön mahdollisuuksia persoonallisuuden eheyttäjänä ja rikastuttajana. Opintojen sisältöjä tarkastellaan ja eritellään osana omaa ammatillisuutta ja asiantuntijuuden rakentamista. Käsiteltäviä sisältöjä suhteutetaan muihin opintoihin, erityisesti pääaineeseen.

Opintojaksot:

OTTP110 Johdanto käsityötieteeseen	3 op
OTTP120 Visuaalinen suunnittelu	3 op
OTTP130 Tekstiilimateriaalien tuntemus	3 op
OTTP140 Kankaiden ja neulosten suunnittelu ja valmistus	6 op
OTTP150 Ompelun tekniikat	4 op
OTTP160 Vaatteen kaavoitus	3 op
OTTP170 Tuotesuunnitteluprojekti	3 op

OTTP110 JOHDANTO KÄSITYÖTIETEeseen

Laajuus: 3 op

Tavoite: Tutustutaan käsityön ja tekstiilikäsityön käsitteisiin ja ilmiöihin. Muodostetaan yleisnäkemyksiä käsityötieteen tutkimusalasta ja sen suhteesta muihin tieteenaloihin. Tutkitaan käsityön olemusta historiallisesta ja kulttuurisesta sekä tekijän ja kuluttajan näkökulmista.

Suoritustapa: Luento, pienryhmäopetus ja kirjallinen tuotos.

Kirjallisuus:

KUPIAINEN, T. (toim.) 2004. Käsillä tehty. Helsinki: Edita, sivut 15-28, 41-53, 73-81, 91-102.

LUUTONEN, M. 2002. Käsityötuotteisiin ja -palveluihin liitetyt merkitykset. Teoksessa Luutonen, M. & Äyväri, A. (toim.) Käsin tehty tulevaisuus. Helsinki: Sitra, sivut 72-109.

Lisäksi n. 20 sivua opiskelijan valitsemasta aiheesta ja lähteestä.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTTP120 VISUAALINEN SUUNNITTELU

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kehitetään suunnittelutietoja ja -taitoja sekä liitetään ne luontevaksi osaksi käsityöprosessia. Sovelletaan kuvataiteen, esim. väriopin, sommittelun ja kuvanrakentamisen, periaatteita tekstiilien suunnitteluun. Kokeillaan tietokoneen käyttöä tekstiilisuunnittelussa. Tutustutaan suomalaiseen tekstiilitaiteeseen, muotoiluun ja kansanomaiseen ornamentikkaan.

Suoritustapa: Luento ja pienryhmäopetus. Kurssilla rohkaistaan kokeilevaan ja tutkivaan toimintaan.

Kirjallisuus: Opiskelijoiden kanssa valikoiden eri lähteistä. Opintomonisteet.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTTP130 TEKSTIILIMATERIAALIEN TUNTEMUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Tarkastellaan ja tutkitaan tekstiilimateriaaleja. Sovelletaan materiaalitietämystä tekstiilituotteiden suunnitteluun, valmistukseen, hankintaan, käyttöön ja huoltoon liittyviin kysymyksiin.

Suoritustapa: Luento ja pienryhmäopetus. Kurssilla rohkaistaan kokeilevaan ja tutki-vaan toimintaan.

Kirjallisuus: Eri lähteistä valikoiden. Opintomonisteet.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTTP140 KANKAIDEN JA NEULOSTEN SUUNNITTELU JA VALMISTUS

Laajuus: 6 op

Tavoite: Perehdytään kankaankudontaan ja lankatöihin. Hankitaan valmiuksia itsenäiseen tiedon- ja taidonhankintaan sekä käsityöprosessien ja produktien laadun tarkaste- luun.

Suoritustapa: Luento ja pienryhmäopetus. Kurssilla on keskeistä oma käsityöllinen tuottaminen.

Kirjallisuus:

KARHU, P., MALMSTRÖM, M. & MANNILA, T. 1996. Hyvä sauma. Tekstiilityön käsi- kirja. Keuruu: Otava. (soveltuvin osin). Aiheeseen liittyvät [www-sivustot](#).

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTTP150 OMPELUN TEKNIIKAT

Laajuus: 4 op

Tavoite: Perehdytään ommeltavien ja kirjottavien tekstiilituotteiden suunnittelu- ja val- mistusprosesseihin, ompelun ja kirjonnän välineisiin, materiaaleihin, rakenteisiin ja ra- kenteiden kuvaamiseen. Hankitaan valmiuksia käsityöprosessien ja produktien laadun tarkasteluun.

Suoritustapa: Luento ja pienryhmäopetus. Kurssilla on keskeistä oma käsityöllinen tuottaminen ja ongelmanratkaisu.

Kirjallisuus:

KARHU, P., MALMSTRÖM, M. & MANNILA, T. 1996. Hyvä sauma. Tekstiilityön käsi- kirja. Keuruu: Otava. (soveltuvin osin).

KÄDEN TAIDOT 1-4. 2002–2003. Helsinki: Weilin & Göös. (soveltuvin osin).

Opintomonisteet.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTTP160 VAATTEEN KAAVOITUS- JA VALMISTUSPROSESSIT

Laajuus: 3 op

Tavoite: Perehdytään vaatteen suunnittelu- ja valmistusprosesseihin. Kehitetään omaa avaruudellista hahmottamista ja rakenteiden ymmärtämistä. Tutustutaan pukeutumi- seen historiallisena ja kulttuurisena ilmiönä sekä ajan kuvana.

Suoritustapa: Luento ja pienryhmäopetus. Kurssilla on keskeistä oma käsityöllinen tuottaminen.

Kirjallisuus:

KARHU, P., MALMSTRÖM, M. & MANNILA, T. 2003. Hyvä sauma. Otava. (Vaate- tuk- sen osuus)

KÄDEN TAIDOT 1-4. 2002-2003. Helsinki: Weilin & Göös. (Vaate- tuk- sen osuus).

Opintomonisteet.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTTP170 TUOTESUUNNITTELUPROJEKTI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Syvennyttään luovaan, kokonaiseen käsityöprosessiin, sen hallintaan ja kriittiseen tarkasteluun. Paneudutaan tekstiilituotteen luonteen ymmärtämiseen. Perehdyttään näyttelyn rakentamisen periaatteisiin.

Suoritustapa: Luento ja pienryhmäopetus. Kurssilla on keskeistä itsenäinen, tutkiva toiminta.

Kirjallisuus:

KETTUNEN, P. 2001. Muodon palapeli. Helsinki: WSOY. (soveltuvien osin)

TAI opiskelija valikoi omaan projektiin liittyen 40 sivua eri lähteistä.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

TEKNOLOGIAKASVATUKSEN JA TEKNISEN TYÖN PERUSOPINNOT (25 OP)

Tavoite: Opintojaksojen aikana perehdyttään holistisen opetuksen suunnitteluun ja syvennetään ainealueen monipuolista tietotaitoa. Pohditaan yhteiskunnallisten muutosten ja teknologiakasvatuksen välisiä riippuvuuksia. Pohditaan osallistavan kasvatuksen haasteita. Hankitaan valmiuksia toimia pedagogisena asiantuntijana sekä aineenhallinnasta ja työturvallisuudesta vastaavana opettajana koulu- ja kuntatasolla yksin ja yhteistyössä muiden kanssa.

Opintojaksot:

OTNP110 Materiaali- ja valmistusteknologia I 6 op

OTNP112 Materiaali- ja valmistusteknologia II 6 op

OTNP114 Sähkötekniikka 4 op

OTNP116 Automaatio ja rakentelu 3 op

OTNP118 Pedagogiikka 3 op

OTNP120 Teknologiaa integroiva kokonaisuus 3 op

OTNP110 MATERIAALI- JA VALMISTUSTEKNOLOGIA I

Laajuus: 6 op

Tavoite: Hankitaan tietoja, taitoja ja pedagogisia valmiuksia peruskoulun 1 - 6 luokkien opetukseen. Opitaan tuntemaan teknologiakasvatukseen ja käsityöhön liittyviä käsitteitä sekä käyttämään erilaisia materiaaleja, työvälineitä ja menetelmiä. Opitaan havaitsemaan ongelmia ja ratkaisemaan niitä innovatiivisesti. Opiskellaan tuotesuunnittelun, muotoilun ja teknisen piirtämisen periaatteita.

Suoritustapa: Demonstroiva opetus, kirjallinen tuotos

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja

Edeltävät opinnot: POM11TN

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTNP112 MATERIAALI- JA VALMISTUSTEKNOLOGIA II

Laajuus: 6 op

Tavoite: Hankitaan tietoja, taitoja ja pedagogisia valmiuksia monipuoliseen materiaalien käyttöön peruskoulun 1 - 6 luokilla. Tutustutaan materiaalien uusiokäyttöön. Opitaan

havaitsemaan ongelmia ja ratkaisemaan niitä innovatiivisesti. Opiskellaan tuotesuunnittelun, muotoilun ja teknisen piirtämisen periaatteita

Suoritustapa: Demonstroiva opetus, kirjallinen tuotos

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja

Edeltävät opinnot: POM11TN

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTNP114 SÄHKÖTEKNOLOGIA II

Laajuus: 4 op

Tavoite: Hankitaan tietoja, taitoja ja pedagogisia valmiuksia peruskoulun 1 - 6 luokkien sähkötekniikan opettamiseksi. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita, rakenteita, sähkötekniisiä käsitteitä ja järjestelmiä sekä niiden sovelluksia

Suoritustapa: Demonstroiva opetus, kirjallinen tuotos

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja

Edeltävät opinnot: POM11TN

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTNP116 AUTOMAATIO JA LAITERAKENTELU

Laajuus: 3 op

Tavoite: Hankitaan tietoja, taitoja ja pedagogisia valmiuksia peruskoulun 1 - 6 luokkien laiterakenteluun. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita, ohjausta, rakenteita, ja järjestelmiä sekä niiden sovelluksia.

Suoritustapa: Demonstroiva opetus, kirjallinen tuotos

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja

Edeltävät opinnot: POM11TN

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTNP118 PEDAGOGIIKKA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Syvennetään perusopinnoissa hankittuja valmiuksia holistisen opetussuunnitelman laadintaan. Pohditaan yhteiskunnallisten muutosten ja teknologiakasvatuksen välisiä riippuvuuksia. Pohditaan osallistavan kasvatuksen haasteita. Hankitaan valmiuksia toimia pedagogisena asiantuntijana sekä aineenhallinnasta ja työturvallisuudesta vastaavana opettajana koulu- ja kuntatasolla.

Suoritustapa: Demonstroiva opetus 22 h, kirjallinen tuotos

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja

Edeltävät opinnot: POM11TN

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OTNP120 TEKNOLOGIAA INTEGROIVA KOKONAISUUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Saadaan valmiuksia toteuttaa teknologiaa ja oppiaineita integroivia kokonaisuuksia luokilla 1-6. Kokeillaan käytännön projektiin avulla holistisen opetuksen suunnittelua ja toteutusta.

Suoritustapa: Demonstroiva opetus 36 h, kirjallinen tai muu tuotos

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja

Edeltävät opinnot: POM11TN

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIEDON SIVUAINEOPINNOT (25 OP)

OYLP110 FYSIIKAN JA FYSIIKAN DIDAKTIIKAN PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Syvennetään ja laajennetaan ympäristö- ja luonnontiedon opinnoissa aloitettua tutustumista keskeisiin fysiikan sisältöihin ja menetelmiin. Opiskelija syventää tietämystään fysiikan tutkimuskohteena olevista luonnon ilmiöistä perehtymällä käsitteenmuodostukseen, teorioihin ja malleihin myös kvantitatiivisella tasolla. Erityisesti painotetaan luonnontieteiden kokeellista luonnetta. Perehdytään fysiikan opetukseen ja oppimiseen liittyvään tutkimustietoon ja opitaan soveltamaan sitä kouluopetukseen.

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset

Edeltävät opinnot: POM11YL

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OYLP120 KEMIAN JA KEMIAN DIDAKTIIKAN PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Syvennetään ja laajennetaan ympäristö- ja luonnontiedon opinnoissa aloitettua tutustumista keskeisiin luonnontieteellisiin sisältöihin ja menetelmiin. Erityisesti painotetaan luonnontieteiden kokeellista luonnetta. Opiskelijoiden luonnontieteellistä näkemystä pyritään laajentamaan ottamalla mukaan luonnontieteiden historiaa, soveltavien luonnontieteiden kannalta keskeisten aiheiden perusteita ja teknologisia sovelluksia ja ympäristöasioita. Harjoitellaan omatoimista, tutkivaa oppimista tarkastelemalla erilaisia ajankohtaisia ja tärkeitä ilmiöitä, kuten esimerkiksi ympäristöongelmia ja niiden ratkaisemisesta. Perehdytään luonnontieteiden opetukseen ja oppimiseen liittyvään tutkimustietoon ja opitaan soveltamaan sitä kouluopetukseen suunnittelemalla, toteuttamalla ja arvioimalla didaktiseen tutkimukseen perustuvia opettamis-oppimiskokonaisuuksia.

Suoritustapa: Aktivoivat luennot, harjoitukset, joihin sisältyy oppimateriaaliin perehtyminen ja argumentointi.

Kirjallisuus:

HERRON, J.D.1996. Chemistry classroom formulas for successful teaching ja perusopetuksen oppikirjat.

Kemian oppimista analysoiva tutkimusartikkeli.

Edeltävät opinnot: POM12YL Ympäristö- ja luonnontieto suoritettu.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OYLP130 EKOLOGIAN KENTTÄKURSSI

Laajuus: 2 op

Tavoite: Opitaan tuntemaan tärkeimpien kotimaisten ekosysteemien rakennetta, toimintaa ja lajistoa.

Suoritustapa: Osallistuminen maastokurssille (1,5 op) ja siellä tehtävä raportti (0,2 op).

Edeltävät opinnot: POM11YL

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

BIOA124 BIOLOGISIA KOULULABOROINTEJA

Laajuus: 2 op

Tavoite: Opiskelija oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan oppilastöitä sekä oppii käyttämään kirjallisuutta ja Internet-lähteitä opettajan työn tukena.

Suoritustapa: Osallistuminen harjoituksiin (2 op)

Edeltävät opinnot: POM11YL

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OYLP140 MAANTIEDE

Laajuus: 5 op

Tavoite: Syvennetään ja laajennetaan ympäristö- ja luonnontiedon opinnoissa aloitettua tutustumista keskeisiin luonnontieteellisiin sisältöihin ja menetelmiin. Opiskelija syventää tietämystään luonnontieteen ilmiöistä perehtymällä käsitteenmuodostukseen, teorioihin ja malleihin. Opiskelijoiden luonnontieteellistä näkemystä pyritään laajentamaan ottamalla mukaan maantieteen historiaa. Pyritään muodostamaan kokonaisnäkemys maantieteen perusteista, uusimmasta tiedosta sekä ympäristöongelmista ja niiden ratkaisemisesta. Perehdytään maantieteen opetukseen ja oppimiseen liittyvää tutkimustietoon ja opitaan soveltamaan sitä kouluopetukseen suunnittelemalla didaktiseen tutkimukseen perustuvia opettamis-oppimiskokonaisuuksia.

Suoritustapa: Luennot, harjoitukset, tieteellisen argumentoinnin opetus, kirjallinen tuotos, retki, seminaari

Edeltävät opinnot: POM11YL

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OYLP150 TERVEYSTIETO JA IHMISEN BIOLOGIA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy terveystiedon ja ihmisen biologian tieto- ja taitoperustaan ja käsitteisiin sekä ymmärtää terveystiedon erilaiset tehtävät ja lähestymistavat luokilla 1-6. Opiskelija hahmottaa ihmisen biologian ja terveystieteen välisen suhteen.

Suoritustapa: pienryhmäopetus, lähdekirjallisuus, kirjallinen tuotos

Edeltävät opinnot: POM11YL

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OYLP151 YMPÄRISTÖNSUOJELUN PERUSTEET

Laajuus: 3 op

Tavoite: Saadaan perustiedot ympäristön tilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä.

Suoritustapa: Kirjatentti

Kirjallisuus:

HAKALA, H. & VÄLIMÄKI, H. 2003: Ympäristön tila ja suojele Suomessa. Gaudeamus, Helsinki. (soveltuvien osien) tai vastaava teos.

Edeltävät opinnot: POM11YL

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

ÄIDINKIELEN JA KIRJALLISUUDEN SIVUAINEOPINNOT (25 OP)

OAIP110 KIELI: KIELEN RAKENNE, MERKITYS JA KÄYTTÖ

Laajuus: 7 op

Tavoite: Syvennetään tietämystä suomen kielen rakenteesta ja käytöstä sekä opitaan tekemään päätelmiä kielen ja eri tekstilajien ominaispiirteistä. Hahmotetaan ja arvioidaan koulun kielitiedon opetuksen tavoitteita. Opitaan hyödyntämään kielen rakennetietoa oppilaiden kielitajun ja kielellisen ajattelun kehittämiseksi.

Suoritustapa: Ryhmäopetus, kurssityö, muut opintotehtävät ja kokoava lopputehtävä.

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Edeltävät opinnot: POM11AI Äidinkieli ja kirjallisuus

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OAIP120 KIELI: KIELI JA IDENTITEETTI

Laajuus: 4 op

Tavoite: Luodaan yleiskuva kielen merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Kieltä tarkastellaan osana ajattelua, sosiaalistumista ja tilanteen mukaan vaihtelevaa vuorovaikutusta. Vahvistetaan käsitystä kielen ja kulttuurin moniäänisyydestä. Opitaan arvioimaan kaksikielisen ja monikielisen eri muotoja yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Suoritustapa: Ryhmäopetus, johon liittyy opintotehtäviä.

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Edeltävät opinnot: POM11AI Äidinkieli ja kirjallisuus

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OAIP211 KIRJALLISUUS, KULTTUURI JA MEDIA

Laajuus: 7 op

Tavoite: Syvennetään kirjallisuuden eri lajien ja aikakausien tuntemusta. Kirjallisuuden lajeista perehdytään muiden muassa lasten- ja nuortenkirjallisuuteen. Tutustutaan kirjallisuuden tulkintatapoihin ja opetusmenetelmiin. Pohditaan koulun asemaa suhteessa medioituneeseen maailmaan ja omaan itseen. Opitaan pedagogisia toimintamalleja monitasoisen kulttuurin sekä mediavälitteisen viestinnän eri muotojen analysointia varten. Harjoitellaan myös erilaisten mediatekstien tuottamista.

Suoritustapa: Ryhmäopetus ja kurssityöt.

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Edeltävät opinnot: POM11AI Äidinkieli ja kirjallisuus

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: Tarvittaessa mahdollista integroida ainakin osittain kurssiin Tekstitaitojen ohjaaminen.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OAIP111 TEKSTITAITOJEN OHJAAMINEN

Laajuus: 4 op

Tavoite: Syvennetään käsitystä luku- ja kirjoitustaidosta osana tiedonhankintaa, yhteisöllistä osallistumista ja sisäistä kasvuprosessia. Opitaan näkemään ymmärtävän luku- ja kirjoitustaidon kehittymisen vaiheita. Opitaan tukemaan kirjoitusprosessin vaiheita keskustelun, kirjoittamisen suunnittelun, jatkuvan arvioinnin ja palautteen antamisen keinoin. Lisätään tietämystä tekstilajeista ja erilaisista lukemisen ja kirjoittamisen tavoista.

Suoritustapa: Ryhmäopetus, opintotehtävät

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Edeltävät opinnot: POM11AI Äidinkieli ja kirjallisuus

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OAIP320 PUHEVIESTINTÄ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kartoitetaan puheviestinnän osaamista ja tuntemusta. Kehitetään ja syvennetään edelleen puheviestinnän eri osa-alueiden osaamista. Opitaan ymmärtämään puheviestinnän merkitys erilaisissa viestintäkonteksteissa.

Suoritustapa: Ryhmäopetus ja opintotehtävät

Kirjallisuus: Kirjallisuus valitaan tukemaan opintotehtävien teemoja.

Edeltävät opinnot: POM11AI Äidinkieli ja kirjallisuus
Arviointi: 0-5
Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

10.5 VIITTOMAKIELINEN LUOKANOPETTAJAKOULUTUS

Koulutuksen tarkoitus ja tavoitteet

Kasvatustieteen maisterin tutkintoon johtavan koulutusohjelman tarkoituksena on taata viittomakielisten lasten perustuslaillinen oikeus omakieliseen peruskouluopetukseen pätevien viittomakielisten luokanopettajien avulla.

Viittomakielisellä luokanopettajalla tarkoitetaan viittomakielisten lasten omakielisiä opettajia, jotka opettavat viittomakielisessä perusopetusryhmässä tai viittomakieltä käyttäviä oppilaita yleisessä perusopetuksessa. Viittomakieltä käyttävät oppilaat saavat nykyään vielä harvoin opetusta äidinkielellään ja äidinkielessään äidin-/ensikielenään käyttäviltä opettajilta. Koulutuksen tarkoitus on poistaa tämä ongelma.

Ydinajatuksena on saada päteviä opettajia, joilla on edellytykset toteuttaa ja kehittää viittomakielien oppimista äidinkielenä ja suomen oppimista toisena kielenä. Tähän liittyen heillä on hallussaan kaksi-/monikielisen ja -kulttuurisen oppimisen toteuttamisen periaatteet (viittomakielisen yhteisön ja suomenkielisen yhteisön kielet ja kulttuurit) peruskoulun oppimistavoitteiden saavuttamiseksi. Koulutuksessa opiskelijat hankkivat tietoja, taitoja ja valmiuksia toimia pedagogisesti laaja-alaisesti pätevinä viittomakielisten lasten peruskoulun ala-asteen luokanopettajina, joilla on vahva pohja sekä toteuttaa uudistavan oppimisen periaatteita että kehittää oman työn tutkivaa otetta. Tutkiva opettaja -näkökulman yhtenä tarkoituksena on se, että näin kouluttautunut opettaja voi työssään tuottaa tutkimuksia, artikkeleita, tietoa ja kulttuurisesti sopivia oppimateriaaleja kehittääkseen viittomakielisen opetuksen/oppimisen kenttää.

Opiskelijat perehtyvät myös kulttuurien väliseen viestintään, jotta voisivat toimia kaksikielisessä työyhteisössä tasavertaisina jäseninä ja ratkaista rakentavalla ja yhteistyötä korostavalla tavalla eri kulttuureista johtuvia väärinkäsityksiä ja ristiriitoja.

Koulutus tarjoaa valmiuksia hallita jatkuvasti muuttuvaa sekä tieto- ja viestintätekniiikan että verkostokasvatuksen kenttää. Viittomakielinen virtuaalikoulu etäopetus- ja oppimistekniikoineen ja siihen liittyvine verkostoineen, tietotekniikan ja tietoverkkojen käytön sekä verkostoitumis- eli yhteistoimintataitojen oppiminen, taito ohjata oppilaita luomaan multi-/hypermediamateriaalia sekä kehittämään viestintätaitojaan monipuolisesti ovat muutamia esimerkkejä tästä opintokokonaisuudesta.

Koulutuksen kautta opiskelijat tulevat tietoisemmiksi oman kansainväliselle tasolle saakka ulottuvan viittomakielisen yhteisönsä eri ulottuvuuksista eli historiasta, kulttuurista, viittomakielien merkityksestä sekä sen kansainvälisyydestä ja siitä, kuinka välittää yhteisönsä ja sen kulttuurin ainekset oppilaille. Kulttuuri- ja kansainvälisyyskasvatuksen osiot ovatkin merkittäviä koulutuksen alueita. Tässä yhteydessä myös monikulttuurisen opetuksen periaatteet tulevat tutuiksi.

Koulutuksen rakenne

Viittomakielisen luokanopettajan koulutuksessa pääaineena on kasvatustiede (140 op). Koulutukseen sisältyy kieli- ja viestintäopintojen (25 op) lisäksi sivuaineopintoja. Sivu-

aineiden opinnot koostuvat peruskoulussa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaisista opinnoista (60 op) sekä viittomakieli äidinkielenä (25 op) että suomi toisena kielenä (25 op) opintokokonaisuuksista.

Koulutuksessa on keskeistä toimiva ja integroitunut kieli- ja viestintäopintojen, viittomakieli äidinkielenä ja suomi toisena kielenä -kokonaisuus, joka mahdollistaa opettajan laaja-alaisen pätevyyden toimia monikielisenä ja -kulttuurisena opettajana.

Koulutukseen voidaan ottaa henkilö, jolle suomalainen viittomakieli on äidin- tai ensikieli. Edellinen tarkoittaa sitä, että henkilön molemmat tai jompikumpi vanhemmista on viittomakielinen. Jälkimmäisellä tarkoitetaan sitä, että henkilö on käyttänyt viittomakieltä varhain lapsesta saakka ja hänen vanhempansa sekä perheenjäsenensä (kuulevat) ovat käyttäneet viittomakieltä hänen kanssaan lapsesta saakka. Pohjavaatimuksena on ylioppilastutkinto tai sitä vastaavat opinnot.

Koulutus toteutetaan luokanopettajien koulutuksena, ja siten se on perusteiltaan ja tavoitteiltaan yhteneväinen 300 opintopisteen laajuisen kasvatustieteen maisterin tutkintoon johtavan luokanopettajankoulutuksen kanssa. Koulutus ei ole kuulovammaisten erityisopetuksen luokanopettajankoulutusta.

Viittomakielisellä luokanopettajakoulutuksella on kasvatustieteiden tiedekunnan hyväksymä erillinen yksityiskohtaisempi opetussuunnitelma.

10.6 AINEENOPETTAJAKOULUTUKSEN OPETTAJAN PEDAGOGISET OPINNOT

Aineenopettajan koulutuksen pedagogiset opinnot antavat laaja-alaisen kelpoisuuden opettaa yleissivistävissä, ammatillisissa ja aikuiskoulutuksen oppilaitoksissa. Koulutuksessa yhdistetään ainetietoa sekä kasvatukseen, oppimiseen ja opettamiseen liittyvää tietoa jäsennellyksi kokonaisuudeksi. Opiskelija rakentaa reflektiivisen, dialogisen ja praktisen toiminnan kautta itselleen toimivan opetusfilosofian. Koulutuksen tarkoituksena on auttaa tulevaa opettajaa kehittymään opetuksen suunnittelun, toteuttamisen, arvioinnin ja kehittämisen ammattilaiseksi.

Aineenopettajan pedagogiset opinnot suorittanut opiskelija on pedagogisilta taidoiltaan valmis siirtymään opettajaksi ymmärtäen, että opettajuuden kehittyminen on elinikäinen prosessi ja että yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset heijastuvat kouluun ja opetustyöhön. Tältä pohjalta hän on valmis kehittämään itseään kasvattajana ja opettajana jatkuvasti. Pedagogiset opinnot suorittanut opiskelija toimii ammattietiikkaa noudattaen monenlaisissa työskentely-, opetus- ja opiskeluympäristöissä. Siksi koulutuksessa painotetaan aktiivisen kansalaisuuden, yhteiskunnallisen tasa-arvon ja kulttuurienvälisen ymmärtämisen arvoja.

Aineenopettajaksi opiskelevat suorittavat ainetiedekunnassa ensin kandidaatin ja sitten maisterin tutkinnon. Molemmat tutkinnot sisältävät aineenopettajan pedagogisia opintoja opettajankoulutuslaitoksen opetussuunnitelman mukaan siten, että kandidaatin tutkintoon kuuluu pedagogisia opintoja 25 opintopistettä ja maisterin tutkintoon 35 opintopistettä. Voidakseen opiskella maisterin tutkintoon kuuluvia pedagogisia opintoja, opiskelijan on ensin suoritettava kandidaatin opintoihin kuuluvat pedagogiset opinnot. Ainelaitokset vastaavat koulussa opetettavien aineiden opinnoista ja opettajankoulutuslaitos pedagogisista opinnoista kasvatustieteiden tiedekunnan hyväksynnän mukaan. Ainelai-

tokset, opettajankoulutuslaitos, Normaalikoulu ja muut kasvatustieteiden tiedekunnan hyväksymät harjoittelukoulut toteuttavat tutkintokoulutuksen yhteistyössä.

10.6.1 Aineenopettajankoulutuksen opetussuunnitelman rakenne ja ajoittuminen

	OPETTAJAN PEDAGOGISET PERUSOPINNOT			OPETTAJAN PEDAGOGISET AINEOPINNOT
	1 lv.	2. lv	3 lv.	4 lv.
OPINTOKOKONAISUUDET JA SISÄLTÖPOLUT				
<i>Kasvatustieteen juonteet</i>				
Kasvatushistoria-, filosofia- ja antropologia	KTKP101 5op			OPEA110 4 op
Kasvatuspsykologia	KTKP102 5op			OPEA211 4 op
Kasvatussosiologia	KTKP103 5op			OPEA310 3 op
Oppimisen ohjaamisen teoriat ja ainepedagogiikka		OPEP411 5 op		OPEA411 6 op
Harjoittelu		OPEP510 5 op		OPEA510 5 op OPEA520 7 op OPEA530 3 op
Tutkimusmenetelmäopinnot (metodipolku)				OPEA611 3 op
Muut kokonaisuudet				
Portfoliopolku				
Monikulttuurisuuden polku				
Osallistavan kasvatuksen polku				
Yhteensä	25 op			35 op

Opinnot koostuvat perusopinnoista ja aineopinnoista (yht. 60 op). *Opettajan pedagogisten perusopinnojen* (25 op) teemana on orientoituminen kasvatustieteen alaan työhön ja toimintaympäristöihin. Perusopinnoissa lähdetään tutkimaan kasvatustieteen erilaisten toimintaympäristöjen ja kasvatustieteellisen tiedon eri näkökulmien niveltymistä toisiinsa. Perusopinnot rakentuvat tiedekunnan yhteisestä osuudesta (Johdatus kasvattajan työhön) ja laitospäätöisestä osuudesta (Johdatus opettajan työhön). *Pedagogisten aineopinnojen* (35 op) teemana on oppiminen ja sen ohjaaminen, joita lähestytään eri opintojaksoilla useista näkökulmista. Pyrkimyksenä on rakentaa monipuolinen näkemys oppimisen eri muodoista ja oppimisen ohjaamisesta monitahoisena ilmiönä. Opettajan pedagogiset opinnot vastaavat kasvatustieteen perus- ja aineopinnoista ja suoritettuaan opet-

tajan pedagogiset opinnot opiskelijalla on mahdollisuus hakeutua kasvatusalan syventäviin opintoihin.

Perusopinnot (25 op)

KASVATUSTIETEIDEN YHTEISET PERUSOPINTOJAKSOT 15 op

Johdatus kasvattajan työhön

KTKP101	Johdatus kasvatustieteisiin	5 op
KTKP102	Kasvatustieteen psykologiset perusteet	5 op
KTKP103	Kasvatustieteen sosiologiset perusteet	5 op

OPETTAJANKOULUTUKSEN KASVATUSTIETEEN OPINTOJAKSOT 10 op

Johdatus opettajan työhön

OPEP411	Oppimisen ohjaamisen ja ainepedagogiikan perusteet	5 op
OPEP510	Orientoiva ohjattu harjoittelu	5 op

Aineopinnot (35 op)

OPEA110	Kasvattajan etiikka ja kasvatusfilosofia	4 op
OPEA211	Vuorovaikutus ja ryhmäilmiöt	4 op
OPEA310	Opettaja, koulu yhteisö ja yhteiskunta	3 op
OPEA411	Syventävä ainepedagogiikka	6 op
OPEA610	Aineenopettaja työnsä tutkijana	3 op
OPEA510	Ohjattu perusharjoittelu	5 op
OPEA520	Syventävä ohjattu harjoittelu	7 op
OPEA530	Soveltava ohjattu harjoittelu	3 op

Opintojen ajoitus eri opiskelijaryhmissä

A) Opettajankoulutukseen pääsykokeissa suoravaliitut opiskelijat	B) Muut Jyväskylän yliopiston opiskelijat	C) Tutkinnon jälkeen pedagogisiin aineopintoihin hakeutuvat opiskelijat
<p>1. opiskeluvuosi: Kasvatustieteiden yhteiset perusopinnot KTKP101-103 (15 op)</p> <p>2. opiskeluvuosi: Opettajankoulutuksen pedagogisten perusopintojen opintojaksot OPEP410 ja OPEP510 (10 op)</p> <p>3. opiskeluvuosi: Pääaineen opintoja (sis. kandidaatin tutkielman)</p> <p>4. opiskeluvuosi: Pedagogiset aineopinnot 35 op</p> <p>5. opiskeluvuosi: Pääaineen opintoja (sis. pro gradu -tutkielman)</p>	<p>Ennen pedagogisiin aineopintoihin hakeutumista on suoritettava kasvatustieteen perusopintoja vähintään 15 op (esim. KTKP101-103) ja pääaineen opintoja 60 op sekä soveltavuuskoe.</p> <p>Opinnoissa suoritetaan ensin pedagogisten perusopintojen täydennysmoduuli 10 op (jaksot OPEP410 ja OPEP510).</p> <p>Aineopinnot jatkuvat välittömästi perusopintojen täydennysmoduulien suorittamisen jälkeen.</p>	<p>Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden tulee tehdä ennen hakeutumistaan pedagogisiin aineopintoihin kasvatustieteelliset perusopinnot 15 op sekä soveltavuuskoe.</p> <p>Opinnoissa suoritetaan ensin pedagogisten perusopintojen täydennysmoduuli 10 op (jaksot OPEP410 ja PEP510).</p> <p>Aineopinnot jatkuvat välittömästi perusopintojen täydennysmoduulien suorittamisen jälkeen.</p>

Suoravaliitut, jotka ovat suorittaneet pedagogiset perusopinnot, jatkavat pedagogisista aineopinnoista niihin **ilmoittauduttuaan**.

Muulla kasvatustieteen perusopinnot suorittaneet täydentävät opintonsa pedagogisiksi opinnoiksi saatuaan opinto-oikeuden pedagogisiin aineopintoihin.

Opintojen arviointi

Arvioinnin tarkoitus on tukea opettajaksi opiskelevan kasvua opettajuuteen. Se tarkoittaa, että opiskelija asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvuun, havainnoi kehittymistään, saa palautetta opiskelustaan ja oppimisestaan sekä arvioi itse pedagogista ajatteluaan ja toimintaansa. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota kasvatustieteellisten, ainepedagogisten ja opetettavien aineiden teorioiden ymmärtämiseen ja käyttöön opetuksessa sekä vuorovaikutukseen oppilaiden, toisten opiskelijoiden ja opettajien kanssa. Pedagogisten opintojen arvioinnissa painotetaan tasapuolisesti oman opetusfilosofian rakentumista ja tutkivaa lähestymistapaa, sosiaalisia taitoja, viestintä- ja vuorovaikutustaitoja sekä toimintaa opettajan erilaisissa työympäristöissä.

Opettajan pedagogiset opinnot (60 op) arvioidaan asteikolla *hyväksytty/hylätty*. Hyväksytty suorittaminen vastaa suoritusta vähintään arvosanalla *hyvä*. Opettajan pedagogisten opintojen suorittamisesta tulee maisterin todistukseen merkintä *opinnot suoritettu hyväksytysti*; hyväksytty suoritus vastaa suoritusta vähintään arvosanalla *hyvä*. Vastaava merkintä tulee myös erillisinä opintojaan suorittaville opiskelijoille annettavaan erillistodistukseen.

10.6.2 Opettajan pedagogisten opintojen perusopinnot

Pedagogiset perusopinnot 25 op jakautuvat kasvatustieteiden yhteisiin perusopintoihin 15 op ja opettajankoulutuksen (OKL) perusopintoihin 10 op.

Orientoituminen kasvatusalan työhön ja toimintaympäristöihin 25 op

Johdatus kasvattajan työhön

KASVATUSTIETEIDEN YHTEISET OPINTOJAKSOT 15 op

KTKP101 JOHDATUS KASVATUSTIETEISIIN

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään seuraaviin kysymyksiin: Mitä ovat kasvatuksen kulttuuriset tehtävät? Miten kasvatustieteissä tutkitaan kasvatuksen erilaisia toimintakenttiä ja -käytäntöjä? Mitä ovat kasvatustieteille ominaiset teoriat, sanastot ja käsitteet?

Suoritustapa: OKL:n omat luennot ja kotiryhmätyöskentely sekä kirjallisuuteen perehtyminen.

Kirjallisuus: Valitaan yksi seuraavista yleisteoksista:

RINNE, R. KIVIRAUMA J. & LEHTINEN, E. 2000. Johdatus kasvatustieteisiin. Helsinki: WSOY. **TAI**

SILJANDER, P. 2002. Systemaattinen johdatus kasvatustieteisiin. Helsinki: Otava

Arviointi: Hyväksytty-hylätty.

Vastuuyksiköt: Kasvatustieteiden tiedekunta ja Opettajankoulutuslaitos

KTKP102 KASVATUSTIETEEN PSYKOLOGISET PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään kehitys- ja kasvatopsykologian keskeisiin käsitteisiin ja teoreettisiin perusteisiin elämänkaariperspektiivissä sekä kehitykseen ja oppimiseen eri ympäristöissä

Suoritustapa: Tiedekunnan yhteiset luennot, kotiryhmätyöskentely sekä kirjallisuuteen perehtyminen.

Kirjallisuus: Valitaan yksi seuraavista yleisteoksista:

LEHTINEN, E. & KUUSINEN, J. 2001. Kasvatopsykologia. Helsinki: WSOY. **TAI**

LEHTINEN, E., KUUSINEN, J. & VAURAS, M. 2007. Kasvatuspsykologia. Luvut 1-8. Helsinki: WSOY.

sekä seuraava erityisteos:

LYYTINEN, P., KORKIAKANGAS, M. & LYYTINEN, H. (toim.) 2003. Näkökulmia kehityspsykologiaan: kehitys kontekstissaan. Helsinki: WSOY (soveltuvin osin).

Arviointi: Hyväksytty-hylätty.

Edeltävät opinnot: KTKP101

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta ja Opettajankoulutuslaitos

KTKP103 KASVATUSTIETEEN SOSIOLOGISET PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään erilaisiin kasvatukseen ja koulutukseen liittyviin sosiaalisiin ilmiöihin sekä kasvatussosiologian teoreettisiin perusteisiin mm. perhettä, lapsuutta, nuoruutta, aikuisuutta, koulua ja opettajuutta käsittelevien teemojen kautta.

Suoritustapa: Tiedekunnan yhteiset luennot, laitospöytäkirjat, kotiryhmätyöskentely sekä kirjallisuuteen perehtyminen ja mahdollisuuksien mukaan luennoitsijoiden antamia artikkeleita.

Kirjallisuus: Valitaan yksi seuraavista yleisteoksista:

ANTIKAINEN, A. 1998. Kasvatus, elämäkulkua ja yhteiskunta. Helsinki: WSOY. **TAI**

ANTIKAINEN, A., RINNE, R. & KOSKI, L. 2000 tai uudemmat. Kasvatussosiologia. Helsinki: WSOY (luvut 1-2, 5-6, 8, 11) ja

sekä yksi seuraavista erityisteoksista

LAINEN, K. 2001. Koulukuvia. Koulu nuorten kokemistilana. Jyväskylä: Sophi. **TAI**

LAINEN, K. 1998. Ameba pulpetissa. Koulun arkkikulttuurin jännitteitä. Jyväskylä: Sophi. **TAI**

SAHLBERG, P. 1998. Opettajana koulun muutoksessa. Helsinki: WSOY. **TAI**

TOLONEN, T. 2001. Nuorten kulttuurit koulussa: ääni, tila ja sukupuolten arkiset järjestykset. Helsinki: Gaudeamus.

Arviointi: Hyväksytty-hylätty.

Edeltävät opinnot: KTKP101-KTKP102

Vastuuyksiköt: Kasvatustieteiden tiedekunta ja Opettajankoulutuslaitos

Opettajankoulutuksen kasvatustieteen OPINTOJAKSOT 10 op

Johdatus opettajan työhön

OPEP411 OPPIMISEN OHJAAMISEN JA AINEPEDAGOGIIKAN PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tarkastelee ohjattuun opetusharjoitteluun integroitujen valmiuksiensa käsitellä kasvatukseen sekä pääaineensa oppimisen ja opettamisen peruskysymyksiä. Opiskelija pohtii, mikä merkitys oppiaineella on oppilaan maailmasuhteen rakentamisessa ja miten oppilaiden erilaisuus näyttäytyy oppiaineen opettamisen haasteena. Opiskelija hahmottaa opettajuuden perusteita ja kehittymistä oman identiteetin ja pääaineen ominaisuuteen näkökulmasta.

Suoritustapa: Kaikille yhteiset luennot, ainepedagoginen pienryhmäopetus ja itsenäisen työskentely (määritellään ainekohtaisesti).

Kirjallisuus: Tenttikirjallisuus ja oheismateriaalit määritellään kunkin oppiaineen ja aineryhmän opetusohjelmassa ja selvitetään opiskelijoille opintojakson alkaessa.

Suosittelut ajankohta: Suoravalituille opiskelijoille 2. vuosi 4. periodi. Muille opiskelijoille ennen aineopintoja 4. periodissa.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen yhteiset perusopinnot KTKP101–KTKP103 (15op) sekä vähintään 20 op opetettavan aineen (oman pääaineen) opintoja.

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OPEP510

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OPEP510 ORIENTOIVA OHJATTU HARJOITTELU

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija saa tukea ammatinvalinnalleen. Hän jäsentää omia käsityksiään koulun, opettajan ja luokan toiminnasta. Hän oppii havainnoimaan luokkayhteisön toimintaa, opiskeluympäristöä ja oppilaiden moninaisuutta sekä opetuksen että oppimisen näkökulmista. Opiskelija kehittää opettajuuttaan ja asettaa itselleen kasvattajana ja opettajana kehittymisen tavoitteita.

Suoritustapa:

Koulu työyhteisönä sekä oppilaantuntemus

Opiskelija perehtyy ohjatusti kouluyhteisön toimintaan, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön ja opettajan työhön. Opiskelija havainnoi luokkayhteisön toimintaa, tutustuu keskeisiin oppimisen välineisiin ja oppii ymmärtämään oppilaantuntemuksen merkityksen opettajan työssä. Luennot sekä sekaryhmätyöskentely.

Oppiaineen pedagogiikkaa käytännössä

Opiskelija reflektoi omia opetus- ja oppimiskokemuksiaan sekä pohtii oman tieteenalan opintojen ja kouluopetuksen suhdetta. Opiskelija saa omakohtaista kokemusta opetuksesta. Aineryhmäkohtainen työskentely sekä opiskelijan omaa opetusta 3 opetuskertaa.

Suosittelut ajankohta: 4. periodi.

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen yhteiset perusopinnot KTKP101–103 (15 op) sekä vähintään 20 op opetettavan aineen (oman pääaineen) opintoja.

Integrointi: OPEP411

Vastuuyksiköt: Normaalkoulu ja Opettajankoulutuslaitos

10.6.3 Opettajan pedagogisten opintojen aineopinnot

OPEA110 KASVATTAJAN ETIIKKA JA KASVATUSFILOSOFIA

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy kasvattamisen ja opettamisen eettis-moraalisiin kysymyksiin yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta. Opiskelija oppii erittelemään henkilökohtaista kasvatustieteenfilosofiaansa ja jatkaa johdonmukaisesti opetusfilosofiansa rakentamista.

Suoritustapa: Luennot, sekaryhmätyöskentely, kevätkonferenssi sekä itsenäinen työskentely.

Kirjallisuus:

valitaan yksi seuraavista vaihtoehtoista

ITKONEN, M. 1999. Esteettinen kasvatus. Helsinki: Kirjayhtymä. **TAI**

ITKONEN M. 2009. Kulttuurikuvia kotomaasta. Filosofisia tutkimuksia ajan ja paikan hengestä. **TAI**

KAIKKONEN, P. 2004. Vierauden keskellä. Jyväskylän yliopisto: Opettajankoulutuslaitos. **TAI**

MOILANEN, P. 2006. Opettaja kasvattajana. Opetusmoniste.

Suosittelut ajankohta: 3. ja 4. periodi

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen pedagogiset perusopinnot (25 op), OPEA211, OPEA411, OPEA510

Integrointi: OPEA520, OPEA530

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OPEA211 VUOROVAIKUTUS JA RYHMÄILMIÖT

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opiskelija oppii itsestä vuorovaikuttajana ja kehittää erilaisiin kouluyhteisön kohtaamisiin liittyviä vuorovaikutus- ja ongelmaratkaisutaitoja. Hän tiedostaa tunne-elämän yhteyksiä oppimiseen. Opiskelija oppii tunnistamaan ja analysoimaan ryhmäprosesseja ja yksilön toimintaa ryhmän jäsenenä sekä saa valmiuksia heterogeenisen ryhmän ohjaamiseen.

Suoritustapa: Luennot, sekaryhmätyöskentely, itsenäiset oppimistehtävät, lukupiiri-työskentely ja kirjallinen tuotos.

Kirjallisuus:

PETERSON, J. M. & HITTIE, M. 2003. Inclusive teaching. Creating effective schools for all learners. Boston: Allyn & Bacon, soveltuvin osin. Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Suosittelut ajankohta: 1. ja 2. periodi

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen pedagogiset perusopinnot (25op)

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: OPEA510 ja OPEA520

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OPEA310 OPETTAJA, KOULUYHTEISÖ JA YHTEISKUNTA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Koulu on yhteiskunnallinen instituutio, mikä määrittää opettajan työtä merkittävällä tavalla. Tätä tarkastellaan lainsäädännön, yhteiskunnan monikulttuuristumisen sekä opetussuunnitelman aihekokonaisuuksien näkökulmasta. Lisäksi perehdytään kouluun organisaatiokulttuurina.

Suoritustapa: Luennot, teemaan liittyvien tapausten ratkominen sekaryhmissä sekä itsenäinen työskentely. Opetushallinto.

Kirjallisuus:

LAHTINEN, M., LANKINEN, T., PENTTILÄ, A. & SULONEN, A. 2005. Koulutuksen lainsäädäntö käytännössä. Helsinki: Tietosanoma Oy (soveltuvin osin).

Muu kirjallisuus määritellään erikseen opintojaksolla

Suosittelut ajankohta: 3. periodi

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Edeltävät opinnot: Opettajan pedagogiset perusopinnot (25 op), OPEA510, OPEA211, OPEA411

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OPEA411 SYVENTÄVÄ AINEPEDAGOGIIKKA

Laajuus: 6 op

Tavoite: Opiskelija laajentaa ja syventää pedagogisten perusopintojen pohjalta ja opetusharjoitteluun integroituen valmiuksiaan käsitellä pääaineensa oppimisen, opettamisen ja kasvatuksen ydinkysymyksiä. Opiskelija tiedostaa oman pääaineensa ja aine-ryhmänsä opettajan työn laaja-alaisuuden ja työnsä vuorovaikutuksellisen, eettisen ja tutkivan luonteen.

Suoritustapa: Luennot, ainekohtainen kotiryhmäopetus ja itsenäinen työskentely (määritellään ainekohtaisesti).

Kirjallisuus: Tenttikirjallisuus ja oheismateriaalit määritellään kunkin oppiaineen ja aineryhmän opetusohjelmassa ja selvitetään opiskelijoille pedagogisten aineopintojen alkaessa.

Suosittelut ajankohta: 1. ja 2. periodi

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Edeltävät opinnot: Opettajan pedagogiset perusopinnot (25op)

Integrointi seuraaviin opintojaksoihin: Ainepedagogiikka integroituu tiiviisti harjoittelujaksoihin OPEA510, OPEA520 sekä OPEA530 sekä täydentää ja tukee jaksoja OPEA110, OPEA211 ja OPEA611.

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

OPEA510 OHJATTU PERUSHARJOITTELU

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija hankkii oppimisen ohjaamisen perustaidot. Hän oppii yksilöimään opetuksensa tavoitteet sekä sisällöt opetussuunnitelmasta ja oppiaineiden rakenteesta lähtien. Opiskelija tiedostaa oppimisympäristöjen moninaisuuden. Hän tutustuu oppimisen arvioinnin periaatteisiin ja toiminnan rakentamiseen arviointitiedon varaan. Opiskelija harjaantuu oman toimintansa arviointiin ja tiedostaa vastuunsa kasvattajana.

Suoritustapa:

Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa ohjatusti oppitunteja. Opiskelija oppii hyödyntämään pääaineopintojen tuomaa asiantuntijuutta omassa opetuksessaan. Hän havainnoi oppilaita yksilöllisinä erilaisina oppijoina ja ryhmän jäsenenä. Opiskelija tutustuu erilaisiin oppimisympäristöihin ja harjaantuu tieto- ja viestintätekniikan pedagogiseen käyttöön.

Omaa opetusta 14 opetuskertaa sekä ainekohtaista kontaktiopetusta, josta opintopiirityöskentelyä ja kaksi ohjattua ryhmäkuuntelua.

Suosittelun ajankohta: 1. ja 2. periodi

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen pedagogiset perusopinnot (25 op)

Integrointi: OPEA411, OPEA211

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos, Normaalikoulu sekä näiden yhteistyössä koordinoimat oppilaitokset

OPEA520 SYVENTÄVÄ OHJATTU HARJOITTELU

Laajuus: 7 op

Tavoite: Opiskelijan itsenäinen ote työhön syvenee ja vuorovaikutustaidot vahvistuvat. Opiskelija toimii oman työnsä tutkijana. Hän syventää oppilasarvioinnin taitojaan, harjaantuu oman toimintansa monipuoliseen arviointiin ja tulee tietoiseksi opettajan työn eettisestä ja yhteiskunnallisesta ulottuvuudesta.

Suoritustapa:

Opiskelija osallistuu vähintään kahden opetuskokonaisuuden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Opiskelija kohtaa opetuksessaan erilaisia oppijoita ja oppii tunnistamaan oppimisvaikeuksia. Hän syventää oppimisen arviointitaitojaan ja harjoittelee arviointipalautteen antamista. Opiskelija pohtii ja tutkii oman opetus- ja kasvatustyönsä teoreettisia, filosofisia ja eettisiä periaatteita. Hän suunnittelee teoreettisiin lähtökohtiin perustuvan oman työnsä kehittämisprojektin ja toteuttaa sen tämän opintojakson aikana. Kehittämisprojekti dokumentoidaan, raportoidaan ja reflektoidaan yhdessä opiskelijoiden, ohjaavan opettajan ja OKL:n lehtorin kanssa. Mikäli tutkiva ote (1 op) toteutuu muun opintojakson yhteydessä, niin tähän jaksoon sisältyy vastaavasti dokumentoitava opetuskokeilu(1 op). Osa opintojaksosta on mahdollista tehdä sivuaineessa henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaan.

Kolmen opetuskokonaisuuden suunnittelu, toteutus ja arviointi. Omaa opetusta 18 opetuskertaa sekä ainekohtaista kontaktiopetusta.

Suosittelun ajankohta: 3. ja 4. periodi

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen pedagogiset perusopinnot (25 op), OPEA411, OPEA211 ja opetusharjoittelujakso OPEA510

Integrointi: OPEA611

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos ja Normaalikoulu sekä näiden yhteistyössä koordinoimat oppilaitokset

OPEA530 SOVELTAVA OHJATTU HARJOITTELU

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää pedagogista tietämystään valitsemastaan erityisalueesta. Opiskelija jäsentää omia oppimis- ja kehittämistarpeitaan syventämällä käsitystään omasta opettajuudestaan ja eettisistä periaatteistaan. Opiskelija tunnistaa opettajan roolin moniammatillisessa työyhteisössä (mm. opinto-ohjaus ja oppilashuolto) ja syventää käsitystään eri toimintakulttuureista.

Suoritustapa: Opiskelija tutustuu kahden viikon ajan johonkin oppilaitokseen tai muuhun työyhteisöön, joka toimii kiinteässä yhteistyössä koulun ja kodin kanssa. Opiskelija laatii opintojaksoa varten henkilökohtaisen opintosuunnitelman yhteistyössä OKL:n pedagogiikan lehtorin kanssa. Yhteistyöoppilaitoksessa suoritustapana on työyhteisön ja opetussuunnitelman toteutuksen seuraaminen, opinto-ohjaukseen tutustuminen, henkilökunnan jäsenen haastattelu ja koulun yhteisiin tilaisuuksiin osallistuminen, opetuksen seuranta, oman opetuksen suunnittelu ja toteutus (vähintään 6 opetuskertaa) sekä ohjauskeskustelut. Opintojakso päättyy seminaariin ja oman täydennyskoulutussuunnitelman sekä CV:n laatimiseen yhdessä OKL:n pedagogiikan lehtorin kanssa.

Suosittelut ajankohta: 4. periodin alku

Arviointi: Hyväksytty - hylätty

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen pedagogiset perusopinnot (25 op), OPEA411, OPEA211, OPEA310 sekä OPEA510 ja OPEA520

Vastuuhenkilö: Aineenopettajakoulutuksen harjoittelutoimikunnan puheenjohtaja.

Tämän opintojakson harjoitteluosuus korvautuu lukukauden tai sen yli kestäneellä yhtäjaksoisella päätoimisella opetustyöllä. Tämän lisäksi korvaavuutta hakevat opiskelijat suorittavat yhdessä palautekeskustelun OKL:n erikseen nimeämän didaktikon johdolla. Korvaavuus kirjataan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Mikäli haet korvaavuutta, ota yhteys aineenopettajakoulutuksen koordinaattoriin 30.9. mennessä.

OPEA611 AINEENOPETTAJA TYÖNSÄ TUTKIJANA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu kasvatustieteen ja opetustyön tutkimuksen periaatteisiin sekä perehtyy opetustyön, oppimisen ja sen ohjaamisen tutkimuksen metodologisiin lähtökohtiin. Opiskelua ohjaava näkökulma on opettaja työnsä tutkijana.

Suoritustapa: Luentoja, ryhmätapaamisia, ja tutkiva opettaja -seminaari sekä opiskelijan omaa työtä. Kurssiin liittyy pienimuotoinen tutkimus, joka toteutetaan pääsääntöisesti opintojakson OPEA520 sisällä.

Suoritusajankohta: 2., 3. ja 4. periodi

Edeltävät opinnot: Kasvatustieteen pedagogiset perusopinnot (25 op)

Arviointi: Hyväksytty – hylätty

Integrointi: OPEA520, (OPEA530)

Vastuuyksikkö: Opettajankoulutuslaitos

10.6.4 Aineenopettajan koulutuksen opintojen täydentäminen ja korvaavuudet

Opiskelija voi täydentää aikaisemmin suoritettuja kasvatustieteen / aikuiskasvatuksen / erityispedagogiikan opintojaan pedagogisiksi opinnoiksi. Opiskelija, joka on tehnyt kasvatustieteiden aineopinnot (60 op) kasvatustieteen pedagogisiin opintoihin (aineenopettajakoulutus) saapuessaan, saa korvattua 28op. Tällöin hän suorittaa täydentävinä opintoina pedagogisesti painottuvia opintoja 12 op ja ohjatut opetusharjoittelut 20 op. Korvaavuuksista sovitaan oman aineen pedagogiikan lehtorin kanssa.

Jos opiskelija on suorittanut aiemmin,	korvautuu aiemmista opinnoista.	Opiskelijalle jää suoritettavaksi:	YHTEENSÄ
a) perusopinnot 25 op	15 op	10 op sekä aineopinnot 35 op	60 op
b) aineopinnot 60 op	28 op	pedagogisesti painottuvia opintoja 12 op ja harjoittelut 20 op	60 op

Jos opiskelijalla on suoritus kesken ja hän on aloittanut kasvatustieteen pedagogiset opinnot vanhalla opetussuunnitelmalla, korvaavuudet ja täydennykset katsotaan pedagogiikan lehtoreiden kanssa.

Kriteerit koskien opintojen keskeytymistä, uudelleen suorittamista tai täydentämistä

Kriteereiden soveltamisen lähtökohta on eettinen ja koulutusyksikön kokonaisvastuuseen perustuva näkemys opiskelijan omasta oikeusturvasta ja hänen fyysisestä sekä psyykkisestä hyvinvoinnistaan, muiden opiskelijoiden ja oppilaiden oikeudesta oppimiseen sekä turvalliseen opiskeluun ja koulutyöhön sekä ohjaajien ja opettajien oikeudesta hoitaa esteittä ja turvallisesti heille kuuluvaa perustehtävää.

A. Keskeyttäminen välittömästi ja toistaiseksi

- Mikäli opiskelija esiintyy opiskelutilanteissa (opetus, seuranta, ohjaus tai muu koulutyö) huumeiden/alkoholin tai narkoottisten aineiden vaikutuksen alaisena.

B. Keskeyttäminen toistaiseksi

- Mikäli opiskelija on pitkäaikaisesti sairaana tai raskaana (lääkärintodistus), ja mainitut tekijät ovat terveysuhka opiskelijalle itselleen ja/tai muille opiskeluun osallistuville.
- Mikäli ohjaajaryhmä toteaa muun syyn, jonka vuoksi opiskelija on kyvytön hoitamaan tehtäviään (jonka seurauksena muiden opiskelijoiden tai oppilaiden asema voi vaarantua ja opiskelija tarvitsee asiantuntevaa hoitoa; esimerkiksi vakava mielenterveyden järkkyminen).

C. Opintojakson tai sen osan uudelleen suorittamiseen päädytään

- Mikäli opiskelijalla on toistuvia laiminlyöntejä (opetukseen tai ohjaukseen liittyviä) tai muut samanaikaiset opiskelu- tai työtehtävät häiritsevät merkittävästi hänen omaansa, muiden opiskelijoiden, oppilaiden ja/tai ohjaajien työtä.
- Mikäli opetustilanteiden edellyttämät perusasiat eivät ohjauksesta huolimatta ole usean opetustunnin jälkeen riittävästi hallinnassa (oppiminen estyy tai tunti-tilanteet ovat toistuvasti vaarallisia/kaottisia).
- Mikäli merkittävä osa opiskelusta jää hoitamatta (poissaolojen tai yksityisasioiden vuoksi) eikä näistä ole sovittu ennalta.

D. Yksittäisten tuntien tai muiden vastuutehtävien täydentäminen

- Opiskelijan lyhytaikaisen sairauden vuoksi silloin, kun tähän ajanjaksoon sisältyy jotakin opetus- ja kasvatustyön kannalta erityisen keskeistä.
- Silloin kun opiskelija on tunneille/opetustilanteisiin valmistautumaton tai hänellä ilmenee muita laiminlyöntejä (esim. aikatauluista piittaamattomuus, sovittujen tehtävien tekemättä jättäminen).

Päätöksenteko

- Kohdan **A** kyseessä ollen ryhmään kuuluu myös aineenopettajan koulutus-suunnasta vastaava henkilö. Ryhmä voi kuulla opiskelijan lisäksi tarvittaessa myös erityisasiantuntijoita.
- Kohtien **B–C** osalta päätös tehdään ryhmässä, jossa mukana ovat koulun opettaja, ainedidaktiikan lehtori tai vastaava sekä opiskelija.
- Kohdan **D** kriteerien pohjalta päätöksen tekevät opintojaksosta vastaavat ohjaajat ja opettajat keskusteltuaan asiasta opiskelijan kanssa.

Täydennettäväksi määrättävä jakso suoritetaan opettajien ja ohjaajien kanssa sovittavana aikana. Mikäli täydennettäviä opintoja on runsaasti, pedagogisten opintojen loppuun saattaminen saattaa viivästyä.

11 KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNNAN MAISTERIOHJELMAT

11.1 MASTER'S DEGREE PROGRAMME IN EDUCATIONAL LEADERSHIP

Syksyllä 2007 alkoi ensimmäisen kerran kasvatustieteiden tiedekunnassa englanninkielinen maisteriohjelma, Master's Degree Programme in Educational Leadership. Opintojen tavoitteena on tuottaa kansainvälisesti orientoituneita opetustoimen asiantuntijoita niin opetushallinnon kuin oppilaitosten johtotehtäviin. Ohjelman suorittaneet henkilöt voivat hakeutua tutkijoiksi ja asiantuntijoiksi kansallisiin ja kansainvälisiin opetusalan projekteihin, kehittämistehtäviin ja hallintoon. Mikäli opiskelijat suorittavat myös omassa maassaan tarvittavat opettajan/rehtorin kelpoisuuteen liittyvät opinnot, he voivat myös hakeutua oppilaitosten johtotehtäviin sekä rehtorin tehtäviin. Maisteriohjelman laajuus on 120 opintopistettä ja se koostuu monitieteisistä ja kansainvälisistä opinnoista. Pääaineena kansainvälisessä maisteriohjelmassa on kasvatustiede, erityisesti opetushallinto ja oppilaitosjohtaminen. Opetuskieli on englanti.

Opetussuunnitelma ja tarkemmat muut tiedot maisteriohjelmasta on löydettävissä verkkosivuilta osoitteesta: <http://www.jyu.fi/edu/laitokset/rehtori/en/mpel>

11.2 OHJAUSALAN MAISTERIOHJELMA

Ohjausalan maisteriohjelman tarkoituksena on vastata ohjausalan tutkimus- ja tiedeperustan kehittämishaasteisiin sekä oppilaan- ja opinto-ohjaajien lisääntyneeseen koulutustarpeeseen. Kasvavaa kysyntää ohjausalan asiantuntijoista on myös muilla yhteiskunnan sektoreilla, kuten työelämässä, korkea-asteella sekä maahanmuuttajien kotoutumista tukevissa organisaatioissa.

Koulutus on tarkoitettu alemman korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneille, joilla on vähintään hyvin tiedoin suoritettu 60 op:n/35 ov:n laajuinen kokonaisuus kasvatustieteessä, aikuiskasvatustieteessä, kasvatustieteessä, kasvatustieteessä tai varhaiskasvatustieteessä. Lisäksi hakukelpoinen on hakija, joka on suorittanut em. korkeakoulututkinnon lisäksi hyvin tiedoin 60 op:n /35 ov:n laajuiset erityispedagogiikan opinnot ja kasvatustieteen perusopinnot. Opetussuunnitelma on laadittu siten, että opinnot on mahdollista suorittaa päätoimisesti opiskellen kahdessa lukuvuodessa.

Maisteriohjelmassa suoritetaan ohjaukseen suuntautuvat kasvatustieteen syventävät opinnot, pedagogiset opinnot, oppilaanohjauksen ja opinto-ohjauksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot sekä mahdollisia muita opintoja. Opintoihin kuuluu lisäksi verkostoharjoittelua. Opiskelun pohjana on henkilökohtainen oppimissuunnitelma. Koulutus johtaa kasvatustieteen maisterin tutkintoon (vähintään 120 op).

Ohjausalan maisteriohjelma tuottaa kelpoisuuden toimia oppilaanohjaajana peruskoulussa ja opinto-ohjaajana lukiossa (Asetus yliopistojen tutkinnoista 794/2004) sekä opiskelijan peruskoulutuksesta riippuen toisen asteen ammatillisen koulutuksen ohjaustehtävissä. Lisäksi se antaa valmiuksia sijoittua ohjaustehtäviin korkea-asteelle, aikuiskoulutukseen sekä erilaisiin henkilöstöhallinnon ja kehittämisen tehtäviin. Sivuainevalinnasta riippuen koulutus antaa kelpoisuuden toimia myös aineenopettajana. Ohjaus-

alan maisteriohjelma mahdollistaa jatko-opintoihin hakeutumisen ja toimimisen tutkijana.

Opetussuunnitelma ja tarkemmat muut tiedot maisteriohjelmasta on löydettävissä verkkosivuilta osoitteesta:

<http://www.jyu.fi/edu/laitokset/okl/koulutusala/ohjausala/koulutus/maisteriohjelma>

11.3 MASTER'S DEGREE PROGRAMME IN DEVELOPMENT AND INTERNATIONAL COOPERATION

Yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan koordinoima Development and International Cooperation -maisteriohjelma on englanninkielinen monitieteinen ohjelma, joka käsittelee kansainvälisen kehitystyön kysymyksiä. Lisätietoja maisteriohjelmasta löytyy verkkosivuilta osoitteesta <http://www.jyu.fi/ytk/laitokset/yfi/oppiaineet/intldev/en>

12 KASVATUSTIETEELLISET JATKOTUTKINNOT

KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNNAN TOHTORIKOULUTUS

Tieteelliset jatkokutkinnot

Tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalan piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa. Opiskelija perehtyy hyvin oman tieteenalansa alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin sekä saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen. Tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatko-opiskelijan tulee suorittaa tieteellisen jatkokoulutuksen opinnot, osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua sekä laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti. (Asetus yliopistojen tutkinnoista 794/2004)

Tohtorikoulutuksen tavoitteena on rakentaa tieteellistä asiantuntijuutta, jonka avulla voidaan hahmottaa kasvatustodellisuudesta nousevia tutkimusteemoja ja muokata näistä oman alan tutkimuskeskusteluun ankkuroituvia tutkimuskysymyksiä. Kasvatustodellisuudella voidaan tarkoittaa kasvatuksen instituutioiden, kuten perheen ja koulutuksen todellisuutta, mutta myös instituutioiden ulkopuolista maailmaa.

Kasvatustodellisuudesta nousevien haasteiden tunnistaminen sekä tieteenalan haasteita nousevien tutkimuskysymysten käsitteellistäminen tulisi kytkeytyä oman tieteenalan yhteiskunnallisen merkityksen ymmärtämiseen. Kasvatustieteellisten tutkimushaasteiden tunnistamisessa ei tulisi toimia ainoastaan jälkijättöisesti, olemassa oleviin ongelmiin reagoiden, vaan tutkimuksen ja tieteen kehittämisen avulla tulisi tähdätä kasvatustodellisuuden aktiiviseen muokkaamiseen ja suuntaamiseen sekä halutun kaltaisen todellisuuden tuottamiseen.

Kasvatustieteellinen asiantuntijuus edellyttää kykyä eettisesti kestävään, kriittisesti problematisoivaan sekä rationaalisesti argumentoivaan ajatteluun ja toimintaan. Tohtoriopiskelijaksi hakeutavalta edellytetään tutkimuksellista orientaatiota sekä motivaatiota tieteelliseen työhön. Tieteellisen tiedon intressi merkitsee myös kiinnostusta ja valmiutta oman tieteenalan kehittämiseen.

Tohtoriopintojen yhtenä keskeisenä tavoitteena tulisi olla myös tieteenalan itseymmärrys. Kasvatustieteiden itseymmärrys merkitsee sitä, että tohtori tiedostaa kasvatustieteiden erityisluonteen ja sen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden. Kasvatustieteiden itseymmärrys rakentuu vahvasti näiden tieteiden filosofisen ja historiallisen perustan ymmärtämisen varaan. Jatkokoulutuksen tavoitteeksi tulisikin asettaa se, että opiskelijalle syntyy kriittinen käsitys kasvatustieteiden tulevaisuudesta ja kehittymishaasteissa.

Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa on mahdollista suorittaa seuraavat tieteelliset jatkokutkinnot: kasvatustieteen tohtorin tutkinto ja filosofian tohtorin tutkinto. Kasvatustieteen tohtorin tutkinnon välivaiheena voidaan suorittaa kasvatustieteen lisensiaatin tutkinto. Tutkintojen pääaineena voi olla aikuiskasvatustiede, erityispedagogiikka, kasvatustiede tai varhaiskasvatustiede.

Kelpoisuus tohtoriopintoihin

Tieteellisiin jatko-opintoihin on kelpoinen henkilö, joka on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon tai muu vastaavantasoisien koulutuksen. Kasvatustieteen tohtorin ja

kasvatustieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaminen edellyttää vähintään hyvin tiedoin suoritettuja syventäviä opinnuit aikuiskasvatuksessa, erityispedagogiikassa, kasvatustieteessä tai varhaiskasvatustieteessä. Perustutkintoon sisältyvän pro gradu -tutkielman arvosanan tulee vähintään cum laude approbatur. Mikäli opinnäytetyön arvolause on alempi, voidaan edellyttää hakijaa esittämään lisäansioina artikkeli tai muu kirjallinen tuotos.

Filosofian tohtorin tutkinnon suoritusoikeus voidaan myöntää henkilölle, joka on suorittanut suomalaisessa korkeakoulussa muun kuin kasvatustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon tai ulkomaisessa korkeakoulussa suomalaista ylempää korkeakoulututkintoa tasoltaan vastaavan tutkinnon taikka jolla tiedekunta muuten toteaa olevan edellä mainittuja tutkintoja vastaavat tiedot ja valmiudet. Filosofian tohtorin tutkintoon hakeutuvalla tulee olla joko suoritettuja kasvatustieteelliset perus- ja aineopinnot tai ohjaajan toimesta kirjallisesti todettu vastaavuus.

Tohtorikoulutukseen hakeminen ja valintamenettely

Haku aika on kaksi kertaa vuodessa. Hakuajat päättyvät huhtikuun ja lokakuun lopussa. Haku- ja henkilökohtainen opintosuunnitelmalomake löytyvät tiedekunnan kotisivuilta osoitteesta:

<http://www.jyu.fi/edu/tutkijankoulutus/jatko-opinnot/Opiskelu oikeudenhakeminen>

Jatko-opiskelijoiden valintakriteerit ovat (Jyväskylän yliopiston hallitus 15.3.2006):

- menestyminen maisteriopinnoissa tai vastaavissa ulkomaisissa opinnoissa
- opintojen edellyttämä riittävä kielitaito
- tutkimusaiheen innovatiivisuus
- tutkimussuunnitelman realistisuus
- tutkimusaiheen liittyminen laitoksen tutkimuksen vahvuusalueille
- asiantuntevan ohjauksen saatavuus ja ohjausresurssin riittävyys
- opiskelijan sitoutuminen opintojen suorittamiseen
- opiskelijan mahdollisuus osallistua jatkokoulutusseminaareihin, muihin kursseihin ja/tai tiedekunnan tutkijakouluihin

Tohtorikoulutukseen hakevan tulee liittää hakemukseensa tutkimussuunnitelma ja tutkinnosta vastaavan professorin/ohjaajien hyväksymä henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS) sekä jäljennökset tutkintotodistuksesta ja muista opinnoista. Hakija tekee henkilökohtaisen opintosuunnitelman tutkintoon sisällytettävistä opinnoista ja mahdollisista korvaavista opinnoista sekä aikataulu- ja rahoitussuunnitelman. HOPS voidaan ymmärtää tutkimusta ja tutkintoa tukevaksi toimintasuunnitelmaksi. Sen avulla voidaan vuosittain seurata tutkimuksen ja opintojen etenemistä täydentäen ja muuttaen suunnitelmaa tarvittaessa. Ennen hakemuksen jättöä tiedekunnalle hakija neuvottelee HOPSistaan ja tutkimussuunnitelmastaan tiedekunnan jonkun professorin (ohjaajan ja/tai ohjaajien) kanssa ja saa häneltä ohjaussitoutumuksen.

Tutkimussuunnitelma sisältää seuraavat kohdat:

1. Tutkimusaihe ja sen tärkeys
2. Tutkimuksen teoreettiset lähtökohdat
3. Tutkimustehtävä ja tutkimusongelmat
4. Menetelmät, tavoitteet, tutkimusasetelma, toteutus, tutkimusaineisto, tiedonhankintamenetelmät ja aineiston analyysi
5. Tutkimuksen etiikka
6. Aikataulu ja rahoitus

Kasvatustieteiden tiedekunnan tohtoriopiskelijoiden tutkimustyön tulee kohdistua jollekin tiedekunnan ja laitosten tutkimuksen tutkimuksenvahvuusalueille (ks. (<http://www.jyu.fi/edu/tutkimus/>)

Tiedekunnan tutkimuksen ja tutkijankoulutuksen kehittämistyöryhmä (KEHRY) käsittelee määräaikaan mennessä tulleet hakemukset sekä tutkimus- ja opintosuunnitelmat. Hyväksyessään suunnitelmat tutkimuksen ja tutkijakoulutuksen kehittämisryhmä vahvistaa tutkimustyölle ohjaajan/ohjaajat ja esittää dekaanille opiskeluoikeuden hyväksymistä.

Hakemus liitteineen toimitetaan kasvatustieteiden tiedekuntaan osoitteella Kasvatustieteiden tiedekunta, PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto. Lisätietoja tiedekunnan tutkimuskoordinaattorilta puh. (014) 260 1618, sähköposti: satu.perala-littunen@jyu.fi tiedekunnan kansliasta puh. (014) 260 1604, sähköposti: ktk.tdk@edu.jyu.fi

Kasvatustieteiden tiedekunnan jatko-opinto-opas on luettavissa kasvatustieteiden tiedekunnan verkkosivuilla
<http://www.jyu.fi/edu/tutkijankoulutus/jatko-opinnot/jatkotutkintovaatimukset08-10>

13 OPINTOKOKONAISUUKSIEN VAATIMUKSET SIVUAINEOPISELJOILLE

13.1 ERITYISPEDAGOGIIKKA

13.1.1 Erityispedagogiikan perusopinnot (25 op)

Nämä vaatimukset tulevat voimaan 1.8.2009 alkaen ja ovat voimassa 31.7.2010 saakka. Opinto-oikeus erityispedagogiikan perusopintoihin on vapaa yliopiston varsinaisille opiskelijoille.

Erityispedagogiikan perusopinnot (25 op) koostuvat seuraavista opintojaksoista:

ERIP010	Erityispedagogiikan peruskurssi (5 op)
ERIP020	Kommunikaation haasteet (5 op)
ERIP030	Käyttäytymisen haasteet (5 op)
ERIP040	Oppimisen haasteet (5 op)
ERIP051	Erilaisen oppijan haasteet kouluyhteisölle (2 op)
ERIP052	Elämänkulku erityiskasvatuksessa (3 op)

Opintojaksosta ERIP010 Erityispedagogiikan peruskurssi järjestetään luento, muut opintojaksot tentitään kirjapaketteina paketti kerrallaan kasvatustieteiden tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä. Kirjapakettien suoritusjärjestys on vapaa. Luennolle ja tentteihin ilmoittaudutaan Korpin kautta.

ERIP010 ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSKURSSI

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla tutustutaan erityispedagogiikkaan tieteenä, erilaisuuden ja erityispedagogiikan arvoperustaan sekä erityispedagogiikan keskeisiin käsitteisiin ja luokitteluperusteisiin. Lisäksi perehdytään erityispedagogiikan historiaan sekä erityiskasvatukseen ja erityispedagogiseen toimintaan käytännössä.

Suoritustapa: Luennot 24 t ja demonstraatiot 6 t. Tutustuminen erityispedagogiikan kohteisiin ja raportointi sekä luento- ja kirjallisuustentti, itsenäinen työskentely 111 t. Opiskelija tutustuu neljään itse valitsemaansa erityispedagogiikan tutustumiskohteeseen. Kohteeksi tulee valita vähintään kaksi opintokäyntiä eli vierailukohdetta. Tutustumiskohteeksi soveltuu myös erityispedagogiikkaan liittyvä kirjallisuus (mm. tieteelliset artikkelit, alan aikakauslehdet) tai alaan liittyvä dokumentti, video yms. Opiskelija kirjoittaa neljä kirjallista kuvausta kohteista.

Kirjallisuus:

1) VEHMAS, S. 2005. Vammaisuus: Johdatus historiaan, teoriaan ja etiikkaan. Helsinki: Gaudeamus. (250 s.)

2) MÖBERG, S., HAUTAMÄKI, J., KIVIRAUMA, J., LAHTINEN, U., SAVOLAINEN, H. & VEHMAS, S. 2009. Erityispedagogiikan perusteet. Helsinki: WSOY.

Oheiskirjallisuus:

JAHNUKAINEN, M. (toim.) 2001 tai uudempi painos. Lasten erityishuolto ja -opetus Suomessa. Helsinki: Lastensuojelun keskusliitto.

PERUSOPETUSLAKI. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

HOJKS, <http://www.edu.fi/pageLast.asp?path=498,527,6980,33197,33213,33215>

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIP020 KOMMUNIKAATION HAASTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksossa tutustutaan kirjallisuuden kautta puheen, kielen ja kuulon vaikeuksiin, niiden ilmenemiseen ja taustatekijöihin lapsuudessa, nuoruudessa ja aikuisuudessa.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

- 1) LAUNONEN, K. & KORPIJAAKKO-HUUHKA, A-M. (toim.) 2002. Kommunikoinnin häiriöt: syitä, ilmenemismuotoja ja kuntoutuksen perusteita. Helsinki: Palmenia. (277 s.)
- 2) MÄÄTTÄ, P., LEHTO, E., HASAN, M. & PARKAS, R. (toim.) 2005. Lapsi kuulolla. Opas kuulovammaisen lapsen opettajille ja kasvattajille. Jyväskylä: PS-kustannus. (150 s.)

Sekä valitaan kaksi seuraavista teoksista:

3) ja 4)

SIISKONEN, T., ARO, T., AHONEN, T. & KETONEN, R. (toim.) 2003. Joko se puhuu? Kielen kehityksen vaikeudet varhaislapsuudessa. Jyväskylä: PS-kustannus. (393 s.)

TAI

AHONEN, T., SIISKONEN, T. & ARO, T. (toim.) 2004. Sanat sekaisin? Kielelliset oppimisvaikeudet ja opetus kouluiässä. Jyväskylä: PS-kustannus. (264 s.) **TAI**

ARO, T., SIISKONEN, T. & AHONEN, T. (toim.) 2007. Ymmärsinkö oikein? Kielelliset vaikeudet nuoruusiässä. Jyväskylä: PS-kustannus. (400 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIP030 KÄYTTÄYTYMISEN HAASTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Käyttätymisen haasteita kasvatusjärjestelmässä tarkastellaan kehityksellisestä ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta. Opiskelija perehtyy haastavan käyttätymisen käsitteisiin, diagnostiikkaan, arviointiin ja tulkintoihin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

- 1) JÄRVENTIE, I. & SAULI, H. (toim.) 2001. Eriarvoinen lapsuus. Helsinki: WSOY. (208 s.)

- 2) HONKATUKIA, P. & KIVIVUORI, J. (toim.) 2006. Nuorisorikollisuus. Määrä, syyt ja kontrolli. Helsinki: Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 221.

<http://www.optula.om.fi/37148.htm> **TAI**

LAITINEN, A. & AROMAA, K. 2005. Rikollisuus ja kriminologia. Tampere: Vastapaino. (280 s.)

- 3) SALMIVALLI, C. 2005. Kaverien kanssa: vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus. (240 s.)

- 4) MOILANEN, I., RÄSÄNEN, E., TAMMINEN, T. ALMQVIST, F., KUMPULAINEN, K. & PIHA, J. (toim.) 2004. Lasten- ja nuorisopsykiatria. Helsinki: Duodecim. (477 s.) **TAI**

LÖNNQVIST, J., HEIKKINEN, M., HENRIKSSON, M., MARTTUNEN, M. & PARTONEN, T. 2007. Psykiatria. Helsinki: Duodecim. (546 s.) (Luvut 1-15, 17–19, 21 24, 26–27, 33)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIP040 OPPIMISEN HAASTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksossa tutustutaan kirjallisuuden ja mahdollisten asiantuntijaluentojen avulla oppimisvaikeuksiin ja lahjakkuuteen.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

- 1) AHVENAINEN, O. & HOLOPAINEN, E. 1999 (tai uudemmat). Lukemis- ja kirjoittamisvaikeudet. Teoreettista taustaa ja opetuksen perusteita. (209 s.)
- 2) LYYTINEN, H., AHONEN, T., KORHONEN, T., KORKMAN, M. & RIITA, T. (toim.) 2002. Oppimisvaikeudet. Neuropsykologinen näkökulma. Helsinki: WSOY. (340 s.)
- 3) KASKI, M., MANNINEN, A., MÖLSÄ, P. & PIHKO, H. 2002. Kehitysvammaisuus. Helsinki: WSOY. (408 s.) TAI Mental retardation: Definition, Classification, and Systems of Supports. 2002. Washington (D.C.): American Association on Mental Retardation, cop. (238 s.)
- 4) UUSIKYLÄ, K. 1994. Lahjakkaiden kasvatus. Helsinki: WSOY. (218 s.)

Oheiskirjallisuus:

PERUSOPETUSLAKI <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET http://www.oph.fi/info/ops/pops_web.pdf

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIP051 ERILAISEN OPPIJAN HAASTEET KOULUYHTEISÖLLE

Laajuus: 2 op

Tavoite: Opintojaksolla tarkastellaan koulua erilaisten oppijoiden toimintaympäristönä. Perehdytään kouluyhteisön haasteisiin vastata monenlaisten lasten kehityksellisiin tarpeisiin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti tai oppimistehtävä

Kirjallisuus:

- 1) IKONEN, O. & VIRTANEN, P. (toim.) 2007. Erilainen oppija – yhteiseen kouluun. Kokemuksia yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden kehittämiseksi. Jyväskylä: PS-kustannus. (350 s.)
- 2) TALIB, M-T. 2002. Monikulttuurinen koulu: haaste ja mahdollisuus (149 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIP052 ELÄMÄNKULKU ERITYISKASVATUKSESSA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksolla tutustutaan erityiskasvatuksen kehityslinjoihin varhaislapsuudessa ja aikuisuudessa. Perehdytään perheen rooliin erityiskasvatuksen moniammatillisissa toimintaympäristöissä.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti tai oppimistehtävä

Kirjallisuus:

- 1) PIHLAJA, P. & VIITALA, R. (toim.) 2004. Erityiskasvatus varhaislapsuudessa. Helsinki: WSOY. (373 s.)
- 2) LADONLAHTI, T. & PIRTTIMAA, R. 2000. Erityispedagogiikka ja aikuisuus. Helsinki: Palmenia-kustannus. (221 s.)
- 3) MÄÄTTÄ, P. 1999. Perhe asiantuntijana. Erityiskasvatuksen ja kuntoutuksen käytännöt. Jyväskylä: Atena. (155 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

Seuraavan opintojakson voi suorittaa vain avoimen yliopiston kautta. Opintojakso on vastaava opintojakson ERIP010 kanssa.

ERIP011 INTRODUCTION TO SPECIAL EDUCATION

Credits: 5 ECTS credits

Course description: During this basic course you will familiarize yourself with special education as a science, as well as value base and main concepts of special education.

In addition, you will be acquainted with the history and practice of special education, the latter by visiting different locations in the field.

Method of completion: Reading the books, listening to and watching the lectures, visiting in the field and writing the Study Journal, the Field Journal and the Self-assessments.

Literature:

1. Gleeson, B. 1999. Geographies of Disability. Routledge: Florence. Osat I ja III. (saatavana myös e-kirjana)

2. Daniels, H. (toim.) 2000. Special Education Re-Formed Beyond Rhetoric? New Millennium Series (saatavana myös e-kirjana). **TAI**

kirjallisuutta korvaavat tenttaattorin hyväksymät artikkelit.

Assessment : 0–5

13.1.2 Erityispedagogiikan aineopinnot (35 op)

Nämä vaatimukset tulevat voimaan 1.8.2009 alkaen ja ovat voimassa 31.7.2010 saakka. Opintojen aloittamisen edellytyksenä ovat vähintään hyvin/hyväksytyin tiedoin suoritettut erityispedagogiikan perusopinnot (25 op) sekä erityispedagogiikan aineopintojen opinto-oikeus.

Erityispedagogiikan aineopinnot (35 op) koostuvat seuraavista opintojaksoista.

A) Tutkimusmenetelmäopinnot ja proseminaari:

KTKA010 Laadulliset tutkimusmenetelmät (5 op)

KTKA020 Määrälliset tutkimusmenetelmät (5 op)

ERIA286 Erityispedagogiikan proseminaari (10 op)

B) Sisältöopinnot ja harjoittelu (seuraavista opintojaksoista valitaan kolme viiden opintopisteen laajuista kokonaisuutta):

ERIA202 Oppimisen ohjaaminen erityiskasvatuksessa (5 op)

ERIA207 Kommunikaation tukeminen opetuksessa (5 op)

ERIA209 Pedagogiikka sosioemotionaalisen kasvun ja yhteisöön liittymisen tukena (5 op)

ERIA283 Harjoittelu: Tutustuminen erityiskasvatuksen toimintaympäristöihin (5 op)

C) ERIA287 Aineopintojen täydentävät sisältöopinnot: Vammaisuus kulttuurisena ilmiönä

Täydentävä opintojakso on tarkoitettu niille opiskelijoille, jolle luetaan hyväksi menetelmäopinnot aikaisemmin suoritettujen opintojen perusteella. Mikäli opiskelija on suorittanut vastaavanlaajuiset aineopintotasoiset tutkimusmenetelmäopinnot lähitieteen alalta, voi hän halutessaan:

1) suorittaa KTKA010 ja KTKA020 opintojaksot (10 op) hyväksytyllä näyttökokeella, jolloin näyttökokeen arvosana ja 10 op viedään hänelle aineopintojen opintosuorituksiksi

2) suorittaa aineopintojen tutkimusmenetelmäopintojen tilalla osion B kokonaisuudessaan ja osion C.

Kirjallisuus tentitään paketti kerrallaan kasvatustieteiden tiedekunnan yleisinä tenttipäivinä. Kirjapakettien suoritusjärjestys on vapaa. Kursseille ja tentteihin ilmoittaudutaan Korpin kautta.

AINEOPINTOJEN TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT

Laajuus: 10 op

Tavoite: Aineopintojen menetelmäopinnoissa perehdytään tieteelliseen päättelyyn, argumentointiin ja kasvatustieteellisen tutkimuksen perusteisiin. Opiskelija omaksuu perusvalmiudet niin määrällisen kuin laadullisen tutkimusprosessin suunnitteluun ja toteutukseen sekä aikaisempien tutkimusten menetelmälliseen arviointiin. Menetelmäopinnot jakautuvat määrällisen ja laadullisen tutkimuksen perusteisiin (5 op + 5 op). Opintojaksoilla tutustutaan alustavasti alan keskeisiin tutkimusmetodeihin ja keskitytään erityisesti tutkimusaineistojen keräämisen harjoitteluun. Opintojaksot antavat menetelmälliset valmiudet kandidaatin työn tekemiseen.

Tutkimusmenetelmäopinnot koostuvat seuraavasta kahdesta opintojaksosta (KTKA010 ja KTKA020).

KTKA010 LAADULLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on oppia laadullisen tutkimuksen perustiedot ja -taidot sekä antaa menetelmälliset valmiudet kandidaatin tutkielman tekemiseen.

Suoritustapa: Luennot 20 t, demot 8 t, luentotentti, demojen yhteydessä tentitään kirjallisuus.

Kirjallisuus:

1) PATTON, M. Q. 2002. Qualitative research and evaluation methods. 3. painos. Thousand Oaks: Sage. Soveltuvien osin **JA**

2) TUOMI, J. & SARAJÄRVI, A. 2002. (tai uudemmat painokset). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos ja OKL. Opiskelija voi suorittaa KTKA010 kurssin tilalla myös OKL:n järjestämän kurssin OKLA610 Tutkimusmetodiikka- ja viestintä.

KTKA020 MÄÄRÄLLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on oppia määrällisen tutkimuksen perustiedot ja -taidot sekä antaa menetelmälliset valmiudet kandidaatin tutkielman tekemiseen.

Suoritustapa: Luennot 20 t, demot 8 t, luentotentti, demojen yhteydessä tentitään kirjallisuus.

Kirjallisuus:

1) METSÄMUURONEN, J. 2005 (tai uudemmat). Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp KY. (soveltuvien osin)

2) HIRSJÄRVI, S., REMES, P., & SAJAVAARA, P. (2005). Tutki ja kirjoita. 11. painos tai uudempi. Helsinki: Tammi. (soveltuvien osin)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos

ERIA286 ERITYISPEDAGOGIIKAN PROSEMINAARI

Laajuus: 10 op

Tavoite: Proseminarityöskentelyssä perehdytään tiedonhankintaan, tieteelliseen ajatteluun ja argumentointiin sekä tieteelliseen viestintään. Opintojaksolla tehdään pienimuotoinen tutkimus, jonka toteutuksessa ja raportoinnissa noudatetaan yleisiä tieteellisen tutkimuksen teon ja raportoinnin ohjeita.

Suoritustapa: Seminaarit (sisältää pienryhmäohjauksen) 20 t, tiedonhankintakurssi 6-8 t, tieteellinen viestintä ja kielenhuolto 4 t, minikongressi ja opponointi 6 t sekä itsenäinen työskentely 232 t (sisältää yksilöohjauksen).

Kirjallisuus:

HIRSJÄRVI, S., REMES, P., & SAJAVAARA, P. (2005). Tutki ja kirjoita. 11. painos tai uudempi. Helsinki: Tammi. (soveltuvin osin)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA202 OPPIMISEN OHJAAMINEN ERITYISKASVATUKSESSA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu oppimisvaikeuksiin, näkövammaisuuteen ja vaikeavammaisuuteen liittyviin ohjaamisen käytänteisiin ja opetusmenetelmiin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

1) AHONEN, T. & ARO, T (toim.) 1999 / 2002 / 2003. Oppimisvaikeudet. Kuntoutus ja opetus yksilöllisen kehityksen tukena. Jyväskylä: Atena. (411 s.)

2) MASON, H. & McCALL, S. (toim.) 1999. Visual impairment. Access to education for children and young people. London: David Fulton Publisher. (sivut 1-204 ja 311-432) (326 s.)

3) SNELL, M.E. & BROWN, F. 2000. Instruction of students with severe disabilities. New Jersey: Pearson Education. (luvut 1-4 ja 10-16) (475 s.) **TAI**

MÄLKIÄ, E. & RINTALA, P. 2002. Uusi erityisliikunta. Liikunnan sovellukset erityisryhmille. Helsinki: Liikuntatieteellinen seura ry. (441 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA207 KOMMUNIKAATION TUKEMINEN OPETUKSESSA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään puheen, kielen ja kuulon vaikeuksien arviointiin sekä opetus- ja kuntoutusmenetelmiin lapsuudessa, nuoruudessa ja aikuisuudessa. Lisäksi tutustutaan puhetta korvaavien ja tukevien kommunikaatiomenetelmien käyttöön opetuksessa.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

1) HAYNES, W., MORAN, M & PINDZOLA, R. 2006 Communication Disorders in the Classroom. An Introduction for Professionals in School Settings. Sudbury, Massachusetts: Jones and Bartlett. (411 s.)

2) KUNNARI, S. & SAVINAINEN-MAKKONEN, T. (toim.) 2004. Mistä on pienten sanat tehty? Lasten äänteellinen kehitys. Helsinki: WSOY. (314 s.)

3) POUSSU-OLLI, H-S. 2003. Kuulovammaisuus. Arviointi ja interventio. Naantali: Scribeo. (209 s.) **TAI**

LONKA, E. & KORPIJAAKKO-HUUHKA, A-M. (toim.) 2000/2005. Kuulon ja kielen kuntoutus: vuorovaikutuksesta kommunikointiin. Helsinki: Palmenia. (399 s.)

4) TETZCHNER, S. & MARTINSEN, H. 2000. Johdatus puhetta tukevaan ja korvaavaan kommunikointiin. Helsinki: Kehitysvammaliitto. (360 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA209 PEDAGOGIIKKA SOSIOEMOTIONALISEN KASVUN JA YHTEISÖÖN LIITTYMISEN TUKENA

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu sosioemotionaalisen kasvun ja oppimisen haasteiden arviointiin, ilmenemismuotoihin ja pedagogisiin ratkaisuihin. Hän ymmärtää myös oppijoiden heterogeenisyyden ja pedagogisten ratkaisujen merkityksen yhteisöön liittymisen tukemisessa.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

1) KAUFFMAN, J.M. & LANDRUM, T.J. 2009. Characteristics of emotional and behavioral disorders of children and youth. Upper Saddle River, New Jersey: Merrill/Pearson, cop. (501 s.)

2) PETERSON, J.M. & HITTIE, M. 2003. Inclusive teaching. Creating effective schools for all learners. Boston: Ally & Bacon. (533 s.)

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA283   HARJOITTELU: TUTUSTUMINEN ERITYISKASVATUKSEN
TOIMINTAYMPÄRISTÖIHIN

Laajuus: 5 op

Tavoite: Harjoittelussa hankitaan käytännön kokemuksia yhdestä erityiskasvatuksen toimintaympäristöstä. Opiskelija voi suuntautua erityiskasvatuksen toimintaympäristössä opetuksen, ohjauksen, konsultaation, hallinnon, suunnittelun tai tutkimuksen tehtäviin. Harjoittelussa sovelletaan hankittuja tietoja ja taitoja käytäntöön.

Suoritustapa: Käytännön harjoittelua 120 t ja raportointi 15 t.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIA287   AINEOPINTOJEN TÄYDENTÄVÄT SISÄLTÖOPINNOT: VAMMAISUUS
KULTTUURISENA ILMIÖNÄ

Tämän opintojakson suorittavat vain ne opiskelijat, jotka suorittavat aineopintojen tutkimusmenetelmäopintojen tilalla sisältöopintoja.

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu vammaisuuteen historiallisesta, sosiologisesta ja filosofisesta näkökulmasta. Lisäksi hän perehtyy erilaisten teoreettisten näkemysten käytännön sovelluksiin vammaistyössä.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

Albrecht, G.L., Seelman, K.D. & Bury, M. (toim.) 2001. Handbook of Disability Studies. Thousand Oaks, Calif: Sage. (Ei lukuja 2-3, 12, 18, 25-27, 29, 33-34).

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

13.1.3 Erityispedagogiikan syventävät opinnot (63 op)

Nämä vaatimukset tulevat voimaan 1.8.2009 alkaen ja ovat voimassa 31.7.2010 saakka. Opintojen aloittamisen edellytyksenä ovat vähintään hyvin/hyväksytyin tiedoin suoritettut erityispedagogiikan aineopinnot sekä erityispedagogiikan syventävien opintojen opinto-oikeus.

Erityispedagogiikan syventävät opinnot (63 op) koostuvat seuraavista opintojaksoista:

ERIS316   Tutkimus erityiskasvatuksen kehittämisessä (4 op)

ERIS342   Syventävät teoriaopinnot (5 op)

ERIS351   Erityiskasvatus ja yhteiskunta 2 (4 op)

ERIS353   Asiantuntijaharjoittelu (5 op)

Syventävien opintojen tutkimusmenetelmäopinnot (10 op)

KTKS010 – KTKS029 Laadulliset erityismenetelmäopinnot (3 op)

KTKS030 – KTKS049 Määrälliset erityismenetelmäopinnot (4 op)

ERIS323   Erityispedagogisen tutkielman ohjauskurssi (7 op)

ERIS327   Syventävien opintojen opinnäyte (28 op)

Jos opiskelija korvaa tutkimusmenetelmäkurssin vastaavilla kasvatustieteellisillä tutkimusmenetelmäopinnoilla, suorittaa hän vastaavan määrän valinnaisia opintoja vähintään 10 op. (seuraavista opintojaksoista):

- ERIS359 Erityiskasvattajan etiikka ja kasvatustieteiden filosofia (3 op)
ERIS337 Arvioinnin teoreettiset perusteet ja ulottuvuudet erityiskasvattajan työssä (3 op)
ERIS341 Monikulttuurisuus (3 op)
ERIS324 Erityiskasvatuksen politiikka (3 op)
ERIS325 Interventiot erityiskasvatuksessa (3 op)

ERIS316 TUTKIMUS ERITYISKASVATUKSEN KEHITTÄMISESSÄ

Laajuus: 4 op

Tavoite: Pehdyttää erityiskasvatuksen tutkimus- ja kehittämistyöhön oman kiinnostuksen pohjalta sisältöjä ja/ tai tutkimusmenetelmiä syventäen.

Suoritustapa: Oppimistehtävä. Suositellaan suoritettavaksi maisterin opinnäytteen yhteydessä.

Kirjallisuus:

Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaan (opiskelija voi valita vielä yhden syventävien opintojen valinnaisen metodikurssin lisää tai lukea 2-3 teosta, esim. väitöskirjoja tai vastaava määrä tieteellisiä artikkeleita).

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIS342 SYVENTÄVÄT TEORIAOPINNOT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Syvennyttää erityispedagogiikan ja sen lähitieteiden teoreettisiin suuntauksiin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti, Itsenäinen työskentely 135 t.

Kirjallisuus: Valitse yksi seuraavista kokonaisuuksista.

1. Lapsuus ja perhe

SHONKOFF, J.P. & MEISELS, S.J. (Eds.) (2000). Handbook of early childhood intervention. Second edition. New York: Cambridge University Press. (632 s.)

BRONFENBRENNER, U. (1979). The ecology of human development. Experiments by nature and design. Cambridge, MA: Harvard University Press. (319 s.)

2. Sosiaaliset suhteet ja oppiminen

JUVONEN, J. & WENZEL, K. R. (Eds.) (1996). Social motivation: Understanding children's school adjustment. New York: Cambridge University Press. (375 s.)

SKRTIC, T.M. (1991). Behind special education. Denver, CO: Love Publishing Company. (263 s.)

THARP, R.G. & GALLIMORE, R. (1988). Rousing minds to life. Teaching, learning, and schooling in social context. New York: Cambridge University Press. (301 s.)

3. Vammaisuus sosiokulttuurisena ilmiönä

NUSSBAUM, M. C. (2006). Frontiers of justice: Disability, nationality, species membership. Cambridge, MA: The Belknap Press of Harvard University Press (sivut 1-223).

SHAKESPEARE, T. (ed.) (1998). The disability reader: Social science perspectives. London: Continuum.

STIKER, H.-J. (1999). A history of disability. Ann Arbor: The University of Michigan Press.

THOMAS, C. (2007). Sociologies of disability and illness: Contested ideas in disability studies and medical sociology. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIS351 ERITYISKASVATUS JA YHTEISKUNTA 2

Laajuus: 4 op

Tavoite: Opintojaksossa luodetaan erityiskasvatuksen yhteiskunnallista perustaa ja vammaisuudelle annettavia merkityksiä sosiaalisesta, kulttuurisesta, historiallisesta ja filosofisesta näkökulmasta. Opintojakson teemoina ovat mm. vammaisuuden institutio-naalinen kohtaaminen, yhteiskunnan erityispedagogiikalle antamat merkitykset, yleiset kulttuuriset käsitykset erilaisuudesta, emansipatorinen vammaistutkimus, mediakriittisyys ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Samalla tutustutaan uusimpaan sosiaaliseen vammaistutkimukseen ja sen pedagogisiin sovelluksiin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti, itsenäinen työskentely 108 t.

Kirjallisuus:

- 1) BARNES, C., MERCER, G. & SHAKESPEARE, T. 1999. Exploring disability: A sociological introduction. Cambridge, UK: Polity.
- 2) WENDELL, S. 1996. The rejected body. Feminist philosophical reflections on disability. London/New York: Routledge.
- 3) PRIESTLEY, M. 2003. Disability: a life course approach. Cambridge, UK: Polity.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIS353 ASIANTUNTIJAHARJOITTELU

Laajuus: 5 op

Tavoite: Harjoittelussa hankitaan käytännön kokemuksia yhdestä erityiskasvatuksen toimintaympäristöstä ja sovelletaan sisältöopinnoissa hankittuja tietoja ja teoreettisia lähestymistapoja käytäntöön. Opiskelija voi suuntautua valitsemassaan ja erityispedagogiikan laitoksen hyväksymässä erityiskasvatuksen toimintaympäristössä opetuksen, ohjauksen, konsultaation, hallinnon, suunnittelun tai tutkimuksen tehtäviin.

Suoritustapa: Perehtyminen opiskelijan hankkimaan ja laitoksen hyväksymään erityiskasvatuksen toimintaympäristöön. Harjoittelustaan opiskelija tekee harjoitteluraportin (ks. erillinen ohje ja erityispedagogiikan laitoksen opetusohjelma).

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT

Laajuus: 10 op

Tavoite: Opintojakson tavoitteena on syventää tutkimusmetodiikan osaamista ja saavuttaa pro gradu -työn edellyttämä tutkimusmenetelmien hallinta. Opintojakso jakautuu määrällisiin ja laadullisiin erityismenetelmäkursseihin (määrällisen metodiikan kurssit 4 op ja laadullisen metodiikan kurssit 3 op) sekä teoreettisen ja historiallisen tutkimuksen menetelmien kursseihin (3 op). Laadullisten erityismenetelmäkursseiden kautta opiskelija tutustuu valitsemiinsa laadullisen tutkimuksen koulukuntiin (esim. etnografia, narratiivisuus, fenomenologia, grounded teoria, toimintatutkimus ja diskurssi- ja keskusteluanalyttiset menetelmät) ja oppii soveltamaan valitsemansa tutkimussuuntauksen periaatteita aineiston keruussa, analyysissa ja tulosten raportoinnissa. Määrällisten erityismenetelmäkursseiden kautta opiskelija perehtyy valitsemiinsa ihmistieteissä käytettyimpiin määrällisiin tutkimusasetelmiin ja monimuuttujamenetelmiin (esim. kokeelliset tutkimusasetelmat, pitkittäisaineistojen analyysi, pienten aineistojen määrälliset analysointimenetelmät), oppii niiden sovellusalan ja osaa tehdä tutkimusaiheen kannalta tarkoituksenmukaisia menetelmällisiä ratkaisuja. Kursseilla harjaannutaan käsittelemään myös tutkimuseettisiä kysymyksiä ja ottamaan ne huomioon tutkimuksen teossa. Opiskelija valitsee kolme erityismenetelmäkurssia, joista vähintään yhden on oltava laadullinen ja yhden määrällinen menetelmäkurssi. Opiskelijalle tarjotaan tilaisuus osallistua myös määrällisen metodiikan perusteita kertaavalle kurssille ja mahdollisesti järjestettävälle jatko-opiskelijoille suunnatuille erityismenetelmäkursseille.

KTKS010 – KTKS029 LAADULLISET ERITYISMENETELMÄOPINNOT

Laajuus: 3 op

Suoritustapa: Katso erityismenetelmäkurssit

Kirjallisuus: Katso erityismenetelmäkurssit

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos

KTKS030 – KTKS049 MÄÄRÄLLISET ERITYISMENETELMÄOPINNOT

Laajuus: 4 op

Suoritustapa: Katso erityismenetelmäkurssit

Kirjallisuus: Katso erityismenetelmäkurssit

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos ja OKL

ERIS323 ERITYISPEDAGOGISEN TUTKIELMAN OHJAUSKURSSI

Laajuus: 7 op

Tavoite: Opintojakson aikana opiskelija laatii ohjauksen tukemana tutkimussuunnitelman, joka sisältää aiheen valinnan perustelun, teoreettisesti jäsennetyt tutkimustehtävät ja riittävän kirjallisuuskatsauksen. Hyväksytyt tutkimussuunnitelman perusteella opiskelija kerää tutkimusaineiston ja aloittaa sen analysoinnin ohjaajan tukemana. Laitoksen tavoitteena on, että tutkielmien aiheet kytketään tiukasti laitoksen tutkimushankkeisiin ja -alueisiin.

Suoritustapa: Seminaarit 48 t (kl 24 t ja sl 24 t), itsenäinen työskentely 141 t.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erytispedagogiikka

ERIS327 SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINNÄYTE

Laajuus: 28 op

Tavoite: Opiskelija tekee erityispedagogiikan alueeseen kuuluvasta aihepiiristä tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttävän tutkielman. Tutkielma-aiheet pyritään kytkemään tiukasti laitoksen tutkimushankkeisiin ja tutkimusalueisiin.

Suoritustapa: Itsenäinen työskentely 784 t

Arviointi: 7-portainen asteikko (approbatur – laudatur)

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erytispedagogiikka

Jos opiskelija korvaa tutkimusmenetelmäkurssin vastaavilla kasvatustieteellisillä tutkimusmenetelmäopinnoilla, suorittaa hän vastaavan määrän valinnaisia opintoja väh: 10 op. (seuraavista opintojaksoista):

ERIS359 ERITYISKASVATTAJAN ETIIKKA JA KASVATUSFILOSOFIA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opintojaksossa tunnistetaan ja arvioidaan kriittisesti omia kasvatusnäkemystensä sekä arvo-, moraal- ja ihmiskäsityksiä erityiskasvattajana. Erytispedagogin työssä ilmeneviä ristiriitatilanteita ja niiden herättämiä tunteita eritellään omien harjoittelukokemusten sekä erilaisten kasvatus- ja moraalifilosofisten näkemysten pohjalta. Eri toimintavaihtoehtojen teoreettisia perusteluja ja käytännöllisiä seurauksia punnitaan konkreettisten tapausesimerkkien avulla. Ammattieettisiä kysymyksiä lähestytään mm. seuraavien käsitteiden kautta: autonomia, valta, auktoriteetti, tasa-arvo, oikeudenmukaisuus, moniarvoisuus, vammaisuus, dialogisuus, luottamus ja hyve-etiikka.

Suoritustapa: Luennot 9 t, pienryhmätyöskentely 6 t, itsenäinen työskentely 66 t. Luento- ja kirjallisuustentti. Oppimistehtävä omasta kasvatustieteestä.

Kirjallisuus:

1) KRISTIANSEN, K., VEHMAS, S. & SHAKESPEARE, T. (TOIM.) 2009. Arguing about disability: Philosophical perspectives. London & New York: Routledge.

2) ARTIKKELIMATERIAALI (ilm. myöh.)

Arviointi: 0-5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos

ERIS337 ARVIOINNIN TEOREETTISET PERUSTEET JA ULOTTUVUUDET ERITYISKASVATTAJAN TYÖSSÄ

Laajuus: 3op

Tavoite: Opintojaksolla perehdytään laajasti arviointiin erityiskasvatuksessa, ja -opetuksessa: arvioinnin ulottuvuuksiin, tehtäviin ja kysymyksenasetteluun perusteluihin. Jaksolla opiskelijat syventävät tietoaan arvioinnin erilaisista lähestymistavoista ja oppivat ymmärtämään arviointikäytäntöjen ja -menetelmien sovellusta, mahdollisuuksia ja rajoituksia.

Suoritustapa: Opintojakso koostuu ennakkotehtävästä (10t), kontaktiopetuksesta (16 t: sisältää luennot ja pienryhmä- sekä seminaarityöskentelyä 4 t) ja oppimistehtävästä (51 t: arvioinnin lähestymistapaan tai arviointivälineeseen perehtyminen ja tehtäväraportti).

Kirjallisuus:

ARTIKKELIPAKETTI (ennakkotehtävää varten).

ARTIKKELIMATERIAALI (tarvittaessa ajankohtaista arvioinnista pienryhmätyöskentelyyn)

Oheiskirjallisuus:

HOLOPAINEN, P., IKONEN, O. & OJALA, T. 2001. Arviointi opetuksen ja oppimisen ohjausta tukevana toimintana. Tukea tarvitsevien opetuksen kehittäminen kunnissa ja oppilaitoksissa. Kehittyvä koulutus 1. Helsinki: Opetushallitus.

TZURIEL, D. 2001. Dynamic assessment of young children. New York: Kluwer Academic/ Plenum Publishers.

SIMEONSSON, R.J. & ROSENTHAL, S.L. 2001. Psychological and developmental assessment. New York: Guilford Press.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIS341 MONIKULTTUURISUUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Perehdytään monikulttuurisuuteen ja kulttuurien väliseen viestintään sekä maahanmuuttajien identiteetin rakentumiseen kasvatuksen ja opetuksen näkökulmasta

Suoritustapa: Kirjallisuudentti, itsenäinen työskentely 81 t, tai luennot + pienryhmätyöskentely 20 t ja oppimistehtävä 61 t.

Kirjallisuus/Oheiskirjallisuus:

1) TALIB, M-T, 2005. Eksotiikkaa vai ihmisarvoa. Opettajan monikulttuurisesta kompetenssista. [Helsinki]: Suomen kasvatustieteellinen seura.

2) BANKS, JAMES A. 2008. An introduction to multicultural education. Boston (MA) : Allyn and Bacon, cop. 1999.

3) Artikkelipaketti:

1. Pyykkönen, M. 2007. Järjestäytyvät diasporat. Etnisyys, kansalaisuus, integraatio ja hallinta. <http://dissertations.jyu.fi/studeduc/9789513928728.pdf>

2. Romanit työelämäänsä hanke ja sen tuottama materiaali TUROM – onnistunut kaksisuuntainen integraatio. www.jyvaskyla.fi/sotepa/romanit_tyoelamaan/

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos / Erityispedagogiikka

ERIS324 ERITYISKASVATUKSEN POLITIIKKA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Kurssin tavoitteena on tarkastella erityiskasvatuksen teoriaa ja politiikkaa sekä näiden yhteyksiä vallitseviin käytäntöihin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti.

Kirjallisuus:

1) CLARK, C., DYSON, A. & MILLWARD, A. (toim.). 1998. Theorising special education. London: Routledge. Luvut 1, 3, 5, 6, 7, 9, 11 ja 12. (tämä kirja siirtyi opintojaksosta ERIS351, jos opiskelija on tenttinyt tämän aikaisemmin niin hän ottakoot yhteyttä professoriin)

2) DANFORTH, S. (2009). The Incomplete Child: An Intellectual History of Learning Disabilities. Peter Lang.

3) EXCEPTIONALITY 2006, (Vol 14), no 2. (Erikoisnumero erityispedagogiikasta tieteenä ja tutkimusalana).

4) ITKONEN, T. & JAHNUKAINEN, M. (2009) Disability or Learning Difficulty? Constructing Special Education Students in Finland and in the United States. Comparative Sociology.

Arviointi: 0-5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos/ Erityispedagogiikka

ERIS325 INTERVENTIOT ERITYISKASVATUKSESSA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää aiemmin hankkimaansa tietoa oppimisvaikeuksista ja käyttäytymisen haasteista interventioiden näkökulmasta. Keskeisimpänä syventävänä elementtinä kurssilla on se, että opiskelija kykenee teoretisoimaan erityispedagogista opetusta ja kasvatusta ja käsittelemään niitä sekä oppimisen ja toiminnan rajoitteita ennaltaehkäisevänä, että niitä lievittävänä systemaattisena toimintana.

Suoritustapa: Luennot 12 t + tentti (luennot ja kirjallisuus).

Kirjallisuus:

1) S.R. Jimerson, S.R., Burns, M.K. & Van Der Haeyden A. (toim.). 2007. Handbook of Response to Intervention. The Science and Practice of Assessment and Intervention. Luvut I ja IV.

2) Dowker, A. (toim.) 2008. Mathematical Difficulties. Psychology and Intervention. Elsevier.

Arviointi: 0–5

Vastuulaitos: Kasvatustieteiden laitos/ Erityispedagogiikka

13.2 KASVATUSTIETEEN JA AIKUISKASVATUSTIETEEN SIVUAINEOPINNOT

Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen perus- ja aineopintojen opetussuunnitelmat ovat sivuaineopiskelijoille samat kuin pääaineopiskelijoille. Ainoastaan joissakin suoritustavoissa voi olla eroavaisuuksia. Perusopinnot löytyvät opinto-oppaan kohdasta 8.3.2 ja aineopinnot kohdasta 8.3.3.

13.3 VARHAISKASVATUSTIETEEN SIVUAINEOPINNOT

Varhaiskasvatustiede sopii sivuaineeksi niille, jotka tulevat työskentelemään lasten ja lapsiperheiden tai näitä koskevien asioiden parissa ja ovat kiinnostuneita pienten lasten oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin kysymyksistä. Opintokokonaisuus soveltuu hyvin myös niille, jotka ovat kiinnostuneita lapsuuden ja muuttuvan yhteiskunnan keskinäisistä yhteyksistä ja lapsuuden näkyvyyden edistämisestä ja tutkimisesta.

Varhaiskasvatustieteen perusopintokokonaisuus suuntautuu erityisesti alle kouluikäisten lasten oppimisen, kehityksen ja kasvatuksen kysymyksiin. Lisäksi se johdattelee lapsuuden sosiologian ja varhaiskasvatuksen tutkimuksen perusteisiin.

Varhaiskasvatustieteen perusopinnot (25 op) suoritetaan siten, että tiedekunnan yhteisten kasvatustieteiden perusopintojaksojen (15op) oppiainekohtaisiksi erityisteoksiksi valitaan varhaiskasvatustieteen kirjavaihtoehto. Sen lisäksi suoritetaan 10 opintopisteen laajuiset oppiainekohtaiset opinnot varhaiskasvatustieteen tutkintovaatimusten mukaisesti.

Varhaiskasvatustieteen aineopinto-oikeutta haetaan yliopiston yleisessä sivuainehaussa huhtikuussa. Aineopintojen (35 op) suorittaminen edellyttää hyvin tiedoin suoritettuja varhaiskasvatustieteen perusopintoja. Valintaperusteena käytetään opiskelijan edistymistä opinnoissa.

13.3.1 Varhaiskasvatustieteen perusopinnot (25 op)

Varhaiskasvatustieteen perusopinnot arvioidaan numeerisesti 0-5. Perusopintojen kokonaisarvosanaksi (1-5) tulee opintojaksojen opintopistemäärillä painotettu keskiarvo.

Tiedekunnan yhteiset perusopintojaksot (15 op)

KTKP101 JOHDATUS KASVATUSTIETEISIIN

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy seuraaviin kysymyksiin: 1. Mitä ovat kasvatuksen kulttuuriset tehtävät? 2. Miten kasvatustieteissä tutkitaan kasvatuksen erilaisia toimintakenttiä ja -käytäntöjä? 3. Mitä ovat kasvatustieteille ominaiset teoriat, sanastot ja käsitteet?

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus:

RINNE, R. KIVIRAUMA, J. LEHTINEN, E. 2000. Johdatus kasvatustieteisiin. Helsinki: WSOY. **TAI**

SILJANDER, P. 2002. Systemaattinen johdatus kasvatustieteisiin. Helsinki: Otava.

KARILA, K., KINOS, J. & VIRTANEN, J. (toim.) 2001. Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Jyväskylä: PS-kustannus.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta

KTKP102 KASVATUSTIETEEN PSYKOLOGISET PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija tunnistaa ja ymmärtää kehitys- ja kasvatopsykologian keskeiset käsitteet ja niiden teoreettiset perustat. Opiskelija tiedostaa elämänkaariperspektiivin sekä kehitys- ja oppimisympäristöjen merkityksen.

Suoritustapa: Luentoja ja kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus:

LEHTINEN, E. & KUUSINEN, J. 2001. Kasvatopsykologia. Helsinki: WSOY. **TAI**

LEHTINEN, E., KUUSINEN, J. & VAURAS, M. 2006. Kasvatopsykologia. Helsinki: WSOY. (luvut 1–8)

KARILA, K., ALASUUTARI, M., HÄNNIKÄINEN, M., NUMMENMAA, A.-R. & RASKU-PUTTONEN, H. (toim.). 2006. Kasvatustieteiden tutkimus. Tampere: Vastapaino. (s. 1–16, 70–146)

NURMI, J., AHONEN, T., LYYTINEN, H., LYYTINEN P., PULKKINEN, L. & RUOPPILA, I. (toim.) 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY. (s. 1–205)

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta

KTKP103 KASVATUSTIETEEN SOSIOLOGISET PERUSTEET

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy erilaisiin kasvatukseen ja koulutukseen liittyviin sosiaaliin ilmiöihin sekä kasvatustieteiden teoreettisiin perusteisiin mm. perhettä, lapsuutta, nuoruutta, aikuisuutta, koulua ja opettajuutta käsittelevien teemojen kautta.

Suoritustapa: Luentoja ja kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus:

ANTIKAINEN, A. 1998. Kasvatus, elämänsä ja yhteiskunta. Helsinki: WSOY. **TAI**

ANTIKAINEN, A., RINNE, R. & KOSKI, L. 2000. Kasvatustieteiden tutkimus. Helsinki: WSOY. (luvut 1-2, 5-6, 8, 11)

STRANDELL, H. 1995. Päiväkoti lasten kohtaamispaikkana. Helsinki: Gaudeamus. Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden tiedekunta

Varhaiskasvatustieteen perusopintojaksot (10 op)

VARP001 JOHDATUS VARHAISKASVATUSTIETEeseen JA -TUTKIMUKSEEN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu tieteellisen ajattelun ja tiedeinstituution erityispiirteisiin ja tutkimusprosessin vaiheisiin.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen luento-opetukseen, luentoja ja kirjallisuuden tenttiminen.

Kirjallisuus: AALTOLA, J. & VALLI, R. 2001 tai uudempi. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARP002 KEHITYS, OPPIMINEN JA OPPIMISEN OHJAAMINEN
VARHAISVUOSINA

Laajuus: 4 op

Edeltävät opinnot: KTKP102 Kasvatustieteiden psykologiset perusteet

Tavoite: Opiskelija luo perustan lapsituntemuksesta lähtevälle kasvatustieteen ajattelulle. Opiskelija perehtyy lapsen varhaisvuosien kehitykseen ja erityisesti lapsen persoonallisuuden, sosioemotionaalisen kehityksen ja kognitiivisen kehityksen tarkasteluun. Opiskelija luo oman käsityksensä lapsen kokonaiskehityksen tukemisesta ja oppimisen ohjaamisesta, joka perustuu lapsen ja lapsiryhmän systemaattiseen havainnointiin.

Suoritustapa: Luentoja ja kirjallisuuden tenttiminen **TAI** oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

DOWLING, M. 2005. Young children's personal, social and emotional development. London : Paul Chapman.

KELTIKANGAS-JÄRVINEN, L. 2004. Temperamentti: Ihmisen yksilöllisyys. Helsinki: WSOY. (s. 9–263)

KINOS, J. 1994. Kohti lapsilähtöistä varhaiskasvatusta. Pedagogiikan jatkumomalli. Teoksessa M. Kankaanranta & E. Tiihonen (toim.) Joustavasti oppimaan. 5–8 -vuotiaiden kasvatuksen ja opetuksen kehittämishankkeita. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos, 1–20.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARP003 JOHDATUS LAPSUUDEN SOSIOLOGIAAN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija tutustuu lapsuuteen yhteiskunnallisena ilmiönä ja keskeisiin lapsuutta ja lasten asemaa rakentaviin sosiaalisiin ja kulttuurisiin tekijöihin. Opiskelija ymmärtää lapsuuden, varhaiskasvatuksen ja muun yhteiskunnan muuttuvat keskinäiset yhteydet. Opiskelija tutustuu lapsuuden historiaan, lapsuuden instituutioihin sekä nyky-lapsuuden piirteisiin.

Suoritustapa: Luentoja ja kirjallisuuden tenttiminen **TAI** oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

KARTOVAARA, L. & SAULI, H. 2000. Suomalainen lapsi. Helsinki: Tilastokeskus.

ALANEN, L. & KARILA, K. (toim.) 2009. Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta. Tampere: Vastapaino (osittain)

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/varhaiskasvatus

13.3.2 Varhaiskasvatustieteen aineopinnot (35 op)

Varhaiskasvatustieteen aineopintoja voi suorittaa kun perusopinnot on suoritettu arvosanalla hyvä/ hyväksytty ja opinto-oikeus on myönnetty.

Varhaiskasvatustieteen aineopinnot arvioidaan numeerisella asteikolla 0–5. Aineopintojen kokonaisarvosana (1–5) saadaan keskiarvona numeerisesti arvioitujen sisältöopintojen (yhteensä 15 op) keskiarvosta ja tutkimusmenetelmäopintojen ja proseminaarin (10 op + 10 op) keskiarvosta.

VARA001 LEIKKI, KEHITYS JA OPPIMINEN

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää lapsituntemustaan ja omaa kasvatustieteen ajatteluaan perehtymällä eri kehitysteorioihin ja lapsen oppimiseen sekä oppimisen ohjaamisen kysymyksiin. Opiskelija rakentaa omaa käsitystään erityisesti esi- ja alkuopetusikäisen lapsen kehityksestä. Erityisenä tavoitteena on ymmärtää leikin, kehityksen ja oppimisen välistä suhdetta sekä ymmärtää sukupuolten välisiä kehityksen erityispiirteitä.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti ja päiväkotihavainnointi.

Kirjallisuus:

CRAIN, W. 2000. Theories of development: concepts and applications. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall. (s. 64–109, 147–243, 340-360)

HUGHES, F. P. 1999. Children, play and development. 3. painos. Boston: Allyn and Bacon. (s. 69–103, 125-211)

LAINEN, K. 2005. Minä, me ja muut sosiaalisissa verkostoissa. Helsinki: Otava. (kolme lukua opiskelijan valinnan mukaan)

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA002 LAPSUUDEN SOSIOLOGIA

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy lapsuuden sosiologian teoreettisiin lähtökohtiin sekä lapsuuden ja lapsuusinstituutioiden tutkimukseen. Opiskelija tutustuu joihinkin nykylapsuuteen liittyviin ilmiöihin ja teemoihin.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen tai oppimistehtävä.

Kirjallisuus:

LEHTINEN, A R. 2000. Lasten kesken. Lapset toimijoina päiväkodissa. Jyväskylä: SoPhi.

ALANEN, L. & KARILA, K. (toim.) 2009. Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta. Tampere: Vastapaino. (osittain)

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA004 VUOROVAIKUTUS JA RYHMÄPROSESSIT KASVATUSYHTEISÖSSÄ

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää itsetuntemustaan ja harjoittaa vuorovaikutustaitojaan. Lisäksi opiskelija oppii ymmärtämään ryhmäilmiöitä sekä työyhteisöön, työyhteisön kehittämiseen, hyvinvointiin sekä jaksamiseen liittyviä tekijöitä.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen, luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen tai oppimistehtävän tekeminen.

Kirjallisuus:

KINNUNEN, U., FELDT, T, & MAUNO, S. (toim.) 2005. Työ leipälajina. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. Jyväskylä: PS-kustannus.

NIEMISTÖ, R. 2002. Ryhmän luovuus ja kehitysehdot. Helsinki: Palmenia-kustannus.

SUURNÄKKI, T. & KAJANNE, R. (toim.) 2001. Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämispöytäkirja. Helsinki: Työturvallisuuskeskus, kuntayhtymä & palveluryhmä.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA014 PEDAGOGISEN ASiantuntijuuden RAKENTUMINEN JA PEDAGOGINEN JOHTAMINEN

Laajuus: 3 op

Edeltävät opinnot: Varhaiskasvatustieteen aineopinnot vähintään 9 op.

Tavoite: Opiskelija jäsentää varhaiskasvatuksen asiantuntijuuden kokonaisuutta ja asiantuntijuudessa kehittymisen suuntia sekä selkiyttää oman pedagogisen toimintansa keskeiset tekijät ja linjaa ne työskentelynsä periaatteiksi. Opiskelija saa valmiuksia tarkastella kasvatustiimin työskentelyä, laadunhallinnan lähtökohtia, arviointityön merkitystä ja keinoja sekä johtajuutta ja kehittämistoimintaa jatkuvana prosessina. Lisäksi hän syventää omaa oppimis- ja kasvatustieteellistä näkemystään.

Suoritustapa: Kaksiosainen opintotehtävä, joka perustuu kirjallisuuteen ja käytännölliseen tietoon.

Kirjallisuus:

HEIKKA, J. , HUJALA, E & TURJA, L. 2009. Arvioinnista opiksi. Vantaa: Printel.
KUPILA, P. (toim.) 2004. Arvioidaan yhdessä. Näkökulmia arviointiin varhaiskasvatuk-
sessa. Helsinki: Tammi.
RAUSTE-VON WRIGHT, M. & VON WRIGHT, J. 2003. Oppiminen ja koulutus. 9. uud.
painos. Helsinki: WSOY.
Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

Seuraavista jaksoista (VARA005, VARA007, VARA009, VARA010, VARA015) valitaan yksi:

VARA005 HYVINVOINNIN, KASVUN JA OPPIMISEN HAASTEET VARHAISKAS-
VATUKSESSA I: PERUSTEET

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija luo yleiskuvan lapsen poikkeavan kehityksen ja oppimisen ongel-
mista sekä lapsen psyykkistä hyvinvointia ja mielenterveyttä käsittelevistä asiois-
ta. Opiskelija tarkastelee aihealuetta lapsen, perheen, varhaiskasvatuksen ja yhteis-
kunnan näkökulmasta. Opiskelija tutustuu päivähoidon toimintamalleihin lapsia kohtaa-
vissa kriisitilanteissa sekä kriisivalmiussuunnitelman laadintaan.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

FRIIS, I., EIROLA, R. & MANNONEN, M. 2004. Lasten ja nuorten mielenterveystyö.
Helsinki: WSOY . **TAI**

TAIPALE, V. 1998. Lasten mielenterveystyö. Helsinki: WSOY. (s.151–305)

PIHLAJA, P. & VIITALA, R. 2004. Erityiskasvatus varhaislapsuudessa. Helsinki:
WSOY. (luvut 7-12)

SIISKONEN, T., ARO, T., AHONEN, T & KETONEN, R. (toim.) 2003. Joko se puhuu?
Kielenkehityksen vaikeudet varhaislapsuudessa. Jyväskylä: PS –kustannus. (s. 163 –
301).

PIHLAJA, P. & KONTU, E. 2001. Työkaluja päivähoidon erityiskasvatukseen. Sosiaali-
ja terveysministeriön julkaisuja 2001:14. Helsinki. (s.11-29, 112-133)

Arviointi: 0-5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA007 MONIKULTTUURINEN KASVATUS

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija syventää tietojansa omasta ja muista kulttuureista. Opiskelija pereh-
tyy monikulttuuriseen kasvatukseen ja opetukseen sekä lasten ohjaamiseen yhdenver-
taisuuteen ja eri kulttuurien tuntemukseen ja arvostamiseen.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

GOLLNICK, D. & CHINN, P. C. 2002. Multicultural education in a pluralistic society.
Upper Saddle River, NJ: Merrill. (luvut 1–3 ja 6–9).

Toinen teos opiskelijan valitseman teeman mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA009 LASTENKULTTUURI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy lastenkulttuuria koskeviin eri näkökulmiin. Tavoitteena on käsitellä lapsille suunnattua kulttuuria monipuolisesti ja toisaalta perehtyä lasten omaan kulttuuriin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

PALMENFELT, U. (toim.) 1999. Barndomens kulturalisering. Åbo Akademi. NNF publications; 2. Barnkulturforskning i Norden; 1.

JA yksi teos seuraavista:

VAN DEN BERGH, B. & VAN DEN BULCK, J. (toim.) 2000. Children and Media: Multidisciplinary Approaches. Leuven-Apeldoorn: Garant.

KEHILY, M. J. (toim.) 2004. An introduction to Childhood Studies. Maidenhead: Open University Press.

MOURITSEN, F. & QVORTRUP, J. (toim.) 2002. Childhood and children's culture. Odense: University Press of Southern Denmark.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA010 LAPSET JA SUKUPUOLI

Laajuus: 3 op

Tavoite: Opiskelija perehtyy vaikuttaviin tekijöihin erityisesti lapsille suunnattujen kulttuurisältöjen kautta. Hän tutustuu tyttöjen ja poikien psyykkis-sosiaalisen kehityksen mahdollisiin eroavaisuuksiin ja niiden taustalla vaikuttaviin tekijöihin. Opiskelija oivaltaa kasvattajien suhtautumisen ja odotusten merkityksen lasten sukupuoli-identiteetin muodostumisessa.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

Valitaan kaksi teosta seuraavista:

ARNESEN, A-L. (toim.) 1999. Eroja ja yhtäläisyyksiä. Sukupuoli pedagogisessa ajattelussa ja käytännössä. Suom. Pirkko Hynninen. Helsingin yliopiston Vantaan täydennyskoulutuslaitoksen julkaisuja 17.

DAVIES, B. 2003. Shards of glass: children reading and writing beyond gendered identities. Cresskill, N.J.: Hampton Press.

LYON CLARKE, B. & HIGONNET, M. R. (toim.) 2000. Girls, boys and toys: gender in children's literature and culture. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

SKELTON, C. & FRANCIS, B. (toim.) 2003. Boys and girls in the primary classroom. Maidenhead: Open University Press.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

VARA015 JOHTAMINEN JA LAATU PÄIVÄHOIDOSSA

Laajuus: 3 op

Edeltävät opinnot: VARA003 Pedagogisen asiantuntijuuden rakentuminen / VARA014 Pedagogisen asiantuntijuuden rakentuminen ja pedagoginen johtaminen

Tavoite: Opiskelija perehtyy päivähoidon laatu- ja kehittämistyöhön sekä sen johtamiseen. Tavoitteena on käsitellä laadunhallinnan lähtökohtia, arviointityön merkitystä ja keinoja, kehittämistoimintaa organisaation jatkuvana prosessina ja johtajuutta sen keskeisenä tekijänä.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

HUJALA, E., PARRILA, S., LINDBERG, P., NIVALA, V., TAURIAINEN, L. & VARTIAINEN, P. 1999. Laadunhallinta varhaiskasvatuksessa. Oulun yliopisto. Varhaiskasvatuskeskus.

RUOKOLAINEN, R. & ALILA, K. (toim.) 2004. Varhaiskasvatuksen laatu on osaamista ja vuorovaikutusta. Varhaiskasvatuksen laadunhallinnan ja ohjauksen kehittämishankkeen julkaisu. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2004:6. (Luvut 2-4 ja 6-8, osassa I)

Saatavana www-muodossa osoitteesta

<http://www.stm.fi/Resource.phx/publishing/store/2004/05/ad1085998840498/passthru.pdf>

FONSEN, E. 2008. Pedagoginen johtajuus – Varhaiskasvatustyön punainen lanka. Tampereen yliopisto. Opettajankoulutuslaitos, varhaiskasvatuksen yksikkö. Saatavana www-muodossa osoitteesta <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu03533.pdf>

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

AINEOPINTOJEN TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT 10 OP

Laajuus: 10 op

Tavoite: Aineopintojen menetelmäopinnoissa perehdytään tieteelliseen päättelyyn, argumentointiin ja kasvatustieteellisen tutkimuksen perusteisiin. Opiskelija omaksuu perusvalmiudet niin määrällisen kuin laadullisen tutkimusprosessin suunnitteluun ja toteutukseen sekä aikaisempien tutkimusten menetelmälliseen arviointiin. Menetelmäopinnot jakautuvat määrällisen ja laadullisen tutkimuksen perusteisiin (5 op +5 op). Opintojaksoilla tutustutaan alustavasti alan keskeisiin tutkimusmetodeihin ja keskitytään erityisesti tutkimusaineistojen keräämisen harjoitteluun. Opintojaksot antavat menetelmälliset valmiudet kandidaatin työn tekemiseen. Tutkimusmenetelmäopinnot koostuvat seuraavasta kahdesta opintojaksosta (KTKA010 ja KTKA020).

KTKA010 LAADULLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija omaksuu laadullisen tutkimuksen perustiedot ja -taidot sekä saa menetelmälliset valmiudet kandidaatin tutkielman tekemiseen.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen, luento- ja kirjallisuustentti sekä ryhmäopetukseen liittyvät tehtävät/ harjoitustyö.

Kirjallisuus:

PATTON, M. Q. 2002. Qualitative research and evaluation methods. 3. painos. Thousand Oaks: Sage. (soveltuvin osin) **JA**

TUOMI, J. & SARAJARVI, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ OKL. Opiskelija voi suorittaa KTKA010 kurssin tilalla myös OKL:n järjestämän kurssin OKLA610 Tutkimusmetodiikka- ja viestintä.

KTKA020 MÄÄRÄLLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Laajuus: 5 op

Tavoite: Opiskelija omaksuu määrällisen tutkimuksen perustiedot ja -taidot sekä saa menetelmälliset valmiudet kandidaatin tutkielman tekemiseen.

Suoritustapa: Osallistuminen kontaktiopetukseen, luento- ja kirjallisuustentti sekä ryhmäopetukseen liittyvät tehtävät/ harjoitustyö.

Kirjallisuus:

METSÄMUURONEN, J. 2005 (tai uudempi). Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp KY. (soveltuvin osin)

HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 2005. Tutki ja kirjoita. 11. painos tai uudempi. Helsinki: Tammi.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos

VARA012 PROSEMINAARI

Laajuus: 10 op

Edeltävät opinnot: Varhaiskasvatustieteen aineopintoja vähintään 9 opintopistettä. Aineopintojen tutkimusmenetelmäopinnot (KTKA010 ja KTKA020) suoritetaan viimeistään proseminaarin aikana.

Tavoite: Opiskelija perehtyy tutkimusprosessiin sekä tutkimuksen suunnitteluun ja sen toteuttamiseen. Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa oman pienimuotoisen tutkielman (proseminaaari -tutkielma) yleisiä tieteellisen tutkimuksen teon ja raportoinnin ohjeita noudattaen. Proseminaarityöskentelyyn liittyy kirjaston tiedonhakupalvelujen käytön harjoittelua.

Suoritustapa: Proseminaaari – tutkielman tekeminen

Kirjallisuus:

HIRSJÄRVI, S., REMES, P. & SAJAVAARA, P. 2005. Tutki ja kirjoita. 11. painos tai uudempi. Helsinki: Tammi.

Artikkeleita sopimuksen mukaan.

Arviointi: 0–5

Vastuuyksikkö: Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus

13.4 OPETUSTOIMEN HALLINTO JA JOHTAMINEN

Opetustoimen hallinnon ja johtamisen opintojen tavoitteena on vastata ajankohtaisiin koulutusorganisaatioiden johtamista koskeviin haasteisiin. Ne on tarkoitettu koulutuksen johtotehtäviin tähtääville henkilöille. Opintoissa perehdytään opetushallintoon ja hankitaan valmiuksia toimia erilaisissa opetustoimen johtotehtävissä. Koulutus toteutetaan itseohjautuvana monimuoto-opiskeluna, jossa hyödynnetään verkkoympäristöä.

Opetustoimen hallinnon ja johtamisen perusopinnot (25 op) vastaavat opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998, 2 §) tarkoittamia vähintään 15 opintoviikon laajuisia yliopiston järjestämiä opetushallinnon opintoja.

Opetustoimen hallinnon ja johtamisen opintojen järjestämisestä vastaa Rehtori-instituutti ja opintojen vastuuhenkilönä on Rehtori-instituutin johtaja. Koulutus toteutetaan verkottumisen periaatteella. Kouluttajina toimivat sekä yliopiston luennoitsijat että opetustoimen käytännön asiantuntijat. Tärkeän osan koulutuksesta toteuttavat eri koulutusmuotoja edustavat tutorit. Heidän roolinsa on tukea opiskelijoita heidän omaan koulutusmuotoonsa liittyvissä asioissa. Tutorit myös vastaavat perusopintoihin oleellisesti kuuluvan harjoittelun - praktikum I:n - toteuttamisesta. Opintojaksojen suunnittelussa ja toteuttamisessa on lisäksi mukana asiantuntijoita mm. Rehtori-instituutin neuvottelukunnan edustamilta tahoilta.

Opetustoimen hallinnon ja johtamisen perusopinnot kattavat oleellimmat rehtorin ammatin osa-alueet. Niistä näkyy rehtorin ammatin monitieteinen pohja. Hallinnolliset ja lainsäädännölliset sisällöt ovat perusta rehtorin hallinnollisille tehtäville. Erityisenä painopisteenä koulutuksessa on johtajuuden ja vuorovaikutuksen muodostama nk. Leadership-osaa-minen. Opintokokonaisuus suoritetaan noin 1,5 vuoden aikana monimuoto-opiskeluna.

Opetustoimen hallinto ja johtaminen -perusopintoihin voivat hakea Jyväskylän yliopistossa ensimmäistä perustutkintoaan suorittavat opiskelijat. Sivuainehaku tapahtuu omalla lomakkeellaan.

Ks. tarkempia tietoja verkkosivuilta osoitteesta
<http://www.jyu.fi/edu/laitokset/rehtori/koulutus/perusopinnot>

Perusopintojen lisäksi Rehtori-instituutissa järjestetään **opetustoimen hallinto ja johtaminen -aineopinnot (35 op)**. Opinnot on tarkoitettu henkilöille, joilla on työkokemusta rehtorin, opettajan, opetushallinnon erityistehtävistä tai opetus-/sivistysjohtajan tehtävistä. Hakijalla tulee olla suoritettuna myös opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 986/1998, 2 §:n tarkoittamat vähintään 25 opintopisteen laajuiset yliopiston järjestämät opetushallinnon opinnot tai vastaavat opinnot.

Ks. tarkempia tietoja verkkosivuilta osoitteesta
<http://www.jyu.fi/edu/laitokset/rehtori/koulutus/aineopinnot>

Annettu Helsingissä 19 päivänä elokuuta 2004

Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun yliopistolain (645/1997) 7 §:n 3 momentin ja 9 §:n 3 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 715/2004:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään yliopistolaisissa (645/1997) tarkoitetuissa yliopistoissa suoritettavista alemmista ja ylempistä korkeakoulututkinnoista sekä tieteellisistä ja taiteellisista jatkotutkinnoista. Yliopistoissa suoritettavista ammatillisista jatkotutkinnoista säädetään erikseen.

2 §

Koulutusala- ja tutkintokohtainen koulutusvastuu

Tämän asetuksen liitteessä on luettelo koulutusaloista, tutkintojen nimistä sekä niistä yliopistoista, joissa tutkintoja voidaan suorittaa.

3 §

Alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen järjestäminen

Alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava koulutus voidaan järjestää oppiainepohjaisesti tai koulutusohjelmina. Ylempään korkeakoulututkintoon johtava alempaan korkeakoulututkintoon tai sitä tasoltaan vastaavaan koulutukseen pohjautuva koulutus voidaan järjestää myös koulutusohjelmana, johon on erillinen valinta. Korkeakoulututkintoon johtava koulutus voidaan järjestää myös kansainvälisenä yhteistyönä.

4 §

Vieraskieliset tutkinnot

Yliopistolain 9 §:n 3 momentin mukaisesta muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä suoritusta tutkinnosta annetaan asetuksen liitteessä olevan suomen- tai ruotsinkielisen tutkintonimikkeen lisäksi liitteessä mainittu englanninkielinen tutkintonimike.

5 §

Opintojen mitoitus

Opintojen mitoituksen peruste on opintopiste. Opintojaksot pisteytetään niiden edellyttämän työmäärän mukaan. Yhden lukuvuoden opintojen suorittamiseen keskimäärin vaadittava 1 600 tunnin työpanos vastaa 60 opintopistettä.

6 §

Kielitaito

Opiskelijan tulee alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavutaneensa:

1) suomen ja ruotsin kielen taidon, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:n 1 momentin mukaan vaaditaan valtion henkilöstöltä kaksikielisessä viranomaisessa ja joka on tarpeen oman alan kannalta; sekä
2) vähintään yhden vieraan kielen sellaisen taidon, joka mahdollistaa oman alan kehityksen seuraamisen ja kansainvälisessä ympäristössä toimimisen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske opiskelijaa, joka on saanut koulusivistyksensä muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, eikä opiskelijaa, joka on saanut koulusivistyksensä ulkomailla. Tällaiselta opiskelijalta vaadittavasta kielitaidosta määrää yliopisto.

Yliopisto voi erityisestä syystä vapauttaa opiskelijan 1 momentissa säädetystä kieli- taitovaatimuksista osittain tai kokonaan.

2 luku

Alempi korkeakoulututkinto

7 §

Alemman korkeakoulututkinnon tavoitteet

Alempaan korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen tulee antaa opiskelijalle:

- 1) tutkintoon kuuluvien pää- ja sivuaineiden tai niihin rinnastettavien kokonaisuuksien taikka koulutusohjelmaan kuuluvien opintojen perusteiden tuntemus sekä edellytykset alan kehityksen seuraamiseen;
- 2) valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin tai taiteellisen työn edellyttämät tiedolliset ja taidolliset valmiudet;
- 3) edellytykset ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen;
- 4) edellytykset soveltaa hankkimaansa tietoa työelämässä; sekä
- 5) riittävä viestintä- ja kielitaito.

Koulutus perustuu tutkimukseen tai taiteelliseen toimintaan sekä alan ammatillisiin käytäntöihin.

8 §

Alempaan korkeakoulututkintoon vaadittavien opintojen laajuus

Alempaan korkeakoulututkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 180 opintopistettä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kolmessa lukuvuodessa. Kuvataiteen kandidaatin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 210 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kolmessa ja puolessa lukuvuodessa.

9 §

Alemman korkeakoulututkinnon rakenne

Alempaan korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voi kuulua:

- 1) perus- ja aineopintoja;
- 2) kieli- ja viestintäopintoja;
- 3) monitieteisiä opintokokonaisuuksia;

- 4) muita opintoja; sekä
  - 5) asiantuntijuutta kehittävää harjoittelua.
- Farmaseutin tutkinnossa opintoihin kuuluu pakollinen harjoittelu.

Oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden perusopintojen laajuus on vähintään 25 opintopistettä. Oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden aineopintojen laajuus on yhdessä perusopintojen kanssa vähintään 60 opintopistettä. Tutkinnon pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman aineopintoihin sisältyy vähintään 6 ja enintään 10 opintopisteen laajuinen oppinäyte.

10 §

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaminen

Tutkintoa varten opiskelijan on suoritettava vähintään pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman perus- ja aineopinnot sekä kieli- ja viestintäopinnot.

Opiskelijan on osoitettava saavuttaneensa tutkinnolle, opinnoille ja oppinäytteelle asetetut tavoitteet sekä 6 §:ssä tarkoitetun kielitaidon. Opiskelijan on kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä oppinäytteen alaan ja suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Kun opiskelijalta ei vaadita 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kielitaitoa, yliopisto määrittää kypsyysnäytteen kielestä erikseen.

11 §

Eräiden alempien korkeakoulututkintojen pohjalta suoritettava erikoistumiskoulutus

Farmaseutin tutkinnon tai muun vastaavan tutkinnon pohjalta voidaan suorittaa farmaseutin erikoistumiskoulutus. Farmaseutin erikoistumiskoulutukseen kuuluu syventyminen erikoisalaan, tutkimus erikoisalalta ja erikoisalan ohjattu työkokemus. Farmaseutin erikoistumiskoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy hyvin erikoisalaansa ja saavuttaa kyvyn toimia erikoisalallaan itsenäisesti.

3 luku

Ylempi korkeakoulututkinto

12 §

Ylemmän korkeakoulututkinnon tavoitteet

Koulutuksen tulee antaa opiskelijalle:

- 1) pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden hyvä tuntemus ja sivuaineiden perusteiden tuntemus taikka koulutusohjelmaan kuuluvien syventävien opintojen hyvä tuntemus;
- 2) valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen tai edellytykset itsenäiseen ja vaativaan taiteelliseen työhön;
- 3) valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä;
- 4) valmiudet tieteelliseen tai taiteelliseen jatkokoulutukseen; sekä
- 5) hyvä viestintä- ja kielitaito.

Koulutus perustuu tutkimukseen tai taiteelliseen toimintaan sekä alan ammatillisiin käytäntöihin.

13 §

Ylempään korkeakoulututkintoon johtavien opintojen laajuus

Ylempään korkeakoulututkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 120 opintopistettä, jollei jäljempänä tässä pykälässä tai 14 §:ssä toisin säädetä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kahdessa lukuvuodessa.

Erityisesti ulkomaalaisille opiskelijoille suunnattuun ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutusohjelmaan vaadittavien opintojen laajuus on vähintään 90 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen sen laajuutta vastaavassa ajassa, kuitenkin korkeintaan kahdessa lukuvuodessa.

Psykologian maisterin ja musiikin maisterin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 150 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kahdessa ja puolessa lukuvuodessa.

Eläinlääketieteen lisensiaatin ja lääketieteen lisensiaatin tutkintoihin vaadittavien opintojen laajuus on 180 opintopistettä. Yli-

opiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kolmessa lukuvuodessa.

14 §

Ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen järjestäminen ja laajuus ilman koulutukseen kuuluvaa alempaa korkeakoulututkintoa

Lääketieteellisellä ja hammaslääketieteellisellä alalla yliopisto voi järjestää ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen siten, että koulutukseen ei kuulu alempaa korkeakoulututkintoa.

Lääketieteen lisensiaatin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 360 opintopistettä, jos yliopisto järjestää ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen siten, että koulutukseen ei kuulu alempaa korkeakoulututkintoa. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kuudessa lukuvuodessa.

Hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 300 opintopistettä, jos yliopisto järjestää ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen siten, että koulutukseen ei kuulu alempaa korkeakoulututkintoa. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen viidessä lukuvuodessa.

15 §

Ylemmän korkeakoulututkinnon rakenne

Ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voi kuulua:

- 1) perus- ja aineopintoja sekä syventäviä opintoja;
- 2) kieli- ja viestintäopintoja;
- 3) monitieteisiä opintokokonaisuuksia;
- 4) muita opintoja; sekä
- 5) asiantuntijuutta syventävää harjoittelua.

Lääketieteen, hammaslääketieteen ja eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnoissa, yhteiskuntatieteellisen alan tutkintoon kuuluvassa sosiaalityön koulutuksessa, proviisorin tutkinnossa sekä psykologian maisterin tutkinnossa opintoihin kuuluu pakollinen harjoittelu.

Perusopinnoilla ja aineopinnoilla on 9 §:n 2 momentissa tarkoitetut vähimmäislaajuudet. Syventävien opintojen laajuus on vähintään 60 opintopistettä. Tutkinnon pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman syventäviin opintoihin

sisältyy vähintään 20 ja enintään 40 opintopisteen laajuinen oppinäyte.

16 §

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen

Tutkintoa varten opiskelijan on suoritettava vähintään pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden syventävät opinnot taikka koulutusohjelman syventävät opinnot sekä tutkintoon mahdollisesti kuuluva yliopiston valvoma harjoittelu. Opiskelijan on suoritettava myös riittävät sivuaineopinnot, jollei niitä ole suoritettu alempaan korkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa. Opiskelijan on osoitettava saavuttaneensa tutkinnolle, opinnoille ja oppinäytteelle asetetut tavoitteet sekä 6 §:ssä tarkoitetun kielitaidon. Opiskelijan on kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä oppinäytteen alaan sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Opiskelijan ei tarvitse osoittaa suomen tai ruotsin kielen taitoa samalla kielellä suoritettavaa ylemmää korkeakoulututkintoa varten annettavassa kypsyysnäytteessä, kun hän on osoittanut kielitaitonsa alemmaa korkeakoulututkintoa varten antamassaan kypsyysnäytteessä.

Kun opiskelijalta ei vaadita 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kielitaitoa, yliopisto määrää kypsyysnäytteen kielestä erikseen.

17 §

Euroopan yhteisön lainsäädännön noudattaminen

Eläinlääketieteen, hammaslääketieteen ja lääketieteen lisensiaatin tutkintoihin, proviisorin tutkintoon sekä arkkitehdin tutkintoon johtavaa koulutusta sekä niiden pohjana olevaa alempaan korkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta järjestettäessä on noudatettava seuraavaa koulutuksen vähimmäistasoa koskevaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä:

- 1) hammaslääkärintointa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 78/687/ETY;
- 2) eläinlääkärien toimintaa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 78/1027/ETY;
- 3) tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtuurin alalla sekä toimenpiteistä

sijoittautumisoikeuden ja palveluiden tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi annettu neuvoston direktiivi 85/384/ETY;

4) tiettyä farmasian alan toimintaa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 85/432/ETY; sekä

5) lääkäreiden vapaan liikkuvuuden sekä heidän tutkintotodistustensa, todistustensa ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojensa vastavuoroisen tunnustamisen helpottamisesta annettu neuvoston direktiivi 93/16/ETY.

4 luku

Opettajankoulutusta koskevat säännökset

18 §

Opettajankoulutuksen tavoitteet

Yliopistoissa järjestettävän opettajankoulutuksen erityisenä tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet itsenäiseen toimintaan opettajana, ohjaajana ja kasvattajana.

19 §

Opettajankoulutuksen opinnot

Opettajankoulutuksen opintoja ovat:

- 1) varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot;
  - 2) perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot, jotka antavat ammatillisia valmiuksia perusopetuslain (628/1998) 11 §:n mukaan perusopetuksen oppimäärään kuuluvien kaikkien yhteisten aineiden opettamiseen;
  - 3) erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot;
  - 4) oppilaanohjauksen ja opinto-ohjauksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot;
  - 5) opettajan pedagogiset opinnot, jotka ovat didaktisesti painottuneita ja ohjattua harjoittelua sisältäviä kasvatustieteellisiä opintoja ja jotka voivat suuntautua erityisesti perusopetuksen, lukion, ammatillisen koulutuksen tai aikuiskoulutuksen tehtäviin; sekä
  - 6) aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opettavan aineen opinnot, jotka ovat perusopetuksen, lukion tai muun koulutuksen opetukseen kuuluvan oppiaineen hallintaa edistäviä opintoja.
- Edellä 1 momentin 1—5 kohdissa tarkoitettut opinnot ovat vähintään 60 opintopisteen

laajuisia opintoja, joita järjestävät ne yliopistot, joilla on kasvatustieteellisen alan koulutusvastuu. Mainitun momentin 5 kohdassa tarkoitettu harjoittelu suoritetaan harjoittelukoulussa, muussa yliopiston hyväksymässä oppilaitoksessa tai muulla yliopiston hyväksymällä tavalla.

Edellä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja aineenopettajan koulutukseen kuuluvia opetettavan aineen opintoja ovat ylemmän korkeakoulututkinnon pääaineessa tai siihen rinnastettavassa kokonaisuudessa perus-, aine- ja syventävät opinnot sekä muussa oppiaineessa tai siihen rinnastettavassa kokonaisuudessa perus- ja aineopinnot.

20 §

Opettajankoulutuksen rakenne

Kasvatustieteen maisterin tutkintoon johtavaan koulutukseen voi sisältyä 19 §:n 1 momentissa tarkoitettu luokanopettajakoulutus, erityisopettajan koulutus ja opinto-ohjaajan koulutus. Osa näihin koulutuksiin kuuluvista opinnoista voidaan suorittaa kandidaatin tutkintoon johtavassa koulutuksessa, joka on maisterin tutkinnon pohjana. Kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon johtavaan koulutukseen voi sisältyä lastentarhanopettajan koulutus.

Lastentarhanopettajan koulutukseen kuuluu 19 §:n 1 momentissa tarkoitettut varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, luokanopettajan koulutukseen perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot, erityisopettajan koulutukseen erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot ja opinto-ohjaajan koulutukseen oppilaanohjauksen ja opinto-ohjauksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot. Samassa momentissa tarkoitettujen opettajan pedagogiset opinnot kuuluvat kaikkiin edellä lueteltuihin koulutuksiin lastentarhanopettajan koulutusta lukuun ottamatta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja opettajankoulutuksen opintoja voidaan sisällyttää kasvatustieteen kandidaatin ja maisterin tutkintojen lisäksi muuhun soveltuvaan alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon tai niitä voidaan suorittaa myös erillisinä tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen voi sisältyä aineenopettajan koulutus, johon kuuluvat 19 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yhden tai kahden opetettavan aineen opinnot sekä opettajan pedagogiset opinnot. Opintoja voidaan suorittaa

sekä tutkintoon kuuluvina että erillisinä. Osa aineenopettajan koulutukseen kuuluvista opinnoista voidaan suorittaa alempaan korkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa, joka on ylemmän korkeakoulututkinnon pohjana.

5 luku

Tieteellinen ja taiteellinen jatkokoulutus

21 §

Tieteellisen ja taiteellisen jatkokoulutuksen tavoitteet

Jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija:

1) perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalaansa piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;

2) perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin; sekä

3) saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

Taideteollisella alalla jatkokoulutuksen tavoitteena voi olla 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden lisäksi myös, että opiskelija saavuttaa valmiudet luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä tuotteita tai suoritteita.

Kuvataidealalla, musiikin alalla sekä teatteri- ja tanssialalla jatkokoulutuksen tavoitteena voi olla 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden ohella tai sijasta, että opiskelija saavuttaa valmiudet luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä tuotteita tai suoritteita.

22 §

Tohtorin tutkinnon suorittaminen

Tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee:

- 1) suorittaa jatkokoulutuksen opinnot;
- 2) osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua; sekä
- 3) laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti.

Kuvataidealalla, musiikin alalla, taideteollisella alalla ja teatteri- ja tanssialalla jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi väitöskir-

jan laatimisen sijaan antaa yliopiston määräämät julkiset opin- ja taidonnäytteet. Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä myös yliopiston riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistaviksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto taikka muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

23 §

Lisensiaatin tutkinnon suorittaminen

Jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista ja tutkintoon mahdollisesti sisältyvän erikoistumiskoulutuksen.

Lisensiaatin tutkintoon kuuluu osana lisensiaatintutkimus, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä. Musiikin alalla ja teatteri- ja tanssialalla lisensiaatin tutkintoon voi kuulua lisensiaatintutkimuksen sijasta myös julkiset opin- ja taidonnäytteet.

Lisensiaatintutkimukseksi voidaan hyväksyä myös yliopiston riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistaviksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto taikka muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

24 §

Lisensiaatin tutkintoon sisältyvä erikoistumiskoulutus

Jatkokoulutuksessa suoritettavaan lisensiaatin tutkintoon voi sisältyä erikoistumiskoulutus. Tällöin tutkintoon kuuluu järjestelmällinen teoreettinen ja käytännöllinen syvennyminen erikoisalaan, lisensiaatintutkimus omalta erikoisalalta ja erikoisalan ohjattu työkokemus. Lisensiaatin tutkintoon sisältyvän erikoistumiskoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy hyvin omaan erikoisalaansa ja saavuttaa kyvyn toimia itsenäisesti omalla erikoisalallaan.

6 luku

Erinäiset säännökset

25 §

Opintojen hyväksilukeminen

Opiskelija saa tutkintoa suorittaessaan yliopiston päätöksen mukaan lukea hyväksien muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa taikka muussa oppilaitoksessa suorittamia opintoja sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja muilla samantasoisilla opinnoilla. Opiskelija saa yliopiston päätöksen mukaan lukea hyväksien sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja myös muulla tavoin osoitetulla osaamisella.

26 §

Todistukset

Yliopisto antaa opiskelijalle hänen suorittamastaan alemmasta ja ylemmästä korkeakoulututkinnosta tutkintotodistuksen, josta tulee käydä ilmi:

- 1) tutkintonimike ja koulutusala;
- 2) tutkinnon pääaine tai siihen rinnastettava kokonaisuus taikka koulutusohjelma;
- 3) tutkintoon mahdollisesti sisältyvä erikoistumiskoulutus ja sen erikoisala;
- 4) tutkinnon keskeinen sisältö; sekä
- 5) opiskelijan osoittama kielitaito; kielitaitoa merkittäessä on otettava huomioon suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtioneuvoston asetuksen (481/2003) 19 §.

Yliopiston jatkokoulutuksena suoritetusta tutkinnosta antamaan todistukseen sovelletaan, mitä 1 momentin 1—4 kohdassa säädetään.

Yliopisto antaa pyynnöstä opiskelijalle todistuksen tämän suorittamista opinnoista myös opiskelun kestäessä.

Yliopisto antaa henkilölle, joka on suorittanut yliopistossa tutkinnon tai opintoja, tutkintotodistukseen tai todistukseen erityisesti kansainväliseen käyttöön tarkoitettua liitteen. Liitteessä annetaan riittävät tiedot yliopistosta samoin kuin tutkintotodistuksessa tai todistuksessa tarkoitetuista opinnoista ja opintosuorituksista sekä niiden tasosta ja asemasta koulutusjärjestelmässä.

Yliopisto, jossa voidaan suorittaa 19 §:ssä tarkoitettuihin opettajankoulutuksen opintoihin kuuluva opintosuoritus, voi hakemuksesta antaa todistuksen siitä, että hakija on muulla tavalla kuin säädetyihin kelpoisuus-

vaatimuksiin kuuluvilla opinnoilla osoittanut hankkineensa opintasuoritusta vastaavat tiedot ja taidot. Tarvittaessa yliopisto voi asettaa todistuksen antamiseksi ehdoksi, että hakija suorittaa täydentäviä opintoja.

27 §

Oppiarvot

Yliopisto voi oikeuttaa:

- 1) kauppatieteiden maisterin tutkinnon suorittaneen käyttämään ekonomin arvoa;
- 2) maatalous- ja metsätieteiden maisterin tutkinnon suorittaneen käyttämään agronomin tai metsänhoitajan arvoa;
- 3) kumotun kuvataidealan alemmasta ja ylemmästä korkeakoulututkinnosta annetun asetuksen (367/1993) mukaisen kuvataiteen tutkinnon suorittaneen käyttämään kuvataiteen kandidaatin arvoa ja mainitun asetuksen mukaisen Kuvataideakatemia loppututkinnon suorittaneen käyttämään kuvataiteen maisterin arvoa; sekä
- 4) aikaisemmin voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaisen kandidaatti -nimisen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneen käyttämään maisterin arvoa.

28 §

Koulutuksen ja tutkintojen kehittäminen

Yliopiston tehtävänä on jatkuvasti arvioida ja kehittää tutkintoja, tutkintoihin kuuluvia opintoja sekä opetusta. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota tutkintojen, opetuksen, opintojen ohjauksen ja opiskelun laatuun, yhteiskunnan koulutustarpeisiin, tutkintojen ja opintojen kansalliseen ja kansainväliseen vastaavuuteen sekä koulutuksen tuloksellisuuteen.

7 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

29 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Tällä asetuksella kumotaan seuraavat asetukset niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen:

- 1) eläinlääketieteellisistä tutkinnoista 21 päivänä huhtikuuta 1978 annettu asetus (298/1978);

- 2) farmasian tutkinnoista 30 päivänä maaliskuuta 1994 annettu asetus (246/1994);
- 3) filosofian tohtorin tutkinnosta 25 päivänä lokakuuta 1991 annettu asetus (1279/1991);
- 4) hammaslääketieteellisistä tutkinnoista 26 päivänä maaliskuuta 1976 annettu asetus (290/1976)
- 5) humanistisista ja luonnontieteellisistä tutkinnoista 18 päivänä maaliskuuta 1994 annettu asetus (221/1994);
- 6) kasvatustieteellisen alan tutkinnoista ja opettajankoulutuksesta 21 päivänä huhtikuuta 1995 annettu asetus (576/1995);
- 7) kauppatieteellisistä tutkinnoista 31 päivänä tammikuuta 1995 annettu asetus (139/1995);
- 8) Kuvataideakatemia tutkinnoista 25 päivänä huhtikuuta 1997 annettu asetus (381/1997);
- 9) liikuntatieteellisistä tutkinnoista 22 päivänä huhtikuuta 1994 annettu asetus (327/1994);
- 10) lääketieteellisistä tutkinnoista 26 päivänä syyskuuta 1975 annettu asetus (762/1975);
- 11) maatalous-metsätieteellisistä tutkinnoista 17 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (214/1995);
- 12) oikeustieteellisistä tutkinnoista 12 päivänä helmikuuta 1996 annettu asetus (86/1996);
- 13) psykologian tutkinnoista 3 päivänä toukokuuta 1996 annettu asetus (318/1996);
- 14) Sibelius-Akatemia tutkinnoista 3 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (148/1995);
- 15) taideollisen alan yliopistollisista tutkinnoista 3 päivänä kesäkuuta 1994 annettu asetus (440/1994);
- 16) teatteri- ja tanssialan yliopistollisista tutkinnoista 17 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (216/1995);
- 17) teknistieteellisistä tutkinnoista 17 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (215/1995);
- 18) teologisista tutkinnoista 7 päivänä huhtikuuta 1995 annettu asetus (517/1995);
- 19) terveystieteiden tutkinnoista 19 päivänä kesäkuuta 1997 annettu asetus (628/1997); sekä
- 20) yhteiskuntatieteellisistä tutkinnoista 30 päivänä maaliskuuta 1994 annettu asetus (245/1994).

30 §

Opiskelijoiden asema

Opiskelijalla, joka tämän asetuksen voimaan tullessa opiskelee 29 §:ssä kumottujen asetusten mukaista tutkintoa varten, on yliopistolain muuttamisesta annetun lain (715/2004) siirtymäsäännösten mukaisesti oikeus siirtyä opiskelemaan tämän asetuksen mukaan taikka jatkaa opintojaan kumottujen asetusten mukaan.

Opiskelija voi lukea hyväkseen kumottujen asetusten mukaisiin opintoihin sisältyneet opintosuorituksensa tämän asetuksen mukaista tutkintoa varten yliopiston määrämällä tavalla.

31 §

Oikeustieteellisen alan tutkintonimikkeitä koskeva siirtymäsäännös

Mitä laissa tai muussa asetuksessa säädetään oikeustieteiden kandidaatista, tarkoittaa tämän asetuksen tultua voimaan myös oikeustieteiden maisteria.

32 §

Lääketieteen ja hammaslääketieteen kandidaatin arvo

Lääketieteellisen alan opiskelijalle voidaan myöntää edelleen lääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen 17 §:n 3 momen-

tin mukainen lääketieteen kandidaatin arvo, jos kaikki yliopistot, joilla on lääketieteellisen alan koulutusvastuu, järjestävät lääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavan koulutuksen ilman koulutukseen kuuluvaa alempaa korkeakoulututkintoa.

Hammaslääketieteellisen alan opiskelijalle voidaan myöntää edelleen hammaslääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen 17 §:n 4 momentin mukainen hammaslääketieteen kandidaatin arvo, jos kaikki yliopistot, joilla on hammaslääketieteellisen alan koulutusvastuu, järjestävät hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavan koulutuksen ilman koulutukseen kuuluvaa alempaa korkeakoulututkintoa.

Neuvoston direktiivi 78/687/ETY (31978L0687); EYVL N:o L 233, 24.8.1978, s. 10

Neuvoston direktiivi 78/1027/ETY (31978L1027); EYVL N:o L 362, 23.12.1978, s. 7

Neuvoston direktiivi 85/384/ETY (31985L0384); EYVL N:o L 223, 21.8.1985, s. 15

Neuvoston direktiivi 85/432/ETY (31985L0432); EYVL N:o L 253, 24.9.1985, s. 34

Neuvoston direktiivi 93/16/ETY (31993L0016); EYVL N:o L 165, 7.7.1993, s. 1

Helsingissä 19 päivänä elokuuta 2004

Opetusministeri

Tuula Haatainen

Johtaja

Markku Mattila

N:o 794 *Liite*

LUETTELO YLIOPISTOJEN KOULUTUSALOISTA, TUTKINTOJEN NIMISTÄ JA YLIOPISTOISTA, JOISSA TUTKINTOJA VOIDAAN SUORITTAA

Koulutusyksiköiden nimien lyhenteet:

HKKK	Helsingin kauppakorkeakoulu	SibA	Sibeliuksen Akatemia
HY	Helsingin yliopisto	SHH	Svenska handelshögskolan
HY (SSKH)	Helsingin yliopiston Svenska social- och kommunalhögskolan	TaiK	Taideteollinen korkeakoulu
JoY	Joensuun yliopisto	TaY	Tampereen yliopisto
JY	Jyväskylän yliopisto	TeaK	Teatterikorkeakoulu
KY	Kuopion yliopisto	TTY	Tampereen teknillinen yliopisto
KuvA	Kuvataideakatemia	TKK	Teknillinen korkeakoulu
LTY	Lappeenrannan teknillinen yliopisto	TuKKK	Turun kauppakorkeakoulu
LY	Lapin yliopisto	TY	Turun yliopisto
OY	Oulun yliopisto	VY	Vaasan yliopisto
		ÅA	Åbo Akademi

Koulutusala ja tutkinto Koulutusvastuu

ELÄINLÄÄKETIETEEN ALA

HY

Eläinlääketieteen kandidaatin tutkinto
Bachelor of Veterinary Medicine
Eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Veterinary Medicine
Eläinlääketieteen tohtorin tutkinto
Doctor of Veterinary Medicine

FARMASIAN ALA

HY, KY, ÅA¹⁾

Farmaseutin tutkinto
Bachelor of Science (Pharmacy)
Proviisorin tutkinto
Master of Science (Pharmacy)
Farmasian lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Science (Pharmacy)
Farmasian tohtorin tutkinto
Doctor of Science (Pharmacy)

¹⁾ vain farmaseutin tutkinto

HAMMASLÄÄKETIETEEN ALA

HY, OY, TY

Hammaslääketieteen kandidaatin tutkinto
Bachelor of Dentistry
Hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Dentistry
Hammaslääketieteen tohtorin tutkinto
Doctor of Dental Science

HUMANISTINEN ALA

HY, JoY, JY, OY, TaY, TY, VY, ÅA

Humanististen tieteiden kandidaatin tutkinto
Bachelor of Arts
Filosofian maisterin tutkinto
Master of Arts
Filosofian lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Philosophy
Filosofian tohtorin tutkinto
Doctor of Philosophy

KASVATUSTIETEELLINEN ALA

HY, JoY, JY, LY, OY, TaY, TY, ÅA

Kasvatustieteen kandidaatin tutkinto
Bachelor of Arts (Education)
Kasvatustieteen maisterin tutkinto
Master of Arts (Education)
Kasvatustieteen lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Philosophy (Education)
Kasvatustieteen tohtorin tutkinto
Doctor of Philosophy (Education)

KAUPPATIETEELLINEN ALA

HKKK, JY, LTY, OY, SHH, TaY, TuKKK, VY, ÅA

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto
Bachelor of Science (Economics and Business Administration)
Kauppätieteiden maisterin tutkinto
Master of Science (Economics and Business Administration)
Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Science (Economics and Business Administration)
Kauppätieteiden tohtorin tutkinto
Doctor of Science (Economics and Business Administration)

KUVATAITEEN ALA

KuvA

Kuvataiteen kandidaatin tutkinto
Bachelor of Fine Arts
Kuvataiteen maisterin tutkinto
Master of Fine Arts
Kuvataiteen tohtorin tutkinto
Doctor of Fine Arts

LIIKUNTATIETEELLINEN ALA

JY

Liikuntatieteiden kandidaatin tutkinto
Bachelor of Science (Sport and Health Sciences)
Liikuntatieteiden maisterin tutkinto
Master of Science (Sport and Health Sciences)
Liikuntatieteiden lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Philosophy (Sport and Health Sciences)
Liikuntatieteiden tohtorin tutkinto
Doctor of Philosophy (Sport and Health Sciences)

LUONNONTIETEELLINEN ALA

HY, JoY, JY, KY, OY, TaY, TTY²⁾, TY, ÅA

Luonnontieteiden kandidaatin tutkinto
Bachelor of Science
Filosofian maisterin tutkinto
Master of Science
Filosofian lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Philosophy
Filosofian tohtorin tutkinto
Doctor of Philosophy

²⁾ Tampereen teknillisellä yliopistolla on luonnontieteellisen alan koulutusvastuu erikseen opetusministeriön asetuksella säädettävissä oppiaineissa. Tampereen teknillisessä yliopistossa suoritettavan tutkinnon nimike on kuitenkin aina teknillistieteellisen alan mukainen tutkintonimike.

LÄÄKETIETEELLINEN ALA

HY, KY, OY, TaY, TY

Lääketieteen kandidaatin tutkinto
Bachelor of Medicine
Lääketieteen lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Medicine
Lääketieteen tohtorin tutkinto
Doctor of Medical Science

MAATALOUS-METSÄTIETEELLINEN ALA

HY, JoY³⁾

Elintarviketieteiden kandidaatin tutkinto
Bachelor of Food Sciences
Maatalous- ja metsätieteiden kandidaatin tutkinto
Bachelor of Science (Agriculture and Forestry)
Elintarviketieteiden maisterin tutkinto
Master of Food Sciences
Maatalous- ja metsätieteiden maisterin tutkinto
Master of Science (Agriculture and Forestry)
Elintarviketieteiden lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Food Sciences
Maatalous- ja metsätieteiden lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Science (Agriculture and Forestry)
Elintarviketieteiden tohtorin tutkinto
Doctor of Food Sciences
Maatalous- ja metsätieteiden tohtorin tutkinto
Doctor of Science (Agriculture and Forestry)

³⁾ vain metsätieteellinen ala

MUSIIKIN ALA

SibA

Musiikin kandidaatin tutkinto
Bachelor of Music
Musiikin maisterin tutkinto
Master of Music
Musiikin lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Music
Musiikin tohtorin tutkinto
Doctor of Music

OIKEUSTIETEELLINEN ALA

HY, LY, TY, ÅA⁴⁾

Oikeusnotaarin tutkinto
Bachelor of Laws
Oikeustieteen maisterin tutkinto
Master of Laws
Oikeustieteen lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Laws
Oikeustieteen tohtorin tutkinto
Doctor of Laws

⁴⁾ vain oikeusnotaarin tutkinto

PSYKOLOGIAN ALA

HY, JoY, JY, TaY, TY, ÅA

Psykologian kandidaatin tutkinto
Bachelor of Arts (Psychology)
Psykologian maisterin tutkinto
Master of Arts (Psychology)
Filosofian maisterin tutkinto
Master of Arts
Psykologian lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Arts (Psychology)
Psykologian tohtorin tutkinto
Doctor of Philosophy (Psychology)

TAIDETEOLLINEN ALA

TaiK, LY

Taiteen kandidaatin tutkinto
Bachelor of Arts (Art and Design)
Taiteen maisterin tutkinto
Master of Arts (Art and Design)
Taiteen tohtorin tutkinto
Doctor of Arts (Art and Design)

TANSSIALA

TeaK

Tanssitaiteen kandidaatin tutkinto
Bachelor of Arts (Dance)
Tanssitaiteen maisterin tutkinto
Master of Arts (Dance)
Tanssitaiteen lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Arts (Dance)
Tanssitaiteen tohtorin tutkinto
Doctor of Arts (Dance)

TEATTERIALA

TeaK, TaY

Teatteritaiteen kandidaatin tutkinto
Bachelor of Arts (Theatre and Drama)
Teatteritaiteen maisterin tutkinto
Master of Arts (Theatre and Drama)
Teatteritaiteen lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Arts (Theatre and Drama)
Teatteritaiteen tohtorin tutkinto
Doctor of Arts (Theatre and Drama)

TEKNILLISTIETEELLINEN ALA

LTY, OY, TTY, TKK, TY, VY, ÅA

Tekniikan kandidaatin tutkinto
Bachelor of Science (Technology)/(Architecture)
Arkkitehdin tutkinto
Master of Science (Architecture)(**OY, TTY, TKK**)
Diplomi-insinöörin tutkinto
Master of Science (Technology)
Maisema-arkkitehdin tutkinto
Master of Science (Landscape Architecture)(**TKK**)

Tekniikan lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Science (Technology)/(Architecture)
Tekniikan tohtorin tutkinto
Doctor of Science (Technology)/(Architecture)

TEOLOGIAN ALA

HY, JoY, ÅA

Teologian kandidaatin tutkinto
Bachelor of Theology
Teologian maisterin tutkinto
Master of Theology
Teologian lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Theology
Teologian tohtorin tutkinto
Doctor of Theology

TERVEYSTIETEIDEN ALA

JY, KY, OY, TaY, TY, ÅA

Terveystieteiden kandidaatin tutkinto
Bachelor of Health Sciences
Terveystieteiden maisterin tutkinto
Master of Health Sciences
Terveystieteiden lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Health Sciences
Terveystieteiden tohtorin tutkinto
Doctor of Health Sciences

YHTEISKUNTATIETEELLINEN ALA

HY, HY (SSKH)⁵⁾, JoY, JY, KY, LY, TaY, TY, VY, ÅA

Hallintotieteiden kandidaatin tutkinto
Bachelor of Administrative Sciences
Valtiotieteiden kandidaatin tutkinto

Bachelor of Social Sciences
Yhteiskuntatieteiden kandidaatin tutkinto
Bachelor of Social Sciences
Hallintotieteiden maisterin tutkinto
Master of Administrative Sciences
Valtiotieteiden maisterin tutkinto
Master of Social Sciences
Yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinto
Master of Social Sciences

⁵⁾ *vain kandidaatin tutkinto*

Hallintotieteiden lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Administrative Sciences
Valtiotieteiden lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Social Sciences
Yhteiskuntatieteiden lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Social Sciences
Hallintotieteiden tohtorin tutkinto
Doctor of Administrative Sciences
Valtiotieteiden tohtorin tutkinto
Doctor of Social Sciences
Yhteiskuntatieteiden tohtorin tutkinto
Doctor of Social Sciences

Filosofian tohtorin tutkinto (Doctor of Philosophy) voidaan suorittaa tieteellisessä jatkokoulutuksessa Helsingin yliopistossa, Jyväskylän yliopistossa, Oulun yliopistossa, Joensuun yliopistossa, Kuopion yliopistossa, Turun yliopistossa, Tampereen yliopistossa, Åbo Akademiassa, Vaasan yliopistossa, Lapin yliopistossa, Teknillisessä korkeakoulussa, Tampereen teknillisessä yliopistossa, Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa, Helsingin kauppakorkeakoulussa, Svenska handelshögskolanissa ja Turun kauppakorkeakoussa.

Annettu Helsingissä 14 päivänä heinäkuuta 2005

Opetusministeriön asetus yliopistojen koulutusvastuun täsmentämisestä, yliopistojen koulutusohjelmista ja erikoistumiskoulutuksista

Opetusministeriön päätöksen mukaisesti, säädetään 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun yliopistolain (645/1997) 7 §:n 3 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa 715/2004:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään yliopistolaisissa (645/1997) tarkoitettujen yliopistojen koulutusvastuun täsmentämisestä, yliopistojen koulutusohjelmista sekä alemman korkeakoulututkinnon pohjalta suoritettavan erikoistumiskoulutuksen ja lisensiaatin tutkintoon sisältyvien erikoistumiskoulutusten aloista, joiden muutos edellyttää yliopiston esitystä.

2 §

Koulutusvastuun täsmentäminen

Koulutusvastuun täsmentämisellä tarkoitetaan sitä, minkä alojen, oppiaineryhmien ja oppiaineiden syventäviä opintoja yliopistot voivat järjestää humanistisella, kasvatustieteellisellä, luonnontieteellisellä, yhteiskuntatieteellisellä ja terveystieteiden alalla sekä sitä, kuinka opettajankoulutuksen tehtävät on jaettu yliopistojen välillä. Tämän asetuksen liitteenä on luettelo humanistisista ja luonnontieteellisistä aloista, oppiaineryhmistä ja eräistä oppiaineista, joiden syventäviä opintoja yliopistot järjestävät; yhteiskuntatieteellisistä aloista ja oppiaineryhmistä, joiden syventäviä opintoja yliopistot järjestävät; terveystieteellisen alan ja kasvatustieteellisen alan oppiaineista, joiden syventäviä opintoja yliopistot järjestävät sekä kasvatustieteellisen alan opettajankoulutuksen vastuun jaosta yliopistojen välillä. Yliopisto ei voi näillä koulutusaloilla aloittaa syventävien opintojen järjestämistä eikä luopua alan, oppiaineryhmän tai oppiaineen syventävien opintojen järjestämisestä ilman tämän asetuksen muutosta.

3 §

Koulutusohjelmat

Asetuksessa säädetään yliopistojen koulutusohjelmista kuvataiteen, taideteollisen, tanssi-, teatteri-, teknitieteellisellä ja musiikin alalla. Tämän asetuksen liitteenä on luettelo teknitieteellisen alan koulutusohjelmista. Ylempään korkeakoulu-

tutkintoon johtavista alemman korkeakoulututkinnon tasoon pohjautuvista koulutusohjelmista, joihin on erillinen valinta eli niin sanotuista maisteriohjelmista säädetään erikseen opetusministeriön asetuksella.

4 §

Erikoistumiskoulutukset

Alemman korkeakoulututkinnon pohjalta suoritettavana erikoistumiskoulutuksena voidaan suorittaa farmaseutin erikoistumiskoulutus. Lisensiaatintutkintoon sisältyviä erikoistumiskoulutuksia ovat erikoispsykologin koulutus, erikoispuheterapeutin koulutus, terveydenhuollon luonnontieteellinen erikoistumiskoulutus, proviisorin erikoistumiskoulutus sekä erikoissosiaalityöntekijän koulutus. Opetusministeriö päättää kunkin yliopiston esityksestä sosiaali- ja terveysministeriötä kuultuaan, mitä erikoistumiskoulutuksia ja niiden erikoisaloja kussakin yliopistossa on. Erikoislääkäriin, erikoiseläinlääkäriin ja erikoishammaslääkäriin tutkintoon johtavista koulutuksista säädetään erikseen.

5 §

Sosiaalityön koulutus

Sosiaalityön koulutusta järjestetään Helsingin, Jyväskylän, Kuopion, Lapin, Tampereen ja Turun yliopistoissa. Helsingin yliopistossa sosiaalityön koulutus järjestetään myös Svenska social- och kommunalhögskolanissa ja yliopistossa suoritettavina opintoina.

6 §

Kuvataiteen ala

Kuvataideakatemiassa voidaan suorittaa seuraavat koulutusohjelmat:

- 1) kuvanveiston koulutusohjelma;
- 2) maalaustaiteen koulutusohjelma;
- 3) taidegrafiikan koulutusohjelma; sekä
- 4) tila-aikataiteen koulutusohjelma.

7 §

Musiikin ala

Sibelius-Akatemiassa voidaan suorittaa seuraavat koulutusohjelmat:

- 1) esittävän säveltaiteen koulutusohjelma;
- 2) jazzmusiikin koulutusohjelma;
- 3) kansanmusiikin koulutusohjelma;
- 4) kirkkomusiikin koulutusohjelma;
- 5) laulumusiikin koulutusohjelma;
- 6) musiikkikasvatuksen koulutusohjelma;
- 7) musiikkiteknologian koulutusohjelma;
- 8) orkesterin- ja kuoronjohdon koulutusohjelma; sekä
- 9) sävellyksen ja musiikinteorian koulutusohjelma.

8 §

Taideteollinen ala

Taideteollisessa korkeakoulussa voidaan suorittaa seuraavat koulutusohjelmat:

- 1) elokuvataiteen koulutusohjelma;
- 2) graafisen suunnittelun koulutusohjelma;
- 3) keramiikka- ja lasitaiteen koulutusohjelma (TaK), josta opiskelijalla on oikeus jatkaa taide-teollisen muotoilun maisteriohjelmaan;
- 4) kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma;
- 5) lavastustaiteen koulutusohjelma;
- 6) sisustusarkkitehtuurin ja huonekalusuunnittelun koulutusohjelma (TaK), josta opiskelijalla on oikeus jatkaa kalustesuunnittelun tai tilasuunnittelun maisteriohjelmaan;
- 7) tekstiilitaiteen koulutusohjelma;
- 8) teollisen muotoilun koulutusohjelma;
- 9) vaatetussuunnittelun ja pukutaiteen koulutusohjelma; sekä
- 10) valokuvataiteen koulutusohjelma.

Lapin yliopistossa voidaan suorittaa seuraavat koulutusohjelmat:

- 1) audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelma;
- 2) graafisen suunnittelun koulutusohjelma;
- 3) kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma;
- 4) tekstiili- ja vaatetusalan koulutusohjelma; sekä
- 5) teollisen muotoilun koulutusohjelma.

9 §

Tanssiala

Teatterikorkeakoulussa voidaan suorittaa seuraava koulutusohjelma:

- 1) tanssin koulutusohjelma.

10 §

Teatteriala

Teatterikorkeakoulussa voidaan suorittaa seuraavat koulutusohjelmat:

- 1) dramaturgian koulutusohjelma;

- 2) näyttelijäntäytön koulutusohjelma (suomenkielinen ja ruotsinkielinen);
- 3) ohjauksen koulutusohjelma; sekä
- 4) valo- ja äänisuunnittelun koulutusohjelma.

Tampereen yliopistossa voidaan suorittaa seuraava koulutusohjelma:

- 1) teatterityön koulutusohjelma.

11 §

Farmaseutin erikoistumiskoulutus

Farmaseutin tai muun vastaavan tutkinnon pohjalta voidaan suorittaa erikoistumiskoulutus sairaala- ja terveyskeskusfarmasiassa ja teollisuusfarmasiassa. Sairaala- ja terveyskeskusfarmasian erikoistumiskoulutus voidaan suorittaa Kuopion yliopistossa ja teollisuusfarmasian erikoistumiskoulutus Helsingin yliopistossa.

12 §

Proviisorin erikoistumiskoulutus

Kun lisensiaatin tutkinto suoritetaan proviisorin tutkinnon tai muun vastaavan tutkinnon pohjalta, tutkintoon voidaan sisällyttää proviisorin erikoistumiskoulutus apteekkifarmasiassa, sairaala- ja terveyskeskusfarmasiassa ja teollisuusfarmasiassa. Proviisorin erikoistumiskoulutus apteekkifarmasiassa ja sairaala- ja terveyskeskusfarmasiassa voidaan suorittaa Kuopion yliopistossa sekä apteekkifarmasiassa ja teollisuusfarmasiassa Helsingin yliopistossa.

13 §

Erikoispuheterapeutin koulutus

Kun lisensiaatin tutkinto suoritetaan logopedian alan ylemmän korkeakoulututkinnon pohjalta, tutkintoon voidaan sisällyttää erikoispuheterapeutin koulutus seuraavilla erikoisaloilla:

- 1) aikuisten neurologisperäiset kommunikaatiohäiriöt;
- 2) lasten neurologisperäiset kommunikaatiohäiriöt;
- 3) kuulovammojen aiheuttamat kommunikaatiohäiriöt; sekä
- 4) äänihäiriöt.

Nämä erikoistumiskoulutukset voidaan suorittaa Helsingin ja Oulun yliopistoissa.

14 §

Terveystieteellisen erikoistumiskoulutus

Kun lisensiaatin tutkinto suoritetaan luonnontieteellisen, maatalous-metsätieteellisen tai teknillistieteellisen ylemmän korkeakoulututkinnon pohjalta, tutkintoon voidaan sisällyttää sairaalageneetikon, sairaalafysiikan, sairaalakemistin, sairaalamikrobiologin ja sairaalasolubiologin erikoistumiskoulutus. Helsingin yliopistossa voidaan suorittaa sairaalageneetikon, sairaalafysiikan, sairaalakemistin ja sairaalamikrobiologin erikoistumiskoulutus, Jyväskylän yliopistossa sairaalasolubiologin

erikoistumiskoulutus, Kuopion yliopistossa sairaalafyysikon ja sairaalakemistin erikoistumiskoulutus ja Oulun yliopistossa sairaalafyysikon erikoistumiskoulutus.

15 §

Erikoispsykologin koulutus

Kun liseniaatin tutkinto suoritetaan psykologian maisterin tutkinnon tai muun vastaavan tutkinnon pohjalta, tutkintoon voidaan sisällyttää erikoispsykologin koulutus seuraavilla erikoisaloilla: kehitys- ja kasvatustieteologia, neuropsykologia, psykoterapia, terveystieteologia sekä työ- ja organisaatiopsykologia. Erikoispsykologin koulutus voidaan kaikilla mainituilla erikoisaloilla suorittaa Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Tampereen ja Turun yliopistoissa sekä Åbo Akademiassa.

16 §

Erikoissosiaalityöntekijän koulutus

Kun liseniaatin tutkinto suoritetaan yhteiskuntatieteiden tai valtiotieteiden maisterin tutkinnon tai muun vastaavan tutkinnon pohjalta, tutkintoon voidaan sisällyttää erikoissosiaalityöntekijän koulutus seuraavilla erikoisaloilla: lapsi- ja nuorisososiaalityö, kuntouttava sosiaalityö, marginalisaatiokysymysten sosiaalityö, hyvinvointipalvelujen erikoisala sekä yhteisösosiaalityö. Erikoissosiaalityöntekijän koulutus voidaan kaikilla mainituilla erikoisaloilla suorittaa Helsingin, Jyväskylän, Kuopion, Lapin, Tampereen ja Turun yliopistoissa.

17 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Helsingissä 14 päivänä heinäkuuta 2005

Opetusministeri
Tuula Haatainen

Opetusneuvos
Ari Saarinen

N:o 568 *Liite II*

Kasvatustieteelliset tutkinnot ja opettajankoulutus

Luettelo oppiaineista, joiden syventävät opinnot ovat pääaineen asemassa eri yliopistoissa kasvatustieteellisellä alalla

	HY	JoY	JY	LY	OY	TaY	TY	ÅA
Kasvatustiede	x	x	x	x	x	x	x	x
Aikuiskasvatus(tiede), aikuiskoulutus	x	x	x	x		x	x	x
Erytispedagogiikka	x	x	x				x	x
Kasvatustieteologia	x				x			
Kasvatustieteologia		x						
Mediakasvatus				x				
Musiikkikasvatus					x			
Kotitaloustiede	x	x						
Käsityökasvatus, käsityötiede, tekstiilityö	x	x					x	x
Varhaiskasvatustiede			x					

Luettelo opettajankoulutuksen koulutusvastuun jaosta yliopistojen välillä kasvatustieteellisellä alalla

	HY	JoY	JY	LY	OY	TaY	TY	ÅA
Lastentarhanopettajien koulutus	x	x	x		x	x	x	x
Luokanopettajien koulutus	x	x	x	x	x	x	x	x
Aineenopettajien koulutus (ensimmäinen opetettava aine)								
* kotitalous	x	x						x
* käsityö	x	x					x	x
* musiikki					x			
Erytisopettajien koulutus	x	x	x				x	x
Opinto-ohjaajien koulutus		x	x					x
Opettajan pedagogiset opinnot	x	x	x	x	x	x	x	x
Ammatillisten oppilaitosten opettajankoulutus								x

